

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ
2009

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ
ΕΚΘΕΣΗ

2009

ISSN 1450 040 X

Γενική εποπτεία:	Ολυμπία Στυλιανού <i>Γενική Διευθύντρια Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού</i>
Εποπτεία:	Χρίστος Παρπούνας <i>Συντονιστής ΥΑΠ</i>
Επιμέλεια έκδοσης:	Γιάννης Οικονομίδης <i>Λειτουργός Τύπου και Δημοσιότητας – Γραφείο Υπουργού</i>
Γλωσσική επιμέλεια:	Ελένη Τρεμετουσιώτη-Λοΐζου <i>Επιθεωρήτρια Φιλολογικών Μαθημάτων</i> Γιώργος Μύαρης <i>Φιλολόγος, Λειτουργός ΥΑΠ</i> Στέλλα Κόντη-Θεοχάρους <i>Επιθεωρήτρια Αγγλικών</i> Μαρία Ιακωβίδου <i>Σύμβουλος Αγγλικών</i>
Συντονισμός έκδοσης:	Μαρίνα Άστρα Ιωάννου <i>Λειτουργός ΥΑΠ</i>
Επιμέλεια και ηλεκτρονική επεξεργασία εξωφύλλου:	Χρύσης Σιαμμάς <i>Γραφίστας, Λειτουργός ΥΑΠ</i>
Σχεδιασμός και ηλεκτρονική σελίδωση:	Θεόδωρος Κακουλλής <i>Γραφίστας, Λειτουργός ΥΑΠ</i>

Η εκτύπωση της Ετήσιας Έκθεσης έγινε στο τυπογραφείο Κώνος Λτδ. σε 1000 αντίτυπα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2009

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	14
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ	
Συνολικές δαπάνες Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού 2009	15
ΜΕΡΟΣ Α: ΠΑΙΔΕΙΑ	
1. Δομή και Οργάνωση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού	
1.1 Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης	18
1.2 Μέση Γενική Εκπαίδευση	25
1.3 Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση	28
1.4 Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση	33
1.5 Παιδαγωγικό Ινστιτούτο	36
1.6 Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών	36
1.7 Πολιτιστικές Υπηρεσίες	37
1.8 Τεχνικές Υπηρεσίες	37
2. Σχολεία κατά βαθμίδα Εκπαίδευσης	
2.1 Δημοτική Εκπαίδευση	39
2.2 Μέση Γενική Εκπαίδευση	39
2.3 Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση	39
2.4 Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση	40
3. Διδακτικό Προσωπικό	
3.1 Δημοτική Εκπαίδευση	52
3.2 Μέση Γενική Εκπαίδευση	52
3.3 Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση	53
3.4 Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση	53
4. Μαθητικός Πληθυσμός	
4.1 Δημοτική Εκπαίδευση	54
4.2 Μέση Γενική Εκπαίδευση	54
4.3 Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση	55
4.4 Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση	56
5. Δαπάνες	
5.1 Δημοτική Εκπαίδευση	59
5.2 Μέση Γενική Εκπαίδευση	61
5.3 Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση	63
5.4 Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση	64
6. Πρόγραμμα Κτιριακής Ανάπτυξης Σχολικών Κτιρίων	
6.1 Δημοτική Εκπαίδευση	66
6.2 Μέση Γενική Εκπαίδευση	67
6.3 Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση	68
7. Καινοτομίες – Μεταρρυθμίσεις – Δομικές Αλλαγές	
7.1 Γραφείο Ευρωπαϊκών και Διεθνών Υποθέσεων	69
7.2 Δημοτική Εκπαίδευση	69
7.3 Μέση Γενική Εκπαίδευση	87
7.4 Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση	120
7.5 Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση	121
7.6 Παιδαγωγικό Ινστιτούτο	124
7.7 Αγωγή Υγείας	129

8. Συμμετοχή σε Προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης	
8.1 Το δίκτυο Ευρυδίκη	131
9. Άλλες δραστηριότητες	
9.1 Μέση Γενική Εκπαίδευση	134
9.2 Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση	144
9.3 Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση	145
9.4 Γραφείο Πολιτικής Άμυνας, Ασφάλειας και Υγείας	148
10. Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών	
10.1 Παιδαγωγικό Ινστιτούτο	150
11. Έργο της Υπηρεσίας Ανάπτυξης Προγραμμάτων	156
12. Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης	158
13. Άλλες Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού	
13.1 Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης	160
13.2 Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας	161
13.3 Υπηρεσία Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής	180
13.4 Τεχνικές Υπηρεσίες	186
13.5 Μονάδα Διοίκησης Επιμελητών	199
13.6 Αποθήκη Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού	200
ΜΕΡΟΣ Β: ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	
1. Πολιτιστικές Υπηρεσίες	
1.1 Γράμματα	202
1.2 Μουσική	206
1.3 Εικαστικές Τέχνες	208
1.4 Θέατρο	211
1.5 Χορός	212
1.6 Κινηματογράφος	215
1.7 Διεθνές Φεστιβάλ «Κύπρια 2009»	221
1.8 Λαϊκός Πολιτισμός / Πολιτιστική Κληρονομιά	222
1.9 Περιφερειακή Πολιτιστική Ανάπτυξη	223
1.10 Λειτουργία Πολιτιστικών Ιδρυμάτων	223
1.11 Λειτουργία Μορφωτικών Κέντρων / Γραφείων στο εξωτερικό	224
1.12 Διμερείς και πολυμερείς σχέσεις	226
1.13 Ευρωπαϊκή Ένωση	228
1.14 Άλλες Δραστηριότητες	229
1.15 Άλλοι θεσμοί και προγράμματα για πολιτιστική ανάπτυξη	229
1.16 Κυπριακή Εθνική Επιτροπή για την ΟΥΝΕΣΚΟ (Unesco)	231
2. Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών	
2.1 Νομικό Καθεστώς	234
2.2 Ερευνητικά Προγράμματα	234
2.3 Εκδόσεις	235
2.4 Αρχεία	235
2.5 Βιβλιοθήκη	236
2.6 Διάφορα	237
3. Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου	
3.1 Σκηνική Δραστηριότητα	239
3.2 Θεατρική Ανάπτυξη	240
3.3 Σκηνική Δραστηριότητα του ΘΟΚ	242
3.4 Τομέας Θεατρικής Ανάπτυξης	246
4. Κυπριακή Βιβλιοθήκη	251

ΜΕΡΟΣ Γ: ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

1. Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού

1.1 Δομή – Λειτουργία	254
-----------------------	-----

ΜΕΡΟΣ Δ: ΝΕΟΛΑΙΑ

1. Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου

	266
--	-----

ANNUAL REPORT 2009

PART A: EDUCATION

1. Structure of the Ministry of Education and Culture

1.1 Primary Education	278
1.2 Secondary General Education	285
1.3 Secondary Technical and Vocational Education	289
1.4 Higher and Tertiary Education	291
1.5 The Cyprus Pedagogical Institute	297
1.6 Technical Services Department	297

2. Innovations, Reforms and Structural changes in Education

2.1 Office for European and International Affairs (GEDY)	299
2.2 Primary Education	299
2.3 Secondary General Education	312
2.4 Secondary Technical and Vocational Education	320
2.5 The Cyprus Pedagogical Institute	320

3. Participation in European Programmes

3.1 Eurydice Network	329
3.2 Europe at School (E.A.S)	329

4. Other Activities

4.1 The Youth Parliament Programme – 14th Session, 2009	331
4.2 Unesco Associated Schools	331
4.3 Other activities of Secondary Technical and Vocational Education	331
4.4 Model European Parliament	331
4.5 Pancyprian School Competition of Contemporary Plays & Ancient Drama	332
4.6 European Year of Intercultural Dialogue 2009	333

5. Other Services

5.1 The Educational Psychology Service	335
5.2 Counselling and Career Education Service	335
5.3 School Clerks Unit	337
5.4 Store	338
5.5 Office of Civil Defence, Health and Safety	338

PART B: CULTURE

1. Cultural Services

1.1 Letters	342
1.2 Music	345
1.3 Visual Arts	347
1.4 Theatre	350
1.5 Dance	350
1.6 Cinema	352

1.7 The International Festival «Kypria 2009»	355
1.8 Folk Culture / Culture Heritage	356
1.9 Regional Cultural Development	357
1.10 Operation of Cultural Foundations	357
1.11 Operation of Educational Centres / Offices abroad	358
1.12 Bilateral and Multilateral Relations	359
1.13 European Union	361
1.14 Other Institutions and Programmes for Cultural Development	361
1.15 Cyprus National Commission for Unesco	362
2. Cyprus Research Centre	365
3. Cyprus Theatre Organisation	
3.1 Activities	369
3.2 Theatre Development	370
3.3 Activities of the Cyprus Theatre Organisation	370
3.4 Department of Theatre Development	371
4. Cyprus Library	380
PART C: SPORTS	
1. Cyprus Sport Organisation	
1.1 Sports Sector	382
1.2 Sporting Grounds Sector & Technical Services	386
1.3 Management of Sport Facilities	388
1.4 Financial Management Sector	390
1.5 Cyprus Sport Research Centre (CSRS)	390
1.6 Protocols	391
1.7 Service Visits Abroad	391
1.8 Sports Academy	391
PART D: YOUTH BOARD	
Youth Board of Cyprus	394
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	
Δημοτική Εκπαίδευση	401
Μέση Γενική Εκπαίδευση	422
Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση	428

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μελετώντας κανείς την Ετήσια Έκθεση για το έτος 2009, θα διαπιστώσει πόσο παραγωγική και δημιουργική χρονιά υπήρξε. Έχουμε αναλάβει τη δέσμευση, από το Φεβρουάριο του 2008, ως Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού αλλά και ως Κυβέρνηση, με βάση το πρόγραμμα διακυβέρνησης του Προέδρου Δημήτρη Χριστόφια, και εργαζόμαστε μεθοδικά, με στόχο να εκσυγχρονίσουμε και να αναμορφώσουμε το δημόσιο σχολείο και την παρεχόμενη εκπαίδευση, ώστε να μπορεί να ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στις ανάγκες των παιδιών, αλλά και στις νέες συνθήκες που δημιουργεί ο 21ος αιώνας.

Οι τομείς της παιδείας και του πολιτισμού αποτελούν την καλύτερη επένδυση για την κοινωνική, οικονομική, πνευματική και πολιτιστική ανάπτυξη και πρόοδο της Κύπρου. Όραμά μας για την παιδεία είναι η δημιουργία ενός σύγχρονου, ανθρώπινου και δημοκρατικού σχολείου. Η επίτευξη αυτού του στόχου και η εκπλήρωση του οράματός μας περνά μέσα από την υλοποίηση της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης η οποία θα αλλάξει ριζικά το σημερινό σχολείο, εκσυγχρονίζοντάς το και αναβαθμίζοντάς το.

Η σύγχρονη κοινωνία, η κοινωνία της γνώσης, όπως την αποκαλούμε, απαιτεί από τους σημερινούς Ευρωπαίους πολίτες να κατέχουν δεξιότητες απόκτησης γνώσεων, ενημέρωσης και επικοινωνίας και να συμμετέχουν ενεργά στη λήψη των αποφάσεων που τους αφορούν. Ταυτόχρονα θα πρέπει να είναι σε θέση να συμβάλλουν θετικά και δημιουργικά στη γενικότερη διαμόρφωση των κοινωνικοοικονομικών και πολιτιστικών δεδομένων της σύγχρονης πραγματικότητας, να μπορούν να συμβιώνουν αρμονικά με τους άλλους, να αποδέχονται τη διαφορετικότητα, να συνεργάζονται και να είναι ενεργοί, υπεύθυνοι και δημοκρατικοί πολίτες.

Προς αυτή την κατεύθυνση κάνουμε αποφασιστικά βήματα, χωρίς περαιτέρω χρονοτριβή. Όπως δεσμευτήκαμε, η προώθηση των αλλαγών γίνεται πάντοτε μέσα από ένα συνεχή, ειλικρινή και δημιουργικό διάλογο με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Γνώμονας των προσπαθειών μας είναι η σύνθεση απόψεων και ιδεών. Η επιτυχία της προσπάθειας μας στηρίζεται στη συλλογική θέληση και αποφασιστικότητα. Είναι υποχρέωσή μας να συνθέσουμε, μέσα από τη διαφορετικότητα των θέσεων και απόψεων, μια κοινή γραμμή.

Με κατευθυντήριο στόχο την αναβάθμιση του εκπαιδευτικού μας συστήματος και την επιτάχυνση των ρυθμών υλοποίησης της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης τα δύο τελευταία χρόνια έχουν προωθηθεί πολλά θέματα που απορρέουν τόσο από το Πρόγραμμα Διακυβέρνησης όσο και από την Έκθεση της Επιτροπής για την Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση.

Ο εκσυγχρονισμός των αναλυτικών προγραμμάτων από το Νηπιαγωγείο μέχρι το Λύκειο και η αναβάθμιση του περιεχομένου του σχολικού συστήματος αποτελεί βασική προτεραιότητα, για την υλοποίηση της οποίας, έχουν ήδη γίνει σημαντικά βήματα, στα πλαίσια της λειτουργίας της Επιστημονικής Επιτροπής των Αναλυτικών Προγραμμάτων. Η διαμόρφωση νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων αποτελεί τη ραχοκοκαλιά στην οποία στηρίζεται όλο το εγχείρημα της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης όπως αυτή παρουσιάστηκε στην Έκθεση της Επιτροπής για την Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση.

Με τα νέα υπό διαμόρφωση Αναλυτικά Προγράμματα τίθενται οι βάσεις για ένα σύγχρονο, ανθρώπινο και δημοκρατικό σχολείο το οποίο θα ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις των ευρωπαϊκών δεδομένων και στις ανάγκες του 21ου αιώνα, που τον χαρακτηρίζει η ραγδαία και διαρκώς μεταβαλλόμενη τεχνολογική και επιστημονική ανάπτυξη. Στα Αναλυτικά Προγράμματα κατατίθενται οι σκοποί και στόχοι της εκπαίδευσης, περιγράφεται το σχολείο και η αποστολή του εκπαιδευτικού συστήματος, όπως η κοινωνία το οραματίζεται. Το Αναλυτικό Πρόγραμμα δεν περιορίζεται απλώς στο θέμα του περιεχομένου (ύλη) της εκπαίδευσης, όπως γινόταν μέχρι σήμερα. Αναφέρεται επιπλέον στο μαθησιακό περιβάλλον, στις διδακτικές μεθόδους, στα μέσα διδασκαλίας και μάθησης στους

δείκτες επιτυχίας και τρόπους αξιολόγησης, ενώ επεκτείνεται και στις σχέσεις μεταξύ σχολείου και οικογένειας.

Η διαδικασία διαμόρφωσης νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων είχε ως αφετηρία της τη σύσταση από το Υπουργικό Συμβούλιο ειδικής Επιστημονικής Επιτροπής με Πρόεδρο της τον καθηγητή κ. Γεώργιο Τσιάκαλο, τον Ιούλιο του 2008. Η διαδικασία που ακολουθείται έχει χαρακτηριστεί εξ αρχής ως ένα «δημόσιο εγχείρημα» στο οποίο, πέραν της συμμετοχής δεκάδων πανεπιστημιακών διαφόρων γνωστικών αντικειμένων από την Κύπρο και την Ελλάδα και μερικών εκατοντάδων μάχιμων εκπαιδευτικών, που εμπλέκονται εθελοντικά και χωρίς αμοιβή, συμμετέχει ενεργά ολόκληρη η κοινωνία μέσα από ένα πλέγμα συστηματικών και ουσιαστικών επαφών με την Επιτροπή.

Μετά από την κατάθεση το Δεκέμβριο 2008 του κειμένου πλαίσιο το οποίο αποτέλεσε τη βάση στην οποία ακολούθως στηρίχτηκε η εργασία των Επιτροπών των Γνωστικών Αντικειμένων. Οι Επιτροπές συστάθηκαν το Φεβρουάριο 2009 και μέσα από γόνιμες εργασίες κατέθεσαν τις προτάσεις τους για τα Προγράμματα Σπουδών, τα οποία και τυγχάνουν επεξεργασίας. Ήδη η Επιτροπή Διαμόρφωσης των νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων βρίσκεται σε συνεχή διαβούλευση με τις Επιτροπές των Γνωστικών Αντικείμενων, ώστε να διασφαλιστεί η συνέπεια στις αρχές όπως αυτές τέθηκαν στο αρχικό κείμενο - πλαίσιο. Ταυτόχρονα προγραμματίστηκε και η έναρξη της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών και ο σχεδιασμός της οργανωτικής μεταρρύθμισης του Λυκείου. Η διαδικασία έχει ως καταληκτικό ορίζοντα τη σχολική χρονιά 2011-2012, οπότε και προγραμματίζεται η εισαγωγή των νέων αναλυτικών προγραμμάτων στα σχολεία.

Παράλληλα, η αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση, ο εκσυγχρονισμός των μέσων, των μεθόδων διδασκαλίας, η συστηματική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και η ενεργότερη εμπλοκή των μαθητών στη διαδικασία της μάθησης είναι μέσα στις άμεσες προτεραιότητες του Υπουργείου.

Ήδη, η Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση υλοποιείται με γοργούς ρυθμούς, με βάση το κυβερνητικό πρόγραμμα και πάντοτε μέσα από το διάλογο, ο οποίος διεξάγεται στα τρία θεσμοθετημένα εκπαιδευτικά συμβούλια, το Συμβούλιο Παιδείας, το Συμβούλιο Δημοτικής και Μέσης και το Συμβούλιο Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, εκτός από την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό του περιεχομένου της εκπαίδευσης, καταβάλλουμε μια συστηματική προσπάθεια για την επίλυση άμεσων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα σχολεία μας.

Η βελτίωση της υλικοτεχνικής υποδομής προωθείται συνεχώς μέσα από την ανέγερση νέων σχολικών κτιρίων, την αναβάθμιση των παιχνιδότοπων των δημοσίων νηπιαγωγείων, την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό του εξοπλισμού των ειδικών σχολείων και των ειδικών μονάδων, ώστε να εξυπηρετούνται καλύτερα οι ανάγκες των παιδιών που φοιτούν εκεί, και την αναβάθμιση της υλικοτεχνικής υποδομής των Ενιαίων Ολοήμερων Σχολείων.

Ανταποκρινόμαστε όμως και σε αιτήματα που άπτονται της καθημερινότητας. Η μείωση του αριθμού των μαθητών κατά τμήμα στους 25 στην Προδημοτική, στη Β΄ Γυμνασίου και σε όλες σχεδόν τις τάξεις του δημοτικού (εκτός της Στ' τάξης), η επέκταση της εργαστηριοποίησης των μαθημάτων Βιολογίας, Τεχνολογίας και Ηλεκτρονικών Υπολογιστών στο Ενιαίο Λύκειο καθώς επίσης και η επέκταση του θεσμού του Υπεύθυνου Τμήματος της Α΄ τάξη του Γυμνασίου είναι μόνο μερικά από τα ζητήματα που προωθήσαμε στα πιο πάνω πλαίσια.

Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών, η επιμόρφωση και ο εκσυγχρονισμός καθώς επίσης και ο εκσυγχρονισμός του συστήματος διορισμού των εκπαιδευτικών είναι τομείς που το Υπουργείο τόλμησε να ανοίξει αμέσως μετά την ανάληψη της διακυβέρνησης. Οι προτάσεις μας μελετούνται μέσα από ένα δημοκρατικό διάλογο, ενώ η εφαρμογή του προγράμματος εισαγωγικής επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών με

την επιμόρφωση μεντόρων και νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών είναι ήδη πραγματικότητα. Σε αυτή τη διαδικασία διαμόρφωσης της εκπαιδευτικής πολιτικής οι εκπαιδευτικές οργανώσεις συμμετέχουν, για πρώτη φορά, τόσο ενεργά. Εκπροσωπούνται και μετέχουν σε όλες τις Επιτροπές διαμόρφωσης των νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων, συμμετέχουν στο Επιστημονικό Συμβούλιο αλλά και στο διάλογο για το νέο σύστημα αξιολόγησης.

Οι ενέργειες μας, όμως, δεν σταματούν εδώ. Το Υπουργείο μελετά, επεξεργάζεται και προωθεί σειρά θεμάτων για την ανώτερη και ανώτατη εκπαίδευση του τόπου μας. Λήφθηκε απόφαση για ίδρυση Ιατρικής Σχολής στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και κατατέθηκε πρόταση από το ΤΕ.ΠΑ.Κ για ίδρυση Σχολής Καλών Τεχνών και Δραματικής Σχολής. Υποβλήθηκε, ακόμη, από την ad hoc επιτροπή που διορίστηκε τον Απρίλιο του 2008 η πρότασή της για τον εκσυγχρονισμό και την ενοποίηση της νομοθεσίας που αφορά τα δημόσια και ιδιωτικά πανεπιστήμια σε ένα ενιαίο Νόμο Πλαίσιο για την πανεπιστημιακή εκπαίδευση στην Κύπρο. Παράλληλα, άρχισε ο διάλογος με τα Ιδιωτικά Πανεπιστήμια για τη μετεξέλιξή τους σε μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, ώστε με την υιοθέτηση των απαραίτητων ρυθμίσεων να διασφαλίζεται αποτελεσματικότερα η ευθύνη που απορρέει από τη δημόσια αποστολή τους.

Παράλληλα, το Υπουργείο, ανέπτυξε και κοινωνικό έργο μέσα από την έγκριση και διάθεση μεγάλων κονδυλίων υπό τη μορφή κοινωνικών παροχών. Παραχωρήθηκε χορηγία ύψους €400 σε όλους του μαθητές της Β' Γυμνασίου για την αγορά φορητού ηλεκτρονικού υπολογιστή στα πλαίσια των προσπαθειών του κράτους για εισαγωγή των νέων τεχνολογιών ως μέσο και ως εργαλείο μάθησης στα δημόσια σχολεία. Εγκρίθηκε για πρώτη φορά πακέτο στοχευμένων μέτρων για τη στήριξη όσων φοιτητών αντιμετωπίζουν σοβαρά κοινωνικοοικονομικά προβλήματα, συνολικού ύψους **€12.000.000**.

Η διαμόρφωση του νέου πλαισίου λειτουργίας του Ενιαίου Ολοήμερου Σχολείου, η επέκταση του προαιρετικού ολοήμερου σχολείου, του Ανοικτού Σχολείου και των Ζωνών Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας, καθώς και η διεύρυνση των μέτρων για την ομαλή ένταξη των αλλόγλωσσων μαθητών, με τη διοργάνωση τμημάτων ταχύρυθμης εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας και την έκδοση οδηγού υποδοχής, είναι μέτρα που επίσης ξεκίνησαν να εφαρμόζονται από τη φετινή σχολική χρονιά.

Παράλληλα, μέσα στα πλαίσια της αναδόμησης του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, συστάθηκαν τρεις νέες διατμηματικές ομάδες: το Γραφείο Ευρωπαϊκών και Διεθνών Υποθέσεων, η Μονάδα Άμεσης Παρέμβασης, με στόχο την αντιμετώπιση της σχολικής βίας, και το Παρατηρητήριο για τη Βία. Λειτουργεί, επίσης, και το Γραφείο Αναλυτικών Προγραμμάτων, το οποίο ασχολείται με τον εκσυγχρονισμό των νέων Α.Π. Ταυτόχρονα άρχισε, σε πιλοτική βάση, η λειτουργία Επαρχιακών Γραφείων Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής που στοχεύουν στην αποκέντρωση των υπηρεσιών του Υπουργείου.

Στον τομέα του Πολιτισμού σημαντική εξέλιξη ήταν η έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου για τη δημιουργία Ενιαίας Αρχής Πολιτισμού. Σημαντικά έργα, επίσης, ήταν η προώθηση της υλοποίησης της δημιουργίας Πολιτιστικού Χωριού στη Λέμπα, των διαδικασιών για τη λειτουργία Προγράμματος Μουσικής Ανάπτυξης Νέων Ταλέντων, και η δημιουργία Ιδρύματος Πολιτιστικής Δημιουργίας για Παιδιά και Νέους στη Λάρνακα, καθώς και Μουσείου Νεότερης και Σύγχρονης Τέχνης.

Εκτός από τα πιο πάνω, για τη νέα χρονιά, προγραμματίζεται η δημιουργία Στέγης Χορού στη Λευκωσία, η αναβάθμιση του Μουσείου Κώστα Αργυρού στο Μαζωτό και η δημιουργία Γειτονιάς Καλλιτεχνών στη Λεμεσό σε συνεργασία με το Δήμο Λεμεσού. Επιπρόσθετα, έχει εγκριθεί το Αναθεωρημένο Σχέδιο Στήριξης των Τοπικών Αρχών για τη Δημιουργία Έργων Πολιτιστικής Υποδομής, έχει αναθεωρηθεί ο κανονισμός για τα Κρατικά Βραβεία Λογοτεχνίας, και παράλληλα, έχει εγκριθεί το Πρόγραμμα επιχορηγήσεων για τη μετάφραση και την έκδοση έργων Τουρκοκυπρίων συγγραφέων στην ελληνική και έργων Ελληνοκυπρίων συγγραφέων στην τουρκική γλώσσα. Επίσης, έχει εγκριθεί το

Νέο Σχέδιο επιχορήγησης εκδόσεων, ο νέος κανονισμός για τη ΣΕΚΙΝ, ο νόμος για τα Μουσεία, ενώ αναθεωρήθηκε η νομοθεσία που αφορά στον εμπλουτισμό των Δημοσίων κτιρίων με έργα Τέχνης.

Δύο σημαντικά γεγονότα για τα οποία το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού άρχισε τον προγραμματισμό του είναι οι εορτασμοί για τα 50χρονα της Κυριακής Δημοκρατίας και η ανάληψη της Προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την Κύπρο το δεύτερο εξάμηνο του 2012. Η δημιουργία του Γραφείου Διεθνών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων (ΓΕΔΥ), η οποία απορρέει από σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, στα πλαίσια του εκσυγχρονισμού, της δομής και οργάνωσης του ΥΠΠ, αναμένεται να συμβάλει στην επιτυχή και δημιουργική συμμετοχή του ΥΠΠ στο ευρωπαϊκό και διεθνές γίγνεσθαι, σε θέματα που αφορούν τις αρμοδιότητές του. Σκοπός του ΓΕΔΥ είναι να διευκολύνει την έγκαιρη, επαρκή και αποτελεσματική ανταπόκριση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού σε υποθέσεις που προκύπτουν από τις διεθνείς συμβάσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας, καθώς και τη συμμετοχή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση και άλλους διεθνείς οργανισμούς. Ένα σημαντικό κομμάτι της αποστολής του ΓΕΔΥ σχετίζεται με την ανάληψη της προεδρίας της ΕΕ από την Κύπρο το δεύτερο εξάμηνο του 2012.

Συνοψίζοντας, το 2009 υπήρξε ένας δημιουργικός και αποτελεσματικός χρόνος στον οποίο ανοίχτηκαν αρκετά ζητήματα, τόσο οργανωτικής και διοικητικής φύσεως όσο και θέματα που σχετίζονται με την οργάνωση και τη λειτουργία της σχολικής μονάδας. Αναμένουμε ότι και το 2010 θα είναι έτος δημιουργίας και αποτελεσματικότητας. Έτος το οποίο θα επιφέρει καθοριστικές αλλαγές σε όλους τους τομείς, οι οποίοι θα συμβάλουν στην ποιοτική αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης και του πολιτισμού μας. Μέσα από την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση στοχεύουμε στον καθορισμό και τη διαμόρφωση του πλαισίου με το οποίο η εκπαιδευτική πολιτική θα διαμορφώνεται με βάση τα δεδομένα της σύγχρονης επιστήμης και όχι μέσα από τον «παιδαγωγικό εμπειρισμό» που επικρατεί σήμερα.

Τέλος, όσον αφορά τον τομέα της Εκπαίδευσης θα πρέπει ακόμα να σημειωθεί ότι το έτος 2009-2010 έχει ανακηρυχθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση ως έτος «Καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού». Με σύνθημα του το Υπουργείο Παιδείας «Όχι στον κοινωνικό αποκλεισμό, Ναι στην ειρηνική συμβίωση» έθεσε για τη σχολική χρονιά 2009-2010 τους ακόλουθους στόχους:

ΕΤΟΣ 2009-2010:

ΟΧΙ ΣΤΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟ, ΝΑΙ ΣΤΗΝ ΕΙΡΗΝΙΚΗ ΣΥΜΒΙΩΣΗ

Το δημοκρατικό και ανθρώπινο σχολείο το οποίο οραματιζόμαστε στοχεύει στην κοινωνική ενσωμάτωση όλων των παιδιών και στην καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και των διαρροών από το σύστημα. Αποτελεί χώρο ανάπτυξης του διαπολιτισμικού διαλόγου και της αποδοχής της διαφορετικότητας μέσα από την καλλιέργεια της συνεργασίας, της αλληλεγγύης, της κατανόησης και του αλληλοσεβασμού.

Η ανακήρυξη από την Ευρωπαϊκή Ένωση του έτους 2010 ως έτους «Καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού» με στόχο την ευαισθητοποίηση όλων των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης γύρω από ζητήματα σχετικά με την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και της φτώχειας, έρχεται να συμπληρώσει και να ενισχύσει το στόχο του Υπουργείου που τέθηκε για πρώτη φορά πέρσι για καλλιέργεια κουλτούρας ειρηνικής συμβίωσης, αμοιβαίου σεβασμού και συνεργασίας μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων.

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού υιοθετώντας τις εισηγήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2010 καθόρισε, για τη σχολική χρονιά 2009-2010, ως βασικό του στόχο **«την αποτροπή του κοινωνικού αποκλεισμού μέσω της εκπαίδευσης, στο πλαίσιο του δημοκρατικού και ανθρώπινου σχολείου»** και τη συνέχιση του περσινού στόχου για

«καλλιέργεια κουλτούρας ειρηνικής συμβίωσης, αμοιβαίου σεβασμού και συνεργασίας Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων με στόχο την απαλλαγή από την κατοχή και την επανένωση της πατρίδας και του λαού μας».

1ος Στόχος: Η αποτροπή του κοινωνικού αποκλεισμού μέσω της εκπαίδευσης, στο πλαίσιο του δημοκρατικού και ανθρωπίνου σχολείου

Σήμερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση 78 εκατ. άνθρωποι – δηλαδή περίπου το 16% του πληθυσμού – διατρέχουν τον κίνδυνο της φτώχειας. Σε κάθε κράτος μέλος, ένα τμήμα του πληθυσμού αντιμετωπίζει αποκλεισμό και μεγάλες στερήσεις, συχνά δε, έχει περιορισμένη πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες. Επιπλέον, η μεγάλη φτώχεια τείνει να προσλαμβάνει όλο και μεγαλύτερες διαστάσεις και ο αριθμός των ατόμων που βρίσκονται σε έσχατη ένδεια έχει αυξηθεί.

Αυτή η κατάσταση έρχεται σε κατάφωρη σύγκρουση με τις βασικές κοινές αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για το λόγο αυτό η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στην κοινωνική της ατζέντα για την περίοδο 2005-2010, πρότεινε να ανακηρυχθεί το 2010 ως «Ευρωπαϊκό Έτος για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού».

Η ανακήρυξη του Έτους 2010 σε ευρωπαϊκό έτος για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στοχεύει στην επαναβεβαίωση και στην ενίσχυση της αρχικής πολιτικής δέσμευσης που έχει αναλάβει η Ευρωπαϊκή Ένωση, να λάβει μέτρα «ώστε να γίνει ένα αποφασιστικό βήμα προς την εξάλειψη της φτώχειας».

Γενικός σκοπός του έτους είναι να αγγίξει τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη του δημόσιου, του κοινωνικού και του οικονομικού τομέα, συμβάλλοντας καίρια στην ευαισθητοποίηση των πολιτών σχετικά με τον κοινωνικό αποκλεισμό, τη φτώχεια και την προώθηση της ενεργού ένταξης. Ειδικότερα, έχουν τεθεί οι ακόλουθοι στόχοι:

- να αναγνωριστεί το δικαίωμα των ανθρώπων που αντιμετωπίζουν συνθήκες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού να ζουν με αξιοπρέπεια και να συμμετέχουν πλήρως στην κοινωνία
- να αυξηθεί η συμμετοχή του κοινού στις πολιτικές για την κοινωνική ένταξη, τονίζοντας την ευθύνη όλων για την αντιμετώπιση της φτώχειας και της περιθωριοποίησης
- να αυξηθεί η συνοχή της κοινωνίας, έτσι ώστε κανείς να μην αμφιβάλει ότι η κοινωνία στο σύνολό της επωφελείται από την εξάλειψη της φτώχειας
- να υπάρξει δέσμευση όλων των συντελεστών, δεδομένου ότι η πραγματική πρόοδος απαιτεί μακροχρόνια προσπάθεια και συμμετοχή όλων των επιπέδων διακυβέρνησης.

Το Ευρωπαϊκό Έτος προτείνεται να επικεντρωθεί στα ακόλουθα θέματα:

- παιδική φτώχεια και μετάδοσή της από γενιά σε γενιά
- αγορά εργασίας χωρίς αποκλεισμούς
- έλλειψη πρόσβασης στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση
- η διάσταση του φύλου όσον αφορά τη φτώχεια
- πρόσβαση στις βασικές υπηρεσίες
- εξάλειψη των διακρίσεων και προώθηση της ενσωμάτωσης των μεταναστών και της ένταξης των εθνικών μειονοτήτων στον κοινωνικό ιστό και στην αγορά εργασίας
- κάλυψη των αναγκών των ατόμων με αναπηρία και άλλων ευπαθών ομάδων.

Με την ευκαιρία της κήρυξης από την Ευρωπαϊκή Ένωση του έτους 2010 ως Ευρωπαϊκού Έτους για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού καθόρισε τον ακόλουθο στόχο για τη σχολική χρονιά 2009-

2010: Η αποτροπή του κοινωνικού αποκλεισμού μέσω της εκπαίδευσης, στο πλαίσιο του δημοκρατικού και ανθρώπινου σχολείου.

Η εκπαίδευση αποτελεί έναν από τομείς που συνδέονται άμεσα με τον κοινωνικό αποκλεισμό, αφού μπορεί να συμβάλει είτε στην αναπαραγωγή του, είτε στην εξάλειψή του. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια και με σταθερό προσανατολισμό τη λειτουργία της εκπαίδευσης ως μέσου αποτροπής του κοινωνικού αποκλεισμού, το θέμα του ευρωπαϊκού έτους συνάδει πλήρως με τους στόχους της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης. Όπως αναφέρεται σχετικά στην Έκθεση της Επιτροπής για την Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση, ένας από τους βασικούς της στόχους είναι η διαμόρφωση του «δημοκρατικού σχολείου που λειτουργεί για την κοινωνική ενσωμάτωση (inclusion) όλων των παιδιών και για την καταπολέμηση των διαρροών από το σύστημα, και του κοινωνικού αποκλεισμού» (2004: 19-20).

Ο στόχος της αποτροπής του κοινωνικού αποκλεισμού υπηρετείται από τα νέα αναλυτικά προγράμματα, η διαμόρφωση των οποίων βρίσκεται σε εξέλιξη. Όπως υπογραμμίζεται στο προοίμιο των νέων αναλυτικών προγραμμάτων «η διασφάλιση της ισότιμης συμμετοχής όλων των παιδιών στην εκπαίδευση αποτελεί βασική αρχή του αναλυτικού προγράμματος», αφού «κάθε παιδί», με βάση και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού που συμπληρώνει φέτος 20 χρόνια, «έχει το δικαίωμα να αποκτήσει όλα εκείνα τα αγαθά που χαρακτηρίζουν τον μορφωμένο άνθρωπο του 21ου αιώνα» (2008: 4).

Το νέο αναλυτικό πρόγραμμα οργανώνεται και εφαρμόζεται με επίκεντρο την πρόνοια αποτελεσματικής πρόληψης και εξάλειψης των αρνητικών συνεπειών που συχνά συνοδεύουν τα παιδιά με αναπηρία, δύσκολο οικογενειακό περιβάλλον, οικονομική δυσπραγία και διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο.

Τους παραπάνω στόχους έρχεται να πραγματοποιήσει το εγχείρημα της διαμόρφωσης στην Κύπρο ενός δημοκρατικού και ανθρώπινου σχολείου:

- του **δημοκρατικού σχολείου**, στο οποίο φοιτούν μαζί όλα τα παιδιά -ανεξάρτητα από οποιαδήποτε ιδιαιτερότητα μπορεί να έχουν- για να προετοιμαστούν για το κοινό τους μέλλον. Του σχολείου, στο οποίο κανένα παιδί δεν αποκλείεται από την απόκτηση όλων των εφοδίων που χαρακτηρίζουν ένα μορφωμένο άνθρωπο. Του σχολείου που οργανώνεται με τέτοιο τρόπο, ώστε να παρέχει σε όλα τα παιδιά τη δυνατότητα επίτευξης όλων των στόχων της εκπαίδευσης, χωρίς οποιεσδήποτε εκπτώσεις στην ποσότητα και στην ποιότητα των μορφωτικών αγαθών.
- του **ανθρώπινου σχολείου**, στο οποίο κανένα παιδί δεν αποκλείεται, δεν περιθωριοποιείται, δεν στιγματίζεται, δεν περιφρονείται και δεν δυστυχεί εξαιτίας κάποιας ιδιαιτερότητας. Του σχολείου απόλυτου σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, και επιπλέον του σχολείου στο οποίο οι μαθητές και οι μαθήτριες έχουν το δικαίωμα και τη δυνατότητα να μη βιώνουν την παιδική και τη νεανική ηλικία αποκλειστικά ως περιόδους ιδιαίτερα κοπιαστικής προετοιμασίας για τη ζωή του ενήλικου ανθρώπου (όπως συμβαίνει στο παραδοσιακό σχολείο), αλλά ως τις πιο δημιουργικές και ευτυχισμένες περιόδους της ανθρώπινης ζωής.

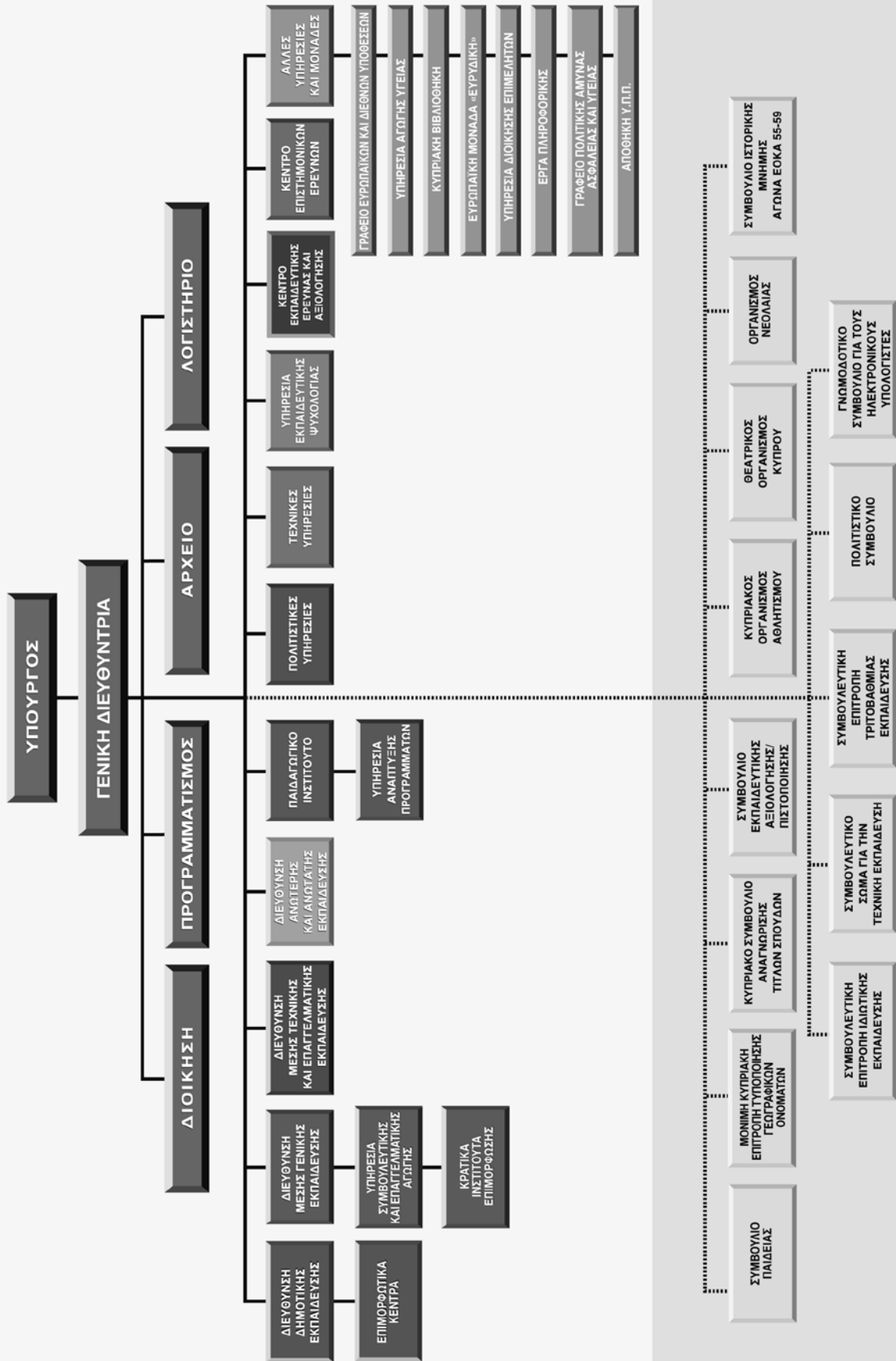
2ος Στόχος: Καλλιέργεια κουλτούρας ειρηνικής συμβίωσης, αμοιβαίου σεβασμού και συνεργασίας Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων με στόχο την απαλλαγή από την κατοχή και την επανένωση της πατρίδας και του λαού μας

Παράλληλα και μέσα στο πιο πάνω πλαίσιο, η παιδεία του τόπου μας δε μπορεί και δεν πρέπει να μείνει αμέτοχη στον αγώνα μας για επανένωση της πατρίδας και του λαού μας και για απαλλαγή από την κατοχή και τα τετελεσμένα της. Η καλλιέργεια κουλτούρας ειρηνικής συμβίωσης Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων αποτελεί μια κρίσιμη παράμετρο, που βοηθά την επίτευξη των επιδιώξεών μας, και μια βασική προϋπόθεση, για να λειτουργήσει στην πράξη η λύση που ενδεχομένως θα προκύψει από την πολιτική διαδικασία που βρίσκεται σε εξέλιξη.

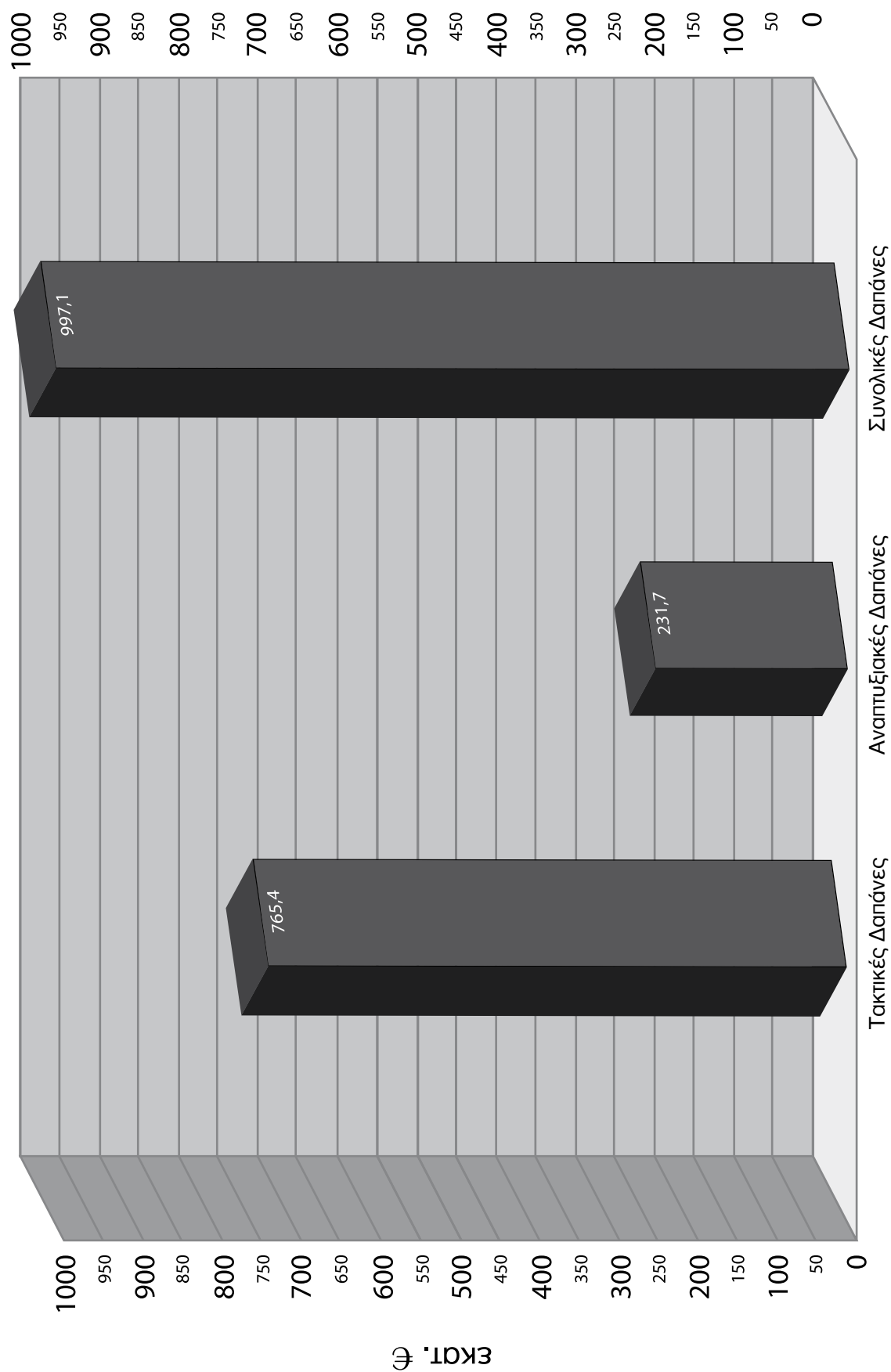
Έχοντας ως στόχο όχι την παραγραφή όσων κατά καιρούς έχουν προκαλέσει εντάσεις, συγκρούσεις και αιματοχυσία ανάμεσα στο λαό μας, αλλά τη μόνιμη επικράτηση της ειρήνης στην πατρίδα μας αναλαμβάνουμε τις ευθύνες μας και εργαζόμαστε για ένα σχολείο που, μέσα από τις σύγχρονες διαπολιτισμικές προσεγγίσεις, θα καλλιεργεί με συνέπεια στους νέους μας τις διαχρονικές αξίες της αλληλεγγύης, του διαπολιτισμικού σεβασμού, της ισότητας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ειρήνης, της αξιοπρέπειας και της δικαιοσύνης.

Στις επόμενες σελίδες της Ετήσιας Έκθεσης 2009 παρατίθενται με λεπτομέρεια οι δράσεις και τα επιτεύγματα όλων των διευθύνσεων και των υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για το 2009, όπου μπορεί κάθε ενδιαφερόμενος να ενημερωθεί πλήρως για τη σημαντική δράση που αναπτύχθηκε μέσα σ' αυτή τη χρονιά. Περιλαμβάνονται επίσης σχετικές πληροφορίες για την ετήσια δράση (2009) του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου, του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού και του Οργανισμού Νεολαίας, που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ - 2009

μέρος α

παιδεία

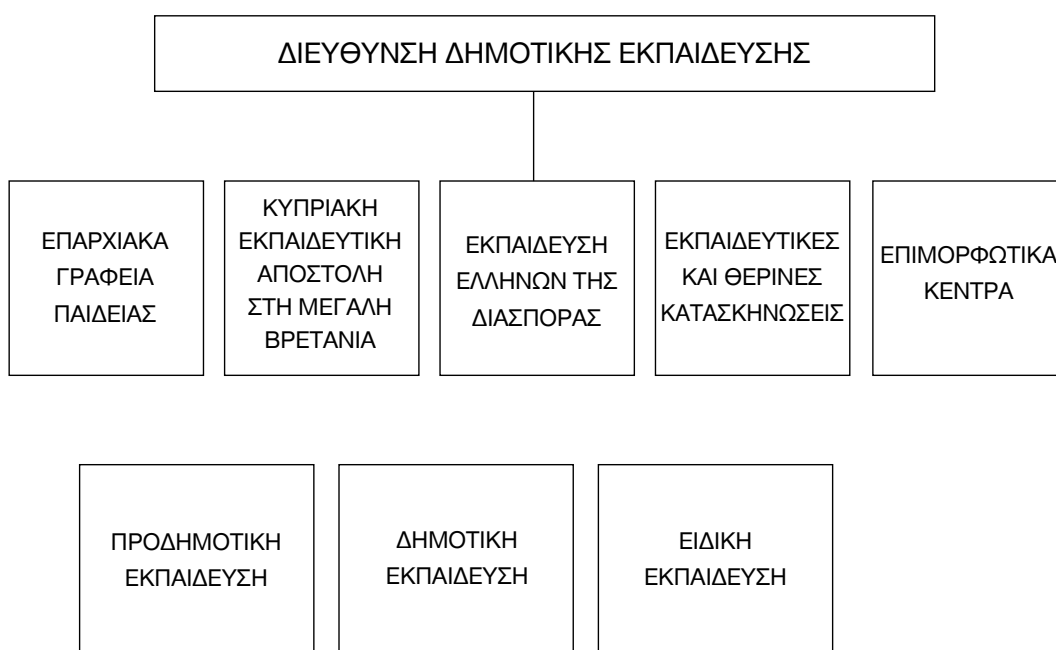
1. ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ Υ.Π.Π.

1.1 ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Η Δημοτική Εκπαίδευση αποτελεί την πρώτη βαθμίδα της εκπαίδευσης η οποία θέτει τις βάσεις, ώστε τα παιδιά να αναπτυχθούν ισόρροπα στο γνωστικό, συναισθηματικό και ψυχοκινητικό τομέα. Γι' αυτό, η Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης καταβάλλει, διαρκώς, κάθε προσπάθεια για συνεχή βελτίωση και αναβάθμιση της Δημοτικής Εκπαίδευσης. Επιδιώκει την αναθεώρηση των αναλυτικών προγραμμάτων και τη συγγραφή νέων διδακτικών βιβλίων τα οποία να είναι συνυφασμένα με τις ανάγκες της σημερινής κοινωνίας και τη συνεχή επιμόρφωση του διδακτικού προσωπικού. Παράλληλα, στοχεύει στον εκσυγχρονισμό των διδακτικών μεθόδων και προσεγγίσεων, στο σχεδιασμό και στην εφαρμογή σύγχρονων αναπτυξιακών προγραμμάτων, στη βελτίωση των προγραμμάτων ενισχυτικής διδασκαλίας και Ειδικής Εκπαίδευσης, στην επέκταση και ανέγερση νέων σχολικών μονάδων και, γενικά, στη δημιουργία της υποδομής εκείνης που απαιτείται για ποιοτική βελτίωση της εκπαίδευσης.

Οι διάφοροι τομείς που υπάγονται στην αρμοδιότητα της Διεύθυνσης Δημοτικής Εκπαίδευσης περιλαμβάνουν:

- τα Επαρχιακά Γραφεία Παιδείας, τα οποία είναι υπεύθυνα για την ομαλή λειτουργία των Δημόσιων, Ιδιωτικών και Κοινοτικών Νηπιαγωγείων (Προδημοτική Εκπαίδευση), των Δημόσιων και Ιδιωτικών Δημοτικών Σχολείων (Δημοτική Εκπαίδευση) των Ειδικών Σχολείων αλλά και για την παροχή εξατομικευμένης βοήθειας σε παιδιά με ειδικές ανάγκες που είναι ενταγμένα σε δημοτικά σχολεία, νηπιαγωγεία ή ειδικές μονάδες (Ειδική Εκπαίδευση)
- την Κυπριακή Εκπαιδευτική Αποστολή (Παροικιακά Σχολεία στη Μεγάλη Βρετανία)
- την Εκπαίδευση των Ελλήνων της Διασποράς
- τις Εκπαιδευτικές και Θερινές Κατασκηνώσεις
- τα Επιμορφωτικά Κέντρα.

1.1.1 ΠΡΟΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η Προδημοτική Εκπαίδευση επιτελεί έργο αποφασιστικής σημασίας για την ποιοτική αναβάθμιση της Δημοτικής Εκπαίδευσης. Η αντίληψη αυτή είναι σύμφωνη με την ευρωπαϊκή εκπαιδευτική πραγματικότητα και τα πορίσματα επιστημονικών εκπαιδευτικών ερευνών. Η Κύπρος, ως μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης και ως πλήρες κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υιοθετεί προγράμματα που εναρμονίζονται με τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά.

Το Υ.Π.Π. της Κύπρου είναι αρμόδιο για την εκπαίδευση παιδιών ηλικίας τριών χρόνων και άνω, που φοιτούν σε δημόσια, κοινοτικά και ιδιωτικά νηπιαγωγεία. Η Προδημοτική Εκπαίδευση είναι υπεύθυνη για τη συμπλήρωση του έργου της οικογένειας, την υποστήριξη, με κάθε τρόπο, της πληρέστερης δυνατής ανάπτυξης του παιδιού, την ικανοποίηση των βασικών αναγκών της προσωπικότητάς του και την έκθεσή του σε υποστηρικτικές και εποικοδομητικές εμπειρίες, με σκοπό να συνειδητοποιήσει τις ικανότητες και δυνατότητές του και να αναπτύξει θετική αυτοϊδέα.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του νηπιαγωγείου αποσκοπεί σε έναν τρόπο ζωής που να διατηρεί, όσο το δυνατό, περισσότερα στοιχεία από το φυσικό τρόπο ζωής της οικογένειας, με έμφαση στην ελεύθερη και δημιουργική δραστηριοποίηση του παιδιού, μέσα από εξατομικευμένες παιδοκεντρικές προσεγγίσεις, σε ένα περιβάλλον που ενισχύει τη συνεργατική μάθηση, τον πειραματισμό και την ομαδική εργασία. Έμφαση δίνεται στην απόδοση προσωπικής σημασίας στο κάθε παιδί ξεχωριστά, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες, τα χαρίσματα και τις ανάγκες του, στην αγάπη, στην υποστήριξη, στην εμπιστοσύνη, στην αποδοχή, στην ασφάλεια και στο σεβασμό της ατομικής διαφορετικότητας, ιδιαιτερότητας και ετερότητας.

1.1.2 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ακρογωνιαίος λίθος των επιδιώξεων της Δημοτικής Εκπαίδευσης ήταν και είναι η ισόρροπη ανάπτυξη της προσωπικότητας των παιδιών, με τη δημιουργία καταστάσεων οι οποίες θα βοηθήσουν στην κατάκτηση της γνώσης, στην ανάπτυξη ορθών στάσεων και στην καλλιέργεια δεξιοτήτων, καθιστώντας τα έτσι ικανά για μελλοντική ανάληψη ευθυνών και δράση στο συνεχώς μεταβαλλόμενο κόσμο μας.

Βασικός στόχος της Δημοτικής Εκπαίδευσης είναι να οργανώνει, να εξασφαλίζει και να προσφέρει σε όλα τα παιδιά, ανεξάρτητα από ηλικία, φύλο, θρησκεία, οικογενειακό και κοινωνικό υπόβαθρο και πνευματικές δυνατότητες, τέτοιες ευκαιρίες μάθησης, ώστε:

- να αναπτύσσονται ισόρροπα στο γνωστικό, συναισθηματικό και ψυχοκινητικό τομέα, αξιοποιώντας, στο μέγιστο δυνατό βαθμό, τα μέσα που προσφέρει η σύγχρονη τεχνολογία
- να αντιμετωπίζουν με επιτυχία τα ποικίλα προβλήματα που είναι δυνατό να συναντήσουν και τις τυχόν δυσκολίες προσαρμογής στο σχολικό και ευρύτερο περιβάλλον
- να αποκτούν θετικές στάσεις έναντι στη μάθηση
- να αναπτύξουν κοινωνική συναντίληψη, αγωνιστικότητα, προσήλωση στις ανθρωπιστικές αξίες και σεβασμό της πολιτιστικής κληρονομιάς και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- να εκτιμούν το ωραίο και να αναπτύξουν διάθεση για δημιουργικότητα και αγάπη για τη ζωή και τη φύση, ώστε να ευαισθητοποιούνται αποτελεσματικά σε θέματα διατήρησης και βελτίωσης του περιβάλλοντος.

1.1.3 ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Το 2009 στις κατεχόμενες περιοχές της Κύπρου διαβιούσαν 357 Ελληνοκύπριοι και 120 Μαρωνίτες.

Αρχικά, παρά τα εμπόδια και τη λογοκρισία που επέβαλαν οι κατοχικές αρχές, λειτούργησαν στις κατεχόμενες περιοχές τρία δημοτικά σχολεία: ένα στο Ριζοκάρπασο, ένα στην Αγία Τριάδα και ένα στον Κορμακίτη. Κατά τη σχολική χρονιά 1996-1997, το Δημοτικό Σχολείο Αγίας Τριάδας έκλεισε, παρά τις έντονες προσπάθειες της Κυπριακής Κυβέρνησης, εξαιτίας της άρνησης του κατοχικού καθεστώτος να επιτρέψει στη δασκάλα κυρία Ελένη Φωκά να επιστρέψει στο χωριό της. Κατά τη σχολική χρονιά 1999-2000 το Δημοτικό Σχολείο Κορμακίτη, που λειτουργούσε μέχρι την προηγούμενη σχολική χρονιά με ένα μαθητή, έκλεισε λόγω αποφοίτησης του μοναδικού αυτού μαθητή.

Κατά τη σχολική χρονιά 2004-2005, έπειτα από συνεχείς, επίμονες και επίπονες προσπάθειες της Κυπριακής Κυβέρνησης, επαναλειτούργησε για πρώτη φορά, μετά την τουρκική εισβολή, το Γυμνάσιο Ριζοκαρπάσου. Προς το τέλος της ίδιας σχολικής χρονιάς και συγκεκριμένα στις 11 Απριλίου 2005, έγινε κατορθωτή η λειτουργία και του Νηπιαγωγείου Ριζοκαρπάσου.

Στο Δημοτικό Σχολείο Ριζοκαρπάσου, το μοναδικό ελληνικό σχολείο που λειτουργεί στα κατεχόμενα καθ' όλη τη διάρκεια της τουρκικής κατοχής, φοίτησαν κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009 δεκαεννέα συνολικά μαθητές (έξι στην Α' τάξη, τέσσερις στη Β' τάξη, δύο στη Γ' τάξη, δύο στη Δ' τάξη, δύο στην Ε' τάξη και τρεις στην Στ' τάξη) και δίδαξαν τρεις δάσκαλοι. Στο Νηπιαγωγείο Ριζοκαρπάσου, κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009, φοίτησαν πέντε παιδιά και δίδαξε μια νηπιαγωγός.

Προβλήματα, όπως λογοκρισία των βιβλίων, άρνηση αποδοχής κάποιων εκπαιδευτικών και προσπάθεια περιορισμού ή ελέγχου της δράσης των σχολείων από τις κατοχικές αρχές υπήρξαν και κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009, ήταν όμως σε μικρότερο βαθμό από ό,τι τα προηγούμενα χρόνια.

Παρά τα προβλήματα αυτά, η εκπαίδευση που δόθηκε σε όλους τους μαθητές, προδημοτικής, δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης, κρίνεται ικανοποιητική. Το Υ.Π.Π. φρόντισε να αποσταλούν στα σχολεία όλα τα απαραίτητα υλικά και μέσα, βιβλία και γραφική ύλη και η Ε.Ε.Υ. ανταποκρίθηκε άμεσα στις ανάγκες των τριών σχολείων για διδακτικό υλικό.

1.1.4 ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Το Υ.Π.Π., από το Σεπτέμβριο του 2001 εφαρμόζει τον Περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμο του 1999 [113(Ι)/1999] και τους Περί Μηχανισμού Έγκαιρης Εντόπισης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Κανονισμούς του 2001 [185(Ι)2001] και Περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Κανονισμούς του 2001 [186(Ι)2001], οι οποίοι διέπουν την εφαρμογή του Νόμου.

Παιδιά με ειδικές ανάγκες, για τα οποία καθορίστηκε ειδική αγωγή και εκπαίδευση, δικαιούνται δωρεάν φοίτηση σε δημόσιο σχολείο για την παροχή της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, σε τάξη συνηθισμένου σχολείου εφοδιασμένου με τις κατάλληλες υποδομές, σύμφωνα με το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του Υπουργείου, προσαρμοσμένο στις ειδικές ανάγκες των παιδιών και στο εξατομικευμένο πρόγραμμα εκπαίδευσής τους. Κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009, φοιτούσαν 2232 μαθητές με ειδικές ανάγκες σε τάξεις συνηθισμένων δημοτικών σχολείων και 237 μαθητές σε νηπιαγωγεία.

Η φοίτηση παιδιού με ειδικές ανάγκες, για το οποίο καθορίζεται ειδική αγωγή και εκπαίδευση, μπορεί να γίνει και σε ειδική μονάδα που λειτουργεί σε συνηθισμένο σχολείο. Οι ειδικές μονάδες είναι ενταγμένες και ενσωματωμένες σε συνηθισμένα σχολεία και

λειτουργούν σε χώρους άνετους και προσπελάσιμους από τα παιδιά με ειδικές ανάγκες. Κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009, λειτούργησαν παγκύπρια 68 ειδικές μονάδες, στις οποίες φοιτούσαν 343 παιδιά με ειδικές ανάγκες. Καταβάλλεται προσπάθεια, ώστε να δημιουργηθούν μονάδες για εξειδικευμένες ανάγκες (αυτισμό, σύνδρομο κτλ.), με στόχο την ομαδοποίηση των αναγκών και την παροχή αποτελεσματικότερης βοήθειας και στήριξης.

Ειδική αγωγή και εκπαίδευση παρέχεται και σε ειδικά σχολεία, για περιπτώσεις παιδιών με σοβαρές ανάγκες. Σήμερα λειτουργούν εννέα ειδικά σχολεία παγκύπρια: το Ειδικό Σχολείο Λευκωσίας, το Ειδικό Σχολείο «Ευαγγελισμός», η Σχολή Κωφών, η Σχολή Τυφλών, το Ειδικό Σχολείο Παιδικού Αναρρωτηρίου Ερυθρού Σταυρού, το Ειδικό Σχολείο «Απόστολος Λουκάς», το Ειδικό Σχολείο «Άγιος Σπυρίδωνας», το Ειδικό Σχολείο «Απόστολος Βαρνάβας» και το Ειδικό Σχολείο «Θεοσκέπαστη». Κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009, στα Ειδικά Σχολεία φοιτούσαν 293 παιδιά.

Για την παροχή της αναγκαίας στήριξης στα παιδιά με ειδικές ανάγκες σε νηπιαγωγεία, δημοτικά σχολεία και ειδικές μονάδες που λειτουργούν στα δημοτικά σχολεία απασχολούνται 344 εκπαιδευτικοί διάφορων ειδικοτήτων (νοητικών, συναισθηματικών και άλλων προβλημάτων, κωφών, τυφλών, λογοθεραπείας), οι οποίοι διορίζονται με ειδικά σχέδια υπηρεσίας. Στα ειδικά σχολεία απασχολούνται 137 εκπαιδευτικοί διάφορων ειδικοτήτων (νοητικών, συναισθηματικών και άλλων προβλημάτων, κωφών, τυφλών, ειδικής γυμναστικής, μουσικοθεραπείας, εργοθεραπείας, λογοθεραπείας, ακουολογίας, εκπαιδευτικής ψυχολογίας και φυσιοθεραπείας).

Στους Προϋπολογισμούς της Ειδικής Εκπαίδευσης για το 2009, περιλήφθηκαν κονδύλια για:

- τον εξοπλισμό των ειδικών σχολείων, των ειδικών μονάδων και των αιθουσών αναφοράς με ηλεκτρονικούς υπολογιστές και λογισμικά προγράμματα
- την παροχή ατομικού εξοπλισμού σε παιδιά με ειδικές ανάγκες (ειδικών καθισμάτων/τροχοκαθισμάτων, ειδικών ηλεκτρονικών υπολογιστών και συστημάτων επικοινωνίας)
- τις αναπροσαρμογές των σχολικών κτιρίων με την κατασκευή ειδικών αποχωρητηρίων, ραμπών και ειδικών αιθουσών
- τις προσλήψεις βοηθητικού προσωπικού (σχολικών βοηθών/ συνοδών για παιδιά με ειδικές ανάγκες)
- τη δωρεάν μεταφορά των παιδιών με ειδικές ανάγκες στα ειδικά σχολεία
- την επιχορήγηση των οικογενειών των παιδιών με ειδικές ανάγκες για μεταφορά του παιδιού τους, όπου το παιδί αναγκάζεται με βάση απόφαση της Επαρχιακής Επιτροπής, να φοιτήσει σε σχολείο το οποίο δε βρίσκεται στην εκπαιδευτική του περιφέρεια
- την επιχορήγηση των Συνδέσμων Γονέων των Ειδικών Σχολείων για εφαρμογή προγραμμάτων απασχόλησης των παιδιών κατά το μη εργάσιμο χρόνο των σχολείων
- την επιμόρφωση του εκπαιδευτικού προσωπικού
- τη λειτουργία των εννέα ειδικών σχολείων (τηλέφωνα, εργατικό προσωπικό, εξοπλισμό κτλ.)
- την εργοδότηση εκπαιδευτικού, διοικητικού και γραμματειακού προσωπικού.

Το Υ.Π.Π. έχει ως πρωταρχικό στόχο την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού που στελεχώνει τις διάφορες υπηρεσίες της Ειδικής Εκπαίδευσης, την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των επιθεωρητών, των διευθυντών των σχολείων, των εκπαιδευτικών των τάξεων και των εκπαιδευτικών ειδικής εκπαίδευσης στις βασικές πρόνοιες του Νόμου και στις υποχρεώσεις του κάθε μέλους της σχολικής μονάδας έναντι των παιδιών με ειδικές ανάγκες, που φοιτούν στο σχολείο τους. Αυτό επιτυγχάνεται με:

- ενδοϋπηρεσιακά συνέδρια και συναντήσεις

- προαιρετικά σεμινάρια του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
- συνέδρια και σεμινάρια που οργανώνονται από ειδικούς εμπειρογνώμονες που μετακαλούνται από το εξωτερικό (Fulbright, British Council, Ελλάδα)
- υποτροφίες στο εξωτερικό μικρής ή μεγάλης διάρκειας (Fulbright, British Council, Υ.Π.Π., Γραφείο Προγραμματισμού).

1.1.5 ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ

Η Κυπριακή Εκπαιδευτική Αποστολή (Κ.Ε.Α.) Μεγάλης Βρετανίας αποτελεί τον κύριο φορέα μέσω του οποίου, από το 1969, το Υ.Π.Π. ενισχύει τις προσπάθειες της κυπριακής παροικίας στη Μεγάλη Βρετανία για συντήρηση και καλλιέργεια της εθνικής, θρησκευτικής, πολιτιστικής και γλωσσικής ταυτότητας των παιδιών και του συνόλου των μελών της.

Η Κ.Ε.Α. στελεχώνεται από έναν Προϊστάμενο και από αποσπασμένους δασκάλους, ο αριθμός των οποίων καθορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο, ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες και τις τρέχουσες εξελίξεις. Με βάση πρόσφατη απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ο αριθμός των αποσπασμένων δασκάλων αυξήθηκε κατά έναν εκπαιδευτικό και ανέρχεται στους 37. Η στελέχωση της Κ.Ε.Α. συμπληρώνεται και από αριθμό ωρομίσθιων δασκάλων, οι οποίοι είτε βρίσκονται στη Μεγάλη Βρετανία με εκπαιδευτική άδεια, είτε είναι μόνιμοι κάτοικοι της χώρας. Ο αριθμός του ωρομίσθιου επιτόπιου προσωπικού καθορίζεται με βάση τις ανάγκες και το εγκεκριμένο κονδύλι. Κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009, εργοδοτήθηκαν 97 ωρομίσθιοι δάσκαλοι.

Το συντονισμό των ενεργειών όλων των εκπαιδευτικών φορέων της Ελληνικής Παροικιακής Εκπαίδευσης στη Μεγάλη Βρετανία έχει ο Ενιαίος Φορέας Ελληνικής Παροικιακής Εκπαίδευσης (Ε.Φ.Ε.Π.Ε.), που είναι ο κεντρικός φορέας. Πρόεδρος του Ε.Φ.Ε.Π.Ε. είναι ο Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας, κ.κ. Γρηγόριος και αντιπρόεδροι οι εκάστοτε Προϊστάμενοι των Εκπαιδευτικών Αποστολών Κύπρου και Ελλάδας. Ο Ε.Φ.Ε.Π.Ε. διαδραματίζει έναν πολύ σημαντικό ρόλο τόσο στην ίδρυση και λειτουργία σχολείων και την αντιμετώπιση διάφορων προβλημάτων, όσο και στη διατήρηση της εθνικής ταυτότητας των αποδήμων.

Το Υ.Π.Π. καταβάλλει συντονισμένες προσπάθειες (αποστολή εκπαιδευτικών, εκπόνηση αναλυτικού προγράμματος, επιμόρφωση προσωπικού, ετοιμασία σχεδίου κανονισμών, έκδοση και αποστολή βιβλίων κ.ά.) για την αποτελεσματικότερη επιτέλεση του ρόλου της Κ.Ε.Α. και των παροικιακών σχολείων.

Κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009 συνεχίστηκε η λειτουργία του Επιμορφωτικού Ινστιτούτου Παροικιακής Εκπαίδευσης, που έχει ως στόχο την επιμόρφωση του ωρομίσθιου προσωπικού.

1.1.6 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

Στα πλαίσια των προσπαθειών για παροχή εκπαιδευτικής βοήθειας στους Έλληνες της Διασποράς, το Υ.Π.Π. προβαίνει στις ακόλουθες ενέργειες:

- Αποστέλλει βιβλία και άλλο εκπαιδευτικό υλικό σε όλα τα ελληνικά σχολεία και φορείς των απανταχού ομογενών, μετά από την εκ μέρους τους υποβολή σχετικού αιτήματος.
- Φιλοξενεί ομάδες παιδιών από τις διάφορες παροικίες στις κατασκηνώσεις του. Κατά τη διάρκεια της παραμονής των παιδιών προσφέρει εκπαιδευτικά προγράμματα σχετικά με την ελληνική γλώσσα και τον πολιτισμό.
- Προσφέρει εκπαιδευτικές διευκολύνσεις σε επαναπατριζόμενους ομογενείς στην Κύπρο μέσω ειδικών προγραμμάτων, τόσο μέσα στα σχολεία όσο και στα πλαίσια λειτουργίας

γίας των Επιμορφωτικών Κέντρων, όπως δωρεάν μαθήματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας σε παιδιά και ενήλικες.

- Από τη σχολική χρονιά 2003-2004, έπειτα από έγκριση σχετικής Πρότασης του Υ.Π.Π., αποφασίστηκε η ενδυνάμωση της εκπαιδευτικής αποστολής στα Ιεροσόλυμα με έναν ακόμη εκπαιδευτικό. Έτσι, παραχωρούνται οι υπηρεσίες δύο εκπαιδευτικών με στόχο τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας τόσο στα παιδιά, όσο και στους εκπαιδευτικούς των σχολείων του Ελληνορθόδοξου Πατριαρχείου Ιεροσολύμων.

1.1.7 ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΘΕΡΙΝΕΣ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ

Σκοπός του προγράμματος Εκπαιδευτικών και Θερινών Κατασκηνώσεων είναι να δώσει την ευκαιρία σε παιδιά δημοτικών σχολείων, από την Κύπρο και άλλες χώρες, να γνωρίσουν και να αγαπήσουν το φυσικό περιβάλλον, να αποκτήσουν ορθές στάσεις συμπεριφοράς, να αναπτύξουν σχέσεις και φιλίες με τα συνομήλικά τους παιδιά, να γνωρίσουν την ελληνική γλώσσα και την κυπριακή ιστορία, να γνωρίσουν την Κύπρο και την κουλτούρα της.

Οι Εκπαιδευτικές και Θερινές Κατασκηνώσεις δίνουν την ευκαιρία στα παιδιά να ζήσουν μακριά από το οικογενειακό τους περιβάλλον, σε μια οργανωμένη κοινωνία, γεγονός που βοηθά, μεταξύ άλλων, στην κοινωνικοποίηση, στην αυτοεκτίμηση και αυτογνωσία, στην αυτοοργάνωση και αυτοσυντήρηση, στην ανάπτυξη πνεύματος συνεργασίας και στη δημιουργία του συναισθήματος της ευθύνης. Επίσης, συμβάλλουν στη βελτίωση της υγείας του παιδιού και του προσφέρουν οργανωμένη ψυχαγωγία. Οι Εκπαιδευτικές και Θερινές Κατασκηνώσεις υπηρετούν τις σύγχρονες τάσεις της αγωγής, μέσα από τη βιωματική περιβαλλοντική αγωγή και την ενεργό συμμετοχή των παιδιών στην οργάνωση κοινωνικής ζωής στην κατασκήνωση.

Οι Εκπαιδευτικές Κατασκηνώσεις λειτούργησαν σε δύο περιόδους: έξι πενθήμερες σειρές τον Οκτώβριο - Νοέμβριο του 2008 και έξι πενθήμερες σειρές το Μάιο - Ιούνιο του 2009. Σε αυτές συμμετείχαν συνολικά 1150 παιδιά από 44 δημοτικά σχολεία της Κύπρου (63 τμήματα Ε΄ και Στ΄ τάξης) και ένα τμήμα (30 παιδιών) του Ελληνορθόδοξου Δημοτικού Σχολείου «Άγιος Κυπριανός» Λονδίνου. Οι Θερινές Κατασκηνώσεις λειτούργησαν το καλοκαίρι του 2009 σε εννέα εβδομάδες σε σειρές και μία σειρά για παιδιά της Μαρωνιτικής Κοινότητας. Συνολικά συμμετείχαν 1000 παιδιά, από 180 δημοτικά σχολεία της Κύπρου.

Η Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης αυξάνει συνεχώς τα προγράμματα φιλοξενίας στην Κύπρο και τον αριθμό των παιδιών που φιλοξενεί από το εξωτερικό. Το καλοκαίρι του 2009 φιλοξενήθηκαν συνολικά 120 παιδιά από την Ελλάδα.

Ακόμη, τη σχολική χρονιά 2008-2009, στα πλαίσια των εκπαιδευτικών ανταλλαγών με το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων της Ελλάδας, οργανώθηκαν αποστολές παιδιών των Δημοτικών Σχολείων της Κύπρου στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα, το καλοκαίρι του 2009, φιλοξενήθηκαν στην Ελλάδα 220 παιδιά, σε τέσσερις αποστολές (τρεις στην Κατασκήνωση Μεταμόρφωσης Χαλκιδικής και μία στην Κατασκήνωση του Δήμου Αθηναίων).

1.1.8 ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

Τα Επιμορφωτικά Κέντρα αποτελούν σήμερα το μεγαλύτερο πρόγραμμα γενικής επιμόρφωσης ενηλίκων στα πλαίσια της προώθησης της διά βίου μάθησης στην Κύπρο. Ο γενικός σκοπός των Επιμορφωτικών Κέντρων είναι η ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας του κάθε ατόμου και η κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική πρόοδος των πολιτών και της κοινωνίας γενικότερα. Οι επιμέρους στόχοι των Επιμορφωτικών Κέντρων συμβαδίζουν με την αναπτυξιακή πολιτική του κράτους και τους ευρύτερους στόχους του

Υ.Π.Π. για παροχή ευκαιριών «Διά Βίου Μάθησης» σε όλους τους πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας και την καταπολέμηση των μορφωτικών ανισοτήτων για την αποτελεσματική ένταξη και δράση τους στην Ενωμένη Ευρώπη.

Τα Επιμορφωτικά Κέντρα άρχισαν τη λειτουργία τους το 1960, με την ανακήρυξη της Κυπριακής Δημοκρατίας, κυρίως στην ύπαιθρο. Το 1974 επεκτάθηκαν και στις πόλεις και σήμερα καλύπτουν κάθε γωνιά των ελεύθερων περιοχών της Κύπρου, προσφέροντας ευκαιρίες επιμόρφωσης σε χιλιάδες άτομα 15 χρόνων και άνω.

Μέσα από τα προγράμματα των Επιμορφωτικών Κέντρων προσφέρονται θέματα όπως: Αγγλικά, Αγιογραφία, Αισθητική, Αισθητική Εκτίμηση Έργων Τέχνης, Αλφαριθμητικός, Αραβικά, Αργυροχοΐα, Αρμενικά, Αστρονομία-Αστροφυσική, Βιβλιοθηκονομία, Βιτρό, Βουλγαρικά, Braille (Σύστημα Γραφής για Τυφλούς), Βυζαντινή Μουσική, Γαλλικά, Γερμανικά, Γνωρίστε την Κύπρο, Γραφικές Τέχνες, Γυμναστική, Δακτυλογραφία, Δημόσιες Σχέσεις, Δημοσιογραφία, Διακόσμηση Χώρου, Διάταξη Λουλουδιών, Διοίκηση Μικρών Επιχειρήσεων, Εκπαίδευση Νέων Ζευγαριών, Ελληνικά για Ξενόγλωσσους, Ευρωπαϊκά Θέματα, Ζαχαροκατασκευές, Ζωγραφική, Ηλεκτρονικά, Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές, Θέατρο, Ισπανικά, Ιταλικά, Κατασκευή Κούκλων Πορσελάνης, Κέντημα Καραβιώτικο-Λαπθηιώτικο, Κέντημα Λευκαρίτικο, Κεραμική-Αγγειοπλαστική, Κηπουρική, Κινέζικα, Κοπτική-Ραπτική, Κορνιζοποιία, Λογιστική, Μαγειρική-Ζαχαροπλαστική, Μαγειρική Ινδική, Μαγειρική Κινέζικη, Μαγειρική Κυπριακή, Μάρκετινγκ, Μηχανική Αυτοκινήτου, Μουσική, Νοηματική Γλώσσα, Νομικά-Οικογενειακό Δίκαιο, Ξυλογλυπτική, Ξυλουργική, Οικοδομική, Πρώτες Βοήθειες, Ρουμανικά, Ρωσικά, Σκιτσογραφία-Γελοιογραφία, Σμίλες-Βελονάκι (Σμιλί), Σύγχρονα Κοινωνικά Προβλήματα, Τοξοβολία, Τουρκικά, Υγιεινή Διατροφή, Υδραυλικά, Φωτογραφική Τέχνη, Χειροποίητα Κοσμήματα, Χειροτεχνία Κυπριακή, Χειροτεχνικές Δημιουργίες-Υαλογραφία-Ψηφιδωτό, Χοροί Ελληνικοί και Λαϊκοί, Χοροί Λατινοαμερικάνικοι, Χοροί Μοντέρνοι, Ψυχολογία-Ψυχική Υγεία, κ.ά.

Μέσα από τα θέματα αυτά καλύπτονται τομείς σχετικοί με τη διδασκαλία και την εκμάθηση ξένων γλωσσών, με πολιτιστικά προγράμματα, με την υγεία, με πρακτικές εφαρμογές, με την απόκτηση επαγγελματικών δεξιοτήτων και με άλλα θέματα γενικής φύσεως. Παράλληλα, τα Επιμορφωτικά Κέντρα οργανώνουν κάθε χρόνο, δωρεάν, σε Ιδρύματα, Στέγες Ενηλίκων, Κεντρικές Φυλακές, Κέντρα Φροντίδας Ηλικιωμένων κ.ά., ειδικές ομάδες στις οποίες φοιτούν αναλφάβητοι, άτομα με ειδικές ανάγκες, ανάπηροι, εγκλωβισμένοι, κατάδικοι, ψυχικά ασθενείς και άτομα τρίτης ηλικίας. Επίσης, προσφέρουν δωρεάν μαθήματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας σε παιδιά επαναπατρισθέντων Κυπρίων και παλιννοστούντων, σε πολιτικούς πρόσφυγες και σε Τουρκοκύπριους, καθώς επίσης και δωρεάν μαθήματα εκμάθησης της τουρκικής γλώσσας σε Ελληνοκύπριους.

Τα Επιμορφωτικά Κέντρα έχουν καταξιωθεί στη συνείδηση των πολιτών για την ποιότητα και το ευρύ φάσμα θεμάτων που προσφέρουν και η επιτυχία του θεσμού διαφαίνεται μέσα από τη μαζική συμμετοχή των πολιτών σε αυτό, πέραν των 25.000 κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009. Ποσοστό 75% παρακολούθησε τα προσφερόμενα θέματα σε αστικές περιοχές, ενώ στην ύπαιθρο παρακολούθησε το 25% των πολιτών. Οι γυναίκες συμμετείχαν σε ποσοστό 73% και οι άντρες σε ποσοστό 27%. Το ποσοστό των ατόμων 65 χρόνων και άνω ανήλθε στο 8%.

1.2 ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Η Μέση Γενική Εκπαίδευση, Δημόσια και Ιδιωτική, καλύπτει ένα μεγάλο τμήμα του Κυπριακού Εκπαιδευτικού Συστήματος. Με βάση τις κοινωνικοοικονομικές, πολιτιστικές και εθνικές ανάγκες της Κύπρου, η Δημόσια Μέση Γενική Εκπαίδευση προσφέρει ίσες ευκαιρίες μόρφωσης και στοχεύει στη διάδοση της γνώσης με έμφαση στη γενική παιδεία και τη βαθμιαία εξειδίκευση, με σκοπό να προετοιμάσει τους μαθητές στον ακαδημαϊκό ή επαγγελματικό τους προσανατολισμό. Στοχεύει, επίσης, στην προαγωγή και ανάπτυξη μιας υγιούς, πνευματικής και ηθικής προσωπικότητας, στη δημιουργία ικανών, δημοκρατικών και νομοταγών πολιτών, στην εμπέδωση της εθνικής ταυτότητας, των πολιτιστικών αξιών, των παγκόσμιων ιδανικών για ελευθερία, δικαιοσύνη, ειρήνη και στην καλλιέργεια αγάπης και σεβασμού των ανθρώπων, με σκοπό την προώθηση της αλληλοκατανόησης και της συνεργασίας ανθρώπων και λαών.

Η Δημόσια Μέση Γενική Εκπαίδευση παρέχεται για μαθητές ηλικίας 12 μέχρι 18 ετών, μέσα από δύο τριετείς κύκλους σπουδών - το Γυμνάσιο και το Λύκειο. Στους δύο κύκλους περιλαμβάνονται προγράμματα σπουδών που προσφέρονται σε διακριτά μαθήματα (Ελληνικά, Μαθηματικά κτλ.), προγράμματα που προσφέρονται διαθεματικά (Αγωγή Υγείας, Περιβαλλοντική Αγωγή κ.ά.), καθώς και ποικίλες εξωδιδακτικές δραστηριότητες (όμιλοι, εκδρομές, επισκέψεις κτλ.), έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η σφαιρική και ισόρροπη ανάπτυξη της προσωπικότητας των μαθητών. Η φοίτηση είναι δωρεάν για όλες τις τάξεις και υποχρεωτική μέχρι την ηλικία των 15 ετών. Τα τελευταία χρόνια, στο Λύκειο, το εκπαιδευτικό σύστημα είναι πιο ευέλικτο και με διάφορες κατευθύνσεις ανάλογα με τις κλίσεις, δεξιότητες και ενδιαφέροντα του μαθητή. Ιδιαίτερα με την εφαρμογή από τη σχολική χρονιά 2000-2001 του θεσμού του ενιαίου λυκείου σε παγκύπρια κλίμακα η ευελιξία και οι προοπτικές που ανοίγονται στο μαθητή αυξάνονται ακόμη περισσότερο. Ο νέος θεσμός του ενιαίου λυκείου αποτελεί απάντηση στις ποικίλες προκλήσεις, εθνικές και παγκόσμιες, ενώ ενισχύει την ευρωπαϊκή διάσταση της παιδείας μας.

Η Μέση Εκπαίδευση έχει ένα ευρύ πεδίο ευθυνών. Οι κυριότεροι τομείς αρμοδιοτήτων της Διεύθυνσης είναι: η παρακολούθηση και αξιολόγηση της εργασίας των δημόσιων σχολείων, η παρακολούθηση της εργασίας των ιδιωτικών σχολείων και των φροντιστηρίων, τα Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης, η Υπηρεσία Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής, η παρακολούθηση της εφαρμογής των κανονισμών λειτουργίας των σχολείων, η επιθεώρηση του διδακτικού προσωπικού, ο εκπαιδευτικός προγραμματισμός και η στελέχωση των σχολείων, η παροχή επιμόρφωσης σε μαθητές και ενήλικες, η παροχή πληροφοριών για την εκπαίδευση κτλ.

1.2.1 ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ

Το Γυμνάσιο αποτελεί έναν αυτοτελή κύκλο σπουδών γενικής εκπαίδευσης με στόχο την ανθρωπιστική καλλιέργεια των μαθητών. Συμπληρώνει τη γενική παιδεία που παρέχει το Δημοτικό Σχολείο και προετοιμάζει τους μαθητές για το Λύκειο ή την Τεχνική/Επαγγελματική εκπαίδευση. Τα μαθήματα είναι κοινά για όλους τους μαθητές. Στο πλαίσιο της πολιτικής του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για ποιοτική αναβάθμιση της παρεχόμενης εκπαίδευσης εισήχθησαν και προωθούνται νέοι θεσμοί στο Γυμνάσιο, όπως η διδασκαλία του μαθήματος της Πληροφορικής σε όλες τις τάξεις, η αξιοποίηση της βιβλιοθήκης, η εισαγωγή του θεσμού των Ειδικών Αίθουσών, όπως είναι οι Αίθουσες Γλωσσών και οι Αίθουσες Ιστορίας, καθώς και η αναβάθμιση του θεσμού του καθηγητή υπεύθυνου τμήματος.

Με στόχο την πρόληψη της σχολικής αποτυχίας και του λειτουργικού αναλφαριθμητισμού λειτουργεί στα Γυμνάσια ο θεσμός των Ζωνών Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας (ΖΕΠ).

Κύριες αρχές του θεσμού είναι η διασφάλιση της συνέχειας μεταξύ Νηπιαγωγείου –

Δημοτικού - Γυμνασίου, η συνεταιρικότητα με τους τοπικούς φορείς και η μείωση του αριθμού κατά τμήμα και η διασφάλιση της κατοχής του προφορικού λόγου. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος του λειτουργικού αναλφαβητισμού και την πρόληψη του συνεπαγόμενου σχολικού και κοινωνικού αποκλεισμού, λειτουργεί από το 1989-90 στα γυμνάσια της Κύπρου το Πρόγραμμα Αλφαβητισμού. Το περιεχόμενο του προγράμματος εστιάζεται στις τρεις βασικές δεξιότητες – ανάγνωση, γραφή, αριθμητική – σε επίπεδο των τριών πρώτων τάξεων του Δημοτικού, προσαρμοσμένο στις ανάγκες και τα βιώματα του μαθητή του Γυμνασίου.

Λαμβάνονται, επίσης, μέτρα για την αγωγή και εκπαίδευση των παιδιών με ειδικές ανάγκες. Στους μαθητές οι οποίοι έχουν σοβαρή μαθησιακή ή ειδική μαθησιακή, λειτουργική ή προσαρμοστική δυσκολία, παρέχεται ειδική αγωγή και εκπαίδευση και γενικά η αναγκαία βοήθεια για τη σχολική ανάπτυξή τους σε όλους τους τομείς, και ιδιαίτερα στον ψυχολογικό, τον κοινωνικό και τον εκπαιδευτικό τομέα.

1.2.2 ΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΛΥΚΕΙΟ

Τη σχολική χρονιά 2000-2001 εισήχθη σε παγκύπρια βάση ο θεσμός του Ενιαίου Λυκείου σε αντικατάσταση του προηγούμενου συστήματος του Λυκείου Επιλογής Μαθημάτων (ΛΕΜ). Ο νέος θεσμός προωθείται και βελτιώνεται συνεχώς ως ανταπόκριση της κυπριακής εκπαίδευσης, και ειδικότερα της Μέσης Εκπαίδευσης, στις προκλήσεις της κοινωνίας της γνώσης, στις νέες πραγματικότητες που δημιουργεί η ένταξη της Κύπρου στον Ενιαίο Ευρωπαϊκό χώρο και στις ιδιαιτερότητες - πολιτικές, κοινωνικές, οικονομικές - της κυπριακής πολιτείας.

Όλα αυτά οδήγησαν στον προσδιορισμό των ιδιοτήτων του εφήβου-πολίτη του 21ου αιώνα. Ο έφηβος αυτός πρέπει να κατακτήσει και να πραγματώσει ένα συνδυασμό γενικής γνώσης και μερικής εξειδίκευσης, με έμφαση στους μηχανισμούς μάθησης, έρευνας και αυτενέργειας, γνώση ξένων γλωσσών, ικανότητες για αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών για την προαγωγή της διά βίου μάθησης και για αυτομόρφωση. Ο πολίτης του 21ου αιώνα πρέπει να είναι ικανός να συμβιώνει σε μια παγκόσμια πολυπολιτισμική κοινωνία, να κατακτά και να αξιοποιεί τη συνεχώς αυξανόμενη γνώση, να γνωρίζει πώς να δρα κατάλληλα σε κάθε περίπτωση και να επιβιώνει ως ένας χρήσιμος πολίτης στο κράτος του και στην παγκόσμια κοινωνία.

Στο Ενιαίο Λύκειο προσφέρονται μαθήματα κοινού κορμού, μαθήματα κατεύθυνσης και μαθήματα ειδικού ενδιαφέροντος ή/και εμπλουτισμού. Τα μαθήματα κοινού κορμού είναι υποχρεωτικά για όλους τους μαθητές. Με αυτά επιδιώκεται η παροχή γενικής μόρφωσης, η ολόπλευρη ανάπτυξη και η απόκτηση γενικής φύσης δεξιοτήτων που απαιτούνται από τη σύγχρονη πραγματικότητα. Όλα τα μαθήματα της Α΄ τάξης είναι κοινού κορμού. Στις τάξεις Β΄ και Γ΄ ο μαθητής παρακολουθεί μαθήματα κοινού κορμού. Ταυτόχρονα, όμως, επιλέγει και μαθήματα κατεύθυνσης για συστηματική και σε βάθος μελέτη των θεμάτων που τον ενδιαφέρουν, καθώς και μαθήματα ειδικού ενδιαφέροντος ή/και εμπλουτισμού για περαιτέρω ανάπτυξη και ικανοποίηση των ειδικών κλίσεων και ενδιαφερόντων του.

1.2.3 ΚΡΑΤΙΚΑ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

Κάτω από την ευθύνη της Διεύθυνσης Μέσης Εκπαίδευσης λειτουργούν τα Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης σε όλη την Κύπρο, που στόχο έχουν την παροχή ίσων ευκαιριών μόρφωσης σε χιλιάδες μαθητές και ενήλικες και συμβάλλουν στη διά βίου εκπαίδευση.

1.2.4 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Στο πλαίσιο της Μέσης Εκπαίδευσης λειτουργεί, επίσης, η Υπηρεσία Συμβουλευτικής

και Επαγγελματικής Αγωγής (Υ.Σ.Ε.Α.), με στόχο την παροχή στήριξης και πληροφοριών στους μαθητές, ώστε να κατανοήσουν και να αξιοποιήσουν τις κλίσεις και τα ενδιαφέροντά τους, να προσαρμοστούν καλύτερα στο σχολικό περιβάλλον και να κάνουν όσο το δυνατό πιο ορθές προσωπικές, εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές.

1.2.5 Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Βασικό στόχο της Κυπριακής Εκπαίδευσης αποτελεί από χρόνια η Ευρωπαϊκή Διάσταση στην Εκπαίδευση, η οποία προωθείται διαθεματικά μέσα από τα αναλυτικά προγράμματα διαφόρων μαθημάτων, καθώς και μέσα από ποικίλες άλλες σχολικές δραστηριότητες, που αποσκοπούν τόσο στην παροχή πληροφόρησης και ενημέρωσης, όσο και στην καλλιέργεια 'ευρωπαϊκής συνείδησης' και θετικών στάσεων απέναντι στην ευρωπαϊκή κοινότητα. Τα Γυμνάσια και τα Λύκεια της Κύπρου, ανταποκρινόμενα στο στόχο της Ευρωπαϊκής Διάστασης, έχουν αναπτύξει μια πλούσια δραστηριότητα, όπως εορτασμό της Μέρας της Ευρώπης, της Ευρωπαϊκής Μέρας Γλωσσών, συμμετοχή στο πρόγραμμα Ευρωπαϊκής Διάκρισης για τη διδασκαλία και εκμάθηση γλωσσών (European Language Label), λειτουργία Ευρωπαϊκών Ομίλων στα σχολεία, ανάληψη μελετών-εργασιών (project), διασύνδεση των Λυκείων της Κύπρου με σχολεία άλλων ευρωπαϊκών χωρών μέσω του συστήματος του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή του διαδικτύου κ.ά.

1.2.6 Η ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Στη Μέση Εκπαίδευση λειτουργεί αριθμός ιδιωτικών σχολείων, τα οποία παρέχουν στους μαθητές την εκπαίδευση που αποσκοπεί:

- α. Στην προετοιμασία τους για σπουδές σε Πανεπιστήμια του εξωτερικού ή στα εκπαιδευτικά ιδρύματα της Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της Κύπρου και της Ελλάδας.
- β. Στην ομαλή μετάβασή τους στον επαγγελματικό τομέα και στον κόσμο των επιχειρήσεων.

Τα τριάντα έξι (36) Ιδιωτικά Σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης είναι εγγεγραμμένα στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού και λειτουργούν σύμφωνα με τους Περί Ιδιωτικών Σχολείων και Φροντιστηρίων Νόμους 1971-2008.

Τα Ιδιωτικά Σχολεία Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες, ανάλογα με το αναλυτικό και ωρολόγιο πρόγραμμα που εφαρμόζουν.

1. Ιδιωτικά Σχολεία του αυτού τύπου: Στην κατηγορία αυτή κατατάσσονται τα σχολεία που ακολουθούν χωρίς καμιά παρέκκλιση τα ισχύοντα αναλυτικά και ωρολόγια προγράμματα των υφιστάμενων τύπων δημόσιων σχολείων.
2. Ιδιωτικά Σχολεία παρόμοιου τύπου: Σ' αυτή την κατηγορία κατατάσσονται τα σχολεία στα οποία, εκτός των άλλων μαθημάτων, διδάσκονται απαραίτητα τα κύρια μαθήματα υφιστάμενου τύπου δημόσιων σχολείων, τουλάχιστον κατά τα δύο τρίτα όσον αφορά στο χρόνο και στην ύλη που προνοούνται για τα δημόσια σχολεία.
3. Ιδιωτικά Σχολεία διαφορετικού τύπου: Κατατάσσονται σ' αυτή την κατηγορία τα σχολεία που δεν εμπίπτουν σε καμία από τις δύο προηγούμενες κατηγορίες.

1.3 ΜΕΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση (ΜΤΕΕ) στοχεύει, με την προσφορά ενός ισορροπημένου προγράμματος γενικής μόρφωσης, τεχνολογικής εξειδίκευσης και εργαστηριακής κατάρτισης, στην προετοιμασία των μαθητών, ώστε να είναι ικανοί μετά την αποφοίτησή τους:

- Να εργοδοτηθούν στη βιομηχανία με πολύ καλούς όρους εργοδότησης, είτε
- Να συνεχίσουν την ακαδημαϊκή τους ανέλιξη σε ανώτερα και ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Από το Σεπτέμβριο του 2001 έχουν τεθεί σε εφαρμογή τα Νέα Προγράμματα Σπουδών της ΜΤΕΕ, με κοινό πρώτο έτος κατά κατεύθυνση και κατά κλάδο, σε δύο κατευθύνσεις, τη «Θεωρητική» και την «Πρακτική». Τα Προγράμματα Σπουδών αξιολογούνται και αναθεωρούνται κατάλληλα πάνω σε τακτική βάση, σύμφωνα με τις εισηγήσεις των διδασκόντων εκπαιδευτικών.

Τα Προγράμματα ΜΤΕΕ προσφέρονται στις 12 Τεχνικές Σχολές που λειτουργούν στη Λευκωσία, Λεμεσό, Λάρνακα, Παραλίμνι, Αυγόρου, Πάφο και Πόλη Χρυσοχούς. Επίσης, στο Γυμνάσιο Αγρού λειτουργεί τμήμα Ξενοδοχειακών και Επισιτιστικών Τεχνών. Οι απόφοιτοι των Τεχνικών Σχολών μπορούν να διεκδικήσουν θέση σε οποιοδήποτε Ανώτερο και Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα της Κύπρου και της Ελλάδας, συμμετέχοντας στις Παγκύπριες Εξετάσεις μαζί με τους αποφοίτους των Λυκείων. Μπορούν, επίσης, να φοιτήσουν σε εκπαιδευτικά ιδρύματα του εξωτερικού, νοουμένου ότι θα ικανοποιήσουν τις προϋποθέσεις εισαγωγής.

ΚΛΑΔΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ	ΣΧΟΛΕΣ												
	Α' ΤΕΧΝ. ΣΧΟΛΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ	Β' ΤΕΧΝ. ΣΧΟΛΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ	ΤΕΧΝ. ΣΧΟΛΗ «ΜΑΚΑΡΙΟΣ Γ'» ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ	Α' ΤΕΧΝ. ΣΧΟΛΗ ΛΕΜΕΣΟΥ	Β' ΤΕΧΝ. ΣΧΟΛΗ ΛΕΜΕΣΟΥ	Γ' ΤΕΧΝ. ΣΧΟΛΗ ΛΕΜΕΣΟΥ	ΔΙΑΠΕΛΕΙΟΣ ΤΕΧΝ. ΣΧΟΛΗ ΛΑΡΝΑΚΑΣ	ΤΕΧΝ. ΣΧΟΛΗ ΑΓ. ΛΑΖΑΡΟΥ ΛΑΡΝΑΚΑΣ	ΤΕΧΝ. ΣΧΟΛΗ ΠΑΡΑΜΙΝΙΟΥ	ΠΕΡΙΦ. ΤΕΧΝ. ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΣΧ. ΑΜΜΟΧ.ΛΥΓΟΥΡΟΥ	ΤΕΧΝ. ΣΧΟΛΗ ΠΑΦΟΥ	ΤΕΧΝ. ΣΧΟΛΗ ΠΟΛΗΣ ΧΡΥΣΟΥΣ	ΑΠΕΙΡΤΕΙΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΓΡΟΥ
1. ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΑΣ													
1.1 Γενικής Μηχανολογίας	●		●	●				●			●		
1.2 Μηχανικής Παραγωγής - Εργαλειομηχανών	○		○	○				○			○		
1.3 Υδραυλικών, Θερμικών και Ψυκτικών Συστημάτων	●○			●○				●○		●○	●○		
1.4 Συγκολλήσεων και Μεταλλικών Κατασκευών	○			○				○		○	○		
1.5 Ηλεκτρομηχανολογικού Εξοπλισμού Ξενοδοχείων				○					○	○	○		
1.6 Μηχανικής Αυτοκινήτων	●○		●○	●○				●○		●○	●○		
1.7 Ηλεκτρολογίας-Ηλεκτρονικών των Αυτοκινήτων	●○			●○				●○		●○	●○		
1.8 Διακίλων και Μηχανών Σκαφών	○		○	○				○		○	○		
2. ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΑΣ													
2.1 Ηλεκτρικών Εγκαταστάσεων	●○				●○		●○			●○	●○		
2.2 Ηλεκτρονικών		●	●	●			●				●		
2.3 Μηχανικής Ηλεκτρονικών Υπολογιστών		●	●		●	●	●			●	●		
2.4 Ηλεκτρικών Μηχανών, Αυτοματισμών και Συστημάτων Ελέγχου	●○			●○			●○				●○		
2.5 Οικιακών Συσκευών, Ψύξης και Κλιματισμού		○	○	○		○	○			○	○		
2.6 Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών		●○	●○	●○			●○				●○		
3. ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ													
3.1 Πολιτικής Μηχανικής	●		●		●			●			●	●	
3.2 Αρχιτεκτονικής	●		●		●			●			●		
3.3 Τοπογραφίας	●				●						●		
3.4 Οικοδομικής	○				○			○			○	○	
3.5 Βοηθών Εργαστηρίου			○		○						○		
4. ΣΧΕΔΙΑΣΤΩΝ													
4.1 Σχεδιαστών	○		○		○			○			○		
5. ΧΗΜΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ													
5.1 Τεχνικών Χημικής Παραγωγής - Χημείου		●	●		●			●			●		
6. ΞΥΛΟΥΡΓΙΚΗΣ-ΕΠΙΠΛΟΠΟΙΑΣ													
6.1 Σχεδίασης και Κατασκευής Επιπέδων	●			●	●		●						
6.2 Ξυλουργικής-Επιπλοποιίας	○			○	○		○				○		
7. ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ													
7.1 Γραφικών Τεχνών			●○	●○		●○		●○			●○		
7.2 Διακοσμητικής			●○	●○		●○		●○			●○		
7.3 Κεραμικής - Αγγειοπλαστικής			○										
7.4 Αργυροχόας - Χρυσοχόας	○		○		○		○				○		
8. ΕΝΔΥΣΗΣ													
8.1 Σχεδιαστών μόδας		●	●		●		●				●	●	
8.2 Παραγωγής Ειδών Ένδυσης		○	○		○		○				○	○	
9. ΥΠΟΔΗΜΑΤΟΠΟΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΡΜΑΤΙΝΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ													
9.1 Υποδηματοποιίας και Δερματινών Κατασκευών			○										
10. ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ – ΚΟΜΜΩΤΙΚΗΣ													
10.1 Κομμωτικής													
11. ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ													
11.1 Φυτικής Παραγωγής										○			
12. ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ													
12.1 Υπαλλήλων Τουριστικών Γραφείων και Ξενοδοχείων		●○	●○	●○		●○		●○	●○		●○	●○	
12.2 Στελεχών Πωλήσεων		○	○	○		○		○			○		
12.3 Υπαλλήλων Λογιστηρίων και Τραπεζών		●	●	●		●		●	●		●		
12.4 Ιδιοτέρων Γραμματέων		○	○	○		○		○	○		○	○	
13. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΙΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ													
13.1 Μαγειρικής – Τραπεζοκομίας			○			○	○	○			○	○	○

● Θεωρητική Κατεύθυνση ○ Πρακτική Κατεύθυνση
 Σημ. Κατά τη σχολική χρονιά 2008 – 2009 συνέχισε τη λειτουργία του, πάνω σε δοκιμαστική βάση, ο κλάδος της Κομμωτικής στη Β' Τεχνική Σχολή Λευκωσίας.

1.3.1 ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

Παράλληλα με τα πιο πάνω Προγράμματα της ΜΤΕΕ, στις Τεχνικές Σχολές λειτουργεί από το 1963 το Σύστημα Μαθητείας.

Το Σύστημα Μαθητείας διαρκεί δύο χρόνια και προσφέρει συνδυασμό εκπαίδευσης και ενδοϋπηρεσιακής κατάρτισης σε ενδιαφερόμενους μαθητές που έχουν συμπληρώσει το 14ο έτος της ηλικίας τους και δεν επιθυμούν να συνεχίσουν την τακτική εκπαίδευση, νοουμένου ότι έχουν φοιτήσει στη Β΄ τάξη του Γυμνασίου.

Το Σύστημα Μαθητείας στοχεύει στην τροφοδότηση των διαφόρων τομέων οικονομικής δραστηριότητας με κατάλληλα εκπαιδευμένους τεχνίτες, που να μπορούν να καλύπτουν ποσοτικά και ποιοτικά τις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες. Οι βασικές ειδικότητες που λειτουργούν στο Σύστημα Μαθητείας είναι:

- Οικοδόμοι
- Επιπλοποιόι/Ξυλουργοί
- Μηχανικοί αυτοκινήτων
- Ηλεκτρολόγοι αυτοκινήτων
- Ηλεκτροτεχνίτες
- Ελασματοουργοί/Συγκολλητές
- Υδραυλικοί
- Αργυροχόοι/Χρυσοχόοι
- Μηχανουργοί/Εφαρμοστές
- Κομμωτές

Οργανωτικά, η λειτουργία του Συστήματος Μαθητείας αποτελεί ευθύνη του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΚΑ) και του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Το ΥΕΚΑ έχει τη διοικητική ευθύνη (επιλογή και πληρωμή επιθεωρητών, εξεύρεση και ενημέρωση ενδιαφερομένων κτλ.), ενώ το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έχει την ευθύνη της επιλογής των καθηγητών, της ανάπτυξης της υποδομής, της ετοιμασίας των αναλυτικών προγραμμάτων και γενικότερα της λειτουργίας του Συστήματος Μαθητείας μέσα στις Τεχνικές Σχολές.

1.3.2 ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΑ – ΒΡΑΔΙΝΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ

Η ανάγκη για συνεχή ανανέωση των γνώσεων και η ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας επιβάλλουν να είναι η μόρφωση του πληθυσμού μια ισόβια λειτουργία που χρονικά δε θα περιορίζεται στη σχολική περίοδο ή τοπικά στο σχολείο και τις παραδοσιακές σχολικές μεθόδους. Αλλά θα διαρκεί σε ολόκληρη τη ζωή του ατόμου, με σκοπό να το κρατεί συνεχώς ενήμερο για ό,τι συμβαίνει γύρω του και να το βοηθά να αναπτύσσει τις δυνατότητές του, ώστε να αντιμετωπίζει με επιτυχία τις απαιτήσεις μιας συνεχώς αναπτυσσόμενης κοινωνίας και να συμβάλλει δημιουργικά στην πρόοδό της.

Για την ικανοποίηση της πιο πάνω ανάγκης, η ΜΤΕΕ προσφέρει στις Τεχνικές Σχολές τα ακόλουθα Απογευματινά – Βραδινά Προγράμματα:

• Προγράμματα ΜΤΕΕ σε Εσπερινές Τεχνικές Σχολές

Τα Προγράμματα αυτά είναι ισότιμα με τα Προγράμματα της τακτικής ΜΤΕΕ της ημερήσιας φοίτησης και έχουν ως σκοπό να επιμορφώνουν και να καταρτίζουν, στους κλάδους/ειδικότητες που προσφέρονται στην πρωινή φοίτηση, άτομα μετασχολικής ηλικίας.

• **Προγράμματα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης**

Σκοπός των Προγραμμάτων αυτών είναι η εκπαίδευση και κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού, ώστε να καταστεί ικανό να ανταποκριθεί με επιτυχία στον ανταγωνισμό της αγοράς εργασίας.

• **Προγράμματα Προετοιμασίας για Εξετάσεις**

Τα προγράμματα αυτά καλύπτουν ποικιλία θεμάτων και έχουν σκοπό:

1. Την προετοιμασία μαθητών ή αποφοίτων Τεχνικών Σχολών για τις εισαγωγικές εξετάσεις του Πανεπιστημίου Κύπρου, καθώς επίσης και άλλων ανώτερων και ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της Κύπρου και του εξωτερικού.
2. Την προετοιμασία για εξετάσεις διαφόρων επαγγελματικών σωμάτων, καθώς επίσης και για εξετάσεις που απαιτούνται από κρατικούς και ημικρατικούς οργανισμούς, για σκοπούς επαγγελματικής αναγνώρισης ή έκδοσης άδειας εξάσκησης επαγγέλματος.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΩΝ ΚΑΙ ΒΡΑΔΙΝΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ

ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ								
	Λ/σία	Λ/σός	Λ/κα	Π/φος	Π/μνι	Αυγ.	Χρυ.	Αγρ.
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΡΙΕΤΟΥΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ								
A. ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΕΧΝΙΚΟΥ								
1. Μηχανουργείο/Εφαρμοστήριο	X	X	X	X		X		
2. Υδραυλικές, Θερμικές και Ψυκτικές Εγκαταστάσεις	X	X	X	X		X		
3. Μηχανική Αυτοκινήτων	X	X	X	X		X		
4. Ηλεκτρικές Εγκαταστάσεις	X	X	X	X		X		
5. Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές								
6. Τεχνικοί Βοηθοί Δομικών Έργων	X	X	X	X				
7. Ηλεκτρολογία/Ηλεκτρονικά Αυτοκινήτων	X	X	X	X		X		
B. ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΕΧΝΙΤΗ								
1. Μηχανική Αυτοκινήτων	X	X	X	X		X		
2. Συντήρηση Ηλεκτρομηχανολογικού Εξοπλισμού Ξενοδοχείων		X		X	X			
3. Οικιακές Συσκευές και Ψύξη	X	X	X		X			
4. Οικοδομική	X	X	X	X				
5. Σχεδιαστές	X	X	X	X				
6. Ξυλουργική - Επιπλοποιία	X	X	X	X				
7. Μαγειρική - Τραπεζοκομία	X	X	X	X	X		X	X
8. Αργυροχοΐα - Χρυσοχοΐα	X	X	X					
9. Γεωπονία						X		
10. Διακοσμητική	X	X	X	X				
11. Γραφικές Τέχνες	X	X	X	X				

ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ									
		Λ/σία	Λ/σός	Λ/κα	Π/φος	Π/μνι	Αυγ.	Χρυ	Αγρ.
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΟΝΟΕΤΟΥΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ									
1	Τεχνικό Σχέδιο	X	X	X	X	X	X		
2	Μηχανική Αυτοκινήτων	X	X	X	X		X		
3	Υδραυλικά – Συντήρηση Υδραυλικών Εγκαταστάσεων	X	X	X	X		X		
4	Ηλεκτροπνευματικά Συστήματα	X	X	X	X		X		
5	Εργαλειομηχανές με Ηλεκτρονικό Προγραμματισμό Εργασίας – Τόρνος και Φρέζα CNC, Βασικό Επίπεδο	X	X	X	X		X		
6	Συστήματα CAD/CAM (Computer Aided Design/ Computer Aided Manufacturing)	X	X	X	X		X		
7	Εφαρμογή των Κανονισμών της 16 ^{ης} και 17 ^{ης} Έκδοσης του Ινστιτούτου Ηλεκτρολόγων Μηχανικών (ΙΕΕ) για Ηλεκτρικές Εγκαταστάσεις	X	X	X	X				
8	Ηλεκτρονική Ανίχνευση Βλαβών Αυτοκινήτων	X			X		X		
9	Αερόσακοι και Κλιματισμός Αυτοκινήτων	X	X	X	X		X		
10	Σύγχρονα Συστήματα Πέδησης (ABS, ACR, BAS, ESP, SBC)	X	X	X	X		X		
11	Προετοιμασία για Εξετάσεις Ηλεκτρομηχανολογικής Υπηρεσίας για Εξασφάλιση Άδειας Εργολήπτη Ηλεκτρικών Εγκαταστάσεων	X	X	X	X		X		
12	Ηλεκτρικές Εγκαταστάσεις – Βασικό Επίπεδο	X	X	X	X		X		
13	Ηλεκτρικές Εγκαταστάσεις - Για Προχωρημένους	X	X	X	X		X		
14	Αυτοματισμοί	X	X	X	X		X		
15	Κεντρικές Θερμάνσεις	X	X	X	X		X		
16	Δομημένη Καλωδίωση	X	X	X	X		X		
17	Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές – ECDL I	X	X	X	X	X	X		
18	Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές – ECDL II	X	X	X	X	X	X		
19	Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές – ECDL CAD	X	X	X	X	X	X		
20	Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές – ECDL Image Maker	X	X	X	X	X	X		
21	Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές – ECDL WebStarter	X	X	X	X	X	X		
22	Σχεδιαστικό Πρόγραμμα AUTOCAD - Βασικό Επίπεδο	X	X	X	X	X	X		
23	Σχεδιαστικό Πρόγραμμα AUTOCAD - Για Προχωρημένους	X	X	X	X	X	X		
24	Αρχιτεκτονικό και Στατικό Σχέδιο	X	X	X	X	X			
25	Επιμετρήσεις Ποσοτήτων	X	X	X	X	X			
26	Σχέδιο και Κοστολόγηση Επίπλων	X	X	X	X				
27	Ξυλογλυπτική	X	X	X	X				
28	Μαγειρική	X	X	X	X	X		X	X
29	Κυπριακή Κουζίνα	X	X	X	X	X		X	X
30	Διεθνής Κουζίνα και Διακοσμητική Μαγειρική	X	X	X	X	X		X	X
31	Οινολογία – Ποτοποιία – Μπαρ Φλαμπέ	X	X	X	X	X		X	X
32	Ζαχαροπλαστική/Αρτοποιία – Βασικό Επίπεδο	X	X	X	X	X		X	X
33	Ζαχαροπλαστική/Αρτοποιία – Για Προχωρημένους	X	X	X	X	X		X	X

34	Οροφοκομία	X	X	X	X	X		X	X
35	Αργυροχοΐα - Χρυσοχοΐα	X	X	X					
36	Διακοσμητική	X	X	X	X				
37	Γραφικές Τέχνες	X	X	X	X				
38	Γεωπονία						X		
39	Σχεδιασμός και Κατασκευή Ενδυμάτων	X	X	X	X				

ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ									
		Λ/σία	Λ/σός	Λ/κα	Π/φος	Π/μνι	Αυγ.	Χρυ.	Αγρ.
ΤΜΗΜΑΤΑ ΜΟΝΟΕΤΟΥΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ									
1.	Παγκύπριες Εξετάσεις (όλα τα εξεταζόμενα μαθήματα Γενικής Μόρφωσης και όλες οι εξεταζόμενες Τεχνολογίες)	X	X	X	X	X	X	X	
2.	Προετοιμασία για τις εξετάσεις της Ηλεκτρομηχανολογικής Υπηρεσίας για εξασφάλιση άδειας εργολήπτη ηλεκτρικών εγκαταστάσεων	X	X	X	X	X	X		
3.	Ταχύρυθμο πρόγραμμα προετοιμασίας για τις εξετάσεις πιστοποίησης Ψυκτικών σύμφωνα με τον κανονισμό της ΕΕ303/2008/ΕΚ για τα φθοριούχα αέρια θερμοκηπίου								
4.	Άλλες Εξετάσεις (Μετά από υποβολή αιτήματος προς τη Διεύθυνση ΜΤΕΕ)	X	X	X	X	X	X	X	

1.4 ΑΝΩΤΕΡΗ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Οι ραγδαίες κοινωνικοοικονομικές και τεχνολογικές εξελίξεις της εποχής μας, καθώς και οι προκλήσεις για μια ενιαία Ευρωπαϊκή κοινωνία των πολιτών, καθιστούν την ανώτερη εκπαίδευση απαραίτητο εφόδιο για τον κάθε πολίτη ξεχωριστά και για την κοινωνία γενικότερα.

Η Διεύθυνση Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΔΑΑΕ) έχει ως στόχο την προώθηση θεμάτων που αφορούν την τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Κύπρο και τη δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών, έτσι ώστε να παρέχονται ευκαιρίες πρόσβασης για εκπαίδευση και κατάρτιση σε όλους τους πολίτες.

Ο ρόλος της ΔΑΑΕ έχει διευρυνθεί ως αποτέλεσμα της Στρατηγικής της Λισσαβόνας, που έχει ως στόχο να καταστήσει την Ευρωπαϊκή Ένωση την πιο ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία βασισμένη στη γνώση, ικανή για αιεφόρο οικονομική ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή.

Η Διαδικασία της Μπολόνια, η οποία υπογράφηκε το 1999 από 29 ευρωπαίους υπουργούς αρμόδιους για την Ανώτερη Εκπαίδευση με σκοπό να δημιουργηθεί, μέχρι το 2010, ένας Ενιαίος Ευρωπαϊκός Χώρος Ανώτερης Εκπαίδευσης, έχει επίσης συμβάλει στη διεύρυνση των δραστηριοτήτων της ΔΑΑΕ. Κυριότεροι στόχοι της Διαδικασίας της Μπολόνια είναι, αφενός η επίτευξη της διαφάνειας στο εκπαιδευτικό σύστημα ανώτερης

εκπαίδευσης, με την εισαγωγή των Ευρωπαϊκών Μεταφερόμενων Πιστωτικών Μονάδων (ECTS), και αφετέρου, η κινητικότητα φοιτητών, ακαδημαϊκών και ερευνητών καθώς και η διασφάλιση - πιστοποίηση της ποιότητας της εκπαίδευσης που προσφέρεται.

Ως συνέχεια των πιο πάνω, τον Απρίλιο του 2009, έγινε στο Βέλγιο η καθιερωμένη Δι-υπουργική σύνοδος, η οποία, αφού αποτίμησε το μέχρι τώρα έργο της Διαδικασίας της Μπολόνια, καθόρισε την πορεία για την επόμενη δεκαετία. Στη σύνοδο αυτή οι υπουργοί των 46 χωρών επανέλαβαν την δέσμευση των χωρών τους στη «Διαδικασία της Μπολόνιας» και επισήμαναν τα πιο κάτω στοιχεία:

1. Στη νέα δεκαετία, μέχρι το 2020, η Ανώτερη Εκπαίδευση θα διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη δημιουργία μιας καινοτόμου, ανταγωνίσιμης και υψηλών εκπαιδευτικών προδιαγραφών Ευρώπης.
2. Οι νέες εκπαιδευτικές προκλήσεις που θα αντιμετωπίσει το ευρωπαϊκό εκπαιδευτικό σύστημα ανώτερης εκπαίδευσης από την παγκοσμιοποίηση και τις γοργά μεταβαλλόμενες τεχνολογίες, καθιστούν την αναγκαιότητα της μεταπήδησης στο «μαθητο-κεντρικό» σύστημα διδασκαλίας, με περισσότερη ευελιξία στα εκπαιδευτικά προγράμματα, ανταλλαγή εκπαιδευτικών και μαθητών μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων ανώτερης εκπαίδευσης, την επικέντρωση στην έρευνα, τη διά βίου μάθηση και στην καινοτομία της σκέψης-γνώσης.
3. Για να επιτευχθεί γρήγορη και διαρκής ανάκαμψη από την οικονομική κρίση χρειάζεται μια δυναμική και ευέλικτη Ευρωπαϊκή Ανώτερη Εκπαίδευση με επικέντρωση στη καινοτομία, στη βάση της ενσωμάτωσης της έρευνας στην εκπαίδευση σε όλα τα επίπεδα.
4. Την προώθηση της ελκυστικότητας της Ανώτερης Εκπαίδευσης της Ευρώπης στον ευρύτερο διεθνή χώρο.

Η Κύπρος παρέδωσε για την διυπουργική σύνοδο την έκθεση δραστηριοτήτων και επίτευξης στόχων της «Διαδικασίας της Μπολόνιας» κατά τη διετία 2007-2009. Στην έκθεση αυτή επισημάνθηκαν τα νέα σημεία στα οποία κατάφερε η Κύπρος να εναρμονιστεί καθώς και τις δυσκολίες που αντιμετώπισε και αντιμετωπίζει.

Η Κύπρος έχει δώσει τη δέουσα σημασία στην εναρμόνισή της με τους στόχους της Διαδικασίας της Μπολόνια για ανάγκη δημιουργίας προτύπων προς αξιολόγηση των ιδρυμάτων ανώτερης και ανώτατης εκπαίδευσης, και προς αυτό το σκοπό έχει εγγραφεί ως μέλος σε αρκετούς ευρωπαϊκούς οργανισμούς. Επιπλέον, η Κύπρος έχει κάνει προσπάθειες στον τομέα προώθησης της έρευνας στην Κύπρο τόσο στα Δημόσια και Ιδιωτικά Πανεπιστήμια όσο και στα κέντρα ερευνών. Αξίζει να σημειωθεί ότι η Κύπρος καταλαμβάνει μια από τις τελευταίες θέσεις στον πίνακα των ευρωπαϊκών χωρών στον τομέα της έρευνας, αλλά έχει σημειώσει μια αλματώδη άνοδο τα τελευταία χρόνια, χάρη στα προγράμματα στήριξης της καινοτόμου δραστηριότητας και έρευνας που εκπόνησε η Κυβέρνηση.

Σημαντικός τομέας δραστηριοποίησης της ΔΑΑΕ είναι τα δημόσια πανεπιστήμια: το Πανεπιστήμιο Κύπρου, το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου και το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου. Τα θέματα τα οποία εμπίπτουν στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της ΔΑΑΕ σε σχέση με τα ιδρύματα αυτά είναι οι προϋπολογισμοί, η νομοθεσία, οι διεθνείς συνεργασίες, τα θέματα φοιτητών, όπως η φοιτητική χορηγία, η φοιτητική ταυτότητα, η κάρτα νέων, καθώς και άλλα θέματα.

Η Κύπρος, ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ως προσχωρήσασα στη Σύμβαση της Λισσαβόνας, κλήθηκε να συστήσει το Κυπριακό Συμβούλιο Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών (ΚΥΣΑΤΣ), το οποίο έχει ως έργο την αναγνώριση τίτλων σπουδών που απονέμονται από Ιδρύματα Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο της πιστοποίησης ποιότητας λειτουργεί και το Συμβούλιο Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης – Πιστοποίησης (ΣΕΚΑΠ), το οποίο είναι υπεύθυνο για την Αξιολόγηση – Πιστοποίηση των προγραμμάτων

σπουδών των Ιδιωτικών Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΙΣΤΕ). Επιπρόσθετα και με βάση τον Περί Ιδιωτικών Πανεπιστημίων Νόμο, λειτουργεί η Επιτροπή Αξιολόγησης Ιδιωτικών Πανεπιστημίων η οποία προωθεί την ιδρυματική και προγραμματική αξιολόγηση των Ιδιωτικών Πανεπιστημίων. Παράλληλα, η ΔΑΑΕ παρέχει διοικητική υποστήριξη τόσο στο ΚΥΣΑΤΣ όσο και στο ΣΕΚΑΠ και την ΕΑΙΠ.

Η αναβάθμιση των τριών ΙΣΤΕ σε Ιδιωτικά Πανεπιστήμια διευρύνει σημαντικά το φάσμα δραστηριοτήτων της ΔΑΑΕ, και γενικότερα αποτελεί σημαντική εξέλιξη για την ανώτερη εκπαίδευση της Κύπρου. Η ΔΑΑΕ συντόνισε την προώθηση των αιτήσεων για ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων, τη διαδικασία αξιολόγησης και την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας.

Όσον αφορά στις Ιδιωτικές Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, αυτές υπόκεινται στην εποπτεία της ΔΑΑΕ για θέματα εγγραφής τους στο Μητρώο του ΥΠΠ, θέματα επιθεώρησης, εγγραφής κλάδων σπουδών (μέσω της Συμβουλευτικής Επιτροπής Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης), εκπαιδευτικής αξιολόγησης και πιστοποίησης.

Στα πλαίσια του γενικού προγράμματος δράσης για την υλοποίηση σχεδίου που στοχεύει στην αναβάθμιση του ρόλου της Κύπρου ως περιφερειακού κέντρου παροχής υπηρεσιών και μετά από διαβούλευση μεταξύ του Υπουργείου Εσωτερικών και Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού ανατέθηκε στο ΥΠΠ και κατ' επέκταση στη ΔΑΑΕ, το ακαδημαϊκό μέρος της εξέτασης των αιτήσεων για παραχώρηση θεώρησης άδειας εισόδου σε υποψήφιους αλλοδαπούς φοιτητές.

Οι εξετάσεις για εισδοχή στα Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Κύπρου και της Ελλάδας, καθώς επίσης και οι εξετάσεις για προσλήψεις στο δημόσιο και ημικρατικό τομέα, γίνονται μέσω της Υπηρεσίας Εξετάσεων, η οποία υπάγεται στη ΔΑΑΕ.

Σημαντική θεωρείται η συνεισφορά της ΔΑΑΕ στην υποστήριξη του έργου της Υπουργικής Επιτροπής για την επιχορήγηση εδρών Ελληνικών και Βυζαντινών Σπουδών σε Πανεπιστήμια του Εξωτερικού.

Παράλληλα, η ΔΑΑΕ παρακολουθεί τις εξελίξεις στην ανώτερη εκπαίδευση, τόσο στον ευρωπαϊκό χώρο, όσο και παγκόσμια, και παρέχει υποστήριξη ή συμμετέχει σε διάφορα προγράμματα, όπως στη Διαδικασία της Μπολόνια, στη Διά Βίου Μάθηση (Lifelong Learning), σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα και Μονάδες (Erasmus, Tempus, Erasmus Mundus, NARIC, Eurydice, κ.ο.κ.).

Στο πλαίσιο του στόχου για την εγκαθίδρυση της Κύπρου ως διεθνούς εκπαιδευτικού και ερευνητικού κέντρου με την προσέλκυση ποιοτικών φοιτητών από το εξωτερικό, η ΔΑΑΕ κατά το έτος 2009 συμμετείχε σε εκπαιδευτικές εκθέσεις στην Κίνα, Ρωσία και Ινδία.

Επιπλέον, η Κύπρος έχει υπογράψει σημαντικές συμφωνίες συνεργασίας με άλλες χώρες του εξωτερικού για διάφορα θέματα που αφορούν στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Στις 9 Ιανουαρίου 2009 έχει υπογραφεί συμφωνία μεταξύ της Ιταλικής Κυβέρνησης και της Κυπριακής Δημοκρατίας για την Αμοιβαία Αναγνώριση Τίτλων Σπουδών για συνέχιση σπουδών σε Ιδρύματα Ανώτερης Εκπαίδευσης των δύο χωρών.

Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού στη Ρουμανία στις 21-22 Μαΐου 2009, υπογράφηκε Συμφωνία σχετικά με την Αμοιβαία Ακαδημαϊκή Αναγνώριση Τίτλων Σπουδών για Πρόσβαση και Συνέχιση Σπουδών σε Ιδρύματα Ανώτερης Εκπαίδευσης μεταξύ των δύο κυβερνήσεων των πιο πάνω χωρών.

Σε επίσκεψη του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού στην Κίνα τον Ιούνιο του 2009 συζητήθηκαν τρόποι για σύσφιξη των σχέσεων μας και για συνεργασία με τη χώρα αυτή σε θέματα Ανώτερης Εκπαίδευσης.

Με την ευκαιρία της συνάντησης της «Ομάδας Σάλσμπουργκ» που πραγματοποιήθηκε στην Αυστρία στις 29 και 30 Αυγούστου 2009, ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού

Καθηγητής Ανδρέας Δημητρίου υπέγραψε εκ μέρους της κυπριακής κυβέρνησης Μνημόνιο Συναντίληψης με τον Αυστριακό Υπουργό Επιστήμης και Έρευνας. Το Μνημόνιο προνοεί, μεταξύ άλλων, τη διεκπεραίωση κοινών ερευνητικών έργων, την ανταλλαγή ακαδημαϊκών, επιστημονικού δυναμικού, πληροφοριών, υλικού και εκδόσεων, τη διοργάνωση διαλέξεων, σεμιναρίων και διασκέψεων, όπως και τη διεκπεραίωση ευρωπαϊκών ερευνητικών έργων από τα πανεπιστήμια των δύο χωρών.

Από τις 28 μέχρι 30 Οκτωβρίου 2009 τρεις εκπρόσωποι της Αιγύπτου ειδικοί σε θέματα έρευνας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης πραγματοποίησαν επίσημη επίσκεψη στην Κύπρο, μετά από πρόσκληση του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού Ανδρέα Δημητρίου, με σκοπό την ανάπτυξη συνεργασίας μεταξύ των δύο χωρών. Η Αιγυπτιακή αντιπροσωπεία συναντήθηκε με τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού, καθώς και με εκπροσώπους όλων των εμπλεκόμενων φορέων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και την έρευνα. Στις συναντήσεις αυτές αντηλλάγησαν απόψεις για μέτρα ενδυνάμωσης της συνεργασίας μεταξύ των δύο χωρών. Οι Αιγύπτιοι εμπειρογνώμονες πραγματοποίησαν επαφές τόσο με εκπρόσωπους των δημόσιων και των ιδιωτικών πανεπιστημίων όσο και με εκπροσώπους ερευνητικών κέντρων που εδρεύουν στην Κύπρο, με τους οποίους εισήλθαν σε εποικοδομητικό διάλογο για την πραγματοποίηση κοινών εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων.

1.5 ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΥΠΡΟΥ

ΑΛΜΑΓΕΣ ΣΤΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ

Στα πλαίσια της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης τον Ιούνιο του 2008, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ιδρύθηκε το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης και παράλληλα διορίστηκε Επιστημονικό Συμβούλιο.

Αποστολή του Επιστημονικού Συμβουλίου είναι να συμβουλεύει το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού σε θέματα που αφορούν στη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών, την έρευνα και γενικότερα σε ζητήματα που εντάσσονται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και του Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης και να διασφαλίζει τη συνεργασία των δύο ιδρυμάτων. Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο λειτούργησε κατά το 2009 με τη νέα δομή.

1.6 ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Το Κ.Ε.Ε. ιδρύθηκε το 1962 με σκοπό τη διεξαγωγή και διάδοση της Κυπριολογικής έρευνας στην Κύπρο και στο διεθνή χώρο, καθώς και την έκδοση των σχετικών πορισμάτων από Κύπριους και ξένους επιστήμονες σε συστηματική βάση. Στο Κ.Ε.Ε. σχεδιάζονται και εκπονούνται ερευνητικά προγράμματα που αφορούν στους βασικότερους τομείς της Κυπριολογίας, δηλαδή την Ιστορία, Γλωσσολογία, Λαογραφία/Εθνογραφία, Λογοτεχνία και τις κοινωνικές επιστήμες σε σχέση με την Κύπρο, όπως και σε άλλα θέματα και το ευρύτερο ιστορικό και γεωγραφικό πλαίσιο.

Πρωτεύει την επιστημονική συνεργασία με πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα και άλλους επιστημονικούς φορείς εντός και εκτός Κύπρου, ενώ οι ερευνητές του λαμβάνουν μέρος σε επιστημονικά συνέδρια που έχουν σχέση με την ειδικότητά τους, καθώς και σε ερευνητικές αποστολές στο εξωτερικό. Το Κ.Ε.Ε. διοργανώνει, επίσης, σε συνεργασία με άλλους επιστημονικούς φορείς, σεμινάρια και συμπόσια στην Κύπρο και στο εξωτερικό.

Για την εκπόνηση των διαφόρων ερευνητικών προγραμμάτων το Κ.Ε.Ε. διαθέτει εξειδικευμένη βιβλιοθήκη που περιλαμβάνει εγκυκλοπαίδειες, επιστημονικές σειρές, δημοσιευμένες αρχειακές πηγές και άλλα έργα αναφοράς, που καλύπτουν την ιστορία και τον πολιτισμό όχι μόνο της Κύπρου αλλά και της Ελλάδας, της Ευρώπης και της Μέσης

Ανατολής γενικότερα. Η βιβλιοθήκη έχει εμπλουτιστεί με νέα βιβλία, περιοδικά και επισημονικές σειρές.

Στο Κ.Ε.Ε. υπάρχουν και διάφορες συλλογές πρωτογενούς αρχειακού υλικού, αποτελούμενες από χειρόγραφα, φωτοτυπίες και φωτογραφικά ανάτυπα ιστορικών πηγών και εγγράφων, μικροταινίες, ηχοκασέτες και ψηφιακούς δίσκους. Αυτό το υλικό έχει ταξινομηθεί πάνω σε θεματική βάση σε διάφορα αρχεία, δηλαδή το Ιστορικό Αρχείο, το Αρχείο Παλαιών Πολεμιστών, το Λαογραφικό Αρχείο και το Αρχείο Προφορικής Παράδοσης.

1.7 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Η πρώτη υπηρεσία στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού με αποκλειστική αρμοδιότητα τον πολιτισμό δημιουργήθηκε το 1965 με την ονομασία Μορφωτική Υπηρεσία, η οποία το 1992, μετά την αναβάθμισή της σε Τμήμα, μετονομάστηκε σε Τμήμα Πολιτιστικών Υπηρεσιών.

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες είναι ο κύριος εκφραστής της πολιτιστικής πολιτικής του κράτους όσον αφορά το σύγχρονο πολιτισμό. Έχοντας ως αρμοδιότητα την ανάπτυξη των Γραμμάτων και των Τεχνών στην Κύπρο, την ενημέρωση και τη συμμετοχή του κοινού στο πολιτιστικό γίγνεσθαι και την προβολή των επιτευγμάτων της πολιτιστικής μας δραστηριότητας στο εξωτερικό, διαδραματίζουν έναν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της πολιτιστικής φυσιογνωμίας του τόπου.

Ο συνολικός προϋπολογισμός των Πολιτιστικών Υπηρεσιών (περιλαμβανομένης της Κυπριακής Βιβλιοθήκης και του ΣΙΜΑΕ) ανήλθε στα €23.709.594 (Τακτικές και Αναπτυξιακές Δαπάνες).

1.8 ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Αποστολή του Τμήματος είναι η εξασφάλιση στην Δημόσια Εκπαίδευση όλης της αναγκαίας υλικοτεχνικής υποδομής, η ανάπτυξη και η συντήρηση της υλικοτεχνικής υποδομής του πολιτισμού και η συντήρηση των γραφείων του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Στη Δημόσια Εκπαίδευση εντάσσονται όλες οι σχολικές μονάδες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού:

- Νηπιαγωγεία
- Δημοτικά σχολεία
- Γυμνάσια
- Λύκεια
- Τεχνικές Σχολές

Στην υλικοτεχνική υποδομή περιλαμβάνονται τα κτίρια και λοιπά τεχνικά έργα, η επίπλωση και ο λοιπός εξοπλισμός. Δεν περιλαμβάνονται τα αναλώσιμα είδη και τα διδακτικά μέσα.

Η διαδικασία παραγωγής και διαχείρισης της Υλικοτεχνικής Υποδομής περιλαμβάνει έργα και εργασίες για κάλυψη νέων αναγκών που προέρχονται από αύξηση του μαθητικού πληθυσμού ή από αλλαγές στην εκπαιδευτική διαδικασία και εργασίες συντήρησης, επισκευής και βελτίωσης της υφιστάμενης υποδομής.

Για την υλικοτεχνική υποδομή του Πολιτισμού αναλαμβάνεται από το Τμήμα η υλοποίηση των έργων ανάπτυξης και συντήρησης των κτιρίων του Πολιτισμού που ανήκουν στο Υπουργείο.

Η συντήρηση των γραφείων του Υπουργείου, επίσης, αναλαμβάνεται από το Τμήμα.

Τα βασικά καθήκοντα του Τμήματος είναι:

- α) Έρευνα για εισαγωγή καινοτομιών και βελτίωση υφιστάμενων προτύπων κτλ.
- β) Η εποπτεία της υφιστάμενης υλικοτεχνικής υποδομής της Δημόσιας Εκπαίδευσης.
- γ) Η υλοποίηση των έργων που περιλαμβάνονται στον ετήσιο προϋπολογισμό του Υπουργείου.

δ) Επιπρόσθετα στα καθήκοντα του Τμήματος περιλαμβάνεται:

Η Τεχνική υποστήριξη της Διεύθυνσης του Υπουργείου σε σχέση με δημόσιους Οργανισμούς που εποπτεύονται από το Υπουργείο.

Η προσφορά συμβουλευτικών υπηρεσιών στις αρμόδιες αρχές άσκησης ελέγχου ανάπτυξης σχετικά με ιδιωτικά Εκπαιδευτήρια.

Η Τεχνική Υποστήριξη στις Σχολικές Εφορείες. Περιλαμβάνει επιθεωρήσεις μετά από αιτήματα Σχ. Εφορείας των σχολικών κτιρίων και ετοιμασία μελετών, αξιολόγηση προσφορών, επίβλεψη κτλ. για έργα που εκτελούνται από τις Σχολικές Εφορείες.

Για την εκτέλεση των καθηκόντων τους οι Λειτουργοί του Τμήματος ασκούν τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- Διαχείριση προσωπικού
- Έρευνα
- Επιθεώρηση κτιρίων
- Προγραμματισμός – Προϋπολογισμοί
- Μελέτες έργων – Συντονισμοί – διαχείριση συμβάσεων εξωτερικών Συμβούλων
- Διαδικασία διαγωνισμών
- Επίβλεψη εκτέλεσης έργων - Διαχείριση εργοληπτικών συμβολαίων
- Προμήθεια εξοπλισμού – διαχείριση συμβάσεων προμηθευτών
- Στελέχωση θεματικών Επιτροπών
- Γραμματειακή υποστήριξη – αρχειοθέτηση αλληλογραφίας.

2. ΣΧΟΛΕΙΑ ΚΑΤΑ ΒΑΘΜΙΔΑ

2.1 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΣΧΟΛΕΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΤΑ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ		
	2006-2007	2007-2008	2008-2009
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ			
Δημόσια	249	254	253
Κοινοτικά	66	65	63
ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	345	349	347
ΕΙΔΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	9	9	9
ΠΑΡΟΙΚΙΑΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	84	81	81
ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	305	320	397

Σε ό,τι αφορά τη σχολική χρονιά 2008-2009, τα σχολεία Δημοτικής Εκπαίδευσης ονομαστικά και κατά επαρχία και ο μαθητικός πληθυσμός ανά σχολείο φαίνονται στα Παραρτήματα Α' (Δημόσια και Κοινοτικά Νηπιαγωγεία), Β' (Δημοτικά Σχολεία) και Γ' (Ειδικά Σχολεία).

2.2 ΜΕΣΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Για τη στέγαση του μαθητικού πληθυσμού των γυμνασίων και λυκείων λειτούργησαν κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009 οι ακόλουθες σχολικές μονάδες:

Γυμνάσια (με γυμνασιακό κύκλο μόνο)	64
Λύκεια (με λυκειακό κύκλο μόνο)	38
Σχολεία με γυμνασιακό και λυκειακό κύκλο μαζί*	7
Εσπερινά Γυμνάσια	5
	114

* Τα σχολεία με γυμνασιακό και λυκειακό κύκλο είναι: Γυμνάσιο Αγρού, Γυμνάσιο Ομόδους, Γυμνάσιο Πολεμίου, Γυμνάσιο Λευκάρων, Γυμνάσιο Κάτω Πύργου, Γυμνάσιο Ριζοκαρπάσου και Εμπορική Σχολή Μιτσή Λεμύθου.

Τα σχολεία Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης ονομαστικά και κατά επαρχία, για τη σχολική χρονιά 2008-2009, αναγράφονται στο Παράρτημα Δ'.

2.3 ΜΕΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009, λειτούργησαν 13 σχολικές μονάδες Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και ένα τμήμα Ξενοδοχειακών και Επισιτιστικών Τεχνών. Συγκεκριμένα λειτούργησαν:

Τεχνικές και Επαγγελματικές Σχολές	12
Εσπερινές Τεχνικές Σχολές	1
Τμήματα Τεχνικών κλάδων σε σχολικές μονάδες Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης	1

Οι Τεχνικές και Επαγγελματικές Σχολές ονομαστικά και κατά επαρχία, για τη σχολική χρονιά 2008-2009, αναγράφονται στο Παράρτημα Ε'.

2.4 ΑΝΩΤΕΡΗ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, τα οποία αφορούν στο ακαδημαϊκό έτος 2007-2008, ο αριθμός των σπουδαστών που φοιτούσαν στα ιδιωτικά και δημόσια ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της Κύπρου ανήλθε στις 25.688, από τις οποίες οι 7.753 προέρχονται τόσο από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσο και από τρίτες χώρες. Κατά το ίδιο ακαδημαϊκό έτος 22.530 Κύπριοι φοιτητές παρακολούθησαν προγράμματα σπουδών σε χώρες του εξωτερικού, όπως την Ελλάδα (13.342), το Ηνωμένο Βασίλειο (6.945) και τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής (519).

Στον ακόλουθο πίνακα φαίνεται αναλυτικότερα ο αριθμός των φοιτητών στα δημόσια και ιδιωτικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της Κύπρου, σύμφωνα με τα στοιχεία που έχει συλλέξει και επεξεργαστεί η Στατιστική Υπηρεσία. Τα στοιχεία αυτά αφορούν το ακαδημαϊκό έτος 2007 – 2008.

Εκπαιδευτικό Ίδρυμα	Φοιτητές 2007-2008	Ανεπίσημα Στοιχεία 2008-2009	Ανεπίσημα Στοιχεία 2009-2010
ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ (ΔΗΜΟΣΙΑ)	6144		8897
Πανεπιστήμιο Κύπρου	5417		6067
Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου	406		1482
Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου	321	800	1348
ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ (ΙΔΙΩΤΙΚΑ)	7823	9201	9801
ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ (ΔΗΜΟΣΙΑ)	1636		816
Αστυνομική Ακαδημία	486		317
Νοσηλευτική Σχολή	761		264
Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο	152	75	18
Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο	190	109	140
Δασικό Κολέγιο	17	15	11
Μεσογειακό Ινστιτούτο Διεύθυνσης	30	65	66
ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ (ΙΔΙΩΤΙΚΗ)	10085	11342	
ΣΥΝΟΛΟ	25688		

2.4.1 Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΠΚ)

Το Πανεπιστήμιο Κύπρου ιδρύθηκε το 1989 για να ικανοποιήσει τις αυξανόμενες μορφωτικές ανάγκες του κυπριακού λαού και για να εκπληρώσει τους κοινωνικούς, οικονομικούς και άλλους στόχους της Δημοκρατίας. Δέχτηκε τους πρώτους φοιτητές το 1992. Η επιστημονική έρευνα προωθείται και χρηματοδοτείται σε όλες τις σχολές με απώτερο σκοπό τη συνεισφορά τους στην ακαδημαϊκή ανάπτυξη και στην αντιμετώπιση τόσο των τοπικών, όσο και των διεθνών αναγκών και απαιτήσεων. Ο εμπλουτισμός των ακαδημαϊκών προγραμμάτων και η εναρμόνιση με τα σύγχρονα Ευρωπαϊκά δεδομένα στην εκπαίδευση είναι μείζονος σημασίας για το Πανεπιστήμιο και τη κυπριακή κοινωνία γενικότερα. Η Διεύθυνση Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης, αρωγός σε αυτή την προσπάθεια, προβαίνει σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες για την προώθηση της νομοθεσίας,

του προϋπολογισμού και άλλων θεμάτων που αφορούν στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η ομαλή λειτουργία και ανάπτυξή του.

Η δημιουργία ενός Ενιαίου Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτερης Εκπαίδευσης μέχρι το 2010, μέσα στο γενικότερο πλαίσιο της Διαδικασίας της Μπολόνια, αποτελεί για το Πανεπιστήμιο Κύπρου ένα στόχο ύψιστης σημασίας και το ίδρυμα είναι ήδη ευθυγραμμισμένο, σε σημαντικό βαθμό, με τις πρόνοιες της Μπολόνια. Έχει διακριτούς κύκλους σπουδών (Προπτυχιακό, Μάστερ, Διδακτορικό) και όλα τα προγράμματα εφαρμόζουν το Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς και Συσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων (ECTS), ενώ εκδίδεται για τους αποφοίτους το Παράρτημα Διπλώματος (Diploma Supplement). Τα προαναφερόμενα μέτρα, καθώς και άλλα, τα οποία έχουν προγραμματιστεί, συνεισφέρουν στη δημιουργία ενός πανεπιστημιακού περιβάλλοντος, στο οποίο επιτυγχάνεται η διαφάνεια, διευκολύνεται η κινητικότητα και ενθαρρύνεται η διά βίου μάθηση, η έρευνα και οι διαπανεπιστημιακές συνεργασίες, ενώ διασφαλίζεται η ποιότητα και η κοινωνική συνοχή.

Μέσα στο πλαίσιο της συνεχούς ανάπτυξης και επέκτασής του, το Πανεπιστήμιο Κύπρου έχει υποβάλει στρατηγικό σχεδιασμό, σύμφωνα με τον οποίο στοχεύει να αυξήσει τις προσφερόμενες θέσεις κατά 2000, στην περίοδο 2008-2013. Η πολιτεία έχει συμφωνήσει και υποστηρίζει το Πανεπιστήμιο Κύπρου σε αυτή την προσπάθεια. Η ψήφιση της νομοθεσίας το 2008 όσον αφορά στην ίδρυση Ιατρικής Σχολής, η οποία αναμένεται να δεχτεί τους πρώτους φοιτητές το 2013 θεωρείται ένα από τα σημαντικότερα βήματα προς την επίτευξη του πιο πάνω στόχου. Για το σκοπό αυτό έχει οριστεί προπαρασκευαστική επιτροπή από διακεκριμένους επιστήμονες η οποία έχει πραγματοποιήσει αριθμό συνόδων.

Μέσω των έξι σχολών του, το Πανεπιστήμιο Κύπρου προσφέρει προγράμματα τόσο σε πτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο και απονέμεται ο πρώτος καταληκτικός τίτλος «Πτυχίο» και οι μεταπτυχιακοί τίτλοι «Μάστερ» και «Διδακτορικό». Οι όροι εισδοχής είναι συναγωνιστικοί και οι φοιτητές του προπτυχιακού επιπέδου γίνονται δεκτοί μετά από επιτυχία στις Παγκύπριες Εξετάσεις που διοργανώνει η ΔΑΑΕ. Πιο κάτω αναγράφονται οι σχολές και τα τμήματα του Πανεπιστημίου Κύπρου.

α) Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών

- Τμήμα Αγγλικών Σπουδών
- Τμήμα Γαλλικών Σπουδών και Σύγχρονων Γλωσσών
- Τμήμα Τουρκικών Σπουδών και Μεσανατολικών Σπουδών

β) Σχολή Θετικών και Εφαρμοσμένων Επιστημών

- Τμήμα Πληροφορικής
- Τμήμα Μαθηματικών και Στατιστικής
- Τμήμα Φυσικής
- Τμήμα Χημείας
- Τμήμα Βιολογικών Επιστημών (προσφέρεται από το Σεπτέμβριο 2008)

γ) Σχολή Κοινωνικών Επιστημών και Επιστημών της Αγωγής

- Τμήμα Επιστημών της Αγωγής
- Τμήμα Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών
- Τμήμα Ψυχολογίας
- Τμήμα Νομικής

δ) Σχολή Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης

- Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Διοίκησης Επιχειρήσεων
- Τμήμα Οικονομικών

ε) Πολυτεχνική Σχολή

- Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών
- Τμήμα Μηχανικών Μηχανολογίας και Κατασκευαστικής
- Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών και Μηχανικών Περιβάλλοντος
- Τμήμα Αρχιτεκτονικής

στ) Φιλοσοφική Σχολή

- Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών
- Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας
- Τμήμα Κλασικών Σπουδών και Φιλοσοφίας

Μέσα στις διάφορες Σχολές του Π.Κ. λειτουργούν, επίσης, τα ακόλουθα ερευνητικά κέντρα και σχολεία:

- Κέντρο Γλωσσών
- Ωκεανογραφικό Κέντρο
- Ερευνητική Μονάδα Τραπεζικών και Χρηματοοικονομικών Μελετών
- Κέντρο Οικονομικών Ερευνών
- Ερευνητική Μονάδα Ναυοτεχνολογίας
- Σχολείο Ελληνικής Γλώσσας
- Ερευνητική Μονάδα Αρχαιολογίας

Στοιχεία επικοινωνίας: Τηλ. +357-22894000, www.ucy.ac.cy

2.4.2 Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου (Α.Π.ΚΥ.)

Ο γοργός ρυθμός με τον οποίο επιτελούνται οι εξελίξεις στον κοινωνικό, οικονομικό και τεχνολογικό τομέα καθιστούν τη συνεχή επιμόρφωση του πολίτη, μια αναγκαιότητα. Η ικανοποίηση της απαίτησης αυτής επιτελείται από το θεσμό της «Διά Βίου Μάθησης». Για να καταστεί εφικτός ο θεσμός της «Διά Βίου Μάθησης» αλλά και της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στην Κύπρο, ιδρύθηκε το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου το οποίο δέχτηκε τους πρώτους του φοιτητές το Σεπτέμβριο του 2006. Το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου είναι κρατικό Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα που παρέχει πτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα, καθώς επίσης και εκπαιδευτικά / επιμορφωτικά προγράμματα σύντομης διάρκειας, με τη μέθοδο της ανοικτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Παράλληλα, αποστολή του Ανοικτού Πανεπιστημίου είναι η προαγωγή της επιστημονικής έρευνας και η ανάπτυξη τεχνολογίας και μεθοδολογίας στην ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Για το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 το Α.Π.ΚΥ. προσφέρει τα ακόλουθα προγράμματα:

- Πτυχιακό επίπεδο:
- Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό

Μεταπτυχιακό επίπεδο:

- Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Διοίκηση Μονάδων Υγείας
- Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Επιστήμες της Αγωγής
- Ειδίκευση στα Πληροφοριακά Συστήματα

Διδακτορικό Επίπεδο:

- Επιστήμες της Αγωγής
- Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό
- Ειδίκευση στα Πληροφοριακά Συστήματα
- Διοίκηση Μονάδων Υγείας

Μεταπτυχιακά Αυτοχρηματοδοτούμενα Προγράμματα:

- Διοίκηση Επιχειρήσεων
- Τραπεζική/Χρηματοοικονομική

Θεματικές Ενότητες Πτυχιακού Επιπέδου:

- Αρχές Διοίκησης

Θεματικές Ενότητες Μεταπτυχιακού Επιπέδου

- Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση
- Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
- Διδακτική των Φυσικών Επιστημών
- Οργάνωση και Διοίκηση
- Χρηματοοικονομική και Λογιστική
- Ηγεσία και λήψη αποφάσεων
- Μάρκετινγκ
- Τραπεζικό Περιβάλλον
- Τραπεζική Διοίκηση
- Χρηματοοικονομική
- Λογιστική

Στοιχεία Επικοινωνίας: Τηλ. +357 22411600, www.ouc.ac.cy

2.4.3 Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου (Τ.Π.Κ.)

Το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου ιδρύθηκε το 2003 και δέχτηκε τους πρώτους φοιτητές του το Σεπτέμβριο του 2007.

Περιλαμβάνει σε αναβαθμισμένη μορφή τα γνωστικά αντικείμενα των δημόσιων σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης [Α.Τ.Ι., Νοσηλευτική Σχολή και ΑΞΙΚ (ένα πρόγραμμα)], με σχέδια ανάπτυξης και με άλλες σχολές και τμήματα που πιθανόν να ιδρυθούν, ανάμεσα

στα οποία η δημιουργία Σχολής Καλών Τεχνών. Επιπλέον, το Τ.Π.Κ. το 2008 δέχτηκε τους πρώτους του μεταπτυχιακούς φοιτητές, αναπτύσσοντας έτσι σταδιακά μεταπτυχιακά προγράμματα επιπέδου μάστερ και διδακτορικού με απώτερο στόχο τη διεθνοποίησή τους και τη δημιουργία συγκεκριμένων μεταπτυχιακών προγραμμάτων βάσει της αγοράς εργασίας και των αναγκών της.

Έδρα του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου είναι η Λεμεσός, όπου λειτουργούν όλες οι Σχολές του εξαιρείται η Σχολή Επιστημών Υγείας, η οποία λειτουργεί προς το παρόν στη Λευκωσία.

Για το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 στο Τ.Π.Κ. λειτουργούν οι πιο κάτω Σχολές και Τμήματα:

ΣΧΟΛΗ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

- Τμήμα Γεωπονικών Επιστημών, Βιοτεχνολογίας και Επιστήμης Τροφίμων
- Τμήμα Διαχείρισης Περιβάλλοντος

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

- Τμήμα Διοίκησης Ξενοδοχείων και Τουρισμού
- Τμήμα Εμπορίου, Χρηματοοικονομικών και Ναυτιλίας

ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

- Τμήμα Επικοινωνίας και Σπουδών Διαδικτύου
- Τμήμα Πολυμέσων και Γραφικών Τεχνών

ΣΧΟΛΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

- Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Τεχνολογιών Πληροφορικής
- Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών και Επιστήμης και Μηχανικής Υλικών
- Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών και Μηχανικών Γεωπληροφορικής

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

- Τμήμα Νοσηλευτικής

Το Τ.Π.Κ. φιλοδοξεί να εξελιχθεί σε ένα σύγχρονο πρωτοποριακό Πανεπιστήμιο ικανό να προσφέρει εκπαίδευση και έρευνα υψηλού επιπέδου σε κλάδους αιχμής που σήμερα έχουν μεγάλη οικονομική, τεχνική και επιστημονική απόδοση. Με τον προσανατολισμό του προς την εφαρμοσμένη έρευνα, αποσκοπεί στο να καταστεί σημαντικός αρωγός της πολιτείας και της κοινωνίας στην αντιμετώπιση προβλημάτων που την απασχολούν.

Ο σχεδιασμός όλων των τμημάτων κατευθύνεται από τους ακόλουθους βασικούς στόχους:

- α) Υψηλή επιστημονική, τεχνική και επαγγελματική επάρκεια στην εκπαίδευση των φοιτητών του.
- β) Υψηλής ποιότητας έρευνα που θα είναι ικανή να υπερβαίνει γόνιμα τα παραδοσιακά σύνορα ανάμεσα στη βασική και στην εφαρμοσμένη εκπαίδευση.

γ) Διεπιστημονικό προσανατολισμό τόσο στη συγκρότηση των προγραμμάτων σπουδών όσο και στη στελέχωση των Τμημάτων.

δ) Συνεργασία με την τοπική βιομηχανία και οικονομία, ώστε να συμβάλει στην προσπάθεια καινοτομίας και συνεχούς βελτίωσης των προϊόντων και των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο, με εξαίρεση τη Σχολή Επιστημών Υγείας που λειτουργεί στη Λευκωσία, έχει σχεδιαστεί για να αναπτυχθεί σε τρεις φάσεις στο κέντρο της πόλης της Λεμεσού. Στην α' φάση και για την πρώτη περίοδο λειτουργίας (2007-2013) χρησιμοποιούνται ή βρίσκονται στη διαδικασία ανακατασκευής υφιστάμενα ιστορικά δημόσια κτίρια που αποκαθίστανται (παλιό Ταχυδρομείο, παλαιά Δικαστήρια, παλιό Κτηματολόγιο) και άλλα ιδιωτικά κτίρια, που έχουν ενοικιαστεί στην περιοχή γύρω από το Δημαρχείο Λεμεσού και την ευρύτερη περιοχή του κέντρου. Στη β' και γ' φάση (2013-2017) σχεδιάζεται η ανάπτυξη της καινούργιας πανεπιστημιούπολης στο χώρο που σήμερα καταλαμβάνουν το παλιό Νοσοκομείο, η Α' Τεχνική Σχολή, η Γ' Αστική Σχολή και η Αστυνομική Διεύθυνση, και ο οποίος έχει παραχωρηθεί στο Πανεπιστήμιο. Ως εκ τούτου, το Πανεπιστήμιο θα αναπτυχθεί στην περιοχή που περιλαμβάνεται ανάμεσα στο παλιό Νοσοκομείο και το Δημαρχείο Λεμεσού.

Ο σχεδιασμός λαμβάνει υπόψη ότι μέχρι το 2020 ο αριθμός των φοιτητών θα ανέλθει σταδιακά στους 7000-8000, με 5-7 Σχολές και 21-28 Τμήματα. Η όλη ανάπτυξη γίνεται στη βάση Γενικού Σχεδίου (master plan) και καλύπτει όλες τις ανάγκες του Πανεπιστημίου.

Στοιχεία επικοινωνίας: Τηλ.: +357 25 829090, Ιστοσελίδα: www.cut.ac.cy

2.4.4 ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

Από το 2007 στην Κύπρο λειτουργούν με Αρχική Άδεια Λειτουργίας 3 ιδιωτικά Πανεπιστήμια:

(α) FREDERICK UNIVERSITY

(β) E.U.C. EUROPEAN UNIVERSITY - CYPRUS

(γ) Π.Λ. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Κατά την ίδια περίοδο στο Μητρώο Πανεπιστημίων ήταν εγγεγραμμένο και το ιδιωτικό Πανεπιστήμιο "NEAPOLIS UNIVERSITY - CYPRUS", το οποίο, ωστόσο, αναμένεται να λειτουργήσει, εάν εξασφαλίσει Αρχική Άδεια Λειτουργίας, το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011.

Τα τρία ιδιωτικά Πανεπιστήμια προσφέρουν πέραν από τα προγράμματα σπουδών που έχουν εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο με τη χορήγηση Αρχικής Άδειας Λειτουργίας, και προγράμματα τα οποία έχουν εγκριθεί μέσα από τη διαδικασία αξιολόγησης που εφάρμοσε η Επιτροπή Αξιολόγησης Ιδιωτικών Πανεπιστημίων. Τα εγκεκριμένα προγράμματα σπουδών στα τρία ιδιωτικά Πανεπιστήμια της Κύπρου κατά τον Οκτώβριο του 2009 είναι τα ακόλουθα:

FREDERICK UNIVERSITY

• Έδρα (Λευκωσία)

(*) Automotive Engineering (Πτυχίο)

(*) Αρχιτεκτονική (Πτυχίο)

Business Administration (Πτυχίο)

Civil Engineering (Πτυχίο)
Computer Engineering (Πτυχίο)
Computer Science (Πτυχίο)
Electrical Engineering (Πτυχίο)
Graphic and Advertising Design (Πτυχίο)
Interior Design (Πτυχίο)
Journalism (Πτυχίο)
Mechanical Engineering (Πτυχίο)
(*) Nursing (Πτυχίο)
(*) Προδημοτική Εκπαίδευση (Πτυχίο)
(*) Quantity Surveying (Πτυχίο)
Social Work (Πτυχίο)

(*) Health Management (Master)
(*) Electrical Engineering (Master)
(*) Engineering Management (Master)
(*) Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη (Master)

Παράρτημα (Λεμεσός)
(*) Accounting and Finance (Πτυχίο)
(*) Δημοτική Εκπαίδευση (Πτυχίο)
Maritime Studies (Πτυχίο)
Προδημοτική και Κατώτερη Δημοτική Εκπαίδευση (Πτυχίο)
* Εγκεκριμένο υπό όρους

E.U.C. EUROPEAN UNIVERSITY - CYPRUS

Έδρα (Λευκωσία)

Accounting (Πτυχίο)
Banking and Finance (Πτυχίο)
Computer Engineering (Πτυχίο)
Computer Science (Πτυχίο)
(*) Δημοτική Εκπαίδευση (Πτυχίο)
Early Childhood Education (Πτυχίο)
Economics (Πτυχίο)
English Language and Literature (Πτυχίο)
European Studies (Πτυχίο)
General Business (Πτυχίο)

Graphic Design and Advertising (Πτυχίο)
Hospitality Management (Πτυχίο)
(*) Κοινωνική Εργασία (Πτυχίο)
(*) Law (Πτυχίο)
Management (Πτυχίο)
Management Information Systems (Πτυχίο)
Marketing (Πτυχίο)
(*) Music (Πτυχίο)
(*) Nursing (Πτυχίο)
(*) Physiotherapy (Πτυχίο)
Public Relations and Advertising (Πτυχίο)
Social and Behavioral Sciences (Πτυχίο)
Sports Management (Πτυχίο)
(*) Psychology (Πτυχίο)
(*) Λογοθεραπεία (Πτυχίο)
(*) Ειδική Εκπαίδευση (Master)
(*) Εκπαιδευτική Ηγεσία (Master)
Business Administration (Master)
(*) Comparative Literature (Master)
* Εγκεκριμένο υπό όρους

Π.Λ. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Έδρα (Λευκωσία)

(*) Accounting (Πτυχίο)
(*) Applied Multimedia (Πτυχίο)
(*) Architecture (Πτυχίο)
Business Administration (Πτυχίο)
Communications (Πτυχίο)
Computer Engineering (Πτυχίο)
Computer Science (Πτυχίο)
(*) Dance (Πτυχίο)
(*) Δημοτική Εκπαίδευση (Πτυχίο)
Electronics Engineering (Πτυχίο)
English Language and Literature (Πτυχίο)
Graphic Communication (Πτυχίο)
Hospitality Management (Πτυχίο)

Hotel and Tourism Management (Πτυχίο)
Interior Design (Πτυχίο)
International Relations & European Studies (Πτυχίο)
Law (Πτυχίο)
Marketing (Πτυχίο)
(*) Management Information Systems (Πτυχίο)
(*) Music (Πτυχίο)
(*) Nursing (Πτυχίο)
Psychology (Πτυχίο)
(*) Public Relations, Advertising and Marketing (Πτυχίο)
Προδημοτική Εκπαίδευση (Πτυχίο)
Sports Management (Πτυχίο)
(*) Social Work (Πτυχίο)
(*) Human Biology (Πτυχίο)
(*) Media and Communication (Master)
Business Administration (Master)
(*) Επιστήμες Αγωγής (Master)
International Relations (Master)
* Εγκεκριμένο υπό όρους

Τα Ιδιωτικά πανεπιστήμια με τη λειτουργία τους έχουν συμβάλει στην αύξηση των προσφερόμενων θέσεων και στον εμπλουτισμό των προσφερόμενων προγραμμάτων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση της Κύπρου. Στο παρόν στάδιο, υπάρχουν αιτήσεις από τα ιδιωτικά πανεπιστήμια για έγκριση νέων προγραμμάτων.

2.4.5 ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΟΛΕΣ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Οι δημόσιες σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης λειτουργούν κάτω από τα διάφορα υπουργεία στα οποία υπάγονται διοικητικά. Κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος 2008-2009, οι ακόλουθες δημόσιες σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης δέχτηκαν φοιτητές, κυρίως από την Κύπρο, αλλά και το εξωτερικό. Αυτές είναι οι ακόλουθες:

- Δασικό Κολέγιο Κύπρου - Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος
Στοιχεία επικοινωνίας: Τηλ. +357-25 813606, www.moa.gov.cy/fc
- Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο - Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
Στοιχεία επικοινωνίας: Τηλ. +357-22 404800, hnic@cytanet.com.cy
- Μεσογειακό Ινστιτούτο Διεύθυνσης (MIM) - Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
Στοιχεία επικοινωνίας: Τηλ. +357-22 806000, www.kepa.gov.cy

- Αστυνομική Ακαδημία - Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης
Στοιχεία επικοινωνίας: Τηλ. +357-22 808030, www.p

2.4.6 Ιδιωτικές Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΙΣΤΕ)

Στην Κύπρο λειτουργούν 25 εγγεγραμμένες ΙΣΤΕ και 7 παραρτήματα (μερικών από τις σχολές αυτές), που προσφέρουν προγράμματα σπουδών προπτυχιακού και μεταπτυχιακού επιπέδου, καθώς και μικρότερης διάρκειας επαγγελματικά προγράμματα.

Οι σχολές αυτές είναι:

1. ALEXANDER COLLEGE *
2. AMERICANOS COLLEGE
3. CASA COLLEGE*
4. C.D.A COLLEGE
5. COLLEGE OF TOURISM AND HOTEL MANAGEMENT
6. CYPRUS COLLEGE
7. CYPRUS COLLEGE OF ART*
8. CYPRUS INTERNATIONAL INSTITUTE OF MANAGEMENT
9. CYPRUS INTERNATIONAL INSTITUTE FOR THE ENVIRONMENT AND PUBLIC HEALTH IN ASSOCIATION WITH HARVARD SCHOOL OF PUBLIC HEALTH **
10. FREDERICK INSTITUTE OF TECHNOLOGY
11. GLOBAL COLLEGE
12. INTERCOLLEGE
13. KES COLLEGE
14. M.K.C. CITY COLLEGE LARNACA*
15. LENIA COLLEGE *
16. LEDRA COLLEGE*
17. ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ “ARTE”
18. P.A COLLEGE
19. REA COLLEGE
20. SUSINI COLLEGE
21. TAKKAS EDUCATIONAL COLLEGE*
22. THE C.T.L. EUROCOLLEGE
23. THE CYPRUS INSTITUTE OF MARKETING*
24. THE PHILIPS COLLEGE
25. «VLADIMIROΣ KAFKARIDIS» SCHOOL OF DRAMA

(*) υποδηλώνει σχολές που δεν έχουν αξιολογημένα – πιστοποιημένα προγράμματα σπουδών.

(**) Από το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 η συνεργασία Κύπρου και Harvard School of Public Health μεταφέρεται στο ΤΕΠΑΚ.

2.4.7 Συμβούλιο Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης – Πιστοποίησης (Σ.ΕΚ.Α.Π.)

Μέχρι τον Οκτώβριο του 2009 το Συμβούλιο Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης – Πιστοποίησης πραγματοποίησε έξι συνόδους. Το Συμβούλιο κατά τις συνόδους αυτές ασχολήθηκε με

πλήθος θεμάτων που αφορούν στις αρμοδιότητές του. Αξιολόγησε και επαναξιολόγησε τριάντα δύο προγράμματα σπουδών που προσφέρονται από Ιδιωτικές Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο.

Το σύνολο των πιστοποιημένων – αξιολογημένων προγραμμάτων που προσφέρονται από τις είκοσι πέντε Ιδιωτικές Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο, μέχρι το τέλος Οκτωβρίου 2009, ανέρχεται σε εκατόν εβδομήντα τέσσερα. Από αυτά, έξι προσφέρονται σε επίπεδο πιστοποιητικού, ενενήντα ένα σε επίπεδο διπλώματος, επτά σε επίπεδο ανώτερου διπλώματος, εξήντα σε επίπεδο πτυχίου και δέκα σε μεταπτυχιακό επίπεδο.

Το Συμβούλιο πραγματοποίησε, και συνεχίζει να πραγματοποιεί επί του παρόντος, κατ' ιδίαν συναντήσεις με διευθυντές των Ιδιωτικών Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης με σκοπό το διάλογο πάνω στα θέματα που αφορούν στους υπό αξιολόγηση – πιστοποίηση κλάδους σπουδών των κολεγίων τους.

2.4.8 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ (Ε.Α.Ι.Π.)

Η Επιτροπή Αξιολόγησης Ιδιωτικών Πανεπιστημίων (Ε.Α.Ι.Π.) σκοπό έχει την εξέταση αιτήσεων που υποβάλλονται για την ίδρυση και λειτουργία ιδιωτικών πανεπιστημίων. Καταρτίζεται με βάση τον περί Ιδιωτικών Πανεπιστημίων (Ίδρυση, Λειτουργία και Έλεγχο) Νόμο 109 (1) του 2005, ο οποίος αποτελεί το νομικό πλαίσιο για την ίδρυση και λειτουργία των ιδιωτικών πανεπιστημίων στην Κυπριακή Δημοκρατία. Σύμφωνα με το Άρθρο 10 του πιο πάνω Νόμου, το Υπουργικό Συμβούλιο, με εισήγηση του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού, καταρτίζει επταμελή Επιτροπή Αξιολόγησης με πενταετή θητεία. Στην Επιτροπή Αξιολόγησης Ιδιωτικών Πανεπιστημίων συμμετέχουν:

- (α) Ο εκάστοτε Πρόεδρος του Συμβουλίου Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης - Πιστοποίησης (Σ.Ε.Κ.Α.Π.), ο οποίος ενεργεί ως Πρόεδρος.
- (β) Δύο μέλη του Συμβουλίου Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης – Πιστοποίησης και
- (γ) Τέσσερα πρόσωπα τα οποία κατέχουν θέση μόνιμου καθηγητή ή αντίστοιχη θέση, με έδρα σε τρεις διαφορετικές χώρες, και τα οποία διαθέτουν ικανοποιητική πείρα σε θέματα διοίκησης πανεπιστημίου.

Η Ε.Α.Ι.Π. καθορίζει τόσο τον τρόπο σύγκλησης των συνεδριάσεών της, όσο και τις διαδικασίες που ακολουθεί κατά τις συνεδριάσεις και γενικά κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της. Η Επιτροπή μπορεί να ορίζει ομάδες ειδικών για την εξέταση ορισμένων θεμάτων που αφορούν αίτηση, αλλά η τελική απόφαση λαμβάνεται από την Επιτροπή Αξιολόγησης.

Κατά την περίοδο από τον Οκτώβριο του 2007 μέχρι τον Οκτώβριο του 2009 η Ε.Α.Ι.Π. ασχολήθηκε με την αξιολόγηση δύο αιτήσεων για ίδρυση και λειτουργία ιδιωτικού πανεπιστημίου, οι οποίες εκκρεμούσαν ενώπιόν της. Κατά την ίδια περίοδο η Ε.Α.Ι.Π. ασχολήθηκε και με την παρακολούθηση και τον έλεγχο της λειτουργίας των τριών ιδιωτικών πανεπιστημίων που λειτουργούσαν υπό το καθεστώς Αρχικής Άδειας Λειτουργίας. Στο πλαίσιο αυτό έγινε ρύθμιση πολλών τρεχόντων θεμάτων που απασχολούσαν τα ιδιωτικά πανεπιστήμια, κάτι που βοήθησε στην, εξομάλυνση της καινούργιας κατάστασης που δημιουργήθηκε μετά την ίδρυσή τους.

Στο πλαίσιο της παρακολούθησης της λειτουργίας των ιδιωτικών πανεπιστημίων η Ε.Α.Ι.Π. αξιολόγησε συνολικά 24 νέα προτεινόμενα προγράμματα σπουδών, από τα οποία τα 6 ήταν σε μεταπτυχιακό επίπεδο. Επιπλέον, η Ε.Α.Ι.Π. επαναξιολόγησε 2 μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών που βρίσκονταν ήδη σε λειτουργία. Για το σκοπό αυτό η Ε.Α.Ι.Π. αξιοποίησε 80 ακαδημαϊκούς, οι οποίοι είχαν θέση υψηλόβαθμου καθηγητή και προέρχονταν από πανεπιστήμια της Ευρώπης και της Αμερικής, σχηματίζοντας συνολικά 24 ομάδες ειδικών.

Στο ίδιο πλαίσιο, η Ε.Α.Ι.Π., σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης, απέστειλε το Μάρτιο του 2009, επί τόπου στα ιδιωτικά πανεπιστήμια, κλιμάκιο λειτουργών, οι οποίοι προχώρησαν στην καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης, στους τομείς της διοίκησης, της διδασκαλίας, της έρευνας και της υλικοτεχνικής υποδομής. Η Ε.Α.Ι.Π., επιπλέον, συλλέγει σε εξαμηνιαία βάση δεδομένα και πληροφορίες από τα ιδιωτικά πανεπιστήμια, ώστε να ασκεί αποτελεσματικότερο έλεγχο.

Συνολικά η Ε.Α.Ι.Π. κατά την περίοδο από τον Οκτώβριο του 2007 μέχρι τον Οκτώβριο του 2009 συνήλθε σε 14 Συνόδους για τη μελέτη θεμάτων που την αφορούν.

2.4.9 ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΤΙΤΛΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΚΥ.Σ.Α.Τ.Σ.)

Σύμφωνα με τη Σύμβαση της Λισαβόνας του 1997 όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας έχουν συστήσει Εθνικά Συμβούλια, το έργο των οποίων είναι η αναγνώριση τίτλων σπουδών που απονέμονται από ιδρύματα Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης. Η ανάγκη σύστασης αυτών των Εθνικών Συμβουλίων υπαγορεύθηκε από το πνεύμα μίας ενιαίας εκπαιδευτικής πολιτικής, με στόχο να βοηθηθούν τα κράτη μέλη να αναπτύξουν μηχανισμούς ελέγχου των κριτηρίων ποιότητας και διάρκειας της εκπαίδευσης, για λόγους επαγγελματικών και επιστημονικούς. Βάσει αυτού του πλαισίου ιδρύθηκε στην Κύπρο το ΚΥ.Σ.Α.Τ.Σ.

Κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Οκτωβρίου 2009, υποβλήθηκαν στο ΚΥ.Σ.Α.Τ.Σ. πέραν των 1700 αιτήσεις για αναγνώριση τίτλων σπουδών και πέραν των 850 αιτήσεων για γραπτή πληροφόρηση. Κατά την ίδια περίοδο, το Συμβούλιο πραγματοποίησε επτά Συνόδους. Ο αριθμός των αιτήσεων για αναγνώριση για ολόκληρο το έτος 2009 αναμένεται να ξεπεράσει τις 2000 και των αιτήσεων για γραπτή πληροφόρηση τις 1000.

Στις 14-16 Ιουνίου 2009, το ΚΥ.Σ.Α.Τ.Σ. διοργάνωσε και φιλοξένησε τη 16η κοινή συνάντηση των δικτύων ENIC/NARIC, η οποία πραγματοποιήθηκε στη Λάρνακα και στην οποία έλαβαν μέρος περίπου 120 προσκεκλημένοι.

Η ετήσια αυτή συνάντηση θεωρείται, πολύ σημαντικό γεγονός όσον αφορά στην ανώτατη εκπαίδευση σε όλες τις χώρες που φιλοξενείται και τιμή για την ίδια τη χώρα που τη φιλοξενεί.

Η χώρα η οποία αναλαμβάνει να φιλοξενήσει και οργανώσει τη συνάντηση – συνεδρία της ολομέλειας των δικτύων ENIC – NARIC έχει την ευκαιρία να παρουσιάσει, να επεξηγήσει, να διαφημίσει και να προωθήσει το εκπαιδευτικό σύστημα και τα ιδρύματα Ανώτερης και Ανώτατης εκπαίδευσης της χώρας σε όλες τις άλλες χώρες.

Η Κύπρος παρουσίασε το Εκπαιδευτικό της Σύστημα και τα Πανεπιστήμια της Κύπρου είχαν την ευκαιρία να δώσουν πληροφορίες που αφορούν στα προγράμματα που προσφέρουν σε όλους τους εκπροσώπους – μέλη των δικτύων που ασχολούνται και λαμβάνουν αποφάσεις σχετικά με την αναγνώριση τίτλων σπουδών.

Το Κυπριακό Συμβούλιο Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών (ΚΥ.Σ.Α.Τ.Σ.) συμμετέχει ως πλήρες μέλος των δικτύων European National Information Centres και National Academic Recognition Information Centres (ENIC – NARIC) από την έναρξη των εργασιών του το 2000. Την περίοδο 2006-2009, ο Εκτελεστικός Διευθυντής του ΚΥ.Σ.Α.Τ.Σ., κ. Μάριος Αντωνιάδης, εκλεγόταν και συμμετείχε στο τριμελές NARIC Advisory Board (NAB).

3. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

3.1 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΣΧΟΛΕΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ		
	2006-2007	2007-2008	2008-2009
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ			
Δημόσια	619	626	647
Κοινοτικά	87	90	87
ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	3986	4048	4171
ΕΙΔΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	109	118	137
ΠΑΡΟΙΚΙΑΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ			
Μόνιμοι	36	36	37
Ωρομίσθιοι	106	94	97
ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	585	600	690

3.2 ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ο αριθμός των εκπαιδευτικών που εργάζονταν στα σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης τη σχολική χρονιά 2008-09 ήταν 6338 σε σύγκριση με 6229 το 2007-2008.

Κατά ειδικότητα το διδακτικό προσωπικό ήταν:

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ 2008-2009								
ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	ΔΙΕΥΘ.	Β.Δ.Α	Β.Δ.	ΜΟΝΙΜΟΙ	ΜΕ ΣΥΜΒΑΣΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΗΓ.	ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΠΑΙΔ.	ΠΛΕ ΕΠΙΘ.
ΘΕΟΛΟΓΟΙ	7	9	33	186	40	226	275	2
ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ	52	77	272	1097	276	1373	1774	12
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΙ	9	22	102	414	155	569	702	6
ΦΥΣΙΚΟΙ	2	10	45	208	69	277	334	2
ΦΥΣΙΟΓΝ/ΒΙΟΛ	0	6	30	136	52	188	224	1
ΧΗΜΙΚΟΙ	5	5	25	118	38	156	191	1
ΓΕΩΓΡΑΦΟΙ	1	1	2	12	2	14	18	
ΑΓΓΛΙΚΩΝ	16	28	90	290	73	363	497	3
ΓΑΛΛΙΚΩΝ	5	9	34	130	38	168	216	2
ΙΤΑΛΙΚΩΝ	0	0	0	13	26	39	39	
ΙΣΠΑΝΙΚΩΝ	0	0	0	4	14	18	18	
ΓΕΡΜΑΝΙΚΩΝ	0	0	3	3	5	8	11	
ΡΩΣΣΙΚΩΝ	0	0	0	1	5	6	6	
ΤΟΥΡΚΙΚΑ	0	0	0	4	5	9	9	
ΕΜΠΟΡΙΟΛΟΓΟΙ	5	7	33	118	64	182	227	3
ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓ.	10	14	59	300	62	362	445	2
ΜΟΥΣΙΚΗΣ	0	5	21	128	22	150	176	1
ΤΕΧΝΗΣ	2	6	21	124	48	172	201	1
ΦΩΤ. ΤΕΧΝΗΣ	0	0	0	0	7	7	7	
ΟΙΚ. ΟΙΚΟΝΟΜ.	0	4	19	124	37	161	184	1
ΗΛ.ΥΠΟΛΟΓ.	1	4	21	287	104	391	417	2
ΣΧΕΔ. ΤΕΧΝΟΛ.	1	5	21	164	40	204	231	3
ΕΠΑΓΓ. ΠΡΟΣ.	2	1	7	95	10	105	115	
ΘΕΑΤΡΟ	0	0	0	0	21	21	21	
ΣΥΝΟΛΟ	118	213	838	3956	1213	5169	6338	42

3.3 ΜΕΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ο αριθμός των εκπαιδευτικών που εργάζονταν στις Τεχνικές και Επαγγελματικές Σχολές τη σχολική χρονιά 2008-2009 ήταν:

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	Δ/ΝΤΕΣ	Β.Δ. Α΄	Β.Δ.	ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΓΕΝΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	-	1	22	240	263
ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΑΣ	3	6	25	92	126
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΑΣ	3	4	22	102	131
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ	1	2	15	42	60
ΞΥΛΟΥΡΓΙΚΗΣ/ΕΠΙΠΛΟΠΟΙΙΑΣ	1	2	5	24	32
ΑΡΓΥΡΟΧΟΪΑΣ/ΧΡΥΣΟΧΟΪΑΣ	-		1	6	7
ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ	-	1	5	30	36
ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΗΣ	-	1	1	10	12
ΕΝΔΥΣΗΣ	-	1	2	9	12
ΚΟΜΜΩΤΙΚΗΣ	-	0	0	2	2
ΥΠΟΔΗΜΑΤΟΠΟΙΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΡΜΑΤΙΝΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ	-	0	0	2	2
ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ	-	0	0	2	2
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ	3	3	9	72	87
ΣΥΝΟΛΟ	11	21	107	633	772

Στα απογευματινά – βραδινά μαθήματα των Τεχνικών Σχολών δίδαξαν 115 εκπαιδευτές (διορισμένοι και εξωυπηρεσιακοί).

3.4 ΑΝΩΤΕΡΗ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

3.4.1 ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Ο αριθμός των φοιτητών και του διδακτικού προσωπικού κατά εκπαιδευτικό ίδρυμα και η αναλογία φοιτητών ανά καθηγητή φαίνονται στον πιο κάτω πίνακα. Τα στοιχεία αφορούν στο ακαδημαϊκό έτος 2007-2008:

Εκπαιδευτικό Ίδρυμα	Αριθμός Φοιτητών	Αριθμός Καθηγητών	Σπουδαστές ανά Καθηγητή
ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ (ΔΗΜΟΣΙΑ)			
Πανεπιστήμιο Κύπρου	5417	295	18,4
Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου	406	25	16,2
Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου	321	77	4,2
ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ (ΙΔΙΩΤΙΚΗ)	7823	460	17
ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ (ΔΗΜΟΣΙΑ)	1636	149	11
Αστυνομική Ακαδημία	486	27	18
Νοσηλευτική Σχολή	761	31	24,5
Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο	152	50	3
Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο	190	27	7
Δασικό Κολέγιο	17	6	2,8
Μεσογειακό Ινστιτούτο Διεύθυνσης	30	8	3,8
ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΜΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ (ΙΔΙΩΤΙΚΗ)	10085	720	14
ΣΥΝΟΛΟ	25688	1726	14,9

4. ΜΑΘΗΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

4.1 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΣΧΟΛΕΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΤΑ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ		
	2006-2007	2007-2008	2008-2009
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ			
Δημόσια	9904	9915	9928
Κοινοτικά	1712	1679	1583
ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	53949	52558	51297
ΕΙΔΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	279	276	293
ΠΑΡΟΙΚΙΑΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	6700	6500	6700
ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	22500	23000	25480

4.2 ΜΕΣΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

4.2.1 ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ

Τη σχολική χρονιά 2008-09 ο αριθμός των μαθητών που φοιτούσαν στα Γυμνάσια ανερχόταν στους 26361 στα Ενιαία Λύκεια στους 23083 και στα Εσπερινά Γυμνάσια στους 686. Σε σχέση με την προηγούμενη σχολική χρονιά 2007-2008 παρατηρήθηκε στο γυμνασιακό κύκλο μείωση των μαθητών κατά 1169 ή ποσοστό 4,0%, ενώ στο λυκειακό κύκλο μείωση κατά 159 ή ποσοστό 0,68%.

4.2.2 ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ

Αναλυτικά η εξέλιξη του αριθμού των μαθητών κατά τα τελευταία έξι χρόνια ήταν η ακόλουθη:

Σχολική Χρονιά	Γυμνασιακός Κύκλος	Λυκειακός Κύκλος	Σύνολο Γυμνάσια/Λύκεια	Εσπερινά Γυμνάσια
2003-04	28854	23367	52221	840
2004-05	28050	23303	51353	888
2005-06	27965	23526	51491	809
2006-07	27697	23696	51393	771
2007-08	27530	23242	50772	720
2008-09	26361	23083	49444	686

Οι μαθητές των Γυμνασίων τη σχολική χρονιά 2008-09 ήταν κατανομημένοι σε 1199 τμήματα με μέσο όρο 21,99 μαθητές σε κάθε τμήμα, ενώ των Λυκείων ήταν κατανομημένοι σε 1106 τμήματα με μέσο όρο 20,87 μαθητές κατά τμήμα. Στα Λύκεια ο αριθμός των τμημάτων υπολογίστηκε με βάση τα μαθήματα κοινού κορμού. Παγκύπρια, ο αριθμός των τμημάτων και οι μέσοι όροι μαθητών κατά τμήμα τα τελευταία πέντε χρόνια είναι οι ακόλουθοι:

Σχολική Χρονιά	Γυμνασιακός Κύκλος		Λυκειακός Κύκλος	
	Αριθμός Τμημάτων	Μέσος Όρος Μαθητών	Αριθμός Τμημάτων	Μέσος Όρος Μαθητών
2004-05	1157	24,24	1002	23,25
2005-06	1180	23,7	1045	22,5
2006-07	1206	22,97	1062	22,3
2007-08	1226	22,46	1095	21,2
2008-09	1199	21,99	1106	20,87

4.3 ΜΕΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009 οι μαθητές που φοίτησαν στα διάφορα προγράμματα της Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης ήταν:

Πρόγραμμα	Αριθμός Μαθητών
Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση	4101
Σύστημα Μαθητείας	234
Απογευματινά – Βραδινά Τμήματα	1150
Σύνολο	5485

Από τα πιο πάνω στοιχεία προκύπτει ότι κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009 ο μαθητικός πληθυσμός που φοίτησε τόσο στα τακτικά προγράμματα Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (πρωινής και εσπερινής φοίτησης), όσο και στο Σύστημα Μαθητείας κρατήθηκε στα ίδια περίπου επίπεδα σε σύγκριση με την προηγούμενη σχολική χρονιά. Σταθερός παρέμεινε και ο αριθμός των σπουδαστών στα Απογευματινά – Βραδινά Τμήματα των Τεχνικών Σχολών.

4.4 ΑΝΩΤΕΡΗ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

4.4.1 ΚΥΠΡΙΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

Ο αριθμός των Κύπριων φοιτητών που φοίτησαν στην Κύπρο και το εξωτερικό δίνεται στον πιο κάτω πίνακα, παράλληλα με τους αριθμούς των αλλοδαπών φοιτητών στην Κύπρο, οι οποίοι αναγράφονται στην παρένθεση:

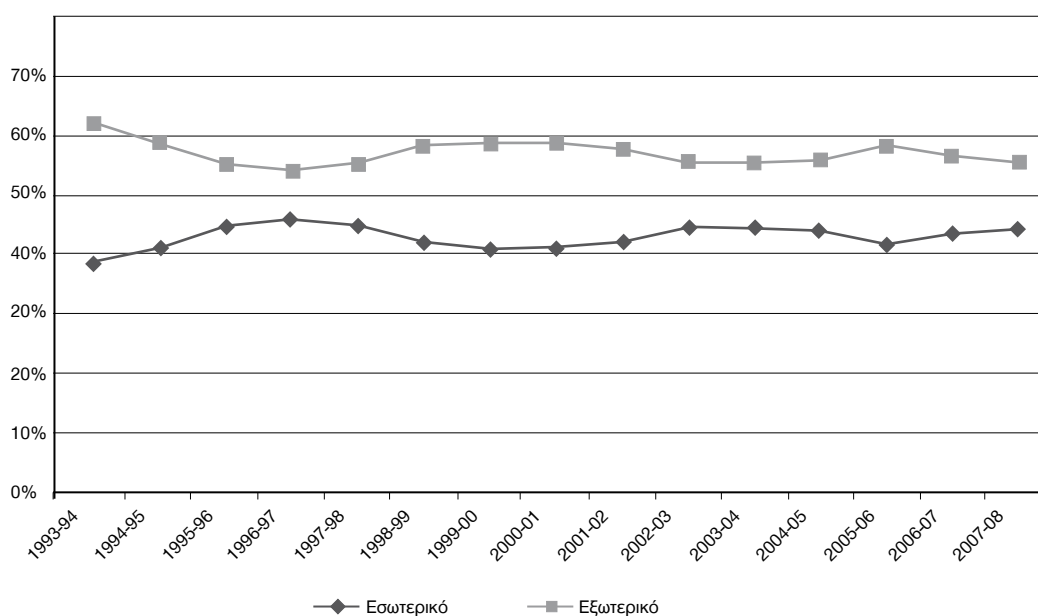
ΕΤΟΣ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ	ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΚΥΠΡΙΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ
1996-97	8.307 (1.675)	9.813	18.120
1997-98	8.786 (1.741)	10.815	19.601
1998-99	8.982 (1.860)	12.488	21.470
1999-00	8.389 (2.025)	12.147	20.536
2000-01	9.462 (2.472)	13.650	23.112
2001-02	10.836 (3.058)	14.882	25.718
2002-03	12.990 (5.282)	16.374	29.364
2003-04	14.170 (6.679)	17.631	31.801
2004-05	15.177 (4.901)	19.400	34.577
2005-06	14.957 (5.630)	20.969	35.926
2006-07	16.266 (5.961)	21.188	37.454
2007-08	17.366 (7.354)	21.666	39.03

Η πολιτική της Κυπριακής Δημοκρατίας όσον αφορά την τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι το αποτέλεσμα σοβαρού στρατηγικού προγραμματισμού που εφαρμόζεται πάντα με στόχο την προσφορά ποιοτικής εκπαίδευσης που να ανταποκρίνεται στις προσδοκίες, ανάγκες και επιδιώξεις όλων των εμπλεκόμενων μερών. Έχουν γίνει σημαντικά βήματα στην ανάπτυξη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Κύπρο και ειδικότερα της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης. Κατά τα τελευταία χρόνια σημειώνεται μία σημαντική αύξηση των δαπανών για την ανάπτυξη της Κύπρου σε περιφερειακό εκπαιδευτικό και ερευνητικό κέντρο. Τα αποτελέσματα αυτής της προσπάθειας αντικατοπτρίζονται στον πιο πάνω πίνακα ειδικότερα όσον αφορά την αύξηση του αριθμού των φοιτητών στην Κύπρο, ο οποίος από το ακαδημαϊκό έτος 1996 – 1997 μέχρι το ακαδημαϊκό έτος 2007 – 2008 έχει διπλασιαστεί.

Παρατίθεται ο πίνακας με τα ποσοστά των Κύπριων φοιτητών στην Κύπρο και το εξωτερικό κατά τα τελευταία έτη.

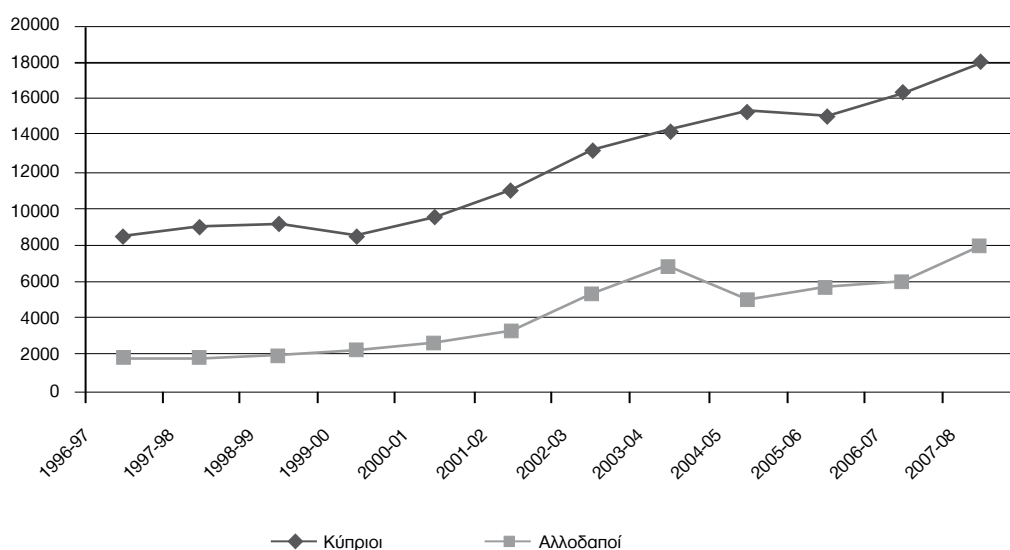
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ %	ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ %
1993/4	38.1	61.9
1994/5	41.1	58.9
1995/6	44.4	55.6
1996/7	45.8	54.2
1997/8	44.8	55.2
1998/9	41.8	58.2
1999/2000	40.9	59.1
2000/01	40.9	59.1
2001/02	42.1	57.9
2002/03	44.2	55.8
2003/04	44.6	55.4
2004/05	43.9	56.1
2005/06	41.6	58.4
2006/07	43.4	56.6
2007/08	44.3	55.7
2008/09		

Ποσοστά των Κύπριων φοιτητών στην Κύπρο και το εξωτερικό κατά τα τελευταία έτη

Όπως φαίνεται στους πιο πάνω πίνακες και στο γράφημα, παρατηρείται συνεχής αύξηση του ποσοστού των Κυπρίων φοιτητών που επιλέγουν να φοιτήσουν στην Κύπρο. Επιπρόσθετα, όπως φαίνεται στο επόμενο γράφημα, υπάρχει σταθερή αύξηση και στον αριθμό των αλλοδαπών φοιτητών που επιλέγουν να φοιτήσουν στην Κύπρο.

Φοιτητές που φοιτούν στην Κύπρο κατά τα τελευταία έτη

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2007 – 2008 οι Κύπριοι φοιτητές του εξωτερικού αριθμούσαν 22.530. Οι κυριότερες χώρες προτίμησής τους παραμένουν ως είχαν και στο παρελθόν. Η Ελλάδα παραμένει ο κύριος πόλος έλξης των φοιτητών και ακολουθούν το Ηνωμένο Βασίλειο και οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής. Η κατανομή των Κύπριων φοιτητών του εξωτερικού στις κυριότερες χώρες προτίμησής τους κατά το ακαδημαϊκό έτος 2007 – 2008 φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα:

Α/Α	Χώρα Σπουδών	Αριθμός Φοιτητών
1	Ελλάδα	13.342
2	Ηνωμένο Βασίλειο	6.945
3	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής	519
4	Βουλγαρία	398
5	Ουγγαρία	304
6	Γαλλία	177
7	Γερμανία	167
8	Τσεχία	159
9	Ιταλία	138
10	Ομοσπονδία της Ρωσίας	92
11	Καναδάς	37
12	Αυστραλία	24
13	Ρουμανία	23
14	Αυστρία	16
15	Άλλες Χώρες	189
	ΣΥΝΟΛΟ	22.530

5. ΔΑΠΑΝΕΣ

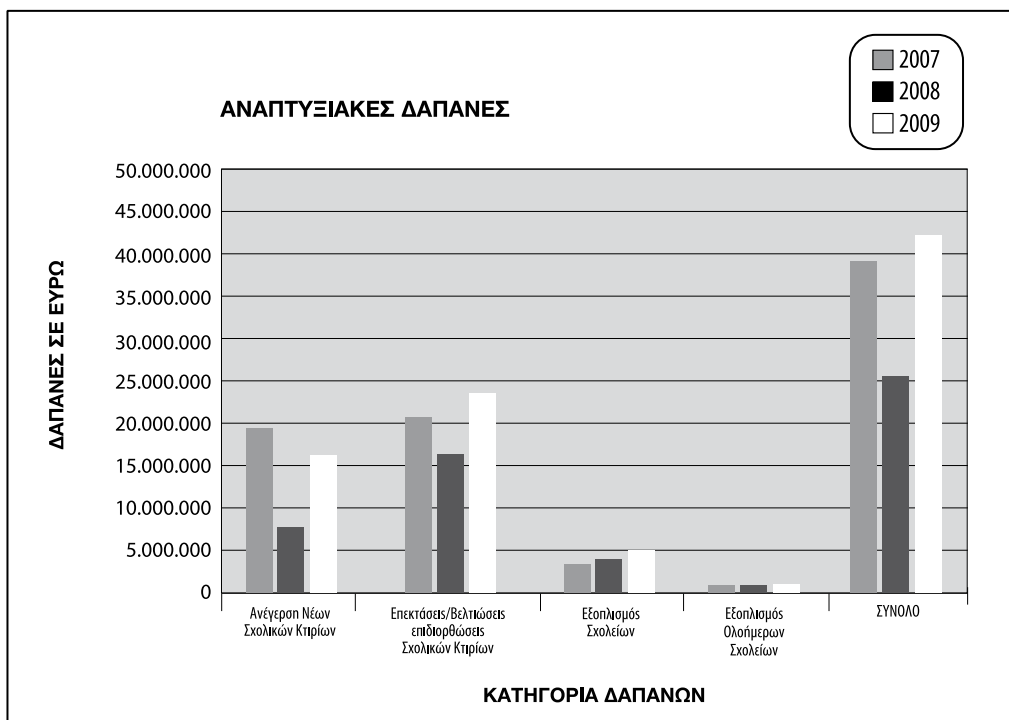
5.1 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Οι αναπτυξιακές δαπάνες για το οικονομικό έτος 2009, σε σχέση με τη Δημοτική Εκπαίδευση, αφορούσαν:

- στην ανέγερση νέων σχολικών κτιρίων Δημοτικής Εκπαίδευσης
- στις επεκτάσεις/βελτιώσεις/επιδιορθώσεις σχολικών κτιρίων Δημοτικής Εκπαίδευσης
- στα έργα υποδομής για το σχολικό αθλητισμό
- στην αγορά βιβλίων για τις σχολικές βιβλιοθήκες
- στην αγορά εξοπλισμού για τις μαθητικές λέσχες
- στην αγορά εκπαιδευτικού εξοπλισμού για τα ειδικά σχολεία
- στον εξοπλισμό εργαστηρίων Σχεδιασμού και Τεχνολογίας
- στον εξοπλισμό εργαστηρίων Οικιακής Οικονομίας
- στην αγορά ηλεκτρονικών υπολογιστών, υπηρεσιών, λογισμικών προγραμμάτων, εργαστηριακού εξοπλισμού και αναλώσιμων υλικών για προώθηση της Πληροφορικής στα δημοτικά σχολεία
- στην αγορά εκπαιδευτικού εξοπλισμού στα πλαίσια της εφαρμογής του ολοήμερου σχολείου.

Η κατάσταση των αναπτυξιακών δαπανών για τα οικονομικά έτη 2007, 2008 και 2009 έχει ως εξής:

Αναπτυξιακές Δαπάνες Κατηγορία Δαπανών	2007 Πραγματική δαπάνη σε ΕΥΡΩ	2008 Πραγματική δαπάνη σε ΕΥΡΩ	009 Εγκεκριμένος προϋπολογισμός σε ΕΥΡΩ
Ανέγερση νέων σχολικών κτιρίων Δημοτικής Εκπαίδευσης	19.622.956	8.284.387	16.905.000
Επεκτάσεις/Βελτιώσεις/ Επιδιορθώσεις κτιρίων Δημοτικής Εκπαίδευσης	21.851.714	17.068.966	24.675.000
Εξοπλισμός σχολείων (Αγορά βιβλίων για σχολικές βιβλιοθήκες, Χορηγία Μαθητικών Λεσχών, Αγορά εκπαιδευτικού εξοπλισμού για την Ειδική Εκπαίδευση/ Σχεδιασμό και Τεχνολογία/ Οικιακή Οικονομία/ Πληροφορική)	1.272.577	1.904.796	3.520.606
Ολοήμερο Σχολείο (Αγορά εκπαιδευτικού εξοπλισμού)	502.806	452.150	300.000
ΣΥΝΟΛΟ	43.250.053	27.710.299	45.400.606

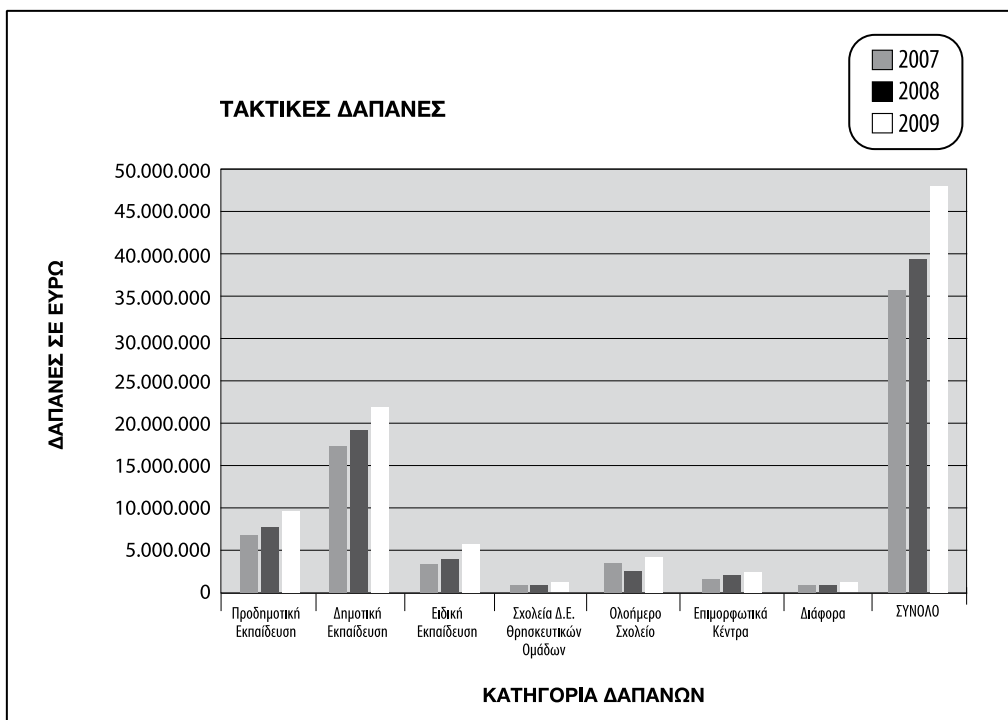

Οι τακτικές δαπάνες, σε σχέση με τη Δημοτική Εκπαίδευση για το οικονομικό έτος 2009, αποσκοπούσαν:

- στην κάλυψη λειτουργικών εξόδων και συντηρήσεων και στην αγορά διάφορων αναλώσιμων υλικών για την εκπαίδευση των παιδιών (τα οποία φοιτούν σε Νηπιαγωγεία, Δημοτικά Σχολεία, Ειδικά Σχολεία, Σχολεία Δημοτικής Εκπαίδευσης Θρησκευτικών Ομάδων)
- στη λειτουργία Ολοήμερων Σχολείων, Θερινών και Εκπαιδευτικών Κατασκηνώσεων και Επιμορφωτικών Κέντρων
- στην εκπαίδευση ενηλίκων
- στην παροχή εκπαιδευτικών διευκολύνσεων σε παροικιακά σχολεία του εξωτερικού και στον απανταχού ελληνισμό.

Η κατάσταση των τακτικών δαπανών για τα οικονομικά έτη 2007, 2008 και 2009 είναι η ακόλουθη:

Τακτικές Δαπάνες Κατηγορία Δαπανών	2007 Πραγματική δαπάνη σε ΕΥΡΩ	2008 Πραγματική δαπάνη σε ΕΥΡΩ	2009 Εγκεκριμένος προϋπολογισμός σε ΕΥΡΩ
Επιχορήγηση Προδημοτικής Εκπαίδευσης	7.801.654	8.943.733	10.856.542
Χορηγία Δημοτικής Εκπαίδευσης	18.282.034	20.389.297	22.911.221
Ειδική Εκπαίδευση	4.810.690	5.368.248	6.739.089
Σχολεία Δημοτικής Εκπαίδευσης Θρησκευτικών Ομάδων	830.936	850.000	985.862
Ολοήμερο Σχολείο	3.395.371	2.667.211	4.309.750
Επιμορφωτικά Κέντρα	1.602.196	1.711.289	1.981.132
Διάφορα (Διευκολύνσεις Κυπριακών Παροικιών, Εκπαίδευση Ενηλίκων, Φιλοξενία Μαθητών Εξωτερικού, Θερινές και Εκπαιδευτικές Κατασκηνώσεις, Αποστολή βιβλίων στον απανταχού Ελληνισμό)	595.864	705.906	984.744
ΣΥΝΟΛΟ	37.318.745	40.635.684	48.768.340

5.2 ΜΕΣΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Οι δαπάνες για τη Μέση Γενική Εκπαίδευση αποτελούν το μεγαλύτερο ποσοστό των δημόσιων δαπανών για την εκπαίδευση και αποβλέπουν στην προώθηση δραστηριοτήτων, μέτρων και έργων που ενισχύουν την προσπάθεια για ποιοτική αναβάθμιση της Μέσης Εκπαίδευσης.

- Οι αναπτυξιακές δαπάνες της Μέσης Εκπαίδευσης για το έτος 2009 είχαν σκοπό:
- Την ανέγερση νέων σχολικών κτιρίων.
- Τις επεκτάσεις, βελτιώσεις και συντηρήσεις σχολικών κτιρίων.
- Την προώθηση της Πληροφορικής στα Γυμνάσια και Λύκεια και τη σύνδεσή τους με το Διαδίκτυο.
- Την ενίσχυση των τεχνολογικών μαθημάτων.
- Τον εξοπλισμό εργαστηρίων.
- Σχολικές Διασυνδέσεις και Ανταλλαγές.

Πιο συγκεκριμένα οι αναπτυξιακές δαπάνες κατά τα έτη 2006, 2007, 2008 και 2009 έχουν ως ακολούθως:

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Κατηγορίες Δαπανών	2006 £	2007 £	2008 €	2009 €
Ενιαίο Λύκειο	300.000	0	0	0
Πληροφορική στη Μέση Εκπαίδευση	7.100.000	7.100.000	3.588.063	4.670.000
Ανέγερση νέων σχολικών κτιρίων	14.200.000	17.307.500	13.668.812	24.000.000
Επεκτάσεις/Βελτιώσεις σχολικών κτιρίων	5.885.000	8.071.850	14.181.392	7.500.000

Ενίσχυση τεχνολογικών μαθημάτων	195.000	196.000	292.171	731.750
Εξοπλισμός εργαστηρίων	397.000	921.500	1.537.741	1.100.000
Αγωγή Υγείας-Αντιναρκωπική εκστρατεία	300.000	300.000	0	0
Σχολικές Διασυνδέσεις και ανταλλαγές	60.000	99.000	152.066	215.640
ΣΥΝΟΛΟ	28.437.000	33.995.850	33.420.245	38.217.390

Οι τακτικές δαπάνες για το έτος 2009 για τη Μέση Εκπαίδευση, εκτός από τους μισθούς των εκπαιδευτικών, είχαν σκοπό την κάλυψη λειτουργικών εξόδων στα πιο κάτω:

- Σχολικό αθλητισμό
- Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης
- Μεταφορικά μαθητών
- Αναλώσιμα υλικά για τη λειτουργία του Ενιαίου Λυκείου
- Συντήρηση μικροϋπολογιστών Λυκείων
- Εκδόσεις
- Εκδόσεις και Αγορά διδακτικών Βιβλίων
- Διεθνείς μαθητικούς διαγωνισμούς
- Διαγωνισμό για την Ημέρα της Ευρώπης
- Φρούρηση Σχολικών Χώρων
- Την ανάπτυξη των σχολικών βιβλιοθηκών
- Άλλες Προμήθειες - Την αντικατάσταση επίπλων

Συγκεκριμένα, οι τακτικές δαπάνες κατά τα έτη 2006, 2007, 2008 και 2009 έχουν ως ακολούθως:

ΤΑΚΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Κατηγορία Δαπανών	2006 £	2007 £	2008 €	2009 €
Σχολικός αθλητισμός	1.539.000	988.000	2.890.444	2.895.000
Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης	2.566.600	4.319.020	7.587.838	8.122.495
Μεταφορικά μαθητών	1.250.000	50.000	85.430	85.430
Προμήθειες και Έξοδα λειτουργίας Ενιαίου Λυκείου	258.000	260.000	0	310.000
Συντήρηση λειτουργίας/ Αναλώσιμα Μικροϋπολογιστών Λυκείων	129.500	129.500	220.410	690.000
Εκδόσεις Μέσης Εκπαίδευσης	600.000	638.300	1.110.591	0
Εκδόσεις και Αγορά Διδακτικών Βιβλίων	1.750.000	1.800.000	2.733.762	2.735.000
Διεθνείς Μαθητικοί Διαγωνισμοί	133.850	104.550	278.502	234.050
Διαγωνισμός για την Ημέρα της Ευρώπης	22.300	30.850	56.384	58.300
Φρούρηση Σχολικών Χώρων	100.000	100.000	170.860	250.000
Άλλες Προμήθειες - Αντικατάσταση Επίπλων	70.000	70.000	119.602	50.000
Ανάπτυξη Σχολικών Βιβλιοθηκών	200.000	150.000	85.430	90.000
ΣΥΝΟΛΟ	8.619.250	8.640.220	15.339.253	15.520.275

5.3 ΜΕΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Κατά το οικονομικό έτος 2009, το σύνολο των τακτικών δαπανών για τη ΜΤΕΕ ανήλθε σε €1.699.072, ενώ το σύνολο των αναπτυξιακών δαπανών για τη ΜΤΕΕ ανήλθε σε €2.848.965.

Οι τακτικές δαπάνες σκοπό είχαν να καλύψουν τα λειτουργικά έξοδα των Τεχνικών Σχολών, την επίπλωση των διάφορων αιθουσών και εργαστηρίων, την αγορά αναλώσιμων υλικών για την εξάσκηση των μαθητών στα εργαστήρια και τις εκδόσεις διδακτικών βιβλίων. Στις τακτικές δαπάνες δεν περιλαμβάνονται οι μισθοί του διοικητικού, εκπαιδευτικού και άλλου προσωπικού.

Οι αναπτυξιακές δαπάνες για τις Τεχνικές Σχολές σκοπό είχαν να καλύψουν την αντικατάσταση φθαρμένου εξοπλισμού, τη συμπλήρωση ελλείψεων βασικού εξοπλισμού στα εργαστήρια τεχνολογικών μαθημάτων και Φυσικής-Χημείας, στις ειδικές αίθουσες τεχνολογίας και θεωρητικών μαθημάτων και στα σχεδιαστήρια, την εισαγωγή σύγχρονης τεχνολογίας, την ανέγερση νέων σχολικών κτιρίων, τις επεκτάσεις/βελτιώσεις σχολικών κτιρίων και τη βελτίωση των συνθηκών ασφάλειας και υγιεινής εργασίας των μαθητών των Τεχνικών Σχολών.

Η ανάλυση των τακτικών και των αναπτυξιακών δαπανών φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα.

Ανάλυση τακτικών και αναπτυξιακών δαπανών

Τακτικές Δαπάνες	2007 (£)	2008 (€)	2009 (€)
Αγορά Επίπλων	15.000	17.086	15.000
Τακτικές Δαπάνες Τεχνικών Σχολών	754.290	1.414.503	1.464.072
Σχέδιο Έκδοσης Τεχνικών και Διδακτικών Βιβλίων	149.000	233.224	220.000
Σύνολο Τακτικών Δαπανών	918.290	1.664.813	1.699.072

Αναπτυξιακές Δαπάνες	2007 (£)	2008 (€)	2009 (€)
Σχολικός Αθλητισμός	150.000	-	-
Ανέγερση Νέων Σχολικών Κτιρίων	450.000	683.441	400.000
Επεκτάσεις, Βελτιώσεις Σχολικών Κτιρίων	1.530.000	2.836.278	400.000
Εγκατάσταση Συστημάτων Κεντρικής Θέρμανσης	-	2.340.784	320.000
Εξοπλισμός Σχολείων	1.000.000	1.281.451	1.000.000
Πληροφορική	-	1.973.435	728.965
Σύνολο Αναπτυξιακών Δαπανών	3.130.000	9.115.389	2.848.965
Γενικό Σύνολο Δαπανών	4.048.290	10.780.202	4.548.037

5.4 ΑΝΩΤΕΡΗ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Στον πιο κάτω πίνακα φαίνονται οι τρέχουσες και οι κεφαλαιουχικές δημόσιες δαπάνες στην τριτοβάθμια εκπαίδευση για το έτος 2007-2008:

ΔΑΠΑΝΕΣ	Μη Πανεπιστημιακή €	Πανεπιστημιακή €
Τρέχουσες	49.834.000	186.011.000
Κεφαλαιουχικές	255.000	17.986.000
ΣΥΝΟΛΟ	50.089.000	203.997.000
Δημόσιες Δαπάνες στα Δημόσια Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Κυβερνητική Βοήθεια για Φοιτητές στα Δημόσια Εκπαιδευτικά Ιδρύματα		
Τρέχουσες	23.340.000	81.681.000
Κεφαλαιουχικές	255.000	17.986.000
ΣΥΝΟΛΟ	23.595.000	99.667.000
Δημόσιες Δαπάνες στα Ιδιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Κυβερνητική Βοήθεια για Φοιτητές στα Ιδιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα		
Τρέχουσες	20.054.000	—
Κεφαλαιουχικές	—	—
ΣΥΝΟΛΟ	20.054.000	—
Κυβερνητική Βοήθεια για Κύπριους Φοιτητές του Εξωτερικού		
Τρέχουσες	6.440.000	90.110.000
Κεφαλαιουχικές	—	—
ΣΥΝΟΛΟ	6.440.000	90.110.000

Από τον πίνακα διαπιστώνεται ότι στο σύνολό τους οι τρέχουσες και κεφαλαιουχικές δαπάνες για την Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση υπερβαίνουν κατά πολύ τις τρέχουσες και κεφαλαιουχικές δαπάνες για τις μη πανεπιστημιακές δημόσιες σχολές, γεγονός που οφείλεται στις αυξημένες ανάγκες για την ανέγερση της Πανεπιστημιούπολης (όσον αφορά τις κεφαλαιουχικές δαπάνες), την επέκταση του πανεπιστημίου με την προσθήκη νέων σχολών και τμημάτων (όσον αφορά τις τρέχουσες δαπάνες) αλλά επίσης και τις δαπάνες που καταβάλλονται από το κράτος για το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου και το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Στον πιο κάτω πίνακα αναλύεται λεπτομερώς η προσφορά του κράτους προς την τριτοβάθμια εκπαίδευση για το έτος 2007-2008.

ΔΑΠΑΝΕΣ	Μη Πανεπιστημιακή €	Πανεπιστημιακή €
ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ		
Αμοιβή Διδακτικού και Διευθυντικού Προσωπικού	11.017.000	37.480.000
Αμοιβή Διοικητικού Προσωπικού	3.777.000	17.141.000
Λειτουργικά Έξοδα	1.490.000	10.895.000
Χορηγίες	27.783.000	97.847.000
Φοιτητικά Δάνεια	5.206.000	20.531.000
Βοηθητικές Υπηρεσίες	331.000	448.000
Άλλες Δαπάνες	230.000	1.669.000
Σύνολο Τρεχουσών Δαπανών	49.834.000	186.011.000
ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ		
Γη και Οικόπεδα	—	6.400.000
Κτίρια	2.000	3.940.000
Έπιπλα, Μηχανήματα και άλλες Κεφαλαιουχικές Δαπάνες	253.000	7.646.000
Σύνολο Κεφαλαιουχικών Δαπανών	255.000	17.986.000
ΣΥΝΟΛΟ	50.089.000	203.997.000

6. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

6.1 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

6.1.1 ΙΔΡΥΣΗ ΝΕΩΝ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΩΝ

Τη σχολική χρονιά 2008-2009, συνεχίστηκε η υλοποίηση του Κτιριολογικού Προγράμματος Νηπιαγωγείων (Αρ. Απόφ. 52.138/19.7.2000) η οποία άρχισε το 2001, καθώς, επίσης, και η υλοποίηση του προγράμματος αντισεισμικής αναβάθμισης και βελτίωσης των νηπιαγωγείων.

Συγκεκριμένα, τη σχολική χρονιά 2008-2009 προωθήθηκε η ανέγερση 13 νέων νηπιαγωγείων ως ακολούθως:

- Επαρχία Λευκωσίας: Αγλαντζιά Α' (αντικατάσταση), Άγιος Σπυρίδωνας (αντικατάσταση), Αλάμπρα (αντικατάσταση), Ευρύχου (αντικατάσταση), Μακεδονίτισσα Γ'.
- Επαρχία Λεμεσού: Ασγάτα (αντικατάσταση), Πάνω Κυβίδες (αντικατάσταση), Επαρχία Λάρνακας: Άγιος Λάζαρος Β' (αντικατάσταση), Μοσφιλωτή (αντικατάσταση).
- Επαρχία Πάφου: Πάφος Ι' (μεταστέγαση Νηπιαγωγείου Πάφου Γ'), Νηπιαγωγείο νοτιοανατολικά της Πάφου (Universal), Πόλη Χρυσοχούς (αντικατάσταση), Τίμη (αντικατάσταση).

Το Σεπτέμβριο του 2008 ολοκληρώθηκε η ανέγερση και άρχισε κανονικά η λειτουργία επτά νέων νηπιαγωγείων, ως ακολούθως:

- Επαρχία Λευκωσίας: Αγία Βαρβάρα (αντικατάσταση)
- Επαρχία Λεμεσού: Λεμεσός ΙΘ' (αντικατάσταση), Λεμεσός ΚΑ' (αντικατάσταση), Λεμεσός ΚΒ' (αντικατάσταση), Πισσούρι (αντικατάσταση)
- Επαρχία Πάφου: Γιόλου (αντικατάσταση), Κονιά (αντικατάσταση).

6.1.2 ΙΔΡΥΣΗ ΝΕΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Τη σχολική χρονιά 2008-2009 προωθήθηκε η ανέγερση 15 νέων δημοτικών σχολείων ως ακολούθως:

- Επαρχία Λευκωσίας: Αγλαντζιά Ε' (αντικατάσταση), Περιφερειακό Δημοτικό Ασίνου, Περιφερειακό Καλού Χωρίου Ορεινής, Λακατάμεια Η', Μακεδονίτισσα Γ', Περιστέρωνα (αντικατάσταση)
- Επαρχία Λεμεσού: Λεμεσός Ι' (αντικατάσταση), Γερμασόγεια (αντικατάσταση), Πανθέα, Ύψωνας Γ'
- Επαρχία Λάρνακας: Αραδίππου Ε', Τρούλλοι (αντικατάσταση)
- Επαρχία Αμμοχώστου: Παραλίμνι Ε', Αγία Νάπα Β'
- Επαρχία Πάφου: Δημοτικό Σχολείο νοτιοανατολικά της Πάφου (Universal).

Το Σεπτέμβριο του 2008 ολοκληρώθηκε η ανέγερση και άρχισε κανονικά η λειτουργία δύο δημοτικών σχολείων, ως ακολούθως:

- Επαρχία Λεμεσού: Πισσούρι (αντικατάσταση)
- Επαρχία Λάρνακας: Πυργά (αντικατάσταση).

Με την ολοκλήρωση του πιο πάνω προγράμματος, αναμένεται ότι θα αντιμετωπιστούν τα

πιο σοβαρά στεγαστικά προβλήματα σε παγκύπρια κλίμακα και θα επιτευχθεί η αποσυμφόρση πολύ μεγάλων σε αριθμό παιδιών σχολείων.

6.2 ΜΕΣΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

6.2.1 ΙΔΡΥΣΗ ΝΕΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού αποδίδει μεγάλη σημασία στην ποιοτική αναβάθμιση της κτιριακής υποδομής των Γυμνασίων/Λυκείων και τη μείωση του αριθμού των μαθητών κατά τμήμα.

Για τα αμέσως επόμενα χρόνια έχει προωθηθεί η διαδικασία εξεύρεσης χώρου, σχεδιασμού και ανέγερσης, κατά επαρχία, των πιο κάτω Γυμνασίων/Λυκείων:

ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

- Γυμνάσιο Δασούπολης
- Β΄ Γυμνάσιο Λακατάμειας
- Λύκειο Ακρόπολης (αντικατάσταση μέρους υφιστάμενου)
- Λύκειο Δευτεράς

ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΕΜΕΣΟΥ

- Λύκειο Δυτικά Λεμεσού
- Γυμνάσιο Ανατολικά Λεμεσού

ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΑΡΝΑΚΑΣ/ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ

- Γυμνάσιο Λάρνακας (για αντικατάσταση Διανελλείου)
- Γυμνάσιο Μενεού/Δρομολαξιάς
- Γυμνάσιο Αθένου (αντικατάσταση υφιστάμενου)

Από τα πιο πάνω σχολικά κτίρια το Γυμνάσιο Αθένου και το 2ο Γυμνάσιο Λακατάμειας βρίσκονται στο τελικό στάδιο της ανέγερσής τους.

Επεκτάσεις και Βελτιώσεις Γυμνασίων – Λυκείων

Στον ετήσιο προϋπολογισμό του 2009 συμπεριλήφθηκαν επεκτάσεις και βελτιώσεις σχολικών κτιρίων για την αντιμετώπιση των κτιριακών προβλημάτων σε αρκετές σχολικές μονάδες. Το ύψος της προϋπολογιζόμενης δαπάνης ανέρχεται σε €7,5 εκατ.

6.3 ΜΕΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

6.3.1 ΑΝΕΓΕΡΣΕΙΣ, ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ, ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ, ΑΝΤΙΣΕΙΣΜΙΚΕΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΕΙΣ

Για ανεγέρσεις, βελτιώσεις, επεκτάσεις και αντισεισμικές αναβαθμίσεις Τεχνικών Σχολών δαπανήθηκε το ποσό των € 1.277.411, όπως φαίνεται πιο κάτω:

Α΄ Τεχνική Σχολή Λευκωσίας €271.189

- Παιδαγωγικός επανασχεδιασμός χώρων και αιθουσών και μετατροπή αιθουσών σε ειδικές
- Αντισεισμική αναβάθμιση και γενική συντήρηση της Σχολής
- Διαμόρφωση Ξενοδοχειακής σε εκθεσιακό χώρο
- Εκσυγχρονισμός και επέκταση ηλεκτρικής εγκατάστασης
- Τοποθέτηση αλουμινίων
- Βελτιωτικές εργασίες

Τεχνική Σχολή Μακάριος Γ΄ Λευκωσίας €220.722

- Δημιουργία γηπέδων και στίβου

Β΄ Τεχνική Σχολή Λεμεσού €24.850

- Σύνδεση με το αποχετευτικό σύστημα Λεμεσού
- Βελτιωτικές εργασίες

Γ΄ Τεχνική Σχολή Λεμεσού €364.341

- Ανέγερση Αίθουσας Πολλαπλής Χρήσης
- Βελτιωτικές εργασίες

Τεχνική Σχολή Λάρνακας €291.386

- Από συμβόλαιο ανέγερσης της Σχολής
- Ανέγερση Αίθουσας Πολλαπλής Χρήσης

Τεχνική Σχολή Αγίου Λαζάρου Λάρνακας €56.923

- Βελτιωτικές εργασίες
- Διαμόρφωση Αίθουσας Βιβλιοθήκης

Τεχνική Σχολή Πάφου €18.500

- Συντήρηση Γηπέδων

7. ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ - ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ - ΔΟΜΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ

7.1 ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Από την 1η Σεπτεμβρίου 2009 λειτουργεί στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ), το Γραφείο Διεθνών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων (ΓΕΔΥ). Η δημιουργία του ΓΕΔΥ εντάσσεται στο πλαίσιο της υλοποίησης της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, σύμφωνα με την οποία «οι σύγχρονες εξελίξεις και οι πραγματικότητες του 21ου αιώνα, καθώς και η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έχουν καταστήσει απαραίτητη την αλλαγή στη δομή και οργάνωση του ΥΠΠ».

Η δημιουργία του ΓΕΔΥ κρίθηκε αναγκαία, για να καλύψει την απουσία συντονιστικού φορέα για τα ευρωπαϊκά και διεθνή θέματα, κάτι που είχε ως αποτέλεσμα φαινόμενα δυσλειτουργίας, τα οποία εκδηλώνονταν με αδυναμία για έγκαιρη διαμόρφωση θέσεων πολιτικής, επικαλύψεις στη διεκπεραίωση εργασιών και αχρείαστο διοικητικό κόστος.

Αποστολή του ΓΕΔΥ είναι να συμβάλει στην επιτυχή και δημιουργική συμμετοχή του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού στο ευρωπαϊκό και διεθνές γίγνεσθαι, σε θέματα που αφορούν τις αρμοδιότητές του.

Ένα σημαντικό κομμάτι της αποστολής του ΓΕΔΥ σχετίζεται με την ανάληψη της προεδρίας της ΕΕ από την Κύπρο το δεύτερο εξάμηνο του 2012.

Σκοπός του ΓΕΔΥ είναι να διευκολύνει την έγκαιρη, επαρκή και αποτελεσματική ανταπόκριση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού σε υποθέσεις που προκύπτουν από τις διεθνείς συμβάσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας καθώς και τη συμμετοχή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση και άλλους διεθνείς οργανισμούς.

Στόχοι του ΓΕΔΥ είναι:

- Να συμβάλλει στη μεγιστοποίηση του εσωτερικού συντονισμού, καθώς και του συντονισμού με αρμόδιες κυβερνητικές ή άλλες υπηρεσίες στην Κύπρο και το εξωτερικό.
- Να προβαίνει σε εισηγήσεις για τη διαμόρφωση θέσεων πολιτικής και να προετοιμάζει, σε συνεργασία με τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού, τις αναφορές και τα έγγραφα που θα παρουσιάζονται εκ μέρους του Υπουργείου σε ευρωπαϊκά και άλλα διεθνή συμβούλια, συναντήσεις, έρευνες κτλ.
- Να υποβάλλει εισηγήσεις για την ανάπτυξη δράσεων στα πλαίσια υλοποίησης της πολιτικής του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και να συμβάλλει στην πραγματοποίησή τους.
- Να ενημερώνει τους αρμόδιους φορείς, άτομα και υπηρεσίες για θέματα που αφορούν τις διεθνείς υποθέσεις και άπτονται των αρμοδιοτήτων τους.

7.2 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

7.2.1 ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΜΗΜΑ

Η μείωση του αριθμού των μαθητών κατά τμήμα σε όλες τις τάξεις του δημοτικού σχολείου αποτελεί στόχο του Υ.Π.Π. και αποσκοπεί στη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Μετά από σχετική εισήγηση του Υ.Π.Π., το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε, στις 30.7.2003 (αρ. Απόφ. 58.344), τον καθορισμό του ανώτατου αριθμού μαθητών στις τάξεις Α' - Γ' του δημοτικού σχολείου στο 30, από τη σχολική χρονιά 2003-2004.

Επιπλέον, στις 4.6.2004, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε (αρ. Απόφ. 60.362), η εφαρμογή του μέτρου μείωσης των μαθητών κατά τμήμα στις τάξεις Δ΄- Στ΄ να υλοποιηθεί σταδιακά, σε επήσιες φάσεις, αρχής γενομένης από τη σχολική χρονιά 2004-2005, με τη μείωση του αριθμού των παιδιών ανά τμήμα, από 32 σε 30, στην Δ΄ τάξη. Με νέα απόφασή του (αρ. Απόφ. 61.603/16.2.2005) το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την ταυτόχρονη μείωση, από τη σχολική χρονιά 2005-2006, του ανώτατου αριθμού των παιδιών ανά τμήμα, από 32 σε 30, για τις τάξεις Ε΄ και Στ΄ της Δημοτικής Εκπαίδευσης.

Παράλληλα, μέσα στο πλαίσιο της προώθησης μέτρων για Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση, προωθήθηκε νέα Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο και εγκρίθηκε η περαιτέρω μείωση του αριθμού των μαθητών στην Α΄ τάξη (αρ. Απόφ. 62.664/ 28.9.2005) από 30 σε 25 παιδιά ανά τμήμα. Η καινοτομία αυτή εφαρμόστηκε στο 1/3 των δημοτικών σχολείων τη σχολική χρονιά 2005-2006 και ολοκληρώθηκε τη σχολική χρονιά 2007-2008.

Τέλος, το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του (αρ. Απόφ. 65.536/ 16.5.2007) ενέκρινε την περαιτέρω μείωση του ανώτατου αριθμού μαθητών κατά τμήμα σε 25 και στα συμπλέγματα τάξεων σε 20, σε τέσσερις φάσεις ως εξής:

- Σχολική χρονιά 2007-2008: Β΄ και Γ΄ τάξεις Δημοτικού και συμπλέγματα τάξεων Δημοτικού
- Σχολική χρονιά 2008-2009: Δ΄ τάξη Δημοτικού και Νηπιαγωγεία
- Σχολική χρονιά 2009-2010: Ε΄ τάξη Δημοτικού
- Σχολική χρονιά 2010-2011: Στ΄ τάξη Δημοτικού.

Επομένως, από τη σχολική χρονιά 2010-2011 ο ανώτατος αριθμός μαθητών κατά τμήμα σε όλες τις τάξεις του δημοτικού σχολείου και του νηπιαγωγείου θα είναι 25, ενώ ο ανώτατος αριθμός μαθητών στα συμπλέγματα τάξεων θα είναι 20.

7.2.2 ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΟΛΟΗΜΕΡΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

7.2.2.1 Προαιρετικό Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο

Κατά τη σχολική χρονιά 1999-2000, έγινε παγκύπρια πειραματική εφαρμογή του θεσμού του Ολοήμερου Σχολείου σε εννέα δημοτικά σχολεία (τέσσερα αστικά και πέντε της υπαίθρου). Δύο από τα σχολεία λειτούργησαν με απογευματινό πρόγραμμα μέχρι τις 4:00 μ.μ., δύο σχολεία με απογευματινό πρόγραμμα μέχρι τις 2:45 μ.μ. και στα υπόλοιπα πέντε έγινε επέκταση του χρόνου παραμονής των παιδιών των μικρότερων τάξεων (Α΄-Γ΄) μέχρι τη 1:05 μ.μ.

Η δοκιμαστική εφαρμογή του θεσμού του Ολοήμερου Σχολείου αξιολογήθηκε από Ειδική Επιτροπή Αξιολόγησης στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι του Πανεπιστημίου Κύπρου, του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, της Οργάνωσης Επιθεωρητών Δημοτικής Εκπαίδευσης, της Π.Ο.Ε.Δ. και της Παγκύπριας Συνομοσπονδίας Ομοσπονδιών Συνδέσμων Γονέων Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης. Με την ολοκλήρωση της πρώτης φάσης της αξιολόγησης της δοκιμαστικής εφαρμογής του Ολοήμερου Σχολείου, το Μάιο του 2000, ετοιμάστηκε σχετική έκθεση η οποία υποβλήθηκε στον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού. Με βάση την έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης, ο θεσμός του Ολοήμερου Σχολείου κρίθηκε ως επιτυχής και επωφελής, από κοινωνική και εκπαιδευτική άποψη.

Με τη σύμφωνη γνώμη του Υ.Π.Π. και της Π.Ο.Ε.Δ. για επέκταση του θεσμού, κατά τη σχολική χρονιά 2000-2001, εφαρμόστηκε ο θεσμός του Ολοήμερου Σχολείου μέχρι τις 4:00 μ.μ. σε 25 σχολεία παγκύπρια. Η εφαρμογή του θεσμού συνεχίστηκε και τις επόμενες σχολικές χρονιές, ως ακολούθως:

Σχολική χρονιά	Αρ. Ολοήμερων Σχολείων
2001-2002	70
2002-2003	84
2003-2004	107
2004-2005	130
2005-2006	150
2006-2007	150
2007-2008	120
2008-2009	115

Από τα 115 σχολεία που λειτούργησαν τη σχολική χρονιά 2008-2009, στα 24 φοιτούσαν παιδιά όλων των τάξεων, από Α΄ - ΣΤ΄, ενώ στα υπόλοιπα φοιτούσαν παιδιά των τάξεων Δ΄, Ε΄ και ΣΤ΄ μόνο.

Τα σχολεία λειτουργούν σε προαιρετική βάση ως ολοήμερα, από τον Οκτώβριο μέχρι το Μάιο, τέσσερις φορές την εβδομάδα σε δύο ζώνες, μέχρι τις 3:00 μ.μ. ή μέχρι τις 4:00 μ.μ. Το πρωινό αναλυτικό και ωρολόγιο πρόγραμμα παραμένουν ως έχουν και λειτουργούν με βάση τους ισχύοντες κανονισμούς λειτουργίας των δημοτικών σχολείων.

Στο εβδομαδιαίο απογευματινό πρόγραμμα περιλαμβάνονται τέσσερις περίοδοι διδασκαλίας για διεκπεραίωση της κατ' οίκον εργασίας, τέσσερις περίοδοι για ενισχυτική διδασκαλία και οκτώ περίοδοι για διδασκαλία επιλεγόμενων μαθημάτων ενδιαφέροντος (Αγγλικά, Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές, Μουσική, Γυμναστική, Τέχνη, Σχεδιασμός και Τεχνολογία).

Ο αριθμός των παιδιών κατά τμήμα κυμαίνεται από 8-25 παιδιά, ανάλογα με το θέμα και τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας. Η συγκρότηση των τμημάτων και των ομάδων εξαρτάται από τα ενδιαφέροντα των μαθητών και την αξιοποίηση του διδακτικού προσωπικού.

Το Υ.Π.Π. φροντίζει για τον κατάλληλο εξοπλισμό όλων των σχολείων που λειτουργούν ως ολοήμερα. Τα έξοδα για τη σίτιση των παιδιών και όλες τις αναγκαίες διευθετήσεις για την προμήθεια/ παρασκευή του γεύματος αναλαμβάνουν οι γονείς των παιδιών. Το είδος του φαγητού και το πρόγραμμα σίτισης ακολουθεί συγκεκριμένο σιτηρέσιο, που συμφωνείται από το Υ.Π.Π. και τους γονείς. Το Υ.Π.Π. επιχορηγεί τη σίτιση άπορων μαθητών.

7.2.2.2 Προαιρετικό Ολοήμερο Δημόσιο Νηπιαγωγείο

Κατά τη σχολική χρονιά 2005-2006 εφαρμόστηκε, σε πειραματική βάση, ο θεσμός του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου σε δέκα τμήματα προδημοτικής σε εννέα δημόσια νηπιαγωγεία της υπαίθρου.

Κατά τη σχολική χρονιά 2006-2007, ο θεσμός επεκτάθηκε, με αποτέλεσμα να καλύψει συνολικά 16 τμήματα προδημοτικής σε 14 δημόσια νηπιαγωγεία παγκύπρια. Ο αριθμός των Προαιρετικών Ολοήμερων Νηπιαγωγείων επεκτάθηκε τη σχολική χρονιά 2007-2008 σε 20 τμήματα. Τη σχολική χρονιά 2008-2009, μετά και από απαίτηση πολλών νηπιαγωγείων, ο θεσμός επεκτάθηκε σε τριάντα τμήματα. Στόχος του Υ.Π.Π. είναι, μετά την πειραματική εφαρμογή του, ο θεσμός να επεκταθεί σε όσο το δυνατό περισσότερα δημόσια νηπιαγωγεία.

Τα νηπιαγωγεία αυτά λειτουργούν σε προαιρετική βάση ως ολοήμερα, από τον Οκτώβριο μέχρι το Μάιο, με τέσσερις πρόσθετες απογευματινές περιόδους, τέσσερις φορές την εβδομάδα μέχρι τις 3:00 ή τις 4:00 μ.μ.

Το πρωινό αναλυτικό και ωρολόγιο πρόγραμμα παραμένουν ως έχουν και λειτουργούν με βάση τους ισχύοντες κανονισμούς λειτουργίας των δημόσιων νηπιαγωγείων.

Στο εβδομαδιαίο απογευματινό πρόγραμμα περιλαμβάνονται τέσσερις περίοδοι για ύπνο (για όσα παιδιά το ζητούν), ξεκούραση ή σιωπηρές δραστηριότητες, τέσσερις περίοδοι για παιχνιδιές, γλωσσικές, μαθηματικές δραστηριότητες και εξοικείωση με την τεχνολογία, τέσσερις περίοδοι για δημιουργικές δραστηριότητες και ψυχαγωγία (θεατρική και μουσική αγωγή, κίνηση, χορό και εικαστική έκφραση) και τέσσερις περίοδοι για καλλιέργεια δεξιοτήτων ή ομαδικά παιχνίδια.

Ο αριθμός των παιδιών κατά τμήμα δεν υπερβαίνει τα 25. Το Υ.Π.Π. φροντίζει για τον κατάλληλο εξοπλισμό όλων των σχολείων που λειτουργούν ως ολόημερα.

Τα έξοδα για τη σίτιση των παιδιών και όλες τις αναγκαίες διευθετήσεις για την προμήθεια/παρασκευή του γεύματος αναλαμβάνουν, όπως και στο Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο, οι γονείς των παιδιών. Το είδος του φαγητού και το πρόγραμμα σίτισης ακολουθεί συγκεκριμένο σιτηρέσιο, που συμφωνείται από το Υ.Π.Π. και τους γονείς. Το Υ.Π.Π. επιχορηγεί τη σίτιση άπορων μαθητών.

7.2.2.3 Ενιαίο Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο

Μπροστά στις ραγδαίες αλλαγές της κοινωνίας, που καθιστούν αναγκαία την αναμόρφωση του εκπαιδευτικού συστήματος, έτσι ώστε να περιλαμβάνει νέες συνθήκες σχολικής ζωής και διαδικασίες μάθησης, νέα γνωστικά αντικείμενα, αναβαθμισμένες υποδομές και αναπροσαρμοσμένο Αναλυτικό και Ωρολόγιο Πρόγραμμα, το Υ.Π.Π. προχώρησε, τη σχολική χρονιά 2006-2007, στην αναδόμηση του θεσμού του Προαιρετικού Ολοήμερου Σχολείου εφαρμόζοντας, σε πιλοτική βάση, το θεσμό του Ενιαίου Ολοήμερου Δημοτικού Σχολείου σε εννέα Δημοτικά Σχολεία σε όλες τις επαρχίες. Κατά τη σχολική χρονιά 2007-2008, ο θεσμός επεκτάθηκε σε 15 δημοτικά σχολεία, αριθμός που ισχύει και κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009.

Το εκπαιδευτικό περιεχόμενο και οι λειτουργικές ρυθμίσεις του Ενιαίου Ολοήμερου Σχολείου είναι πολύ διαφορετικές από εκείνες που ισχύουν στα υφιστάμενα Προαιρετικά Ολοήμερα Σχολεία. Το Ενιαίο Ολοήμερο Σχολείο λειτουργεί με ενιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα, με ενιαία διεύθυνση και προσωπικό αλλά και με αναβαθμισμένο εκπαιδευτικό περιεχόμενο.

Τα Ενιαία Ολοήμερα Σχολεία λειτουργούν τέσσερις μέρες την εβδομάδα (Δευτέρα, Τρίτη, Πέμπτη και Παρασκευή) από τις 7:45 π.μ. μέχρι τις 4:00 μ.μ. και μία μέρα (Τετάρτη) από τις 7:45 π.μ. μέχρι τη 1:05 μ.μ. Οι διδακτικές περίοδοι είναι συνολικά 47, δηλαδή προστίθενται 12 διδακτικές περίοδοι στις υφιστάμενες.

Οι 12 πρόσθετες διδακτικές περίοδοι αξιοποιούνται για την αναδόμηση του μαθήματος των Αγγλικών, την εισαγωγή του μαθήματος των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών, την εισαγωγή της καινοτομίας των δραστηριοτήτων «Αγωγή Ζωής», την εισαγωγή της διδασκαλίας θεμάτων ενδιαφέροντος και την εισαγωγή του μαθήματος του Σχεδιασμού και Τεχνολογίας και στις τάξεις Γ' - Δ'.

Άλλες ειδικές ρυθμίσεις που αφορούν στη λειτουργία των Ενιαίων Ολοήμερων Σχολείων είναι η κατάργηση της κατ' οίκον εργασίας, η πρόσληψη εξειδικευμένου διδακτικού προσωπικού για τη διδασκαλία των Αγγλικών, των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και των θεμάτων ενδιαφέροντος και η λειτουργία Συμβουλευτικών Επιτροπών σε κάθε σχολείο που εντάχθηκε στο θεσμό με τη συμμετοχή εκπαιδευτικών, γονέων και εκπροσώπων της Σχολικής Εφορείας.

Στις τέσσερις μέρες που υπάρχει και απογευματινή φοίτηση, προσφέρεται στους μαθητές γεύμα. Το σιτηρέσιο ετοίμασαν ειδικοί διατροφολόγοι και το φαγητό παρασκευάζεται εκτός σχολείου, εκτός εκείνων των περιπτώσεων όπου η σχολική μονάδα έχει αποφασίσει διαφορετικά. Το φαγητό προσφέρεται σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο, ο οποίος λειτουργεί ως τραπεζαρία. Πρόσθετο βοηθητικό προσωπικό εξυπηρετεί στο σερβίρισμα και στην καθαριότητα, ενώ οι μαθητές γευματίζουν υπό την επίβλεψη καθορισμένου

αριθμού εκπαιδευτικών. Το κόστος του φαγητού καλύπτεται από τους γονείς. Υπάρχουν πρόνοιες για κάλυψη μέρους ή του συνόλου του κόστους σίτισης για ορισμένα παιδιά, εκ μέρους του Υ.Π.Π., στη βάση κοινωνικοοικονομικών κριτηρίων.

Η πρώτη φάση πιλοτικής εφαρμογής διήρκεσε τρία χρόνια και ολοκληρώθηκε τη σχολική χρονιά 2008-2009. Κάθε χρόνο Ειδική Επιτροπή Αξιολόγησης διενεργούσε αξιολόγηση του θεσμού. Τον Ιούνιο του 2009 αποφασίστηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο νέο πλαίσιο λειτουργίας στη βάση των εισηγήσεων της επιτροπής αξιολόγησης και των επιστημόνων του Υ.Π.Π. Το νέο πλαίσιο θα ισχύσει κατά τη δεύτερη φάση πιλοτικής εφαρμογής του θεσμού, η οποία θα καλύψει τη σχολική χρονιά 2009-2010. Κατά τη σχολική χρονιά 2009-2010, προγραμματίζεται η σύσταση ειδικής επιτροπής η οποία θα αποφασίσει για την τελική μορφή του θεσμού.

7.2.3 Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Το πρόγραμμα χρήσης των ηλεκτρονικών υπολογιστών και άλλων σύγχρονων τεχνολογιών, για αναβάθμιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, εφαρμόζεται σήμερα σε όλα τα δημόσια σχολεία της Κύπρου (Δημοτικά και Νηπιαγωγεία), καθώς, επίσης, και στα κατεχόμενα σχολεία του Ριζοκαρπάσου (Δημοτικό και Νηπιαγωγείο).

Η ενσωμάτωση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (Τ.Π.Ε.) στοχεύει όχι μόνο στην τεχνολογική αναβάθμιση του μαθησιακού περιβάλλοντος, αλλά και στην ουσιαστική διαφοροποίηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Γι' αυτό οι Τ.Π.Ε. δεν αντιμετωπίζονται ως ξεχωριστό μάθημα, αλλά ως δυναμικά εργαλεία μάθησης και διδασκαλίας για την ενίσχυση του Αναλυτικού Προγράμματος και την ανάπτυξη από τα παιδιά δεξιοτήτων, όπως η ικανότητα επίλυσης αυθεντικών προβλημάτων και η λήψη αποφάσεων μέσα από τη διερεύνηση, τον πειραματισμό, την επικοινωνία και τη διαχείριση πληροφοριών.

Από το 2002 έχει υιοθετηθεί από τη Δημοτική Εκπαίδευση και από τις άλλες βαθμίδες εκπαίδευσης το πρόγραμμα «Εισαγωγή των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας», η υλοποίηση του οποίου στηρίζεται σε δανειοδότηση από την Τράπεζα Αναπτύξεως του Συμβουλίου της Ευρώπης και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

Το σχέδιο δράσης που καταρτίστηκε από το Υ.Π.Π. έχει ως άξονες αναφοράς τους ακόλουθους τομείς:

Υλικοτεχνική υποδομή

Η υλικοτεχνική υποδομή συμπεριλαμβάνει τις συσκευές, τις καλωδιώσεις, τις αίθουσες/εργαστήρια Πληροφορικής και τον εξοπλισμό των ειδικών αιθουσών μαθημάτων. Στα πλαίσια δράσης του άξονα αυτού, έχουν σταλεί μέχρι στιγμής πέραν των 10.000 ηλεκτρονικών υπολογιστών στα δημοτικά σχολεία και νηπιαγωγεία και έχουν γίνει δικτυώσεις σε όλα τα δημοτικά σχολεία, παρέχοντας τη δυνατότητα στους υπολογιστές να ενώνονται στο διαδίκτυο. Η αναλογία των ηλεκτρονικών υπολογιστών ανά μαθητή ανέρχεται σήμερα σε 1:4,9 μαθητές, αναλογία που κατατάσσει την Κύπρο ανάμεσα στους καλύτερους δείκτες παγκόσμια, αλλά και στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αναλυτικά προγράμματα

Η αναδόμηση των Αναλυτικών Προγραμμάτων στοχεύει στην ενσωμάτωση των Τ.Π.Ε. σε επίπεδο στόχων και δραστηριοτήτων και στην εξασφάλιση του απαραίτητου υλικού, λογισμικού και άλλου, ώστε να υποβοηθηθεί η αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στην εκπαιδευτική διαδικασία. Τη σχολική χρονιά 2005-2006, η Ομάδα των Αναλυτικών Προγραμμάτων προχώρησε στην κατάθεση ολοκληρωμένης πρότασης για την ενσωμάτωση των Τ.Π.Ε. στο κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα. Η πρόταση αυτή περιελάμβανε το θεωρητικό πλαίσιο και το μηχανισμό υλοποίησης της ενσωμάτωσης των Τ.Π.Ε. Πα-

ράλληλα, την ίδια χρονιά, ετοιμάστηκε Αναλυτικό Πρόγραμμα για τη διδασκαλία της Πληροφορικής ως μάθημα στα πλαίσια του Ενιαίου Ολοήμερου Σχολείου. Τη σχολική χρονιά 2006-2007 εφαρμόστηκε το Αναλυτικό Πρόγραμμα για διδασκαλία των Τ.Π.Ε. ως μάθημα στα Ενιαία Ολοήμερα Σχολεία. Κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009 ολοκληρώθηκαν οι διαδικασίες και εξασφαλίστηκαν 19 εκπαιδευτικά προγράμματα για την πλειονότητα των μαθημάτων του Αναλυτικού Προγράμματος του δημοτικού σχολείου. Σήμερα βρίσκεται σε εξέλιξη η εγκατάσταση των προγραμμάτων αυτών στα σχολεία.

Επιμόρφωση εκπαιδευτικών

Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στοχεύει στην απόκτηση δεξιοτήτων χρήσης των Τ.Π.Ε. και της ικανότητας για αξιοποίησή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία. Την ευθύνη για την επιμόρφωση έχει αναλάβει το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, το οποίο μέχρι στιγμής έχει προσφέρει προγράμματα επιμόρφωσης στο 90% των εκπαιδευτικών της Δημοτικής Εκπαίδευσης.

Για τη στήριξη των εκπαιδευτικών, στην προσπάθεια ενσωμάτωσης των Τ.Π.Ε. στη μαθησιακή διαδικασία, λειτούργησε και κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009 ο ρόλος του Συμβούλου Πληροφορικής. Η εκπαιδευτική στήριξη εφαρμογών Τ.Π.Ε. αφορούσε, κυρίως, την ενημέρωση και επιμόρφωση για αξιοποίηση του υλικού που δόθηκε με τους νέους ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Έμφαση δόθηκε, επίσης, στην εμβάθυνση εφαρμογών λογισμικών που στάλθηκαν τις προηγούμενες χρονιές. Σε σημαντικό βαθμό έχει εφαρμοστεί και το Αναλυτικό Πρόγραμμα, που ετοιμάστηκε για το Ενιαίο Ολοήμερο Σχολείο, στα πλαίσια του πρωινού προγράμματος των σχολείων, εφόσον η φιλοσοφία του στηρίζεται στη διαθεματική προσέγγιση με τη μέθοδο μικρών ομαδικών εργασιών (projects).

7.2.4 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, όπως αυτή διαμορφώθηκε και εξελίχθηκε μέσα από πλήθος διασκέψεων, αποτελεί το επίκεντρο αναδόμησης των εκπαιδευτικών συστημάτων σε διεθνές επίπεδο. Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση αποτελεί τη μόνη, ίσως, λύση για τη διαμόρφωση πολιτών με οικολογική και περιβαλλοντική παιδεία. Πολιτών, οι οποίοι με αίσθημα προσωπικής ευθύνης και κοινωνικής υπευθυνότητας, να συμμετέχουν σε δράσεις και ενέργειες, με στόχο τη διατήρηση του περιβάλλοντος και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Το Υ.Π.Π. έχει θέσει ψηλά στις προτεραιότητές του την περιβαλλοντική αγωγή. Στη δημοτική εκπαίδευση η περιβαλλοντική αγωγή προσεγγίζεται διαθεματικά, μέσα από τα διάφορα μαθήματα του Αναλυτικού Προγράμματος. Πέρα, όμως, από το Αναλυτικό Πρόγραμμα, έχουν τεθεί σε εφαρμογή διάφορα εξειδικευμένα περιβαλλοντικά προγράμματα στα οποία συμμετέχει μεγάλος αριθμός σχολείων. Τέτοια προγράμματα είναι:

- το ευρωπαϊκό πρόγραμμα «Οικολογικά Σχολεία»
- η ελλαδοκυπριακή συνεργασία «Χρυσοπράσινο Φύλλο»
- το πρόγραμμα «Σποράκι-Πηγή Ζωής».

Τα «Οικολογικά Σχολεία» είναι ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα που απευθύνεται στα δημοτικά σχολεία και τα γυμνάσια. Έχει στόχο, μέσα από τη μελέτη θεμάτων, όπως η ενέργεια, το νερό, τα απορρίμματα, η βιοποικιλότητα, η θάλασσα και ο πολιτισμός, να αποκτήσουν οι μαθητές μας και αριανοί πολίτες μια στάση πιο υπεύθυνη και ενεργητική απέναντι στο περιβάλλον. Στο πρόγραμμα εμπλέκονται, εκτός από τους μαθητές και το διδακτικό προσωπικό του σχολείου, το βοηθητικό προσωπικό, η τοπική αυτοδιοίκηση, οι γονείς, περιβαλλοντικές οργανώσεις κ.ά.

Το περιβαλλοντικό πρόγραμμα «Χρυσοπράσινο Φύλλο» είναι μια ελλαδοκυπριακή συνεργασία στον τομέα του περιβάλλοντος, όπου σχολεία από την Κύπρο και την Ελλάδα εργάζονται ανά δύο, μελετώντας ένα κοινό θέμα. Ανώτερος στόχος είναι η ευαισθητοποίηση σε θέματα περιβάλλοντος και η καλλιέργεια στα παιδιά της περιβαλλοντικής συνείδησης. Το πρόγραμμα εφαρμόζεται σε συνεργασία με το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Αργυρούπολης, που ανήκει στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων της Ελλάδας.

Το πρόγραμμα «Σποράκι-Πηγή Ζωής» είναι ένα δίκτυο περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στο οποίο εμπλέκονται σχολεία από την Κύπρο και την Ελλάδα. Οργανώνεται από την Ελληνική Εταιρεία για την προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, με τη συνεργασία των Υπουργείων Παιδείας Κύπρου και Ελλάδας. Μέσα από ένα διαβαθμισμένο και δομημένο πρόγραμμα, επιχειρείται η γνωριμία με τους σπόρους και τα φυτά, η καλλιέργεια περιβαλλοντικής ευαισθησίας και η οργάνωση σχολικών κήπων, με τελικό στόχο την ανάληψη δράσης για θέματα που σχετίζονται με τα φυτά και το τοπικό περιβάλλον των παιδιών.

Επιπλέον, αξιοποιούνται πλήρως τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης του Πεδουλά, της Αθαλάσσης και της κοινότητας Ακρωτηρίου, που λειτουργούν υπό την αιγίδα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, καθώς και το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στην Κρήτη Τέρρα, που ανήκει στο Κυπριακό Κέντρο Περιβαλλοντικών Μελετών, όπου, μέσα από τα διάφορα προγράμματά τους, δίνουν την ευκαιρία στα παιδιά για ουσιαστική περιβαλλοντική αγωγή και ευαισθησία.

Περιβαλλοντική αγωγή προσφέρεται και κατά τη διάρκεια των Εκπαιδευτικών και Θερινών Κατασκηνώσεων του Υ.Π.Π. Οι κατασκηνώσεις προσφέρουν μια θαυμάσια ευκαιρία να ζήσουν τα παιδιά για λίγες μέρες στο φυσικό περιβάλλον και να αναπτύξουν ορθές στάσεις προς το περιβάλλον. Η καλλιέργεια της περιβαλλοντικής συνείδησης προωθείται και μέσα από το σχολικό κήπο.

Μέσα από την πληθώρα αυτή των δραστηριοτήτων και των θεμάτων του Αναλυτικού Προγράμματος έχουν τεθεί οι σωστές βάσεις για την ανάπτυξη περιβαλλοντικής συνείδησης στους μαθητές μας. Σκοπός είναι τα προγράμματα να επεκταθούν και οι δραστηριότητες περιβαλλοντικού περιεχομένου να εμπλουτιστούν, έτσι ώστε να είμαστε σίγουροι πως η μελλοντική γενιά των πολιτών θα έχει την απαιτούμενη ευαισθησία για να διαφυλάξει το περιβάλλον.

7.2.5 ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η Κύπρος, πέρα από το σοβαρό πολιτικό της πρόβλημα, βρίσκεται σήμερα στο επίκεντρο διάφορων κοινωνικοοικονομικών εξελίξεων. Η κυπριακή κοινωνία, που μέχρι πρόσφατα ήταν μία σχετικά ομοιογενής κοινωνία με τον ελληνορθόδοξο πληθυσμό της, βιώνει τα τελευταία χρόνια τις συνέπειες της μαζικής έλευσης αλλοδαπών εργατών και ομογενών Ελληνοποντίων από τις χώρες της πρώην Ε.Σ.Σ.Δ. Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία της Διεύθυνσης Δημοτικής Εκπαίδευσης, κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009, ο αριθμός των αλλόγλωσσων μαθητών που φοιτούσαν στα δημοτικά σχολεία της Κύπρου ανερχόταν σε 4605 σε σύνολο 51297 μαθητών, αριθμός που αντιπροσωπεύει ένα ποσοστό της τάξης του 9% του συνόλου του μαθητικού πληθυσμού της δημοτικής εκπαίδευσης. Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει το ποσοστό των αλλόγλωσσων μαθητών κατά τα τελευταία τέσσερα χρόνια:

Σχολική χρονιά	Αρ. αλλόγλωσσων μαθητών	Ποσοστό %
2005-2006	3759	6,7
2006-2007	3951	7,3
2007-2008	4040	7,7
2008-2009	4605	9,0

Το Υ.Π.Π. της Κύπρου με τη σαφή πολιτική του, σε ό,τι αφορά στην εκπαίδευση των αλλόγλωσσων παιδιών, επιδιώκει την ομαλή ενσωμάτωσή τους στο κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα και όχι την αφομοίωσή τους. Στόχος της παρεχόμενης εκπαίδευσης είναι η προσφορά ενισχυμένων και διαφοροποιημένων προγραμμάτων εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας στα παιδιά των παλιννοστούντων και αλλοδαπών, για αποτελεσματικότερη επικοινωνία και ομαλή ένταξη στο κοινωνικό σύνολο. Μόνιμη επιδίωξη του Υ.Π.Π. είναι η προστασία των ελευθεριών και δικαιωμάτων όλων των μελών της κυπριακής κοινωνίας, από τις οποιοσδήποτε ρατσιστικές διακρίσεις και τάσεις κοινωνικού αποκλεισμού. Στο μέτρο που αυτό είναι δυνατό, γίνεται προσπάθεια ομοιόμορφης και ισόρροπης κατανομής των αλλόγλωσσων μαθητών σε διάφορα δημοτικά σχολεία, χωρίς να επιδιώκεται η συγκέντρωσή τους σε ορισμένα μόνο σχολεία.

Το Υ.Π.Π., στην προσπάθειά του να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τις ιδιαίτερες εκπαιδευτικές και κοινωνικές ανάγκες των αλλόγλωσσων παιδιών, έχει διαμορφώσει επίσημη πολιτική για θέματα Διαπολιτισμικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, στα πλαίσια της οποίας πραγματοποιήθηκαν οι ακόλουθες δράσεις:

α) Η Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης υπέβαλε στην Αρμόδια Αρχή Επίσημη Έκθεση για τη Διαπολιτισμική Αγωγή και Εκπαίδευση. Στα πλαίσια της Έκθεσης αυτής αναπτύχθηκε ένα σχέδιο δράσης το οποίο πρότεινε την προώθηση διάφορων μέτρων, που είχαν ως αποτέλεσμα τα ακόλουθα:

- Τη σχολική χρονιά 2008-2009, δόθηκε χρόνος 1740 διδακτικών περιόδων σε όλες τις τάξεις των δημοτικών σχολείων στις οποίες φοιτούσαν αλλόγλωσσα παιδιά, τα οποία είχαν ανάγκη ενισχυτικής διδασκαλίας για εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας. Ο χρόνος αυτός ισοδυναμεί με την εργοδότηση 60 επιπλέον εκπαιδευτικών.
- Εξασφαλίστηκαν από τον Οργανισμό Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο της Ελλάδας αντίτυπα εξειδικευμένων σειρών βιβλίων που διατέθηκαν σε όλα τα δημοτικά σχολεία, για να ενισχυθούν οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί στη διδασκαλία και εκμάθηση της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας.
- Τα Επιμορφωτικά Κέντρα επιχορηγούν διάφορες δραστηριότητες για την επιμόρφωση των Ποντίων και άλλων αλλόγλωσσων, όπως για παράδειγμα: την οργάνωση ομάδων για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας σε ενήλικες Ποντίους και ομάδων για τη συντήρηση της πολιτιστικής τους κληρονομιάς (χοροί, μουσική), καθώς και την οργάνωση απογευματινών ομάδων εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας σε παιδιά των Ποντίων που φοιτούν στη δημοτική εκπαίδευση.

β) Σε ό,τι αφορά στη φοίτηση των αλλόγλωσσων μαθητών στα δημοτικά σχολεία της Κύπρου ζητήθηκε γνωμάτευση από τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας. Η Νομική Υπηρεσία με γνωμάτευσή της θεωρεί ότι το Άρθρο 20 του Συντάγματος διασφαλίζει το δικαίωμα εκπαίδευσης όχι μόνο των πολιτών της Δημοκρατίας, αλλά και των αλλοδα-

τών. Επιπρόσθετα, η διεξαγωγή έρευνας από την Υπηρεσία Αλλοδαπών, στα πλαίσια και για σκοπούς εφαρμογής των περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμων, δεν μπορεί να αποτελεί βάσιμο ή νομικά επιτρεπτό λόγο για άρνηση της εγγραφής αλλοδαπού μαθητή σε σχολείο μέχρις ότου αυτή συμπληρωθεί. Ως εκ τούτου, έχουν δοθεί οδηγίες στους διευθυντές/διευθύντριες των σχολείων να εγγράφουν όλους ανεξαιρέτως τους μαθητές. Ταυτόχρονα, όμως, σύμφωνα με νεότερη γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας «οι μαθητές, τόσο Τουρκοκύπριοι όσο και αλλοδαποί, υπόκεινται στους νόμους και κανονισμούς των σχολείων της Κυπριακής Δημοκρατίας».

γ) Το Υ.Π.Π., σεβόμενο την κουλτούρα, τα ήθη, τα έθιμα και τον πολιτισμό των αλλόγλωσσων παιδιών, αναπτύσσει κάθε χρόνο διάφορες δραστηριότητες που επιτρέπουν την αλληλεπίδραση στοιχείων του πολιτισμού, τον οποίο φέρνουν τα παιδιά από τη χώρα προέλευσής τους, με στοιχεία του ελληνικού πολιτισμού.

Παράλληλα, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τον Ιούλιο του 2008, το «Κείμενο Πολιτικής του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για τη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση». Το Υ.Π.Π., με βάση και τις σχετικές εισηγήσεις της Έκθεσης Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης και στα πλαίσια της δημιουργίας ενός δημοκρατικού σχολείου που ενσωματώνει όλους και δεν αποκλείει κανένα, προωθεί την εισαγωγή των πιο κάτω μέτρων, με στόχο την επιτάχυνση και ομαλοποίηση της ένταξης των αλλόγλωσσων μαθητών στο σχολικό σύστημα και την κοινωνία της Κύπρου:

- Παράλληλα τμήματα ταχύρρυθμης εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας.
- Σεμινάρια επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή/και ως ξένης γλώσσας που οργανώνονται από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- Ετοιμασία δοκιμών ελληνομάθειας, τα οποία θα χρησιμοποιούνται από τα σχολεία για να κατατάσσονται οι μαθητές σε ανάλογο επίπεδο και τα οποία ετοιμάζονται από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης.
- Ετοιμασία οδηγού υποδοχής για τους νεοεισερχόμενους αλλόγλωσσους μαθητές, που έχει μεταφραστεί σε οκτώ ξένες γλώσσες (αγγλικά, τουρκικά, γεωργιανά, ρουμανικά, βουλγαρικά, ρωσικά, ουκρανικά, αραβικά), με βασικές πληροφορίες για τους μαθητές και τους γονείς τους για το εκπαιδευτικό σύστημα της Κύπρου.
- Προσθήκη διαπολιτισμικών στοιχείων στα νέα αναλυτικά προγράμματα και σχολικά εγχειρίδια, που πρόκειται να ετοιμαστούν στα πλαίσια των αλλαγών στη δομή και το περιεχόμενο της εκπαίδευσης.
- Παραγωγή και δημιουργία κατάλληλου εκπαιδευτικού και επιμορφωτικού υλικού, όπως και αξιοποίηση διδακτικού υλικού που έχει παραχθεί στην Ελλάδα.

7.2.6 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ - ΝΕΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΟΜΗ

Το Υ.Π.Π., στα πλαίσια ανάπτυξης πολιτικής για προώθηση προγραμμάτων Αγωγής Υγείας, έχει αναπτύξει μακροπρόθεσμο στρατηγικό όραμα. Η πολιτική αυτή έχει συμφωνηθεί από όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και την Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας. Βασικός άξονας του μακροπρόθεσμου οράματος είναι η ενεργοποίηση και η παράλληλη στήριξη των σχολικών μονάδων να αναπτύσσουν και να εφαρμόζουν σχέδιο δράσης προαγωγής της υγείας, το οποίο να είναι αποδεκτό από τους μαθητές και το προσωπικό του σχολείου και να ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες του σχολείου, αλλά και να αξιοποιεί ευκαιρίες συνεργασίας με τους γονείς, την κοινότητα και άλλους φορείς. Στα πλαίσια αυτής της πολιτικής συστάθηκε το 2009 νέα διοικητική δομή στο Υ.Π.Π., η οποία συντονίζει τα διάφορα προγράμματα προαγωγής υγείας όλων των βαθ-

μίδων. Μεγάλος αριθμός προγραμμάτων, δράσεων και παρεμβάσεων Αγωγής Υγείας έχουν υλοποιηθεί κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009, μετά από επιχορήγησή τους από τη Συντονιστική Επιτροπή Αγωγής Υγείας και Πολιτότητας. Ακολουθεί η παρουσίαση των διαφόρων δράσεων και προγραμμάτων που μπορούν να υπαχθούν κάτω από την ευρύτερη περιοχή της Αγωγής Υγείας.

7.2.6.1 Ομάδα άμεσης παρέμβασης

Το Υ.Π.Π. στα πλαίσια της στήριξης των σχολικών μονάδων δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης για την αντιμετώπιση σοβαρών προβλημάτων και φαινομένων παραβατικότητας μαθητών, έχει δημιουργήσει την Ομάδα Άμεσης Παρέμβασης. Η Ομάδα απαρτίζεται από εκπροσώπους διάφορων τμημάτων και υπηρεσιών του Υ.Π.Π., όπως εκπαιδευτικούς δημοτικής και μέσης, εκπαιδευτικούς ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς.

Η Ομάδα αυτή εργάζεται για την ανάπτυξη, προώθηση και παρακολούθηση σχεδίου δράσης με σκοπό την ολιστική προσέγγιση του προβλήματος. Σε αυτή τη διαδικασία εμπλέκονται οι εκπαιδευτικοί του κάθε σχολείου, η Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας, το Γραφείο Ευημερίας, οι γονείς και η κοινότητα. Η Ομάδα έχει, επίσης, τη δυνατότητα να στηρίζει την κάθε σχολική μονάδα που απευθύνεται σε αυτή για βοήθεια, επισπεύδοντας τις διαδικασίες και προωθώντας οικονομική επιχορήγηση εκεί που χρειάζεται για την αντιμετώπιση της σχολικής βίας και παραβατικότητας στα σχολεία. Τέλος, η Ομάδα προωθεί την εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης, με στόχο τη μείωση της παραβατικότητας των μαθητών.

7.2.6.2 Ζώνες εκπαιδευτικής προτεραιότητας

Ος Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας (Ζ.Ε.Π.) χαρακτηρίζονται περιοχές οικονομικά και κοινωνικά υποβαθμισμένες. Στις ζώνες αυτές εντάσσονται το/τα νηπιαγωγείο/α, το/τα δημοτικό/ά και το γυμνάσιο της περιοχής, οι φορείς των οποίων συνεργάζονται στενά και εκπονούν κοινά προγράμματα προς την κατεύθυνση της ομαλής κοινωνικοποίησης των μαθητών. Στα σχολεία που είναι ενταγμένα στις Ζ.Ε.Π. προσφέρονται μια σειρά από επιπρόσθετα μέτρα που, ανάμεσα σε άλλα, περιλαμβάνουν τη μείωση του αριθμού των μαθητών ανά τμήμα, την παροχή ενισχυτικού χρόνου διδασκαλίας, τη δωρεάν παροχή προγεύματος σε όλους τους μαθητές, καθώς και διάφορα άλλα μέτρα που αναπτύσσονται με πρωτοβουλία της σχολικής μονάδας και σε συνεργασία με τις τοπικές κοινωνίες. Κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς 2008-2009, συμμετείχαν στο θεσμό αυτό οκτώ νηπιαγωγεία και δέκα δημοτικά σχολεία, τα οποία υπάγονται στις Ζ.Ε.Π. Φανερωμένης, Αγίου Αντωνίου, Φανερωμένης και Θεοσκέπαστης των επαρχιών Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας και Πάφου, αντίστοιχα, αναπτύσσοντας πέραν των 176 δράσεων και προγραμμάτων που στόχευαν στην πρόληψη του σχολικού αποκλεισμού, της βίας, της νεανικής παραβατικότητας και της εγκατάλειψης του σχολείου.

7.2.6.3 Πρόγραμμα Αγωγής Υγείας «ΜΕΝΤΩΡ»

Κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009, η δημοτική εκπαίδευση, σε συνεργασία με τα Κέντρα Εκπαίδευσης Ζωής Κύπρου, συνέχισε την εφαρμογή του Προγράμματος «Μέντωρ» με έξι κινητές μονάδες και έξι προγράμματα, ένα για κάθε τάξη του δημοτικού σχολείου. Συγκεκριμένα, το πρόγραμμα εφαρμόστηκε στη Λευκωσία, τη Λεμεσό, τη Λάρνακα/Αμμόχωστο και την Πάφο, σε σχολεία των πόλεων, των προαστίων και της υπαίθρου. Δόθηκε η ευκαιρία σε 17218 μαθητές δημοτικών σχολείων να το παρακολουθήσουν και σε 1080 γονείς να ενημερωθούν λεπτομερώς γι' αυτό, στα πλαίσια παρουσιάσεων προς τους γονείς των παιδιών του κάθε σχολείου. Επιπλέον, το πρόγραμμα επεκτάθηκε και σε παιδιά ειδικών μονάδων και ειδικών σχολείων με την παροχή σε αυτά πιο απλοποιημένων δραστηριοτήτων.

Το Πρόγραμμα Αγωγής Υγείας της Κινητής Μονάδας «Μέντωρ» είναι πρόγραμμα πρόληψης κατά της χρήσης ουσιών εξάρτησης, το οποίο επιδιώκει την παροχή πληροφορι-

ών, την απόκτηση δεξιοτήτων συμπεριφοράς και την ενίσχυση της αυτοεκτίμησης. Με βάση το μοντέλο πρόληψης, οι δραστηριότητες χωρίζονται στις ακόλουθες τρεις βασικές κατηγορίες:

- δραστηριότητες που προσφέρουν γνώση για τη βιολογική λειτουργία
- δραστηριότητες που στοχεύουν στην ενίσχυση της αυτοεκτίμησης
- δραστηριότητες που βοηθούν τα παιδιά να αποκτήσουν δεξιότητες αντίστασης στις κοινωνικές πιέσεις και αναπτύσσουν τις ικανότητες λήψης αποφάσεων, στοχεύοντας, παράλληλα, στην καλλιέργεια στάσεων έναντι των ουσιών εξάρτησης.

Τα ειδικά προγράμματα του «*Μέντωρ*» εμπνέουν τα παιδιά, διδάσκοντας σε αυτά τις θετικές πτυχές της ζωής, τις εκπληκτικές λειτουργίες του μυαλού και του σώματός τους. Μέσα από τα προγράμματα αυτά, στα οποία είναι έντονο το στοιχείο της ενδυνάμωσης του ατόμου μέσα από ομαδικές δραστηριότητες, μίμηση ρόλων, παιχνίδια, διαγωνισμούς, τα παιδιά γνωρίζουν και ταυτόχρονα μαθαίνουν να σέβονται τον εαυτό τους. Παράλληλα, εξετάζουν τα στοιχεία του περιβάλλοντος και τους τρόπους που αυτά επηρεάζουν την υγεία. Το μάθημα γίνεται σε κινητή αίθουσα (τροχόσπιτο) χωρίς καθίσματα, όπου όλοι κάθονται στο χαλί, ίσοι μεταξύ τους. Στην οροφή υπάρχουν φωτεινά άστρα, η αίθουσα είναι εξοπλισμένη με οπτικοακουστικά μέσα, ηλεκτρικά διαμορφώματα για τα διάφορα συστήματα και τις λειτουργίες του ανθρώπινου σώματος, με παιχνίδια (το Harold την καμπλοπάρδαλη) και άλλα, που οδηγούν στην ενεργό συμμετοχή των μαθητών στο πρόγραμμα και αποτελούν μια θετική και αξέχαστη γι' αυτά εμπειρία.

Τα προγράμματα έχουν μια διαβαθμισμένη σειρά που ακολουθεί χρονικά τη νοητική και συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών και καταπιάνονται με θέματα που έχουν σχέση με την ηλικία στην οποία απευθύνονται:

- «*Φροντίδα του σώματός μας*» (Α' τάξη): Εισαγωγική παρουσίαση του ανθρώπινου σώματος και της ιδέας τού να είναι κάποιος υγιής. Τονίζεται η σημασία της φροντίδας του σώματος, ώστε να είναι καθαρό και υγιές. Μέσα από παιχνίδια, τα παιδιά αποκτούν δεξιότητες φροντίδας και καθαριότητας του σώματός τους.
- «*Υγιεινή διατροφή*» (Β' τάξη): Στο πρόγραμμα αυτό αναπτύσσεται ο θαυμασμός για το ανθρώπινο σώμα με τη χρήση οπτικοακουστικών μέσων και του ανθρώπινου ανατομικού προπλάσματος. Τονίζεται ιδιαίτερα η σημασία της υγιεινής και ισορροπημένης διατροφής.
- «*Έλεγχος των συναισθημάτων*» (Γ' τάξη): Με τη βοήθεια του ανατομικού προπλάσματος, το πρόγραμμα στοχεύει στην εκμάθηση των κυριότερων οργάνων του σώματος και της λειτουργίας τους. Παράλληλα, τα παιδιά αρχίζουν να εξετάζουν τα διάφορα στοιχεία που συνθέτουν τη ζωή, όπως π.χ. τα συναισθήματα και οι ανθρώπινες σχέσεις. Μέσα από ποικίλες δραστηριότητες, τα παιδιά μαθαίνουν να ελέγχουν τα συναισθήματά τους, ιδιαίτερα τα αρνητικά, ώστε να διευκολύνεται η επίλυση ή και η αποφυγή των συγκρούσεων.
- «*Προσωπικότητα*» (Δ' τάξη): Κατά τη διάρκεια του συγκεκριμένου προγράμματος, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στη ζωτική σημασία του ανθρώπινου εγκεφάλου και του τρόπου με τον οποίο ο εγκέφαλος ελέγχει το σώμα, τις κινήσεις και την προσωπικότητα. Με τη βοήθεια του ανατομικού προπλάσματος, επιδεικνύεται ο έλεγχος τόσο των μελών του σώματος όσο και των πέντε αισθήσεων από τον εγκέφαλο, που στη συνέχεια «μιλά» στα παιδιά για το πόσο ξεχωριστή και μοναδική είναι η κάθε προσωπικότητα.
- «*Μοναδικός*» (Ε' τάξη): Στο πρόγραμμα αυτό γίνεται αναφορά στον τρόπο λει-

τουργίας του ανθρώπινου οργανισμού, με ιδιαίτερη έμφαση στον τρόπο λειτουργίας του πεπτικού συστήματος. Μετά από μια παρουσίαση της πεπτικής λειτουργίας, τα παιδιά συνειδητοποιούν τον τρόπο με τον οποίο τα διάφορα φάρμακα διαφοροποιούν τη λειτουργία του οργανισμού. Τονίζεται, επίσης, η σημασία τού να ενεργεί και να σκέπτεται ο καθένας ως ξεχωριστό άτομο και να παίρνει τις δικές του αποφάσεις, ιδίως όταν πρόκειται για αποφάσεις που αφορούν την υγεία.

- «Υγεία - Φίλοι - Εξαρτησιογόνες ουσίες» (Στ΄ τάξη): Αυτό είναι το τελευταίο πρόγραμμα της σειράς για το δημοτικό σχολείο και επικεντρώνεται, κυρίως, στη συνειδητοποίηση από τους μαθητές των πιέσεων που μπορούν να εξασκήσουν οι φίλοι στη λήψη διάφορων αποφάσεων και ειδικότερα σε σχέση με τη χρήση φαρμάκων. Με τη χρήση των εποπτικών μέσων, τα παιδιά αντιλαμβάνονται τον τρόπο με τον οποίο οι τροφές, το νερό και το οξυγόνο μεταφέρονται σε όλα τα κύτταρα και πώς ένα φάρμακο μετά τη δίοδό του, μέσω του πεπτικού συστήματος, διαφοροποιεί τον τρόπο λειτουργίας του οργανισμού. Γίνεται, επίσης, αναφορά σε ουσίες εξάρτησης, όπως το αλκοόλ, τη νικοτίνη και τον τρόπο με τον οποίο επιδρούν στον ανθρώπινο εγκέφαλο. Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα δίνεται ιδιαίτερη σημασία και στην ανάπτυξη της δεξιότητας/ ικανότητας των παιδιών να εκφράζουν ξεκάθαρα τη γνώμη τους.

7.2.6.4 Πρόγραμμα «Οι ιστορίες ξυπνούν...»

Το πρόγραμμα «Οι ιστορίες ξυπνούν...: Η παραδοσιακή τέχνη της αφήγησης και η αναβίωσή της στις μέρες μας», είναι ένα από τα Προγράμματα Αγωγής Υγείας, το οποίο εφαρμόζεται από το 2003, σε συνεργασία με την Υπηρεσία Καταπολέμησης Ναρκωτικών της Αστυνομίας Κύπρου. Πρόκειται για πρόγραμμα προφορικού λόγου και αφήγησης λαϊκών παραμυθιών, υπό μορφή εργαστηρίων προς μαθητές. Στόχος του είναι η πρόληψη της εξάρτησης, μέσω του πολιτισμού, της τέχνης και της αφήγησης. Για ενίσχυση και περαιτέρω εφαρμογή του προγράμματος, έχει ετοιμαστεί εγχειρίδιο σχετικό με τη μέθοδο, το οποίο απευθύνεται στους εκπαιδευτικούς που το εφαρμόζουν.

7.2.6.5 Πρόγραμμα Ευρωπαϊκού Δικτύου Σχολείων Προαγωγής Υγείας

Το ενδιαφέρον για την προαγωγή της υγείας ήταν πάντα πολύ υψηλό, αφού η υγεία είναι συνυφασμένη με την ποιότητα ζωής των ανθρώπων. Ο τομέας της προαγωγής υγείας στοχεύει στην ενδυνάμωση των ανθρώπων και στη δημιουργία τέτοιων συνθηκών, ώστε το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού να είναι σε θέση να ελέγχει και να βελτιώνει την υγεία του, επιλέγοντας υγιεινούς τρόπους ζωής.

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Σχολείων Προαγωγής Υγείας (Ε.Δ.Σ.Π.Υ.), στο οποίο η Κύπρος έχει ενταχθεί από το 1995, στοχεύει στην ανάπτυξη υγιεινού τρόπου ζωής για όλα τα μέλη της σχολικής μονάδας. Προσφέρει ευκαιρίες, αλλά και αναλαμβάνει να παρέχει ένα υγιεινό και ασφαλές υποστηρικτικό περιβάλλον. Το σχολείο αποτελεί έναν ιδανικό φορέα προαγωγής της υγείας, γιατί σε αυτό υπάρχει η δυνατότητα προσέγγισης μεγάλου αριθμού ατόμων, που βρίσκονται μάλιστα σε ένα ζωτικό στάδιο της ζωής τους σε ό,τι αφορά την απόκτηση γνώσεων, ανάπτυξη δεξιοτήτων, καλλιέργεια στάσεων και συμπεριφορών.

Το «Σχολείο Προαγωγής Υγείας» αφορά το σχολικό περιβάλλον, το επίσημο και ανεπίσημο αναλυτικό πρόγραμμα, την οικογένεια, το μαθητή και την κοινότητα. Βασικό κομμάτι της φιλοσοφίας του είναι η προσπάθεια ενσωμάτωσης της προαγωγής υγείας σε όλους τους τομείς της σχολικής ζωής. Ουσιαστικά επιδιώκεται ο υγιεινός τρόπος ζωής να αποτελεί μέρος της καθημερινής ζωής του σχολείου και να υιοθετείται από όλα τα μέλη της σχολικής μονάδας.

Κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009, το Ε.Δ.Σ.Π.Υ. λειτούργησε με συμμετοχή 152 σχολείων. Τα προγράμματα που αναπτύχθηκαν στα σχολεία επιλέγηκαν από τα μέλη της

σχολικής κοινότητας (εκπαιδευτικοί, μαθητές, γονείς). Μερικά από τα θέματα που αναπτύχθηκαν ήταν τα ακόλουθα: υγιεινή διατροφή, ατομική και περιβαλλοντική υγιεινή, ανάπτυξη της αυτοεκτίμησης του μαθητή, αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου, επίλυση συγκρούσεων, ανάπτυξη ενεργητικού μοντέλου ζωής και βελτίωση διαπροσωπικών σχέσεων των παιδιών. Με βάση το επιλεγόμενο θέμα, αναπτύχθηκαν δραστηριότητες που προάγουν την υγεία του πληθυσμού του σχολείου, υιοθετώντας πνεύμα συλλογικής ευθύνης για την υγεία του ατόμου, αλλά και της κοινωνίας. Στα πλαίσια του ευρωπαϊκού δικτύου έγιναν δραστηριότητες (σεμινάρια, εργαστήρια κτλ.) που στόχο είχαν την επιμόρφωση των ενδιαφερόμενων εκπαιδευτικών.

Βασικός συντελεστής στην ανάπτυξη και επιτυχία των προγραμμάτων υγείας είναι ο ενθουσιασμός, η εργατικότητα και η προσήλωση των εκπαιδευτικών και των μαθητών των σχολείων/μελών του δικτύου. Τα προγράμματα αυτά σε καμιά περίπτωση δε στηρίζονται στον εκφοβισμό μέσω βιολογικού ή ιατρικού τύπου γνώσεων. Αντίθετα, τα προγράμματα στηρίζονται σε σύγχρονες μορφές προαγωγής υγείας, όπου η έμφαση δίνεται στη δημιουργία ενός υποστηρικτικού σχολικού περιβάλλοντος και στην ενδυνάμωση του ατόμου μέσα από την πληροφόρηση, την ανάπτυξη δεξιοτήτων και την ενίσχυση της αυτοεκτίμησης. Τα προγράμματα αναπτύσσουν δεξιότητες σχετικές με τις κοινωνικές καταστάσεις και συνθήκες, τις κοινωνικοπολιτιστικές αντιλήψεις και την κουλτούρα της Κύπρου.

7.2.6.6 Κυκλοφοριακή Αγωγή

Η κυκλοφορία στους δρόμους είναι η πιο επικίνδυνη καθημερινή δραστηριότητα του σύγχρονου ανθρώπου. Ανά το παγκόσμιο περίπου 1,2 εκατομμύρια άνθρωποι χάνουν τη ζωή τους κάθε χρόνο σε τροχαία δυστυχήματα, ενώ άλλα 20 με 50 εκατομμύρια τραυματίζονται. Υπολογίζεται ότι τα τροχαία δυστυχήματα θα είναι η τρίτη αιτία θανάτου μέχρι το 2020, ενώ αποτελεί ήδη την πρώτη αιτία για νεαρά άτομα ηλικίας 18-25 χρόνων.

Η Κυκλοφοριακή Αγωγή μαζί με την αστυνόμευση/νομοθεσία και τη μηχανική των δρόμων αποτελούν τους τρεις βασικούς πυλώνες οδικής ασφάλειας. Η καλλιέργεια οδικής συνείδησης αντικρίζεται ως μια διαδικασία διά βίου μάθησης και εκπαίδευσης, η οποία θα πρέπει να ξεκινά από την οικογένεια, να συνεχίζεται σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, να εξελίσσεται με την εκπαίδευση των μαθητευόμενων και έμπειρων οδηγών και να καταλήγει στην ενημέρωση των ηλικιωμένων χρηστών του δρόμου.

Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, το Υ.Π.Π. συνεργάζεται με το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων και την Αστυνομία για τον καταρτισμό και την υλοποίηση Στρατηγικού Σχεδίου Δράσης για την Οδική Ασφάλεια (2005-2010), το οποίο προνοεί, μεταξύ άλλων, τη θεματική ένταξη του θέματος στο Αναλυτικό Πρόγραμμα, τη διοργάνωση εκπαιδευτικών συνεδρίων και βιωματικών εργαστηρίων, την ετοιμασία αφισών και άλλου εποπτικού υλικού, την έκδοση/ διανομή στα σχολεία των βιβλίων «Κυκλοφορώ με ασφάλεια» για το δάσκαλο και το μαθητή (Τάξεις Α΄-ΣΤ΄). Σχετικό υλικό έχει δημοσιευτεί και στο διαδίκτυο στην ιστοσελίδα: www.moec.gov.cy/dde/programs/roadsafety.

Οι στόχοι του προγράμματος της Κυκλοφοριακής Αγωγής, όπως και άλλων προγραμμάτων προληπτικής δράσης, περιλαμβάνουν:

- την παράλληλη και ισόρροπη ανάπτυξη όλων των τομέων της αγωγής: γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων
- την πρακτική εξάσκηση των παιδιών σε βασικές δεξιότητες διακίνησης, κυρίως ως πεζών και ως επιβατών
- την ανάπτυξη προσωπικών και κοινωνικών δεξιοτήτων που θα επιτρέπουν στα παιδιά να προβλέπουν και να αντιμετωπίζουν έγκαιρα και αποτελεσματικά τους κινδύνους
- την ενεργό εμπλοκή των παιδιών στη διαδικασία διδασκαλίας και μάθησης.

Μέσα στα πλαίσια του προγράμματος, γίνεται προσπάθεια εμπλοκής των παιδιών στο σχεδιασμό, εφαρμογή και αξιολόγηση παρεμβατικών προγραμμάτων με θέμα την οδική ασφάλεια. Σε πολλά σχολεία πραγματοποιούνται έρευνες, εκδηλώσεις, διαγωνισμοί, εκπαιδευτικά συνέδρια, επισκέψεις στο Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής, διαλέξεις από κλιμάκια της Αστυνομίας και την Ομάδα Πρωτοβουλίας για την Οδική Ασφάλεια. Με απώτερο στόχο τη διαμόρφωση ορθών στάσεων και την ασφάλεια των παιδιών, προτρέπονται τα σχολεία να ενημερώνουν σχετικά τους γονείς και την ευρύτερη κοινότητα μέσω του διαδικτύου, ενδοσχολικών εκδηλώσεων, εκθέσεων, εκδόσεων κτλ. και να τους εμπλέκουν πιο ενεργά στο πρόγραμμα.

7.2.7 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΟΥΣΕΙΑΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Ένας από τους βασικούς στόχους του Υ.Π.Π. είναι να μυήσει το μαθητή, στη πολιτιστική δημιουργία και παράδοση με την πολιτιστική του κληρονομιά και να καλλιεργήσει σ' αυτήν μια βαθύτερη αίσθηση της προσωπικής, εθνικής και παγκόσμιας πολιτιστικής του ταυτότητας. Μέσα σε αυτά πλαίσια, το Υ.Π.Π., συνεχίζει για 13η χρονιά, τη λειτουργία Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων Μουσειακής Αγωγής για μαθητές δημοτικής εκπαίδευσης σε συνεργασία με το Πολιτιστικό Κέντρο Ομίλου Marfin Laiki, το Τμήμα Αρχαιοτήτων, το Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο Λευκωσίας και το Μουσείο Πιερίδη Marfin Laiki Bank. Κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009, λειτούργησαν οκτώ εκπαιδευτικά προγράμματα, ως ακολούθως:

Στη Λευκωσία:

- Κυπριακό Μουσείο: «*Το τάλαντο*», για μαθητές Γ' και Δ' τάξης
- Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο Λευκωσίας: «*Λέδριος-Λευκωσιάτης-Χωραίτης: Η πόλη μου κι εγώ*», για μαθητές Ε' τάξης
- Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο Λευκωσίας: «*Στιγμιότυπα από τη Λευκωσία του χτες*», για μαθητές Στ' τάξης.

Στη Λεμεσό:

- Επαρχιακό Αρχαιολογικό Μουσείο Λεμεσού: «*Κύπριδα Αφροδίτη*», για μαθητές Δ' τάξης
- Μεσαιωνικό Κάστρο Λεμεσού: «*Πίσω από τις πολεμίστρες*», για μαθητές Ε' τάξης.

Στη Λάρνακα:

- Μουσείο Πιερίδη Marfin Laiki Bank: «*Ζώα, πουλιά και τέρατα...*», για μαθητές Γ' τάξης
- Επαρχιακό Αρχαιολογικό Μουσείο Λάρνακας: «*Θάλασσα, θάλασσα... Πρόσκληση σε ένα αρχαίο συμπόσιο*», για μαθητές Δ' τάξης.

Στην Πάφο:

- Επαρχιακό Αρχαιολογικό Μουσείο Πάφου: «*Ταξιδεύοντας με την κυρά της Λέμπας*», για μαθητές Γ' και Δ' τάξης.

Τα πιο πάνω Εκπαιδευτικά Προγράμματα Μουσειακής Αγωγής σχεδιάστηκαν και οργανώθηκαν με βάση τους στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος, τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των παιδιών, αλλά και τους περιορισμούς και τις δυνατότητες του χώρου και του χρόνου. Η εφαρμογή τους στηρίζεται στη βιωματική μάθηση και τη διαθεματική προσέγγιση, που επιτυγχάνεται μέσα από την παρατήρηση, την εξερεύνηση, την ανακάλυψη, το θεατρικό παιχνίδι και τη χαρά της μάθησης.

Τα προγράμματα εφαρμόστηκαν από εννέα συμβούλους Μουσειακής Αγωγής, οι οποίες, μέσα από σειρά οργανωμένων δραστηριοτήτων βοήθησαν τα παιδιά να έρθουν σε επαφή με το μουσειακό χώρο και τα εκθέματα, να συλλέξουν στοιχεία, να ερευνήσουν, να συνεργαστούν, να ενεργοποιήσουν τις δημιουργικές και εκφραστικές τους ικανότητες και να αποκτήσουν χρήσιμες εμπειρίες και θετικές στάσεις απέναντι στην τέχνη και στον πολιτισμό. Οι σύμβουλοι Μουσειακής Αγωγής, πέρα από το οργανωτικό και διδακτικό τους έργο, παρείχαν συμβουλευτικό έργο και ενημέρωση σε σχολεία και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς, ενώ σε συνεργασία με τους αρμόδιους επιθεωρητές σχεδίασαν, οργάνωσαν και εφάρμοσαν Εκπαιδευτικά Προγράμματα Μουσειακής Αγωγής και σε μαθητές προδημοτικής εκπαίδευσης. Στην Εκπαιδευτική Έκθεση, η οποία οργανώθηκε από το Υ.Π.Π., το Φεβρουάριο του 2009, στήθηκε περίπτερο Μουσειακής Αγωγής, όπου παρουσιάστηκαν τα εκπαιδευτικά προγράμματα, καθώς και εργασίες παιδιών, που έγιναν στη διάρκεια των προγραμμάτων Μουσειακής Αγωγής.

Κατά τη διάρκεια της χρονιάς, τα προγράμματα αξιολογήθηκαν, με τη μέθοδο της επιτόπιας παρατήρησης και της εστιασμένης συζήτησης, από τους αρμόδιους επιθεωρητές, τους συμβούλους Μουσειακής Αγωγής όλων των επαρχιών, αλλά και από τους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι συμμετείχαν στα εκπαιδευτικά προγράμματα. Ιδιαίτερα ικανοποιημένοι έμειναν οι 15 χιλιάδες περίπου μαθητές που συμμετείχαν στα προγράμματα, οι οποίοι, απολαμβάνοντας την εξερεύνηση μέσα στο μουσείο, την υπόδυση ρόλων σε ομαδικές εργασίες με τους συμμαθητές τους, αλλά και τη χαρά της μάθησης, δήλωναν πως θα ήθελαν να επισκεφθούν ξανά το μουσείο.

Στην ιστοσελίδα Μουσειακής Αγωγής υπάρχει χρήσιμο πληροφοριακό υλικό, σχετικό με τα πιο πάνω προγράμματα, καθώς και ιδέες για δημιουργικές εργασίες στα πλαίσια της σχολικής ζωής (http://www.moec.gov.cy/dde/programs/mousiaki_agogi/index.html). Στόχος είναι ο συνεχής εμπλουτισμός της ιστοσελίδας με αξιόλογο εκπαιδευτικό υλικό για μουσεία και άλλους χώρους αρχαιολογικού και ιστορικού ενδιαφέροντος, το οποίο θα χρησιμοποιείται από εκπαιδευτικούς και άλλους ενδιαφερομένους.

7.2.8 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Το 2008-2009, συνεχίστηκε για δεύτερη χρονιά η λειτουργία του εκπαιδευτικού προγράμματος στο Βυζαντινό Μουσείο του Ιδρύματος Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄ στη Λευκωσία. Το πρόγραμμα έχει ως στόχο του να φέρει σε επαφή τα παιδιά με την εκκλησιαστική τέχνη που είναι διάχυτη τόσο στην πολιτισμική, όσο και στην κοινωνική κουλτούρα του τόπου μας. Η βιωματική προσέγγιση του προγράμματος, που αποτελεί βασική του μεθοδολογία, προωθεί την άσκηση της παρατηρητικότητας, την εξερεύνηση και τη δημιουργία. Μέσα από το πρόγραμμα, τα παιδιά έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν, να εκτιμήσουν και να σεβαστούν την πολιτισμική μας παράδοση.

Τη σχολική χρονιά 2008-2009 άρχισε τη λειτουργία του και το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Ο τόπος μας με την παλέτα των ζωγράφων» στη Δημοτική Πινακοθήκη Λεμεσού. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα στοχεύει στη γνωριμία των μαθητών με την πινακοθήκη και την κατανόηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και της καλλιτεχνικής δημιουργίας του τόπου μας. Μέσα από τη μαιευτική και βιωματική μέθοδο, τα παιδιά επικοινωνούν με έργα παλαιότερων και νεότερων Κυπρίων καλλιτεχνών και παίρνουν ιδέες για τη δική τους καλλιτεχνική έκφραση.

7.2.9 ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΚΥΠΡΟΣ-ΑΙΓΑΙΟ, ΜΥΘΟΣ-ΙΣΤΟΡΙΑ-ΤΕΧΝΗ»

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Κύπρος-Αιγαίο, Μύθος-Ιστορία-Τέχνη» έχει ως στόχο του να δώσει την ευκαιρία στα παιδιά να ανακαλύψουν μέσα από ένα ταξίδι γνώσης, παιχνιδιού, αναζήτησης, ονειροπόλησης, συναισθηματικών συγκινήσεων και εκπλήξεων, τον

πλούτο της ιστορίας, της τέχνης και του πολιτισμού της Κύπρου και του αιγαιοπελαγίτικου χώρου αγγίζοντας τους στενούς δεσμούς που τους συνδέουν. Πρόκειται για ένα πρόγραμμα πολιτιστικής εμπύκωσης το οποίο οργανώνεται από τον Οργανισμό Νεολαίας Κύπρου, σε συνεργασία με το Υ.Π.Π., με στόχο την ανάπτυξη της πολιτιστικής συνείδησης των παιδιών της Κύπρου.

Το πρόγραμμα άρχισε τη λειτουργία του τον Μάρτιο του 2001 και παραμένει μέχρι σήμερα ένα από τα δημοφιλέστερα εκπαιδευτικά προγράμματα. Τα πρώτα δύο χρόνια λειτουργούσε δύο μέρες την εβδομάδα, τη σχολική χρονιά 2002-2003 λειτουργούσε τέσσερις μέρες την εβδομάδα, ενώ από το Σεπτέμβριο του 2003 μέχρι τον Ιούνιο του 2009 λειτουργούσε καθημερινά. Διάρκει περίπου δυόμισι ώρες και κάθε φορά λαμβάνουν μέρος 50-55 μαθητές. Μέχρι σήμερα έχουν επισκεφθεί το πρόγραμμα πέραν των 50000 μαθητών.

Εμπυκωτές του προγράμματος είναι 13 σύμβουλοι, δάσκαλοι και νηπιαγωγοί, οι οποίοι ετοίμασαν επιπρόσθετο εκπαιδευτικό υλικό για τα παιδιά με ποικιλία δραστηριοτήτων, ώστε η εμπειρία που αποκτούν να μεταφέρεται και στην τάξη. Το πρόγραμμα παρουσιάζεται σε ένα μεγάλο εργοστασιακό χώρο που έχει διαμορφωθεί κατάλληλα. Βρίσκεται στο Πέρα Χωρίο Νήσου, εξυπηρετώντας έτσι σχολεία από όλες τις επαρχίες της Κύπρου. Περισσότερες πληροφορίες για το πρόγραμμα μπορεί να βρει κάποιος στην ιστοσελίδα του Υ.Π.Π.

7.2.10 ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΟΙΚΑΔΕ»

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «ΟΙΚΑΔΕ» λειτουργεί με τη στήριξη του Υ.Π.Π. και την αποκλειστική χορηγία της Τράπεζας Κύπρου. Έχει ως στόχο την καλλιέργεια πνευματικών και πολιτιστικών δεσμών μεταξύ παιδιών από σχολεία της Ελλάδας, της Κύπρου και του απανταχού απόδημου ελληνισμού. Πρόκειται για ένα όραμα που επικεντρώνεται στη στήριξη του απόδημου ελληνισμού στις χώρες όπου ζει και αναπτύσσεται, συμβάλλοντας ενεργά στη διατήρηση της γέφυρας επικοινωνίας των αποδήμων με την Κύπρο και την Ελλάδα.

Το «ΟΙΚΑΔΕ» λειτουργεί σε δύο επίπεδα:

- α) στο επίπεδο της δημιουργίας ενός ελληνικού πλανήτη στο διαδίκτυο, τον οποίο μπορεί να επισκεφθεί ο καθένας μας, όπου και αν βρίσκεται, και
- β) στο επίπεδο των τηλεδιασκέψεων που πραγματοποιούνται μεταξύ Ελληνόπουλων ελληνόγλωσσων παροικιακών σχολείων και παιδιών από την Ελλάδα και την Κύπρο.

Μέσα από το διαδίκτυο, και ειδικότερα μέσα από ένα ελκυστικό ελληνικό ιστοχώρο, οι μικροί ταξιδιώτες έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν την ελληνική τους ταυτότητα, να παίξουν παιχνίδια γνώσεων, να εμπλακούν σε δημιουργικές δραστηριότητες που σχετίζονται με την ιστορία και τη μυθολογία, να εξερευνήσουν, να ακούσουν παραδοσιακή μουσική, να διασκεδάσουν και να αντιληφθούν την παγκόσμια παρουσία του ελληνισμού, μέσα από ένα ταξίδι προς την πατρίδα. Όλα αυτά πραγματοποιούνται από τα παιδιά μέσω μιας «ηλεκτρονικής τάξης», όπου μελετώνται με ευχάριστο και δημιουργικό τρόπο διάφορες γνωστικές περιοχές του Αναλυτικού Προγράμματος, όπως είναι η Γεωγραφία, η Μουσική, η Μυθολογία, η Επιστήμη, ο Πολιτισμός, τα Θρησκευτικά, αλλά και θέματα γενικού ενδιαφέροντος όπως η Αγωγή Υγείας, η Οικολογία, η Ασφάλεια κτλ.

Το δεύτερο επίπεδο αναφέρεται στην επικοινωνία μέσω τηλεδιασκέψεων σχολικών τάξεων από την Ελλάδα, την Κύπρο και τον απόδημο ελληνισμό (παγκόσμια συμμετέχουν 160 περίπου σχολεία). Πρόσβαση έχουν μόνο τα επιλεγμένα σχολεία που επικοινωνούν μεταξύ τους ανά ομάδες (τριάδες ή τετράδες), σε καθορισμένη χρονική βάση και από κοινού σχεδιαζόμενη μεθοδολογία. Τη σχολική χρονιά 2008-2009 συμμετείχαν σε αυτό

το επίπεδο του «ΟΙΚΑΔΕ», που υλοποιείται στην Κύπρο, 29 δημοτικά σχολεία από την Κύπρο και επτά από την Ελλάδα. Ήδη ολοκληρώθηκε η επιμόρφωση εκπαιδευτικών στον Καναδά και τη Ρουμανία και σύντομα θα ενταχθούν και τα δικά τους σχολεία στις σχετικές ομάδες. Η επιμόρφωση συνεχίζεται και σε απόδημους Έλληνες εκπαιδευτικούς σε άλλες χώρες. Αναμένεται ότι στη συνέχεια θα υπάρξει η ευκαιρία και γι' αυτούς για τηλεσυνεργασία. Το θεματικό πεδίο των τηλεδιασκέψεων περιλαμβάνει θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος, που αναφέρονται στη ζωή των παιδιών στο σχολείο, στον τόπο μας, στους κοινούς μας προγόνους, στη γλώσσα μας, στα ήθη και έθιμά μας, στο φυσικό μας πλούτο, στα όνειρά μας για το μέλλον στον τόπο μας, καθώς και θέματα που προκύπτουν από τα διάφορα θέματα του Αναλυτικού Προγράμματος. Αξίζει να σημειωθεί ότι ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην αλληλεπίδραση μεταξύ των μαθητών στις «τηλετάξεις» με στόχο τη μεγιστοποίηση της επίτευξης γνωστικών αλλά και συναισθηματικών στόχων.

7.2.11 ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Μέσα στο πλαίσιο των προσπαθειών του Υ.Π.Π. για αναβάθμιση του μαθήματος της Φυσικής Αγωγής στη δημοτική εκπαίδευση, κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Μέσα από σεμινάρια, προσωπικές επισκέψεις των συμβούλων Φυσικής Αγωγής και έντυπο υλικό, έγινε προσπάθεια για:

- σύνδεση της καθημερινής διδακτικής πρακτικής με θεωρητική γνώση
- βελτίωση των δεξιοτήτων αξιολόγησης ενός μαθήματος Φυσικής Αγωγής
- αύξηση της δημιουργικότητας μέσα από τις διάφορες κινητικές δραστηριότητες, όπως είναι ο χορός, η γυμναστική και τα παιχνίδια
- αξιοποίηση-χρήση των νέων τεχνολογιών, τόσο για σκοπούς καταγραφής στοιχείων αξιολόγησης, όσο και για χρήση προτύπων, απόκτηση πηγών αναφοράς για καλές πρακτικές που χρησιμοποιούνται σε άλλες χώρες και δημιουργία τράπεζας εκπαιδευτικού υλικού.

Παράλληλα, συνεχίστηκε η εφαρμογή των πιο κάτω προγραμμάτων:

- *Πρόγραμμα Συνεργατικών Κοινοτήτων Μάθησης*: Οι Συνεργατικές Κοινότητες Μάθησης (Σ.Κ.Μ.) είναι ομάδες 3-4 δασκάλων γειτονικών σχολείων, οι οποίες συνεργάζονται σε θέματα προγραμματισμού, εφαρμογής και αξιολόγησης σχολικών προγραμμάτων. Η όλη προσπάθειά τους ενισχύθηκε από τους συμβούλους και τους επιθεωρητές Φυσικής Αγωγής. Η δημιουργία και λειτουργία των Σ.Κ.Μ. βασίστηκε στην ανάγκη συνέχισης της ενδοϋπηρεσιακής επιμόρφωσης των δασκάλων Φυσικής Αγωγής και εφαρμογής στην πράξη των βασικών της αρχών. Στηρίζεται στις σύγχρονες διεθνείς αντιλήψεις, οι οποίες αναφέρουν ότι η επιμόρφωση γίνεται αποτελεσματικότερη, όταν εφαρμόζεται στο σχολικό περιβάλλον, με έμφαση στη συνεργασία εκπαιδευτικών του ίδιου σχολείου ή περιορισμένου αριθμού σχολείων της ίδιας περιφέρειας. Το πρόγραμμα θα συνεχιστεί και αξιολογηθεί και κατά την επόμενη σχολική χρονιά.
- *Προγράμματα σε συνεργασία με τις Αθλητικές Ομοσπονδίες*: Εφαρμόστηκαν διάφορα προγράμματα που είχαν σκοπό την ώθηση των παιδιών για συμμετοχή σε αθλητικές δραστηριότητες, πέρα από το σχολικό χρόνο. Ιδιαίτερη επιτυχία είχαν τα προγράμματα αντισφαίρισης, επιτραπέζιας αντισφαίρισης, μπάτμιντον, κολύμβησης, ιστιοπλοΐας, κωπηλασίας, κανό και χιονοδρομιών.
- *Προγράμματα Ολυμπιακής Παιδείας*: Συνεχίστηκε η εφαρμογή διάφορων προγραμμάτων Ολυμπιακής Παιδείας στις σχολικές μονάδες όλων των επαρχιών με κυριότερους στόχους:

- την καθολική συμμετοχή σε κινητικές δραστηριότητες
- τη συναισθηματική αγωγή
- την αποδοχή της διαφορετικότητας
- την εφαρμογή του τίμιου παιχνιδιού και γενικότερα του Ολυμπιακού Πνεύματος
- τη γνωριμία με μη διαδεδομένα ολυμπιακά αθλήματα
- την απόκτηση στάσεων ζωής.

7.2.12 ΠΡΟΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η Προδημοτική Εκπαίδευση στην Κύπρο έχει γίνει υποχρεωτική από την 1η Σεπτεμβρίου 2004. Συγκεκριμένα, το Υπουργικό Συμβούλιο (αρ. Απόφ. 59.824/14.4.2004) αποφάσισε, μεταξύ άλλων: «να εγκρίνει τη δωρεάν υποχρεωτική προδημοτική εκπαίδευση για τα παιδιά ηλικίας τεσσάρων χρόνων και οκτώ μηνών μέχρι πέντε χρόνων και οκτώ μηνών, για ένα χρόνο, πριν την είσοδο τους στο δημοτικό σχολείο, από το Σεπτέμβριο του 2004 και παράλληλα να εγκρίνει μεταβατική περίοδο διάρκειας ενός έτους για προσαρμογή στη νέα πολιτική όλων των εμπλεκόμενων φορέων».

Σύμφωνα με την πιο πάνω απόφαση, παιδιά ηλικίας 4 8/12 - 5 8/12 χρόνων, επιβάλλεται να φοιτήσουν είτε σε δημόσιο νηπιαγωγείο είτε σε εγκεκριμένο ιδιωτικό ή κοινοτικό νηπιαγωγείο που προσφέρει προδημοτική εκπαίδευση. Η φοίτηση των παιδιών προδημοτικής ηλικίας είναι δωρεάν, ενώ τα παιδιά ηλικίας 3 - 4 8/12 χρόνων, που θα καταλαμβάνουν κενές θέσεις σε δημόσια τμήματα, θα πληρώνουν δίδακτρα που θα καθορίζει το Υπουργείο Οικονομικών. Με σχετική απόφασή του, το Υπουργικό Συμβούλιο (Αρ. Απόφ. 63.682/20.4.2006) παραχώρησε στον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού την εξουσία για απαλλαγή από την καταβολή διδάκτρων άπορων οικογενειών. Το Κράτος καλύπτει όλα τα έξοδα λειτουργίας των δημόσιων τμημάτων, ενώ, παράλληλα, συνεχίζει την επιχορήγηση της λειτουργίας των κοινοτικών νηπιαγωγείων.

Το Υ.Π.Π. φροντίζει για την εξασφάλιση όλων των αναγκαίων προϋποθέσεων και για την όσο το δυνατό αποτελεσματικότερη εφαρμογή ποιοτικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα δημόσια και κοινοτικά νηπιαγωγεία, παρέχοντας οικονομική στήριξη, καθοδήγηση και ασκώντας έλεγχο. Μέσα από τα εκπαιδευτικά προγράμματα που αναπτύσσονται και που εναρμονίζονται με τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά, διασφαλίζονται:

- η ομαλή και εξελικτική ανάπτυξη των παιδιών σε όλους τους τομείς (γνωστικό, συναισθηματικό, ψυχοκινητικό)
- η απόκτηση δεξιοτήτων, ορθών στάσεων, αξιών και αρχών
- η προετοιμασία τους για το δημοτικό σχολείο και η μεγιστοποίηση των δυνατοτήτων τους για σχολική επιτυχία.

7.3 ΜΕΣΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

7.3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΩΝ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ

Μετά την καθιέρωση του Ενιαίου Λυκείου σ' όλα τα Λύκεια της Κύπρου, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού αποφάσισε την εισαγωγή καινοτομιών και στο Γυμνασιακό Κύκλο, για εκσυγχρονισμό των προγραμμάτων σπουδών του Γυμνασίου και την αναβάθμιση και βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης.

Η κοινωνία απαιτεί από τον Κύπριο νέο:

- α. να έχει ένα πλατύ γνωσιολογικό υπόβαθρο,
- β. να έχει βρει μηχανισμούς μάθησης και έρευνας με όσο το δυνατό περισσότερη αυτενέργεια,
- γ. να έχει αποκτήσει δεξιότητες σε πολλούς τομείς, όπως χειρισμό Η.Υ., χρήση του διαδικτύου και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, δεξιότητες επικοινωνίας καθώς και διανοητικές δεξιότητες,
- δ. να διακινείται εύκολα στο γεωγραφικό χώρο και στον κυβερνοχώρο,
- ε. να αυτομορφώνεται σ' όλη τη ζωή του,
- στ. να αναπτύξει τη δημιουργικότητα, τη φαντασία, την αναλυτική και συνθετική σκέψη, την εν γένει κριτική σκέψη και να ασκηθεί στη λήψη αποφάσεων και τέλος,
- ζ. να αποκτήσει νέες στάσεις ως προς το χώρο εργασίας και ως προς άλλα γενικότερα θέματα, όπως η ανοχή και ο σεβασμός άλλων ανθρώπων και πολιτισμών. Οι εκπαιδευτικές και κοινωνικές αυτές αλλαγές επέβαλαν την εισαγωγή αλλαγών στην εκπαίδευση, τόσο στο Λύκειο όσο και στο Γυμνάσιο.

Οι καινοτομίες στο Γυμνάσιο έχουν τους πιο κάτω σκοπούς:

- να εξυπηρετούν την ποιοτική βελτίωση της εκπαίδευσης,
- να αντιμετωπίζουν προβλήματα που ενυπάρχουν στο Γυμνάσιο,
- να ικανοποιούν ανάγκες που προκύπτουν από τα δεδομένα ερευνών,
- να εκσυγχρονίζουν και να αναβαθμίζουν την εν γένει σχολική ζωή,
- να στοχεύουν στην εναρμόνιση της φιλοσοφίας του Γυμνασίου με εκείνη του Λυκείου και
- να διασφαλίζουν τη συνέχεια της εκπαίδευσης μεταξύ Δημοτικού και Γυμνασίου και μεταξύ Γυμνασίου και Λυκείου.

Με την ολοκλήρωση της μελέτης της Έκθεσης της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης, από ειδικές επιτροπές, που έχει ορίσει το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, αναμένεται να υιοθετηθούν πρόσθετες καινοτομίες στη Μέση Εκπαίδευση, όπως και σε όλο το φάσμα του Εκπαιδευτικού Συστήματος γενικότερα.

Από τη σχολική χρονιά 2008-2009 προστέθηκαν στις πιο πάνω καινοτομίες και οι πιο κάτω:

- Επεκτάθηκε ο θεσμός του Υπεύθυνου Τμήματος στην Α' τάξη Γυμνασίου.
- Εφαρμόστηκε για πρώτη φορά ο νέος θεσμός για την Εισαγωγική Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών (Εισαγωγική Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών και Μεντόρων).
- Επεκτάθηκε ο θεσμός της ΖΕΠ.
- Η μείωση του μέγιστου αριθμού των μαθητών της Γ' τάξης Γυμνασίου σε είκοσι πέντε μαθητές ανά τμήμα.

Με την ολοκλήρωση της μελέτης της Έκθεσης της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης, από ειδικές επιτροπές, που έχει ορίσει το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, αναμένεται να υιοθετηθούν πρόσθετες καινοτομίες στη Μέση Εκπαίδευση, όπως και σε όλο το φάσμα του Εκπαιδευτικού Συστήματος γενικότερα.

7.3.2 ΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΛΥΚΕΙΟ

Η Κυπριακή Εκπαίδευση και ειδικά η Μέση Εκπαίδευση, δε θα μπορούσε να παραμείνει αδρανής στις προκλήσεις του διεθνούς χώρου, στη γενικότερη πολιτική και στους ευρωπαϊκούς προσανατολισμούς της Κυβέρνησης, στις κοινωνικές προσδοκίες του κυπριακού λαού και στις νέες παιδαγωγικές θεωρίες.

Το πλαίσιο αυτό θέτει ακριβώς και τις βάσεις της διαμόρφωσης του Ενιαίου Λυκείου που περιστρέφεται γύρω από δυο πόλους, το μαθητή και το σχολείο. Πιο συγκεκριμένα, το Ενιαίο Λύκειο αντικρίζει το μαθητή ως το βασικότερο στοιχείο της όλης εκπαιδευτικής προσπάθειας επιδιώκοντας να τον διαπλάσει σε μια ολοκληρωμένη προσωπικότητα μέσα στο σύστημα αξιών και επιδιώξεων της κυπριακής κοινωνίας. Ταυτόχρονα, θεωρεί την εκπαιδευτική μονάδα ως αυτοτελή οντότητα που θα προσφέρει στο παιδί τόσο το υπόβαθρο και τα εφόδια για την προοπτική συνέχισης των σπουδών του, όσο και τη δυνατότητα για προ-επαγγελματική κατάρτιση και εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες που να αποβλέπουν σε πρόσβαση στην ελεύθερη αγορά εργασίας.

Ο νέος θεσμός χαρακτηρίζεται από επικέντρωση στη γενική παιδεία (που συμπεριλαμβάνει τόσο την τεχνολογική, όσο και την οικονομική παιδεία) και στην ανάπτυξη ολόπλευρης προσωπικότητας με:

α. Τη διδακτική πράξη και τις ποικίλες παιδαγωγικές δραστηριότητες που καλλιεργούν ένα ευρύ φάσμα δεξιοτήτων και ειδών σκέψης, όπως:

- η κριτική σκέψη
- η δημιουργικότητα και η πρωτοτυπία
- η φαντασία
- η παρατηρητικότητα
- η συνεργασία
- η επίλυση προβλημάτων και η αντιμετώπιση διαφόρων καταστάσεων
- η δεξιότητα ανάλυσης
- η συνθετική ικανότητα
- η δυνατότητα να αξιολογεί και να αξιολογείται.

β. Την καλλιέργεια αξιών και στάσεων, για να ανταποκριθεί ο έφηβος (και αργότερα ως πολίτης) στις προκλήσεις του σύγχρονου κόσμου.

Η Α΄ τάξη είναι για το μαθητή τάξη παρατήρησης, καθοδήγησης και προσανατολισμού. Επίσης, σ' αυτή την τάξη ο έφηβος έχει την ευκαιρία να πάρει μελετημένες αποφάσεις για το τι θα κάνει στις επόμενες τάξεις και για το πώς θα διαμορφώσει το μέλλον του προετοιμαζόμενος για περαιτέρω σπουδές ή για τον κόσμο της εργασίας.

Στις τάξεις Β΄ και Γ΄ παρακολουθεί μαθήματα (κοινού κορμού) που θεωρούνται ότι είναι απαραίτητα για όλους τους μαθητές. Ταυτόχρονα, όμως, έχει και τη δυνατότητα να επιλέξει και εκείνα τα μαθήματα (μαθήματα κατεύθυνσης) που θα τον βοηθήσουν στην προετοιμασία του για τη μετέπειτα σταδιοδρομία του, καθώς επίσης και εκείνα τα θέματα (μαθήματα ενδιαφέροντος ή/ και εμπλουτισμού) που θα ικανοποιούν ή εμπλουτίζουν ειδικά ενδιαφέροντα ή κλίσεις του.

Ο θεσμός του Ενιαίου Λυκείου συνδέεται και με μια σειρά από εσωτερικές μεταρρυθμίσεις που είναι απαραίτητες για να υλοποιηθούν οι βασικές του επιδιώξεις και οι όποιες αλλαγές αποτελούν την ποιοτική διαφορά που χαρακτηρίζει το θεσμό.

Οι βασικότερες από αυτές τις καινοτομίες είναι:

- Η αναβάθμιση και ενίσχυση του Καθηγητή Υπεύθυνου Τμήματος.
- Το πρόγραμμα Δημιουργικότητα – Δράση - Κοινωνική Προσφορά (ΔΔΚ).
- Το πρόγραμμα αξιοποίησης της Σχολικής Βιβλιοθήκης.
- Η ενίσχυση της επιμόρφωσης του εκπαιδευτικού προσωπικού.
- Οι θεσμοί της ενισχυτικής διδασκαλίας και των τάξεων υποδοχής.
- Η επέκταση, ενίσχυση και αναβάθμιση του θεσμού των ειδικών αιθουσών.
- Η επέκταση των εργαστηριακών μαθημάτων στην Α΄ και Γ΄ τάξη του Ενιαίου Λυκείου.
- Ο περιορισμός του μέγιστου αριθμού μαθητών στους 25 ανά τμήμα σε όλες τις τάξεις του Λυκείου.
- Η ενίσχυση και αναβάθμιση της Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής.
- Η εισαγωγή Νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων με τα οποία εγκαταλείπεται η υλοκεντρική προσέγγιση και καθορίζονται πυρηνικές γνώσεις, στάσεις, δεξιότητες, καθώς και δραστηριότητες που πρέπει να εφαρμοστούν για την επίτευξη των στόχων του Ενιαίου Λυκείου.
- Ο εμπλουτισμός και η ενίσχυση του διδακτικού υλικού τόσο με ανανεωμένα και πολλαπλά διδακτικά βιβλία, όσο και με οπτικοακουστικό, λογισμικό και άλλο υποστηρικτικό υλικό.
- Η νέα διδακτική μεθοδολογία που επιδιώκει τον περιορισμό της μετωπικής διδασκαλίας και προωθεί την ενεργητική εμπλοκή του μαθητή στη διδασκαλία-μάθηση.
- Ο νέος τρόπος αξιολόγησης των μαθητών.
- Η διαμόρφωση εσωτερικών κανονισμών από κάθε σχολική μονάδα.
- Η δημιουργία φορέων και διαδικασιών των αλλαγών.
- Η αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου.
- Προγράμματα πρόληψης της βίας και της παραβατικότητας.
- Η λειτουργία του μουσικού και του αθλητικού σχολείου.

Από τη σχολική χρονιά 2008-2009 προστέθηκαν στις πιο πάνω καινοτομίες και οι πιο κάτω:

- Εφαρμόστηκε για πρώτη φορά ο νέος θεσμός για την Εισαγωγική Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών (Εισαγωγική Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών και Μεντόρων).
- Η εφαρμογή πιλοτικού προγράμματος πλήρους εργαστηριοποίησης των μαθημάτων της Τεχνολογίας και Πληροφορικής στην Α΄ τάξη σε 10 Λύκεια παγκύπρια.
- Η εφαρμογή πιλοτικού προγράμματος πλήρους εργαστηριοποίησης του μαθήματος της Βιολογίας στη Γ΄ τάξη Λυκείου.

Με την ολοκλήρωση της μελέτης της Έκθεσης της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης, από ειδικές επιτροπές, που έχει ορίσει το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, αναμένεται να υιοθετηθούν πρόσθετες καινοτομίες στη Μέση Εκπαίδευση, όπως και σε όλο το φάσμα του Εκπαιδευτικού Συστήματος γενικότερα.

7.3.3 ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΡΕΦΟΚΟΜΙΑΣ - ΠΑΙΔΟΚΟΜΙΑΣ

Για εκσυγχρονισμό του μαθήματος της Οικιακής Οικονομίας στο Γυμνάσιο, της Οικογενειακής Αγωγής και της Βρεφοκομίας-Παιδοκομίας στο Ενιαίο Λύκειο και εφαρμογή των Νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων, σύμφωνα με τις νέες προσεγγίσεις και τεχνικές, τα εργαστήρια των Γυμνασίων και των Λυκείων στη Μέση Εκπαίδευση εμπλουτίστηκαν με σύγχρονο ηλεκτρονικό και ηλεκτρικό εξοπλισμό, όπως φαίνεται πιο κάτω. Παράλληλα, εγκαταστάθηκε το Ms office σε όλα τα Γυμνάσια και εξασφαλίστηκαν λογισμικά εκπαιδευτικά προγράμματα διατροφής για τα Ενιαία Λύκεια. Τα προγράμματα έχουν εγκατασταθεί και χρησιμοποιούνται στο μάθημα κατεύθυνσης της Οικογενειακής Αγωγής, και στο μάθημα ενδιαφέροντος, της Βρεφοκομίας - Παιδοκομίας.

Σύγχρονα μέσα διδασκαλίας για το μάθημα της Οικιακής Οικονομίας στα Γυμνάσια

1. Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές και εκτυπωτές
2. Εμπλουτισμός λογισμικών προγραμμάτων διατροφής
3. Βιντεοταινίες και ψηφιακοί δίσκοι με προγράμματα σχετικά με τα θέματα του αναλυτικού προγράμματος
4. Τηλεοράσεις
5. Βίντεο και DVD players
6. Επιδασκόπια
7. Ηλεκτρονικές ζυγαριές τροφίμων
8. Φωτοσκόπια υφασμάτων
9. Πυραμίδες Υγιεινής Διατροφής και ομοιώματα Τροφών
10. Ομοιώματα: καρδιάς και οστού
11. Εποπτικό υλικό για τον καθηγητή
12. Καρτέλες πειραματικών εργασιών
13. Ανάγλυφοι εποπτικοί πίνακες
14. Πλήρης εξοπλισμός με ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές για τα εργαστήρια Διατροφής και Υφασματολογίας, Οικιακής Οικονομίας στα νέα γυμνάσια.

Εποπτικά και άλλα μέσα διδασκαλίας για το μάθημα της Οικογενειακής Αγωγής και της Βρεφοκομίας-Παιδοκομίας στα Λύκεια

1. Τηλεοράσεις
2. Βίντεο και DVD players
3. Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές και εκτυπωτές
4. Βιντεοκασέτες και ψηφιακοί δίσκοι με προγράμματα σχετικά με τα θέματα του Αναλυτικού Προγράμματος
5. Ομοιώματα: βρέφους, οστού, καρδιάς και στάδια ανάπτυξης εμβρύου
6. Επιδασκόπια
7. Πυραμίδες Υγιεινής Διατροφής και ομοιώματα Τροφών
8. Αποστειρωτήρες
9. Ανάγλυφοι χάρτες (5 για κάθε Λύκειο)

-Γυναικείο γεννητικό σύστημα

- Ανδρικό γεννητικό σύστημα
- Αναπαραγωγή-γονιμοποίηση
- Ανάπτυξη εμβρύου στη μήτρα
- Κύηση 7ου μήνα

10. Εποπτικό υλικό για τον καθηγητή

11. Πλήρης εξοπλισμός των Λυκείων, που διαθέτουν ειδική αίθουσα διδασκαλίας για την Οικογενειακή Αγωγή και τη Βρεφοκομία-Παιδοκομία και συμπληρωματικός εξοπλισμός στα άλλα Λύκεια.

7.3.4 ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ

Σκοπός των προγραμμάτων Αγωγής Υγείας είναι η προάσπιση, η βελτίωση, και η προαγωγή της σωματικής, ψυχικής και κοινωνικής ευεξίας των μαθητών/τριών, αφενός μεν με την ανάπτυξη των κοινωνικών τους δεξιοτήτων και της κριτικής τους σκέψης, αφετέρου δε με την αναβάθμιση του κοινωνικού και φυσικού περιβάλλοντός τους. Η Αγωγή Υγείας αποτελεί την ενδεδειγμένη προληπτική προσέγγιση στο χώρο της εκπαίδευσης στην αντιμετώπιση προβλημάτων που αφορούν στις διαπροσωπικές σχέσεις, στην αντικοινωνική συμπεριφορά, στην παραβατικότητα, στο κάπνισμα, στο αλκοόλ, στα ναρκωτικά, στα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα, στην παχυσαρκία, στην οδική ασφάλεια καθώς και στο ρατσισμό.

Βασικός άξονας της στρατηγικής του ΥΠΠ είναι η **ενεργοποίηση και η στήριξη των σχολικών μονάδων στην ανάπτυξη και εφαρμογή σχεδίου δράσης αγωγής υγείας και πρόληψης της παραβατικότητας. Το σχέδιο δράσης θα πρέπει να είναι αποδεκτό από τους μαθητές και το προσωπικό του σχολείου, να ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες του κάθε σχολείου, ενώ παράλληλα να αξιοποιεί ευκαιρίες συνεργασίας με τους γονείς, την κοινότητα και άλλους φορείς.** Στα πλαίσια εφαρμογής αυτής της στρατηγικής του ΥΠΠ, έχει ζητηθεί με **ΕΓΚΥΚΛΙΟ** (αρ. **1922** για τη Δημοτική, αρ. **4124** για τη Μέση Γενική και αρ. **286** για τη Μέση Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση) όπως όλες οι σχολικές μονάδες αναπτύξουν και εφαρμόσουν σχέδιο δράσης αγωγής υγείας και πρόληψης της παραβατικότητας. Στη σχετική εγκύκλιο υπάρχουν παραδείγματα καλής πρακτικής.

Στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού λειτουργεί η **Υπηρεσία Αγωγής Υγείας** για στήριξη των σχολείων σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Η Υπηρεσία Αγωγής Υγείας προβαίνει στις ακόλουθες ενέργειες:

- **Επιμορφώσεις Εκπαιδευτικού Προσωπικού.** Οι σχετικές επιμορφώσεις ανακοινώνονται με εγκυκλίους στην ιστοσελίδα του ΥΠΠ.
- **Επιχορηγήσεις Δράσεων των σχολικών μονάδων.** Οι δράσεις που επιχορηγούνται στοχεύουν στην ενίσχυση των παραγόντων που εξυπηρετούν τους στόχους της αγωγής υγείας, όπως αυτοί έχουν αναδειχθεί για το κυπριακό συγκείμενο, αλλά και διεθνώς: Καλλιέργεια προσωπικών και κοινωνικών δεξιοτήτων, αποτελεσματική διαχείριση συναισθημάτων και ανάπτυξη επικοινωνιακών δεξιοτήτων, προαγωγή της αυτοεκτίμησης, βελτίωση του ψυχοκοινωνικού κλίματος του σχολείου, στήριξη της οικογενειακής επάρκειας. Το αίτημα για επιχορήγηση καθώς και σχετικές πληροφορίες δίνονται στις **ΕΓΚΥΚΛΙΟΥΣ** αρ.**1520, 1521** για τη Δημοτική Εκπαίδευση και αρ. **3493** για τη Μέση Γενική και Μέση Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση.
- **Εφαρμογή Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας**
 - **Ευρωπαϊκό Δίκτυο Σχολείων Προαγωγής Υγείας:** Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Σχο-

λείων Προαγωγής Υγείας (Ε.Δ.Σ.Π.Υ.), στοχεύει στην ανάπτυξη υγιεινού τρόπου ζωής για όλα τα μέλη της σχολικής μονάδας. Το πρόγραμμα εφαρμόζεται στα σχολεία με τη συνεργασία του Υπουργείου Υγείας.

- **Eu Zην:** Το πρόγραμμα είναι καρπός διακρατικής συμφωνίας της Ελλάδας με την Κύπρο. Στα πλαίσια αυτού του προγράμματος, κάθε κυπριακό σχολείο που συμμετέχει συνεργάζεται για δύο χρόνια με ένα ελλαδικό και διερευνούν ένα θέμα σχετικό με την υγεία (κάπνισμα, αλκοόλ, ναρκωτικά, διατροφή κλπ.)
 - **Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας:** Πρόκειται για Πρόγραμμα επιλεκτικής ή επικεντρωμένης πρόληψης το οποίο συνίσταται στην ενίσχυση δικτύων σχολείων σε κοινωνικά υποβαθμισμένες περιοχές. Στις Ζ.Ε.Π. αναπτύσσονται πάρα πολλές καινοτόμες δράσεις προληπτικού χαρακτήρα, όπως λειτουργία αίθουσας δημιουργικής απασχόλησης και ψυχαγωγίας, λειτουργία μαθητικών λεσχών (χορού, θεάτρου, δημοσιογραφίας, μουσικής, ζωγραφικής, ραδιοερασιτεχνισμού, ποδοσφαίρου) και πρόγραμμα εκπαιδευτικών, πολιτιστικών και δραστηριοτήτων αγωγής υγείας.
 - **Ιστορίες Ξυπνούν:** Πρόκειται για πρόγραμμα προφορικού λόγου και αφήγησης λαϊκών παραμυθιών υπό μορφή εργαστηρίων προς μαθητές. Στόχος του προγράμματος είναι η καταπολέμηση της εξάρτησης μέσω του πολιτισμού, της τέχνης και της αφήγησης.
 - **Κυκλοφοριακή Αγωγή:** Το πρόγραμμα «Κυκλοφοριακή Αγωγή» προωθεί την ευαισθητοποίηση εκπαιδευτικών και μαθητών σε θέματα οδικής ασφάλειας. Οι δράσεις του προγράμματος περιλαμβάνουν επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και εξάσκηση των παιδιών με τη χρήση σχολικών βοηθημάτων, εποπτικού υλικού και πρακτική εφαρμογή του κώδικα οδικής κυκλοφορίας. Επιδίδεται η ανάπτυξη στάσεων και δεξιοτήτων και η καλλιέργεια οδικής συνείδησης και επιθυμητής συμπεριφοράς.
 - **Μέντωρ:** Οι Μονάδες Εκπαίδευσης Ζωής «Μέντωρ» είναι κινητές αίθουσες διδασκαλίας όπου προσφέρονται προγράμματα εκπαίδευσης από την Α΄ Δημοτικού μέχρι την Β΄ Γυμνασίου με στόχο την πρόληψη της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών.
 - **Σεμινάρια Αντιναρκωτικής Αγωγής:** Είναι ετήσια τριήμερα σεμινάρια με επιλεγμένους μαθητές της Β΄ Γυμνασίου με στόχο να αποτελέσουν πυρήνες αντίστασης μέσα στα σχολεία τους ενάντια στις εξαρτησιογόνους ουσίες.
- **Σχολείο Χωρίς Καπνό:** Με σχετική **ΕΓΚΥΚΛΙΟ** αρ. **2110** για τη Δημοτική Εκπαίδευση και αρ. **4316** για τη Μέση Γενική και Μέση Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση καλούνται τα σχολεία όλων των βαθμίδων να εφαρμόσουν αντικαπνιστικές δράσεις για τους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς ή/και τους γονείς και κηδεμόνες των μαθητών. Στην εγκύκλιο επισυνάπτονται κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη αντικαπνιστικής πολιτικής στο σχολείο και ενδεικτικές δραστηριότητες που μπορούν να εφαρμοστούν σε επίπεδο σχολείου και τάξης. Παρέχονται ακόμη πληροφορίες για τις αρνητικές επιπτώσεις του καπνίσματος στην υγεία και στατιστικά δεδομένα για τους νεαρούς καπνιστές στην Κύπρο. Τέλος, δίνονται στοιχεία για ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς που μπορούν να στηρίξουν αντικαπνιστικές δράσεις στα σχολεία.
 - Λειτουργία της **Ομάδας Άμεσης Παρέμβασης και του Παρατηρητηρίου για τη Βία** για αντιμετώπιση σοβαρών περιστατικών παραβατικότητας. Το αίτημα για παρέμβαση της Ομάδας καθώς και σχετικές πληροφορίες δίνονται στην **ΕΓΚΥΚΛΙΟ** αρ. **1812** για τη Δημοτική Εκπαίδευση και αρ. **3958** για τη Μέση Γενική και Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση.
 - **Πρόσβαση σε έντυπο και ηλεκτρονικό υλικό:** Η ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Αγωγής

Υγείας είναι η http://www.moec.gov.cy/agogi_ugheias. Στο ΥΠΠ λειτουργεί δανειστική βιβλιοθήκη με βιβλία αγωγής υγείας για εκπαιδευτικούς (αίθουσα 405Α). Η Υπηρεσία Αγωγής Υγείας προμηθεύει τις σχολικές μονάδες με βιβλία αγωγής υγείας.

- **Διάδοση Καλών Πρακτικών Αγωγής Υγείας:** Η Υπηρεσία Αγωγής Υγείας διοργανώνει συναντήσεις και συνέδρια μεταξύ των σχολείων με στόχο την ανταλλαγή υλικού. Επίσης διοργανώνει διαγωνισμούς για προληπτικές ενέργειες που αναπτύσσουν οι σχολικές μονάδες που αφορούν στο κάπνισμα, στην ασφάλεια και στην παραβατικότητα. Παραδείγματα καλών πρακτικών υγείας εμφανίζονται στην ιστοσελίδα και σε σχετικές εγκυκλίους.

7.3.5 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τα προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στοχεύουν στην ανάπτυξη θετικών στάσεων στους μαθητές για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξή του, σε πλήρη εναρμόνιση με την ατζέντα 21 του Ρίο.

Έχουν εισαχθεί και εφαρμόζονται διεθνή και Ευρωπαϊκά προγράμματα με συμμετοχή των μαθητών. Πέραν τούτου, έχει γίνει αναδιάρθρωση των αναλυτικών προγραμμάτων στα σχετικά μαθήματα και εφαρμόζεται νέα μεθοδολογική προσέγγιση. Τέτοια ειδικά προγράμματα είναι:

1.«Χρυσοπράσινο φύλλο»

Διακρατικό πρόγραμμα μεταξύ Κύπρου και Ελλάδας. Συμμετέχουν 24 Γυμνάσια και Λύκεια (12 από την Κύπρο και 12 από την Ελλάδα) τα οποία ανά δυάδες συμπράξεων σχεδιάζουν, προγραμματίζουν και εκπονούν προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Το πρόγραμμα έχει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των αρχών της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης όπως είναι: η διεπιστημονική και βιωματική προσέγγιση, η ομαδική εργασία, η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και η ευαισθητοποίηση των μαθητών. Συμβάλλει, ακόμη, στην ανάπτυξη της φιλίας και αλληλογνωριμίας ανάμεσα στους μαθητές των συνεργαζόμενων σχολείων, ενισχύει και ενδυναμώνει τους εθνικούς, ιστορικούς και πολιτιστικούς δεσμούς ανάμεσα στην Κύπρο και την Ελλάδα.

Το κάθε πρόγραμμα καθώς και οι συμπράξεις ανάμεσα στα Ελλαδικά και Κυπριακά Σχολεία είναι διετείς. Τον πρώτο χρόνο πραγματοποιούνται ανταλλαγές επισκέψεων των εκπαιδευτικών των συνεργαζόμενων σχολείων. Στις προπαρασκευαστικές αυτές συναντήσεις τίθενται οι στόχοι και επιλέγονται τα θέματα που θα μελετήσουν, καθώς και ο προγραμματισμός των εργασιών. Το δεύτερο χρόνο πραγματοποιούνται οι ανταλλαγές των μαθητών με τη μέθοδο της αμοιβαίας φιλοξενίας.

2.«Οικολογικά Σχολεία»

Ένα Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα το οποίο απευθύνεται σε μαθητές Νηπιαγωγείων, Δημοτικών Σχολείων, Γυμνασίων και Λυκείων και τους προσφέρει τη δυνατότητα επικοινωνίας με μαθητές από άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Σχεδιάστηκε για να κοινοποιήσει και να ενθαρρύνει τη δράση μιας ολόκληρης σχολικής μονάδας για το περιβάλλον και επίσης να καταστήσει την περιβαλλοντική συνείδηση και δράση ως ένα σημαντικό μέρος της ζωής και του ήθους των μαθητών ενός σχολείου. Στους εκπαιδευτικούς προσφέρει μια διαθεματική προσέγγιση στο περιβάλλον και την ευκαιρία ανταλλαγής απόψεων με συναδέλφους από τις χώρες της Ευρώπης που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα.

Συμμετέχουν 44 Γυμνάσια και 17 Λύκεια.

3. «Νέοι Δημοσιογράφοι για το Περιβάλλον»

Απευθύνεται σε μαθητές Γυμνασίων και Λυκείων. Οι Νέοι Δημοσιογράφοι για το Περιβάλλον ερευνούν ένα θέμα περιβαλλοντικού περιεχομένου στην κοινότητά τους, επικοινωνούν με τις τοπικές αρχές, τους καταναλωτές κ.ά. και ανακοινώνουν τα ευρήματά τους στα ΜΜΕ. Στο Ευρωπαϊκό επίπεδο οι «Νέοι Δημοσιογράφοι» επικοινωνούν με μαθητές σε άλλες χώρες μέσω ηλεκτρονικής ιστοσελίδας.

Συμμετέχουν 40 Γυμνάσια και 38 Λύκεια.

«SEMEP» (South Eastern Mediterranean Environmental Program)

Η Κύπρος συμμετέχει στο πρόγραμμα της UNESCO, SEMEP το οποίο δημιουργήθηκε το 1993 με ελληνική πρωτοβουλία. Πρόκειται για ένα πρόγραμμα που προάγει την περιβαλλοντική εκπαίδευση και την ενίσχυση της σχέσης φυσικού περιβάλλοντος και κοινωνίας στις χώρες της Νοτιοανατολικής Μεσογείου. Το «SEMEP» είναι ένα πρόγραμμα ολιστικής διεπιστημονικής περιβαλλοντικής εκπαίδευσης που απευθύνεται στους μαθητές, καθηγητές και επεκτείνεται στην κοινότητα. Διεξάγονται συνέδρια, εκπαιδευτικά σεμινάρια και κατασκηνώσεις με τη συμμετοχή μαθητών, φοιτητών, εκπαιδευτικών και ερευνητών. Στόχος του προγράμματος είναι η ανάπτυξη της γνώσης, η ενημέρωση και κατανόηση της κοινής κληρονομιάς (επιστημονικής, ιστορικής, κοινωνικής, πολιτιστικής και οικολογικής) της Νοτιοανατολικής Μεσογείου και η προώθηση της ειρήνης μεταξύ των χωρών.

Σήμερα, συμμετέχουν στο SEMEP 11 χώρες : Κροατία, Κύπρος, Ελλάδα, Ισραήλ, Ιταλία, Ιορδανία, Μάλτα, Παλαιστινιακή Αρχή, Ρουμανία, Σλοβενία και Τουρκία. Η ετήσια συνάντηση των Εθνικών Συντονιστών πραγματοποιήθηκε στη Σλοβενία από τις 20 μέχρι τις 24 Μαΐου 2009, όπου έγινε παρουσίαση των εργασιών των σχολείων της κάθε χώρας και ο συντονισμός για τη νέα σχολική χρονιά.

Το θέμα της σχολικής χρονιάς 2009-10 είναι :

Η γεφύρωση της κοινής κληρονομιάς των πολιτισμών σε θέματα κοινωνικά, βιοποικιλότητας/ οικολογίας, υγείας και ιστορίας μέσω της επιστήμης.

Συμμετέχουν 4 Γυμνάσια και 10 Λύκεια.

5. «GLOBE» (Global Learning and Observations to Benefit the Environment)

Το πρόγραμμα Globe είναι ένα παγκόσμιο περιβαλλοντικό πρόγραμμα στο οποίο λαμβάνουν μέρος μαθητές, εκπαιδευτικοί και ερευνητές από 110 χώρες και 22,984 σχολεία. Μέχρι τις 31 Αυγούστου 2009, αυτά έχουν συνεισφέρει στο πρόγραμμα 20 εκατομμύρια μετρήσεις.

Το πρόγραμμα GLOBE συνδέει τους μαθητές, τους καθηγητές, και την επιστημονική ερευνητική κοινότητα σε μια προσπάθεια να μάθουμε περισσότερα για το περιβάλλον μας, μέσω της συλλογής και της παρατήρησης δεδομένων από τους μαθητές.

Το όραμα του GLOBE είναι μια παγκόσμια κοινότητα από μαθητές, εκπαιδευτικούς και επιστήμονες, που εργάζεται από κοινού για καλύτερη κατανόηση, αειφορία και βελτίωση του περιβάλλοντος σε τοπική, ηπειρωτική και παγκόσμια κλίμακα.

Οι στόχοι του προγράμματος GLOBE είναι:

- Να ενισχύσει την γνώση των μαθητών, με έμφαση στην επιστημονική έρευνα στις περιβαλλοντικές και φυσικές επιστήμες, σε παγκόσμιο επίπεδο.

- Να συμβάλει στην επιστημονική κατανόηση του πλανήτη μας.
- Να προωθήσει την ανάληψη κοινών δράσεων προς όφελος του περιβάλλοντος και
- να εμπνεύσει τις μελλοντικές γενεές περιβαλλοντικών επιστημόνων.

Οι μαθητές παίρνουν ημερήσιες περιβαλλοντικές μετρήσεις υπό την καθοδήγηση των καθηγητών τους. Στέλνουν τα δεδομένα τους, μέσω του διαδικτύου, στη διεθνή βάση δεδομένων του προγράμματος GLOBE στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, όπου είναι διαθέσιμα σε άλλους μαθητές και επιστήμονες από την Εθνική Υπηρεσία Αεροναυτικής και Διαστήματος (NASA) και το Εθνικό Ίδρυμα Επιστήμης (NSF). Τα δεδομένα, αφού τύχουν επεξεργασίας, επιστρέφουν υπό μορφή γραφικών παραστάσεων στην ιστοσελίδα των μαθητών.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τις ακόλουθες οικολογικές μετρήσεις:

- Ατμοσφαιρικές μετρήσεις: Μέγιστη και ελάχιστη θερμοκρασία του αέρα, σχετική υγρασία, βροχόπτωση, pH του νερού της βροχής, ατμοσφαιρική πίεση, μέτρηση του όζοντος, ρύπανση του αέρα.
- Φυτοκάλυψη: καταγραφή βλάστησης μιας περιοχής, δημιουργία χάρτη βλάστησης.
- Υδρολογικές μετρήσεις: θερμοκρασία νερού μιας λίμνης ή ενός ποταμού, pH, διαύγεια, αλατότητα, διαλυμένο οξυγόνο, ηλεκτρική αγωγιμότητα, παρουσία νιτρικών αλάτων στο νερό.
- Εδαφολογικές μετρήσεις: Διενέργεια εδαφοτομών, ανάλυση εδαφικών οριζόντων, θερμοκρασία εδάφους, υγρασία εδάφους κλπ.
- Φαινολογικές μετρήσεις: Φαινολογία, μελέτη βιολογικών δεικτών των εποχιακών αλλαγών σε ένα οικοσύστημα.

Οι μετρήσεις γίνονται με τη βοήθεια εξειδικευμένων οργάνων όπως: GPS, ηλιακά φωτόμετρα, κλισίμετρα, πίνακες νεφών, ψηφιακά θερμομόμετρα καθώς και με εξειδικευμένες πειραματικές διατάξεις που αφορούν καθορισμό χημικής σύστασης εδάφους και νερού.

Συμμετέχουν 4 Γυμνάσια και 8 Λύκεια και 1 εξατάξιο Γυμνάσιο-Λύκειο.

7.3.6 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ - ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τα αναλυτικά προγράμματα των μαθημάτων της Πληροφορικής έχουν αναβαθμιστεί σε ευρωπαϊκά επίπεδα τα τελευταία χρόνια. Η διδασκαλία των μαθημάτων Κατεύθυνσης και Εφαρμογών στη Β΄ και Γ΄ τάξεις των Ενιαίων Λυκείων, καθώς και του μαθήματος της Πληροφορικής στο Γυμνάσιο και στην Α΄ Λυκείου έχουν ως γενικό στόχο να προσφέρουν στους μαθητές όλα τα απαιτούμενα εφόδια, ώστε να είναι ικανοί να χρησιμοποιούν τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές (Η/Υ) ως εργαλεία για λύση προβλημάτων στη μαθητική και φοιτητική τους ζωή, στη μελλοντική εργασία τους, καθώς και για να έχουν το αναγκαίο υπόβαθρο για περαιτέρω μελέτη του αντικειμένου σε βάθος.

Για την επίτευξη των πιο πάνω στόχων λειτουργούν 120 εργαστήρια Πληροφορικής στα Λύκεια και 181 εργαστήρια Πληροφορικής στα Γυμνάσια (ανάλογα με τις επιλογές και τις ανάγκες του μαθητικού πληθυσμού). Κάθε εργαστήριο Πληροφορικής στα Λύκεια είναι εξοπλισμένο με τουλάχιστον 18 Η/Υ, εκτυπωτές, σαρωτές και συσκευές πολυμέσων. Κάθε εργαστήριο Πληροφορικής στα Γυμνάσια είναι εξοπλισμένο με τουλάχιστον 17 Η/Υ και 1 εκτυπωτή. Στα εργαστήρια Πληροφορικής έχει επιτευχθεί η δικτύωση όλων των Η/Υ και η ταυτόχρονη πρόσβαση στο Διαδίκτυο μεγάλου αριθμού χρηστών με γραμ-

μές ADSL. Επίσης, όλα τα εργαστήρια Πληροφορικής είναι εξοπλισμένα με ένα βιντεοπροβολέα, ο οποίος συνδέθηκε με τον υπολογιστή του καθηγητή.

Στο Γυμνάσιο το μάθημα της Πληροφορικής διδάσκεται για 2 περιόδους την εβδομάδα σε κάθε τάξη με στόχο οι μαθητές να καλύψουν ύλη ευρωπαϊκού επιπέδου (ECDL). Επίσης, διδάσκονται βασικές αρχές αλγόριθμων και προγραμματισμού. Στην Α΄ Λυκείου το μάθημα της Πληροφορικής διδάσκεται για 2 περιόδους την εβδομάδα με στόχο την εισαγωγή στην επιστήμη της Πληροφορικής. Στις Β΄ και Γ΄ Λυκείου το μάθημα κατεύθυνσης (επιστήμη) διδάσκεται για 4 περιόδους την εβδομάδα και το μάθημα ειδικού ενδιαφέροντος για 2 περιόδους την εβδομάδα ανά τάξη.

Το 2009 συνεχίστηκε η συμφωνία μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και της Ακαδημίας CISCO και το μάθημα Δικτύων CISCO διδάσκεται σε δώδεκα Λύκεια Παγκύπρια, αφού έγινε η επιμόρφωση ορισμένου αριθμού καθηγητών Πληροφορικής.

Στα Λύκεια γίνεται συστηματική χρήση του ΗΥ ως μέσου ή και εργαλείου σε μαθήματα, όπως η Δακτυλογραφία, η Φυσική, η Βιολογία, η Ιστορία και οι Γλώσσες. Επιπλέον, παρέχεται η δυνατότητα χρήσης της Πληροφορικής και στα υπόλοιπα θέματα του αναλυτικού προγράμματος, τόσο με την υποστήριξη σε λογισμικό, όσο και με την παροχή κατάλληλου εξοπλισμού.

Στις αίθουσες Δακτυλογραφίας και στα εργαστήρια Σχεδιασμού και Τεχνολογίας όλων των Λυκείων της Κύπρου τοποθετήθηκαν, ανάλογα με την περίπτωση, 1-20 Η/Υ για να καλύψουν μέρος των αναγκών των μαθημάτων. Στα εργαστήρια Φυσικής, στις αίθουσες Μαθηματικών, Γλωσσών, Ιστορίας, Πολυμέσων, και στα γραφεία των συμβούλων της Υπηρεσίας Καθοδήγησης και Επαγγελματικής Αγωγής όλων των Λυκείων τοποθετήθηκαν 1-6 Η/Υ σε κάθε αίθουσα. Τέλος, υπάρχουν Η/Υ στη βιβλιοθήκη κάθε σχολείου με πρόσβαση στο Διαδίκτυο.

7.3.7 ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΔΡΑΣΗ eTWINNING

Το eTwinning (<http://www.etwinning.net>) είναι ένα πλαίσιο όπου τα σχολεία συνεργάζονται στο Διαδίκτυο με σχολεία-συνεργάτες από άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Το eTwinning είναι η κύρια δράση του προγράμματος eLearning της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πρωτεύει τη συνεργασία των σχολείων στην Ευρώπη μέσω της χρήσης των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) παρέχοντας υποστήριξη, εργαλεία και υπηρεσίες για τη διευκόλυνση των σχολείων στη δημιουργία βραχυπρόθεσμων ή μακροπρόθεσμων συνεργασιών για οποιοδήποτε μάθημα.

Το eTwinning υποστηρίζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Υπηρεσία Υποστήριξης (CSS) και ένα δίκτυο από Εθνικές Υπηρεσίες Υποστήριξης (NSS), όπως είναι η Κυπριακή Υπηρεσία Υποστήριξης (www.llp.org.cy/etwinning/).

Το 2009 υπήρχαν περισσότεροι από 330 εκπαιδευτικοί εγγεγραμμένοι στη βάση δεδομένων και από αυτούς, περισσότεροι από 220 έχουν αναπτύξει συνεργασία με εκπαιδευτικούς από ένα ευρωπαϊκό σχολείο.

7.3.8 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Η Κυκλοφοριακή Αγωγή αποτελεί το κύριο μέρος του Προγράμματος Αγωγής Οδικής Ασφάλειας που συνεστήθη στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού το 1997. Αποσκοπεί στην ανάπτυξη στάσεων και δεξιοτήτων και την καλλιέργεια οδικής συνείδησης και επιθυμητής συμπεριφοράς από μέρους των μαθητών με στόχο τη μείωση των οδικών δυστυχημάτων.

Για το σκοπό αυτό το θέμα προσεγγίζεται διαθεματικά από εκπαιδευτικούς διαφόρων

ειδικότητων που έχουν εκπαιδευτεί κατάλληλα με ειδικά σεμινάρια. Η διδασκαλία του θέματος στη Μέση Εκπαίδευση είναι υποχρεωτική και γίνεται στις κενές περιόδους των τμημάτων, στα πλαίσια αναπληρώσεων, από εθελοντές καθηγητές.

Επιμόρφωση

Μετά από ενέργειες του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, και του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού αρμόδιοι λειτουργοί του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, και της Αστυνομίας επισκέφθηκαν την Αγγλία και παρακολούθησαν την εφαρμογή αντίστοιχου προγράμματος Οδικής Ασφάλειας καθώς και ειδικό σεμινάριο.

Επίσης, κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς εκπαιδευτικοί παρακολούθησαν σεμινάρια σχετικά με το θέμα της Κυκλοφοριακής Αγωγής και ενημέρωσαν σχετικά τους συναδέλφους τους επιστρέφοντας στα σχολεία τους.

Διαλέξεις-Επισκέψεις-Δραστηριότητες

Ένας από τους κύριους και υπό έμφαση στόχους και της φετινής Σχολικής Χρονιάς ήταν και η καλλιέργεια της Οδικής συνείδησης ανάμεσα στους μαθητές. Για το σκοπό αυτό έγιναν διάφορες εκδηλώσεις και δραστηριότητες από διάφορους φορείς, αλλά και από τους ίδιους τους μαθητές.

1. Κλιμάκια της Αστυνομίας επισκέφθηκαν όλες τις πόλεις και έδωσαν διαλέξεις, σε όλα τα Γυμνάσια, με θέμα την Οδική Ασφάλεια.
2. Σε συνεργασία με την Ομάδα Πρωτοβουλίας για την Οδική Ασφάλεια δόθηκαν διαλέξεις και έγιναν συζητήσεις στα διάφορα Γυμνάσια και Λύκεια. Η Ομάδα Πρωτοβουλίας τιμήθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού για το σημαντικό έργο που επιτελεί εδώ και δεκατέσσερα χρόνια σχετικά με την καλλιέργεια οδικής συνείδησης των μαθητών μας.
3. Ψηφιακός δίσκος με προσωπικές μαρτυρίες ατόμων της Ομάδας Πρωτοβουλίας που ετοιμάστηκε από την ομάδα Πρωτοβουλίας σε συνεργασία με το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων για αξιοποίηση στα σχολεία.
4. Στο πλαίσιο της δέσμευσής της ΑΤΗΚ στον Ευρωπαϊκό Χάρτη για την Οδική Ασφάλεια και στην υποχρέωση που ανέλαβε να συμβάλει στον κοινό στόχο των χωρών της Ευρώπης για μείωση των θυμάτων από οδικά ατυχήματα, συνεχίστηκαν για τρίτη συνεχή χρονιά διαλέξεις από ειδικό σύμβουλο Οδικής Ασφάλειας για τους τελειόφοιτους μαθητές των Λυκείων μας.
5. Σε συνεργασία με το Τμήμα Τροχαίας Αρχηγείου οργανώθηκαν επισκέψεις μαθητών στο Πάρκο Οδικής Ασφάλειας για σκοπούς πρακτικής εκπαίδευσης σε βασικές δεξιότητες διακίνησης κάτω από ρεαλιστικές, αλλά ελεγχόμενες συνθήκες.
6. Προωθήθηκε η ενεργός συμμετοχή των Συνδέσμων γονέων και των τοπικών Αρχών στην προσπάθεια καλλιέργειας Οδικής Συνείδησης.
7. Πραγματοποιήθηκαν ημερίδες και μαθητικά σεμινάρια με θέμα την Οδική Ασφάλεια τόσο από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, όσο και σε συνεργασία με ιδιωτικούς φορείς.
8. Στάλθηκαν σε όλα τα σχολεία τα δύο βιβλία –Βοηθήματα Αγωγής Οδικής Ασφάλειας (Βοήθημα Καθηγητή και Βοήθημα Μαθητή).
9. Διανεμήθηκε σε όλα τα σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης τα ενημερωτικά βιβλιάρια που εξέδωσε το Γενικό Χημείο του κράτους σχετικά με τα ναρκωτικά, το αλκοόλ και την οδήγηση.
10. Δόθηκαν δύο βιντεοταινίες σχετικές με το θέμα ως εποπτικό υλικό.

11. Προκηρύχθηκε και διεξάχθηκε ο 10ος Παγκύπριος Μαθητικός Διαγωνισμός έκθεσης για την Οδική Ασφάλεια ανάμεσα στους μαθητές τις Α΄ τάξης των Γυμνασίων στα πλαίσια των εκθέσεων των Νέων Ελληνικών σε συνεργασία με την Αστυνομία.
12. Δόθηκαν και χρησιμοποιούνται σε όλα τα Γυμνάσια και τα Λύκεια από 10 CD του Οδικής Ασφάλειας και αξιοποιούνται στο μάθημα της Πληροφορικής (ενότητα Πολυμέσων).
13. Αποστάληκαν στα σχολεία διαφωτιστικές αφίσες και τρίπτυχα που εκδίδει η Αστυνομία και το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων καθώς και αφίσες του Ερυθρού Σταυρού σχετικές με το θέμα.
14. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού μελετά προτάσεις από εταιρείες και άλλους φορείς για διοργάνωση σεμιναρίων διαλέξεων και δημιουργία παιχνιδιών στα Γυμνάσια και Λύκεια για την ευαισθητοποίηση των μαθητών σε θέματα Οδικής συμπεριφοράς, και στάσεων με στόχο τη μείωση των Οδικών δυστυχημάτων.
15. Σε συνεργασία με τον ΚΕΝΘΕΑ και το Cyprus Fulbright Commission εφαρμόστηκε πιλοτικά σε 10 Λύκεια, ένα πρόγραμμα πρόληψης βασισμένο στις αρχές της Αγωγής Υγείας και Ψυχολογίας των νέων στο δρόμο.
16. Σε συνεργασία με το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων προωθήθηκε και εφαρμόστηκε ο θεσμός του σχολικού λεωφορείου για όλους τους μαθητές.
17. Σε συνεργασία με το γραφείο τύπου και πληροφοριών οι Σύμβουλοι της Οδικής Ασφάλειας, Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης συνεργάστηκαν για την έκδοση Ανθολογίου με τις σκέψεις παιδιών μετά από την επίσκεψη της Ομάδας Πρωτοβουλίας στα σχολεία τους. το Ανθολόγιο «Μαθήματα ζωής» στάλθηκε σε όλα τα σχολεία και διανεμήθηκε σε συγκεκριμένες τάξεις.
18. Δόθηκαν κίνητρα και προκηρύχθηκαν διαγωνισμοί για τη δημιουργία εποπτικών υλικών και ψηφιακών παιχνιδιών σχετικά με την Κυκλοφοριακή Αγωγή στα πλαίσια των μαθημάτων Πληροφορικής και Σχεδιασμού και Τεχνολογίας.
19. Σε συνεργασία με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτου τροχοδρομήθηκε διαδικασία αξιολόγησης του Προγράμματος Κυκλοφοριακής Αγωγής.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θέσει ως στόχο για την Οδική Ασφάλεια τη μείωση των θυμάτων σε τροχαία δυστυχήματα κατά 50% μέχρι το έτος 2010. Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει ήδη αρχίσει την υλοποίηση ενός Στρατηγικού Σχεδίου για την Οδική Ασφάλεια με στόχους που συνάδουν με αυτούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αναφέρονται, ανάμεσα σε άλλα, στην ένταξη της Κυκλοφοριακής Αγωγής στα αναλυτικά προγράμματα των σχολείων. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού συνεργάζεται στενά με την Αστυνομία και το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων για την υλοποίηση του πιο πάνω στόχου και συμμετέχει με αρμόδιους λειτουργούς στο Συμβούλιο Οδικής Ασφάλειας, το οποίο διαχειρίζεται το όλο Στρατηγικό Σχέδιο.

7.3.9 ΜΟΥΣΙΚΗ

7.3.9.1 ΜΟΥΣΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Μέσα στα πλαίσια της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έχει προχωρήσει στη λειτουργία του Μουσικού Σχολείου αφενός, για να δώσει τη δυνατότητα στους νέους που επιθυμούν να ακολουθήσουν την επαγγελματική κατεύθυνση της Μουσικής να προετοιμαστούν κατάλληλα, χωρίς να υστερούν σε γενική παιδεία και αφετέρου, να ενισχύσει με γνώσεις και εμπειρίες τους νέους μέσα από την

καλλιέργεια της μουσικής τους παιδείας.

Το πρώτο Μουσικό Σχολείο λειτούργησε το Φεβρουάριο του 2006 στο Παγκύπριο Γυμνάσιο (Λευκωσίας) και το δεύτερο το Σεπτέμβριο του 2006 στο Λανίτειο Λύκειο Α΄ (Λεμεσού). Τα συγκεκριμένα σχολεία επιλέγηκαν με βάση την υποδομή, την τοποθεσία και την ιστορική τους παράδοση, ώστε να προσφέρουν τις καλύτερες δυνατότητες επιτυχίας του θεσμού. Τα σχολεία αυτά διαθέτουν αίθουσα συναυλιών, βιβλιοθήκη και κατάλληλους χώρους για διδασκαλία μουσικών συνόλων, ατομικών και ομαδικών μαθημάτων καθώς και χώρους για την αποθήκευση των μουσικών οργάνων.

Για τη λειτουργία των Μουσικών Σχολείων, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έχει φροντίσει, ώστε να δημιουργηθεί εργαστηριακή υποδομή μουσικής τεχνολογίας και να αγοραστούν μουσικά όργανα, βιβλία και κατάλληλο οπτικοακουστικό υλικό.

Το Μουσικό Σχολείο έχει σχεδιαστεί μέσα στα πλαίσια του υφιστάμενου εκπαιδευτικού συστήματος με τη μορφή του Ολοήμερου Σχολείου. Οι μαθητές παρακολουθούν το πρόγραμμα του πρωινού Ενιαίου Λυκείου και στη συνέχεια το ειδικό πρόγραμμα του Μουσικού Σχολείου. Το πρόγραμμα προσφέρεται σε τέσσερα απογεύματα των τριών περιόδων (σύνολο 12 περίοδοι την εβδομάδα).

Το **αναλυτικό πρόγραμμα** του Μουσικού Σχολείου περιλαμβάνει μαθήματα θεωρητικής και πρακτικής μουσικής παιδείας - ατομικά και ομαδικά - συγκρότηση μουσικών συνόλων, καθώς και ενισχυτική διδασκαλία (για όσους τη χρειάζονται). Ο ιδιαίτερος μουσικός – καλλιτεχνικός χαρακτήρας του προγράμματος ενισχύεται με πρόσθετα μαθήματα επιλογής και αντίστοιχη αύξηση του συνολικού αριθμού των ωρών διδασκαλίας ανά εβδομάδα. Το είδος και η ποικιλία των διδασκόμενων μαθημάτων, η καθιέρωση των μαθημάτων επιλογής, των ατομικών μαθημάτων, καθώς και της διδασκαλίας σε μικρές ομάδες, συμβάλλουν στην προσφορά μουσικής παιδείας υψηλού επιπέδου, αναβαθμίζουν τη σχολική ζωή και συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων του Μουσικού Σχολείου.

Εκτός από το ατομικό μάθημα μουσικού οργάνου, όλα τα υπόλοιπα μαθήματα είναι ομαδικά και προσφέρονται σε μικρές ομάδες των 5 έως 10 ατόμων. Το **ατομικό μάθημα** μουσικού οργάνου καθώς και η διδασκαλία σε **μικρές ομάδες** δίνουν έμφαση στην ενεργό (ψυχοκινητική) συμμετοχή των μαθητών και εισάγουν μια νέα αντίληψη στα ποσοτικά, αλλά και ποιοτικά δεδομένα της εκπαίδευσης.

Το Κράτος προσφέρει πλήρη υποτροφία στους μαθητές που φοιτούν στο Μουσικό Σχολείο. Δικαίωμα φοίτησης στο Μουσικό Σχολείο έχουν όλοι οι μαθητές/τριες, ανεξάρτητα με το Ενιαίο Λύκειο στο οποίο φοιτούν, νοουμένου ότι στο Λύκειο αυτό λειτουργεί το μάθημα κατεύθυνσης της Μουσικής (τετράωρο), το οποίο συμπληρώνει το απογευματινό πρόγραμμα του Μουσικού Σχολείου και πρέπει οι μαθητές/τριες να το παρακολουθούν. Οι μαθητές επιλέγονται με γραπτές εξετάσεις στη θεωρία, με πρακτική εξέταση σε ένα τουλάχιστον μουσικό όργανο και με συνέντευξη από ειδική επιτροπή που συστήνεται για το σκοπό αυτό. Στο τέλος κάθε σχολικού έτους επιδίδεται «Πιστοποιητικό Μουσικών Σπουδών» στους μαθητές που έχουν ολοκληρώσει με επιτυχία το πρόγραμμα κάθε τάξης του Μουσικού Σχολείου.

Οι καθηγητές που διδάσκουν στο Μουσικό Σχολείο επιλέγονται με συνέντευξη από Ειδική Επιτροπή, αποτελούμενη από ειδικούς και διακριθέντες μουσικούς, μέλημα της οποίας είναι να προσφέρει στους μαθητές τη δυνατότητα να καλλιεργήσουν το μουσικό τους ταλέντο.

Τα μουσικά σύνολα του Μουσικού Σχολείου είχαν συχνά παρουσιάσεις σε συνέδρια, σεμινάρια και τελετές του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Παρουσιάστηκαν στην Εκπαιδευτική Έκθεση, που έγινε από τις 19 μέχρι τις 22 Φεβρουαρίου 2009. Εκπροσώπησαν την Κύπρο στην Εβδομάδα Καλλιτεχνικής Έκφρασης, που έγινε στην Αθήνα, στα πλαίσια των Πανελληνίων Αγώνων Μουσικής, αφού πρώτευαν στις κατηγορίες της Μει-

κτής Χορωδίας και της Παραδοσιακής Μουσικής.

Οι μαθητές του Μουσικού Σχολείου παρακολούθησαν εντατικά εκπαιδευτικά προγράμματα και σεμινάρια, που οργανώθηκαν ειδικά γι' αυτούς και παρουσιάστηκαν σε διάφορες εκδηλώσεις, όπως:

- Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα του Μουσικού Σχολείου Λευκωσίας: «Μουσική Κατασκήνωση», στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Αγωγής στον Πεδουλά, μεταξύ 12 – 14 Φεβρουαρίου 2009. Δόθηκε συναυλία κατά τη λήξη του Προγράμματος, στις 14 Φεβρουαρίου 2009.
- Διοργανώθηκε σεμινάριο με το Μαέστρο Χορωδίας κ. Geoffrey Weaver και παρουσιάστηκε κοινή συναυλία στο ξενοδοχείο Λήδρα Πάλας με τη χορωδία Wyre Forest Young Voices Youth Choir και με παιδιά από την κατεχόμενη Λευκωσία, στις 18 Φεβρουαρίου 2009.
- Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα Μουσικού Σχολείου Λεμεσού: «Μουσική Κατασκήνωση», στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Αγωγής στον Πεδουλά, μεταξύ 20-22 Μαρτίου 2009. Δόθηκε συναυλία κατά τη λήξη του Προγράμματος, στις 22 Μαρτίου 2009.
- Επίσκεψη του Μουσικού Σχολείου Αγίας Πετρούπολης στο Μουσικό Σχολείο Λεμεσού: Στις 6 Νοεμβρίου 2008, ομάδα του Μουσικού Σχολείου Αγίας Πετρούπολης, αποτελούμενη από έντεκα μαθητές, έντεκα καθηγητές και συνοδούς, πραγματοποίησε επίσκεψη στο Μουσικό Σχολείο Λεμεσού. Στα πλαίσια της επίσκεψης, πραγματοποιήθηκε μια σεμνή τελετή υποδοχής, που ολοκληρώθηκε με ανταλλαγή δώρων μεταξύ των μαθητών των δύο Σχολείων, καθώς, επίσης, και μεταξύ των Διευθύνσεων των δύο Σχολείων. Στη συνέχεια, προσφέρθηκε μεσημεριανό φαγητό σε όλους τους επισκέπτες, κατά τη διάρκεια του οποίου δόθηκε η ευκαιρία στα παιδιά και στους καθηγητές να γνωριστούν καλύτερα. Η συνάντηση ολοκληρώθηκε με συναυλία διάρκειας 1 ώρας και 30 λεπτών, που δόθηκε από μαθητές των δύο σχολείων, αφήνοντας άριστες εντυπώσεις σε όλους τους παρευρισκομένους.
- Την Τρίτη, 16 Δεκεμβρίου 2008, το Μουσικό Σχολείο Λεμεσού συμμετείχε στις Χριστουγεννιάτικες εκδηλώσεις του Δήμου Λεμεσού, που έλαβαν χώρα στην Πλατεία του Διοικητηρίου, με τραγούδια από το Παραδοσιακό Σχήμα του Σχολείου.
- Επίσκεψη της Γερμανικής Νεανικής Χορωδίας του Καθηδρικού Ναού της FULDA, στις 17/12/2008: Στα πλαίσια της επίσκεψης, πραγματοποιήθηκε μια σεμνή τελετή υποδοχής. Στη συνέχεια, προσφέρθηκε μεσημεριανό φαγητό σε όλους τους επισκέπτες, κατά τη διάρκεια του οποίου δόθηκε η ευκαιρία στα παιδιά και στους καθηγητές να γνωριστούν καλύτερα. Η επίσκεψη ολοκληρώθηκε με καλλιτεχνικό πρόγραμμα που παρουσιάστηκε, τόσο από τη χορωδία της Fulda, όσο και από δικά μας μουσικά σχήματα.
- Στις 25 και 26 Απριλίου 2009, το μουσικό σύνολο κιθάρων του Μουσικού Σχολείου Λεμεσού, έλαβε μέρος στο διαγωνισμό συνόλων κιθάρας που διοργάνωσε η EGTA Κύπρου και κέρδισε το Α΄ Βραβείο.
- Στις 12/5/2009 πραγματοποιήθηκαν, στο Μουσικό Σχολείο Λεμεσού, σεμινάρια (master classes) για ξύλινα πνευστά και έγχορδα, από μέλη του εργαστηρίου της Συμφωνικής Ορχήστρας Κύπρου. Ακολούθησε βραδινή συναυλία στην αίθουσα τελετών του Σχολείου, με έργα για τσέλο, κλαρίνο και πιάνο.
- Την 1/7/2009, το Μουσικό Σχήμα Κρουστών του Μουσικού Σχολείου Λεμεσού, έλαβε μέρος στο έργο «The Jungle Book», στο Κηποθέατρο Λεμεσού. Τα έσοδα της παράστασης δόθηκαν στην οργάνωση «Γιατροί του Κόσμου».

Άλλα γεγονότα της σχολικής χρονιάς 2008-2009:

- Το Μουσικό Λύκειο Λευκωσίας αδελφοποιήθηκε με το Μουσικό Σχολείο Αγρινίου, το οποίο και φιλοξένησε κατά τη διάρκεια επίσκεψής του στο νησί μας, που έγινε μεταξύ 11-14 Απριλίου 2008.
- Στις 29 Ιουνίου 2009 τελέσθηκαν από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας τα εγκαίνια του Μουσικού Σχολείου Λεμεσού «Μάριος Τόκας».
- Η μαθήτρια του Μουσικού Σχολείου Λεμεσού Γελένα Μίτσιοβιτς συμμετείχε στο Θερινό Πρόγραμμα του Apple Hill, στην Αμερική. Τα έξοδα της υποτροφίας χορήγησε η ΟΠΑΠ Κύπρου ΛΤΔ.
- Στα πλαίσια ενημέρωσης γονέων και μαθητών για το Μουσικό Σχολείο, πραγματοποιήθηκε η «Εβδομάδα Ανοικτής Πόρτας, στο Μουσικό Σχολείο Λευκωσίας, μεταξύ 15-19 Δεκεμβρίου 2008 και 6-10 Απριλίου 2009.

7.3.9.2 ΕΠΑΡΧΙΑΚΕΣ ΧΟΡΩΔΙΕΣ/ ΟΡΧΗΣΤΡΕΣ ΛΥΚΕΙΩΝ

Στόχος της ύπαρξης των Επαρχιακών Χορωδιών και Ορχηστρών οι οποίες δημιουργήθηκαν με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου το Νοέμβριο του 2003, είναι η παροχή ευκαιριών για περαιτέρω μουσική μόρφωση, η δημιουργία κινήτρου για μαθητές και καθηγητές για ποιοτική εργασία, η ανάπτυξη της Μουσικής Παιδείας και της αισθητικής αγωγής στα παιδιά, και γενικά η αναβάθμιση του μαθήματος της Μουσικής στα Σχολεία.

- Σημαντική και επιτυχής ήταν η δράση της Επαρχιακής Ορχήστρας Σχολείων Λευκωσίας:
- Στα πλαίσια της διοργάνωσης «Μουσικές Διαδρομές», η Επαρχιακή Ορχήστρα Σχολείων Λευκωσίας έδωσε συναυλία στο χωριό Αθένου, στο Κωνσταντινελένειο Κέντρο Υπερηλίκων, στις 20 Δεκεμβρίου 2008.
- Η Ορχήστρα παρουσιάστηκε με επιτυχία στην Εκπαιδευτική Έκθεση, στις 21 Φεβρουαρίου 2009.
- Η καθιερωμένη ετήσια συναυλία της Επαρχιακής Ορχήστρας Σχολείων Λευκωσίας, έγινε στις 29 Απριλίου 2009, στο Παγκύπριο Γυμνάσιο.
- Μεταξύ 1-4 Μαρτίου 2009, η Ορχήστρα συμμετείχε στο European Music Festival for Youth, στο Βέλγιο.

Σε όλες τις περιπτώσεις, σύμφωνα με τις αξιολογήσεις του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, οι εμπειρίες των παιδιών που συμμετείχαν στα πιο πάνω προγράμματα ήταν πολύ σημαντικές και εποικοδομητικές.

7.3.9.3 ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Από το Νοέμβριο του 2002, άρχισαν να πραγματοποιούνται, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, επισκέψεις καλλιτεχνών κλασικής, ελαφράς και λαϊκής μουσικής, στα σχολεία της Μέσης Εκπαίδευσης. Οι μουσικοί αυτοί εκτελεστές επισκέπτονται τα παιδιά στο μάθημα της Μουσικής και παρουσιάζουν διάφορα μουσικά όργανα, εκτελούν μουσικά έργα και δημιουργούν μουσική μαζί με τα παιδιά. Με αυτό τον τρόπο, παιδιά και καλλιτέχνες μοιράζονται έντονες, ζωντανές μουσικές εμπειρίες. Παράλληλα, παρέχεται στήριξη στο έργο του καθηγητή της Μουσικής. Καλλιτέχνες επισκέφθηκαν σχολεία σε διάφορες πόλεις ή έδωσαν συναυλίες για τους μαθητές κατά το σχολικό έτος 2008-2009.

- Ιδίως επισκέφτηκαν 9 σχολεία στη Λευκωσία και 3 στη Λάρνακα. Παρουσίασαν τα μουσικά όργανα, μέσα από έργα μουσικής δωματίου και εργάστηκαν δημιουργικά με τους μαθητές, με μουσικά παιχνίδια, μέσα στην τάξη την ώρα του μαθήματος της Μουσικής.
- Την Πέμπτη, 20 Νοεμβρίου 2008, παρουσιάστηκε στο Γυμνάσιο Ριζοκαρπάσου συναυλία παραδοσιακής μουσικής με τους Ανδρέα Χριστοδούλου (λαούτο, ούτι, βιολί), Άλκη

Αγαθοκλέους (πνευστά), Ευριπίδη Δίκαιο (κρουστά), Kemal Devenci (ζορνέ και πιθκιάβλι) και Aziz Kahraman (νταούλι). Οι μουσικοί παρουσίασαν τα παραδοσιακά όργανα, έπαιξαν κυπριακά και τούρκικα τραγούδια και τραγούδησαν μαζί με τους μαθητές και τους καθηγητές του σχολείου.

7.3.9.4 ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗ Σ.Ο.Κ.

Σε συνεργασία με το Ίδρυμα «Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου», παρουσιάστηκαν πρωινές Εκπαιδευτικές Συναυλίες, για μαθητές Μέσης Εκπαίδευσης, στη Λευκωσία, Λάρνακα και Πάφο. Ομάδες εκτελεστών της Ορχήστρας, επισκέφθηκαν προηγουμένως τα σχολεία, κατά τη διάρκεια του μαθήματος της Μουσικής, με στόχο την κατάλληλη προετοιμασία των μαθητών.

(α) Πρωινές Εκπαιδευτικές Συναυλίες σε αίθουσες συναυλιών:

- Δημοτικό Θέατρο Λάρνακας, στις 10 Μαρτίου 2009, για 8 Γυμνάσια και 6 Λύκεια της επαρχίας Λάρνακας.
- Μαρκίδειο Θέατρο Πάφου, στις 12 Μαρτίου 2009, για 6 Γυμνάσια και 5 Λύκεια της επαρχίας Πάφου.
- Δημοτικό Θέατρο Στροβόλου, στις 13 Μαρτίου 2009, για 17 Γυμνάσια της επαρχίας Λευκωσίας.

(β) Επισκέψεις καλλιτεχνών στα σχολεία:

- Στη Λάρνακα και Πάφο, στις 9 Μαρτίου 2009 σε δύο σχολεία ανά επαρχία.
- Στη Λευκωσία, στις 11 Μαρτίου 2009, σε τέσσερα σχολεία.

7.3.9.5 ΑΓΩΝΕΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, στα πλαίσια των προσπαθειών του για ανάπτυξη της Μουσικής στους μαθητές Μέσης Εκπαίδευσης, τη διατήρηση της παραδοσιακής μουσικής και της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, καθώς και την ανάπτυξη αδελφικών σχέσεων μεταξύ των μαθητών της Κύπρου και της Ελλάδας διοργανώνει, ετήσια, από το 2006, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων της Ελλάδας, τους Παγκύπριους Αγώνες Μουσικής Γυμνασίων και Λυκείων.

Οι νικήτριες ομάδες των Τελικών Παγκύπριων Αγώνων Μουσικής, συμμετείχαν με μεγάλη επιτυχία στην Εβδομάδα Καλλιτεχνικής Έκφρασης, που διεξήχθη στην Αθήνα την πρώτη εβδομάδα του Απρίλη 2009.

7.3.9.6 ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΦΑΡΟΣ

Ο Διαγωνισμός του Ιδρύματος ΦΑΡΟΣ διοργανώθηκε από τη Μέση Εκπαίδευση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, για πρώτη φορά, τον Απρίλη του 2007 και έχει καθιερωθεί ως ετήσιος. Τα χρηματικά βραβεία (συνολικού ποσού €1700) προσφέρει το Ίδρυμα Τεχνών ΦΑΡΟΣ, το οποίο, από το 2003, παρέχει, επίσης, στους μαθητές της Μέσης Εκπαίδευσης, δωρεάν, υψηλού επιπέδου εκπαιδευτικές συναυλίες, τις οποίες διοργανώνει η Μέση Εκπαίδευση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Στόχος του Διαγωνισμού είναι να δοθούν κίνητρα στους μαθητές για την εις βάθος μελέτη της σοβαρής μουσικής, για την ανάπτυξη της ακουστικής και μουσικής μνήμης, καθώς και της ικανότητας για μουσική ανάλυση, αλλά και για την εμπάθυνση των γνώσεων γύρω από την Ιστορία της Μουσικής και το Μουσικό Ύψος. Παράλληλα, στόχος είναι να σπριχθεί το έργο του καθηγητή της Μουσικής.

Ο Διαγωνισμός Μουσικών Γνώσεων του Ιδρύματος Τεχνών ΦΑΡΟΣ, διοργανώθηκε για τρίτη συνεχή χρονιά, με μεγάλη συμμετοχή, σε παγκύπρια βάση. Ο Διαγωνισμός έγινε στις 4 Δεκεμβρίου 2008 στο Παγκύπριο Γυμνάσιο. Συμμετείχαν 15 σχολεία παγκύπρια.

7.3.9.7 ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ «ΜΑΡΙΟΣ ΤΟΚΑΣ»

Ο Παγκύπριος Διαγωνισμός Σύνθεσης Τραγουδιού στη μνήμη του αείμνηστου μουσικο-συνθέτη Μάριου Τόκα έγινε το Μάιο του 2009. Ο Διαγωνισμός διοργανώθηκε μέσα στα πλαίσια του στόχου του έτους.

7.3.9.8 ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΕΡΕΓΓΑΡΙΑ

Διοργανώθηκε συναυλία στο Θέατρο Ριάλτο με νέους, ταλαντούχους μουσικούς, στα πλαίσια του Φεστιβάλ ΒΕΡΕΓΓΑΡΙΑ. Η συναυλία παρουσιάστηκε την Τετάρτη, 8 Απριλίου 2009, μεταξύ 11:00 π.μ.-12:00 μ. Έπαιξαν οι: Ορφέας Χηράτος (κλαρινέτο) και Denise Benda (πιάνο). Έλαβαν μέρος 6 Γυμνάσια της Λεμεσού.

7.3.9.9 ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΕΣ ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ

Μια μεγάλη καινοτομία των Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων της Συμφωνικής Ορχήστρας Κύπρου, είναι συναυλίες ειδικά διοργανωμένες για γονείς και παιδιά, που παρουσιάζονται Σάββατο απόγευμα. Κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009, διοργανώθηκαν τρεις Οικογενειακές Συναυλίες:

- 1 Νοεμβρίου 2008, στο Δημοτικό Θέατρο Στροβόλου, στις 5:00 μ.μ.
- 24 Ιανουαρίου 2009, στο Δημοτικό Θέατρο Στροβόλου, στις 5:00 μ.μ.
- 14 Μαρτίου 2009, στο Θέατρο Παλλάς, στις 5:00 μ.μ.

7.3.9.10 ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟ ΙΔΡΥΜΑ ΤΕΧΝΩΝ «ΦΑΡΟΣ»

- Εκπαιδευτική Συναυλία στο Δημοτικό Θέατρο Στροβόλου με την Ορχήστρα και Χορωδία ACADEMY OF ANCIENT MUSIC, την Πέμπτη, 2 Οκτωβρίου 2008, ώρα 11.00 π.μ. – 12.00 μ., με συμμετοχή 10 Λυκείων της πόλης και επαρχίας Λευκωσίας.
- Διάλεξη / Παρουσίαση της Κλασικής Κιθάρας από το Βασίλη Αβραάμ, τη Δευτέρα, 13 Οκτωβρίου 2008, μεταξύ 11.00 π.μ. – 12.00 μ., στην Αίθουσα Καστελλιώτισσα. Συμμετείχαν μαθητές από διάφορα σχολεία της Λευκωσίας, που μαθαίνουν κιθάρα.
- Εκπαιδευτική Συναυλία στο Θέατρο της ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ., με τον πιανίστα Raavali Jumranean, την Τετάρτη, 12 Νοεμβρίου 2008, ώρα 11.00 π.μ. – 12.00 μ. Έλαβαν μέρος 9 Γυμνάσια της Λευκωσίας.

7.3.9.11 ΠΡΟΤΖΕΚΤ - ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

- Διοργανώθηκε πρόγραμμα φωνητικής μουσικής, μέσα από εργαστήρια, με συμμετοχή ομάδων μαθητών και εκπαιδευτικών, με το μαέστρο, τραγουδιστή, ενορχηστρωτή και ειδικό εμπνευστή κ. Pete Churchill (στην επαρχία Λάρνακας). Το πρόγραμμα διεξήχθη μεταξύ 20-23 Φεβρουαρίου 2009, με μεγάλη επιτυχία. Έλαβαν μέρος 33 καθηγητές Μουσικής και 33 μαθητές Λυκείων από σχολεία της Επαρχίας Λάρνακας και Αμμοχώστου.
- Διοργανώθηκαν σεμινάρια, σε σχολική βάση, μεταξύ ομάδων σχολείων και σε συνδυασμό με αναλήψεις διδασκαλιών. Τα σεμινάρια διεξάγονται και μεταξύ των καθηγητών Γυμνασίου και ανώτερου κύκλου του Δημοτικού Σχολείου, έτσι ώστε να προωθηθεί ο στόχος του δεκαετούς προγράμματος και της ενοποίησης της παιδείας στο μάθημα της μουσικής.
- Οργανώθηκαν δύο σεμινάρια, ένα στο Γυμνάσιο Λασιών και ένα στο Α΄ Δημοτικό Λασιών.
- Οργανώθηκαν δύο σεμινάρια για τις περιοχές Λακατάμιας και Κλήρου.
- Οργανώθηκε ένα σεμινάριο στη Λάρνακα, για καθηγητές Λυκείων.

7.3.10 ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Ο θεσμός του Συμβούλου Εκπαιδευτικού ως καινοτομία στην κυπριακή εκπαίδευση, εφαρμόστηκε τη σχολική χρονιά 2004 - 2005 για πρώτη φορά στο πλαίσιο της πολιτικής του Υ.Π.Π. για την αναβάθμιση των φιλολογικών μαθημάτων. Τη συγκεκριμένη σχολική χρονιά, ο θεσμός λειτούργησε με σκοπό τη στήριξη του μαθήματος «Έκφραση-Έκθεση» και ειδικότερα της Γ΄ Λυκείου. Τη δεύτερη χρονιά ο θεσμός του σχολικού συμβούλου επεκτάθηκε και για το μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών και την τρίτη χρονιά και στο μάθημα της Ιστορίας.

Η παρουσία των Συμβούλων στα σχολεία αποδείχθηκε ιδιαίτερα χρήσιμη και αντιμετωπίστηκε πολύ θετικά από τους καθηγητές των σχολείων. Οι Σύμβουλοι-Φιλολόγοι πραγματοποιούν συχνές συναντήσεις με τους Φιλολόγους στα σχολεία της Μέσης Εκπαίδευσης ανά την Κύπρο, δημόσια και ιδιωτικά, κατά τις οποίες γίνεται παρουσίαση του διδακτικού υλικού, συζητήσεις και εισηγήσεις σε παραμέτρους και μεθόδους της διδασκαλίας του μαθήματος. Στο πρόγραμμα της επιμόρφωσης περιλαμβάνεται και η ανάληψη δειγματικών διδασκαλιών, είτε από τους Συμβούλους, είτε και από Φιλολόγους των σχολείων σε συνεργασία με τους Συμβούλους, με στόχο πάντα την παροχή πρακτικής βοήθειας στους εκπαιδευτικούς και ιδιαίτερα τους νέους στο επάγγελμα.

Με γνώμονα πάντα την ενιαία εκπαιδευτική πολιτική στις νέες μεθόδους και προσεγγίσεις του μαθήματος, ετοιμάστηκαν προγραμματισμοί για τη διδασκαλία των μαθημάτων των Αρχαίων και Νέων Ελληνικών και της Ιστορίας στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο. Ετοιμάστηκε, επίσης, πλούσιο υποστηρικτικό υλικό σχετικό με τις διάφορες πτυχές των προαναφερόμενων φιλολογικών μαθημάτων, με βάση τα σχολικά διδακτικά εγχειρίδια κάθε φορά. Η αποστολή του υποστηρικτικού υλικού αναρτάται στην επίσημη ιστοσελίδα του Υ.Π.Π.

Σχετικά με το μάθημα των Νέων Ελληνικών, στόχος είναι η ενίσχυση του έργου των διδασκόντων με την παραγωγή πρωτότυπου υποστηρικτικού υλικού, τη διεξαγωγή δειγματικών διδασκαλιών και την πραγματοποίηση συναντήσεων και συζητήσεων στις σχολικές μονάδες. Οι Σύμβουλοι συνεισφέρουν, επίσης, στην πραγματοποίηση εκπαιδευτικών διαγωνισμών τόσο σε τοπικό όσο και σε παγκύπριο επίπεδο και στην πραγματοποίηση σεμιναρίων και συνεδρίων.

Πρωτεύων στόχος κατά τη διδασκαλία των Αρχαίων Ελληνικών είναι η ποιοτική αναβάθμιση του μαθήματος σε Γυμνάσια, Λύκεια και Εσπερινά Γυμνάσια. Για να υπηρετηθεί ο στόχος αυτός, συνεχίστηκε η παραγωγή από τους Συμβούλους υποστηρικτικού υλικού, το οποίο προτείνει σύγχρονες παιδαγωγικές μεθόδους και προσεγγίσεις. Το πλούσιο αυτό υλικό δημιουργήθηκε, για να καλύψει τις ανάγκες που προέκυψαν με την εισαγωγή των νέων διδακτικών πακέτων του Γυμνασίου, αλλά και να ενισχύσει τη διδασκαλία του μαθήματος στον Κοινό Κορμό και την Κατεύθυνση στο Λύκειο. Για την ενημέρωση και καθοδήγηση των διδασκόντων οι Σύμβουλοι επισκέπτονται τα σχολεία, για ανταλλαγή απόψεων με τους διδάσκοντες, πραγματοποιούν δειγματικές διδασκαλίες και ενθαρρύνουν τους εκπαιδευτικούς να υιοθετούν πιο καινοτόμους και αποτελεσματικούς τρόπους διδασκαλίας.

Όσον αφορά στο μάθημα της Ιστορίας, εκτός από τους προγραμματισμούς που δίνονται για κάθε τάξη Γυμνασίου, Λυκείου, Εσπερινών Γυμνασίων και Τεχνικών Σχολών, σύμφωνα με τα διδακτικά εγχειρίδια και τους στόχους του αναλυτικού προγράμματος, ετοιμάζονται δείγματα εξεταστικών δοκιμών των τριμήνων και των προαγωγικών και Παγκύπριων εξετάσεων. Γίνονται επισκέψεις σε σχολεία για ανταλλαγή απόψεων με συναδέλφους και παρακολούθηση ή παρουσίαση διδακτικών προτάσεων, παράγεται υποστηρικτικό εποπτικό υλικό και δημιουργείται corpus πηγών για αξιοποίηση στο μάθημα της Ιστορίας.

7.3.11 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΝΤΑΞΗΣ ΑΛΛΟΓΛΩΣΣΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Το Πρόγραμμα Ένταξης Αλλόγλωσσων Μαθητών στα Σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης άρχισε να εφαρμόζεται από την σχολική χρονιά 2008-2009 στα πλαίσια υλοποίησης σχετικής απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου με αριθμό 67.598 (30/07/2008). Τα μέτρα τέθηκαν άμεσα σε ισχύ σε εκείνα τα σχολεία, στα οποία τα ποσοστά των αλλόγλωσσων μαθητών ήταν υψηλά. Τα μέτρα αυτά συνάδουν τόσο με τις εισηγήσεις της Έκθεσης της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης, όσο και με την πολιτική του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για τη διαπολιτισμική εκπαίδευση. Στα πλαίσια του προγράμματος:

- α) Λειτουργήσε το 2008-09 πιλοτικό πρόγραμμα ταχύρρυθμης εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας για αλλόγλωσσους μαθητές.
- β) Εκδόθηκε Οδηγός Υποδοχής για τους νεοεισερχόμενους αλλόγλωσσους μαθητές.
- γ) Άρχισε και συνεχίζεται η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών που εμπλέκονται στη λειτουργία του προγράμματος.

7.3.11.1 Λειτουργία Πιλοτικού Προγράμματος ταχύρρυθμης εκμάθησης της Ελληνικής γλώσσας

Το πρόγραμμα ξεκίνησε με τη συμμετοχή 18 σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης (4 Λύκεια, 1 Τεχνική Σχολή, 12 Γυμνάσια και 1 Εσπερινό Γυμνάσιο-Λύκειο), τα οποία συγκέντρωσαν τους μεγαλύτερους αριθμούς αλλόγλωσσων μαθητών και στα οποία δίδαξαν 15 φιλόλογοι με έκτακτο διορισμό. Το σύνολο των 352 μαθητών που εντάχθηκαν (40 στη Λευκωσία, 160 στη Λάρνακα, 40 στη Λεμεσό, 36 στην Αμμόχωστο και 76 στην Πάφο) κατανεμήθηκε κατά σχολείο σε τμήματα αρχαρίων και προχωρημένων μετά από τη διεξαγωγή εξεταστικού δοκιμίου ελληνομάθειας που ετοιμάστηκε από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Με βάση το σύστημα που εφαρμόζεται πάνω σε πρωινή βάση, για τη λειτουργία του προγράμματος σε κάθε σχολείο που συμμετέχει, προσαρμόζεται το ωρολόγιο πρόγραμμα, ώστε να μπορούν οι αλλόγλωσσοι μαθητές να αποχωρούν από τα μαθήματα των Αρχαίων Ελληνικών, των Θρησκευτικών και της Ιστορίας και να συγκεντρώνονται σε ειδικά τμήματα για να διδαχθούν Ελληνικά.

Για τη διδασκαλία χρησιμοποιείται σειρά βιβλίων παραγωγής του Πανεπιστημίου Κρήτης (Εκδόσεις ΟΕΔΒ). Τα βιβλία αυτά προορίζονται αποκλειστικά για τη διδασκαλία της Ελληνικής σε αλλόγλωσσους μαθητές ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας.

Το πρόγραμμα θα αξιολογηθεί ενδελεχώς την επόμενη σχολική χρονιά από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης και αναμένεται να δοθεί ανατροφοδότηση που θα επιτρέψει την ανάπτυξη προβληματισμού, με βάση τον οποίο θα παρθούν αποφάσεις για εδραίωση, βελτίωση και πιθανή παγκύπρια κάλυψη των αναγκών μας στη Μέση Εκπαίδευση.

7.3.11.2 Οδηγός Υποδοχής για τους νεοεισερχόμενους αλλόγλωσσους μαθητές

Για σκοπούς ενημέρωσης εκδίδεται από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και αποστέλλεται στα σχολεία που συμμετέχουν στο πρόγραμμα Οδηγός Ενημέρωσης για γονείς και μαθητές. Στον οδηγό γίνεται εκτεταμένη αναφορά στο κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα σε 8 ξένες γλώσσες, ενώ το ίδιο υλικό υπάρχει σε σύνοψη για πρακτική χρήση σε 5 ξένες γλώσσες.

7.3.11.3 Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών

Για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα έχει πραγμα-

τοποιοθεί πλούσια επιμορφωτική δράση από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Περιλαμβάνει επιμορφώσεις σε θέματα ετερότητας και γλωσσικής ετερότητας, παρουσίαση των εγχειριδίων και άλλου υποστηρικτικού υλικού και εκπαιδευτικά συνέδρια με θέμα τη διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας.

Στον τομέα της επιμόρφωσης και στήριξης του προγράμματος συμμετέχουν λειτουργοί του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου καθώς και Επιθεωρητές και Σύμβουλοι των Φιλολογικών Μαθημάτων του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

7.3.12 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Είναι γεγονός αναμφισβήτητο ότι η ένταξη παιδιών με ειδικές ανάγκες στον κύριο κορμό της εκπαίδευσης, τόσο ως φιλοσοφία όσο και ως πρακτική, διαποτίζει όλα τα εκπαιδευτικά συστήματα των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και γενικά όλων των ανεπτυγμένων χωρών. Η φιλοσοφία αυτή αποτελεί πολιτική και του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού της χώρας μας. Θετικό στοιχείο αποτελεί η διαπίστωση ότι η κυπριακή κοινωνία, έχει υιοθετήσει σε μεγάλο βαθμό αυτή τη φιλοσοφία που συνοδεύεται από αλλαγή νοοτροπιών, κοινωνικών αντιλήψεων, στάσεων και πεποιθήσεων προς τα παιδιά με ειδικές ανάγκες, είτε αυτά βρίσκονται στο εκπαιδευτικό σύστημα είτε στην κοινωνία. Έκφραση της πολιτικής αυτής, στο χώρο της εκπαίδευσης, αποτελεί το ψηλό ποσοστό περιπτώσεων στις οποίες παρέχεται ειδική βοήθεια στο χώρο του σχολείου γενικής αγωγής.

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, μετά από πολύχρονες προσπάθειες που χρονολογούνται από το 1991, πέτυχε τη δημιουργία νέου θεσμικού πλαισίου που να ρυθμίζει συνολικά και σφαιρικά, σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, τα θέματα της εκπαίδευσης των παιδιών με ειδικές ανάγκες. Η Νομοθεσία αυτή έχει τίτλο: «Ο περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμος του 1999» (113(I)1999) που ψηφίστηκε ομόφωνα από τη Βουλή των Αντιπροσώπων το 1999.

Μια από τις βασικότερες διατάξεις του Νόμου είναι εκείνη που διαλαμβάνει τον καθορισμό του όρου «παιδί με ειδικές ανάγκες» και τονίζει, ανάμεσα σε άλλα, την ευθύνη της πολιτείας για την ένταξη των παιδιών με ειδικές ανάγκες στον ενιαίο κορμό της εκπαίδευσης.

Παιδιά με Ειδικές Ανάγκες για τα οποία προσδιορίστηκε ειδική αγωγή και εκπαίδευση δικαιούνται δωρεάν φοίτηση σε δημόσιο σχολείο για την παροχή της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, σε τάξη συνηθισμένου σχολείου εφοδιασμένου με τις κατάλληλες υποδομές, σύμφωνα με το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του Υπουργείου, προσαρμοσμένο στις ειδικές ανάγκες των παιδιών και στο εξατομικευμένο πρόγραμμα εκπαίδευσής τους.

Κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009, φοίτησαν 1862 μαθητές με Ειδικές Ανάγκες (με απόφαση των Επαρχιακών Επιτροπών Ειδικής Αγωγής) σε τάξεις συνηθισμένων σχολείων Μέσης Γενικής και Τεχνικής Εκπαίδευσης και 1333 μαθητές στα Προγράμματα Αλφαριθμητισμού (μόνο σε γυμνάσια) (βλ. πίνακα 1).

Όσον αφορά στις εκπαιδευτικές ώρες στήριξης, κατά τη σχολική χρονιά 2008/09 δόθηκαν συνολικά 7,595 περίοδοι στήριξης Παγκύπρια, σε παιδιά της Ειδικής Αγωγής (Γυμνάσια 4,758π, Λύκεια 1,314π και 1,523π για το πρόγραμμα Αλφαριθμητισμού).

Στη Μέση Εκπαίδευση λειτουργούν τα πιο προγράμματα Ειδικής Αγωγής / Αλφαριθμητισμού:

- A. Μαθησιακών Δυσκολιών**
- B. Ειδικών Μονάδων**
- Γ. Ακοής**
- Δ. Όρασης**
- Ε. Κατ' Οίκον Εκπαίδευση**
- Στ. Αλφαριθμητισμού**

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΑΡΙΘΜΟΙ ΜΑΘΗΤΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
(Σχολική Χρονιά 2007/08 , 2008/09 , 2009/10)

ΕΠΑΡΧΙΑ	Μαθητές Ειδικής Αγωγής		Μαθητές Αλφαριθμητισμού		Σύνολο Μαθητών	
	2007/08	2008/09	2007/08	2008/09	2007/08	2008/09
ΛΕΥΚΩΣΙΑ	734	862	313	305	1047	1167
ΛΕΜΕΣΟΣ	288	427	418	439	706	866
ΛΑΡΝΑΚΑ / ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ	407	434	342	366	749	800
ΠΑΦΟΣ	107	139	202	223	309	362
ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ	1536	1862	1275	1333	2811	3195

7.3.12.1 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

Στο πρόγραμμα αυτό εντάσσονται παιδιά με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες μετά από απόφαση της ΕΕΕΑΕ. Η εκπαιδευτική στήριξη των μαθητών γίνεται είτε ατομικά είτε ομαδικά (μέχρι 4 παιδιά) ανάλογα με τις ανάγκες τους. Συνήθως η στήριξη γίνεται στα εξεταζόμενα μαθήματα (Νέα Ελληνικά, Ιστορία, Μαθηματικά, Φυσικά). Ώρες στήριξης δίνονται και σε άλλα μαθήματα, όπως Σχεδιασμό και Τεχνολογία, Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές, Τέχνη κλπ, ανάλογα με τις ανάγκες κάθε παιδιού.

Το εξατομικευμένο πρόγραμμα του μαθητή καταρτίζεται ως εξής,

- ο μαθητής αποσύρεται για παροχή ειδικής εκπαίδευσης:

- οπωσδήποτε από τα μαθήματα από τα οποία απαλλάσσεται (αν αυτό είναι αδύνατο να γίνει, τότε ενημερώνονται γραπτώς η Διεύθυνση Μέσης Γενικής και Τεχνικής Εκπαίδευσης, ο ΠΛΕ, Υπεύθυνος Ειδικής Αγωγής, ο Συνδεδειγμένος Λειτουργός και οι γονείς),
- από τα μαθήματα στα οποία έχει Στήριξη (αν δεν έχει απαλλαγές ή έχει περισσότερες ώρες Στήριξης από αυτές) και
- από μαθήματα που εισηγούνται οι διάφοροι εμπλεκόμενοι (Συνδεδειγμένος Λειτουργός, Υπεύθυνος Βοηθός Διευθυντής, ΣΕΑ, Προγραμματιστής, διδάσκων της τάξης του μαθητή) μετά από συνεννόηση με τον ίδιο το μαθητή και τους γονείς του.
- Δεν αποσύρεται από μονόωρα μαθήματα (εκτός και αν απαλλάσσονται).

Την απόλυτη ευθύνη για την πλήρη εφαρμογή του εξατομικευμένου προγράμματος στήριξης του μαθητή, καθώς και την παροχή των ειδικών διευκολύνσεων, όπως έχουν αποφασισθεί από τις ΕΕΕΑΕ, έχει η Διεύθυνση του σχολείου. Για οποιαδήποτε διακοπή ή διαφοροποίηση των ωρών στήριξης ή σε περίπτωση άλλου προβλήματος, ενημερώνεται, αμέσως, ο Συνδεδειγμένος Λειτουργός, ο υπεύθυνος Ειδικής Αγωγής ή/και ο Πρώτος Λειτουργός Εκπαίδευσης.

- Ατομικός Φάκελος Μαθητή

Ο Υπεύθυνος Βοηθός Διευθυντής των Προγραμμάτων Ειδικής Αγωγής τηρεί στο γραφείο του ατομικό φάκελο για κάθε παιδί της Ειδικής Αγωγής με τις αποφάσεις της ΕΕΕ-

ΑΕ, αντίγραφο του ατομικού δελτίου, τις αξιολογήσεις τετραμήνων, ενδεικτικές εργασίες, διαγωνίσματα του μαθητή και ό,τι άλλο κριθεί αναγκαίο.

Οι ατομικοί φάκελοι των μαθητών Ειδικής Αγωγής της Γ΄ τάξης Γυμνασίου προς Λύκεια και Τεχνικές Σχολές αποστέλλονται στον Επαρχιακό Επιθεωρητή κάθε τέλος της σχολικής χρονιάς (μέσα Ιουνίου), συμπληρωμένοι με τα απαραίτητα δεδομένα, αφού υπογραφεί η σχετική υπεύθυνη δήλωση από τους γονείς/κηδεμόνες των μαθητών.

- Ειδικός Ενημερωτικός Φάκελος Μαθητή

Ο Υπεύθυνος Βοηθός Διευθυντής των Προγραμμάτων Ειδικής Αγωγής τηρεί ατομικό για τον κάθε μαθητή, Ειδικής Αγωγής, Ειδικό Ενημερωτικό Φάκελο με το εκπαιδευτικό και άλλο υλικό κάθε μέρας για όλα τα μαθήματα ή εκδηλώσεις του σχολείου. Οι γονείς ενημερώνονται από την αρχή της σχολικής χρονιάς για την ύπαρξη του φακέλου αυτού, ώστε να τον παραλαμβάνουν κάθε μεσημέρι.

- Έντυπο Ατομικής Αξιολόγησης Μαθητή

Ειδικό έντυπο Ατομικής Αξιολόγησης Μαθητή συμπληρώνεται από τους διδάσκοντες σε Προγράμματα Στήριξης Παιδιών Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΕΕΕΑΕ) στην αρχή κάθε σχολικού έτους, μετά από μια πρώτη αξιολόγηση του μαθητή και στη συνέχεια στο τέλος κάθε τετραμήνου. Αξιολογούνται το ενδιαφέρον και η πρόοδος του μαθητή, πάντα ως προς τον εαυτό του. Τα έντυπα φυλάγονται από τον Υπεύθυνο Βοηθό Διευθυντή Ειδικής Αγωγής στον ατομικό φάκελο του μαθητή. Τα έντυπα αυτά μπορεί να ζητηθούν οποιαδήποτε στιγμή από τη Διεύθυνση Μέσης Γενικής και Τεχνικής Εκπαίδευσης για ενημέρωση.

- Αξιολόγηση των μαθητών του προγράμματος:

Η αξιολόγηση των παιδιών αυτών αντιμετωπίζεται στα πλαίσια της φιλοσοφίας της δωρεάν και υποχρεωτικής εκπαίδευσης και της θέσης ότι για αυτούς τους μαθητές η συναισθηματική στήριξη και η ενίσχυση της αυτοεικόνας τους είναι η πρώτη εκπαιδευτική προτεραιότητα. Καθοριστική σημασία στην τελική αξιολόγηση αυτών των παιδιών έχει η πρόοδος τους στο Πρόγραμμα Ειδικής Αγωγής.

Οι διδάσκοντες καθηγητές στα τμήματα αυτών των παιδιών - ανεξαρτήτως ειδικότητας- εφαρμόζουν εναλλακτικούς τρόπους αξιολόγησης και ετοιμάζουν διαφοροποιημένο υλικό σύμφωνα με τις αποφάσεις της ΕΕΕΑΕ και τις δυνατότητες των παιδιών του προγράμματος ΕΑΕ.

Η διδασκαλία στο πρόγραμμα Ειδικής Αγωγής **βασίζεται στην ύλη της τάξης, αλλά σε απλοποιημένη μορφή** (ανάλογα πάντα με τις μαθησιακές ανάγκες του κάθε μαθητή). Δίνεται σημασία στην κάλυψη των απλών θεμάτων των διαγωνισμάτων ή τελικών εξεταστικών δοκιμίων (όπου το μαθησιακό επίπεδο είναι χαμηλό), ώστε οι μαθητές να επιτύχουν ικανοποιητική για την προαγωγή τους βαθμολογία.

Η επιλογή των καθηγητών που διδάσκουν στα Προγράμματα Ειδικής Αγωγής γίνεται από τη Διεύθυνση του σχολείου και επικυρώνεται από τον Καθηγητικό Σύλλογο, όπως προνοούν οι κανονισμοί λειτουργίας των Δημόσιων Σχολείων. Οι καθηγητές αυτοί πληρούν, κατά το δυνατόν, τα πιο κάτω κριτήρια:

- Διακρίνονται για την ευαισθησία τους σε θέματα ειδικής αγωγής και το ενδιαφέρον τους να εργασθούν με παιδιά ειδικής εκπαίδευσης.
- Διακρίνονται για την παιδαγωγική τους φιλοσοφία και την πεποίθηση ότι όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα στη μάθηση μέσα στο γενικό σχολείο και ότι η παιδεία αντισταθμίζει κοινωνικές ανισότητες και περιβαλλοντικές ανεπάρκειες.
- Διακρίνονται για τη σχεσιακή και εμπυχωτική τους ικανότητα.

- Διακρίνονται για την παιδαγωγική τους κατάρτιση και τα ειδικά τους προσόντα και τέλος,
- Διακρίνονται για την αποτελεσματικότητά τους στη διδασκαλία των μαθητών στήριξης.

7.3.12.2 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΝΟΗΤΙΚΗ ΣΤΕΡΗΣΗ ΣΕ ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ

Η φοίτηση παιδιού με ειδικές ανάγκες, για το οποίο προσδιορίζεται ειδική αγωγή και εκπαίδευση από την ΕΕΕΑΕ γίνεται και σε Ειδική Μονάδα που λειτουργεί σε συνηθισμένο σχολείο. Οι Ειδικές Μονάδες είναι ενταγμένες και ενσωματωμένες σε συνηθισμένα σχολεία και λειτουργούν σε χώρους άνετους και προσπελάσιμους από τα παιδιά με ειδικές ανάγκες.

Οι μαθητές που παρακολουθούν το πρόγραμμα στις Ειδικές Μονάδες εντάσσονται στη συνηθισμένη τάξη για 13 περιόδους την εβδομάδα, σε μαθήματα που μπορούν να παρακολουθήσουν με μεγαλύτερο ενδιαφέρον και ευκολία, όπως Γυμναστική, Οικιακή Οικονομία, Σχεδιασμός και Τεχνολογία, Τέχνη, Μουσική, Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές, Θρησκευτικά, Γεωγραφία, Νέα Ελληνικά (Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας).

Στις ειδικές μονάδες μπορούν να ενταχθούν από 2 μέχρι 7 μαθητές μετά από απόφαση της Επαρχιακής Επιτροπής Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης. Οι μαθητές της Ειδικής Μονάδας φοιτούν με ειδικό καθεστώς και λαμβάνουν «Πιστοποιητικό Παρακολούθησης». Για την εξυπηρέτηση των αναγκών και την ασφάλεια των μαθητών των ειδικών μονάδων εργοδοτούνται 1 έως 3 σχολικοί βοηθοί.

Στη Μέση Εκπαίδευση λειτουργούν δύο τύποι μονάδων:

- α) Οι Μονάδες που λειτουργούν με 26 περιόδους στήριξης την εβδομάδα, με καθηγητές κάθε ειδικότητας, στα πιο κάτω μαθήματα:

Μάθημα	Περίοδοι Στήριξης
Φιλολογικά	6 + 2 Υπεύθυνος Καθηγητής
Μαθηματικά	2
Οικιακή Οικονομία	4
Σχεδιασμός - Τεχνολογία	4
Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές	2
Τέχνη	2
Φυσική Αγωγή	2
Μουσική	2
ΣΥΝΟΛΟ	26

β) Οι Μονάδες που λειτουργούν με δύο καθηγητές, ανεξαρτήτως ειδικότητας, με έντεκα (11) περιόδους ο κάθε διδάσκων. Η προσέγγιση στις Μονάδες αυτές γίνεται διαθεματικά. Κατά το σχολικό έτος 2008-09 λειτούργησαν τέτοιου τύπου μονάδες σε δύο γυμνάσια.

γ) Κατά τη Σχολική Χρονιά 2008 – 2009 εφαρμόστηκε πιλοτικό πρόγραμμα μεικτής φοίτησης σε Ειδική Μονάδα Λυκείου ως εξής: τρεις μέρες φοίτηση στο σχολείο και δύο μέρες παρακολούθηση ειδικού εκπαιδευτικού προγράμματος σε χώρους εκτός σχολείου.

Πιλοτικό Πρόγραμμα Ειδικής Μονάδας Λυκείου Ιδαλίου (2008/09)

1. Γενικά για το πρόγραμμα (3 μέρες στο Σχολείο και 2 μέρες απασχόλησης σε χώρους εκτός σχολείου)

Στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού των προγραμμάτων της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης εντάσσεται και η Προεπαγγελματική Εκπαίδευση των μαθητών με ειδικές ανάγκες. Μέλημα αυτής της εκπαιδευτικής και κοινωνικής πολιτικής αποτελεί η ομαλή μετάβαση των εν λόγω μαθητών από το σχολικό στον επαγγελματικό χώρο.

Πρωταρχικοί στόχοι του πιλοτικού προγράμματος που εφαρμόστηκε φέτος στη νεοσύστατη Ειδική Μονάδα Λυκείου Ιδαλίου ήταν:

- η ενίσχυση της αυτοπεποίθησης των παιδιών με Ειδικές Ανάγκες,
- η κοινωνικοποίησή τους,
- η συναισθηματική τους ασφάλεια και
- η απόκτηση δεξιοτήτων που θα τους βοηθήσουν στη μελλοντική επαγγελματική τους αποκατάσταση και στη συμμετοχή τους στη παραγωγική διαδικασία.

Οι μαθητές που έλαβαν φέτος για πρώτη φορά μέρος στο πιλοτικό αυτό πρόγραμμα της Ειδικής Μονάδας Λυκείου Ιδαλίου απασχολούνταν δύο φορές την εβδομάδα σε μια υπεραγορά και σε ένα φυτώριο της Λευκωσίας. Το ημερήσιο πρόγραμμα καταρτίστηκε ανάλογα με τις ανάγκες που προέκυπταν κάθε φορά στους χώρους εργασίας και καταγράφονταν παρατηρήσεις από τους επόπτες σχετικά με τη συμπεριφορά και την επίδοση των παιδιών.

Το πρόγραμμα έτυχε της πλήρους στήριξης, καθοδήγησης και τεχνικής επίβλεψης του Γραφείου Ειδικής Αγωγής Μέσης Εκπαίδευσης ΥΠΠ(υπήρξε συνεργασία και με λειτουργούς του Υπουργείου Εργασίας).

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ
• 3 ΜΕΡΕΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Περίοδοι στην Ειδική Μονάδα (17 περίοδοι)	
Μάθημα	Διδακτικές Περίοδοι
Ελληνικά	4 περίοδοι
Μαθηματικά	2 περίοδοι
Οικογενειακή Αγωγή	3 περίοδοι
Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές	2 περίοδοι
Φυσική Αγωγή	2 περίοδοι
Μουσική	2 περίοδοι
Τέχνη	2 περίοδοι
Ένταξη σε συνηθισμένη τάξη (4 περίοδοι):	
Μαθήματα επιλογής	Διδακτικές Περίοδοι
Γυμναστική	1 περίοδος
Μουσική	1 περίοδος
Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές	1 περίοδος
Τέχνη	1 περίοδος
Θέατρο	1 περίοδος
Φωτογραφία	1 περίοδος

• 2 ΜΕΡΕΣ ΣΕ ΧΩΡΟΥΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Εποπτεία σε Χώρους Απασχόλησης	Διδακτικές Περίοδοι
2 μέρες σε χώρους απασχόλησης εκτός σχολείου, με τη συνοδεία του Σχολικού Βοηθού και την εποπτεία εκπαιδευτικού.	14π

2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΠΟΠΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΣΥΝΟΔΩΝ

Για την καλύτερη λειτουργία του προγράμματος τόσο οι επόπτες καθηγητές, όσο και οι σχολικοί βοηθοί που συνόδευαν τα παιδιά στους χώρους απασχόλησης βρίσκονταν σε τακτική επικοινωνία για στήριξη και καθοδήγηση με το Γραφείο Ειδικής Αγωγής Μέσης Εκπαίδευσης και το σχετικό τμήμα του Υπουργείου Εργασίας. Σημειώνουμε, επίσης, ότι οι Σχολικοί Βοηθοί έτυχαν και σχετικής εκπαίδευσης από το αρμόδιο τμήμα του Υπουργείου Εργασίας.

3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΙΔΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΙΔΑΛΙΟΥ

Το ειδικό Πρόγραμμα της Ειδικής Μονάδας Ιδαλίου θα τύχει αξιολόγησης στο τέλος της σχολικής χρονιάς και θα ενημερωθείτε σχετικά γραπτώς.

Το πιο πάνω πρόγραμμα έχει καταρτιστεί μετά από πολλές συναντήσεις με όλους τους εμπλεκόμενους (Διεύθυνση Σχολείου, γονείς, χώρους εργασίας, Υπουργείο Εργασίας, Επιτροπή Προστασίας Νοπτικά Καθυστερημένων Ατόμων, Γραφείο Ειδικής Αγωγής) και σχετική διερεύνηση από τους Συνδεδειγμένους Λειτουργούς της Μέσης Εκπαίδευσης.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΣΕ ΣΧΟΛΕΙΑ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ.

Κατά τη σχολική χρονιά 2008 – 2009 λειτούργησαν στα σχολεία Μέσης Γενικής και Τεχνικής Εκπαίδευσης οι πιο κάτω Ειδικές μονάδες κατά επαρχία:

ΜΕΣΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
Ειδικές Μονάδες Λευκωσίας 2008-09

Α/Α	ΣΧΟΛΕΙΟ
1	Γυμν. Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄ Πλατύ
2	Γυμν. Αγλαντζιάς
3	Γυμν. Αγίας Βαρβάρας
4	Περιφερειακό Γυμν. Πέρα Χωρίου και Νήσου
5	Γυμν. Κωνσταντινουπόλεως
6	Β΄ Περιφερειακό Γυμν. Λευκωσίας
7	Γυμν. Κοκκινοτριμιθιάς
8	Γυμν. Ακρόπολης
9	Γυμν. Έγκωμης
10	Γυμν. Αγίου Στυλιανού
11	Γυμν. Ιωνά και Κολοκάση, Γέρι
12	Γυμνάσιο Σολέας
13	Λύκειο Ιδαλίου

Ειδικές Μονάδες Λεμεσού 2008-09

Α/Α	ΣΧΟΛΕΙΟ
1	Γυμν. Αγίας Βαρβάρας
2	Γυμν. Αγίου Νεοφύτου
3	Γυμν. Αγίας Φυλάξεως (1 μονάδα)
4	Γυμν. Καλογεροπούλου
5	Γυμν. Νεάπολης
6	Γυμν. Αγρού

Ειδικές Μονάδες Λάρνακας/ Αμμοχώστου 2008-09

Α/Α	ΣΧΟΛΕΙΟ
1	Γυμν. Δροσιάς
2	Γυμν. Αραδίππου
3	Λύκειο Αραδίππου – 2 Μονάδες (μικτή φοίτηση με Νέα Τεχν. Σχολή)
4	Γυμν. Αθένου
5	Γυμν. Φανερωμένης
6	Γυμν. Κιτίου
7	Γυμν. Παραλιμνίου
8	Λύκειο Παραλιμνίου
9	Γυμν. Δερύνειας
10	Γυμν. Ξυλοφάγου
11	Γυμν. Λιβαδιών

Ειδικές Μονάδες Πάφου 2008-09

Α/Α	ΣΧΟΛΕΙΟ
1	Γυμν. Αποστόλου Παύλου
2	Νικολαΐδειο Γυμνάσιο
3	Γυμν. Πολεμίου

ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**Ειδικές Μονάδες Παγκύπρια 2008-09**

Α/Α	ΣΧΟΛΕΙΟ	ΚΛΑΔΟΣ
1	Γ΄ Τεχνική Σχολή Αρχαγγέλου Λευκωσίας (3 Μονάδες)	Μαγειρική-Τραπεζοκομία
2	Γ΄ Τεχνική Σχολή Λεμεσού (3 Μονάδες)	Μαγειρική-Τραπεζοκομία
3	Νέα Τεχνική Σχολή Λάρνακας (Μικτή φοίτηση με Λύκειο Αραδίππου)	Μαγειρική-Τραπεζοκομία

7.3.12.3 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**(Μόνο σε Γυμνάσια)**

Πρόκειται για το μεγαλύτερο σε έκταση πρόγραμμα στη Μέση Εκπαίδευση το οποίο ξεκίνησε σε πειραματική βάση το 1989-1990 σε δυο Γυμνάσια της Λεμεσού. Την Επιστημονική ευθύνη του προγράμματος έχει η Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας και τη Διοικητική ευθύνη έχει η Διεύθυνση Μέσης Εκπαίδευσης μέσω του Γραφείου Ειδικής Αγωγής. Το συντονισμό του Προγράμματος για το σχολικό έτος 2008-2009 είχαν αναλάβει τέσσερις Συνδεδειγμένοι Λειτουργοί Μέσης Εκπαίδευσης (8/5).

Συγκεκριμένα, κατά το σχολικό έτος 2008-2009 λειτούργησε σε 65 Γυμνάσια με 176 ομάδες και συμμετείχαν σ' αυτό 1333 μαθητές (βλ. πίνακα 2).

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΥ ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2008 – 2009									
ΕΠΑΡΧΙΑ	ΣΧΟΛΕΙΑ	Α	Β	Γ	ΣΥΝΟΛΟ ΟΜΑΔΩΝ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΑ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΔΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ
Λευκωσία	20	20	17	13	50	283	150	433	305
Λεμεσός	21	20	19	15	54	305	162	467	439
Λάρνακα/ Αμμόχω- στος	15	15	17	14	46	259	138	397	366
Πάφος	9	9	9	8	26	148	78	226	223
ΣΥΝΟΛΟ	65	64	62	50	176	995	528	1523	1333

Στόχος του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού με τη λειτουργία, του Προγράμματος Λειτουργικού Αλφαριθμητισμού στα Γυμνάσια - μεταξύ άλλων μέτρων που εφαρμόζει - είναι η αντιμετώπιση της σχολικής αποτυχίας, καθώς και η πρόληψη του σχολικού και συνακόλουθα κοινωνικού αποκλεισμού.

Γενικοί σκοποί του Προγράμματος Αλφαριθμητισμού:

- Η διασφάλιση του θεμελιώδους ανθρώπινου δικαιώματος στην εκπαίδευση των λειτουργικά αναλφάβητων μαθητών.
- Η πρόληψη του σχολικού και συνακόλουθα κοινωνικού αποκλεισμού με όλες τις αρνητικές για το άτομο και την κοινωνία συνέπειες: περιθωριοποίηση, παραβατικότητα, αυτοκαταστροφικές συμπεριφορές, χρήση και κατάχρηση ουσιών, προβλήματα ψυχικής και σωματικής υγείας.

Παιδαγωγικοί στόχοι του προγράμματος:

- Η καλλιέργεια και η ανάπτυξη των βασικών δεξιοτήτων γραφής, ανάγνωσης, αριθμητικής.
- Η κατανόηση κειμένου.
- Η διευκόλυνση και ανάπτυξη ικανότητας για προσωπική έκφραση, κρίση, δημιουργικότητα, συζήτηση και επικοινωνία.
- Η ενίσχυση της αυτοεικόνας και η συναισθηματική στήριξη του μαθητή.
- Η διευκόλυνση και ανάπτυξη ικανότητας προσαρμογής στο σχολικό και το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον.

Επιλογή των καθηγητών Αλφαριθμητισμού:

Η επιλογή των καθηγητών/τριών Αλφαριθμητισμού γίνεται, με αυστηρά κριτήρια, ώστε να αποφεύγεται η εκμετάλλευση των περιόδων αυτών, για τις οποίες δαπανούνται μεγάλα χρηματικά ποσά. Η επιλογή τους γίνεται από τη Διεύθυνση του σχολείου και επικυρώνεται από τον Καθηγητικό Σύλλογο, όπως προνοούν οι κανονισμοί λειτουργίας των Δημόσιων Σχολείων.

Επιπρόσθετα, για την επιλογή των καθηγητών/τριών Αλφαριθμητισμού λαμβάνονται, κατά το δυνατό, υπόψη τα πιο κάτω κριτήρια:

- το προσωπικό τους ενδιαφέρον για να εργαστούν με μαθητές που αντιμετωπίζουν μαθησιακές δυσκολίες,
- την παιδαγωγική τους φιλοσοφία και την πεποίθηση ότι όλα τα παιδιά έχουν το δικαίωμα στη μάθηση μέσα στο γενικό σχολείο και ότι η παιδεία αντισταθμίζει κοινωνικές ανισότητες και περιβαλλοντικές ανεπάρκειες,
- τη σχεσιακή και την εμπυχωτική τους ικανότητα,
- την παιδαγωγική τους κατάρτιση,
- τα ειδικά προσόντα (μετεκπαίδευση) που ίσως διαθέτουν και τέλος,
- την αποδοτικότητά τους στη διδασκαλία του Αλφαριθμητισμού.

Ενημέρωση των Καθηγητικών Συλλόγων

Με στόχο τη συνεργασία και την ενεργό εμπλοκή ολόκληρου του Καθηγητικού Συλλόγου στην υλοποίηση των στόχων του Προγράμματος οι συνδεδετικοί λειτουργοί του Προγράμματος Αλφαριθμητισμού είχαν παρευρεθεί σε ειδικές συνεδρίες των Καθηγητικών Συλλόγων όλων σχεδόν των Γυμνασίων που εφαρμόζουν το Πρόγραμμα.

Έντυπο Ατομικής Αξιολόγησης Μαθητή

Ειδικό έντυπο (ΑΑΜ) Ατομικής Αξιολόγησης Μαθητή συμπληρώνεται από τους διδάσκοντες στο Πρόγραμμα Αλφαριθμητισμού στο τέλος κάθε τετραμήνου (τέλος Ιανουαρίου και αρχές Ιουνίου) για να αξιολογούνται το ενδιαφέρον και η πρόοδος του μαθητή, σε σχέση με το αρχικό του επίπεδο. Τα έντυπα φυλάγονται στον ατομικό φάκελο του μαθητή στο γραφείο του Υπεύθυνου Βοηθού Διευθυντή και είναι δυνατό να ζητηθούν οποιαδήποτε στιγμή από τη Διεύθυνση Μέσης Εκπαίδευσης για ενημέρωση.

Ατομικός Φάκελος Μαθητή

Ο Υπεύθυνος Βοηθός Διευθυντής τηρεί στο γραφείο του ατομικό φάκελο για κάθε παιδί με τις αξιολογήσεις των τετραμήνων, ενδεικτικές εργασίες, διαγωνίσματα του μαθητή και ό,τι άλλο κριθεί αναγκαίο.

Αξιολόγηση των μαθητών του προγράμματος:

Η αξιολόγηση των παιδιών αυτών αντιμετωπίζεται στα πλαίσια της φιλοσοφίας της δωρεάν και υποχρεωτικής εκπαίδευσης και της θέσης ότι για αυτούς τους μαθητές ο αλφαριθμητισμός είναι η πρώτη εκπαιδευτική προτεραιότητα. **Καθοριστική σημασία στην τελική αξιολόγηση αυτών των παιδιών έχει η πρόοδος τους στο Πρόγραμμα Αλφαριθμητισμού.** Οι διδάσκοντες στα τμήματα αυτών των παιδιών - ανεξαρτήτως ειδικότητας - συνεργάζονται με τους διδάσκοντες στο Πρόγραμμα Αλφαριθμητισμού, ώστε να μπορούν να εφαρμόζουν εναλλακτικούς τρόπους εξατομικευμένης αξιολόγησης και να ετοιμάζουν διαφοροποιημένα διαγωνίσματα σύμφωνα με τις δυνατότητες των παιδιών του προγράμματος.

Στα Νέα Ελληνικά και Μαθηματικά, οι μαθητές του Προγράμματος **αξιολογούνται και βαθμολογούνται από τους αντίστοιχους καθηγητές Αλφαριθμητισμού**, οι οποίοι υποχρεούνται να συμμετέχουν στους συντονισμούς των αντίστοιχων τμημάτων.

Τελικές εξετάσεις Ιουνίου

Οι καθηγητές Αλφαριθμητισμού συμμετέχουν στην ετοιμασία των εξεταστικών δοκιμίων για τις Προαγωγικές και Απολυτήριες Εξετάσεις Γυμνασίου και **αναλαμβάνουν τη διόρθωση των δοκιμίων των παιδιών του Αλφαριθμητισμού.**

Επισημαίνεται ότι επιβάλλεται η διαβάθμιση των εξεταστικών δοκιμίων, ώστε να δίνεται η δυνατότητα σε όλα τα παιδιά, ανεξαρτήτως επιπέδου, να επιτυγχάνουν στις τελικές εξετάσεις.

Κατά τη διάρκεια των εξετάσεων στα Μαθηματικά και Ελληνικά για τους μαθητές του Αλφαριθμητισμού παρέχεται η διευκόλυνση της προφορικής **τροποποίησης/ απλοποίησης της γλωσσικής διατύπωσης του εξεταστικού δοκιμίου** στα σημεία που τυχόν θα υποδειχθούν από τον εξεταζόμενο, κατά τρόπο όμως, που δεν προδιαγράφει την απάντηση και δεν αλλοιώνει το δοκίμιο.

Εκπαίδευση και επιμόρφωση των καθηγητών Αλφαριθμητισμού

Η Διεύθυνση Μέσης Εκπαίδευσης σε συνεργασία με άλλους φορείς, έχοντας ως βασική προτεραιότητά της την πρόληψη και την αντιμετώπιση του λειτουργικού αναλφαριθμητισμού και συνακόλουθα του σχολικού και του κοινωνικού αποκλεισμού, οργάνωσαν και κατά τη φετινή σχολική χρονιά έξι επιμορφωτικά σεμινάρια, σε παγκύπρια κλίμακα, για τους Διευθυντές, Βοηθούς Διευθυντές Υπεύθυνους προγραμμάτων Ειδικής Αγωγής και Αλφαριθμητισμού και Καθηγητές Αλφαριθμητισμού (φιλόλογους και μαθηματικούς).

- Ειδικό σεμινάριο με θέμα: **«Το Πρόγραμμα Αλφαριθμητισμού στα γυμνάσια και ο ρόλος του Διευθυντή»**, για τους **Διευθυντές των Γυμνασίων** όπου εφαρμόζονται Προγράμματα Αλφαριθμητισμού ή ενδιαφέρονται να εφαρμόσουν κατά τη νέα σχολική χρονιά 2009 - 2010 (17/02/09 για Λεμεσό και Πάφο,

18/02/09 για Λευκωσία, Λάρνακα και Ελεύθερη επαρχία Αμμοχώστου).

- Ειδικό σεμινάριο με θέμα «**Το Πρόγραμμα Αλφαριθμητισμού στα γυμνάσια και η παιδαγωγική του προσώπου**», για τους **Εκπαιδευτικούς που διδάσκουν φέτος για πρώτη φορά σε ομάδες Αλφαριθμητισμού** (16/02/09 για Λεμεσό και Πάφο, 19/02/2009 για Λευκωσία, Λάρνακα και Ελεύθερη επαρχία Αμμοχώστου.)
- Ειδικό σεμινάριο με θέμα «**Το Πρόγραμμα Αλφαριθμητισμού στα γυμνάσια και ο ρόλος του Υπεύθυνου ΒΔ**» για τους **Β.Δ., Υπεύθυνους του Προγράμματος Αλφαριθμητισμού** (20/11/2008 για Λεμεσό και Πάφο, 21/11/2008 για Λευκωσία, Λάρνακα και Ελεύθερη επαρχία Αμμοχώστου).

Κύριος ομιλητής στα πιο πάνω σεμινάρια ήταν ο **Δρ Παναγιώτης Παπακωνσταντίνου**, Καθηγητής Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης στο Τμήμα ΦΠΨ του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

- Σεμινάρια ενημέρωσης Προγραμματιστών Μέσης Εκπαίδευσης για τα προγράμματα Αλφαριθμητισμού (16 – 22 Ιουνίου 2009).
- Για την εφαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού «**Στηρίζομαι στα πόδια μου**» **εκπαιδεύτηκαν**, κατά τη διάρκεια της φετινής σχολικής χρονιάς, από το Ε.Π.Ι.Ψ.Υ (Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής) 60 εκπαιδευτικοί που διδάσκουν στο Πρόγραμμα Αλφαριθμητισμού.

Εφαρμογή του υλικού «Στηρίζομαι στα πόδια μου» σε μαθητές του Προγράμματος Αλφαριθμητισμού

Η εφαρμογή του υλικού «Στηρίζομαι στα πόδια μου» στοχεύει στην ενίσχυση της ολόπλευρης ανάπτυξης της προσωπικότητας του παιδιού που θα του επιτρέψει να βελτιώσει την ποιότητα της ζωής του και να περιφρουρεί τη σωματική, ψυχική και κοινωνική του υγεία φροντίζοντας τον εαυτό του. Φέτος το υλικό «Στηρίζομαι στα πόδια μου» εφαρμόστηκε από 25 εκπαιδευτικούς σε 188 μαθητές του προγράμματος Αλφαριθμητισμού σε 15 Γυμνάσια.

7.3.12.4 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΑΚΟΗΣ ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΙ ΜΕΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η ένταξη των παιδιών με ειδικές ανάγκες στο γενικό σχολείο αποτελεί μια σύγχρονη πραγματικότητα στο διεθνές εκπαιδευτικό χώρο και στηρίζεται από νομοθετικά πλαίσια. Σχετικά πρόσφατα, ψηφίστηκε στην Κύπρο ο περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμος του 1999 [113(1)99], που τονίζει, ανάμεσα στα άλλα, την ευθύνη της πολιτείας για την ένταξη των παιδιών με ειδικές ανάγκες στον ενιαίο κορμό της εκπαίδευσης. Ωστόσο, η ένταξη των παιδιών με πρόβλημα ακοής άρχισε πολύ νωρίτερα, στα τέλη της δεκαετίας του '80 και κατοχυρώθηκε νομικά το 1993 με Νόμο που προνοούσε για την ένταξη και ενσωμάτωση των παιδιών με πρόβλημα ακοής στο Εκπαιδευτικό σύστημα (Προδημοτική, Στοιχειώδης και Μέση Εκπαίδευση).

Το πρόγραμμα ένταξης παιδιών με πρόβλημα ακοής λειτουργεί σήμερα Παγκύπρια σε 56 σχολεία της Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής Εκπαίδευσης με 100 μαθητές με απώλεια ακοής. Το πρόγραμμα συντονίζεται από τη Συνδεδειγμένη Λειτουργό (Φιλολογία-Ειδική Εκπαιδευτική Κωφών) Δρα Κίκα Χατζηκακού και από την Ειδική Εκπαιδευτική Κωφών κυρία Χρυσάνθη Σταύρου. Τα περισσότερα παιδιά φοιτούν στο σχολείο της γειτονιάς τους και ο τρόπος ένταξής τους διαφοροποιείται ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες τους. Συγκεκριμένα, εφαρμόζονται οι πιο κάτω μορφές ένταξης:

1. φοίτηση στη γενική τάξη χωρίς στήριξη,
2. φοίτηση στη γενική τάξη και στήριξη σε ειδική αίθουσα κυρίως στα εξεταζόμενα μαθήματα,

3. φοίτηση σε Ειδικό Τμήμα (Μονάδα).

Όσον αφορά στις Μονάδες, λειτουργούν τρεις στην Επαρχία Λευκωσίας. Σε μία από τις Μονάδες εργοδοτούνται δύο Εκπαιδευτικοί Διερμηνείς της Κυπριακής Νοηματικής Γλώσσας.

Για τους σκοπούς επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών που εμπλέκονται στο πρόγραμμα ένταξης παιδιών με πρόβλημα ακοής κάθε σχολική χρονιά το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού μέσω της Συνδεδειγμένης Λειτουργού:

1. διοργανώνει διήμερο σεμινάριο πριν από την έναρξη των μαθημάτων,
2. παρέχει ενημέρωση των εκπαιδευτικών για κάθε ατομική περίπτωση,
3. πραγματοποιεί δειγματικές διδασκαλίες.

Επιπρόσθετα, έχει παραχθεί ενημερωτικό υλικό, που είναι στη διάθεση όλων των διδασκόντων. Ειδικότερα, έχουν εκδοθεί «Προσαρμοσμένα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας και Καρτέλες εργασίας για Παιδιά με πρόβλημα ακοής» για τις τάξεις του Γυμνασίου. Στην ιστοσελίδα του Υ.Π.Π. είναι διαθέσιμος προς όλους τους εκπαιδευτικούς οδηγός (60 σελίδες), που εκπονήθηκε από το Πανεπιστήμιο Πατρών με τίτλο «Η ένταξη και η συμμετοχή των κωφών/βαρήκων μαθητών σε σχολεία με ακούοντες μαθητές». Παράλληλα, έχουν αποσταλεί οι τέσσερις βιντεοταινίες που παρήγαγε ο Σύνδεσμος Γονέων Παιδιών με Απώλεια Ακοής που ασχολούνται με θέματα της ακουστικής απώλειας των παιδιών.

Οι Διευθύνσεις Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής Εκπαίδευσης, εκτός από την ενημέρωση των διδασκόντων, εφαρμόζουν και τις υπόλοιπες σχετικές διατάξεις του Νόμου [113(1)99], ειδικότερα όσον αφορά στον καταρτισμό ατομικών προγραμμάτων (και παροχή ωρών στήριξης), τις διευκολύνσεις κατά τις εξετάσεις (επιπρόσθετος χρόνος, απλοποίηση γλωσσικής διατύπωσης εξεταστικού δοκιμίου) και ηχομόνωση αιθουσών διδασκαλίας και ειδικών αιθουσών στήριξης. Όσον αφορά στις ώρες στήριξης, κατά τη φετινή σχολική χρονιά δόθηκαν 797 περίοδοι στήριξης παγκύπρια (βλ. Παράρτημα). Επιπρόσθετα, δίνεται ιδιαίτερη σημασία στην ευαισθητοποίηση των ακούοντων παιδιών σε θέματα ακουστικής απώλειας. Ειδικότερα, κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009 παραγγέλθηκαν τέσσερα εκπαιδευτικά επιτραπέζια παιχνίδια με τίτλο “Γραμματοκίνηση”, που αποσκοπεί στην εκμάθηση του δακτυλικού αλφάβητου της Κυπριακής Νοηματικής Γλώσσας από ακούοντα παιδιά.

Κατά την περσινή σχολική χρονιά 2008-2009 έντεκα παιδιά εξασφάλισαν θέση σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Κύπρου και της Ελλάδας (αφού παρακάθισαν στις ίδιες εξετάσεις με τους ακούοντες μαθητές) και δώδεκα παιδιά άριστευσαν στα σχολεία τους, τα οποία πληρούσαν κριτήρια των άριστων ακούοντων μαθητών. Αρκετά παιδιά (n=40) που ήταν ενταγμένα στο πρόγραμμα αυτό φοιτούν σε Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Κύπρου και της Ελλάδας.

7.3.12.5 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΟΡΑΣΗΣ

Για τον καταρτισμό του ατομικού προγράμματος των παιδιών με προβλήματα όρασης το Γραφείο Ειδικής Αγωγής Μέσης Γενικής και Τεχνικής Εκπαίδευσης συνεργάζεται με τη Σχολή Τυφλών. Η ένταξη των παιδιών αυτών γίνεται όπως και η ένταξη των παιδιών με Μαθησιακές Δυσκολίες. Το πρόγραμμα παρακολουθείται από τους συνδεδειγμένους λειτουργούς της Μ.Ε.

7.3.12.6 ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ 2008-09

Το τμήμα Ειδικής Αγωγής της Διεύθυνσης Μέσης Γενικής και Τεχνικής Εκπαίδευσης, στα πλαίσια της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών και άλλων εμπλεκόμενων σε θέματα Ειδικής Αγωγής, πραγματοποίησε κατά τη σχολική χρονιά 2008 – 2009 σε συνεργασία

με άλλους φορείς, τα ακόλουθα σεμινάρια/ βιωματικά εργαστήρια και Δειγματικές Διδασκαλίες:

- **Διεξαγωγή Σεμιναρίων προς τους Καθηγητικούς Συλλόγους σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης με θέμα «Επαγγελματικός Εθελοντισμός: Αγκαλιάζοντας την Ειδική Εκπαίδευση» και εισηγήτρια την Δρα Αρετή Δημοσθένους.**
- Τα σεμινάρια πραγματοποιήθηκαν ως εξής: 4/11/08 στο Γυμνάσιο Σταυρού, 11/11/08 στο Γυμνάσιο Αγίου Στυλιανού, 12/11/08 στο Γυμνάσιο Ακρόπολης.
- **Δειγματικές διδασκαλίες σε δύο Ειδικές Μονάδες από εκπαιδευτικούς της Μέσης Εκπαίδευσης για επιμόρφωση των υπεύθυνων καθηγητών των Ειδικών Μονάδων**

ΓΙΑ ΕΠΑΡΧΙΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΩΡΑ	ΤΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ
Λάρνακας Αμμοχώστου	12 Φεβρουαρίου 2009	08:00 – 13:00	Ειδική Μονάδα Γυμνασίου Αγίου Νεοφύτου, ΛΕΜΕΣΟΣ
Λευκωσίας	06 Μαρτίου 2009	08:00 – 13:00	Ειδική Μονάδα Περιφερειακού Γυμνασίου Πέρα Χωρίου και Νήσου

- **Σεμινάρια Πρώτων Βοηθειών για επιμόρφωση των Σχολικών Βοηθών/Συνοδών και Εκπαιδευτικών που εργάζονται στις Ειδικές Μονάδες Μέσης Γενικής και Τεχνικής Εκπαίδευσης με εκπαιδευτή τον κ. Χρίστο Αντωνιάδη, Λειτουργό Ασφάλειας και Υγείας στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.**

ΕΠΑΡΧΙΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΩΡΑ	ΤΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ
Λάρνακα / Αμμόχωστος	12 / 02 / 09 Πέμπτη	14:00 – 17:00	Λύκειο Αγ. Γεωργίου
Λεμεσός	19 / 02 / 09 Πέμπτη	14:00 – 17:00	Γυμνάσιο Αγίου Νεοφύτου
Πάφος	26 / 02 / 09 Πέμπτη	14:00 – 17:00	Λύκειο Κύκκου
Λευκωσία	05 / 03 / 09 Πέμπτη	14:00 – 17:00	Αίθουσα εκδηλώσεων Υ.Π.Π.

- **Ενημερωτικές συναντήσεις για τους Βοηθούς Διευθυντές, Υπεύθυνους Ειδικής Αγωγής και Αλφαριθμητισμού κατά τις ακόλουθες ημερομηνίες:**

ΕΠΑΡΧΙΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΩΡΑ	ΗΜΕΡΑ	ΤΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ
Πάφος	02/10/2008	12:00	Πέμπτη	Γυμν. Αποστόλου Παύλου
Λάρνακα/ Αμμόχωστος	07/10/2008	12:00	Τρίτη	Τεχνική Σχολή Λάρνακας
Λευκωσία	08/10/2008	12:00	Τετάρτη	Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, Αίθουσα Εκδηλώσεων (ισόγειο)
Λεμεσός	10/10/2008	12:00	Παρασκευή	Γυμν. Αγίου Νεοφύτου

- Διοργάνωση Σεμιναρίων - Βιωματικών Εργαστηρίων με θέμα: «Ένταξη και Αντιμετώπιση Παιδιών με Προβλήματα Αυτισμού στα Σχολεία Μέσης Γενικής, Μέσης Τεχνικής και Δημοτικής Εκπαίδευσης», με εισηγητές διακεκριμένους ειδικούς σε θέματα Αυτισμού από την Κύπρο και το εξωτερικό. Τα σεμινάρια έγιναν σε συνεργασία με τις Διευθύνσεις Μέσης Τεχνικής και Δημοτικής Εκπαίδευσης, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, το Πανεπιστήμιο Κύπρου και το Σύνδεσμο για Άτομα με Αυτισμό. Τα σεμινάρια πραγματοποιήθηκαν σε Λεμεσό και Λευκωσία και αφορούσαν τους εκπαιδευτικούς Ειδικών Μονάδων Μέσης Γενικής, Μέσης Τεχνικής και Δημοτικής Εκπαίδευσης καθώς και τους Εκπαιδευτικούς των Ειδικών Σχολείων.

ΓΙΑ ΕΠΑΡΧΙΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΩΡΑ	ΤΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ
ΛΕΜΕΣΟΥ ΠΑΦΟΥ	Τρίτη 31/03/09 (Σεμινάριο)	08:30 – 13:30	NAVARIA HOTEL (αιθ. KANTARA) ΛΕΜΕΣΟΣ
ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ/ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ	Πέμπτη 02/04/09 (Σεμινάριο)	08:30 – 13:30	Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου (Αίθ. 212) ΛΕΥΚΩΣΙΑ
ΟΛΕΣ	Παρασκευή 03/04/09 (Σεμινάρια)	08:30 – 12:00 17:00- 20:00	<ul style="list-style-type: none"> • Γυμνάσιο Κωνσταντινουπόλεως Λευκωσίας • Πανεπιστήμιο Κύπρου ΛΕΥΚΩΣΙΑ
ΟΛΕΣ	Σάββατο 04/04/09 (Εργαστήρια)	09:00 – 12:30	Γυμνάσιο Κωνσταντινουπόλεως Λευκωσίας

- Ειδικά σεμινάρια σε όλες τις επαρχίες για τους Προγραμματιστές των Γυμνασίων, Λυκείων και Τεχνικών Σχολών στις 16 Ιουνίου 2009, 17 Ιουνίου 2009, 19 Ιουνίου 2009 και 22 Ιουνίου 2009. Τα σεμινάρια παρουσίασαν οι καθηγητές Γιώργος Γεωργιάδης (για τα Λύκεια / Τεχνικές Σχολές) και Γιώργος Παναγή (για τα Γυμνάσια).
- Σεμινάριο για τον Αυτισμό με εισηγήτρια τη Nikki L. Murdick (Ph.D. Saint Luis University) για εκπαιδευτικούς που διδάσκουν σε παιδιά με Αυτισμό στα σχολεία Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης.
- Σεμινάρια με θέμα «Θετική και Ορθή Αντιμετώπιση των Παιδιών με Αυτισμό μέσα από τη συνεχή επιστημονική ενημέρωση και επιμόρφωση» με εισηγήτρια τη Μαρία Νικολάου, ειδική σε θέματα Αυτισμού στο Πανεπιστήμιο California State University San-Bernardino.

Τα σεμινάρια διεξάχθηκαν στις 25 και 26 Ιουνίου 2009 στη Λευκωσία και απευθύνονταν σε:

- Εκπαιδευτικούς που διδάσκουν στις Ειδικές Μονάδες Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής Εκπαίδευσης ή προτίθενται να διδάξουν κατά τη νέα σχολική χρονιά 2009 - 2010
- Καθηγητές Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής.
- Βοηθούς Διευθυντές Υπεύθυνους Προγραμμάτων Ειδικής Αγωγής
- Γονείς και άλλους Φορείς.
- Βιωματικό εργαστήριο σε καθηγητές Τεχνολογίας που διδάσκουν σε Ειδικές Μονάδες Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης για ανταλλαγή απόψεων και ιδεών σχετικά με τη Διδασκαλία του μαθήματος στις Ειδικές Μονάδες. Η δειγματική διδασκαλία πραγματοποιήθηκε στις 26 Ιουνίου 2009 στον Άγιο Στυλιανό από τον εκπαιδευτικό Ιάκωβο Παύλου.

7.3.12.7 ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η κατ' οίκον εκπαίδευση:

- **Προσφέρεται** σε μαθητές με προβλήματα υγείας, μετά από αίτημα του γονιού ή του Διευθυντή του σχολείου στο οποίο φοιτά ο μαθητής. Το αίτημα αυτό, το οποίο πρέπει να συνοδεύεται από ιατρικά πιστοποιητικά και βεβαιώσεις, κατατίθεται στην Επαρχιακή Επιτροπή Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΕΕΕΑΕ) η οποία αξιολογεί την περίπτωση και εισηγείται το ατομικό πρόγραμμα του παιδιού.
- **Περιλαμβάνει**, συνήθως, στήριξη στα εξεταζόμενα μαθήματα για μαθητές Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής Εκπαίδευσης, εκτός εάν η ΕΕΕΑΕ αποφασίσει τη στήριξη του μαθητή σε κάποια άλλα μαθήματα αναγκαία για την κάλυψη των συναισθηματικών αναγκών του.
- **Ο χώρος και χρόνος διεξαγωγής των μαθημάτων καθορίζεται** σε συνεργασία με τους γονείς και μπορεί να είναι είτε ο χώρος νοσηλείας του παιδιού, είτε το σπίτι κατά τις απογευματινές ή και πρωινές ώρες. Στις περιπτώσεις που το παιδί για κάποιο διάστημα δεν μπορεί να παρακολουθήσει τα μαθήματα, για λόγους υγείας, τότε ο εκπαιδευτικός αναπληρώνει σ' άλλη χρονική περίοδο τις ώρες που έχει χάσει ο μαθητής.

7.4 ΜΕΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

7.4.1 ΑΝΑΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ, ΑΝΑΔΟΜΗΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Στα πλαίσια της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού προσανατολίζεται στην ενοποίηση της Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης με τη Μέση Γενική Εκπαίδευση. Η ενοποίηση αυτή στοχεύει στη διατήρηση μεν της ταυτότητας της Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, αλλά παράλληλα στοχεύει και στην αναβάθμιση του ρόλου της σύμφωνα με τις απαιτήσεις και τις προκλήσεις της σύγχρονης εποχής.

Στο μεταβατικό στάδιο εξακολουθούν να προωθούνται οι καινοτομίες που περιέχονται στην πρόταση για Ανασχεδιασμό, Αναδόμηση και Εκσυγχρονισμό της Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Πιο συγκεκριμένα:

- Αναθεώρηση των ειδικών στόχων της Δημόσιας ΜΤΕΕ
- Αναθεώρηση, εκσυγχρονισμός και ανάπτυξη νέων προγραμμάτων ΜΤΕΕ
- Εισαγωγή προγραμμάτων διά βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης
- Αναδόμηση και εκσυγχρονισμός του Συστήματος Μαθητείας
- Εισαγωγή νέων μαθημάτων και μεθόδων διδασκαλίας στα προγράμματα της ΜΤΕΕ
- Εισαγωγή Μαθημάτων Ειδικού Ενδιαφέροντος
- Εισαγωγή νέων κλάδων και ειδικοτήτων στη ΜΤΕΕ
- Βελτίωση της συνεργασίας της ΜΤΕΕ με άλλους φορείς
- Συστηματική επιμόρφωση του διδακτικού προσωπικού των Τεχνικών Σχολών
- Διοικητική αναδιάρθρωση της Διεύθυνση ΜΤΕΕ.

7.4.2 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΣΕ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ

Η ανάγκη για παρακολούθηση της τεράστιας επιστημονικής/τεχνολογικής προόδου που συντελείται και βρίσκεται σε εξέλιξη στις μέρες μας και χαρακτηρίζει έντονα την εποχή μας επιβάλλει να εξασκηθούν οι μαθητές των Τεχνικών Σχολών στο χειρισμό και την εφαρμογή της σύγχρονης τεχνολογίας στην παραγωγική διαδικασία.

Οι προσανατολισμοί της βιομηχανίας επιβάλλουν την επιμόρφωση και εξάσκηση των μαθητών των Τεχνικών Σχολών στα πιο κάτω εκπαιδευτικά μοντέλα σύγχρονης τεχνολογίας:

- Συστήματα πιεσμένου αέρα (Pneumatics)
- Συστήματα ηλεκτρο-πνευματικά (Electro-Pneumatics)
- Προγραμματιζόμενοι «Λογικοί Ελεγκτές» (Programmable Logic Controllers PLCs)
- Εργαλειομηχανές με ηλεκτρονικό (αριθμητικό) προγραμματισμό εργασίας (Computer Numerically)
- Controlled Machine Tools - CNC Machine Tools
- Συστήματα παραγωγικών διαδικασιών με την υποστήριξη Ηλεκτρονικού Υπολογιστή (Computer Aided)
- Manufacturing-CAM
- Συστήματα με ρομποτικό έλεγχο (Robotics)

7.4.3 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ – ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Στο πλαίσιο του Μέτρου 2.2, όπως έχει περιληφθεί στο Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού για το Στόχο 3 και οριστικοποιηθεί στο αντίστοιχο Συμπλήρωμα Προγραμματισμού για την προγραμματική περίοδο 2004 – 2006, η ΜΤΕΕ έχει προχωρήσει στην αγορά προγραμμάτων eLearning, τα οποία θα χρησιμοποιηθούν ως εργαλεία στην εκπαιδευτική/μαθησιακή διαδικασία.

Στο Μέτρο 2.2 εντάσσεται, μεταξύ άλλων, η εισαγωγή Σύγχρονης Τεχνολογίας στην εκπαίδευση, όπου περιλαμβάνονται οι ακόλουθες δύο διακριτές δράσεις:

- Εισαγωγή των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (eLearning) σε μαθήματα Γενικής Μόρφωσης, στις Τεχνικές Σχολές και στα Λύκεια
- Εισαγωγή των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (eLearning και eTraining) στα Προγράμματα Σπουδών της Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.

7.5 ΑΝΩΤΕΡΗ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

7.5.1 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέσα στα πλαίσια της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης και της ετοιμασίας Στρατηγικού Σχεδίου για την υλοποίησή της, η ΔΑΑΕ διαμόρφωσε το σχεδιασμό της για την ανάπτυξη της ανώτερης εκπαίδευσης της Κύπρου.

Όραμα για την ανάπτυξη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της Κύπρου είναι η προσφορά ποιοτικής εκπαίδευσης σε όσο το δυνατό μεγαλύτερο αριθμό Κύπριων και αλλοδαπών φοιτητών, με παράλληλη προώθηση και συνέργια με τη Διά Βίου Μάθηση, την κατάρτιση,

την έρευνα και την αποδοτική χρήση των οικονομικών πόρων, τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα.

Ο στόχος επικεντρώνεται στην αύξηση του αριθμού των προσφερόμενων θέσεων στα δημόσια και ιδιωτικά πανεπιστήμια και ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για πλήρη ικανοποίηση των αναγκών της Κύπρου. Μέρος της υποδομής αυτής που αντιστοιχεί με τους Κύπριους φοιτητές που σπουδάζουν στο εξωτερικό να χρησιμοποιείται για εκπαίδευση αλλοδαπών φοιτητών. Ενδιάμεσος διακηρυγμένος στόχος για το Πανεπιστήμιο Κύπρου είναι η αύξηση των φοιτητών του μέχρι το 2013 κατά 2.000 φοιτητές. Το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου αναπτύσσεται με την ενδυνάμωση και επέκταση των προγραμμάτων του. Το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου αναπτύσσεται σταδιακά με την εισαγωγή ετήσια δύο νέων προγραμμάτων σπουδών. Τα Ιδιωτικά Πανεπιστήμια με τη λειτουργία τους από το ακαδημαϊκό έτος 2007/2008 αναπτύσσονται ανάλογα.

Υποβοηθητική για την πιο πάνω ανάπτυξη είναι η δημιουργία κατάλληλου και ευέλικτου νομικού πλαισίου λειτουργίας των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η ενοποιημένη νομοθεσία για την τριτοβάθμια εκπαίδευση, η οποία θα βασίζεται στην εισήγηση Ειδικής Επιτροπής, θα αποσκοπεί στην ενδυνάμωση της αυτονομίας των ιδρυμάτων και στην ευελιξία όσον αφορά στην εσωτερική λειτουργία και στην αξιοποίηση των πόρων τους. Ταυτόχρονα, θα αποσκοπεί στη διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτερη εκπαίδευση και την έρευνα και θα δημιουργεί διαφανείς μηχανισμούς λογοδοσιμότητας. Η βελτίωση της ποιότητας της προσφερόμενης εκπαίδευσης θα διασφαλισθεί, επίσης, με τη θεσμοθέτηση Φορέα Διασφάλισης και Πιστοποίησης Ποιότητας για διασφάλιση της ποιότητας των δημόσιων και ιδιωτικών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με ενίσχυση των διαδικασιών εσωτερικής αξιολόγησης της ποιότητας της εκπαίδευσης και εφαρμογή των «European Standards and Guidelines (ESG)» στην όλη διαδικασία. Το σχετικό νομοσχέδιο βρίσκεται στη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας για το νενομισμένο νομοτεχνικό έλεγχο. Ταυτόχρονα, είναι αναγκαία η εισαγωγή βελτιωμένων διαδικασιών λογοδοσιμότητας με την αξιοποίηση Δεικτών Απόδοσης και Κατάταξης (Ranking) των ιδρυμάτων και συσχέτιση με την παροχή οικονομικών πόρων.

Η ανάπτυξη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης συμβάλλει ταυτόχρονα στη συγκέντρωση επιστημονικού ερευνητικού προσωπικού με συνεπακόλουθο την αύξηση της ερευνητικής δραστηριότητας για ικανοποίηση των στόχων του Σχεδίου Δράσης της Κύπρου για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας για αύξηση των δαπανών για την έρευνα στο 1% ΑΕΠ μέχρι το 2010 και με περαιτέρω ενδυνάμωση της έρευνας και εμπλοκή του ιδιωτικού τομέα μέσω συνεργασιών με στόχο την ικανοποίηση των στόχων της ΕΕ για 3% ΑΕΠ για την έρευνα, σε μεταγενέστερο στάδιο. Η προσπάθεια αυτή συνεπικουρείται, επίσης, με την ανάπτυξη των ερευνητικών κέντρων, όπως του Ινστιτούτου Κύπρου, των ερευνητικών μονάδων των πανεπιστημίων και των άλλων ιδρυμάτων, τη συμφωνία συνεργασίας του ΤΠΚ με το πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ, την ίδρυση του Επιστημονικού Τεχνολογικού Πάρκου, καθώς και την προώθηση των δημόσιων-ιδιωτικών ερευνητικών δραστηριοτήτων.

Στοχευμένα μέτρα ενίσχυσης της φοιτητικής πρόνοιας

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, στο πλαίσιο των αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου, το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010, έθεσε για πρώτη φορά σε εφαρμογή τα μέτρα φοιτητικής μέριμνας για την κάλυψη φοιτητικών αναγκών με απώτερο στόχο την ενίσχυση της φοιτητικής πρόνοιας σε σειρά τομέων, με έμφαση στους φοιτητές που έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη, στη βάση κοινωνικοοικονομικών κριτηρίων.

Οι ομάδες φοιτητών που είχαν δικαίωμα υποβολής αιτήσεων, εφόσον πληρούσαν τα κοινωνικοοικονομικά κριτήρια, ήταν:

- α) Κύπριοι και άλλοι ευρωπαίοι, προπτυχιακοί φοιτητές που σπουδάζουν στα Δημόσια και Ιδιωτικά Πανεπιστήμια και στις Δημόσιες Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο.

β) Κύπριοι, προπτυχιακοί φοιτητές που σπουδάζουν σε χώρες του εξωτερικού.

Συγκεκριμένα, τα μέτρα περιλάμβαναν αύξηση των κονδυλίων του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου, ώστε, ανάμεσα σε άλλα, να ενισχυθούν τα υφιστάμενα και να δημιουργηθούν νέα προγράμματα υποτροφιών, μέσω των οποίων θα παραχωρούνται υποτροφίες για προπτυχιακές σπουδές στο εξωτερικό σε φοιτητές με βασικό κριτήριο την κοινωνικοοικονομική τους κατάσταση.

Στο πλαίσιο συγκεκριμένων πιστώσεων, τα δημόσια και ιδιωτικά πανεπιστήμια, καθώς επίσης οι δημόσιες σχολές στην Κύπρο ανέλαβαν να προκηρύξουν και να εφαρμόσουν τα εν λόγω μέτρα, τα οποία περιλάμβαναν κουπόνι σίτισης, κουπόνι για αγορά βιβλίων, επιχορήγηση για αγορά ή αναβάθμιση ηλεκτρονικού υπολογιστή και επίδομα για στέγαση και απευθύνονταν σε κύπριους και άλλους ευρωπαίους, προπτυχιακούς φοιτητές.

Επιχορήγηση Φοιτητικών Ενώσεων

Η Διεύθυνση Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης μεριμνά για την επιχορήγηση των Κυπριακών Φοιτητικών Ενώσεων στην Κύπρο και στο Εξωτερικό, με βάση τις δραστηριότητες που παρουσιάζουν και τον αριθμό των μελών τους. Κατά τη διάρκεια του 2009, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού επιχορήγησε με το ποσό των €70,000 τις κυπριακές φοιτητικές ενώσεις που υπέβαλαν αίτηση.

Φοιτητική Ταυτότητα-Κάρτα Νέων/Euro 26 (Euro26 Student Card)

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού σε συνεννόηση με τον Οργανισμό Νεολαίας επιχορηγεί την έκδοση της Φοιτητικής Ταυτότητας-Κάρτας Νέων/Euro 26, η οποία καλύπτει όλους τους φοιτητές, εσωτερικού και εξωτερικού. Οι κάτοχοι της φοιτητικής ταυτότητας δικαιούνται, ανάμεσα σε άλλα ωφελήματα, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, και 50% έκπτωση σε θεάματα που προσφέρουν όλοι οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου όπως ο ΚΟΑ, ο ΘΟΚ, κτλ. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού και ο Οργανισμός Νεολαίας μελετά την επέκταση των ωφελημάτων.

Ενίσχυση τμημάτων (Εδρών) Ελληνικών και Κυπριακών Σπουδών σε πανεπιστήμια του εξωτερικού

Η Διεύθυνση Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης εξετάζει αιτήματα για οικονομική στήριξη Εδρών Ελληνικών ή Κυπριακών Σπουδών σε πανεπιστήμια του εξωτερικού. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού το 2009 επιχορήγησε 40 τμήματα (έδρες) ελληνικών και κυπριακών σπουδών σε πανεπιστήμια του εξωτερικού, σε 21 χώρες.

7.6 ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

7.6.1 ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ο Τομέας Εκπαιδευτικής Τεκμηρίωσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου εξέδωσε το 2009 τα ακόλουθα :

1. Το επίγραμμα στην Αρχαία Κυπριακή Γραμματεία: Πρακτικά ΙΔ΄ ετήσιου Συμποσίου για την Αρχαία Κυπριακή Γραμματεία.
2. Το τεύχος 11 του περιοδικού εντύπου με τίτλο «Δελτίο Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου».

Η έκδοση περιλαμβάνει εργασίες του προσωπικού του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, όπως και άλλων εκπαιδευτικών που αφορούν σε θέματα Γενικής και Ειδικής Διδακτικής, θέματα σχετικά με τα προγράμματα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και θέματα που προωθούν τους στόχους του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Το Δελτίο έχει αποσταλεί δωρεάν σε όλα τα σχολεία.

3. Οδηγός Υποδοχής για Αλλόγλωσσους Μαθητές σε εννέα (9) γλώσσες.

Η έκδοση εντάσσεται στα πλαίσια υλοποίησης απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου και αποτελεί μέτρο εφαρμογής της πολιτικής της Κυβέρνησης για την ομαλή ένταξη των αλλόγλωσσων μαθητών στο εκπαιδευτικό σύστημα της Κύπρου.

4. Η Διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού με ειδικό θέμα: Η Δημιουργικότητα και η Καινοτομία ως στοιχείο ανάπτυξης του Αρχαίου Ελληνικού Πολιτισμού. Προεκτάσεις στη σύγχρονη σκέψη: Πρακτικά ΙΑ΄ Σεμιναρίου.

5. Η Δημιουργικότητα στο Σχολείο. Εφαρμογές στην τάξη.

6. Οδηγός Προγραμμάτων Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

7. Καλώς ήλθες στο σχολείο της Κύπρου: σύντομος οδηγός για αλλόγλωσσους μαθητές σε πέντε (5) γλώσσες.

Η έκδοση συγχρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και την κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας και εντάσσεται στα πλαίσια των προγραμμάτων για την ομαλή ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών στα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα.

8. Προαιρετικά Σεμινάρια Επιμόρφωσης 2009-2010: ενημερωτικό έντυπο.

Επιπρόσθετα, εκτυπώθηκαν στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο βιβλιάρια-οδηγοί για όλα τα επιμορφωτικά προγράμματα, όπως επίσης και συμπληρωματικό υλικό και σημειώσεις για τις ανάγκες που προκύπτουν από τη διεξαγωγή των υποχρεωτικών και προαιρετικών σεμιναρίων.

7.6.2 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ

Η διεξαγωγή των Προγραμμάτων Ενδοϋπηρεσιακής Επιμόρφωσης Διευθυντών Δημοτικής Εκπαίδευσης και Διευθυντών και Βοηθών Διευθυντών Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Νεοεισερχόμενων Εκπαιδευτικών Δημοτικής και Μέσης, καθώς και των άλλων προγραμμάτων επιμόρφωσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και οι ανάγκες που δημιουργεί η υποχρέωση των συνέδρων για υποβολή εργασιών στα πλαίσια της επιμόρφωσης, αλλά και το συνεχώς αυξανόμενο ενδιαφέρον των εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων για ουσιαστική αυτομόρφωση έχουν αναβαθμίσει το ρόλο της Βιβλιοθήκης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Ως εκ τούτου, έγινε προσπάθεια εμπλουτισμού της Βιβλιοθήκης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου με νέους τόμους βιβλίων, βιντεοταινίες και ψηφιακούς δίσκους. Συνολικά, η Βιβλιοθήκη διαθέτει 47327 τίτλους βιβλίων και 86 τίτλους περιοδικών εκδόσεων. Κατά το 2009 η Βιβλιοθήκη εμπλουτίστηκε

με 715 νέα βιβλία, ενώ αναμένεται η παραλαβή άλλων 150 περίπου βιβλίων. Τα θέματα των βιβλίων αναφέρονται κυρίως στη μεθοδολογία της διδασκαλίας, τις εκπαιδευτικές καινοτομίες και πρακτικές, την επιμόρφωση εκπαιδευτικών και την εκπαιδευτική διοίκηση. Η συνολική δαπάνη για το 2009 ανήλθε στις €32.000.

Στα πλαίσια της προσπάθειας για αναβάθμιση της Βιβλιοθήκης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου συνεχίζεται η μηχανογράφηση του υλικού με νέο βιβλιοθηκονομικό ηλεκτρονικό πρόγραμμα που διασφαλίζει την ηλεκτρονική πρόσβαση στους τίτλους των βιβλίων και περιοδικών που διαθέτει η Βιβλιοθήκη.

Κατά το 2009 ύστερα από σχετική συμφωνία, η Βιβλιοθήκη έχει ενταχθεί στην Κοινοπραξία Βιβλιοθηκών Κυπριακών Πανεπιστημίων στα πλαίσια του Προγράμματος «Αξιοποίηση των Νέων Τεχνολογιών στα πλαίσια της Διά Βίου Μάθησης». Οι εκπαιδευτικοί αποκτούν με βάση τη συμφωνία, ηλεκτρονική πρόσβαση σε έναν πολύ μεγάλο αριθμό άρθρων και επιστημονικών περιοδικών (από το χώρο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και μέσω της ιστοσελίδας του : <http://www.pi.ac.cy>).

7.6.3 ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Κατά το έτος 2009 συνεχίστηκε η παραχώρηση των εκπαιδευτικών παραγωγών του Π.Ι. και της Εκπαιδευτικής Τηλεόρασης της Ελλάδας στα σχολεία μέσω του νέου ανανεωμένου καταλόγου.

Η πρώτη συμπαραγωγή του Τομέα Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας και της Διεύθυνσης της Εκπαιδευτικής Τηλεόρασης της Ελλάδας έχει προβληθεί με επιτυχία στην Κύπρο, τον Ιούνιο του 2009 στη Λευκωσία και τον Οκτώβριο του 2009 στη Λεμεσό, καθώς και στο σπίτι της Κύπρου στην Αθήνα τον Οκτώβριο του 2009.

Παράλληλα, τον Ιούλιο του 2009 υπογράφηκε η συνέχιση της συνεργασίας μεταξύ του Τομέα Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας και της Διεύθυνσης της Εκπαιδευτικής Τηλεόρασης της Ελλάδας με τριετή προγραμματισμό για έξι (6) νέες συμπαραγωγές. Το Σεπτέμβριο 2009 ξεκίνησε η επόμενη συμπαραγωγή με θέμα την Κεραμική Τέχνη στην Κύπρο και στην Κρήτη.

7.6.4 ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ – ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Κατά τη διάρκεια του 2009, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου συνέχισε τη συμμετοχή του στα υφιστάμενα ευρωπαϊκά προγράμματα και ξεκίνησε καινούργια (Πίνακας 1). Από το Μάρτιο 2009 έγινε, επίσης, μέλος του Ευρωπαϊκού Γραφείου Κύπρου. Παράλληλα, έχει υποβάλει προτάσεις για ερευνητικά προγράμματα στο Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας.

Πίνακας 1

Ευρωπαϊκά Προγράμματα στα οποία Συμμετείχε το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο κατά το 2009

ΔΡΑΣΗ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΘΕΜΑ
Σεπτέμβριος 2006 - Ιούνιος 2009	eContentPlus CITER Creation of a European History Textbook Repository	Δημιουργία μιας ηλεκτρονικής βάσης ιστορικών βιβλίων στο διαδίκτυο, με σκοπό την πρόσβαση και διερεύνηση ιστορικών πληροφοριών μέσα από πολλαπλές πηγές πληροφόρησης.

Οκτώβριος 2006 - Οκτώβριος 2009	PRO - CLIL	Βασικές αρχές για την εφαρμογή της μεθοδολογίας CLIL στη Δημοτική και Προδημοτική Εκπαίδευση.
2008 - 2010	COMENIUS Network Wi-Mi (Wide Minds)	Θεματικό δίκτυο με κύριο στόχο την ενίσχυση των διαπολιτισμικών συνεργασιών μεταξύ ευρωπαϊκών σχολείων.
2008 - 2010	CYBERETHICS GII Island-wide combined Safer Internet Awareness Node and Hotline	Η ασφαλής χρήση του διαδικτύου.
1 Οκτωβρίου 2009 - 30 Σεπτεμβρίου 2011	Life Long Learning A Framework for Preparing Teachers to Teach with ICT	Μελέτη υφιστάμενων πρακτικών για το σχεδιασμό και ανάπτυξη μαθησιακών εισηγήσεων για την ενσωμάτωση των Τ.Π.Ε. στη μαθησιακή διαδικασία, μεταφορά τεχνογνωσίας από προηγούμενα έργα, δημιουργία δομής και διαδικασίας για την εφαρμογή νέων προτάσεων.
9 - 23 Αυγούστου 2009	ERASMUS Εντατικά προγράμματα Analysis of Comparative Educational Policies (ACEP), Social Inclusion/ Exclusion in Education (SINEX) και Individual Plurilingualism in Education (IMBILD)	
	“ENTEPE”	European Network on Teacher Education Policy.
22 - 23 Ιουνίου 2009	Pestalozzi	Pestalozzi Training Programme for educational professionals: The core competences of the Pestalozzi Programme.

7.6.5 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Δίκτυο Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Στα πλαίσια της ενίσχυσης της παρεχόμενης Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη στους μαθητές και εκπαιδευτικούς όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού στα πλαίσια της υλοποίησης της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση δημιούργησε το Δίκτυο Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε.). Το δίκτυο των Κ.Π.Ε. βρίσκεται στο δεύτερο χρόνο λειτουργίας του και στην παρούσα φάση λειτουργεί με τρία Κέντρα: το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Πεδοουλά, το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Αθαλάσσας και το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της Κοινότητας Ακρωτηρίου. Τα Κέντρα βρίσκονται υπό την εποπτεία του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου που είναι και ο συντονιστικός φορέας του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για τα θέματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και Αειφόρου Ανάπτυξης. Η δημιουργία των Κ.Π.Ε. είναι το αποτέλεσμα της στενής συνεργασίας του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού με τις τοπικές κοινότητες (Κοινότητα Πεδοουλά και Ακρωτηρίου), αλλά και με το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος-Τμήμα Δασών, με τη συμβολή και τη συνεργασία των οποίων δημιουργήθηκε το Κ.Π.Ε. Αθαλάσσας. Τα Κ.Π.Ε. Ακρωτηρίου και Αθαλάσσας προσφέρουν ολοήμερα και μονοήμερα προγράμματα, ενώ το Κ.Π.Ε. Πεδοουλά, πέρα από την προσφορά μονοήμερων και ολοήμερων προγραμμάτων, προσφέρει διήμερα και τριήμερα προγράμματα με διαμονή μέχρι και σαράντα μαθητών στους ξενώνες του.

Τα προγράμματα όλων των Κ.Π.Ε. έχουν σχεδιασθεί από την ομάδα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στα ειδικά περιβαλλοντικά πεδία των περιοχών στις οποίες έχουν δημιουργηθεί και να συνάδουν με τα σύγχρονα θέματα του Περιβάλλοντος και της Αειφόρου Ανάπτυξης, όπως έχουν καθορισθεί από τους διεθνείς οργανισμούς και την επιστημονική κοινότητα. Τα προγράμματα είναι οργανωμένα στη βάση πέντε θεματικών αξόνων, «Δάσος-Βιοποικιλότητα», «Νερό», «Περιβάλλον και Πολιτισμός», «Εδαφος», «Περιβάλλον και Τοπική Κοινότητα» και είναι άμεσα συνδεδεμένα με το σχολείο (θεματικές που περιέχονται στο Αναλυτικό Πρόγραμμα, Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης που υλοποιούνται στα σχολεία).

Στόχος των Κέντρων είναι να λειτουργήσουν ως υποστηρικτικές δομές για την προώθηση της Εκπαίδευσης, για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη στα σχολεία και να καταστούν χώροι ανάπτυξης και εφαρμογής πολύπλευρων περιβαλλοντικών δράσεων μέσα από τις οποίες μαθητές, εκπαιδευτικοί, φοιτητές, αλλά και άλλες ομάδες πληθυσμού θα έχουν την ευκαιρία να διερευνήσουν περιβαλλοντικά ζητήματα μέσα από τη βιωματική και εμπειρική ενασχόλησή τους σε διάφορα μαθησιακά περιβάλλοντα πέρα από το σχολείο και στη βάση της συνεξέτασης των κοινωνικών, πολιτικών και οικονομικών παραμέτρων.

Σημειώνεται ότι κατά τη φετινή χρονιά συμμετείχαν στα προγράμματα του δικτύου περίπου δεκαοκτώ χιλιάδες (18.000) μαθητές/τριες, οκτακόσιοι (800) εκπαιδευτικοί και διακόσιοι (200) φοιτητές/τριες από την Κύπρο και το εξωτερικό.

Επιπλέον, στα πλαίσια των δράσεων του Κ.Π.Ε. Πεδοουλά διεξήχθησαν δύο τριήμερα διατμηματικά σεμινάρια επιμόρφωσης με τη συμμετοχή εξήντα (60) εκπαιδευτικών.

Δραστηριότητες και Δράσεις της Ομάδας Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Μερικές από τις πιο σημαντικές δραστηριότητες της Ομάδας Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης για τη σχολική χρονιά 2009 αποτέλεσαν:

- Η προσφορά επιμορφωτικών σεμιναρίων στους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων σε θέματα σχετικά με την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη. Στα πλαίσια της δράσης αυτής οργανώθηκαν τα πιο κάτω σεμινάρια: «Η Διαθεματικότητα στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση»,

«Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στο Σχολείο: Θεωρητικές και Μεθοδολογικές Προσεγγίσεις», «Ο Ρόλος και η Συμβολή των Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στην Προώθηση της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στο Σχολείο» και «Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης».

- Η συμμετοχή σε εθνικά, διεθνή και ευρωπαϊκά προγράμματα και δίκτυα για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Στα πλαίσια της δράσης αυτής η παιδαγωγική ομάδα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης συμμετέχει ή συντονίζει τα πιο κάτω προγράμματα:
 - α) Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα, «Μαθαίνω για τα Δάση» (Leaf): Το πρόγραμμα επιδιώκει τη δημιουργία δικτύων συνεργασίας ανάμεσα στα διάφορα σχολεία της Ευρώπης με στόχο τη διαμόρφωση δασικής συνείδησης και την παραγωγή σχετικού εκπαιδευτικού υλικού. Εθνικός χειριστής του προγράμματος είναι ο μη κυβερνητικός οργανισμός «Φίλοι της Θάλασσας» (CYMEPA) και συντονιστής το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
 - β) Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα, «Θεματικό Δίκτυο Δάσος - Μονοπάτια της Φύσης»: Το πρόγραμμα αυτό εντάσσεται στο πλαίσιο των συνεργασιών Κύπρου - Ελλάδας και αποσκοπεί στην ενασχόληση των μαθητών με ζητήματα που αφορούν στο δάσος και τα μονοπάτια της φύσης.
 - γ) Περιβαλλοντικό Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα, «Σκηνοθετώ και Δημιουργώ με και για το Περιβάλλον»: Διεξήχθη κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009 σε παγκύπρια κλίμακα με τη συμμετοχή εξήντα σχολείων (χίλιοι διακόσιοι (1200) μαθητές και διακόσιοι (200) εκπαιδευτικοί) από τη Δημοτική, Μέση Γενική και Μέση Τεχνική - Επαγγελματική Εκπαίδευση. Το πρόγραμμα σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, με τη συνεργασία του Πανεπιστημίου Frederick και της εταιρείας παραγωγής ταινιών Green Olive Films και με τη χρηματοδότηση της Alpha Bank Cyprus Ltd στο πλαίσιο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.

Στα πλαίσια του προγράμματος αναπτύχθηκαν δύο παράλληλες κεντρικές δράσεις:

- Δημιουργία περιβαλλοντικών τηλεοπτικών σποτ ευαισθητοποίησης, που υλοποιήθηκε από τη Μέση Γενική και Μέση Τεχνική - Επαγγελματική Εκπαίδευση.
- Δημιουργία περιβαλλοντικών φωτογραφικών λευκωμάτων, που υλοποιήθηκε από τη Δημοτική Εκπαίδευση.
- Συμμετοχή της ομάδας Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στα πλαίσια της Διεθνούς Εκπαιδευτικής Έκθεσης.
- Η συμβουλευτική στήριξη των σχολείων και η διεξαγωγή σεμιναρίων για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη σε σχολική βάση.
- Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στα πλαίσια των αναγκών της σχολικής μονάδας και της τοπικής κοινότητας.
- Η διεξαγωγή ερευνών σχετικών με την αξιολόγηση προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και τη διάγνωση των αναγκών των εκπαιδευτικών σε θέματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

7.7 ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ

Σκοπός των προγραμμάτων Αγωγής Υγείας είναι η προάσπιση, η βελτίωση, και η προαγωγή της σωματικής, ψυχικής και κοινωνικής ευεξίας των μαθητών/τριών, αφενός μεν με την ανάπτυξη των κοινωνικών τους δεξιοτήτων και της κριτικής τους σκέψης, αφετέρου δε με την αναβάθμιση του κοινωνικού και φυσικού περιβάλλοντός τους. Η Αγωγή Υγείας αποτελεί την ενδεδειγμένη προληπτική προσέγγιση στο χώρο της εκπαίδευσης στην αντιμετώπιση προβλημάτων που αφορούν στις διαπροσωπικές σχέσεις, στην αντικοινωνική συμπεριφορά, στην παραβατικότητα, στο κάπνισμα, στο αλκοόλ, στα ναρκωτικά, στα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα, στην παχυσαρκία, στην οδική ασφάλεια καθώς και στο ρατσισμό.

Βασικός άξονας της στρατηγικής του ΥΠΠ είναι η **ενεργοποίηση και η στήριξη των σχολικών μονάδων στην ανάπτυξη και εφαρμογή σχεδίου δράσης αγωγής υγείας και πρόληψης της παραβατικότητας. Το σχέδιο δράσης θα πρέπει να είναι αποδεκτό από τους μαθητές και το προσωπικό του σχολείου, να ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες του κάθε σχολείου, ενώ παράλληλα να αξιοποιεί ευκαιρίες συνεργασίας με τους γονείς, την κοινότητα και άλλους φορείς.** Στα πλαίσια εφαρμογής αυτής της στρατηγικής του ΥΠΠ, έχει ζητηθεί με ΕΓΚΥΚΛΙΟ (αρ.1922 για τη Δημοτική, αρ.4124 για τη Μέση Γενική και αρ.286 για τη Μέση Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση) όπως όλες οι σχολικές μονάδες αναπτύξουν και εφαρμόσουν σχέδιο δράσης αγωγής υγείας και πρόληψης της παραβατικότητας. Στη σχετική εγκύκλιο υπάρχουν παραδείγματα καλής πρακτικής.

Στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού λειτουργεί η Υπηρεσία Αγωγής Υγείας για στήριξη των σχολείων σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Η Υπηρεσία Αγωγής Υγείας προβαίνει στις ακόλουθες ενέργειες:

- **Επιμορφώσεις Εκπαιδευτικού Προσωπικού.** Οι σχετικές επιμορφώσεις ανακοινώνονται με εγκυκλίους στην ιστοσελίδα του ΥΠΠ.
- **Επιχορηγήσεις Δράσεων των σχολικών μονάδων.** Οι δράσεις που επιχορηγούνται στοχεύουν στην ενίσχυση των παραγόντων που εξυπηρετούν τους στόχους της αγωγής υγείας, όπως αυτοί έχουν αναδειχθεί για το κυπριακό συγκείμενο, αλλά και διεθνώς: Καλλιέργεια προσωπικών και κοινωνικών δεξιοτήτων, αποτελεσματική διαχείριση συναισθημάτων και ανάπτυξη επικοινωνιακών δεξιοτήτων, προαγωγή της αυτοεκτίμησης, βελτίωση του ψυχοκοινωνικού κλίματος του σχολείου, στήριξη της οικογενειακής επάρκειας. Το αίτημα για επιχορήγηση καθώς και σχετικές πληροφορίες δίνονται στις ΕΓΚΥΚΛΙΟΥΣ αρ.1520, 1521 για τη Δημοτική Εκπαίδευση και αρ. 3493 για τη Μέση Γενική και Μέση Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση.
- **Εφαρμογή Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας**
 - **Ευρωπαϊκό Δίκτυο Σχολείων Προαγωγής Υγείας:** Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Σχολείων Προαγωγής Υγείας (Ε.Δ.Σ.Π.Υ.), στοχεύει στην ανάπτυξη υγιεινού τρόπου ζωής για όλα τα μέλη της σχολικής μονάδας. Το πρόγραμμα εφαρμόζεται στα σχολεία με τη συνεργασία του Υπουργείου Υγείας.
 - **Eu Znn:** Το πρόγραμμα είναι καρπός διακρατικής συμφωνίας της Ελλάδας με την Κύπρο. Στα πλαίσια αυτού του προγράμματος, κάθε κυπριακό σχολείο που συμμετέχει συνεργάζεται για δύο χρόνια με ένα ελλαδικό και διερευνούν ένα θέμα σχετικό με την υγεία (κάπνισμα, αλκοόλ, ναρκωτικά, διατροφή κλπ.)
 - **Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας:** Πρόκειται για Πρόγραμμα επιλεκτικής ή επικεντρωμένης πρόληψης το οποίο συνίσταται στην ενίσχυση δικτύων σχολείων σε κοινωνικά υποβαθμισμένες περιοχές. Στις Ζ.Ε.Π. αναπτύσσονται πάρα πολλές καινοτόμες δράσεις προληπτικού χαρακτήρα, όπως λειτουργία αίθουσας δημιουργικής απασχόλησης και ψυχαγωγίας, λειτουργία μαθητικών

λεσχών (χορού, θεάτρου, δημοσιογραφίας, μουσικής, ζωγραφικής, ραδιοερασιτεχνισμού, ποδοσφαίρου) και πρόγραμμα εκπαιδευτικών, πολιτιστικών και δραστηριοτήτων αγωγής υγείας.

- **Ιστορίες Ξυπνούν:** Πρόκειται για πρόγραμμα προφορικού λόγου και αφήγησης λαϊκών παραμυθιών υπό μορφή εργαστηρίων προς μαθητές. Στόχος του προγράμματος είναι η καταπολέμηση της εξάρτησης μέσω του πολιτισμού, της τέχνης και της αφήγησης.
 - **Κυκλοφοριακή Αγωγή:** Το πρόγραμμα «Κυκλοφοριακή Αγωγή» προωθεί την ευαισθητοποίηση εκπαιδευτικών και μαθητών σε θέματα οδικής ασφάλειας. Οι δράσεις του προγράμματος περιλαμβάνουν επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και εξάσκηση των παιδιών με τη χρήση σχολικών βοηθημάτων, εποπτικού υλικού και πρακτική εφαρμογή του κώδικα οδικής κυκλοφορίας. Επιδιώκεται η ανάπτυξη στάσεων και δεξιοτήτων και η καλλιέργεια οδικής συνείδησης και επιθυμητής συμπεριφοράς.
 - **Μέντωρ:** Οι Μονάδες Εκπαίδευσης Ζωής «Μέντωρ» είναι κινητές αίθουσες διδασκαλίας όπου προσφέρονται προγράμματα εκπαίδευσης από την Α΄ Δημοτικού μέχρι την Β΄ Γυμνασίου με στόχο την πρόληψη της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών.
 - **Σεμινάρια Αντιναρκωτικής Αγωγής:** Είναι ετήσια τριήμερα σεμινάρια με επιλεγμένους μαθητές της Β΄ Γυμνασίου με στόχο να αποτελέσουν πυρήνες αντίστασης μέσα στα σχολεία τους ενάντια στις εξαρτησιογόνους ουσίες.
- **Σχολείο Χωρίς Καπνό:** Με σχετική ΕΓΚΥΚΛΙΟ αρ. 2110 για τη Δημοτική Εκπαίδευση και αρ. 4316 για τη Μέση Γενική και Μέση Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση καλούνται τα σχολεία όλων των βαθμίδων να εφαρμόσουν αντικαπνιστικές δράσεις για τους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς ή/και τους γονείς και κηδεμόνες των μαθητών. Στην εγκύκλιο επισυνάπτονται κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη αντικαπνιστικής πολιτικής στο σχολείο και ενδεικτικές δραστηριότητες που μπορούν να εφαρμοστούν σε επίπεδο σχολείου και τάξης. Παρέχονται ακόμη πληροφορίες για τις αρνητικές επιπτώσεις του καπνίσματος στην υγεία και στατιστικά δεδομένα για τους νεαρούς καπνιστές στην Κύπρο. Τέλος, δίνονται στοιχεία για ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς που μπορούν να στηρίξουν αντικαπνιστικές δράσεις στα σχολεία.
 - Λειτουργία της **Ομάδας Άμεσης Παρέμβασης και του Παρατηρητήριου για τη Βία** για αντιμετώπιση σοβαρών περιστατικών παραβατικότητας. Το αίτημα για παρέμβαση της Ομάδας καθώς και σχετικές πληροφορίες δίνονται στην ΕΓΚΥΚΛΙΟ αρ. 1812 για τη Δημοτική Εκπαίδευση και αρ.3958 για τη Μέση Γενική και Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση.
 - **Πρόσβαση σε έντυπο και ηλεκτρονικό υλικό:** Η ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Αγωγής Υγείας είναι η http://www.moec.gov.cy/agogi_ygeias. Στο ΥΠΠ λειτουργεί δανειστική βιβλιοθήκη με βιβλία αγωγής υγείας για εκπαιδευτικούς (αίθουσα 405Α). Η Υπηρεσία Αγωγής Υγείας προμηθεύει τις σχολικές μονάδες με βιβλία αγωγής υγείας.
 - **Διάδοση Καλών Πρακτικών Αγωγής Υγείας:** Η Υπηρεσία Αγωγής Υγείας διοργανώνει συναντήσεις και συνέδρια μεταξύ των σχολείων με στόχο την ανταλλαγή υλικού. Επίσης διοργανώνει διαγωνισμούς για προληπτικές ενέργειες που αναπτύσσουν οι σχολικές μονάδες που αφορούν στο κάπνισμα, στην ασφάλεια και στην παραβατικότητα. Παραδείγματα καλών πρακτικών εμφανίζονται στην ιστοσελίδα και σε σχετικές εγκυκλίους.

8. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

8.1 ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΕΥΡΥΔΙΚΗ

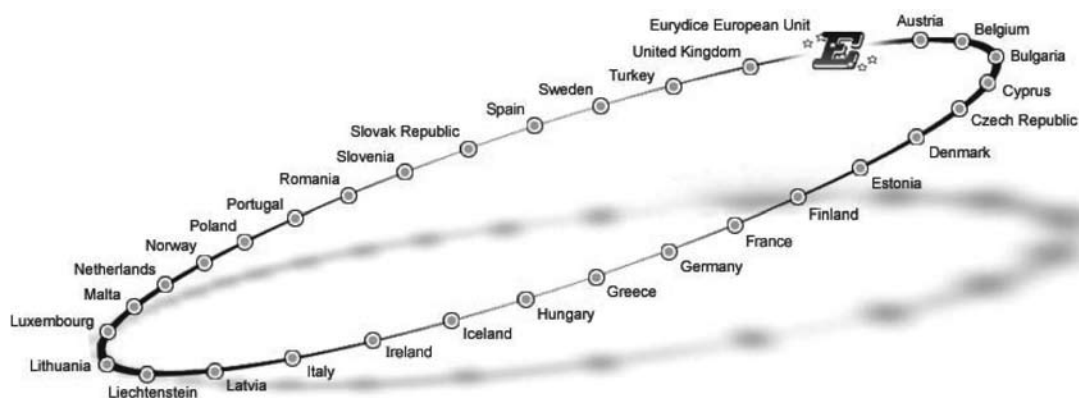
Το ευρωπαϊκό δίκτυο πληροφόρησης για την εκπαίδευση “Ευρυδική” είναι ένας θεσμικός μηχανισμός που ιδρύθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα Κράτη Μέλη και που από το 1980 έχει ως στόχο την ενίσχυση της συνεργασίας στην εκπαίδευση μέσα από την κατανόηση των συστημάτων και των πολιτικών.

1. Το Δίκτυο Ευρυδική

Αποτελείται από μία Ευρωπαϊκή Μονάδα με έδρα τις Βρυξέλλες και Εθνικές Μονάδες σε κάθε μια από τις 31 χώρες που καλύπτονται από το πρόγραμμα «Διά Βίου Μάθησης» (δηλαδή τα 27 Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τις τρεις χώρες ΕΖΕΣ/ΕΟΧ και την Τουρκία), οι οποίες λειτουργούν κατά κανόνα στα Υπουργεία Παιδείας ή σε φορείς που συνδέονται άμεσα με αυτά.

Το δίκτυο ήταν αναπόσπαστο τμήμα του ΣΩΚΡΑΤΗ, του προγράμματος κοινοτικής δράσης στην εκπαίδευση από το 1995 ως το 2006. Από το 2007, έχει περιληφθεί στο πρόγραμμα δράσης της Ε.Ε. στον τομέα της διά βίου μάθησης όπου, ως μέρος του εγκάρσιου προγράμματος, υποστηρίζει την ανάπτυξη των πολιτικών σε αυτό τον τομέα, καθώς επίσης και τη συνεργασία σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Από τις 16 Σεπτεμβρίου 2008, την ευθύνη για τις ευρωπαϊκές δραστηριότητες του Δικτύου, έχει αναλάβει το Εκπαιδευτικό, Οπτικοακουστικό και Πολιτιστικό Εκτελεστικό Γραφείο της Επιτροπής.

Η Ευρωπαϊκή Μονάδα “Ευρυδική” υποστηρίζει την Επιτροπή όσον αφορά στις δράσεις στο χώρο της εκπαίδευσης που απαιτούν συνεργασία με άλλους διεθνείς οργανισμούς, ιδιαίτερα το Συμβούλιο της Ευρώπης, τον Οργανισμό για Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη (ΟΟΣΑ) και τον Εκπαιδευτικό, Επιστημονικό και Πολιτιστικό Οργανισμό των Ηνωμένων Εθνών (Ουνέσκο).

Η εργασία του Δικτύου βασίζεται σε δεδομένα που συλλέγονται από κάθε Εθνική Μονάδα. Η διαδικασία για την προετοιμασία των μελετών βασίζεται σε σταθερούς και ομοίμορφους ορισμούς και στην προετοιμασία των σχετικών ερωτηματολογίων. Η συγκριτική ανάλυση που αναλαμβάνει η Ευρωπαϊκή Μονάδα ελέγχεται από τις Εθνικές Μονάδες ώστε να εξασφαλίζει το να είναι οι πληροφορίες ορθές και ακριβείς.

2. Εκδόσεις

Προκειμένου να ανταποκριθεί στις ανάγκες των χρηστών του, το δίκτυο Ευρυδίκη προετοιμάζει και εκδίδει τα ακόλουθα:

- εύκολα συγκρίσιμες και τακτικά επικαιροποιημένες μονογραφίες σχετικά με την οργάνωση των εκπαιδευτικών συστημάτων,
- συγκριτικές μελέτες για ειδικά θέματα στο πλαίσιο ενδιαφερόντων της Κοινότητας,
- δείκτες για διαφορετικά επίπεδα της εκπαίδευσης, από την προδημοτική έως την ανώτατη εκπαίδευση.

Μία από τις πηγές που χρησιμοποιείται από τους χρήστες του Δικτύου είναι το Eurybase, μία μοναδική και λεπτομερής βάση δεδομένων για όλα τα εκπαιδευτικά συστήματα που καλύπτονται από το Δίκτυο. Σε συνεργασία με την Eurostat (το Στατιστικό Γραφείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων), η «Ευρυδίκη» παράγει το Key Data on Education-Αριθμοί Κλειδιά στην Εκπαίδευση, μια έκδοση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που περιλαμβάνει γενικούς και θεματικούς δείκτες οι οποίοι επικαιροποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Η «Ευρυδίκη» συνεργάζεται στενά και με το Cedefop (το Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης) και το ETF (Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Κατάρτισης), κυρίως για την προετοιμασία της έκδοσης «Structures of Education, Initial Training and Adult Education Systems in Europe»-Δομές της εκπαίδευσης, της αρχικής κατάρτισης και των συστημάτων εκπαίδευσης ενηλίκων στην Ευρώπη.

Εκδόσεις του Δικτύου κατά τη χρονιά 2008-2009

- Arts and Cultural Education at School in Europe (Τέχνες και Πολιτιστική Εκπαίδευση στα Σχολεία στην Ευρώπη)
- National Testing of Pupils in Europe: Objectives, Organisation and Use of Results (Εθνικές Εξετάσεις Μαθητών στην Ευρώπη: Στόχοι, Οργάνωση και Χρήση των Αποτελεσμάτων)
- Key Data on Education in Europe 2009 (Αριθμοί Κλειδιά στην Εκπαίδευση στην Ευρώπη 2009)
- Integrating Immigrant Children into Schools in Europe: Measures to foster communication with immigrant families and heritage language teaching for immigrant children (Η Ενσωμάτωση των Παιδιών από Οικογένειες Μεταναστών στα Σχολεία στην Ευρώπη)
- Higher Education in Europe 2009: Developments in the Bologna Process (Τριτοβάθμια Εκπαίδευση στην Ευρώπη 2009: Εξελίξεις στη Διαδικασία της Μπολόνια)
- Εθνικός Φάκελος 2008-2009
- Εθνική Περίληψη 2008-2009

3. Κυπριακή Μονάδα Ευρυδίκη

Στην Κύπρο, από τον Ιούνιο του 2002, η Μονάδα λειτουργεί στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, με την ονομασία Κυπριακή Μονάδα Ευρυδίκη.

Οι δραστηριότητες της Κυπριακής Μονάδας Ευρυδίκη επικεντρώνονται στη συγκέντρωση πληροφοριών για όλες τις πτυχές και όλες τις βαθμίδες (Προδημοτική, Δημοτική, Μέση, Μέση Τεχνική και Επαγγελματική, Ανώτερη-Ανώτατη) του Κυπριακού Εκπαιδευτικού συστήματος, και στην κατάταξη και τοποθέτηση αυτών των πληροφοριών στην ανάλογη βάση δεδομένων.

Μια εξίσου σημαντική δραστηριότητα της Μονάδας, είναι ο συντονισμός για τη συγ-

γραφή εκδόσεων και η διανομή τους σε αποδέκτες προτεραιότητας (priority recipients) εντός του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, σε εξωτερικούς συνεργάτες, αλλά και στα ΜΜΕ, συνεπώς και στο ευρύ κοινό.

Επίσης, αναλαμβάνει το συντονισμό για την ετήσια ανανέωση των στοιχείων του Εθνικού Φακέλου και των Εθνικών Περιλήψεων.

Κατά το 2009 η Κυπριακή Μονάδα Ευρυδίκη είχε αναλάβει την ολική επιμέλεια της έκδοσης Key Data on Education in Europe 2009 στα ελληνικά, (μετάφραση, εκτύπωση, διανομή και προώθηση) γεγονός που θεωρείται πάρα πολύ σημαντική συμβολή τόσο της Μονάδας, όσο και του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού στην προώθηση των δραστηριοτήτων του Ευρωπαϊκού Δικτύου Πληροφοριών.

9. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

9.1 ΜΕΣΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

9.1.1 ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΟΥΝΕΣΚΟ ΚΥΠΡΟΥ

- Δραστηριοποιήθηκαν και φέτος τα Εταιρικά Σχολεία Ουνέσκο Κύπρου, που λειτουργούν εδώ και 38 χρόνια. Τα σχολεία αυτά (πέντε από τη Δημοτική Εκπαίδευση και 10 από τη Μέση Εκπαίδευση) έχουν ως κύριο στόχο την προβολή και προώθηση των ιδανικών της Ουνέσκο, όπως η ανάπτυξη των γραμμάτων, των τεχνών και των επιστημών, το φυσικό περιβάλλον, την πολιτιστική κληρονομιά και τα ανθρώπινα δικαιώματα, μεταξύ των μαθητών μας.
- Στις 10 Δεκεμβρίου 2008 οργανώθηκε στην Πάφο, από το Λύκειο Κύκκου, εκδήλωση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα.
- Τα Εταιρικά Σχολεία Ουνέσκο Κύπρου έχουν ως βασική δραστηριότητά τους την οργάνωση του ετήσιου Παγκύπριου Συνεδρίου τους. Έτσι το Μάρτιο του 2009 οργανώθηκε στην Πάφο από το Λύκειο Αρχ. Μακαρίου Γ', το ΛΒ΄ Παγκύπριο Συμπόσιο με θέμα «Μνημεία και Αρχαιολογικοί Χώροι που βρίσκονται στον Κατάλογο Πολιτιστικής Κληρονομιάς της ΟΥΝΕΣΚΟ. Τα Μωσαϊκά της Νέας Πάφου». Σε αυτό συμμετείχαν τα Εταιρικά Σχολεία Κύπρου καθώς και τα συνεργαζόμενα Εταιρικά Σχολεία Ουνέσκο Αττικής.
- Μετά από πολυετή σειρά πετυχημένων συμποσίων, αποφασίστηκε για φέτος μια αλλαγή στις εργασίες του Συμποσίου. Μια σημαντική αλλαγή είναι ότι το Συμπόσιό μας άνοιξε τις πόρτες του και σε άλλες συμμετοχές. Για να υπάρξει συνέχεια στις βαθμίδες εκπαίδευσης, από τη Δημοτική μέχρι και την Ανώτερη Εκπαίδευση καλέσαμε για πρώτη φορά το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου για να καταθέσουν τη δική τους άποψη για το θέμα. Καλωσορίσαμε επίσης τη Σχολή Τυφλών που σε συνεργασία με άλλα φιλοξενούμενα σχολεία ζωντάνεψαν μια καθημερινή σκηνή από τα μωσαϊκά της Νέας Πάφου. Για πρώτη φορά συμμετείχε επίσης η Τεχνική Εκπαίδευση, μαθητές της οποίας παρουσίασαν και παρέθεσαν τις γεύσεις των αρχαίων Κυπρίων.
- Μια άλλη σημαντική αλλαγή αφορά στον τρόπο παρουσίασης των εργασιών των μαθητών. Οι εργασίες παρουσιάζονται πλέον με τη χρήση της τεχνολογίας, με μουσική και δραματοποίηση επί σκηνής.
- Τα Εταιρικά Σχολεία Ουνέσκο Κύπρου συμμετέχουν επίσης και στο Συνέδριο Εταιρικών Σχολείων Ουνέσκο της Ελλάδας. Το θέμα του φετινού συνεδρίου ήταν «Διατροφή και Ποιότητα Ζωής».

9.1.2 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ» ΙΔ΄ ΣΥΝΟΔΟΣ 2009

Το Πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων» είναι ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα που απευθύνεται σε όλους τους μαθητές της Β΄ τάξης των Λυκείων της Ελλάδας και του Ελληνισμού του εξωτερικού. Είναι μια προσφορά της Βουλής των Ελλήνων στη γενική εκπαίδευση και στην ευρύτερη παιδεία των Ελλήνων και των Ελληνίδων. Σκοπός του πρωτοποριακού αυτού Εκπαιδευτικού Προγράμματος είναι η συμβολική εμπειρία και συμμετοχή των νέων στα κοινά και η μύση τους στις αξίες, τους κανόνες και τις πρακτικές της δημοκρατίας. Η Κύπρος συμμετέχει ανελλιπώς με είκοσι (20) Εφηβους Βουλευτές οι οποίοι φιλοξενούνται κάθε χρόνο από το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων.

Τη σχολική χρονιά 2008-2009 έλαβαν μέρος από την Κύπρο στο πρόγραμμα 1336 μαθητές/τριες της Β΄ τάξης Λυκειακού κύκλου από 62 Σχολεία (43 Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης).

σης, 8 Έφηβοι Τεχνικής Εκπαίδευσης και 11 Ιδιωτικής Εκπαίδευσης). Οι 20 βουλευτές, εκπροσωπούν όλες τις επαρχίες της Κύπρου (7 για τη Λευκωσία, 4 για τη Λεμεσό, 3 για την Αμμόχωστο, 2 για τη Λάρνακα, 2 για την Πάφο, 1 για την Κερύνεια και 1 για την Καρπασία).

Σε πρώτη φάση οι εργασίες αξιολογήθηκαν στην Κύπρο από ομάδα αξιολογητών οι οποίοι επέλεξαν, κατά επαρχία, αριθμό εργασιών, σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγησης όπως αυτά έχουν καθοριστεί από το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων.

Τα βασικά αυτά κριτήρια είναι:

1. Το ζήτημα που διαλέγει να θέσει και να αναπτύξει ο μαθητής δεν πρέπει να εξαντλείται σε προσωπικά βιώματα, αλλά να έχει κοινωνική διάσταση και να ανάγεται σε πολιτικά ζητήματα, δηλαδή από την ανάλυση να προκύπτει η ανάγκη λήψης μέτρων για την αντιμετώπισή τους προς το συμφέρον του κοινωνικού συνόλου.
2. Το δοκίμιο να περιέχει τεκμηριωμένες και ρεαλιστικές προτάσεις για την επίλυση των προβλημάτων που τίθενται.
3. Ο λόγος του μαθητή να είναι σαφής, ευπρεπής, ορθά δομημένος και ορθολογικά συγκροτημένος.

Σε δεύτερη φάση, κατά επαρχία, προέκυψαν, με δημόσια κλήρωση στην Ελλάδα, οι είκοσι (20) έφηβοι που εκπροσώπησαν την Κύπρο στη 14^η Σύνοδο, που έγινε στην Αθήνα από τις 4-7 Σεπτεμβρίου 2009.

Η συμμετοχή των 20 Έφηβων Βουλευτών μας στις εργασίες της 14^{ης} ΣΥΝΟΔΟΥ της Βουλής των Εφήβων υπήρξε πραγματικά άψογη από κάθε άποψη. Οι Κύπριοι Έφηβοι Βουλευτές εξέφρασαν με παρηγορία τις ιδέες και απόψεις τους σε ποικίλα θέματα που απασχόλησαν τη Σύνοδο και τα οποία άπτονταν του περιβάλλοντος, των ναρκωτικών, της παιδείας, της οικονομίας, της βίας και της εγκληματικότητας κ. ά. Η συμβολή τους στις εργασίες των έξι σχετικών επιτροπών, Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων, Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων, Οικονομικών, Παραγωγής και Εμπορίου, Κοινωνικών Υποθέσεων, Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης και στην ολομέλεια της Βουλής των Εφήβων, ήταν αξιόλογη και συνέβαλε ουσιαστικά στην επιτυχή διεκπεραίωση των εργασιών της Συνόδου.

Συγκεκριμένα, πέρα από την ενεργότατη συμβολή όλων των Κυπρίων Εφήβων Βουλευτών με τη συμμετοχή τους στις επιτροπές και στην τελική φάση των εργασιών, με τις εκφρασθείσες απόψεις τους απέσπασαν τα συχαρητήρια όλων των παρευρισκομένων. Στην ολομέλεια την Κύπρο εκπροσώπησαν, μετά από κλήρωση, οι Έφηβοι Βουλευτές Ηροδότου Παντελής του Γυμνασίου Ομόδους που μίλησε με θέμα το «Περιβάλλον» και η Παπαστεφάνου Ελένη του Παγκυπρίου Γυμνασίου Λευκωσίας με θέμα «Σχέσεις Κύπρου – Ελλάδας». Η πανηγυρική συζήτηση στην ολομέλεια της Βουλής των Εφήβων έγινε στην παρουσία του Προέδρου της Βουλής κ. Δημήτρη Σιούφα, Υπουργών, Βουλευτών, Εκπροσώπων όλων των κομμάτων, του Υπουργού Παιδείας της Κύπρου κ. Ανδρέα Δημητρίου και άλλων επισήμων. Ο Υπουργός, κατά τη διάρκεια του διαλείμματος, είχε ιδιαίτερη συνάντηση με τον Πρόεδρο της Βουλής κ. Δημήτρη Σιούφα, όπου συζήτησαν διάφορα θέματα και αντάλλαξαν δώρα.

Γενικά, η σύγκληση της ολομέλειας της Βουλής των Εφήβων αποτέλεσε και φέτος για τους νέους μας μια ευκαιρία για εθνική αναβάπτιση με τη συνένωση νέων από τον απαιταχού Ελληνισμό και την ανταλλαγή απόψεων για τα σύγχρονα προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα τόσο ο ελληνοισμός, όσο και η ανθρωπότητα, μέσα σε συνθήκες έμπρακτης δημοκρατίας. Γενική ήταν η πεποίθηση πως η συνέχιση τέτοιων θεσμών, όπως είναι η «ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ» είναι απαραίτητη, γιατί έχει τόσα πολλά να προσφέρει στους νέους μας, που αποτελούν την ελπίδα για ένα καλύτερο αύριο.

9.1.3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

«Η Εκπαίδευση για τη Δημοκρατική Πολιτότητα και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα» (EDC/ HRE)

Στα πλαίσια των δραστηριοτήτων του Συμβουλίου της Ευρώπης περιλαμβάνεται και το πρόγραμμα «Εκπαίδευση για τη Δημοκρατική Πολιτότητα και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα» που καλύπτει όλες τις δραστηριότητες και ενέργειες που έχουν σχεδιασθεί, για να βοηθήσουν τόσο τη νεολαία όσο και τους ενήλικες να συμμετέχουν ενεργά στη δημοκρατική ζωή, διεκδικώντας όλα τα αναφαίρετα δικαιώματά τους, αλλά και αναλαμβάνοντας όλες τις ευθύνες που τους αναλογούν.

Στόχος του προγράμματος είναι να ενισχύσει τις δημοκρατικές κοινωνίες με την υιοθέτηση μιας έντονης δημοκρατικής κουλτούρας, με τόνωση του αισθήματος της συμμετοχής, της δέσμευσης, αλλά και της αποδοχής βασικών αξιών για δημιουργία μιας ελεύθερης, ανεκτικής και δίκαιης κοινωνίας σε εθνικό, αλλά και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η δημοκρατική πολιτότητα προσφέρεται ως ξεχωριστό μάθημα (Αγωγή του Πολίτη), αλλά και μέσα από το όλο πρόγραμμα και τις δραστηριότητες ή εκδηλώσεις των Σχολείων μας. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει την εκπαίδευση για την ειρήνη, την παγκόσμια εκπαίδευση, τη διαπολιτισμική εκπαίδευση, καθώς και τις έννοιες της εκδημοκρατικοποίησης και της συμμετοχής στα κοινά. Επιδιώκει να καταστήσει τους νέους μας ικανούς να αποκτήσουν πολιτική αγωγή, να αναπτύξουν στάσεις και αξίες απαραίτητες για υπεύθυνους πολίτες. Ετοιμάζει πολίτες να μπορούν να ζουν αποτελεσματικά και υπεύθυνα μέλη των τοπικών, εθνικών και παγκόσμιων κοινωνιών.

Η εκπαίδευση για τη Δημοκρατική πολιτότητα και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα ενδιαφέρει άμεσα τις εκπαιδευτικές αρχές, τα Σχολεία, τις μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, την Τοπική Αυτοδιοίκηση, τις κοινότητες και τα ΜΜΕ. Ιδιαίτερο ρόλο για την επιτυχία του προγράμματος έχει να διαδραματίσει η ευρύτερη παιδεία με έμφαση στη σχολική και εξωσχολική ζωή και με σχεδιασμό και υλοποίηση σχετικών δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων.

Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια τα Σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης συμμετέχουν στο project για το 2006 – 2009, όπως και όλες οι χώρες – μέλη του ΣτΕ, με τίτλο «Μαθαίνοντας και ζώντας τη Δημοκρατία για όλους». Τα Σχολεία μας, ενημερώνουν το Συντονιστή του Προγράμματος για όλες τις δραστηριότητες και εκδηλώσεις που προγραμματίζουν σχετικά με τη Δημοκρατική Πολιτότητα και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα.

Στις προτεραιότητές μας είναι η κοινωνική ένταξη και η συμμετοχή ατόμων ή ομάδων με ειδικά χαρακτηριστικά (μειονότητες, άτομα με ειδικές ικανότητες κ. ά.), καθώς και η διαπολιτισμική εκπαίδευση. Η προώθηση νέων μεθόδων μάθησης στα Σχολεία μας όλων των βαθμίδων δίνει την ευκαιρία στους εκπαιδευτικούς και στους μαθητές να συνεργαστούν και να εμπλακούν σε διαδικασίες που προάγουν τη δημοκρατική πολιτότητα στην καθημερινή ζωή. Ενεργοποιούν όλες τις δυνατότητες μάθησης και ανοίγουν νέους ορίζοντες σκέψης και συμμετοχής σε ό, τι συμβαίνει στο χώρο του Σχολείου και της κοινωνίας γενικότερα.

Τα βασικά στοιχεία που προωθούν την εκπαίδευση για τη δημοκρατική πολιτότητα και τα ανθρώπινα δικαιώματα στα Σχολεία μας είναι τα ακόλουθα:

- Σε συνεργασία με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο προωθούμε επιμορφωτικά σεμινάρια για όλους τους εκπαιδευτικούς.

-Στα πλαίσια των ίσων ευκαιριών στην εκπαίδευση έχουν ενταχθεί στα δημόσια σχολεία μας και στηρίζονται με ειδικά προγράμματα τα παιδιά με ειδικές ικανότητες. Λειτουργούν ειδικές μονάδες σε αρκετά Γυμνάσια, Λύκεια και Τεχνικές Σχολές.

-Λειτουργούν κατά επαρχία Σχολεία που ανήκουν στις Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας (ΖΕΠ) με στόχο τη σχολική επιτυχία για όλους τους μαθητές και τη δημιουργία μιας

αγωγής στην πολιτότητα.

- Προώθηση μέτρων για την ομαλή ένταξη των αλλόγλωσσων μαθητών στα σχολεία μας και στην κοινωνία γενικότερα.

- Οι στόχοι της σχολικής χρονιάς 2009 – 2010 προωθούν τη δημοκρατική πολιτότητα:

α. Η αποτροπή του κοινωνικού αποκλεισμού μέσω της εκπαίδευσης, στο πλαίσιο του δημοκρατικού και ανθρωπίνου σχολείου.

β. Καλλιέργεια κουλτούρας ειρηνικής συμβίωσης, αμοιβαίου σεβασμού και συνεργασίας Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων με στόχο την απαλλαγή από την κατοχή και την επανένωση της πατρίδας και του λαού μας.

Επιπρόσθετα, κατά τη σχολική χρονιά 2009-2010 να είναι υπό έμφαση ο στόχος της σχολικής χρονιάς 2008-2009 «Η προαγωγή της δημιουργικότητας και της καινοτομίας».

-Οργάνωση δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων (διαγωνισμών, εκθέσεων, εργασιών/ μελετών, ομιλιών, σεμιναρίων – συνεδρίων) για τη δημοκρατική πολιτότητα και τα ανθρώπινα δικαιώματα με εμπλοκή των Σχολείων, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, των Συνδέσμων Γονέων και άλλων μη Κυβερνητικών φορέων.

Τα σχολεία της Κύπρου και η κοινωνία μας γενικότερα είναι ευαίσθητη σε θέματα δημοκρατικής πολιτότητας και ανθρωπίνων δικαιωμάτων και με συγκεκριμένα πρακτικά βήματα προωθούν το στόχο αυτό.

9.1.4 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΤΟΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, θέλοντας να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις και να περιορίσει τα προβλήματα που προέρχονται από την παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, αλλά και να καλλιεργήσει το ανθρώπινο ταλέντο και την ικανότητα του ανθρώπου να καινοτομεί, καθόρισε το 2009 ως Ευρωπαϊκό Έτος Δημιουργικότητας και Καινοτομίας (Ε.Ε.Δ.Κ.).

Η πρωτοβουλία φιλόδοξη, στοχεύει να προωθήσει δημιουργικές και καινοτόμες προσεγγίσεις σε διάφορους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας και αποσκοπεί να τονίσει τη σημασία της δημιουργικότητας και της καινοτομίας για την προσωπική, κοινωνική και οικονομική εξέλιξη του ανθρώπου και της ανθρώπινης κοινωνίας.

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, όπως και για τα προηγούμενα Ευρωπαϊκά Έτη, ως Εθνικό Συντονιστικό Σώμα για το Ευρωπαϊκό Έτος Δημιουργικότητας και Καινοτομίας, αλλά και η Αρμόδια Αρχή για την Παιδεία, για την επίτευξη του στόχου προώθησε και προωθεί σωρεία μέτρων, όπως εκστρατείες, εκδηλώσεις και πρωτοβουλίες. Σίγουρα, ο στόχος που έχει τεθεί δεν μπορεί να ολοκληρωθεί και να περιοριστεί μέσα στο στενό χρονικό πλαίσιο μιας σχολικής χρονιάς, γι' αυτό και η υλοποίησή του απαιτεί ποικιλία δράσεων και περισσότερο χρόνο.

Για το Υ.Π.Π., γενικά, αλλά και για τη ΔΜΕ, ειδικά, ο στόχος έχει δύο αποδέκτες, τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές. Πιστεύουμε στην ευαισθητοποίηση των καθηγητών μας σε ό,τι αφορά στην προαγωγή της δημιουργικότητας και της καινοτομίας στο χώρο της εκπαίδευσής μας, αλλά και τη δυναμική εμπλοκή των μαθητών για την εκπόνηση έργων και υλοποίηση ιδεών που έχουν το χαρακτηριστικό της καινοτομίας.

Ο δεύτερος στόχος της σχολικής χρονιάς 2008-2009 ήταν αφιερωμένος στην προαγωγή της δημιουργικότητας και της καινοτομίας στην εκπαίδευση και εντασσόταν στις δράσεις που ανέλαβε το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού στο πλαίσιο του «Ευρωπαϊκού Έτους Δημιουργικότητας και Καινοτομίας» 2009. Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο το Υ.Π.Π. προγραμμάτισε ένα μεγάλο αριθμό δραστηριοτήτων στις οποίες είχαν εμπλακεί τόσο οι εκπαιδευτικοί, όσο και οι μαθητές.

Μέσα στο Φεβρουάριο 2009, συγκεκριμένα στις 26/2/2009, ορίστηκε η «Ημέρα Δημι-

ουργικότητας». Την ημέρα εκείνη το κάθε σχολείο προγραμμάτισε δραστηριότητες που προήγαν το στόχο «Η προαγωγή της δημιουργικότητας και της καινοτομίας». Αναλήφθηκαν δημιουργικές δραστηριότητες του τύπου project κατά θεματική ενότητα ή διαθεματικά έργα τύπου project που προήγαν την καινοτομία και ενίσχυαν τη σύνδεση του σχολείου με την οικονομία και την κοινωνία και κατασκευές.

Επίσης, οργανώθηκε εκπαιδευτική έκθεση από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού με θέμα τη Δημιουργικότητα και την Καινοτομία, από τις 9 έως τις 12 Απριλίου 2009. Κατά τη διάρκεια της έκθεσης εκτέθηκαν έργα μαθητών ή και προγράμματα που διακρίθηκαν κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς για τη δημιουργικότητα και την καινοτομία τους. Συγχρόνως, παρουσιάστηκαν δημιουργικές, καινοτόμες διδακτικές προσεγγίσεις ή προγράμματα που υιοθετήθηκαν από τους καθηγητές.

Προγραμματίστηκαν επισκέψεις καινοτόμων δημιουργών και εφευρετών στα σχολεία και επισκέψεις μαθητών στα εργαστήριά τους, ώστε οι μαθητές να γνωρίσουν τέτοια πρόσωπα στο χώρο δραστηριοποίησής τους και σε ώρα δημιουργικής δράσης.

Οργανώθηκαν σεμινάρια για τους εκπαιδευτικούς από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, αλλά και από πανεπιστημιακούς, ιδιωτικών και δημόσιων Πανεπιστημίων, όπως και από καινοτόμους δημιουργούς και εφευρέτες. Οι εκπαιδευτικοί που παρευρέθηκαν στα σεμινάρια λειτούργησαν ως πολλαπλασιαστές μέσα στη σχολική τους μονάδα, δεδομένου ότι ανέπτυξαν τις δεξιότητες που τους επέτρεψαν να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν - σε συνεργασία με άλλους καθηγητές - δραστηριότητες σχετικές με το στόχο «Η προαγωγή της δημιουργικότητας και της καινοτομίας».

Οι εκπαιδευτικοί υιοθέτησαν και εφάρμοσαν καινοτόμες προσεγγίσεις (π.χ. δραστηριότητες επίλυσης προβλήματος, μέθοδος ανακάλυψης, ιδεοθύελλα προώθηση ενός διαφορετικού τρόπου, χρήση των πολυμέσων κ.λπ.). Διαφορετικές προσεγγίσεις διδασκαλίας συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια των παιδαγωγικών συνεδριάσεων μεταξύ των επιθεωρητών και των καθηγητών.

Αξίζει να τονιστεί ότι η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση που πραγματοποιείται αυτή τη στιγμή δίνει μεγάλη σημασία στη δημιουργική και κριτική σκέψη· στόχος μας, λοιπόν, είναι να δώσουμε τα εφόδια εκείνα, ώστε να καταστούν οι μαθητές μας άτομα δημιουργικά, με κριτική σκέψη, ικανά για πρόοδο και αυτοβελτίωση.

9.1.5 ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΛΛΑΓΕΣ - ΔΙΕΘΝΗ ΜΑΘΗΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Η Διεύθυνση Μέσης Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού διοργάνωσε στην Κύπρο, το 2009, τη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου Εφήβων (Model European Parliament) από 29 Μαρτίου μέχρι 5 Απριλίου 2009, που θεωρείται ένας από τους μεγαλύτερους θεσμούς σε επίπεδο μαθητών στην Ευρωπαϊκή Ένωση και αποτελεί μεγάλη τιμή για τη διοργανώτρια χώρα. Στη σύνοδο έλαβαν μέρος εκατόν πενήντα (150) μαθητές από είκοσι εννιά (29) χώρες.

Η Κύπρος έλαβε μέρος στο συνέδριο αυτό με πέντε μαθητές/τριες από πέντε Λύκεια. Η συμμετοχή έδωσε την ευκαιρία στους μαθητές/τριές μας να γνωρίσουν και να συνεργαστούν με μαθητές/τριες από χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και από υποψήφια για ένταξη χώρες. Έμαθαν πώς να ερευνούν, όταν προετοιμάζονταν για τα θέματα που θα συζητιόνταν στα συνέδρια, και αποκόμισαν χρήσιμες εμπειρίες και εντυπώσεις μέσα από συγκεκριμένες δημοκρατικές διαδικασίες των συνεδρίων.

9.1.6 ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΕΥΡΩΠΗΣ (ΔΙ.Σ.ΕΥΡΩ)

Ο Διαγωνισμός Σχολείων Ευρώπης (ΔΙ.Σ.ΕΥΡΩ) διεξάγεται στα πλαίσια της πολιτικής του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για εναρμόνιση με τους ευρωπαϊκούς θεσμούς.

Σκοπός του Διαγωνισμού είναι η προώθηση της συνεργασίας μεταξύ μαθητών ευρωπαϊκών χωρών και η ενεργός ενασχόλησή τους με τις πανευρωπαϊκές ιδέες και αξίες που συμβάλλουν στη διαμόρφωση κοινής ευρωπαϊκής ταυτότητας. Οι δραστηριότητες που εντάσσονται στο Διαγωνισμό περιλαμβάνουν:

- Τη διεξαγωγή Διαγωνισμού σε μορφή **Έκθεσης Ιδεών** (ατομική συμμετοχή στη Δημοτική, Μέση Γενική και Μέση Τεχνική Εκπαίδευση), **Τέχνης** (ατομική ή ομαδική συμμετοχή στη Δημοτική, Μέση Γενική και Μέση Τεχνική Εκπαίδευση) και **Μελέτης-Έρευνας / Project** (ομαδική συμμετοχή στη Μέση Γενική και Μέση Τεχνική Εκπαίδευση).
- Τη διεξαγωγή Διαγωνισμού στο **Διαδίκτυο**, ο οποίος προβλέπει συνεργασία μεταξύ μαθητών (Δημοτικής, Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής Εκπαίδευσης) από σχολεία τριών ευρωπαϊκών χωρών για δημιουργία κοινής ιστοσελίδας (**Internet Award Scheme**).
- Τη διοργάνωση **Συγκεντρώσεων Βραβευμένων Μαθητών** της Μέσης Εκπαίδευσης σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες που παίρνουν μέρος στο Διαγωνισμό (**European Youth Gatherings**).

Γενικός τίτλος του Διαγωνισμού για τη σχολική χρονιά 2008 -2009 ήταν: «Δημιουργικότητα και Καινοτομία». Η συμμετοχή στο Διαγωνισμό της Έκθεσης Ιδεών ήταν προαιρετική, αλλά και πάλι αθρόα. Το ίδιο ικανοποιητική ήταν η συμμετοχή στο Διαγωνισμό ποικίλων ομαδικών εργασιών όπου 44 Γυμνάσια και 28 Λύκεια έλαβαν μέρος με διάφορες κατασκευές, γραπτές εργασίες και άλλα.

Ο Διαγωνισμός της Έκθεσης Ιδεών σε Δημοτική και Μέση Εκπαίδευση έγινε αρχές Ιανουαρίου, ενώ ο Διαγωνισμός για τις ομαδικές εργασίες ολοκληρώθηκε αρχές Μαΐου.

Ο Διαγωνισμός της Τέχνης στη Μέση Εκπαίδευση έγινε όπως και τα δύο τελευταία χρόνια σε μορφή ημερίδας στα μέσα Απριλίου. Ο Διαγωνισμός σε όλες τις Βαθμίδες Εκπαίδευσης ολοκληρώθηκε περί τα μέσα Μαΐου.

Η Τελετή Βράβευσης και η Έκθεση Τέχνης του 56ου ΔΙΣΕΥΡΩ πραγματοποιήθηκε στις 29 Απριλίου στο Λύκειο Απ. Μάρκου στη Λευκωσία. Η είχαν επισκεφθεί.

Φέτος προκηρύχθηκε και ο Διαγωνισμός στο Διαδίκτυο, το EU Dialogue Award με συμμετοχή έντεκα Δημοτικών Σχολείων και οκτώ σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης. Τα αποτελέσματα του Διαγωνισμού ανακοινώθηκαν στις 27 Ιουνίου 2009, με τη χώρα μας να αποσπά ένα βραβείο.

Δώδεκα βραβευμένοι μαθητές επιλέγησαν να λάβουν μέρος σε «Συγκεντρώσεις Νικητών» το καλοκαίρι του 2009, στην Κύπρο και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Η «Συγκέντρωση Νικητών» στην Κύπρο πραγματοποιήθηκε στη Λεμεσό, από τις 21 έως τις 27 Ιουλίου, 2009. Σ' αυτήν έλαβαν μέρος 14 μαθητές από 5 διαφορετικές Ευρωπαϊκές χώρες, υπό την επιτήρηση τριών Ομαδάρχων.

9.1.7 ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΠΟΙΚΙΛΩΝ ΠΑΓΚΥΠΡΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ

Τα σχολεία της Μέσης Εκπαίδευσης συμμετείχαν σε μεγάλο αριθμό διαγωνισμών ενδοσχολικών, παγκύπριων και διεθνών.

Αντιπροσωπευτικότεροι διαγωνισμοί σε παγκύπριο ή διεθνές επίπεδο ήσαν:

- Διεθνής Ολυμπιάδα Φυσικής (Κροατία)
- Διεθνής Ολυμπιάδα Φυσικής (μαθητές κάτω των 16 ετών) (Νιγηρία)
- Βαλκανιάδα Φυσικής
- Βαλκανική Μαθηματική Ολυμπιάδα για μαθητές Λυκείου

- Βαλκανική Μαθηματική Ολυμπιάδα Νέων
- Διεθνής Μαθηματική Ολυμπιάδα για μαθητές Λυκείου
- Διεθνής Μαθηματική Ολυμπιάδα κάτω των 14 ετών (Ασία)
- Μαθητική Βαλκανική Ολυμπιάδα Πληροφορικής
- Διεθνής Μαθητική Ολυμπιάδα Πληροφορικής (Καναδά)
- 41η Διεθνής Ολυμπιάδα Χημείας (Ιαπωνία)
- Βαλκανική Ολυμπιάδα Χημείας
- Παγκόσμια Ολυμπιάδα Βιολογίας (Ν. Κορέα)
- Παγκύπριος διαγωνισμός Σύνθεσης Μάριος Τόκας
- Ευρωπαϊκή Ολυμπιάδα Φυσικών Επιστημών (EUSO) (Σουηδία)
- Πανελλήνιοι Μαθητικοί Μουσικοί Αγώνες
- Πανελλήνιοι Μαθητικοί Αγώνες Χορού
- Πανελλήνιοι μαθητικοί Αγώνες Θεάτρου
- Πανελλήνιοι μαθητικοί Αγώνες Ζωγραφικής
- Παγκύπριοι Διαγωνισμοί Φωτογραφίας
- Ευρωπαϊκοί Διαγωνισμοί Αρχαίων Ελληνικών
- Πανελλήνιος Διαγωνισμός Αρχαίων Ελληνικών

9.1.8. 20^ο ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΙ ΣΧΟΛΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΘΕΑΤΡΟΥ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΣΕΡΓΗ

Ο θεσμός των Παγκύπριων Αγώνων Σχολικού Θεάτρου αποτελεί κορυφαίο εκπαιδευτικό γεγονός. Συνδιοργανώνονται από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού και το Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου κάθε χρόνο. Αθλοθέτης των Αγώνων είναι το Πολιτιστικό Ίδρυμα της Τράπεζας Κύπρου.

Το ενδιαφέρον και η αγάπη μαθητών και εκπαιδευτικών για την πολυδιάστατη Τέχνη του Θεάτρου, που ολοένα και αυξάνεται κάθε χρόνο, οδηγεί στο συμπέρασμα πως οι νέοι μας με τη σωστή καθοδήγηση μπορούν να εκφράζονται δημιουργικά, να ακονίζουν την κριτική τους σκέψη και να γίνονται κοινωνοί του πολιτισμού με τρόπους δημιουργικούς και πρωτότυπους.

Οι εμπλεκόμενοι καταθέτουν κάθε χρόνο ένα κομμάτι της ψυχής τους, παρά το ιδιαίτερα βεβαρημένο τους πρόγραμμα. Η μαγευτική διαδρομή ως τη θεατρική παράσταση τούς μαθαίνει να συνεργάζονται, να αποδέχονται τους άλλους, να ανακαλύπτουν χαρακτηρισμούς, να γνωρίζουν θεατρικούς συγγραφείς, να βιώνουν τα πάθη των ηρώων, να γνωρίζουν τον εαυτό τους και τους άλλους. Παράλληλα, μαθαίνουν να οργανώνονται, να πειθαρχούν και να χαίρονται το κοινό δημιούργημα, τη θεατρική παράσταση. Ρατσιστικές αντιλήψεις αποβάλλονται ευκολότερα, η φαντασία και η δημιουργικότητα ασκούνται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, το ενδιαφέρον για το θέατρο, γενικά, τονώνεται και οι μαθητές διοχετεύουν την ενεργητικότητά τους με τον πλέον δημιουργικό τρόπο.

Σε καιρούς που η ύλη επισκιάζει το πνεύμα, που το χιμαιρικό κυνήγι του άκρατου ευδαιμονισμού προβάλλει ως απειλή για την πνευματική καλλιέργεια των μαθητών μας, το θέατρο έρχεται ως παρηγορητικό βάλαμο στις ψυχές τους. Κοντά τους είναι πάντα οι καθηγητές τους, που αναζητούν εναγώνια τρόπους να μιήσουν τους μαθητές τους στις μεγάλες αξίες της ζωής που εκφράζονται μέσα από το θέατρο, που αποτελεί ένα από τα κορυφαία κληροδοτήματα του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού. Το θέατρο, ως γνήσιος καρπός της γνώσης και του έντεχνου λόγου μορφώνει συνειδήσεις και συντείνει στην πολυδιάστατη καλλιέργεια της προσωπικότητας των νέων.

Οι 20οι Παγκύπριοι Σχολικοί Αγώνες Θεάτρου πραγματοποιήθηκαν το διάστημα 4 Μαρτίου – 2 Απριλίου 2009 και συμμετείχαν 64 σχολεία. Πραγματοποιήθηκαν σεμινάρια πριν και μετά τους Αγώνες για εκπαιδευτικούς και μαθητές, ενώ στα πλαίσια της συμπλήρωσης των 20 χρόνων του θεσμού, τρία σχολεία είχαν την ευκαιρία να πραγματοποιήσουν ένα ταξίδι γεμάτο θέατρο στην Ελλάδα, παρακολουθώντας θεατρική παράσταση στο Εθνικό Θέατρο και κάνοντας επίσκεψη στο Αρχαίο Θέατρο της Επιδαύρου.

9.1.9 ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΚΑΤΟ ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΡΙΤΣΟΥ

Η επέτειος των εκατό χρόνων από τη γέννηση του σημαντικού Έλληνα ποιητή Γιάννη Ρίτσου έδωσε την αφορμή για τη διοργάνωση εκατοντάδων πολύμορφων εκδηλώσεων στα γυμνάσια και τα λύκεια της Κύπρου. Το Υ.Π.Π., εκτός από τις εκδηλώσεις των σχολείων και των Πολιτιστικών Υπηρεσιών, σε συνεργασία με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και τον Σύνδεσμο Ελλήνων Κυπρίων Φιλολόγων Ο.Ε.Λ.Μ.Ε.Κ. διοργάνωσε την επιστημονική-επιμορφωτική ημερίδα «Γιάννης Ρίτσος: 1909-2009» στις 12 Δεκεμβρίου (Ξενοδοχείο Κλεοπάτρα, Λευκωσία), με τη συμμετοχή εκατοντάδων καθηγητών μ.ε. Εισηγητές ήταν οι πανεπιστημιακοί καθηγητές Ελλάδας και Κύπρου Γιάννης Δάλλας, Παντελής Βουτουρής, Gaia Zaccari, η ποιήτρια Έλλη Παιονίδου και η δρ φιλολογίας Αφροδίτη Αθανασοπούλου. Προβλήθηκε η ταινία «Η διάσταση του θανάτου στην ποίηση του Γ. Ρίτσου» (παραγωγή Παιδ. Ινστιτούτου Κύπρου) και δραματοποιήθηκαν στίχοι του ποιητή από μαθητές του Παγκυπρίου Γυμνασίου Λευκωσίας.

9.1.10 ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΦΥΣΙΚΗΣ 2008-2009

Διαγωνισμός συγγραφής ερευνητικής εργασίας για την Επιστήμη της Μετεωρολογίας.

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού σε συνεργασία με το Μετεωρολογικό Σύνδεσμο Κύπρου προκήρυξε διαγωνισμό συγγραφής ερευνητικής εργασίας πάνω σε προαιρετική βάση εις μνήμη Μαρίας Πογιατζή (κόρης του κας Αντρέα Πογιατζή, μέλους του Μετεωρολογικού Συνδέσμου και της εκπαιδευτικού κ. Ανθής Πογιατζή), που έχασε τη ζωή της στο τραγικό αεροπορικό δυστύχημα, τον Αύγουστο του 2005.

Το ειδικό θέμα του Διαγωνισμού για τη σχολική χρονιά 2008-2009 ήταν:

«Μελέτη μιας μετεωρολογικής παραμέτρου ή φαινομένου»

Τα μετεωρολογικά φαινόμενα έχουν επιπτώσεις σε όλες τις πτυχές της ζωής μας, στην οικονομία, την κοινωνία, τη γεωργία και την υγεία. Ο διαγωνισμός είχε σκοπό να φέρει σε επαφή και να εξοικειώσει τους μαθητές που φοιτούν σε σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, με τις επιστημονικές/ερευνητικές διαδικασίες και ταυτόχρονα, να προωθήσει την εδραίωση περιβαλλοντικής συνείδησης και την ανάπτυξη περιβαλλοντικής κουλτούρας σε συνεργασία με φορείς από την κοινότητα. Στόχος του ήταν η ευαισθητοποίηση των μαθητών καθώς και των εκπαιδευτικών τους, σε θέματα που σχετίζονται με επίκαιρα περιβαλλοντικά προβλήματα. Απώτερη επιδίωξη του διαγωνισμού ήταν η ενεργός συμμετοχή των μαθητών σε ζητήματα που αφορούν την προστασία και τη διασφάλιση της ποιότητας της ζωής τους. Μέσα από την κριτική διερεύνηση του προβλήματος και με πνεύμα συνεργασίας και αλληλοβοήθειας, οι μαθητές κατανόησαν σε βάθος τις μετεωρολογικές παραμέτρους και τα μετεωρολογικά φαινόμενα.

Παράλληλα, οι μαθητές ενεπλάκησαν σε όλα τα στάδια της ερευνητικής διαδικασίας, σχεδιασμό μεθοδολογίας, διατύπωση υποθέσεων, συλλογή και ανάλυση υφιστάμενων δεδομένων αξιοποιώντας μεθόδους αναζήτησης επιστημονικής πληροφορίας (π.χ. από βιβλία, άρθρα περιοδικά, το διαδίκτυο, από έμπειρους ερευνητές κ.ά.), επεξεργασία δεδομένων, ερμηνεία αποτελεσμάτων, εξαγωγή συμπερασμάτων, έλεγχο υποθέσεων, πρακτικές και θεωρητικές εφαρμογές, αναζήτηση λύσεων και εισήγηση προτάσεων.

Στο διαγωνισμό συμμετείχαν ομάδες εργασίας αποτελούμενες από μαθητές και εκπαιδευτικούς. Μερικές από τις εργασίες συνοδεύονταν από κατασκευή με όργανα του εμπορίου ή με όργανα τα οποία συναρμολόγησαν οι ίδιοι από έτοιμες συνταγές του εμπορίου.

Οι ερευνητικές εργασίες πέρασαν από αξιολόγηση και οι δύο καλύτερες βραβεύτηκαν με τιμητικά διπλώματα και χρηματικά έπαθλα, ενώ η τρίτη με έπαινο. Δόθηκαν τιμητικά διπλώματα σε όλες τις ομάδες που διακρίθηκαν, στους εποπτεύοντες καθηγητές και στα σχολεία των οποίων οι μαθητές βραβεύτηκαν ή διακρίθηκαν. Η απονομή των βραβείων έγινε στις 29 Απριλίου 2009 στην αίθουσα εκδηλώσεων του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, στα πλαίσια ειδικής εκδήλωσης.

9.1.11 ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Η Φυσική Αγωγή κατά το σχολικό έτος 2008-2009, έχοντας ως γνώμονα τους γενικότερους στόχους της παιδείας, αλλά και το συγκεκριμένο στόχο του Υ.Π.Π. «Καινοτομία και Δημιουργικότητα», προσαρμόσε τις δραστηριότητές της, ώστε να εξυπηρετούνται οι στόχοι τόσο μέσα από το μάθημα της Φυσικής Αγωγής όσο και μέσα από όλες τις σχολικές αθλητικές διοργανώσεις. Όσα θεωρούνται ως σημαντικές αξίες δημιουργικότητας και καινοτομίας προσφέρονται απλόχερα στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής.

Στο πλαίσιο της καλλιέργειας του σχολικού αθλητισμού δόθηκε ιδιαίτερη σημασία στην προώθηση του «Ευ Αγωνίζεσθαι» που αναδεικνύεται, σήμερα, ως ιδιαίτερη ανάγκη λόγω της βίας και παραβατικότητας της σύγχρονης κοινωνίας. Μέσα από τις σχολικές αθλητικές δραστηριότητες όλων των βαθμίδων εξυπηρετήθηκε ο απώτερος στόχος του μαθήματος που είναι η «Διά βίου Άσκηση».

Στο πλαίσιο του μαθήματος της Φυσικής Αγωγής και της καλλιέργειας του Σχολικού Αθλητισμού στα σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης, διοργανώθηκαν κατά τη σχολική χρονιά 2008-09 διάφορες αθλητικές δραστηριότητες σε περιφερειακό, παγκύπριο και πανελλήνιο επίπεδο.

9.1.11.1 Περιφερειακές διοργανώσεις

(στις εκπαιδευτικές περιφέρειες Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας, Πάφου, Αμμοχώστου και Τροόδους και στις κατηγορίες Λυκείων-Γυμνασίων και Αρρένων-Θηλέων)

- Πρωταθλήματα:
 - Καλαθοσφαίρισης,
 - Πετοσφαίρισης,
 - Χειροσφαίρισης
- Αγώνες Στίβου,
- Αγώνες Δρόμου σε Ανώμαλο Έδαφος,
- Αγώνες Κολύμβησης,
- Αγώνες Χορού,

9.11.11.2 Παγκύπριες διοργανώσεις

(στις κατηγορίες Λυκείων-Γυμνασίων, Αρρένων – Θηλέων)

- Παγκύπρια Πρωταθλήματα:
 - Καλαθοσφαίρισης
 - Πετοσφαίρισης
 - Χειροσφαίρισης
- Παγκύπριοι Αγώνες Στίβου

- Παγκύπριοι Αγώνες Δρόμου σε Ανώμαλο Έδαφος
- Παγκύπριοι Αγώνες Ενόργανης Γυμναστικής
- Παγκύπριοι Αγώνες Ρυθμικής Γυμναστικής
- Παγκύπριοι Αγώνες Κολύμβησης
- Παγκύπριοι Αγώνες Επιτραπέζιας Αντισφαίρισης
- Παγκύπριοι Αγώνες Αντιπέρσισης
- Παγκύπριοι Αγώνες Χορού

9.1.11.3 Πανελλήνιες Διοργανώσεις στην Κύπρο

Κάθε χρόνο το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού διοργανώνει στην Κύπρο τους Πανελλήνιους Αγώνες ενός αθλήματος μετά από συνεννόηση με το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων της Ελλάδος. Το 2009 διοργανώθηκε στην Κύπρο το Πανελλήνιο Σχολικό Πρωτάθλημα Ενόργανης Γυμναστικής Λυκείων Αρρένων και Θηλέων. Οι αγώνες έγιναν στη Λεμεσό στις 29 Απριλίου 2009 και στέφθηκαν με μεγάλη επιτυχία.

9.1.11.4 Συμμετοχές – Διακρίσεις σε Πανελλήνιους και Παγκόσμιους Σχολικούς Αγώνες

Μαθητές και μαθήτριες των σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης εκπροσώπησαν με μεγάλη επιτυχία την Κύπρο σε Πανελλήνιες και Παγκόσμιες σχολικές αθλητικές διοργανώσεις.

Ανώτατη διάκριση αποτελεί η κατάκτηση της πρώτης θέσης στο Παγκόσμιο Μαθητικό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου από τη μαθητική ομάδα της Κύπρου, μια ιστορική επιτυχία, μοναδική στα χρονικά του κυπριακού σχολικού αθλητισμού. Οι αγώνες διεξήχθησαν στην Απάλεια της Τουρκίας το Μάιο του 2009.

Μερικές από τις διακρίσεις των Κυπρίων μαθητών/τριών ήταν:

- Στους Πανελλήνιους Μαθητικούς Αγώνες Στίβου Κύπριοι μαθητές/τριες εξασφάλισαν 18 πρώτες νίκες, 11 δεύτερες και 4 τρίτες.
- Στους Πανελλήνιους Μαθητικούς Αγώνες σε Ανώμαλο Έδαφος Κύπριες μαθήτριες εξασφάλισαν δύο πρώτες θέσεις.
- Στους Πανελλήνιους Μαθητικούς Αγώνες Κολύμβησης είχαμε μία δεύτερη θέση και δύο τρίτες.
- Στους Πανελλήνιους Μαθητικούς Αγώνες Ενόργανης Γυμναστικής τέσσερις πρώτες θέσεις, τέσσερις δεύτερες και μία τρίτη.
- Στους Πανελλήνιους Μαθητικούς Αγώνες Χειροσφαίρισης η ομάδα κοριτσιών του Λυκείου Αγίου Γεωργίου Λάρνακας κατέκτησε την τρίτη θέση.

Αναλυτικά οι συμμετοχές της Κύπρου σε Πανελλήνιους και Παγκόσμιους Μαθητικούς Αγώνες:

ΕΛΛΑΔΑ

Πανελλήνια Πρωταθλήματα:

- Καλαθοσφαίρισης Λυκείων: Αρρένων και Θηλέων
- Πετοσφαίρισης Λυκείων: Αρρένων και Θηλέων
- Χειροσφαίρισης Λυκείων: Αρρένων και Θηλέων

Πανελλήνιοι Αγώνες Στίβου

Πανελλήνιοι Αγώνες Κολύμβησης Λυκείων Αρρένων και Θηλέων

Πανελλήνιοι Αγώνες Ενόργανης Γυμναστικής

Πανελλήνιοι Αγώνες Χορού (Μαθητική Εβδομάδα Καλλιτεχνικής Έκφρασης)

ΤΟΥΡΚΙΑ

5-13/4, Απάλεια, Παγκόσμιοι Μαθητικοί Αγώνες Ποδοσφαίρου

3-11/5, Κωνσταντινούπολη, Παγκόσμιοι Μαθητικοί Αγώνες Καλαθόσφαιρας

9.1.11.5 Διεθνείς Συνελεύσεις – Συνέδρια

Συνεδρία Εκτελεστικού Συμβουλίου Διεθνούς Ομοσπονδίας Σχολικού Αθλητισμού, Πουέρτο Ρίκο.

9.1.11.6 Αθλητικό Σχολείο

Με το τέλος της φετινής χρονιάς ολοκληρώθηκε ο πρώτος τριετής κύκλος λειτουργίας του Αθλητικού Σχολείου Λευκωσίας και Λεμεσού. Η επιτυχία της δημιουργίας του Αθλητικού Σχολείου αποτέλεσε το έναυσμα για προβληματισμό δημιουργίας Αθλητικών Τμημάτων και στο Γυμνασιακό κύκλο, γεγονός που εξετάζεται να εφαρμοσθεί κατά την επόμενη σχολική χρονιά.

9.1.11.7 Καινοτομίες

Τοιχογράφηση του Εθνικού Σταδίου Στίβου (ΓΣΠ) με την ευκαιρία διεξαγωγής των Αγώνων Μικρών Κρατών Ευρώπης στην Κύπρο. Το εξαιρετο, πρωτότυπο έργο πραγματοποιήθηκε από μαθητές Μέσης Εκπαίδευσης σε συνεργασία με τον κλάδο της Τέχνης.

Η προσφορά μεγάλου αριθμού καθηγητών Φυσικής Αγωγής σε εθελοντική εργασία για την οργάνωση και την επιτυχία των αγώνων Μικρών Κρατών Ευρώπης και των αγώνων Ειδικών Ολυμπιακών.

Η πολύ μεγάλη, αλλά και επιτυχής συμμετοχή των καθηγητών Φυσικής Αγωγής, παγκύπρια, κατά την ημέρα «Δημιουργικότητας και Καινοτομίας» με καινοτόμες δράσεις και δημιουργικά προγράμματα.

9.2 ΜΕΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

9.2.1 ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΜΤΕΕ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

Η ΜΤΕΕ, για να μπορεί να αναπροσαρμόζεται στις τρέχουσες και αναπτυξιακές ανάγκες της οικονομίας και της βιομηχανίας του τόπου και στις νέες επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις, κατά το σχολικό έτος 2008-2009 ενίσχυσε και ανέπτυξε τη συνεργασία της με τους πιο κάτω φορείς:

- Συμβουλευτικό Σώμα Τεχνικής Εκπαίδευσης
- Συμβουλευτικές επιτροπές για τους κλάδους/ειδικότητες της ΜΤΕΕ
- Οργανωμένοι εργοδότες και βιομήχανοι.

Τομείς στους οποίους αναπτύχθηκε συνεργασία είναι:

- Η εισαγωγή νέων προγραμμάτων κλάδων/ειδικοτήτων στη ΜΤΕΕ
- Τα επίπεδα και το περιεχόμενο των προγραμμάτων ΜΤΕΕ
- Η επαγγελματική αποκατάσταση και ανέλιξη των αποφοίτων των Τεχνικών Σχολών
- Η συστηματική ενημέρωση των Τεχνολόγων/Εκπαιδευτών πάνω στις εξελίξεις της Τεχνολογίας και η επιμόρφωσή τους πάνω σε νέες βιομηχανικές μεθόδους και διαδικασίες, που θα βοηθήσει στη βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης
- Η κατάρτιση και η επιμόρφωση τεχνικών και τεχνιτών από τον κόσμο της εργασίας στα πλαίσια των απογευματινών/βραδινών μαθημάτων που προσφέρονται στις Τεχνικές Σχολές

- Η ανάπτυξη στενότερων δεσμών μεταξύ του συστήματος σχολικής εκπαίδευσης και της βιομηχανίας
- Η κατάρτιση των τελειόφοιτων μαθητών στη βιομηχανία, έτσι που να γίνεται εμπέδωση και εφαρμογή των γνώσεων και δεξιοτήτων που τους παρέχονται στο σχολείο.

Επίσης, η ΜΤΕΕ έχει αναπτύξει πλαίσιο συνεργασίας με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό CEDEFOP, καθώς και άλλους Οργανισμούς και δίκτυα, σε θέματα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.

9.2.2 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΩΤΙΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Για ενημέρωση και διαφώτιση όσον αφορά στη Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση, έγιναν οι πιο κάτω ενέργειες:

Δόθηκε στους μαθητές της Γ΄ τάξης όλων των γυμνασίων ενημερωτικό υλικό. Επίσης οι διάφορες σχολές έχουν εκδώσει τα δικά τους ενημερωτικά φυλλάδια, τα οποία έχουν δοθεί στους μαθητές, τους γονείς και άλλους ενδιαφερομένους.

Λειτουργοί της Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης παρευρέθηκαν σε συγκεντρώσεις γονιών και κηδεμόνων μαθητών της Γ΄ τάξης γυμνασίου και ενημέρωσαν για τους κλάδους και τις ειδικότητες που προσφέρονται στις Τεχνικές Σχολές, για το έργο που επιτελείται και τις προοπτικές και διεξόδους των αποφοίτων των Τεχνικών Σχολών για περαιτέρω σπουδές και εργοδότηση.

9.3 ΑΝΩΤΕΡΗ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

9.3.1 ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΩΤΕΡΑ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ (ΑΑΕΙ) ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΙ ΕΛΛΑΔΑΣ

Η Υπηρεσία Εξετάσεων της Διεύθυνσης Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης οργανώνει και επιβλέπει τη διεξαγωγή των Παγκύπριων Εξετάσεων, με βάση τις οποίες γίνεται και η κατανομή των θέσεων στα δημόσια Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Κύπρου και της Ελλάδας. Οι «Παγκύπριες Εξετάσεις» έχουν διεξαχθεί για πρώτη φορά το 2006 μετά τη συγχώνευση των Ενιαίων και των Εισαγωγικών Εξετάσεων. Η εισαγωγή και εφαρμογή του νέου συστήματος πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στέφθηκε με επιτυχία. Η ενοποίηση των Απολυτήριων Ενιαίων και των Εισαγωγικών Εξετάσεων έγινε στα πλαίσια της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και ικανοποίησε το αίτημα των τελειόφοιτων φοιτητών, τερματίζοντας τη διπλή ταλαιπωρία των υποψηφίων και των οικογενειών τους.

Τα αποτελέσματα των «Παγκύπριων Εξετάσεων» λαμβάνονται υπόψη τόσο για σκοπούς απόλυσης των τελειοφοίτων από το Λύκειο / Τεχνικές Σχολές, όσο και για σκοπούς χορήγησης του «γενικού βαθμού κατάταξης-πρόσβασης» για τα ΑΑΕΙ της Κύπρου (ο οποίος γίνεται δεκτός και από την Ελλάδα).

Κατά τις Παγκύπριες Εξετάσεις του 2009, υπέβαλαν αίτηση συμμετοχής με σκοπό την απόκτηση απολυτηρίου ή/και τη διεκδίκηση θέσης στα ΑΑΕΙ Κύπρου και Ελλάδας 9.543 υποψήφιοι. Με την πρώτη κατανομή διατέθηκαν 2.272 θέσεις, από τις οποίες 1.412 στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, 710 στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου, 90 στο Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο, 56 στις Στρατιωτικές Σχολές Ελλάδας και 4 θέσεις στις Δραματικές Σχολές της Ελλάδας. Επιπρόσθετα, έχουν δοθεί για τελειοφοίτους και αποφοίτους Τεχνικών Σχολών και Εσπερινών Σχολών ως υπεράριθμες θέσεις, 31 για το

Πανεπιστήμιο Κύπρου, 42 για το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου, 11 για το ΑΞΙΚ και 3 για τις Στρατιωτικές Σχολές της Ελλάδας.

Με βάση τα αποτελέσματα των Παγκύπριων Εξετάσεων και με αποκλειστικό κριτήριο τη βαθμολογία που συγκέντρωσαν οι αιτητές στις Παγκύπριες Εξετάσεις παραχωρήθηκαν, επίσης, υποτροφίες από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου στους επιτυχόντες, που εξασφάλισαν τις πρώτες θέσεις στο καθένα από τα τμήματα του Πανεπιστημίου Κύπρου και του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου.

Η Υπηρεσία Εξετάσεων οργανώνει κάθε χρόνο το μήνα Σεπτέμβριο τις εξετάσεις εισαγωγής στις Ανώτερες Σχολές Καλών Τεχνών της Ελλάδας. Το 2009 παρακάθισαν 50 υποψήφιοι, από τους οποίους οι 18 εξασφάλισαν θέση.

9.3.2 ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΕΝΟΓΡΑΦΙΑΣ

Οι εξετάσεις ελληνικής δακτυλογραφίας και στενογραφίας πραγματοποιούνται τρεις φορές το χρόνο, το Μάιο, Ιούνιο και Νοέμβριο σε ημερομηνίες, όπως ανακοινώνονται από την Υπηρεσία (οι ακριβείς ημερομηνίες καθορίζονται στο πρόγραμμα της εξέτασης που δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Εξετάσεων).

9.3.3 ΕΞΕΤΑΣΗ ΓΙΑ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΠΟΛΥ ΚΑΛΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Η εξέταση για απόκτηση πιστοποιητικού Πολύ Καλής Γνώσης της Ελληνικής Γλώσσας για σκοπούς απόδειξης επάρκειας στην ελληνική γλώσσα και για εγγραφή στον κατάλογο διοριστέων της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας διεξάγεται τρεις φορές το χρόνο.

9.3.4 ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΔΙΟΡΙΣΜΟΉ/ΚΑΙ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ, ΗΜΙΚΡΑΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ, ΔΗΜΟΥΣ/ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Η Υπηρεσία Εξετάσεων αναλαμβάνει, επίσης, τη διεξαγωγή των εξετάσεων που απαιτούνται για πρόσληψη ή/ και προαγωγή στο δημόσιο, δημοτικό ή τον ημικρατικό τομέα.

9.3.5 ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΔΑΑΕ ΣΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΕΥΡΥΔΙΚΗ

(<http://eacea.ec.europa.eu/portal/page/portal/Eurydice>):

Το Ευρωπαϊκό δίκτυο πληροφόρησης για την εκπαίδευση «Ευρυδίκη» είναι ένας θεσμικός μηχανισμός που ιδρύθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα Μέλη Κράτη, και από το 1980, στόχος του είναι η ενίσχυση της συνεργασίας όσον αφορά στην εκπαίδευση μέσα από την κατανόηση των συστημάτων και των πολιτικών. Αποτελείται από μια Ευρωπαϊκή Μονάδα με έδρα τις Βρυξέλλες και Εθνικές Μονάδες σε κάθε μια από τις 31 χώρες που καλύπτονται από το πρόγραμμα «Διά Βίου Μάθησης». Οι εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Μονάδας «Ευρυδίκη» κυκλοφορούν τόσο σε έντυπη όσο και σε ηλεκτρονική μορφή στο διαδίκτυο και αφορούν στη δομή και στην οργάνωση της Ευρωπαϊκής Εκπαίδευσης. Τα τελευταία χρόνια, η Διεύθυνση Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού είναι βασικός παροχέας πληροφοριών στο δίκτυο «Ευρυδίκη» και, σε συνεργασία με την Εθνική Μονάδα «Ευρυδίκη» Κύπρου, συμμετέχει ενεργά στη συλλογή υλικού και στη σύνταξη κειμένων τα οποία περιλαμβάνονται σε εκδόσεις όπως:

- Key Data on Higher Education 2007
- Focus on the Structures of Higher Education 2007
- National Summary Sheets
- Structures of Education, Vocational Training and Adult Education Systems in Europe
- European Glossary on Education
- Εθνικός Φάκελος Κύπρου - National Dossier 2007-2008
- The organisation of the academic year in Higher Education
- Focus on the Structures of Higher Education

Υποτροφίες του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημιακού Ινστιτούτου (ΕΠΙ) στη Φλωρεντία

Το Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο ιδρύθηκε από τα κράτη – μέλη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και λειτούργησε για πρώτη φορά το 1976 και στα προγράμματα σπουδών του δικαιούνται να συμμετάσχουν μόνο πολίτες των κρατών μελών του. Με την κατάθεση του Οργάνου Προσχώρησης από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας στις 5 Οκτωβρίου 2004 και με την ομόφωνη επικύρωση της ένταξης της Κυπριακής Δημοκρατίας από το Ανώτατο Συμβούλιο του ΕΠΙ στις 9 Ιουνίου 2005, έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία ένταξης της Κύπρου και το Ινστιτούτο άρχισε να δέχεται αιτήσεις από Κύπριους φοιτητές με την έναρξη του νέου ακαδημαϊκού έτους 2006 – 2007.

Η επιλογή των υποτρόφων, ανάμεσα στους υποψηφίους κάθε κράτους – μέλους, γίνεται από το ίδιο το Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο. Οι ενδιαφερόμενοι που επιθυμούν να υποβάλουν αίτηση για σπουδές σε διδακτορικό και μεταδιδακτορικό επίπεδο στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο, για το ακαδημαϊκό έτος 2009 – 2010 μπορούν να το πράξουν μέσω της ιστοσελίδας του ιδρύματος (www.iue.it) μέχρι την 31η Ιανουαρίου 2010.

Erasmus Mundus

Η ΔΑΑΕ ενθαρρύνει τη συμμετοχή των ιδρυμάτων ανώτερης και ανώτατης εκπαίδευσης της Κύπρου, στο πρόγραμμα Erasmus Mundus.

Το Erasmus Mundus είναι ένα πρόγραμμα το οποίο δημιουργήθηκε μετά από απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρώπης και στοχεύει στην ενίσχυση της ποιότητας της Ευρωπαϊκής ανώτερης εκπαίδευσης και στην προώθηση της διαπολιτισμικής κατανόησης μέσω συνεργασίας με τρίτες χώρες. Το πρόγραμμα άρχισε τη λειτουργία του τον Ιανουάριο του 2004 και έχει σκοπό την ενδυνάμωση της συνεργασίας των ευρωπαϊκών ιδρυμάτων ανώτερης εκπαίδευσης μεταξύ τους και μεταξύ αντίστοιχων ιδρυμάτων τρίτων χωρών, υποστηρίζοντας υψηλής ποιότητας προγράμματα επιπέδου Μάστερ, μέσω της κινητικότητας μεταπτυχιακών φοιτητών και ακαδημαϊκών προς τα ευρωπαϊκά ιδρύματα, αλλά και στα ιδρύματα τρίτων χωρών.

Η πρώτη φάση του προγράμματος Erasmus Mundus κάλυψε την περίοδο 2004-2008 και είχε προϋπολογισμό 230 εκ. Ευρώ. Με τη λήξη της πρώτης φάσης πάνω από 6.000 φοιτητές από τρίτες χώρες έχουν λάβει υποτροφίες EM για απόκτηση τίτλου σπουδών στην Ευρώπη και πάνω από 1000 ακαδημαϊκοί από τρίτες χώρες έχουν λάβει υποτροφίες για να διδάξουν ή να συμμετάσχουν σε έρευνες σε μεταπτυχιακά EM προγράμματα.

Μετά από ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος για την πρώτη περίοδο λειτουργίας του, διαπιστώθηκε η μεγάλη σημασία των στόχων και δράσεων του προγράμματος και κρίθηκε αναγκαία η συνέχισή του. Ως εκ τούτου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει εγκρίνει τη νέα φάση (2009-2013) του Προγράμματος Erasmus Mundus II, με ψήφισμά του στις 21 Οκτωβρίου 2008.

Το Erasmus Mundus II το οποίο θα έχει προϋπολογισμό 950 εκ. Ευρώ, εμπλουτίζει το υφιστάμενο EM με τις ακόλουθες προσθήκες και αλλαγές:

- Επέκταση του προγράμματος στο διδακτορικό επίπεδο (Το υφιστάμενο ΕΜ κάλυπτε μόνο το επίπεδο Masters).
- Παροχή περισσότερων υποτροφιών σε ευρωπαίους συμμετέχοντες για διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης σε σχέση με τους συμμετέχοντες από τρίτες χώρες.
- Ενσωμάτωση του λεγόμενου «External Cooperation Window» (EM ECW) για την προώθηση μιας ενιαίας και άριστης εικόνας της ευρωπαϊκής ανώτερης εκπαίδευσης στον κόσμο.

Ενθάρρυνση των ιδρυμάτων ανώτερης εκπαίδευσης τρίτων χωρών για συμμετοχή στις κοινοπραξίες πανεπιστημίων ως πλήρη μέλη, έτσι ώστε να μπορούν να προσφέρουν κοινά προγράμματα σπουδών στην έδρα του.

9.4 ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ, ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ

9.4.1 ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Το Γραφείο Πολιτικής Άμυνας, Ασφάλειας και Υγείας έχει ως αποστολή του τη δημιουργία ενός ασφαλούς και υγιούς περιβάλλοντος για όλους τους μαθητές και μαθήτριες που φοιτούν στα δημόσια σχολεία, τους εκπαιδευτικούς που εργάζονται στα δημόσια εκπαιδευτικά ιδρύματα, καθώς επίσης και για τους εργαζόμενους στα κεντρικά και σε άλλα κτίρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού που στεγάζουν εκπαιδευτικά τμήματα και υπηρεσίες. Παράλληλα, μεριμνά για την έγκαιρη και αποτελεσματική αντίδραση των σχολείων σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.

Κύριο μέλημα του Γραφείου είναι η διασφάλιση ασφαλών συνθηκών εργασίας που να ανταποκρίνονται στις ευρωπαϊκές οδηγίες, καθώς και στην αντίστοιχη νομοθεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας στα εκπαιδευτικά ιδρύματα και υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού

9.4.2 ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ

Το Γραφείο Πολιτικής Άμυνας, Ασφάλειας και Υγείας είναι ανεξάρτητη Υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και υπάγεται απευθείας στη Γενική Διευθύντρια. Έχει διατμηματικό χαρακτήρα εφόσον το προσωπικό της εκπροσωπεί όλες τις βαθμίδες Εκπαίδευσης, δηλαδή την Δημοτική, Μέση και Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση. Το Γραφείο στελεχώνουν τρεις Λειτουργοί, ένας από κάθε βαθμίδα Εκπαίδευσης.

Η δομή του Γραφείου είναι η ακόλουθη:

Προϊστάμενος: Κωνσταντίνου Λ. Χαράλαμπος - Διευθυντής Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης

Λειτουργοί:	Κυριακίδης Παύλος (Τεχνική Εκπαίδευση)	22800988
	Αντωνιάδης Χρίστος (Μέση Εκπαίδευση)	22800965
	Κασουλίδης Γιάννης (Δημοτική Εκπαίδευση)	22800989

Τηλεομοιότυπο:22809584

Ιστοσελίδα: http://www.moec.gov.cy/politiki_amyna/index.html

9.4.3 ΔΡΑΣΕΙΣ 2008-09

- Παγκύπρια Σεμινάρια Πρώτων Βοηθειών σε Εκπαιδευτικούς Δημοτικής Εκπαίδευσης
- Παγκύπρια Σεμινάρια Πρώτων Βοηθειών σε Βοηθούς Συνοδούς Ειδικής Εκπαίδευσης Μέσης Εκπαίδευσης
- Σεμινάρια Πρώτων Βοηθειών για επιμόρφωση των σχολικών βοηθών/συνοδών και εκπαιδευτικών που εργάζονται στις σχολικές μονάδες
- Δημιουργία διαδικτυακού χώρου και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου
Ιστοσελίδα: http://www.moec.gov.cy/politiki_amyna/index.html
Ηλεκτρ. Διεύθυνση: health_safety@moec.gov.cy
- Συμμετοχή Σχολείων στην Άσκηση Εγκέλαδος της Επαρχιακής Διοίκησης Λευκωσίας
- Διαλέξεις Πρώτων Βοηθειών σε λειτουργούς του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού
- Εκπαίδευση των ομάδων Πυρόσβεσης του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού
- Σύσταση και Λειτουργία Επιτροπής Ασφάλειας και Υγείας του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού
- Εγκατάσταση συστήματος ελεγχόμενης πρόσβασης στα κεντρικά κτίρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού
- Εγκατάσταση συστήματος ελεγχόμενης πρόσβασης στους χώρους στάθμευσης των κεντρικών κτιρίων του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού
- Εξοπλισμός με υλικά Πολιτικής Άμυνας όλων των νέων Δημόσιων Σχολείων, καθώς και κτιρίων που στεγάζουν Υπηρεσίες του Υπουργείου στη Λευκωσία και σε άλλες πόλεις
- Επισκέψεις σε δημόσια σχολεία και σε κτίρια που στεγάζουν Υπηρεσίες του Υπουργείου στη Λευκωσία και σε άλλες πόλεις για:
 - Ετοιμασία Έκθεσης για θέματα Ασφάλειας και Υγείας
 - Παρακολούθηση Ασκήσεων Πολιτικής Άμυνας με στόχο την αξιολόγηση και βελτίωση του υφιστάμενου Σχεδίου
 - Παροχή συμβουλών σε θέματα Πολιτικής Άμυνας ή Ασφάλειας και Υγείας
 - Εξέταση παραπόνων
 - Διερεύνηση ατυχημάτων
 - Παροχή υλικών πολιτικής άμυνας
 - Διενέργεια Σεμιναρίων προς το Προσωπικό
- Εκπόνηση Σχεδίου Δράσης σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας και αποστολή του στα σχολεία μέσω σχετικής εγκυκλίου. Στα πλαίσια της εφαρμογής του σχεδίου, το Γραφείο προχώρησε στα παρακάτω:
 - Επιδημιολογική μελέτη όσον αφορά τα κρούσματα Γρίπης Α στα σχολεία
 - Εξοπλισμό των σχολείων με απαραίτητο υλικό
 - Επιμόρφωση εκπαιδευτικών σε παγκύπρια σεμινάρια
 - Επιμόρφωση των καθαριστριών σε συνεργασία με λειτουργούς του Υπουργείου Υγείας.

10. ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΕΚΠΑΙ- ΔΕΥΤΙΚΩΝ

10.1 ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

10.1 ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΕΣ ΣΕΙΡΕΣ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ

Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Διευθυντών Δημοτικής Εκπαίδευσης

Το Μάρτιο του 2009 συμπλήρωσαν με επιτυχία το Πρόγραμμα σαράντα επτά (47) Διευθυντές Δημοτικής και Προδημοτικής Εκπαίδευσης. Οι συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο στη Λευκωσία και στο Παράρτημα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου στη Λεμεσό. Το Νοέμβριο του 2009 ξεκίνησε η νέα σειρά του Προγράμματος με τη συμμετοχή πενήντα τεσσάρων (54) Διευθυντών Σχολείων Δημοτικής και Προδημοτικής Εκπαίδευσης.

Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Διευθυντών Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης

Το Μάιο του 2009 συμπλήρωσαν με επιτυχία το Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Διευθυντών Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής Εκπαίδευσης πενήντα έξι (56) Διευθυντές Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης. Οι συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο στη Λευκωσία και στο Παράρτημα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου στη Λεμεσό. Το Νοέμβριο του 2009 ξεκίνησε η νέα σειρά του Προγράμματος με τη συμμετοχή τριάντα έξι (36) Διευθυντών Σχολείων Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.

Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Βοηθών Διευθυντών Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης

Τον Ιούνιο του 2009 συμπλήρωσαν με επιτυχία το Πρόγραμμα εκατόν εξήντα επτά (167) Βοηθοί Διευθυντές Σχολείων Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Οι είκοσι έξι (26) συναντήσεις του προγράμματος πραγματοποιήθηκαν στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο στη Λευκωσία και στο Παράρτημα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου στη Λεμεσό. Εισηγήσεις έκαναν μέλη του διδακτικού προσωπικού του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ακαδημαϊκοί από τα Πανεπιστήμια Κύπρου και Ελλάδας και άλλοι εξωτερικοί συνεργάτες του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Τον Οκτώβριο του 2009 ξεκίνησε η καινούργια σειρά του Προγράμματος με τη συμμετοχή εκατόν εξήντα δύο (162) Βοηθών Διευθυντών Σχολείων Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.

Πρόγραμμα Εισαγωγικής Επιμόρφωσης Μεντόρων και Νεοεισερχόμενων Εκπαιδευτικών Δημοτικής και Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής Εκπαίδευσης

Το Πρόγραμμα Εισαγωγικής Επιμόρφωσης Μεντόρων και Νεοεισερχόμενων Εκπαιδευτικών Δημοτικής, Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής Εκπαίδευσης προσφέρεται για δεύτερη χρονιά από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (Ιούλιος 2008), στα πλαίσια της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης. Ο γενικός σκοπός του προγράμματος είναι η εισαγωγή του θεσμού της μεντορικής σχέσης (mentoring) στο κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα με απώτερο στόχο την ομαλή ένταξη των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών στο επάγγελμα. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε νεοεισερχόμενους εκπαιδευτικούς Δημοτικής, Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής Εκπαίδευσης και στους Μέντορές τους. Για τη Μέση Εκπαίδευση, το πρόγραμμα επιχορηγείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ.). Το πρόγραμμα σχεδιάστηκε με βάση τη σχετική βιβλιογραφία, τις πρακτικές άλλων χωρών και τον κατάλογο δεξιοτήτων για τους

νεοεισερχόμενους εκπαιδευτικούς (New Institute of Teachers, 2006), ο οποίος έτυχε επεξεργασίας από την ομάδα εργασίας των Λειτουργών του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Για το τρέχον σχολικό έτος, το πρόγραμμα θα υλοποιηθεί σε όλες τις επαρχίες, σε τρεις φάσεις, τόσο για τους Μέντορες, όσο και για τους νεοεισερχόμενους εκπαιδευτικούς που συμμετέχουν σε αυτό ως εξής:

A) Πρόγραμμα Νεοεισερχόμενων Εκπαιδευτικών Δημοτικής / Μέσης και Μέσης Τεχνικής Εκπαίδευσης

• **Φάση Α´:**

- Για τους Νεοεισερχόμενους Δημοτικής Εκπαίδευσης, από τις 19 Οκτωβρίου μέχρι τις 7 Νοεμβρίου 2009: επιμόρφωση σε κεντρικό επίπεδο (20 διδακτικές περιόδους).
- Για Νεοεισερχόμενους Μέσης και Μέσης Τεχνικής Εκπαίδευσης, από τις 12 Οκτωβρίου μέχρι τις 24 Νοεμβρίου 2009: επιμόρφωση σε κεντρικό επίπεδο (20 διδακτικές περιόδους).

• **Φάση Β´:**

- Από τον Οκτώβριο του 2009 μέχρι το Μάιο του 2010: εργασία στη σχολική μονάδα. Εφαρμογή συγκεκριμένων πρακτικών της Φάσης Α´ με τη συνεργασία του Μέντορα. Υποστήριξη από ομάδα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

• **Φάση Γ´:**

- Από τις 17 Μαΐου 2010 μέχρι τις 22 Μαΐου 2010: επιμόρφωση σε κεντρικό επίπεδο (5 διδακτικές περιόδους).

B) Πρόγραμμα Μεντόρων Δημοτικής/ Μέσης και Μέσης Τεχνικής Εκπαίδευσης

• **Φάση Α´:**

- Για Μέντορες Δημοτικής, από τις 19 Οκτωβρίου μέχρι τις 21 Νοεμβρίου 2009: επιμόρφωση σε κεντρικό επίπεδο (45 διδακτικές περιόδους).
- Για Μέντορες Μέσης / Μέσης Τεχνικής, από τις 12 Οκτωβρίου μέχρι τις 14 Νοεμβρίου 2009: επιμόρφωση σε κεντρικό επίπεδο (45 διδακτικές περιόδους).

• **Φάση Β´:**

- Από τον Οκτώβριο 2009 μέχρι το Μάιο 2010: εργασία στη σχολική μονάδα. Εφαρμογή συγκεκριμένων πρακτικών Φάσης Α´ με τη συνεργασία του Νεοεισερχόμενου. Υποστήριξη από ομάδα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

• **Φάση Γ´:**

- Από τις 17 Μαΐου 2010 μέχρι τις 29 Μαΐου 2010: επιμόρφωση σε κεντρικό επίπεδο (15 διδακτικές περιόδους).

Το Πρόγραμμα αναμένεται ότι θα είναι επαναλαμβανόμενο και σε αυτό συμμετείχαν για το σχολικό έτος 2008-2009: εβδομήντα τρεις (73) Νεοεισερχόμενοι εκπαιδευτικοί Δημοτικής εκπαίδευσης, πενήντα τέσσερις (54) Μέντορες Δημοτικής εκπαίδευσης, πενήντα (50) Νεοεισερχόμενοι εκπαιδευτικοί Μέσης και Μέσης Τεχνικής εκπαίδευσης και σαράντα εννέα (49) Μέντορες Μέσης και Μέσης / Τεχνικής εκπαίδευσης.

Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Ομογενών Εκπαιδευτικών από τις χώρες του Εύξεινου Πόντου

Στα τέλη Ιουνίου 2009 ολοκληρώθηκε το εξαμηνιαίο Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Ομογενών από τις χώρες του Εύξεινου Πόντου. Το πρόγραμμα παρακολούθησαν δώδεκα (12) ομογενείς, οι οποίοι συγχρόνως με τα μαθήματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας και τα μαθήματα μεθοδολογίας της διδασκαλίας γνώρισαν τη σύγχρονη κυπριακή πραγματικότητα, τον τοπικό πολιτισμικό πλούτο και την κουλτούρα του τόπου μέσα από εκπαιδευτικές εκδρομές, παρακολουθήσεις διαλέξεων και εκδηλώσεων.

10.1.2 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΤΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (ΤΠΕ) ΣΤΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Κατά τη διάρκεια της χρονιάς 2009 συνεχίστηκε το Πρόγραμμα επιμόρφωσης εκπαιδευτικών σε θέματα ΤΠΕ με δράσεις που ενισχύουν τη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών ως ακολούθως:

- Α09Δ - Εξειδικευμένα σεμινάρια σε θέματα ΤΠΕ
 - Απόκτηση εξειδικευμένων δεξιοτήτων χρήσης των ΤΠΕ (π.χ. Flash, Dreamweaver, Photoshop, MovieMaker, Visual Basic)
- Α09Δ - Π1/Π2/Π3/Π4: Προγράμματα επιμόρφωσης σε θέματα Πληροφορικής
 - Απόκτηση βασικών δεξιοτήτων χρήσης ΗΥ και εισαγωγή στην εκπαιδευτική εφαρμογή των ΤΠΕ στη μαθησιακή διαδικασία
- Α09Δ - Π5: Πρόγραμμα εκπαιδευτικών - επιμορφωτών
 - Εκπαίδευση εκπαιδευτικών – επιμορφωτών για θέματα ενσωμάτωσης των ΤΠΕ στη μαθησιακή διαδικασία
- Α09Δ - Εξ αποστάσεως επιμόρφωση σε θέματα ΤΠΕ
 - Απόκτηση δεξιοτήτων χρήσης ΗΥ μέσω διαδικτυακής πλατφόρμας με σύγχρονη και ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση
- Φ09Δ - Πρόγραμμα 10 πιλοτικών ερευνητικών εφαρμογών με την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στη μαθησιακή διαδικασία

Υλοποιήθηκαν 10 πιλοτικές/ερευνητικές εφαρμογές σε σχολεία Δημοτικής Εκπαίδευσης, όπου εκπαιδευτικοί σε συνεργασία με σύμβουλο του ΠΙ, σχεδίασαν και εφάρμοσαν μια διδακτική ενότητα με την ενσωμάτωση των ΤΠΕ σε διαφορετικά μαθήματα. Τις εφαρμογές αυτές παρακολούθησαν ειδικοί ερευνητές με στόχο την εξαγωγή συμπερασμάτων που αφορούν στη στήριξη εκπαιδευτικών στη σχολική μονάδα και στην αξία ενσωμάτωσης των ΤΠΕ στη μαθησιακή διαδικασία, παρατηρώντας το είδος μάθησης και την εμπλοκή των μαθητών. Το έργο αυτό είναι η συνέχεια των 10 πιλοτικών ερευνητικών εφαρμογών που διεξήχθη σε σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης το φθινόπωρο του 2008.

- Πρόγραμμα στήριξης εκπαιδευτικών πυρήνων σε θέματα ΤΠΕ στη σχολική μονάδα
 - Στήριξη 50 εκπαιδευτικών πυρήνων επιμόρφωσης σε θέματα ΤΠΕ στη Δημοτική Εκπαίδευση, με την παροχή εξοπλισμού και τεχνικής και παιδαγωγικής υποστήριξης, για τη διεξαγωγή δειγματικών μαθημάτων στη σχολική τους μονάδα. Απώτερος στόχος είναι να καταστούν οι εκπαιδευτικοί αυτοί φορείς αλλαγής και πηγή μάθησης και στήριξης των συναδέλφων τους. Το πρόγραμμα είναι τριετές και με την έναρξη κάθε σχολικής χρονιάς οι πυρήνες καταρτίζουν σχέδιο δράσης. Το έργο αυτό υλοποιείται παράλληλα σε σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης και ξεκίνησε το φθινόπωρο του 2008.
- Επιμόρφωση επιμορφωτών για τη στήριξη των πιλοτικών σχολείων του έργου ΔΙΑΣ.
- Πρώτη φάση επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών των πιλοτικών σχολείων του έργου ΔΙΑΣ.
- Εμπλουτισμός και διεύρυνση του επιμορφωτικού υποστηρικτικού υλικού για την ενσωμάτωση των νέων Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας στη μαθησιακή διαδικασία που φιλοξενείται στη διαδικτυακή πύλη www.e-epimorfosi.ac.cy
- Έκδοση καταλόγου με ηλεκτρονικά μαθησιακά εργαλεία με παρουσίαση των εργαλείων και εισηγήσεις αξιοποίησής των.

- Διεύρυνση της σύγχρονης και ασύγχρονης πλατφόρμας τηλεκατάρτισης για εξ αποστάσεως εκμάθηση ηλεκτρονικών εργαλείων (www.pi-elearning.ac.cy) σε περιεχόμενο και ανοικτή πρόσβαση σε εκπαιδευτικούς και μαθητές.
- Ενημέρωση εκπαιδευτικών, γονιών και μαθητών σε θέματα ασφαλούς χρήσης του διαδικτύου.

10.1.3 ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΣΕ ΣΧΟΛΙΚΗ ΒΑΣΗ ΚΑΙ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΓΙΑ ΓΟΝΕΙΣ

Συνεχίστηκε και κατά το ακαδημαϊκό έτος 2008-2009 ο θεσμός των σεμιναρίων πάνω σε σχολική βάση και των σεμιναρίων για τους γονείς στα σχολεία, σε διάφορες περιοχές της ελεύθερης Κύπρου. Τα σεμινάρια περιελάμβαναν διάφορα θέματα, τα πλείστα όμως είχαν ψυχοκοινωνικό περιεχόμενο, που αφορούσε στη συμπεριφορά παιδιών και εφήβων, τους τρόπους αντιμετώπισης έκρυθμων καταστάσεων, τις διατροφικές διαταραχές, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους μπορούμε να βοηθήσουμε στη μάθηση παιδιών με μαθησιακά προβλήματα. Φαίνεται ότι τα πιο πάνω θέματα ανταποκρίνονται σε μεγάλο βαθμό στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν γονείς, μαθητές και εκπαιδευτικοί.

Άλλα θέματα που αναπτύχθηκαν στα σεμινάρια αφορούσαν στην περιβαλλοντική εκπαίδευση, το γραπτό λόγο, τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας, την εκπαιδευτική διοίκηση, τη διαπολιτισμική εκπαίδευση, τη μεθοδολογία της διδασκαλίας, την αξιολόγηση του μαθητή, καθώς επίσης σε ευρωπαϊκά θέματα και θέματα ειδικότητας.

10.1.4 ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΕΣ ΣΕΙΡΕΣ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

Ολοκληρώθηκε το πρόγραμμα Προαιρετικών Σεμιναρίων Επιμόρφωσης 2008-2009 με σεμινάρια που κάλυψαν τις επιμορφωτικές ανάγκες εκπαιδευτικών στη Λευκωσία, τη Λεμεσό, τη Λάρνακα, την Πάφο και την ελεύθερη Αμμόχωστο. Σε αυτά συμμετείχαν χίλιοι τριακόσιοι (1300) περίπου εκπαιδευτικοί όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης. Τα σεμινάρια κάλυψαν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων παιδαγωγικής κατάρτισης, γενικής διδακτικής και διδακτικής θεμάτων του Αναλυτικού Προγράμματος με σύγχρονες προσεγγίσεις και με την αξιοποίηση των Νέων Τεχνολογιών.

Κυκλοφόρησε στα σχολεία το βιβλιόριο, που περιέχει πληροφορίες για το Πρόγραμμα Προαιρετικών Σεμιναρίων Επιμόρφωσης 2009-2010. Το υλικό είναι, επίσης, αναρτημένο στον ιστοχώρο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

10.1.5 ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Πρόγραμμα Στήριξης των Αλλόγλωσσων Μαθητών

Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο ανέπτυξε σειρά επιμορφωτικών δράσεων που συγχρηματοδοτήθηκαν από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ένταξης και την κυπριακή κυβέρνηση για την ενίσχυση των εκπαιδευτικών, οι οποίοι είναι επιφορτισμένοι με τη στήριξη των αλλόγλωσσων μαθητών. Τα θέματα των επιμορφωτικών αυτών δράσεων αναφέρονται, κυρίως, στις μεθόδους διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας.

Πρόγραμμα Συναισθηματικής Αγωγής

Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Αθηνών οργάνωσε και διεξήγαγε το Πρόγραμμα Συναισθηματικής Αγωγής (Ιανουάριος 2009 - Ιούνιος 2009), το οποίο παρακολούθησαν εκπαιδευτικοί Δημοτικής και Προδημοτικής Εκπαίδευσης.

10.1.6 ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΙΔΕΣ

- Στα πλαίσια των Επιμορφωτικών του Δράσεων και σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Μέ-

- σης Γενικής Εκπαίδευσης, το Π.Ι. διοργάνωσε σειρά απογευματινών σεμιναρίων (ένα σε κάθε επαρχία) για Καθηγητές Φυσικής με θέμα: «Εργαστήρια Φυσικής Γυμνασίου - Διδακτικές Προσεγγίσεις», κατά το διάστημα 25 Φεβρουαρίου - 8 Απριλίου 2009.
- Στα πλαίσια των μέτρων ομαλής ένταξης των αλλόγλωσσων μαθητών στο σχολικό σύστημα (απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου Ιουλίου 2008), διοργανώθηκαν στις 23 και 24 και επαναλήφθηκαν στις 25 και 26 Φεβρουαρίου 2009 επιμορφωτικές διημερίδες για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης / ξένης γλώσσας. Την επιμόρφωση ανέλαβε ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Κρήτης, Μιχάλης Δαμανάκης, υπεύθυνος του συνολικού προγράμματος «Παιδεία Ομογενών».
 - Πραγματοποιήθηκε στις 5 Μαρτίου 2009 το Παγκύπριο Συνέδριο Στελεχών Νηπιαγωγείων με θέμα «Αγωγή για την Πολιτότητα στο Νηπιαγωγείο: Θεωρία και Πράξη», το οποίο οργανώθηκε σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης και παρακολούθησαν στελέχη των νηπιαγωγείων, αξιωματούχοι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και της Π.Ο.Ε.Δ.
 - Στις 20 και 21 Μαρτίου 2009 διοργανώθηκε το ΙΔ΄ Συμπόσιο Αρχαίας Κυπριακής Γραμματείας σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Μέσης Εκπαίδευσης, το Τμήμα Κλασικών Σπουδών και Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Κύπρου, το Σύνδεσμο Ελλήνων Κυπρίων Φιλολόγων (Σ.Ε.Κ.Φ./Ο.Ε.Λ.Μ.Ε.Κ) και το Σύνδεσμο Ελλήνων Φιλολόγων Κύπρου «Στασίνο».
 - Στο πλαίσιο των επιμορφωτικών δραστηριοτήτων για το Ευρωπαϊκό έτος Δημιουργικότητας και Καινοτομίας και την επίτευξη του αντίστοιχου στόχου της σχολικής χρονιάς 2008-2009, διοργανώθηκε στις 28 Μαρτίου 2009 σε συνεργασία με το Σύνδεσμο Καθηγητών Σχεδιασμού και Τεχνολογίας (Ο.Ε.Λ.Μ.Ε.Κ) συνέδριο με θέμα: «Η Συμβολή του Μαθήματος της Τεχνολογίας στην Προαγωγή της Δημιουργικότητας και της Καινοτομίας».
 - Στα πλαίσια του Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Λευκωσίας, που συνδιοργανώθηκε από το Δήμο Λευκωσίας και τις «Όψεις του Κόσμου», παρουσιάστηκε το θέμα «Ντοκιμαντέρ στην Εκπαίδευση», όπου προβλήθηκαν αποσπάσματα από τις εκπαιδευτικές ταινίες παραγωγής του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Η παρουσίαση διεξήχθη στις 28 Μαρτίου.
 - Στις 6 Μαρτίου 2009 διεξήχθη ενημερωτική συνάντηση Πρώτων Λειτουργών Εκπαίδευσης και Επιθεωρητών Δημοτικής, Μέσης και Μέσης Τεχνικής Εκπαίδευσης, η οποία περιλάμβανε ενημέρωση για το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης (Κ.Ε.Ε.Α.), παρουσίαση και παράδοση επιμορφωτικού υλικού για την ενσωμάτωση των Τ.Π.Ε. στη μαθησιακή διαδικασία και ενημέρωση για το Πρόγραμμα Εισαγωγικής Επιμόρφωσης.
 - Λειτουργοί του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου συνέβαλαν στη διοργάνωση της Επίσκεψης Μελέτης εκπροσώπων διαφόρων χωρών, την οποία διοργάνωσε το Ίδρυμα Διαχείρισης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων (Ι.Δ.Ε.Π.) Διά Βίου Μάθησης (16-20 Μαρτίου 2009) με θέμα «The European Dimension Through The English Language Teaching and Learning».
 - Στις 3 και 4 Απριλίου 2009 διεξήχθη, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Μέσης Εκπαίδευσης, το Ενδέκατο Σεμινάριο για τη διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού με ειδικό θέμα «Η Δημιουργικότητα και η Καινοτομία ως Στοιχείο Ανάπτυξης του Αρχαίου Ελληνικού Πολιτισμού. Προεκτάσεις στη Σύγχρονη Σκέψη». Το Σεμινάριο εντάσσεται στο πλαίσιο των επιμορφωτικών δράσεων για την επίτευξη του στόχου της χρονιάς για προαγωγή της δημιουργικότητας και της καινοτομίας.
 - Στα πλαίσια της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Μέσης Εκπαίδευσης, πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 15 Μαΐου 2009 Ημερίδα με θέμα «Επίπεδα Υγείας Παιδιών, Εφήβων και Ενηλίκων στην Κύπρο».

- Στις 13 Μαΐου 2009 πραγματοποιήθηκε εκπαιδευτικό συνέδριο με θέμα «Insights from CLIL Programme Implementations: Perspectives from Researchers and Practitioners», σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Κύπρου (Τμήμα Αγγλικών Σπουδών), στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού προγράμματος PRO-CLIL (Content and Language Integrated Learning), το οποίο συντονίζεται από τα δύο εκπαιδευτικά ιδρύματα και αφορά στη διδασκαλία ενός μη γλωσσικού μαθήματος μέσω μιας ξένης γλώσσας. Αυτή η προσέγγιση διδασκαλίας εφαρμόζεται σε πιλοτική μορφή από το 2006 στην Κύπρο και συντονίζεται από το Πανεπιστήμιο Κύπρου και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Στο πρόγραμμα συμμετέχουν δέκα (10) Δημοτικά Σχολεία και πέντε (5) Νηπιαγωγεία της Κύπρου.
- Στις 18 Μαΐου 2009 πραγματοποιήθηκε εργαστηριακό ενημερωτικό σεμινάριο για τον τρόπο λειτουργίας του μηχανογραφημένου συστήματος παραγγελιών, το οποίο παρακολούθησαν εκπρόσωποι των Διευθύνσεων Μέσης και Δημοτικής Εκπαίδευσης, καθώς και λειτουργοί της Αποθήκης του Υ.Π.Π. και της Υ.Α.Π.
- Στα πλαίσια του Προγράμματος Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών σε θέματα Πληροφορικής διοργανώθηκε σεμινάριο στις 10 Ιουνίου 2009 για το Λογισμικό Inspiration σε ομάδες εκπαιδευτικών Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης.
- Πραγματοποιήθηκε από τις 10 έως τις 12 Ιουνίου 2009 επίσκεψη στην Κύπρο κλιμακίου της Διεύθυνσης Εκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΥΠ.Ε.Π.Θ) της Ελλάδας, στο πλαίσιο του Μνημονίου Συνεργασίας των Υπουργείων Παιδείας Ελλάδας και Κύπρου. Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία στις 10 Ιουνίου, η επίσημη πρώτη προβολή για την Κύπρο της εκπαιδευτικής ταινίας-ντοκιμαντέρ «Θεόφιλος-Κκάσιαλος: Δύο Λαϊκοί Ζωγράφοι». Η ταινία είναι η πρώτη συμπαραγωγή της Εκπαιδευτικής Τηλεόρασης του ΥΠ.Ε.Π.Θ. και του Π.Ι. και έχει ήδη προβληθεί με επιτυχία στο 1ο Διεθνές Συνέδριο για τον Θεόφιλο, που έγινε στην Ιωλκό Βόλου, στο Φεστιβάλ Πάτρας και στο Φεστιβάλ Ecofilms της Ρόδου, καθώς και στο πρόγραμμα της Εκπαιδευτικής Τηλεόρασης της Ε.Τ.1.
- Πραγματοποιήθηκε στις 12 Ιουνίου 2009 εκπαιδευτικό συνέδριο με θέμα «Η Διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας στο Κυπριακό Σχολείο: Ζητήματα και Ζητούμενα». Η δράση αυτή εντάσσεται στα πλαίσια της υποχρέωσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου να προσφέρει επιμόρφωση στα πλαίσια της συγχρηματοδότησης από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ένταξης και επιπρόσθετα στηρίζεται σε σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Απώτερος σκοπός του ήταν η ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών στη διδασκαλία αλλόγλωσσων μαθητών και στην αντιμετώπιση των καθημερινών προβλημάτων που αναφέρονται στις σχολικές τάξεις με την αξιοποίηση της πολυπολιτισμικής τους σύνθεσης.
- Στις 31 Αυγούστου 2009 σε συνεργασία με τις Διευθύνσεις Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης πραγματοποιήθηκε σεμινάριο του βραβευμένου καθηγητή Μαθηματικών στη Σουηδία κ. Σταύρου Λουκά, με θέμα «Ο Τρόπος με τον οποίο Διδάσκω».
- Πραγματοποιήθηκε από τις 23 Σεπτεμβρίου έως τις 26 Σεπτεμβρίου 2009 Θεματική Εργαστηριακή Εβδομάδα Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, της οποίας βασικός στόχος ήταν η ενίσχυση των εκπαιδευτικών στην αντιμετώπιση των ζητημάτων που αναφέρονται στις σχολικές τάξεις και συνδέονται με θέματα ταυτότητας και ετερότητας. Η δράση αυτή συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ένταξης και παρουσιάστηκε από ομάδα των εισηγητών / εμπνευστών, με επικεφαλής την επίκουρη Καθηγήτρια του Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία του Πανεπιστημίου Αθηνών, κ. Αλεξάνδρα Ανδρούσου.
- Στις 23 Σεπτεμβρίου 2009 πραγματοποιήθηκε η παρουσίαση των δράσεων του Περιβαλλοντικού Εκπαιδευτικού Προγράμματος «Σκηνοθετώ και Δημιουργώ με - και για - το Περιβάλλον», η οποία περιλάμβανε έκθεση φωτογραφίας και προβολή μικρών τηλεοπτικών σποτ.

11. ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Έργο της Υ.Α.Π. είναι:

- Η έκδοση διδακτικών βιβλίων και η παραγωγή βοηθητικού υλικού τόσο για τους εκπαιδευτικούς όσο και τους μαθητές όλων των βαθμίδων της Εκπαίδευσης (Δημοτικής, Μέσης και Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης).
- Η παραγγελία των διδακτικών βιβλίων που εκδίδονται από τον Ο.Ε.Δ.Β. στην Ελλάδα, όπως και οι διαδικασίες μεταφοράς τους από την Ελλάδα στην Κύπρο.
- Η έκδοση υλικού για τις ανάγκες:
 - (α) του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού (Ημερολόγιο Υ.Π.Π., Ετήσια Έκθεση Υ.Π.Π., έντυπα Διεθνούς Εκπαιδευτικής Έκθεσης, Χάρτης Δικαιωμάτων του Πολίτη)
 - (β) βιβλιαρίων, εξωφύλλων και αφισών του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
 - (γ) εκδόσεις άλλων υπηρεσιών που υπάγονται στο Υ.Π.Π.
- Η ευθύνη για την ετοιμασία των εγγράφων προσφορών για την προκήρυξη των εκδόσεών της, η αξιολόγηση και κατακύρωση των προσφορών, καθώς και η επίβλεψη των εκδόσεων στα Τυπογραφεία.

Η Υ.Α.Π., αξιοποιώντας τις δυνατότητες της τεχνολογίας και αποσκοπώντας στον εκσυγχρονισμό των διαδικασιών εκτύπωσης των βιβλίων, συνέχισε κατά το 2009 το έργο της μεταφοράς των εκδόσεών της σε ηλεκτρονική μορφή.

Επίσης, η Υ.Α.Π., σε συνεργασία με τις Διευθύνσεις Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης και την Αποθήκη του Υ.Π.Π., προχώρησε στη δημιουργία ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων με σκοπό τη μηχανογράφηση και την ηλεκτρονική παραγγελία των διδακτικών βιβλίων για τις ανάγκες της σχολικής χρονιάς 2009-2010. Δόθηκε, έτσι, η ευκαιρία για καλύτερη οργάνωση και έγκαιρη αποστολή των βιβλίων στα σχολεία, καθώς και για εύκολη πρόσβαση στα συγκεκριμένα στοιχεία τόσο από τα σχολεία, όσο και από τις υπηρεσίες του Υ.Π.Π.

Από το 2009 ο Προϋπολογισμός της Υ.Α.Π. ενοποιήθηκε σε κοινό κονδύλι και μεταφέρθηκε στον Προϋπολογισμό του Π.Ι. Πιο κάτω δίνονται, χωριστά για κάθε Διεύθυνση Εκπαίδευσης, στοιχεία που αφορούν στις νέες εκδόσεις ή επανεκδόσεις των βιβλίων της Υ.Α.Π.

Στοιχεία Εκδόσεων / Επανεκδόσεων Βιβλίων και Δαπάνες κατά το 2009

	ΠΛΗΘΟΣ ΤΙΤΛΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ				ΔΑΠΑΝΗ
	ΔΗΜΟΤΙΚΗ	ΜΕΣΗ	ΤΕΧΝΙΚΗ	ΣΥΝΟΛΟ	
A. Επανεκδοση/ Αναθεώρηση διδακτικών βιβλίων Υ.Α.Π.	90	110	84	284	€1.550.000,00
B. Νέες εκδόσεις βιβλίων και διδακτικών πακέτων	4	3	9 (όλες οι Διευ- θύνσεις)	16	€60.000,00

Γ. Αποστολή και παραλαβή βιβλίων και εγγράφων από και προς το εξωτερικό	105	140	62	307	€120.000,00
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ					€1.730.000,00

Από τον Πίνακα φαίνεται ότι η Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων το 2009 έχει προβεί συνολικά στην έκδοση τριακοσίων (300) διδακτικών βιβλίων για όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης (δεκαέξι (16) νέες / αναθεωρημένες εκδόσεις και διακόσιες ογδόντα τέσσερις (284) επανεκδόσεις). Σημειώνεται ότι τέσσερα (4) βιβλία ανατυπώθηκαν από το Κυβερνητικό Τυπογραφείο. Οι δαπάνες για βιβλία σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης το 2009 είχαν ανέλθει στο ποσό των €1.730.000,00.

12. ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Κατά το έτος 2009 δημιουργήθηκε το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης (Κ.Ε.Ε.Α.) με βάση Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου. Αποστολή του Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης (Κ.Ε.Ε.Α.) είναι η προώθηση και καθιέρωση της έρευνας, καθώς και η δημιουργία ερευνητικής υποδομής στο κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα. Σκοπός του Κ.Ε.Ε.Α. είναι η διεξαγωγή επιστημονικής έρευνας σε θέματα εκπαίδευσης (εκπαιδευτική πολιτική, αναλυτικά προγράμματα, βιβλία, επιμόρφωση), συμπεριλαμβανομένου του εκπαιδευτικού συστήματος στην ολότητά του, καθώς επίσης η συνεχής επιστημονική αξιολόγηση του συνόλου του εκπαιδευτικού συστήματος και των αποτελεσμάτων της εισαγωγής των επιμέρους καινοτομιών στην εκπαίδευση. Επίσης, αποστολή του Κ.Ε.Ε.Α. είναι η προώθηση και η στήριξη της έρευνας στο επίπεδο της σχολικής μονάδας.

• Αξιολογήσεις Καινοτομιών και Προγραμμάτων του Υ.Π.Π.

Για τη χρονιά 2009, με βάση τον ετήσιο προγραμματισμό του, το Κ.Ε.Ε.Α. ολοκλήρωσε σημαντικά ερευνητικά προγράμματα και αξιολογήσεις. Συγκεκριμένα, το Κ.Ε.Ε.Α. ολοκλήρωσε τα πιο κάτω προγράμματα, κυρίως για σκοπούς εξωτερικής αξιολόγησης καινοτομιών και προγραμμάτων του Υ.Π.Π., τα οποία αναμένεται να διευκολύνουν τη λήψη απόφασης στηριζόμενης σε δεδομένα και τεκμήρια.

- Αξιολόγηση των Προγραμμάτων ΜΕΝΤΩΡ στη Δημοτική και Μέση Εκπαίδευση
- Αξιολόγηση του Προγράμματος «Αλφαριθμητισμός» στη Μέση Εκπαίδευση
- Αξιολόγηση του Προγράμματος Ενισχυτικής Διδασκαλίας (μαθησιακές δυσκολίες και αλλόγλωσσοι μαθητές) στη Δημοτική Εκπαίδευση
- Αξιολόγηση της Πιλοτικής Εφαρμογής του Διαδραστικού Πίνακα στην Τάξη.
- Έρευνες σε Γενικής Φύσης Παιδαγωγικά Θέματα σε Τοπικό και Διεθνές Επίπεδο
- Το Κ.Ε.Ε.Α. διερεύνησε το σημαντικό θέμα της πρόληψης προβλημάτων Αλφαριθμητισμού στη Δημοτική Εκπαίδευση και με βάση ειδικά πολλαπλά δοκίμια, τα οποία εκπονήθηκαν μέσα από διαδικασίες δύο ετών, εντόπισε μαθητές που έχουν πιθανότητα να αναπτύξουν τέτοιου είδους προβλήματα σε παγκύπρια βάση ανάμεσα σε όλους τους μαθητές της Στ' Δημοτικού (εννέα χιλιάδες (9000) μαθητές περίπου). Το πρόγραμμα είναι διαχρονικό.
- Το Κ.Ε.Ε.Α. έχει εμπλακεί σε ερευνητικά προγράμματα χρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα οποία οργανώνονται από διεθνείς οργανισμούς (π.χ. Ο.Ο.Σ.Α.). Η ευρωπαϊκή έρευνα «Learning to Learn» και η διεθνής έρευνα «Program for International Assessment of Adult Competences» (PIAAC), είναι δύο από τα μεγάλα προγράμματα που χειρίζεται το Κ.Ε.Ε.Α.

Τήρηση Τράπεζας Δεδομένων για το εκπαιδευτικό μας σύστημα. Το Κ.Ε.Ε.Α. μέσα από την παρακολούθηση του εκπαιδευτικού συστήματος για συγκεκριμένα θέματα διατηρεί τράπεζα δεδομένων (π.χ. για ενισχυτική διδασκαλία), με τα οποία τροφοδοτεί το Υ.Π.Π. και τα αρμόδια όργανα της Ε.Ε., με δεδομένα έγκυρα και αξιόπιστα για το εκπαιδευτικό μας σύστημα.

Αξιολόγηση και Αποδελτίωση Ερευνών που πραγματοποιούνται στο εκπαιδευτικό μας σύστημα. Το Κ.Ε.Ε.Α. ανέλαβε την αξιολόγηση των προτάσεων που έγιναν σε όλες τις διευθύνσεις για διεξαγωγή έρευνας σε μαθητές σχολείων. Η επίπονη αυτή διαδικασία επέτρεψε τη συνεργασία με ερευνητές από διάφορα ερευνητικά κέντρα και ιδρύματα του τόπου σε θέματα μεθοδολογίας, κυρίως των ερευνών που διεξάγονται, ώστε να βελ-

τιωθεί το επίπεδο της έρευνας στα σχολεία μας. Επίσης, επέτρεψε τη διατήρηση αρχείου για το θέμα.

Καλλιέργεια Ερευνητικής Κουλτούρας και Ενίσχυση της Ερευνητικής Υποδομής στα Σχολεία. Το Κ.Ε.Ε.Α. ανέλαβε την ενίσχυση κάποιων σχολικών μονάδων για διεξαγωγή έρευνας δράσης μέσα στη μονάδα, σε θέματα ενδιαφέροντος και ανάγκης της ίδιας της μονάδας.

13. ΑΛΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ Υ.Π.Π.

13.1 ΚΡΑΤΙΚΑ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

Παρουσίαση / Γενικές Πληροφορίες

Τα Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης, που άρχισαν να λειτουργούν το 1960 ως Ινστιτούτα Ξένων Γλωσσών, παρέχουν σειρά μαθημάτων σε μαθητές όλων των βαθμίδων καθώς και σε ενήλικες, τόσο σε αστικά κέντρα όσο και σε αγροτικές περιοχές, δίνοντας έτσι τη δυνατότητα για ίσες ευκαιρίες μάθησης και συμβάλλοντας στη διά βίου εκπαίδευση που είναι θεμελιώδες ζητούμενο της Ευρωπαϊκής μας προοπτικής.

Τα Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης επιτελούν έργο κοινωνικό, με τις παροχές και απαλλαγές σε άπορους και άριστους μαθητές. Παράλληλα, εργοδοτούν τόσο έμπειρους διορισμένους όσο και νέους αδιόριστους καθηγητές, αξιοποιώντας έτσι, τόσο την πείρα των παλαιών όσο και τις νέες ιδέες των νεότερων.

Λειτουργούν παγκύπρια 41 Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης και σ' αυτά φοιτούν πέραν των 17.000 μαθητών κάθε χρόνο. Στεγάζονται σε δημόσια σχολεία δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης, αξιοποιώντας έτσι την υποδομή και τις δυνατότητες των σχολικών μονάδων που τα φιλοξενούν. Διευθύνονται από έμπειρους καθηγητές οι οποίοι διορίζονται ως Διευθυντές.

Μαθήματα που διδάσκονται

Στα Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης διδάσκονται Ξένες Γλώσσες σε όλα τα επίπεδα: Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά, Ιταλικά, Ισπανικά, Ρωσικά, Τούρκικα και Ελληνικά σε αλλόγλωσσους. Υπάρχει ακόμα η δυνατότητα προσφοράς και άλλων Ξένων Γλωσσών, εφόσον υπάρξει ενδιαφέρον και συσταθεί τμήμα.

Προσφέρονται, επίσης, δωρεάν μαθήματα Τουρκικής γλώσσας σε Ελληνοκύπριους και μαθήματα Ελληνικής γλώσσας σε Τουρκοκύπριους.

Στα Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης προσφέρονται, ακόμα, μαθήματα Ηλεκτρονικών Υπολογιστών, Λογιστικής και μαθήματα προετοιμασίας για τις Παγκύπριες Εξετάσεις για εισαγωγή στα ΑΑΕΙ.

Εξετάσεις

Οι μαθητές που φοιτούν στα Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης παρακάθονται σε Τελικές Ενιαίες Εξετάσεις και τους δίνεται Πιστοποιητικό Επιτυχίας. Το Πιστοποιητικό Επιτυχίας στο έβδομο και έκτο επίπεδο των Αγγλικών αναγνωρίζεται από την ΕΔΥ και την ΕΕΥ, ως τεκμήριο «**πολύ καλής γνώσης**» της Αγγλικής γλώσσας. Το Πιστοποιητικό Επιτυχίας στο τέταρτο και πέμπτο επίπεδο των Αγγλικών αναγνωρίζεται ως τεκμήριο «**καλής γνώσης**» της Αγγλικής γλώσσας. Το Πιστοποιητικό Επιτυχίας στο έκτο επίπεδο των Γαλλικών και Γερμανικών αναγνωρίζεται ως «**πολύ καλή γνώση**» της Γαλλικής και Γερμανικής γλώσσας, ενώ το Πιστοποιητικό Επιτυχίας για το τέταρτο και πέμπτο επίπεδο των Γαλλικών και Γερμανικών αναγνωρίζεται ως «καλή γνώση» της Γαλλικής και Γερμανικής γλώσσας.

Γίνεται, ακόμα, προετοιμασία των μαθητών για τις πιο κάτω εξετάσεις ξένων γλωσσών και ηλεκτρονικών υπολογιστών:

Παγκύπριες Εξετάσεις για εισαγωγή στα ΑΑΕΙ

G.C.E. O' & A' Level, I.G.C.S.E., I.E.L.T.S.,

F.C.E. Cambridge

DELF και DALF για τη Γαλλική γλώσσα

L.C.C.I. για τη Λογιστική

E.C.D.L., I.C.T. Europe για την Πληροφορική

Εγγραφές

Οι εγγραφές στα Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης ξεκινούν τον Ιούνιο και συνεχίζονται το πρώτο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου. Ο αριθμός των μαθητών σε κάθε τμήμα είναι συνήθως 12, μπορεί όμως, σε ειδικές περιπτώσεις, να δοθεί η δυνατότητα λειτουργίας τμημάτων με λιγότερους μαθητές.

Τα Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης λειτουργούν Δευτέρα, Τρίτη, Πέμπτη και Παρασκευή, από τις 3.00-6.00 μ.μ. Τμήματα ενηλίκων λειτουργούν σε κάποια Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης τις βραδινές ώρες, 6.30-8.00 μ.μ. Σε ειδικές περιπτώσεις προσφέρονται μαθήματα το απόγευμα της Τετάρτης ή το πρωινό του Σαββάτου.

Κάθε τμήμα λειτουργεί δύο φορές την εβδομάδα, 90 λεπτά κάθε φορά.

Δίδακτρα

Τα διδάκτρα των Κ.Ι.Ε. είναι ιδιαίτερα χαμηλά και εγκρίνονται από το Υπουργείο Οικονομικών. Κυμαίνονται από € 225- € 385 το χρόνο, ανάλογα με το επίπεδο δυσκολίας του μαθήματος που διδάσκεται.

Υποτροφίες-Απαλλαγές

Για τους άπορους και άριστους μαθητές προσφέρονται πλήρεις ή μερικές υποτροφίες σε ποσοστό 10%.

Από την καταβολή διδάκτρων απαλλάσσεται το τρίτο παιδί της ίδιας οικογένειας που φοιτά στα Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης. Από τη ρύθμιση αυτή επωφελούνται οι πενταμελείς οικογένειες.

Από την καταβολή 50% των διδάκτρων απαλλάσσονται, ακόμα, όλα τα παιδιά των πολύτεκνων οικογενειών, αφού προσκομίσουν σχετικά αποδεικτικά.

Δωρεάν φοίτηση προσφέρεται σε Ελληνοκύπριους που παρακολουθούν μαθήματα Τουρκικής γλώσσας και σε Τουρκοκύπριους που παρακολουθούν μαθήματα Ελληνικής γλώσσας.

Έναρξη-Λήξη Μαθημάτων

Τα μαθήματα σε όλα τα Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης αρχίζουν με την έναρξη των μαθημάτων στα σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης και τελειώνουν στα μέσα Μαΐου πριν από τις Τελικές Ενιαίες Γραπτές Εξετάσεις.

13.2 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

13.2.1 ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Αποστολή της Υπηρεσίας Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας (ΥΕΨ) είναι η προστασία και προαγωγή της ψυχικής υγείας καθώς και η διευκόλυνση της μάθησης και της ολόπλευρης ανάπτυξης του κάθε ατόμου που μετέχει του εκπαιδευτικού συστήματος, από την προσχολική μέχρι και τη μέση εκπαίδευση.

Στο πλαίσιο της αποστολής της η ΥΕΨ συμβάλλει στον όλο προβληματισμό της εκπαίδευσης με στόχο τη συνεχή εξέλιξη και ποιοτικό εκδημοκρατισμό του θεσμού του σχολείου, την αποδοχή και το σεβασμό της διαφορετικότητας, καθώς και τη σχολική επιτυχία όλων των ατόμων.

13.2.2 ΣΤΟΧΟΙ - ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

Ενώ η ΥΕΨ ασχολείται παραδοσιακά με την αντιμετώπιση ατομικών περιπτώσεων παιδιών με προβλήματα μάθησης και προσαρμογής, τα τελευταία κυρίως χρόνια, επενδύει περισσότερο σε δράσεις, παρεμβάσεις και προγράμματα που στοχεύουν στην πρόληψη κυρίως των μαθησιακών προβλημάτων και των προβλημάτων ψυχικής υγείας. Οι δράσεις της ΥΕΨ απευθύνονται στο σύνολο του μαθητικού πληθυσμού. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις παρεμβάσεις πρόληψης της σχολικής αποτυχίας και του λειτουργικού αναλφαβητισμού, στην αγωγή της υγείας και της πολιτότητας και στην ένταξη των παιδιών με αναπηρίες στα συνηθισμένα σχολεία.

Πιο αναλυτικά, οι δραστηριότητες της ΥΕΨ στοχεύουν, κατά προτεραιότητα, στα ακόλουθα:

- Ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων αλφαβητισμού σε όλα τα παιδιά.
- Συναισθηματική ανάπτυξη, ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων, πρόληψη της βίας και της νεανικής παραβατικότητας καθώς και της χρήσης και κατάχρησης ουσιών.
- Πρόληψη της σχολικής διαρροής η οποία συναρτάται με την πρόληψη της βίας και της χρήσης/κατάχρησης ουσιών.
- Πρώιμη ανίχνευση και αντιμετώπιση μαθησιακών δυσκολιών.
- Αντιμετώπιση παιδιών με δυσκολίες μάθησης ή/και προσαρμογής μέσα στο σχολείο.
- Στήριξη παιδιών με αναπηρίες και ένταξή τους στα συνηθισμένα σχολεία.

13.2.3 ΔΟΜΗ - ΟΡΓΑΝΩΣΗ - ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ

Η Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας είναι ανεξάρτητη Υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και υπάγεται απευθείας στη Γενική Διευθύντρια. Είναι διατμηματική και οι υπηρεσίες των Εκπαιδευτικών Ψυχολόγων (ΕΨ) απευθύνονται σε όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης, δηλαδή την Προδημοτική, Δημοτική, Μέση και Τεχνική.

Κατά την υπό ανασκόπηση σχολική χρονιά στην ΥΕΨ υπηρετούσαν 49 συνολικά Λειτουργοί.

Η δομή της Υπηρεσίας είναι η ακόλουθη:

- Ένας (1) Πρώτος Εκπαιδευτικός Ψυχολόγος που είναι ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας.
- Δυο (2) Ανώτεροι Εκπαιδευτικοί Ψυχολόγοι που είναι Υπεύθυνοι των δυο τομέων της Υπηρεσίας: του Τομέα Ατομικών Περιπτώσεων και Ειδικών Προγραμμάτων και του Τομέα Προγραμμάτων, Μελετών και Ερευνών αντίστοιχα.
- Τέσσερις (4) Εκπαιδευτικοί Ψυχολόγοι Α΄. Οι τρεις από αυτούς προϊστάμενοι των Επαρχιακών Γραφείων Λευκωσίας, Λεμεσού – Πάφου και Λάρνακας – Αμμοχώστου, ενώ ο ένας αναλαμβάνει ειδικά καθήκοντα στην κεντρική διοίκηση της Υπηρεσίας.
- Επιπρόσθετα των επτά (7) πιο πάνω Λειτουργών, σαρανταδύο (42) Εκπαιδευτικοί Ψυχολόγοι βάσης στελέχωναν τα τρία Επαρχιακά Γραφεία της Υπηρεσίας, στη Λευκωσία, Λεμεσό – Πάφο και Λάρνακα – Αμμόχωστο. Από αυτούς οι 15 είναι μόνιμοι, ενώ οι υπόλοιποι 27 είναι έκτακτοι.

Για να γίνει πιο αποτελεσματική η παροχή υπηρεσιών στα σχολεία και στο κοινό, η Διεύθυνση της Υπηρεσίας προέβη σε διευθετήσεις ώστε να λειτουργήσει αυτόνομα Γραφείο στην Επαρχία Πάφου, στο οποίο υπηρετούν 4 Λειτουργοί οι οποίοι έχουν την ευθύνη να καλύπτουν αποκλειστικά τα σχολεία της εν λόγω Επαρχίας. Επίσης, για τον ίδιο σκοπό στο Γραφείο Παιδείας Αμμοχώστου (παράρτημα Επαρχιακού Γραφείου Λάρνακας) εργάζονται αποκλειστικά τρεις Εκπαιδευτικοί Ψυχολόγοι, οι οποίοι εδρεύουν μόνιμα στο Παραλίμνι.

Στον κάθε ΕΨ ανατίθεται η ευθύνη για αριθμό σχολείων και μαθητών. Σήμερα, ο κάθε ΕΨ που υπηρετεί στην ΥΕΨ έχει την ευθύνη για 3,000 περίπου μαθητές. Παρά τη σημαντική μείωση που παρατηρείται σε σχέση με το παρελθόν, σε σύγκριση με άλλες χώρες ο φόρτος αυτός εξακολουθεί να είναι αρκετά ψηλός. Ο αριθμός των Εκπαιδευτικών Ψυχολόγων που απασχολούνται στην Υπηρεσία θεωρείται, ακόμη, μικρός σε σχέση με τις υπάρχουσες ανάγκες. Οι εμπειρίες που υπάρχουν από την καθημερινή πράξη υποβάλλουν ότι υπάρχει ένας σημαντικός αριθμός περιπτώσεων που χρειάζεται συστηματική και συνεχή παρακολούθηση, ενώ τα αιτήματα από τα σχολεία για ανάπτυξη περισσότερων προληπτικών προγραμμάτων και παρεμβάσεων συνεχώς αυξάνονται.

Όλοι οι Εκπαιδευτικοί Ψυχολόγοι της ΥΕΨ κατέχουν πρώτο πτυχίο στην Ψυχολογία και μεταπτυχιακή επαγγελματική εξειδίκευση σε μια από τις ειδικότητες της Κλινικής, της Εκπαιδευτικής ή της Σχολικής Ψυχολογίας. Μερικοί διαθέτουν και διδακτορικό δίπλωμα.

13.2.4 ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Η εργασία των Εκπαιδευτικών Ψυχολόγων και τα καθήκοντα τα οποία καλούνται να διεκπεραιώσουν μπορούν να ενταχθούν σε δύο βασικούς τομείς: τον τομέα των Ατομικών Περιπτώσεων και Ειδικών Προγραμμάτων και τον τομέα των Προγραμμάτων, Ερευνών και Μελετών.

13.2.4.1 ΤΟΜΕΑΣ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Ο Τομέας των Ατομικών Περιπτώσεων Μαθητών είναι ο τομέας που παραδοσιακά απορροφά το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου των Εκπαιδευτικών Ψυχολόγων. Στους ΕΨ μπορούν να αποταθούν εκπαιδευτικοί, γονείς/κηδεμόνες και ασφαλώς μεγαλύτερα παιδιά για παροχή εξειδικευμένης βοήθειας για αντιμετώπιση μεγάλου φάσματος δυσκολιών, όπως π.χ. μαθησιακές, συναισθηματικές, δυσκολίες συμπεριφοράς και προσαρμογής, σωματικές και άλλες αναπηρίες. Για παροχή της βοήθειας αυτής οι ΕΨ εργάζονται στο επίπεδο ολόκληρου του σχολείου, σε ομαδικό και ατομικό επίπεδο, με το ίδιο το παιδί, τους γονείς, τους εκπαιδευτικούς και, όπου θεωρείται αναγκαίο, με άλλους ειδικούς επαγγελματίες ή φορείς.

Στους ΕΨ παραπέμπονται, επίσης, από τις Επαρχιακές Επιτροπές Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, οι οποίες λειτουργούν σύμφωνα με τον περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμο 113(Ι)/1999, περιπτώσεις μαθητών με σκοπό την αξιολόγηση και υποβολή εισηγήσεων για ικανοποίηση των αναγκών τους.

Η στατιστική ανάλυση που ακολουθεί εικονογραφεί το έργο της ΥΕΨ στον τομέα αυτό για το σχολικό έτος 2008 - 2009. Η συλλογή των δεδομένων γίνεται με βάση το Έντυπο Συλλογής Στατιστικών Στοιχείων της ΥΕΨ που συμπληρώνουν οι Εκπαιδευτικοί Ψυχολόγοι και τυχάνουν επεξεργασίας στο πρόγραμμα SPSS. Εκτός της απλής περιγραφικής ανάλυσης που γίνεται για σκοπούς της Ετήσιας Έκθεσης, από τη φετινή σχολική χρονιά τα δεδομένα τυχάνουν πιο λεπτομερούς στατιστικής ανάλυσης, ώστε να υποβοηθούν, στη διαμόρφωση της πολιτικής της ΥΕΨ και να αξιοποιούνται για βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΕΙΔΟΣ ΠΑΡΑΠΟΜΠΩΝ

Είδος Παραπομπής	Αριθμός	Ποσοστό
Νέες παραπομπές	1.882	40.9
Παραπομπές από προηγούμενες χρονιές	2.723	59.1
ΣΥΝΟΛΟ	4.605	100.0

Από τις περιπτώσεις αυτές έτυχαν χειρισμού κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009 οι 4.484. Από τις υπόλοιπες 121 περιπτώσεις κάποιες μεταφέρθηκαν στην επόμενη σχολική χρονιά και κάποιες για διάφορους λόγους τερματίστηκαν υποχρεωτικά, χωρίς ουσιαστικά να γίνουν οποιεσδήποτε ενέργειες. Συνεπώς, η ανάλυση που θα γίνει θα αφορά στις 4484 που έτυχαν χειρισμού. Όμως στους Πίνακες «Αριθμός Περιπτώσεων και Πηγές Παραπομπής», «Αριθμός Περιπτώσεων Κατά Επαρχία», «Αριθμός Περιπτώσεων Κατά Εκπαιδευτική Βαθμίδα» και «Αριθμός Περιπτώσεων Κατά Φύλο» θα περιλαμβάνονται όλες οι περιπτώσεις που παραλήφθηκαν κατά την υπό επισκόπηση σχολική χρονιά.

Κατά τη σχολική χρονιά συνεχίστηκε το φαινόμενο που παρατηρήθηκε τις δύο τελευταίες σχολικές χρονιές. Δηλαδή σημειώθηκε σημαντική αύξηση του ποσοστού των παλαιών περιπτώσεων που χειρίστηκαν οι Εκπαιδευτικοί Ψυχολόγοι σε σχέση με εκείνο των νέων περιπτώσεων. Το ποσοστό των νέων περιπτώσεων που απασχόλησαν τους ΕΨ κατά το σχολικό έτος 2007-2008 ανερχόταν στο 48.0% και των παλαιών σε 52.8%. Αυτό οφείλεται, κυρίως, σε δύο λόγους: Πρώτο, οι Εκπαιδευτικοί Ψυχολόγοι αρχίζουν να παρακολουθούν πιο συστηματικά τις περιπτώσεις που το χρειάζονται. Δεύτερο, που ίσως είναι και ο κυριότερος λόγος, πολλές από τις παλαιές περιπτώσεις αφορούν περιπτώσεις παιδιών με ειδικές ανάγκες που θα αλλάξουν βαθμίδα εκπαίδευσης και χρειάζεται η επαναξιολόγησή τους για συνέχιση των παρεχόμενων προς αυτά υπηρεσιών ειδικής εκπαίδευσης.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ ΠΑΡΑΠΟΜΠΩΝ

Πηγές Παραπομπών	Αριθμός Παραπομπών
Απευθείας στην ΥΕΨ από το σχολείο	2503
Απευθείας στην ΥΕΨ από γονείς	191
Απευθείας στην ΥΕΨ από άλλους	213
Από ΕΕΕΑΕ	1778

Από τον Πίνακα αυτό γίνεται φανερό πως οι περισσότερες περιπτώσεις, δηλ. οι 2503 παραπέμφθηκαν στην ΥΕΨ απευθείας από τα Σχολεία, ενώ η δεύτερη βασική πηγή παραπομπών (1778) είναι οι Επαρχιακές Επιτροπές Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΕΕΕΑΕ). Ένας πολύ μικρότερος αριθμός (213) αφορά περιπτώσεις παιδιών, οι παραπομπές των οποίων έγιναν από άλλες πηγές και ακόμη ένας πιο μικρός αριθμός (191) αφορά παιδιά των οποίων οι γονείς απευθύνθηκαν από μόνοι τους στην ΥΕΨ. Όπως και στις προηγούμενες σχολικές χρονιές, οι κυριότερες πηγές παραπομπών στην ΥΕΨ παραμένουν τα σχολεία και οι ΕΕΕΑΕ. Σε σύγκριση, όμως, με την προηγούμενη σχολική χρονιά παρουσιάζεται μια σχετικά σημαντική αύξηση των παραπομπών που έγινε απευθείας στην ΥΕΨ από τα σχολεία και μόνο μια κατά πολύ μικρότερη αύξηση εκείνων που παραπέμπονται από τις ΕΕΕΑΕ.

Στον Πίνακα που ακολουθεί φαίνονται οι λόγοι για τους οποίους ζητείται η βοήθεια των Εκπαιδευτικών Ψυχολόγων.

ΛΟΓΟΙ ΠΑΡΑΠΟΜΠΗΣ

Κατηγορίες	Αριθμός παιδιών*	Ποσοστό
Μαθησιακές δυσκολίες/Μαθησιακά προβλήματα	1.515	32.9
Δυσλεξία	99	2.1
Γλωσσικές δυσκολίες/Γλωσσικά προβλήματα	369	8.0

Υπερκινητικότητα – Δυσκολίες συγκέντρωσης	495	10.7
Αξιολόγηση νοητικών ικανοτήτων	91	2.0
Προβλήματα συμπεριφοράς - Επιθετικότητα – Βία	584	12.7
Δυσκολίες προσαρμογής στο σχολείο	270	5.9
Συναισθηματικές/κά δυσκολίες/προβλήματα	646	14.0
Χαμηλή αυτοεκτίμηση – χαμηλή αυτοεικόνα – χαμηλή αυτοπεποίθηση	168	3.6
Σοβαρό οικογενειακό πρόβλημα	150	3.3
Σοβαρό προσωπικό πρόβλημα	62	1.3
Απόπειρα αυτοκτονίας	22	0.5
Αποχή από το σχολείο	101	2.2
Παιδί που δεν φοιτά και ζητείται να γίνουν διευθετήσεις για χώρο φοίτησης	45	1.0
Αναστολή φοίτησης	24	0.5
Επανάληψη τάξης	18	0.4
Προβλήματα-υγείας, περιλαμβανομένων συνδρόμων, ασθενειών κλπ.	193	4.3
Αισθητηριακά προβλήματα (ακοή και όραση)	61	1.3
Τραυματικό γεγονός στην οικογένεια	65	1.4
Τραυματικό γεγονός στο σχολείο	15	0.3
Κακοποίηση/κακομεταχείριση του παιδιού	47	1.0
Επαναξιολόγηση	1.222	26.5
Άλλο	556	12.1

*Ένα παιδί μπορεί να παραπέμφθηκε για πέραν του ενός λόγου.

Είναι φανερό πως ο κυριότερος λόγος που γίνονται οι παραπομπές προς την ΥΕΨ είναι εκείνος των Μαθησιακών δυσκολιών / Μαθησιακών προβλημάτων. Ακολουθεί με συγκριτικά ψηλή συχνότητα εμφάνισης εκείνος της Επαναξιολόγησης. Ακολουθούν, αλλά με αρκετά μικρότερη συχνότητα εμφάνισης οι Συναισθηματικές Δυσκολίες, τα Προβλήματα Συμπεριφοράς – Επιθετικότητας – Βίας και η Υπερκινητικότητα και οι Δυσκολίες Συγκέντρωσης.

Στον Πίνακα που ακολουθεί φαίνεται ο αριθμός των περιπτώσεων που παραπέμφθηκαν στην ΥΕΨ τις τελευταίες πέντε σχολικές χρονιές.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΡΑΠΟΜΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΕΝΤΕ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΧΡΟΝΙΑ

Περίοδος Παραπομπής (Σχολική Χρονιά)	Αριθμός Παραπομπών
2004 - 2005	3.175
2005 - 2006	2.970
2006 - 2007	3.470
2007 – 2008	3.828
2008 - 2009	4.605

Σε σύγκριση με τη σχολική χρονιά 2007-2008, παρουσιάστηκε μια πολύ σημαντική αύξηση των παραπομπών προς την ΥΕΨ της τάξης του 20.3%. Η αύξηση αυτή με τα υπάρχοντα στοιχεία δεν είναι εύκολο να ερμηνευτεί. Μαρτυρεί όμως ότι συνεχώς αυξάνεται η ζήτηση των υπηρεσιών των Εκπαιδευτικών Ψυχολόγων.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΡΑΠΟΜΠΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

Επαρχία	Αριθμός Περιπτώσεων	% του συνόλου των παραπομπών
Λευκωσίας	2.063	44.8
Λεμεσού - Πάφου	1.462	31.8
Λάρνακας - Αμμοχώστου	1.080	23.5
ΣΥΝΟΛΟ	4.605	100.0

Σε σχέση με την προηγούμενη σχολική χρονιά δεν παρατηρείται καμία ουσιαστική διαφοροποίηση σε ότι αφορά την κατανομή των παραπομπών μεταξύ των Επαρχιακών Γραφείων της ΥΕΨ.

Στον Πίνακα που ακολουθεί φαίνεται κατανομή των παραπομπών κατά Επαρχία.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΡΑΠΟΜΠΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ

Επαρχία	Αριθμός παραπομπών	% του συνόλου των παραπομπών
Λευκωσία	2.063	44.8
Λεμεσός	1.105	24.0
Πάφος	357	7.8
Λάρνακα	773	16.8
Αμμόχωστος	307	6.7
ΣΥΝΟΛΟ	4.605	100.0

Στον επόμενο πίνακα παρουσιάζεται ο αριθμός των παραπομπών κατά εκπαιδευτική βαθμίδα.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΡΑΠΟΜΠΩΝ ΚΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΒΑΘΜΙΔΑ

Εκπαιδευτική Βαθμίδα	Αριθμός Παραπομπών	% του συνόλου των παραπομπών
Νηπιαγωγείο	597	13.0
Δημοτικό	2.216	48.1
Γυμνάσιο	1.232	26.8
Λύκειο	340	7.4
Τεχνική Σχολή	135	2.9
Ειδικό Σχολείο	40	0.9
Δεν φοιτά	29	0.6
Άλλο	16	0.3
ΣΥΝΟΛΟ	4.605	100.0

Σε σχέση με τη σχολική χρονιά 2007 – 2008 δεν παρατηρείται καμία ουσιαστική διαφοροποίηση σε ότι αφορά στις παραπομπές από τη Δημοτική Εκπαίδευση (Νηπιαγωγεία και Δημοτικά σχολεία) αποτελούσαν το 61.8%, ενώ κατά την υπό επισκόπηση σχολική χρονιά αποτελούν το 61.1%. Παρατηρείται μια μικρή αύξηση των παραπομπών που έγιναν από τα σχολεία της Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης (Γυμνάσιο και Λύκειο). Το 2007 – 2008 το ποσοστό ανέρχεται στο 33.1%, ενώ τη σχολική χρονιά 2008 – 2009 ανήλθε στο 34.2%. Σε ό,τι αφορά στη Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση, επίσης, η

εικόνα παραμένει η ίδια με ποσοστό παραπομπών 3.2% κατά την προηγούμενη και 2.9% κατά την υπό επισκόπηση σχολική χρονιά.

Σε γενικές, λοιπόν, γραμμές η κατάσταση σε ό,τι αφορά στον παράγοντα «Εκπαιδευτική Βαθμίδα» τα τελευταία χρόνια η κατάσταση παραμένει περίπου η ίδια. Οι περισσότερες παραπομπές γίνονται από τα Δημοτικά Σχολεία και τα Γυμνάσια. Αυτό θεωρείται φυσιολογικό, γιατί στις βαθμίδες αυτές της Εκπαίδευσης, κυρίως στις μικρότερες τάξεις, εμφανίζονται περισσότερες δυσκολίες, οπότε οι Εκπαιδευτικοί Ψυχολόγοι καλούνται να προσφέρουν στήριξη και βοήθεια στα παιδιά και τις οικογένειές τους, ενώ συχνά καλούνται να συνεισφέρουν και στο επίπεδο του σχολείου. Οι λιγότερες παραπομπές από τα Λύκεια και τις Τεχνικές Σχολές οφείλονται μάλλον στο γεγονός πως τα παιδιά που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα δε συνεχίζουν τη φοίτησή τους, εφόσον η εκπαίδευση παύει να είναι υποχρεωτική.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΡΑΠΟΜΠΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ

Φύλο	Αριθμός Περιπτώσεων	% Του Συνόλου Των Περιπτώσεων
Αγόρια	3.118	67.7
Κορίτσια	1.487	32.3
ΣΥΝΟΛΟ	4.605	100.0

Τα ποσοστά είναι εντελώς τα ίδια με εκείνα της προηγούμενης σχολικής χρονιάς. 67.9% των παραπομπών αφορούν αγόρια και 32.1% κορίτσια. Επιβεβαιώνεται, δηλαδή, μια διαπίστωση που γίνεται διαχρονικά. Ότι παραπέμπεται διπλάσιος αριθμός αγοριών παρά κοριτσιών. Παρά το ότι το θέμα χρήζει ιδιαίτερου προβληματισμού και μελέτης, εντούτοις είναι γεγονός πως στα αγόρια παρουσιάζεται ένα μεγαλύτερο ποσοστό αναπτυξιακών προβλημάτων. Είναι, όμως, ταυτόχρονα πιθανό και να παραπέμπονται περισσότερα αγόρια, λόγω της μεγαλύτερης ανησυχίας, σε γονείς και εκπαιδευτικούς, για την εξέλιξη του αγοριού σε σχέση με αυτήν του κοριτσιού, καθώς και των μεγαλύτερων προσδοκιών των γονιών για την εκπαιδευτική σταδιοδρομία και επαγγελματική αποκατάσταση των αγοριών σε σχέση με τα κορίτσια.

Ένας άλλος λόγος μπορεί να είναι το ότι τα αγόρια σε σχέση με τα κορίτσια παρουσιάζουν πιο συχνά προβλήματα που ενοχλούν, όπως π.χ. είναι η προκλητική ή/και επιθετική συμπεριφορά, η απειθαρχία και η παραβατικότητα. Ένα αγόρι είναι πιο πιθανό να εκφράσει το άγχος του και να εξωτερικεύσει τη νευρικότητά του μέσω εκδηλώσεων επιθετικότητας, ενώ το κορίτσι είναι πιο πιθανό να εκφραστεί μέσω της αυτο-απομόνωσής του. Ενώ η πρώτη μορφή έκφρασης δημιουργεί πρόβλημα λειτουργίας στο σχολείο, η δεύτερη, παρόλο ότι πρέπει να εμπνέει ανησυχία, δε δημιουργεί οποιαδήποτε προβλήματα, δε γίνεται αντιληπτή ή δεν ανησυχεί τους εκπαιδευτικούς ή τους γονείς και συνεπώς δε ζητείται η παρέμβαση Εκπαιδευτικού Ψυχολόγου.

Στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζονται λεπτομερείς και εξειδικευμένες πληροφορίες σχετικά με τα ατομικά χαρακτηριστικά και προβλήματα, τα σχολικά προβλήματα και τις συνθήκες του περιβάλλοντος των παιδιών που έτυχαν χειρισμού κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009.

ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΠΑΙΔΙΩΝ

Καταγωγή παιδιών	Αριθμός	%
Αλλόγλωσσο	162	3.5
Δίγλωσσο	342	7.4
Σύνολο	483	10.9

Ποσοστό 10.9% δηλαδή περίπου ένα στα δέκα παιδιά, που έτυχαν χειρισμού κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009 δεν κατάγονταν από την Κύπρο. «Αλλόγλωσσο» σημαίνει ότι το παιδί μιλά μόνο τη μητρική του γλώσσα και δε μιλά καθόλου ή πολύ ελάχιστα Ελληνικά και «Δίγλωσσο» ότι μιλά τόσο τη μητρική του γλώσσα, όσο και καλά Ελληνικά. Στο σύνολο των παραπομπών το ποσοστό παραμένει σχεδόν το ίδιο όπως τη σχολική χρονιά 2007 – 2008 που ανερχόταν στο 11.4%. Όμως, αν γίνει σύγκριση σε απόλυτους αριθμούς, τότε παρατηρούμε ότι αυξήθηκε ο αριθμός των παιδιών που δεν κατάγονται από την Κύπρο. Το 2007 – 2008 ο αριθμός των «Αλλόγλωσσων» παιδιών ανερχόταν στα 81, ενώ τώρα ανέρχεται στα 162, δηλαδή διπλασιάστηκαν. Επίσης, τα «Δίγλωσσα» παιδιά ήταν 325 και τώρα είναι 342. Τα στοιχεία αυτά επιβεβαιώνουν τις αλλαγές που έχουν επέλθει σε ότι αφορά στη του πληθυσμού την Κυπριακή κοινωνία γενικότερα και του μαθητικού πληθυσμού ειδικότερα.

ΙΑΤΡΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Ιατρικά Προβλήματα	Αριθμός παιδιών	%
ΝΑΙ	729	16.3
ΟΧΙ	3.655	81.5
Υπό διερεύνηση	100	2.2
Σύνολο	4.484	100.0

Στην κατηγορία «Ιατρικά Προβλήματα» περιλαμβάνονται τα διάφορα γενετικά σύνδρομα, νευρολογικά προβλήματα, καρδιολογικά προβλήματα, νεφρολογικά προβλήματα, σοβαρές ασθένειες, σωματική αναπηρία κλπ.

Από τον πίνακα αυτό φαίνεται πως ένας αριθμός παιδιών, 729 ή ποσοστό 16.3% 612 ή ποσοστό 17.2%, που έτυχαν χειρισμού κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009, εκτός άλλων προβλημάτων, αντιμετωπίζουν και προβλήματα υγείας. Το ποσοστό αυτό σε σχέση με την προηγούμενη σχολική χρονιά που ήταν 17.2% φαίνεται να παρουσιάζει μια μικρή μείωση. Όμως, σε απόλυτους αριθμούς η κατάσταση είναι διαφορετική. Το 2007 – 2008 τα παιδιά με ιατρικά προβλήματα ανέρχονταν στα 612, ενώ φέτος ανέρχονται στα 729. Οπότε στην πραγματικότητα το πρόβλημα από μόνο του παρουσιάζει αύξηση. Σε ό,τι αφορά τη γενικότερη ερμηνεία των στοιχείων αυτών είναι δύσκολο να λεχθεί αν πρόκειται για μικρό ή μεγάλο αριθμό σε σχέση με το γενικό πληθυσμό. Εντούτοις, το γεγονός αυτό φανερώνει το πόσο περίπλοκο είναι το έργο των Εκπαιδευτικών Ψυχολόγων, αφού στην καθημερινή τους πράξη έρχονται αντιμέτωποι με ένα ευρύ φάσμα προβλημάτων.

ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Αισθητηριακά προβλήματα	Αριθμός παιδιών
Ακοή	118
Όραση	232
Τίποτα	4.252

Τα όσα αναφέρθηκαν για τα Ιατρικά Προβλήματα ισχύουν και για τα Αισθητηριακά Προβλήματα, όπου διαπιστώθηκε ότι 118 (το 2007-2008 ήταν 88) παιδιά παρουσίαζαν προβλήματα κώφωσης, ενώ 232 (το 2007-2008 ήταν 147) προβλήματα όρασης. Από τη διερεύνηση των δεδομένων που έγινε, διαπιστώθηκε ότι μεταξύ αυτών υπάρχουν 18 (το 2007-2008 ήταν 13) παιδιά που αντιμετωπίζουν ταυτόχρονα προβλήματα ακοής και όρασης. Διαπιστώνεται, λοιπόν, πως υπάρχει αύξηση των παιδιών με αισθητηριακά προβλήματα που χειρίστηκαν οι εκπαιδευτικοί Ψυχολόγοι κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009.

ΝΟΗΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Νοητικό επίπεδο	Αριθμός Περιπτώσεων	% του συνόλου των περιπτώσεων
Ανώτατο	41	0.9
Ανώτερο φυσιολογικό	84	1.9
Φυσιολογικό	1.641	36.6
Χαμηλό φυσιολογικό	507	11.3
Οριακό	489	10.9
Ελαφριά νοητική υστέρηση	412	9.2
Μέτρια νοητική υστέρηση	131	2.9
Σοβαρή νοητική υστέρηση	26	0.6
Μη καθοριζόμενη νοητική υστέρηση	160	3.6
Υπό διερεύνηση	189	4.2
Άγνωστο	804	17.9
ΣΥΝΟΛΟ	4.484	100.0

Όπως φαίνεται από τον πιο πάνω Πίνακα, τα μισά παιδιά (50.7%) που έτυχαν χειρισμού κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009 παρουσίαζαν από χαμηλό φυσιολογικό μέχρι ανώτατο νοητικό επίπεδο. Ένα ποσοστό της τάξης του 10.9% παρουσιάζει οριακό νοητικό επίπεδο και ένα ποσοστό (9.2%) παρουσιάζει ελαφριά νοητική καθυστέρηση. Ποσοστό 2.9% παρουσιάζει μέτρια νοητική καθυστέρηση. Ποσοστό 0.6% παρουσιάζει σοβαρή νοητική υστέρηση και ποσοστό 3.6% μη καθοριζόμενη νοητική υστέρηση. Για ένα σημαντικό ποσοστό παιδιών (17.9%) δεν έχει αξιολογηθεί το νοητικό τους επίπεδο.

Σε σχέση με το νοητικό επίπεδο είναι αξιοσημείωτη η διαπίστωση που γίνεται διαχρονικά ότι, ενώ η πλειοψηφία των παιδιών δεν παρουσιάζει νοητική καθυστέρηση, εντούτοις ο κυριότερος λόγος που παραπέμπονται στην ΥΕΨ είναι οι μαθησιακές δυσκολίες ή τα μαθησιακά προβλήματα.

Αυτό είναι μια διαπίστωση που πρέπει να απασχολήσει όχι μόνο την ΥΕΨ, αλλά το εκπαιδευτικό σύστημα γενικότερα.

Στους Πίνακες που ακολουθούν φαίνεται η κατάσταση σε σχέση με τον άξονα Σχολικά Προβλήματα.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ

Προβλήματα μάθησης	Αριθμός παιδιών*	%
Ανάγνωση	2298	51.2
Γραπτή έκφραση (Ορθογραφία, σύνταξη, γραμματική)	2818	62.8
Μαθηματικά	2244	50.0
Άλλα προβλήματα	987	22.0
Υπό διερεύνηση	80	1.8
Κανένα	612	13.6

*Ένα παιδί μπορεί να παρουσιάζει ταυτόχρονα περισσότερα του ενός προβλήματα.

Τα αποτελέσματα που φαίνονται στον Πίνακα αυτό εν πολλοίς επιβεβαιώνουν τα στοιχεία που υπάρχουν στον Πίνακα «Λόγοι Παραπομπής». Δηλαδή, σε γενικές γραμμές μπορεί

να λεχθεί ότι τα παιδιά που παραπέμπονται για μαθησιακές δυσκολίες ή μαθησιακά προβλήματα στο τέλος βρίσκεται πραγματικά να αντιμετωπίζουν τέτοιου είδους δυσκολίες ή προβλήματα. Επίσης, επιβεβαιώνεται η παρατήρηση σε σχέση με το Νοητικό Επίπεδο, δηλαδή ότι ενώ στην πλειοψηφία τους τα παιδιά που έτυχαν χειρισμού κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009 διαθέτουν φυσιολογική νοημοσύνη, στο τέλος παρουσιάζουν δυσκολίες στη μάθηση. Ένα άλλο συμπέρασμα που μπορεί να εξαχθεί από τον Πίνακα αυτό είναι πως τα παιδιά που παραπέμπονται στην ΥΕΨ παρουσιάζουν συνήθως πέραν του ενός προβλήματα μάθησης. Υπάρχει, όμως, και ένας αριθμός παιδιών, 612 ή ποσοστό 13.6, που δεν παρουσιάζουν κανένα πρόβλημα μάθησης. Κατά την περασμένη σχολική χρονιά το ποσοστό των παιδιών αυτών ανερχόταν στο 18.1%.

Στους επόμενους δύο πίνακες φαίνεται κατά πόσο τα προβλήματα μάθησης συνιστούν είτε ειδική μαθησιακή δυσκολία, είτε σχολική αποτυχία.

ΕΙΔΙΚΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΔΥΣΚΟΛΙΑ

Ειδική Μαθησιακή Δυσκολία	Αρ.	%
ΝΑΙ	418	9.3
ΟΧΙ	3.938	87.8
Υπό διερεύνηση	128	2.9
Σύνολο	4.484	100.0

Από τα προβλήματα μάθησης ένα αναμενόμενο ποσοστό συνιστούν Ειδική Μαθησιακή Δυσκολία. Είναι όμως σημαντικό να επισημανθεί ότι, ενώ το ποσοστό των παιδιών με φυσιολογική νοημοσύνη είναι της τάξης του 50.7%, εντούτοις μόνο ποσοστό 9.3% παρουσιάζουν ειδική μαθησιακή δυσκολία. Τούτο υποδηλώνει ότι οι δυσκολίες ή τα προβλήματα των παιδιών στη μάθηση οφείλονται σε ένα ευρύ φάσμα παραγόντων και όχι μόνο σε ειδικούς λόγους που υπάρχουν στα ίδια. Τούτο επιβεβαιώνεται και από τα στοιχεία που φαίνονται στον επόμενο Πίνακα, που σαφώς φανερώνουν ότι οι δυσκολίες ή τα προβλήματα μάθησης των παιδιών που έτυχαν χειρισμού συνιστούν σχολική αποτυχία.

Σχολική αποτυχία σημαίνει ότι το σχολείο απέτυχε να ανταποκριθεί στις ανάγκες του παιδιού και το παιδί στις απαιτήσεις του σχολείου για την ηλικία, την τάξη και τη νοημοσύνη του. Αυτό σημαίνει πως το παιδί έχει φοιτήσει για επαρκή χρονικό διάστημα (τουλάχιστο δύο χρόνια) στο σχολείο, έχουν δοκιμαστεί διάφορες μέθοδοι και προσεγγίσεις και αυτό εξακολουθεί να παρουσιάζει σε όλα τα αντικείμενα σοβαρές δυσκολίες μάθησης. Οι δυσκολίες αυτές δεν οφείλονται σε νοητικές αναπηρίες.

ΣΧΟΛΙΚΗ ΑΠΟΤΥΧΙΑ

Σχολική Αποτυχία	Αρ.	%
ΝΑΙ	1.009	22.5
ΟΧΙ	3.405	75.9
Υπό διερεύνηση	70	1.6
Σύνολο	4.484	100.0

Οι επόμενοι δύο Πίνακες αναφέρονται κατεξοχήν στη σχέση των παιδιών με το σχολείο.

ΣΧΟΛΙΚΗ ΦΟΒΙΑ

Σχολική φοβία	Αρ.	%
ΝΑΙ	39	0.9
ΟΧΙ	4.422	98.5
Υπό διερεύνηση	23	0.5
Σύνολο	4.484	100.0

Η Σχολική Φοβία κυμαίνεται σχεδόν στα ίδια με τα περσινά επίπεδα. Όπως και κατά τη σχολική χρονιά 2007 – 2008, έτσι και φέτος οι Εκπαιδευτικοί Ψυχολόγοι χειρίστηκαν 39 παιδιά με Σχολική Φοβία.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗ ΣΧΕΣΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ, ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΣΥΜΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ

Προβλήματα	Αριθμός παιδιών	Σειρά κατάταξης**
Αντίδραση προσαρμογής	263	5
Προβλήματα συμπεριφοράς (σε σχέση με το σχολείο)	746	2
Μη κανονική φοίτηση /σκασιαρχείο	238	6
Συναισθηματική απόσυρση από το σχολείο	366	4
Άρνηση για το σχολείο	172	6
Δυσκολίες στη δόμηση σχέσης με τους εκπαιδευτικούς	528	3
Δυσκολίες στη δόμηση σχέσης με τους συμμαθητές	792	1
Εκφοβισμός/Θυματοποίηση (παιδί δράστης)	110	8
Εκφοβισμός/Θυματοποίηση (παιδί στόχος)	141	7
Εκφοβισμός/Θυματοποίηση (παιδί δράστης και στόχος μαζί)	73	9
Υπό διερεύνηση	33	
Κανένα	1.928	

*Ένα παιδί μπορεί να παρουσιάζει ταυτόχρονα περισσότερα του ενός προβλήματα.

Είναι εμφανές ότι μεγάλος αριθμός παιδιών, 1928 ή ποσοστό 56.3% παρουσιάζουν ένα ή περισσότερα προβλήματα στη σχέση τους με το σχολείο, τους εκπαιδευτικούς ή τους συμμαθητές τους. Σε σύγκριση με την προηγούμενη σχολική χρονιά παρουσιάζεται μια πολύ σημαντική αύξηση των προβλημάτων αυτών της τάξης του 13.0%. Τα πιο σημαντικά προβλήματα φαίνεται να είναι εκείνα που σχετίζονται με τη δόμηση σχέσης με τους συμμαθητές (την προηγούμενη σχολική χρονιά ήταν δεύτερο στη σειρά) τα προβλήματα συμπεριφοράς σε σχέση με το σχολείο (την προηγούμενη σχολική χρονιά ήταν πρώτο) και οι δυσκολίες στη δόμηση σχέσης με τους εκπαιδευτικούς (την προηγούμενη σχολική χρονιά ήταν και πάλι τρίτο στη σειρά). Μπορεί λοιπόν να λεχθεί ότι σε ότι αφορά στα πρώτα τρία στη σειρά είδη προβλημάτων, παραμένουν στην ουσία τα ίδια. Ακολουθούν με αξιοσημείωτη συχνότητα εμφάνισης η συναισθηματική απόσυρση από το σχολείο

και η αντίδραση προσαρμογής, όπως δηλαδή ήταν και κατά το 2007 - 2008. Φυσικά επιβάλλεται να αναφερθεί πως ένας σημαντικός αριθμός παιδιών, 1.928 ή ποσοστό 43.7%, δεν παρουσιάζει κανένα από τα πιο πάνω προβλήματα.

Σχετικά με τα ατομικά προβλήματα των παιδιών που έτυχαν χειρισμού διερευνήθηκε και η συχνότητα των κλινικών διαταραχών που αυτά παρουσιάζουν.

ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΚΛΙΝΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ

Κλινικές Διαταραχές*	Αριθμός παιδιών	%
Διαταραχή των κινητικών δεξιοτήτων	256	5.7
Διαταραχές της επικοινωνίας	1645	36.7
Διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές	141	3.1
Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής / Υπερκινητικότητα	297	6.6
Εναντιωματική / Προκλητική συμπεριφορά (παιδιά μικρότερα της ηλικίας των 9 χρονών)	24	0.5
Διαταραχές της συμπεριφοράς και της διαγωγής	59	1.3
Διαταραχές κοινωνικής λειτουργικότητας	38	0.8
Διαταραχές συναισθήματος με έναρξη ειδικά κατά την παιδική ηλικία	576	12.8
Διαταραχή από οξύ στρες	65	1.4
Διαταραχή του μετατραυματικού στρες	24	0.5
Διαταραχές της διάθεσης	79	1.8
Διαταραχές που εκδηλώνονται με μωσοπάσματα (TIK)	19	0.3
Διαταραχές στερεότυπων κινήσεων	18	0.4
Διαταραχές στην πρόσληψη τροφής	18	0.4
Διαταραχές της απέκκρισης	87	1.8
Διαταραχή της Χρήσης Ουσιών	152	3.4
Διαταραχή της ταυτότητας του φύλου	39	0.9
Ψυχωσικές διαταραχές	11	0.2

*Ένα παιδί μπορεί να παρουσιάζει ταυτόχρονα περισσότερες της μιας κλινικές διαταραχές

Ο πίνακας αυτός επιβεβαιώνει μια διαχρονική διαπίστωση. Ότι, δηλαδή, η πλειονότητα των παιδιών που παραπέμπεται στην ΥΕΨ δεν παρουσιάζει οποιαδήποτε διαταραχή, που υποδηλώνει πιο σοβαρό ψυχικό πρόβλημα. Όπως και κατά την προηγούμενη σχολική χρονιά, οι διαταραχές με την πιο συχνή εμφάνιση είναι εκείνες της επικοινωνίας, που αναφέρονται, κυρίως, σε γλωσσικές δυσκολίες όπως στην έκφραση, την αντίληψη της γλώσσας, τη φωνολογία και τον τραυλισμό. Άλλη διαταραχή που εμφανίζεται με μια σχετικά αξιοσημείωτη συχνότητα είναι οι Διαταραχές συναισθήματος με έναρξη ειδικά κατά την παιδική ηλικία και σε μικρότερο βαθμό η Διαταραχή της Ελαττωματικής Προσοχής / Υπερκινητικότητας.

Το Έντυπο Συλλογής Στατιστικών Στοιχείων που χρησιμοποιήθηκε κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009 για όλες τις κλινικές διαταραχές, εκτός εκείνης των κινητικών δεξιοτήτων, περιλάμβανε και την επιλογή «Στοιχεία διαταραχής/διαταραχών...». Η επιλογή αυτή επιτρέπει μια πιο ευέλικτη διάγνωση και αφορά στις περιπτώσεις που δεν πληρούν όλα τα κριτήρια για να καταταγούν σε μια κλινική διαταραχή, αλλά έχουν κάποια στοιχεία της

διαταραχής αυτής. Ο Πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει την εικόνα σε σχέση με την επιλογή αυτή και μπορεί να θεωρηθεί συμπληρωματικός του προηγούμενου πίνακα.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΛΙΝΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ

Στοιχεία Κλινικών Διαταραχών*	Αριθμός παιδιών	%
Διαταραχές της επικοινωνίας	177	3.9
Διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές	86	1.9
Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής / Υπερκινητικότητα	714	15.9
Εναντιωματική / Προκλητική συμπεριφορά (παιδιά μικρότερα της ηλικίας των 9 χρονών)	115	2.6
Διαταραχές της συμπεριφοράς και της διαγωγής	155	3.5
Διαταραχές κοινωνικής λειτουργικότητας	116	2.6
Διαταραχές συναισθήματος με έναρξη ειδικά κατά την παιδική ηλικία	344	7.7
Διαταραχή από οξύ στρες	50	1.1
Διαταραχή του μετατραυματικού στρες	58	1.3
Διαταραχές της διάθεσης	354	7.9
Διαταραχές που εκδηλώνονται με μωσπάσματα (TIK)	41	0.9
Διαταραχές στερεότυπων κινήσεων	28	0.6
Διαταραχές στην πρόσληψη τροφής	31	0.7
Διαταραχές της απέκκρισης	-	-
Διαταραχή της χρήσης ουσιών	31	0.7
Διαταραχή της ταυτότητας του φύλου	17	0.4
Ψυχωσικές διαταραχές	40	0.9

*Ένα παιδί μπορεί να παρουσιάζει ταυτόχρονα περισσότερες της μιας κλινικές διαταραχές

Το πιο ενδιαφέρον εύρημα από τον Πίνακα αυτό είναι, ίσως, η κατακόρυφη αύξηση του αριθμού των παιδιών (από 1.8% αυξάνονται στο 7.9%) που δεν πληρούν απόλυτα τα κριτήρια για να θεωρηθούν ότι εμπίπτουν στην κατηγορία «Διαταραχές της διάθεσης», διαθέτουν, όμως, στοιχεία της διαταραχής αυτής, που περιλαμβάνει κυρίως την κατάθλιψη. Το ποσοστό (15.9%) στην περίπτωση της Διαταραχής της ελλειμματικής προσοχής / υπερκινητικότητας επιβεβαιώνει ότι ένα σημαντικό ποσοστό των παιδιών που παραπέμπεται στην ΥΕΨ κατά τον ένα ή τον άλλο τρόπο δυσκολεύονται στην προσοχή και είναι υπερκινητικά. Επίσης, αξίζει να αναφερθούν και οι περιπτώσεις των Διαταραχών συναισθήματος με έναρξη ειδικά κατά την παιδική ηλικία και της Διαταραχής της συμπεριφοράς και της διαγωγής, όπου παρατηρείται μια αύξηση των παιδιών που έχουν στοιχεία των εν λόγω διαταραχών.

Εκτός από τις κλινικές διαταραχές το Έντυπο Συλλογής Στατιστικών Στοιχείων επιτρέπει τη διερεύνηση και κάποιων ξεχωριστών χαρακτηριστικών των παιδιών που παραπέμπονται στην ΥΕΨ και τα οποία αν δεν τύχουν του κατάλληλου χειρισμού από τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς μπορεί να δημιουργήσουν δυσκολίες ή προβλήματα. Τα χαρακτηριστικά αυτά παρατίθενται στον Πίνακα που ακολουθεί κατά σειρά εμφάνισης.

ΞΕΧΩΡΙΣΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΜΠΙΠΤΟΥΝ ΣΤΙΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ

Χαρακτηριστικά*	Αριθμός παιδιών	%
Μειωμένη ικανότητα συγκέντρωσης	1.621	36,2
Χαμηλή αυτοεκτίμηση/αυτοπεποίθηση	1.571	35.0
Μειωμένη μνήμη	818	18.2
Μειωμένες διαπροσωπικές και ενδοπροσωπικές δεξιότητες	640	14.3
Γενική συναισθηματική κατάσταση μη αναμενόμενη για την ηλικία του παιδιού	566	12.6
Το παιδί συχνά βιώνει θυμό	393	8.8
Μειωμένες προσαρμοστικές ικανότητες	422	9.4
Μειωμένη κοινωνικότητα	732	16.3
Απόσυρση στον εαυτό	465	10.4
Συχνές μεταβολές της διάθεσης	304	6.8
Άλλο	46	1.0
Ασυνήθιστη ενασχόληση με θέματα σεξουαλικού περιεχομένου	153	3.4
Δεν ισχύει	1.226	27.3

*Ένα παιδί μπορεί να παρουσιάζει ταυτόχρονα περισσότερα του ενός χαρακτηριστικά

Ελαφρώς λιγότερο από το ένα πέμπτο των παιδιών (27.3%) που χειρίστηκαν οι Εκπαιδευτικοί Ψυχολόγοι κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009 δε διαπιστώθηκε να έχουν οποιοδήποτε ξεχωριστό χαρακτηριστικό. Τα ξεχωριστά χαρακτηριστικά που παρουσίασαν τα υπόλοιπα παιδιά μπορεί να καταταγούν σε δύο μεγάλες κατηγορίες. Η μια κατηγορία περιλαμβάνει εκείνα τα χαρακτηριστικά που θα μπορούσαμε να τα αποκαλέσουμε γνωστικά (μειωμένη ικανότητα συγκέντρωσης και μειωμένη μνήμη). Η άλλη περιλαμβάνει εκείνα που έχουν ως άξονα τον εαυτό του παιδιού. Παρά το ότι δεν έγιναν στατιστικές συσχετίσεις, εντούτοις μπορεί σχεδόν με βεβαιότητα να λεχθεί ότι οι δύο κατηγορίες δεν είναι άσχετες μεταξύ τους.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Παθολογικές Ψυχο-κοινωνικές Καταστάσεις*	Αριθμός περιπτώσεων	%
Ψυχικές διαταραχές ή έκδηλα διαταραγμένο κλίμα στην οικογένεια	1.388	38.9
Συναισθηματικές, εκπαιδευτικές, κοινωνικές και πολιτισμικές αποστερήσεις	1.292	36.2
Σοβαρή κακομεταχείριση και παραμέληση	908	25.4
Γεγονότα που επιφέρουν ρήξη συναισθηματικών δεσμών	817	22.9
Ιδιαιτερότητες του κοινωνικού – οικογενειακού πλαισίου	1.963	55.0

* Ένα παιδί μπορεί να παρουσιάζει, ταυτόχρονα, περισσότερες της μιας παθολογικές ψυχο-κοινωνικές καταστάσεις.

Από τον Πίνακα «Παράγοντες και Συνθήκες του Περιβάλλοντος» γίνεται φανερό πως τα περισσότερα από τα μισά παιδιά που έτυχαν χειρισμού από Λειτουργούς ΥΕΨ κατά τη σχολική χρονιά 2008–2009 προέρχονται από ένα ευρύ φάσμα ψυχο-κοινωνικών καταστάσεων, τις επιδράσεις των οποίων ασφαλώς και βιώνουν. Τα κυριότερα προβλήματα είναι συνυφασμένα με τη λειτουργία της οικογένειας. Από την άλλη, είναι χρήσιμο να αναδειχθεί το γεγονός πως ένας σημαντικός αριθμός παιδιών δεν αντιμετωπίζουν κανένα ιδιαίτερο πρόβλημα στο περιβάλλον τους. Το στοιχείο αυτό, σε συνδυασμό με τη διαπίστωση ότι, επίσης, ένας μεγάλος αριθμός παιδιών δεν αντιμετωπίζουν οποιεσδήποτε ατομικές δυσκολίες ή ατομικά προβλήματα, μάλλον υποδηλώνει πως οι υπηρεσίες των Εκπαιδευτικών Ψυχολόγων ζητούνται όχι μόνο επειδή κάποιο παιδί παρουσιάζει προβλήματα, αλλά και γιατί γίνεται αντιληπτό ότι οι ΕΨ με τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους μπορούν να συνεισφέρουν στη σφαιρική ανάπτυξη και ευημερία του ατόμου. Γίνεται σαφές πως και στον τομέα των ατομικών περιπτώσεων οι παρεμβάσεις των Εκπαιδευτικών Ψυχολόγων παίρνουν ήδη προληπτικό χαρακτήρα, πράγμα που αποτελεί ένα από τους βασικούς στόχους της ΥΕΨ.

13.2.4.2 ΤΟΜΕΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ, ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ

Όπως και κατά την προηγούμενη σχολική χρονιά έτσι και κατά το 2008 – 2009 η ΥΕΨ συνέχισε να δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη πολιτικής και υλοποίηση πρακτικών με στόχο την πρόληψη των μαθησιακών και ψυχοκοινωνικών προβλημάτων των παιδιών. Κατά την υπό επισκόπηση σχολική χρονιά οι Εκπαιδευτικοί Ψυχολόγοι ανέπτυξαν μια σειρά από προληπτικά προγράμματα και προληπτικές παρεμβάσεις.

ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Πρόγραμμα «Ανάπτυξης Συναισθηματικών και Κοινωνικών Δεξιοτήτων σε Παιδιά του Νηπιαγωγείου»

Στόχος είναι η συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη παιδιών προσχολικής ηλικίας. Η μεθοδολογία του Προγράμματος στηρίζεται στη διαθεματική προσέγγιση. Η υλοποίηση των στόχων πραγματοποιείται μέσω συναντήσεων με τους με γονείς, της ανάπτυξης δραστηριοτήτων από τις Νηπιαγωγούς που απευθύνονται στα παιδιά, αλλά και στους γονείς στο σπίτι, ατομική συμβουλευτική προς τους γονείς που το επιθυμούν από τους Εκπαιδευτικούς Ψυχολόγους και τακτικές συναντήσεις των Εκπαιδευτικών Ψυχολόγων με τις Νηπιαγωγούς. Το πρόγραμμα διαρκεί ολόκληρη τη σχολική χρονιά.

Ειδικό πρόγραμμα για την πρόληψη της χρήσης ουσιών εξάρτησης σε Δημοτικά Σχολεία, με βάση το εργαλείο «Ο κήπος με τις 11 γάτες»

Το πρόγραμμα επικεντρώνεται στην ενίσχυση της ψυχικής υγείας των μαθητών, στην πρόληψη προβλημάτων συμπεριφοράς, την αποφυγή της νεανικής παραβατικότητας και μακροπρόθεσμα στην πρόληψη της χρήσης ουσιών εξάρτησης. Βασικός στόχος του Προγράμματος είναι η καλλιέργεια κοινωνικών δεξιοτήτων ως μέσου αντίστασης του ατόμου στους διάφορους κινδύνους που μπορεί να συναντήσει στη ζωή του.

Εφαρμόστηκε, σε συνεργασία της Υπηρεσίας Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας με το Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, σε 12 Δημοτικά Σχολεία και απευθύνθηκε σε 337 μαθητές της Α΄, Β΄ και Γ΄ τάξης.

Πρόγραμμα ενίσχυσης της αυτοεκτίμησης των μαθητών

Η φιλοσοφία του προγράμματος στηρίζεται στο σημαντικό ρόλο του δασκάλου της τάξης σε σχέση με τη συναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών του.

Γενικός στόχος του προγράμματος είναι η ενίσχυση της αυτοεκτίμησης των μαθητών, η οποία αναμένεται να έχει θετικές επιδράσεις στη μάθηση και ιδιαίτερα στη συμπεριφορά των μαθητών.

Πρόγραμμα συναισθηματικής και κοινωνικής αγωγής και διευκόλυνσης της μετάβασης από το Δημοτικό Σχολείο στο Γυμνάσιο

Το Πρόγραμμα στηρίζεται στην αρχή της δραστηριοποίησης, της εμπλοκής και της συνεργασίας των εκπαιδευτικών, των γονιών και των παιδιών. Ο ρόλος του Εκπαιδευτικού Ψυχολόγου είναι συμβουλευτικός και διευκολυντικός. Το Πρόγραμμα στοχεύει στην αυτογνωσία των μαθητών και την ενδυνάμωσή τους με δεξιότητες που θα τους είναι χρήσιμες όταν θα φοιτήσουν στο Γυμνάσιο.

Παρεμβατικό πρόγραμμα για την κατ' οίκον εργασία

Το Πρόγραμμα στοχεύει στη βελτίωση των συνθηκών διδασκαλίας και μάθησης, στη δημιουργία προϋποθέσεων για ανάπτυξη καλύτερων σχέσεων μεταξύ γονιών και παιδιών και στην απελευθέρωση χρόνου, ώστε τα παιδιά να μπορούν να αναπτύξουν δημιουργικές δραστηριότητες. Το πρόγραμμα έχει αξιολογηθεί τόσο κατά τον πρώτο χρόνο εφαρμογής, όσο και φέτος και τα αποτελέσματα κρίνονται πολύ θετικά.

Πρόγραμμα πρόληψης και διαχείρισης προβλημάτων πειθαρχίας και εκφοβιστικής συμπεριφοράς

Εφαρμόστηκε στο Γυμνάσιο Ανθούπολης κατόπιν έρευνας που έγινε περί το τέλος της σχολικής χρονιάς 2007-2008. Πρόκειται για Πρόγραμμα ολιστικής προσέγγισης, που στοχεύει στην εμπλοκή όλων των παραγόντων του σχολείου.

ΖΩΝΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ (Ζ.Ε.Π.)

Το Πρόγραμμα ΖΕΠ άρχισε να υλοποιείται αποσπασματικά κατά τη σχολική χρονιά 2001-2002 και ολοκληρωμένα από τη σχολική χρονιά 2003-2004.

Το Πρόγραμμα των Ζ.Ε.Π. εκπορεύεται από την αρχή της θετικής διάκρισης, η οποία συνίσταται στην άνιση μεταχείριση των ανισοτήτων με βάση τις ανάγκες προτεραιότητας των παιδιών. Οι Ζ.Ε.Π. υλοποιούν τον ποιοτικό εκδημοκρατισμό των εκπαιδευτικών ευκαιριών και των παιδαγωγικών προϋποθέσεων για την επιτυχία όλων των παιδιών, αφού με την εφαρμογή τους ενισχύονται οι μαθητικοί πληθυσμοί που προέρχονται από ευπαθή κοινωνικο-πολιτισμικά στρώματα.

Κατά το 2008-09 ΖΕΠ λειτουργούσαν στα ακόλουθα σχολεία:

- Επαρχία Λευκωσίας: Νηπιαγωγείο, Δημοτικό Σχολείο και Γυμνάσιο Φανερωμένης.
- Επαρχία Λεμεσού: Νηπιαγωγείο, Δημοτικό Σχολείο (ΙΗ) και Γυμνάσιο Αγίου Αντωνίου, Νηπιαγωγείο και 4^ο Δημοτικό Σχολείο.
- Επαρχία Πάφου: 4^ο Νηπιαγωγείο και 4^ο Δημοτικό Σχολείο, 2^ο Νηπιαγωγείο και 5^ο Δημοτικό Σχολείο, 6^ο Νηπιαγωγείο και 6^ο Δημοτικό Σχολείο και Γυμνάσιο Θεοσκέπαστης.
- Επαρχία Λάρνακας: Νηπιαγωγείο και Δημοτικό Σχολείο Άγιος Λάζαρος Β', Νηπιαγωγείο και Δημοτικό Σχολείο Καλού Χωριού Λάρνακας και Γυμνάσιο Φανερωμένης

Στην Ομάδα Καθοδήγησης των Ζ.Ε.Π., εκτός από τους εκπαιδευτικούς, συμμετέχουν τέσσερις Εκπαιδευτικοί Ψυχολόγοι. Η ΥΕΨ επενδύει κατά προτεραιότητα στο μέτρο των Ζ.Ε.Π., γιατί το θεωρεί ως υψίστης σημασίας προληπτικό πρόγραμμα το οποίο εμπλέκει τις τρεις βαθμίδες της βασικής εκπαίδευσης (νηπιαγωγείο, δημοτικό, γυμνάσιο) και προάγει τη σύνδεση με την κοινότητα και τις συνεταιριστικές δράσεις με τους τοπικούς και άλλους φορείς.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΥ ΣΤΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ

Κατά το σχολικό έτος 2008-2009 το Πρόγραμμα Αλφαβητισμού λειτούργησε σε 65

Γυμνάσια και απευθύνθηκε σε 1327 παιδιά. Για την κάθε Ομάδα Αλφαριθμητισμού παρέχονται εβδομαδιαίως 6 περίοδοι Ελληνικών και 4 περίοδοι Μαθηματικών. Τους εμπλεκόμενους Φιλολόγους και Μαθηματικούς καθοδηγούν και συντονίζουν, εκτός από τους Εκπαιδευτικούς Ψυχολόγους, και εκπαιδευτικοί που συνεργάζονται ειδικά για το σκοπό αυτό με την ΥΕΨ.

Γενικοί σκοποί του Προγράμματος είναι:

- Η διασφάλιση του θεμελιώδους ανθρώπινου δικαιώματος στην εκπαίδευση των λειτουργικά αναλφάβητων μαθητών, και
- Η πρόληψη του σχολικού και συνακόλουθα του κοινωνικού αποκλεισμού με όλες τις αρνητικές για το άτομο και την κοινωνία συνέπειες: περιθωριοποίηση, παραβατικότητα, αυτοκαταστροφική συμπεριφορά, χρήση νόμιμων και παράνομων ουσιών, προβλήματα ψυχικής και σωματικής υγείας.

Παιδαγωγικοί στόχοι του προγράμματος είναι η καλλιέργεια και η ανάπτυξη των βασικών δεξιοτήτων γραφής, ανάγνωσης, αριθμητικής, κατανόησης κειμένου, άντλησης πληροφοριών, ως λειτουργικών κοινωνικών δραστηριοτήτων και πρακτικών, η διευκόλυνση και η ανάπτυξη ικανότητας για προσωπική έκφραση, κρίση, δημιουργικότητα, συζήτηση και επικοινωνία, η ενίσχυση της αυτοεικόνας και η συναισθηματική στήριξη του μαθητή καθώς και η διευκόλυνση και ανάπτυξη της ικανότητας προσαρμογής στο σχολικό και το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον.

Στα πλαίσια του Προγράμματος Αλφαριθμητισμού εφαρμόζεται και το προληπτικό πρόγραμμα «Στηρίζομαι στα πόδια μου». Πρόκειται για πρόγραμμα βιωματικού χαρακτήρα και απευθύνεται σε μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και στοχεύει στην πρόληψη της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών, αναπτύσσοντας τις ατομικές και κοινωνικές τους δεξιότητες. Κατά την υπό επισκόπηση σχολική χρονιά εφαρμόστηκε σε 24 Γυμνάσια και το παρακολούθησαν 237 μαθητές του Προγράμματος Αλφαριθμητισμού.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ / ΗΜΕΡΙΔΕΣ / ΒΙΩΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

Κατά την υπό επισκόπηση σχολική χρονιά η ΥΕΨ ανέλαβε και διοργάνωσε σε συνεργασία με σχολεία αριθμό συνεδρίων/ημερίδων/βιωματικών εργαστηρίων.

Τα θέματα ήταν:

- Καλύτερος έλεγχος των συναισθημάτων μου, περισσότερη επιτυχία στη ζωή μου.
- Επικοινωνία μεταξύ μαθητών και καθηγητών.
- Βελτίωση της επικοινωνίας με τους άλλους μέσω της ανάγκης για επικοινωνία με τον εαυτό.
- Πρόληψη της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών.
- Διαχείριση του άγχους των εξετάσεων.
- Πρόληψη και αντιμετώπιση της εκφοβιστικής συμπεριφοράς μεταξύ των μαθητών στο σχολείο.

13.2.5 ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΕΣ/ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

13.2.5.1 Εκπαίδευση Επαγγελματιών στη Διεξαγωγή Προληπτικών Παρεμβάσεων

Η ΥΕΨ, σε συνεργασία με τη Συντονιστική Επιτροπή Αγωγής Υγείας και Πολιότητας του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, οργάνωσε Σεμινάρια τα οποία είχαν ως αντικείμενό τους την πρόληψη της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών. Σε αυτά δίδαξαν

μέλη του Ερευνητικού Πανεπιστημιακού Ινστιτούτου Ψυχικής Υγιεινής Ελλάδας.

13.2.5.2 Σεμινάριο για την Ψυχική Ανθεκτικότητα

Η Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας στα πλαίσια των προσπαθειών για συνεχή επιμόρφωση του προσωπικού της διοργάνωσε στις 29 και 30 Ιουνίου 2009 επιμορφωτικό σεμινάριο με θέμα την «Ψυχική Ανθεκτικότητα». Εκπαιδευτής ήταν ο Δρ Αναστάσιος Ματσόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Κρήτης. Το Σεμινάριο, που περιλάμβανε θεωρητικές παρουσιάσεις και βιωματική εργασία σε μικρές ομάδες, παρακολούθησαν 36 Λειτουργοί της ΥΕΨ.

13.2.5.3 Συμμετοχή σε σεμινάρια/συνέδρια στην Κύπρο και στο εξωτερικό

Αριθμός λειτουργών της ΥΕΨ συμμετείχε σε σεμινάρια στην Κύπρο, π.χ. όπως εκείνα της Κυπριακής Ακαδημίας Δημόσιας Διοίκησης και άλλα. Άλλοι Λειτουργοί πήραν μέρος σε σεμινάρια, κυρίως του Συμβουλίου της Ευρώπης, που διεξήχθησαν σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες. Επίσης, Λειτουργοί συμμετείχαν σε συνέδρια στο εξωτερικό με επιχορήγηση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

13.2.5.4 Συνεισφορά στα επιμορφωτικά προγράμματα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Η ΥΕΨ συμμετείχε και κατά το 2008-2009 στα επιμορφωτικά προγράμματα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου με διαλέξεις προς τους Διευθυντές Μέσης, Διευθυντές Δημοτικής και Συντονιστές Βοηθούς Διευθυντές Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης για τη βία στο σχολείο.

Επίσης, στα πλαίσια του προγράμματος των προαιρετικών Σεμιναρίων Επιμόρφωσης η ΥΕΨ διεξήγαγε:

- Δύο σεμινάρια για τις Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας.
- Ένα σεμινάριο για την ανάπτυξη επικοινωνιακών δεξιοτήτων.
- Δύο σεμινάρια για την εφηβεία και τις σχέσεις καθηγητών-μαθητών.
- Ένα σεμινάριο για την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας στην οικογένεια.
- Ένα σεμινάριο για την κακοποίηση του παιδιού και το ρόλο των εκπαιδευτικών.

13.2.5.5 Σεμινάρια επιμόρφωσης εκπαιδευτικών σε θέματα στήριξης παιδιών με προβλήματα ακοής

Η ΥΕΨ συμμετείχε στα επιμορφωτικά σεμινάρια που οργανώνονται για τους εκπαιδευτικούς που διδάσκουν στα προγράμματα στήριξης παιδιών με προβλήματα ακοής.

13.2.5.6 Διαλέξεις, επιμορφωτικές παρεμβάσεις σε καθηγητικούς και διδασκαλικούς συλλόγους

Οι Εκπαιδευτικοί Ψυχολόγοι κλήθηκαν από πολλά σχολεία Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης και έκαναν διαλέξεις ή επιμορφωτικές παρεμβάσεις σε συλλόγους εκπαιδευτικών στις προκαθορισμένες παιδαγωγικές συνεδρίες ή και σε έκτακτες συνεδρίες. Πολλές από αυτές τις παρεμβάσεις αφορούσαν στην ενημέρωση/επιμόρφωση σε ειδικά προβλήματα ή και στα διάφορα προγράμματα που λειτουργούν.

13.2.5.7 Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης Μεταπτυχιακών Φοιτητών Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου

Κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009 συνεχίστηκε το Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης Μεταπτυχιακών Φοιτητών Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου στην ΥΕΨ. 11 μεταπτυχιακοί φοιτητές περάτωσαν την πρακτική τους άσκηση τον Ιούνιο 2008. Κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης οι εκπαιδευόμενοι φοιτητές χειρίστηκαν 255 περιπτώσεις, ενώ επίσης συμμετείχαν και σε άλλες δραστηριότητες της ΥΕΨ.

8 νέοι μεταπτυχιακοί φοιτητές άρχισαν την πρακτική τους άσκηση το Φεβρουάριο 2009.

13.2.5.8 Επιμόρφωση γονέων

Οι λειτουργοί της ΥΕΨ έδωσαν διαλέξεις και συμμετείχαν σε πολλές εκδηλώσεις σε σχολεία διαφόρων βαθμίδων της εκπαίδευσης ανά την Κύπρο που είχαν ως αντικείμενο την επιμόρφωση των γονιών.

13.2.6 ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

13.2.6.1 Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα ΔΑΦΝΗ III: «Αύξηση της ενημερότητας και πρόληψη της εκφοβιστικής συμπεριφοράς μεταξύ μαθητών: ανάπτυξη και εφαρμογή ενός σχολικού προγράμματος κατάρτισης για εκπαιδευτικούς»

Η Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας συμμετέχει μαζί με τις Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων του Υπουργείου Υγείας στο Πρόγραμμα «Αύξηση της ενημερότητας και πρόληψη της εκφοβιστικής συμπεριφοράς μεταξύ μαθητών: ανάπτυξη και εφαρμογή ενός σχολικού προγράμματος κατάρτισης για εκπαιδευτικούς», του Ευρωπαϊκού Προγράμματος ΔΑΦΝΗ III. Πρόκειται για διακρατικό Πρόγραμμα το οποίο

αποτελεί συνέχεια του Προγράμματος «Διερεύνηση αναγκών και αύξηση της ενημερότητας για την εκφοβιστική συμπεριφορά μεταξύ των μαθητών στα σχολεία» (Needs Assessment and Awareness Raising Program for Bullying in Schools), το οποίο συγχρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Δάφνη II και στο οποίο, επίσης, συμμετείχαν, με επιτυχία, η Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας και οι Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων του Υπουργείου Υγείας. Συντονιστής του Προγράμματος είναι η Εταιρεία Ψυχοκοινωνικής Υγείας του Παιδιού και του Εφήβου της Ελλάδας και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Δάφνη III. Μαζί με την Ελλάδα και την Κύπρο, στο πρόγραμμα συμμετέχουν η Πολωνία και η Λιθουανία.

Το νέο πρόγραμμα στοχεύει στην πρόληψη της εκφοβιστικής συμπεριφοράς (bullying) μεταξύ των μαθητών στο σχολείο μέσω της ανάπτυξης και εφαρμογής ενός «προληπτικού εργαλείου που αυξάνει την ενημερότητα» για τους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και οι οποίοι θα μπορούν να το χρησιμοποιούν: α) για να πραγματευτούν το θέμα της εκφοβιστικής συμπεριφοράς με τους μαθητές, β) να ευαισθητοποιήσουν τους μαθητές για την αντιμετώπιση και πρόληψη επεισοδίων εκφοβισμού στο σχολείο και γ) για να προαγάγουν την επικοινωνία μεταξύ των μαθητών και να αξιοποιήσουν την υποστήριξη των συνομηλίκων ως ένα τρόπο για αντιμετώπιση των εκφοβιστικών συμπεριφορών.

Το Πρόγραμμα είναι διάρκειας 2 χρόνων και άρχισε περί το τέλος του 2008.

13.2.6.2 Συνεισφορά σε Προγράμματα του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού

Πρόγραμμα στήριξης παιδιών με σοβαρές μαθησιακές δυσκολίες

Με στόχο την πρόληψη της σχολικής αποτυχίας, της δυσπροσαρμοστίας και της εγκατάλειψης του σχολείου, η ΥΕΨ συμμετείχε, σε συνεργασία με τις Διευθύνσεις Μέσης και Τεχνικής Εκπαίδευσης, στη λειτουργία προγραμμάτων στήριξης μαθητών με σοβαρές μαθησιακές δυσκολίες που σε μερικές περιπτώσεις συνοδεύονταν και με προβλήματα συμπεριφοράς.

Πρόγραμμα στήριξης παιδιών με αισθητηριακές αναπηρίες

Η ΥΕΨ συνεργάστηκε με τις Σχολές Κωφών, Τυφλών και άλλες Υπηρεσίες και Τμήματα του Υπουργείου σε ότι αφορά στη λειτουργία των προγραμμάτων στήριξης παιδιών με προβλήματα ακοής, όρασης ή κίνησης.

Πρόγραμμα στήριξης παιδιών με νοπηκή υστέρηση

Στόχος του προγράμματος αυτού είναι η παροχή στα παιδιά με ελαφριά ή μέτρια νοπηκή υστέρηση που φοιτούν στα συνηθισμένα γυμνάσια, κατάλληλης αγωγής και εκπαίδευσης,

σύμφωνα με τις ανάγκες τους σε όλους τους τομείς ανάπτυξης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη συναισθηματική και κοινωνική στήριξη και ανάπτυξη των παιδιών αυτών. Σε ορισμένα Γυμνάσια λειτούργησαν Μονάδες με στόχο την αποτελεσματικότερη ανταπόκριση στις ειδικές ανάγκες αγωγής και εκπαίδευσής τους.

Συμμετοχή σε Επιτροπές και Συμβούλια

Εκπαιδευτικοί Ψυχολόγοι συμμετέχουν στο Αντιναρκωτικό Συμβούλιο Κύπρου, στο Συμβούλιο Εγκληματικότητας, στη Μόνιμη Ομάδα Εργασίας για την Προαγωγή του Αλφαριθμητισμού και της Σχολικής Επιτυχίας (Μ.Ο.Ε.Π.Α.Σ.Ε.), στη Συντονιστική Επιτροπή Αγωγής Υγείας και Πολιτότητας, στη Συμβουλευτική Επιτροπή για την Πρόληψη της Βίας στην Οικογένεια και στο Σχολείο.

Συμμετέχουν, επίσης, στην Κεντρική και στις Επαρχιακές Επιτροπές Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.

Τέλος, συμμετέχουν σε διάφορες ενδοϋπουργικές και διατμηματικές επιτροπές.

13.2.7 ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στη φετινή Ετήσια Έκθεση γίνονται ακόμη πιο εμφανείς οι προσπάθειες που καταβάλλει η ΥΕΨ για να ανταποκριθεί αποτελεσματικά, τόσο σε επίπεδο αντιμετώπισης, όσο και σε επίπεδο πρόληψης, στα αιτήματα που υποβάλλονται προς αυτή είτε από τα σχολεία, είτε από πολίτες. Συνεχίστηκε και φέτος η έμφαση στην πρόληψη, χωρίς τούτο να σημαίνει ταυτόχρονα την εγκατάλειψη των περιπτώσεων εκείνων των παιδιών που χρειάζονται ψυχολογική στήριξη. Το αντίθετο, η ΥΕΨ καταβάλλει προσπάθεια ώστε η ανάπτυξη προληπτικών προγραμμάτων να υποβοηθεί στον καλύτερο χειρισμό των ατομικών περιπτώσεων και από την άλλη, η εμπειρία που αποκτιέται από το χειρισμό των ατομικών περιπτώσεων να αξιοποιείται για την ανάπτυξη προληπτικών προγραμμάτων.

Τόσο σε ότι αφορά στις ατομικές περιπτώσεις, όσο και σε ότι αφορά στα προληπτικά προγράμματα και παρεμβάσεις βασική φιλοσοφία της ΥΕΨ είναι πως πέραν των Εκπαιδευτικών Ψυχολόγων θα πρέπει να εμπλέκονται και οι Διευθύνσεις των σχολείων, οι εκπαιδευτικοί και οι γονείς. Η φιλοσοφία αυτή συνάδει με την αντίληψη για το σύγχρονο ρόλο τόσο του Εκπαιδευτικού Ψυχολόγου, όσο και του ίδιου του σχολείου σε ότι αφορά στη διαφύλαξη και προαγωγή της ψυχο-κοινωνικής υγείας των μαθητών. Ιδιαίτερα στα πλαίσια της ανάπτυξης προληπτικών προγραμμάτων και παρεμβάσεων ο Εκπαιδευτικός Ψυχολόγος βρίσκεται στο σχολείο για περισσότερο χρόνο, συνεργάζεται με το σύνολο των μαθητών, των εκπαιδευτικών και των γονιών. Με τον τρόπο αυτό συνεισφέρει στο να προληφθεί η δημιουργία προβλημάτων στο μέλλον.

Η πολιτική αυτή της ΥΕΨ προγραμματίζεται να συνεχιστεί με ακόμη πιο συστηματικό τρόπο και κατά την επόμενη σχολική χρονιά.

13.3 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Η Υπηρεσία Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής (ΥΣΕΑ) υπάγεται διοικητικά στη Διεύθυνση Μέσης Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Ως κύριο στόχο έχει την προσωπική, κοινωνική, εκπαιδευτική και επαγγελματική ανάπτυξη των μαθητών και άλλων ατόμων.

Η ΥΣΕΑ λειτουργεί Γραφεία Συμβουλευτικής σε όλα τα σχολεία της Δημόσιας Μέσης Γενικής και Τεχνικής Εκπαίδευσης καθώς και Κεντρικά Γραφεία σε επιτελικό επίπεδο

στο Υ.Π.Π.

Με βασική αρχή την ιδιαιτερότητα του κάθε ατόμου, τις δυνατότητες και την ελευθερία της βούλησής του, η ΥΣΕΑ προσπαθεί να βοηθήσει τους μαθητές και άλλους νέους:

- α) Να γνωρίσουν εξελικτικά και να αποδεχτούν τον εαυτό τους και να διαμορφώσουν υγιείς στάσεις ζωής.
- β) Να αναπτύξουν θετική εικόνα για τον εαυτό τους και να αποκτήσουν τα κατάλληλα εφόδια αποτελεσματικής αντιμετώπισης των προσωπικών, οικογενειακών ή και κοινωνικών προβλημάτων της ζωής.
- γ) Να προσαρμοστούν στο σχολικό περιβάλλον με στόχο την εκπαιδευτική και κοινωνική τους πρόοδο και εξέλιξη.
- δ) Να αναπτύξουν τις απαραίτητες δεξιότητες που θα τους επιτρέψουν τη λήψη ορθολογιστικών αποφάσεων είτε αυτές αφορούν εκπαιδευτικά/επαγγελματικά, είτε προσωπικά θέματα.
- ε) Να αναγνωρίσουν τις ατομικές τους δυνατότητες, ενδιαφέροντα, δεξιότητες και κλίσεις, να γνωρίσουν τη φύση και τις απαιτήσεις διαφόρων επαγγελμάτων καθώς και τις σύγχρονες κοινωνικο-οικονομικές και πολιτισμικές εξελίξεις, ώστε να οδηγηθούν σε ορθές εκπαιδευτικές επιλογές.

Για την επίτευξη των στόχων της η ΥΣΕΑ πραγματοποίησε κατά το σχολικό έτος 2008-2009 τις ακόλουθες δραστηριότητες:

13.3.1 ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ

Συμβουλευτική στα Σχολεία

Τα προβλήματα των μαθητών αντιμετωπίστηκαν από τους καθηγητές Συμβουλευτικής στα πλαίσια Ατομικής και Ομαδικής Συμβουλευτικής. Τα προβλήματα ήταν εκπαιδευτικής/επαγγελματικής φύσεως, όπως επιλογή τύπου σχολείου μετά τη Γ΄ Γυμνασίου, επιλογή μεταλυκειακού κλάδου/επαγγέλματος και χώρας σπουδών, ή προσωπικής/οικογενειακής φύσεως, όπως διαπροσωπικές σχέσεις, σχολική συμπεριφορά, ψυχοσυναισθηματικές καταστάσεις, βία στην οικογένεια, χρήση ουσιών εξάρτησης κλπ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ (%) ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ (ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΩΝ) ΠΟΥ ΠΡΟΣΗΛΘΑΝ ΓΙΑ ΒΟΗΘΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥΣ ΚΑΤΑ ΘΕΜΑ* ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΚΛΟ

Θέματα	Γυμνάσιο N=26364		Λύκειο N=28121		Σύνολο N=54485	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
Οικονομικά θέματα	2276	8.63	2679	9.52	4955	9.09
Θέματα υγείας του μαθητή	2103	7.97	2149	7.64	4252	7.80
Οικογενειακά θέματα (εκτός από οικονομικά και θέματα άσκησης σωματικής/σεξουαλικής βίας εναντίον του μαθητή)	3608	13.68	4220	15	7828	14.36
Θέματα απειθαρχίας του μαθητή στο σχολείο	2487	9.43	2144	7.62	4631	8.49

Θέματα σχέσεων του μαθητή (εκτός από οικογενειακά)	2558	9.70	2422	8.61	4980	9.14
Θέματα επίδοσης (κυρίως χαμηλής επίδοσης)	4167	15.80	3561	12.66	7728	14.18
Θέματα σταδιοδρομίας (εκπαιδευτικών – επαγγελματικών επιλογών)	8230	31.21	22820	81.14	31050	56.98
Θέματα παραβάσεων του Νόμου εκτός του σχολείου (εκτός από χρήση ναρκωτικών)	75	0.28	99	0.35	174	0.31
Θέματα χρήσης ουσιών εξάρτησης από το μαθητή						
• Κάπνισμα	843	3.19	1244	4.42	2087	3.83
• Αλκοόλ	38	0.14	209	0.74	247	0.45
• Άλλες μη νόμιμες ψυχοδραστικές ουσίες εξάρτησης (ναρκωτικά)	34	0.12	81	0.28	115	0.21
Θέματα άσκησης σωματικής βίας εναντίον του μαθητή	387	1.46	206	0.73	593	1.08
Θέματα άσκησης σεξουαλικής βίας εναντίον του μαθητή	11	0.04	26	0.09	37	0.06
Θέματα άσκησης ψυχολογικής βίας εναντίον του μαθητή	442	1.67	230	0.81	672	1.23
Συναισθηματικής φύσεως	1179	4.47	1363	4.84	2452	4.50
Άλλα θέματα	155	0.58	270	0.96	425	0.78

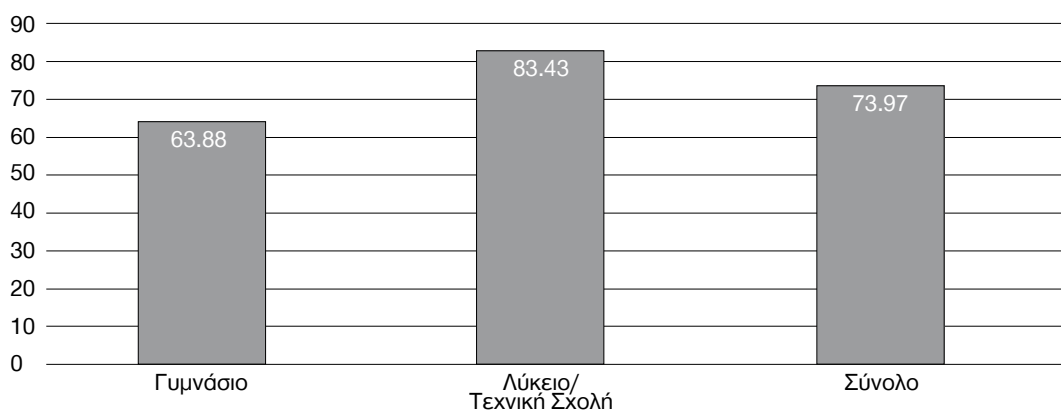
Σημείωση:

* Ένας μαθητής μπορεί να καταγραφεί σε περισσότερα από ένα θέματα.

Οι μαθητές που βοηθήθηκαν από τους καθηγητές Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής (ΣΕΑ) με Ατομική Συμβουλευτική ήταν 40304 (73,97%) βλ. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: 1

ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΠΟΥ ΒΟΗΘΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ* ΚΑΤΑ ΤΥΠΟ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2008-2009.

Σχολείο	Αριθμός μαθητών/τριών	Μαθητές/τριες που βοηθήθηκαν	Ποσοστό (%) που βοηθήθηκαν
Γυμνάσιο	26364	16842	63.88
Λύκειο / Τεχνική Σχολή	28121	23462	83.43
Σύνολο	54485	40304	73.97

* Που είχαν μια τουλάχιστο ατομική συνέντευξη μαζί τους.

Αναλυτικά ο αριθμός και το ποσοστό των μαθητών/τριών που βοηθήθηκαν κατά επαρχία/ φύλο και τύπο σχολείου φαίνεται στο Πίνακα 2

ΠΙΝΑΚΑΣ: 2

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΠΟΥ ΒΟΗΘΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ* ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2008-2009.

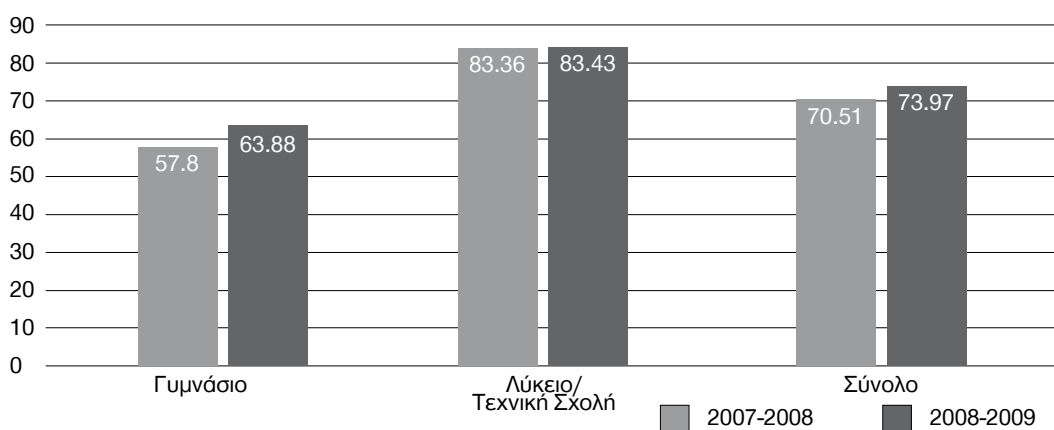
	ΤΑΞΗ	Γυμνάσιο			Λύκειο ή Τεχν. Σχολή			Σύνολο Μαθητών/τριών που βοηθήθηκαν			Σύνολο Μαθητών/τριών των Σχολείων			Ποσοστό (%) που βοηθήθηκαν		
		Α΄	Β΄	Γ΄	Α΄	Β΄	Γ΄	Γυμν. Κύκλος	Λυκ. Κύκλος	Σύνολο	Γυμν. Κύκλος	Λυκ. Κύκλος	Σύνολο	Γυμν. Κύκλος	Λυκ. Κύκλος	Σύνολο
ΠΑΓΚΥ-ΠΡΙΑ	Αγόρια	2637	2145	3878	4262	3034	4033	8660	11329	19989	13419	14398	27817	64.53	78.68	71.85
	Κορίτσια	2454	1892	3836	4358	3485	4290	8182	12133	20315	12945	13723	26668	63.20	88.41	76.17
	Σύνολο	5091	4037	7714	8620	6519	8323	16842	23462	40304	26364	28121	54485	63.88	83.43	73.97

*Που είχαν μια τουλάχιστον ατομική συνέντευξη μαζί τους.

Στο διάγραμμα που ακολουθεί φαίνεται συγκριτικά το ποσοστό των μαθητών που βοηθήθηκαν με Ατομική Συμβουλευτική κατά τις σχολικές χρονιές 2007-2008 και 2008-2009.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: 2

ΠΟΣΟΣΤΑ (%) ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΠΟΥ ΒΟΗΘΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΧΡΟΝΙΕΣ 2007-2008 ΚΑΙ 2008-2009.

Σχολική Χρονιά	Γυμνάσιο	Λύκειο / Τεχνική Σχολή	Σύνολο
2007-2008	57,80	83,36	70,51
2008-2009	63.88	83.43	73.97

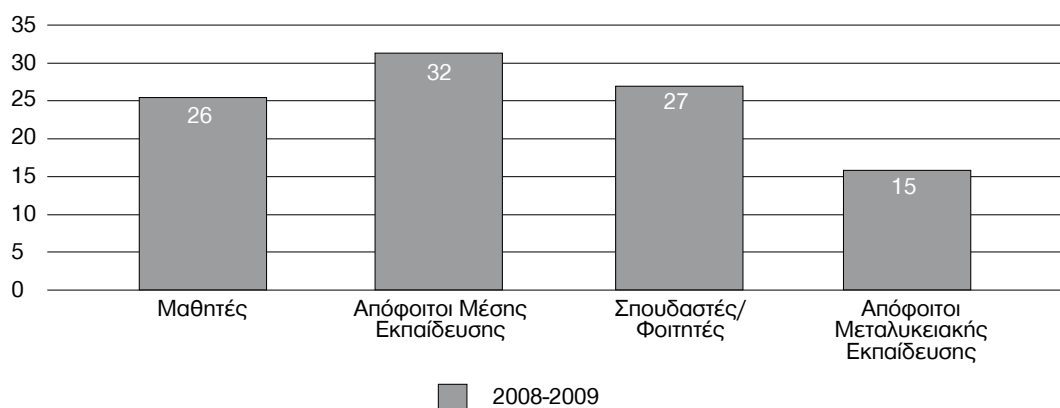
Για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των προβλημάτων που απασχολούσαν τους μαθητές, οι Καθηγητές Συμβουλευτικής συνεργάστηκαν, όπου κρίθηκε αναγκαίο, με γονείς ή άλλους συγγενείς, εκπαιδευτικούς ψυχολόγους, κλινικούς ψυχολόγους, ψυχιάτρους, κοινωνικούς λειτουργούς, σχολιατρικές επισκέπτριες κ.ά.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΣΤΑ ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ

Κατά το έτος 2008-2009 τα Κεντρικά Γραφεία της ΥΣΕΑ πρόσφεραν βοήθεια μέσω ατομικών συνεντεύξεων, για τα ίδια σχεδόν θέματα που απασχόλησαν τους μαθητές, σε 1675 άτομα (εργαζόμενους, στρατιώτες, φοιτητές κολεγίων ή πανεπιστημίων καθώς και μαθητές). Στο Διάγραμμα 3 που ακολουθεί φαίνεται παραστατικά το ποσοστό των ατόμων που βοηθήθηκαν από την ΥΣΕΑ κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: 3

ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΑ (%) ΑΤΟΜΩΝ ΠΟΥ ΒΟΗΘΗΘΗΚΑΝ ΣΤΑ ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΟ 2008-2009.

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Μαθητές		Απόφοιτοι Μέσης Εκπαίδευσης		Σπουδαστές/Φοιτητές		Απόφοιτοι Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης		Σύνολο
	Αριθμός	Ποσοστό %	Αριθμός	Ποσοστό %	Αριθμός	Ποσοστό %	Αριθμός	Ποσοστό %	
Σχολική Χρονιά	Αριθμός	Ποσοστό %	Αριθμός	Ποσοστό %	Αριθμός	Ποσοστό %	Αριθμός	Ποσοστό %	
2008-2009	436	26	536	32	452	27	251	15	1675

ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΔΟΚΙΜΙΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ

Μέσα στα πλαίσια της παροχής Εκπαιδευτικής / Επαγγελματικής Συμβουλευτικής χορηγήθηκε τόσο στα Σχολεία Μ.Ε., όσο και στα Κεντρικά Γραφεία της Υ.Σ.Ε.Α. στο Υ.Π.Π. το αυτοματοποιημένο test Εκπαιδευτικής / Επαγγελματικής Συμβουλευτικής Career Gate Test κ.17. Το test χορηγήθηκε κυρίως στην Α΄ τάξη των Λυκείων και Τεχνικών Σχολών, όπως επίσης και σε αρκετούς μαθητές της Β΄ και Γ΄ τάξης, καθώς και σε άλλους ενδιαφερόμενους μαθητές / νέους που προσήλθαν στα Κεντρικά Γραφεία της ΥΣΕΑ στο Υ.Π.Π.

13.3.2 ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Για την επίτευξη των στόχων της, η ΥΣΕΑ εκδίδει βιβλία πληροφοριακού και διδακτικού περιεχομένου βιβλία, μερικά από τα οποία αναθεωρούνται για λόγους εναρμόνισης του περιεχομένου τους με τις αλλαγές, καινοτομίες, μεταρρυθμίσεις, κτλ. που, κατά καιρούς, επιχειρούνται στη δημόσια εκπαίδευση. Τα βιβλία που εκδίδει η ΥΣΕΑ είναι τα ακόλουθα:

- Επαγγελματική Αγωγή
- Κοινωνική Αγωγή
- Ο Ρόλος της Οικογένειας στις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές των μαθητών
- Μεταγυμνασιακή εκπαίδευση στην Κύπρο
- Μεταλυκειακές σπουδές σε Δημόσιες σχολές της Κύπρου
- Υποτροφίες για μεταλυκειακές σπουδές

13.3.3 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Το μάθημα της Επαγγελματικής Αγωγής διδάχτηκε από τους καθηγητές ΣΕΑ, όπως κάθε χρόνο, στη Γ΄ τάξη του Γυμνασίου για 14 συνολικά περιόδους κατά τμήμα στη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου με βάση το βιβλίο της ΥΣΕΑ Επαγγελματική Αγωγή. Το μάθημα προσφέρεται σε εργαστηριακή μορφή και εστιάζεται στην απόκτηση αυτογνωσίας, στην εξοικείωση με τον κόσμο της εργασίας, στη γνωριμία με το εκπαιδευτικό μας σύστημα και καταλήγει στην εκμάθηση της διαδικασίας λήψης απόφασης που αφορά τις εκπαιδευτικές επιλογές που μπορούν να κάνουν οι μαθητές μετά το Γυμνάσιο.

13.3.4 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΝΑΡΚΩΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου προσφέρεται για συνολικά 3 περιόδους σε κάθε τμήμα της Γ΄ τάξης το μάθημα της Κοινωνικής Αγωγής. Σκοπός του μαθήματος αυτού είναι να εξοπλίσει τους μαθητές με τα κατάλληλα εφόδια για την αντιμετώπιση των δυσκολιών και προβλημάτων της ζωής και να τους βοηθήσει να αναπτύξουν μηχανισμούς αντίστασης κατά της χρήσης ουσιών εξάρτησης. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιήθηκε το βιβλίο της ΥΣΕΑ Κοινωνική Αγωγή.

13.3.5 ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ, ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ, ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ, ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Μέσα στα πλαίσια της συνεχούς επιμόρφωσης των καθηγητών Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής στην οποία στοχεύει η ΥΣΕΑ, διοργανώθηκαν και φέτος κατά επαρχία σεμινάρια πάνω σε θέματα ενασχόλησης του κλάδου.

Παράλληλα, η ΥΣΕΑ διοργάνωσε ενημερωτικές συγκεντρώσεις γονέων και μαθητών. Σ' αυτά τα πλαίσια διοργανώθηκε και το Τετράημερο Εκπαιδευτικής και Επαγγελματικής Πληροφόρησης «ΗΣΙΟΔΕΙΑ 2009», που πραγματοποιείται ετήσια κατά τη διάρκεια των Διεθνών Εκπαιδευτικών Εκθέσεων που διοργανώνει το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού σε συνεργασία με την Αρχή Κρατικών Εκθέσεων.

13.3.6 ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΟΝΕΩΝ

Πραγματοποιήθηκαν από τους Καθηγητές Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής οι καθιερωμένες συγκεντρώσεις γονέων των μαθητών Γ΄ τάξης όλων των Γυμνασίων για ενημέρωσή τους σχετικά με τη Μεταγυμνασιακή Εκπαίδευση στην Κύπρο (Ενιαίο Λύκειο, Τεχνική Εκπαίδευση, Σύστημα Μαθητείας). Επίσης, διοργανώθηκαν ενημερωτικές συγκεντρώσεις γονέων των μαθητών Α΄ τάξης όλων των Ενιαίων Λυκείων για ενημέρωσή τους σχετικά με τα επιλεγόμενα μαθήματα στο Ενιαίο Λύκειο και το ρόλο τους όσον αφορά στις μελλοντικές εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές των παιδιών τους. Επιπρόσθετα, πραγματοποιήθηκαν ενημερωτικές συγκεντρώσεις γονέων και σε άλλα ειδικά θέματα σχετικά με την εκπαίδευση, τις προοπτικές επαγγελματικής απασχόλησης, τις σχέσεις γονέων-μαθητών, τις ουσίες εξάρτησης, κ.ά.

13.3.7 ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ

Κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς 2008-2009 οι Καθηγητές Σ.Ε.Α. που υπηρετούσαν στην Υ.Σ.Ε.Α. ανέρχονταν στους 118, εκ των οποίων οι 111 ήταν τοποθετημένοι στα σχολεία, ενώ οι 7 ήταν τοποθετημένοι στα Κεντρικά Γραφεία της ΥΣΕΑ στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

13.4 ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

13.4.1 ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ / ΔΟΜΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Η ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΘΕΤΕΙ ΤΟ ΑΚΟΛΟΥΘΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

	Εγκεκριμένη Στελέχωση			Υφιστάμενη Στελέχωση	
	Μόνιμες θέσεις	Έκτακτες		Μόνιμοι	Έκτακτοι
		Έναντι κενών	Πρόσθετες		
Προϊστάμενος	1	-	-	1	-
Ανώτεροι Μηχανικοί	2	-	-	2	-
Αρχιτέκτονες	8	6	4	2	8
Πολ. Μηχανικοί	8	7	4	-	10
Ηλεκτρολόγοι Μηχανικοί	2	2	1	-	2
Μηχανολόγοι Μηχανικοί	2	1	1	-	2
Επιμετρητές	1	1	1	-	1
Ανώτερος Τεχνικός Επιθεωρητής	1	-	-	1	-
Τεχνικοί Επιθεωρητές	2	-	-	2	-
Ανώτεροι Τεχνικοί	4	-	-	4	-
Τεχνικοί	15	-	-	13	-

Γραμματειακοί Λειτουργοί	1	-	-	1	-
Γραφείς	5	-	3	5	3
Βοηθοί γραφείου	1	-	-	1	-
Σύνολο				32	24

Η οργάνωση του Τμήματος γίνεται με βάση τις δραστηριότητες και με βάση το αντικείμενο. Ο γεωγραφικός παράγοντας λαμβάνεται υπόψη μόνο για τη δημιουργία των επαρχιακών κλιμακίων, τα οποία όμως δεν αποτελούν διοικητικά αυτόνομους τομείς.

Η υφιστάμενη δομή είναι προσωρινή εν αναμονή της πλήρους στελέχωσης του τμήματος με βάση τις εγκεκριμένες θέσεις.

Οργανωτική Υποδομή

α) Πρότυπα σχεδιασμού

Ένας μεγάλος στόχος έχει επιτευχθεί με την ολοκλήρωση των προτύπων μελέτης για όλων των βαθμίδων σχολικά κτίρια με πρότυπα σχέδια για τους επιμέρους χώρους. Επίσης, έχει ετοιμαστεί πρότυπο μελέτης αναβάθμισης σχολικών κτιρίων που μαζί με τα πρότυπα αντισεισμικής αναβάθμισης αποτελούν το πλαίσιο σχεδιασμού της αναβάθμισης των σχολικών κτιρίων. Έχει, επίσης, ετοιμαστεί τεύχος προτύπων κατασκευαστικών προδιαγραφών για όλων των τύπων οικοδομικά και τεχνικά έργα και τυπικών κατασκευαστικών σχεδίων επί μέρους εργασιών.

Τα πρότυπα σχεδιασμού έχουν ετοιμαστεί και τεθεί σε εφαρμογή από το 2006. Στις αρχές του 2007 έχουν τύχει αναθεώρησης σε ό,τι αφορά τις εγκαταστάσεις.

Στις αρχές του 2008 έχουν τύχει αναθεώρησης τα κτιριολογικά προγράμματα και έχουν εμπλουτιστεί με οικολογικές αρχές σχεδιασμού.

Αναθεώρηση έγινε και στις αρχές του 2009.

β) Μηχανογράφηση

Η παραγωγική εργασία της υπηρεσίας διεξάγεται πλήρως με ηλεκτρονικά μέσα. Υστέρηση διαπιστώνεται στη μηχανογράφηση των αρχείων και της καταγραφής των δραστηριοτήτων της υπηρεσίας στοιχεία που θα διευκόλυναν την παρακολούθηση της προόδου υλοποίησης των διαφόρων προγραμμάτων. Έχουν δοθεί προσωρινές λύσεις από ίδιες δυνάμεις, αλλά απαιτείται ένα ολοκληρωμένο σύστημα μηχανογράφησης.

Συντονισμός με άλλες υπηρεσίες του Υπουργείου

Εκτιμάται ότι σε επιτελικό επίπεδο η συνεργασία και ο συντονισμός με τις υπόλοιπες υπηρεσίες του Υπουργείου είναι ικανοποιητικός.

Διαπιστώνεται κενό στην οριζόντια επικοινωνία μεταξύ της Υπηρεσίας και των άλλων διευθύνσεων του Υπουργείου για το λόγο αυτό έχει αναληφθεί πρωτοβουλία ενημέρωσης των στελεχών των άλλων διευθύνσεων για τα προγράμματα ανάπτυξης των σχολικών κτιρίων και τις διαδικασίες.

Προς την κατεύθυνση αυτή έχουν γίνει ενημερωτικές συσκέψεις με τους Επιθεωρητές της Δημοτικής Εκπαίδευσης. Τέτοια σύσκεψη έγινε και με τους Διευθυντές Μέσης Εκπαίδευσης Λευκωσίας. Θα καταβληθεί προσπάθεια τέτοιων συσκέψεων και με τις άλλες εκπαιδευτικές Διευθύνσεις.

Συνεργασία με άλλους φορείς

Τα τελευταία χρόνια καταβλήθηκε προσπάθεια αποκέντρωσης στο τομέα συντήρησης των σχολικών κτιρίων με την ανάληψη αυτής της δράσης από τις Σχολικές Εφορείες με απ' ευθείας χρηματοδότηση από το Υπουργείο.

Από φέτος έχει εφαρμοστεί στην πράξη η αποκέντρωση στο μηχανισμό προμήθειας σχολικών επίπλων με την ετοιμασία προτύπων εγγράφων προσφορών για τις Σχολικές Εφορείες και την προκήρυξη διαγωνισμού προμήθειας από αυτές.

Για ενημέρωση των οργανωμένων φορέων των Γονέων έχει καθιερωθεί η τακτική συνάντηση κλιμακίων των Τεχνικών Υπηρεσιών και του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης με τις Επαρχιακές Ομοσπονδίες Γονέων.

Μετά την εκλογή των νέων Συμβουλίων των Σχολικών Εφορειών έχουν γίνει με δικό τους αίτημα συναντήσεις με τον Προϊστάμενο Τεχνικών Υπηρεσιών για επεξήγηση των διαδικασιών που αφορούν την αποστολή των Τεχνικών Υπηρεσιών.

Έχει, επίσης, καθιερωθεί η παρουσίαση των προσχεδίων σε πλατιές τοπικές συσκέψεις τις οποίες οργανώνουν οι οικείες Σχολικές Εφορείες και στις οποίες συμμετέχουν οι οργανωμένοι τοπικοί φορείς.

13.4.2 ΚΤΙΡΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

13.4.2.1 Προγράμματα ανάπτυξης υλικοτεχνικής υποδομής

Ο προγραμματισμός αφορά στην μακροχρόνια εκτίμηση των αναγκών και ετοιμασία προγράμματος ικανοποίησής τους και την ετοιμασία προτάσεων για τον ετήσιο κρατικό Προϋπολογισμό.

Ο μακροχρόνιος προγραμματισμός αφορά στις νέες σχολικές μονάδες και μεγάλης κλίμακας έργα σε υφιστάμενες σχολικές μονάδες, όπως μεγάλες επεκτάσεις και γενικές αναβαθμίσεις.

Η περιληψη της δαπάνης εκτέλεσης για ένα έργο στον Κρατικό Προϋπολογισμό προϋποθέτει την ετοιμασία σχεδίων ή τουλάχιστο προσχεδίων. Για το σκοπό αυτό τα έργα προτείνονται αρχικά στον Προϋπολογισμό για εξασφάλιση του γηπέδου και ετοιμασία σχεδίων και η ανέγερση τους περιλαμβάνεται στον κρατικό Προϋπολογισμό του επόμενου χρόνου ανάλογα με την εξέλιξη των μελετών.

Για μικρής κλίμακας επεκτάσεις και βελτιώσεις επείγουσας φύσης προτείνονται αμέσως για περιληψη στον Προϋπολογισμό του επόμενου χρόνου. Επειδή ο Προϋπολογισμός του επόμενου χρόνου οριστικοποιείται τον Ιούλιο, οι μελέτες των έργων που απαιτείται η αποπεράτωσή τους πριν την επόμενη σχολική χρονιά προτείνεται να αρχίζουν από το Σεπτέμβριο.

Οι προτάσεις για νέες σχολικές μονάδες και επεκτάσεις των διδακτικών χώρων προέρχονται από τις οικείες Εκπαιδευτικές Διευθύνσεις.

Οι προτάσεις για βελτιώσεις προτείνονται από το Τμήμα μετά από αξιολόγηση αιτημάτων των διαφόρων εκπαιδευτικών φορέων και εκθέσεων των Λειτουργών του Τμήματος.

Οι Σχολικές Εφορείες κάθε Νοέμβριο συλλέγουν τις ανάγκες σε υλικοτεχνική υποδομή από τις διευθύνσεις των σχολείων και, αφού αξιολογηθούν, υποβάλλονται στο Υπουργείο στην αρχή κάθε χρόνου σε ειδικά έντυπα.

Τα διάφορα αιτήματα και προτάσεις καταχωρούνται στο αρχείο αναγκών και οι προτάσεις ετοιμάζονται και υποβάλλονται το Μάιο κάθε χρόνου.

Για καλύτερο προγραμματισμό έργων καταβάλλεται προσπάθεια ετοιμασίας βάσης δε-

δομένων για όλα τα σχολεία. Ειδικά για εργασίες συντήρησης θα ετοιμαστεί ειδικό πρόγραμμα περιοδικής συντήρησης σχολικών κτιρίων.

Έχει ετοιμαστεί ένα συνολικό μακροχρόνιο πρόγραμμα των αναγκών σε υλικοτεχνική υποδομή της Δημόσιας Εκπαίδευσης σε νέες σχολικές μονάδες και σε επεκτάσεις και βελτιώσεις των υφιστάμενων σχολείων.

Στο πρόγραμμα αυτό εντάχθηκαν όλα τα προϋπάρχοντα προγράμματα ανάπτυξης που ήδη ευρίσκονται σε εξέλιξη.

Τα επί μέρους προγράμματα ανάπτυξης της υλικοτεχνικής υποδομής της δημόσιας Εκπαίδευσης, ανά βαθμίδα, που περιλαμβάνονται στον ετήσιο προϋπολογισμό είναι τα ακόλουθα:

- α) Ανέγερση κτιρίων των νέων σχολικών μονάδων
- β) Γενική βελτίωση κτιρίων υφιστάμενων σχολικών μονάδων
- γ) Επέκταση των κτιρίων υφιστάμενων σχολικών μονάδων
- δ) Βελτίωση αθλητικής υποδομής υφιστάμενων σχολικών μονάδων

Για τη βελτίωση των υφιστάμενων σχολικών υποδομών εκτελούνται τα ακόλουθα επί μέρους έργα:

- Αντισεισμική ενίσχυση φέροντος οργανισμού
- Λειτουργικός ανασχεδιασμός σύμφωνα με εγκεκριμένα κτιριολογικά προγράμματα
- Προσθήκη αιθουσών γενικής διδασκαλίας και εργαστηρίων
- Ανέγερση αιθουσών πολλαπλής χρήσης
- Ανέγερση υποδομής για την Ειδική Εκπαίδευση
- Προσθήκη βοηθητικής υποδομής (Κυλικείων, ιατρείων και χώρων υγιεινής)
- Δημιουργία υποδομής διακίνηση αναπήρων (ράμπες, ανελκυστήρες κτλ.)
- Ανακατασκευή και εκσυγχρονισμός εγκαταστάσεων

13.4.2.2 Γήπεδα ανέγερσης νέων σχολείων – επιλογή – απόκτηση

Η χωροθέτηση των σχολείων έχει τεθεί πάνω σε ορθολογιστική και προγραμματισμένη βάση στα πλαίσια της Πολεοδομικής Νομοθεσίας και κυρίως κατά την ετοιμασία των τοπικών σχεδίων.

Η επιλογή του γηπέδου ανέγερσης μιας νέας σχολικής μονάδας γίνεται σε συνεργασία και συνεννόηση με την Οικεία Σχολική Εφορεία, το Οικείο τμήμα Εκπαίδευσης και το τμήμα Τεχνικών Υπηρεσιών.

Η κύρια ευθύνη της διεκπεραίωσης των διαδικασιών ανήκει στο Τμήμα Πολεοδομίας, το Κτηματολόγιο και το Γραφείο Προγραμματισμού. Οι διαδικασίες αυτές είναι πολύ χρονοβόρες. Καθυστέρηση προκύπτει στο Τμήμα Πολεοδομίας στο στάδιο ετοιμασίας των ρυθμιστικών σχεδίων και ακόμη μεγαλύτερη καθυστέρηση οφείλεται στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας το οποίο αναλαμβάνει τη διαδικασία της απαλλοτρίωσης.

13.4.2.3 Περιφερειακά Δημοτικά σχολεία

Προτεραιότητα στο κτιριακό πρόγραμμα αποτελεί η δημιουργία περιφερειακών Δημοτικών Σχολείων. Τέτοια νέα σχολεία περιλαμβάνονται στο κτιριακό πρόγραμμα 2009 και είναι το Δημοτικό Σχολείο Κλήρου και Καλού Χωριού και το Δημοτικό Σχολείο Ταμασού (Πέρα, Επισκοπείου, Πολιτικού).

Διεργασίες για δημιουργία περιφερειακών Δημοτικών Σχολείων ευρίσκονται σε εξέλιξη στην Περιοχή Αρεδιού για τις Κοινότητες Αρεδιού, Μαλούντα, Αγ. Ιωάννη, Αγροκηπιά

Πάνω Σολέας για τις Κοινότητες Γαλάτας, Κακοπετριάς, Σπήλια, Σινά Όρος, Καλιάνα, Περιοχή Βασιλικού για τις Κοινότητες Καλαβασού, Τόχνης, Μαρί και Ζύγι, Περιοχή Παλώδιας για τις Κοινότητες Παλώδια, Σπιτάλι, Παραμύθα, Άλασσα, Περιοχή Ακάμα για τις Κοινότητες Κάθηκα, Δρούσια, Ίνια, Αρόδες, Κρήτου Τέρα, θελέτρα, Περιοχή Κάτω Μονής για τις Κοινότητες Αγ. Μαρίνα Ξυλιάτου, Ορούντα, Κάτω Μονή, Λαγουδερά και Σαράντι.

13.4.2.4 Πρότυπα Σχεδιασμού - Καινοτομίες

Η αναβάθμιση των προτύπων σχεδιασμού αποτελεί το βασικό λόγω της αύξησης των δαπανών ανέγερσης των νέων σχολικών έργων.

Επειδή διαπιστώνεται η μη παραγωγική αξιοποίηση των χώρων των σχολείων και η ανάγκη για περιορισμό των δαπανών έγιναν οι ακόλουθες αναθεωρήσεις στα κτιριολογικά προγράμματα των σχολείων.

α. Λύκειο

Αύξηση των ειδικών αιθουσών και εργαστηρίων και περιορισμός στις αίθουσες γενικής διδασκαλίας με την προϋπόθεση κατάργησης της αίθουσας τμήματος.

β. Γυμνάσιο

Αύξηση των ειδικών αιθουσών και εργαστηρίων με παράλληλο περιορισμό των αιθουσών γενικής διδασκαλίας, με την προϋπόθεση τα τμήματα των ανώτερων τάξεων να είναι διακινούμενα.

γ. Δημοτικό Σχολείο

Περιορισμός των εργαστηρίων στα απολύτως απαραίτητα, δηλαδή Οικιακής Οικονομίας, Επιστήμης και Σχεδιασμού, Τεχνολογίας, Μουσικής και Τέχνης και Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και αναβάθμιση των αιθουσών διδασκαλίας σε πολυδύναμες.

Με τα νέα πρότυπα σχεδιασμού έχουν εισαχθεί καινοτομίες στο σχεδιασμό των νέων σχολικών κτιρίων τόσο λειτουργικές, όσο και κατασκευαστικές.

α) Λειτουργικές καινοτομίες

- Έχει προστεθεί στα νέα σχολικά κτίρια των Λυκείων, Γυμνασίων και Δημοτικών χώρος μαθητικής λέσχης.
- Στα Λύκεια και Γυμνάσια έχει προστεθεί χώρος υπεύθυνων τμημάτων όπου θα δέχονται οι εκπαιδευτικοί τους γονείς.
- Στις αίθουσες διδασκαλίας των τριών πρώτων τάξεων των Δημοτικών Σχολείων έχει προστεθεί καθιστικός χώρος.

β) Κατασκευαστικές καινοτομίες

- Σε όλες τις αίθουσες διδασκαλίας εγκαθίστανται δομημένη καλωδίωση και υποδομή για ηλεκτρονικό προβολέα και πρόνοια για διαδραστικό πίνακα.
- Στα νέα σχολικά κτίρια και στα υφιστάμενα όπου γίνεται αναβάθμιση κατασκευάζονται θερμομονώσεις.

γ) Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

- Στα νέα σχολικά κτίρια, αλλά και στα υφιστάμενα όπου εκτελούνται εργασίες γενικής βελτίωσης και όπου ανεγείρονται μεγάλες επεκτάσεις, εγκαθίσταται πρόνοια για φωτοβολταϊκά συστήματα παραγωγής Ηλεκτρισμού. Τα συστήματα εγκαθίστανται από την Διεύθυνση ενέργειας του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

δ) Πράσινο

- Στα νέα σχολικά κτίρια, αλλά και στα υφιστάμενα όπου εκτελούνται εργασίες γενικής

βελτίωσης, όπου ανεγείρονται μεγάλες επεκτάσεις και κατασκευάζονται έργα αθλητικής υποδομής περιλαμβάνεται και η φύτευση δέντρων και εγκατάσταση συστημάτων άρδευσης.

ε) Ασφάλεια και υγεία στο χώρο εργασίας

- Αναφορικά με την ασφάλεια και υγεία κατά τη λειτουργία των σχολείων κατά το σχεδιασμό τους περιλαμβάνονται τα αναγκαία μέσα ασφαλούς διαφυγής, μέσα αντιπυρικής προστασίας, συστήματα εντοπισμού διαρροής υγραερίου κ.λ.π.

ζ) Διακίνηση αναπήρων

- Στα σχολικά κτίρια κατασκευάζεται υποδομή ατόμων με κινητική αναπηρία. Η υποδομή αυτή περιλαμβάνει κεκλιμένους διαδρόμους (ράμπες) και ανελκυστήρες για διακίνηση και ειδικούς χώρους υγιεινής.

η) Συστήματα ασφάλειας σχολικών κτιρίων

- Στα κατασκευαστικά σχέδια των νέων σχολείων και της αναβάθμισης υφιστάμενων περιλαμβάνεται η εγκατάσταση συστήματος ασφαλείας έναντι διάρρηξης (συναγερμός) και εξωτερικός φωτισμός.

13.4.2.5 Συντήρηση υλικοτεχνικής υποδομής Σχολείων

Η συντήρηση της υλικοτεχνικής υποδομής των σχολείων (λειτουργικές επισκευές και συντήρηση) αναλαμβάνεται από τις Σχολικές Εφορείες.

Η χρηματοδότηση των δράσεων αυτών γίνεται, μερικώς, από τους Προϋπολογισμούς των Σχολικών Εφορειών και κυρίως από το κτιριακό πρόγραμμα των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου.

Από την αρχή του 2009 έχουν εξεταστεί και εγκριθεί 950 μικρά έργα για εκτέλεση από τις Σχολικές Εφορείες με χρηματοδότηση του Υπουργείου.

13.4.2.6 Υλοποίηση κτιριακού προγράμματος

Μελέτες

Η πλειοψηφία των έργων ανατίθεται για μελέτη και επίβλεψη σε ιδιώτες συμβούλους Αρχιτέκτονες, Πολιτικούς Μηχανικούς, Τοπογράφους, Γεωτεχνικούς, Μηχανολόγους, Ηλεκτρολόγους και Επιμετρητές.

Από το 2008 η επιλογή των συμβούλων γίνεται με μειοδοτικό διαγωνισμό και η ανάθεση γίνεται για όλες τις ειδικότητες σε ένα οικονομικό φορέα ή σε κοινοπραξίες.

Το επίπεδο προσφοράς υπηρεσιών στον τομέα των μελετών παρά το ότι παρουσιάζει αδυναμίες κρίνεται ικανοποιητικό. Αυτό οφείλεται και στη δυνατότητα ελέγχου και στην υποστήριξη που δίδεται από την υπηρεσία. Πρόβλημα συνιστά η συχνή καθυστέρηση στην ετοιμασία των μελετών. Στον τομέα της ποιότητας των μελετών εντοπίζονται σημαντικές αδυναμίες ιδιαίτερα στις υπηρεσίες των Επιμετρητών.

Κατά το 2009 έχουν προκηρυχθεί 22 διαγωνισμοί για επιλογή εξωτερικών συμβούλων.

Εργοληπτικοί διαγωνισμοί

Το 2009 έχουν προκηρυχθεί 125 εργοληπτικοί διαγωνισμοί. Εκδήλωσαν ενδιαφέρον 850 εργολάβοι και υποβλήθηκαν 322 προσφορές.

Το 2009 έχουν γίνει κατακυρώσεις 65 έργων σε 40 εργολάβους.

Από τις αποφάσεις αυτές έχουν προσβληθεί στην Αναθεωρητική Αρχή δύο για τις οποίες δικαιώθηκαν οι εργολάβοι.

Η διαχείριση της φάσης υλοποίησης, επίσης, κρίνεται ικανοποιητική.

Αδυναμίες εντοπίζονται στην αξιολόγηση των προσφορών από τους ιδιώτες συμβούλους.

Διαχείριση συμβάσεων εργολαβίας – επίβλεψη

Το 2009 έχουν υπογραφεί 70 συμβόλαια εργολαβίας.

Στον τομέα αυτό διαπιστώνονται σημαντικά προβλήματα, κυρίως, στη διαχείριση των Συμβάσεων.

Τα κύρια προβλήματα εντοπίζονται σε αδυναμίες στις διαδικασίες αλλαγών από τους Συμβούλους όλων των ειδικοτήτων και στην ετοιμασία των τελικών λογαριασμών από τους Επιμετρητές.

Στον τομέα της ποιότητας εντοπίζονται αδυναμίες, αλλά η όλη κατάσταση κρίνεται ικανοποιητική.

Αποτελέσματα υλοποίησης κτιριακού προγράμματος 2009

Κατά το 2009, για την υλοποίηση του κτιριακού προγράμματος του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, έχουν υπογραφεί 70 συμβόλαια για έργα συνολικής δαπάνης €60.000.000 συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α, ενώ συνεχίστηκαν και έργα του περασμένου χρόνου. Το 2009 δαπανήθηκαν για έργα, προμήθειες εξοπλισμού και υπηρεσίες €70.000.000.

α. Τα έργα αυτά αφορούν στην ανέγερση ακόλουθων νέων σχολικών κτιρίων:

- Λύκειο Ακρόπολης
- Λύκειο Έμπας 2η φάση
- Λύκειο Γεροσκήπου 2η φάση
- 2ο Γυμνάσιο Λακατάμειας
- Γυμνάσιο Αθένου
- Γυμνάσιο Διανέλλειο Λάρνακας
- 3ο Δημοτικό Σχολείο και Νηπ. Μακεδονίτισσας
- Περιφ. Δημοτικό Σχολείο και Νηπ. Ασίνου
- Δημοτικό Σχολείο Περιστερώνας
- Δημοτικό Σχολείο Αγ. Θεοδώρου Πάφου
- 3ο Δημοτικό Σχολείο Ύψωνα

β. Την επέκταση 2 Λυκείων, 5 Γυμνασίων, 26 Δημοτικών Σχολείων και 2 Ειδικών Σχολείων.

γ. Τη συντήρηση, βελτίωση και αντισεισμική αναβάθμιση 4 Λυκείων, 4 Γυμνασίων και 10 Δημοτικών Σχολείων.

δ. Την κατασκευή 16 έργων αθλητικής υποδομής.

ε. Την ανέγερση 11 Νηπιαγωγείων.

ζ. Βελτιώσεις σε 3 Τεχνικές Σχολές.

η. Έντεκα Αίθουσες Πολλαπλών Χρήσεων Δημοτικών Σχολείων

Εργολαβικές Συμβάσεις 2009

• ΠΡΟΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Νηπιαγωγεία	Δαπάνη (€)
Λευκωσία	
1. Νηπ. Αλάμπρας	200.671,21
2. Στ' Νηπ. Αγλαντζιάς	358.700,00
3. Περιφ. Νηπ. Ταμασού	66.000,00
Λεμεσός	
Λάρνακα	
1. Δημόσιο Νηπ. Αγ. Λαζάρου Λάρνακας	249.800,00
Πάφος	
1. Ι' Δημόσιο Νηπ. Πάφου	323.750,00
Σύνολο: 5 έργα	1.198.921,21

• ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Νέα Έργα	
1. Γ' Δημοτικό Ύψωνα Λεμεσού	3.436.642,36
2. Νέο Δημοτικό και Νηπ. Αψιού	1.175.000,00
Σύνολο: 2 έργα	4.611.642,36
Επεκτάσεις	
Λευκωσία	
1. Δημοτικό Κοκκινότριμιθιάς	217.497,00
2. Δημοτικό Αστρομερίτη	1.314.000,00
3. Δημοτικό Καμπιών	54.000,00
Λάρνακα	
Αμμόχωστος	
1. Δασάκι Άχνας	229.800,00
2. Β' Δημοτικό Παραλιμνίου	83.700,00
3. Γ' Δημοτικό Παραλιμνίου	664.700,00
Λεμεσός	
1. Δημοτικό Κυβίδων	849.900,00
2. Α' Δημοτικό Πολεμιδιών	668.000,00
3. Α. Δημοτικό Κολοσσίου	595.000,00
4. Δημοτικό Παρεκκλησιάς	162.600,00
Πάφος	
1. Δημοτικό Πέγειας	55.000,00
2. Δημοτικό Πόλης Χρυσοχούς	97.000,00
Σύνολο: 12 έργα	4.991.197,00

Βελτιώσεις

Λευκωσία

1. Δημοτικό Σχολείο Εργατών	713.000,00
2. Α΄ Δημοτικό Αγίου Δομετίου	1.175.760,00
3. Δημοτικό Σχολείο – Δημ. Νηπιαγωγείου	1.900.000,00
4. Γυμνάσιο και Λύκειο Σολέας	1.885.000,00

Λεμεσός

1. Δημοτικό Αγρού	46.200,00
2. ΙΕ΄ Δημοτικό Λεμεσού	64.600,00

Λάρνακα

1. Β΄ Δημοτικό Δρομολαξιάς	743.273,00
2. Δημοτικό Αναφωτίας	959.900,00
3. Δημοτικό Λειβαδιών	1.600.500,00

Πάφος

1. Η΄ Δημοτικό Πάφου και Η΄ Νηπ. Πάφου	1.320.000,00
--	--------------

Αμμόχωστος

1. Β΄ Δημοτικό Δερύνειας	1.189.000,00
--------------------------	--------------

Σύνολο: 11 έργα 11.597.233,00

• ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ανεγέρσεις

1. Λύκειο Ακρόπολης	6.800.000,00
2. Νέο Διανέλλειο Γυμν. Λάρνακας	5.977.392,00

Σύνολο: 2 έργα 12.777.392,00

Επεκτάσεις

Λευκωσία

1. Β΄ Περιφερειακό Γυμν. Λ/σίας Κλήρου	604.000,00
2. Γυμνάσιο Μακαρίου Γ΄ Πλατύ Αγλαντζιάς	156.000,00
3. Λύκειο Κύκκου Α΄	3.632.626,00
4. Γυμνάσιο Παλουριώτισσας	166.900,00

Αμμόχωστος

1. Λύκειο Παραλιμνίου	3.787.895,76
-----------------------	--------------

Σύνολο: 5 έργα 8.347.421,76

Βελτιώσεις

Λευκωσία

1. Γυμνάσιο Γερίου	66.290,00
2. Γυμνάσιο Γερίου	22.550,00
3. Γυμνάσιο + Λύκειο Σολέας	1.885.000,00

Λεμεσός

1. Γυμνάσιο Ομόδους	28.200,00
2. Λανίτειο Λύκειο Α΄ Λεμεσού	43.000,00

Λάρνακα

1. Ευρυβιάδειο Γυμνάσιο	93.450,00
2. Γυμνάσιο Δροσιάς	69.500,00
3. Γυμνάσιο Φανερωμένης	545.000,00

Σύνολο: 8 έργα **2.752.990,00**

• ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**Λάρνακα**

1. Νέα Τεχνική Λάρνακας (αίθ. Πολλαπλής)	1.693.000,00
--	--------------

• ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ**Δημοτική**

1. Δημοτικό Αλαμινού	99.500,00
2. Στ΄ Δημοτικό Αγλαντζιάς	173.850,00
3. Γ΄ Δημοτικό Λακατάμειας	169.400,00
4. Δημοτικό Τίμης	157.500,00
5. Α΄ Δημοτικό Λιοπετρίου	296.200,00
6. Α΄ Δημοτικό Ξυλοφάγου	337.000,00
7. Β΄ Δημοτικό Κοκκινотριμιθιάς	177.750,00
8. Δημοτικό Κάτω Πλατρών	49.790,00

Σύνολο: 8 έργα **1.460.990,00**

Μέση εκπαίδευση

1. Λύκειο Αγίου Νικολάου και Στ΄ Δημοτικό Λεμεσού	229.450,00
---	------------

Αίθουσα πολλαπλής χρήσης

1. Δημοτικό Προδρόμου Λάρνακας	540.880,00
2. Δημοτικό Απ. Βαρνάβα Λευκωσίας	457.580,00
3. Β΄ Δημοτικό Λατσιών	678.000,00
4. Δημοτικό Καμάρες Λάρνακας	490.000,00
5. Περιφ. Δημοτικό Ταμασού	963.000,00
6. Δημοτικό Φρενάρους	417.000,00
7. Δημοτικό Ανθούπολης	574.000,00

Σύνολο: 7 έργα **4.120.460,00**

Ειδικά έργα

Ειδικό Σχολείο στο Παιδικό Αναρρωτήριο Ερυθρού Σταυρού στη Λεμεσό	159.700,00
Ελπινίκειος Βιβλιοθήκη	71.900,00
Ειδικό Σχολείο Ευαγγελισμός στο Γέρι	537.000,00
Μετακίνηση προκατασκευασμένων αιθουσών διδασκαλίας	93.500,00

Σύνολο: 4 έργα **862.100**

Μικρά έργα που ανατέθηκαν με διαγωνισμό συνοπτικής διαδικασίας:

Κατασκευή υπόστεγων στο χώρο στάθμευσης του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού (Συνοπτικές Διαδικασίες)	19.000,00
Γυμνάσιο Γερίου Αντικατάσταση στέγης (Συνοπτικές Διαδικασίες)	45.800,00
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Προμήθεια Πάγκου Υποδοχής (Συνοπτικές Διαδικασίες)	1.980,00
Γυμνάσιο Ακακίου Προμήθεια και τοποθέτηση πλαστικού τάπητα (Συνοπτικές Διαδικασίες)	35.300,00
Γ΄ Δημοτικό Σχολείο Λακατάμειας Επέκταση Επισκευή (Συνοπτικές Διαδικασίες)	39.760,00
Γυμνάσιο Δροσιάς Επιδιόρθωση Στέγης (Συνοπτικές Διαδικασίες)	17.370,00
Λύκειο Αγ. Γεωργίου Λάρνακας Ανάθεση ακουστικής μελέτης για το θέατρο (Συνοπτικές Διαδικασίες)	2.150,00
Νηπιαγωγείο Χατζηγεωργάκη Κορνέσιου (Συντήρηση-Πογιατίσματα)	24.500,00
Δημοτικό Σχολείο Αναλυόντα (Εγκατάσταση κεντρικής θέρμανσης) (Συνοπτικές Διαδικασίες)	23.964,00
Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Εγκατάσταση φωτεινών μπαρών (Συνοπτικές Διαδικασίες)	6.192,50
Γ΄ Δημοτικό Σχολείο Λατσιών Αντικατάσταση στέγης αίθουσας πολλαπλής χρήσης (Συνοπτικές Διαδικασίες)	16.000,00
Γ΄ Δημοτικό Σχολείο Αγλαντζιάς Κατασκευή Στεγάστρου (Συνοπτικές Διαδικασίες)	35.750,00
Δημοτικό Σχολείο Βεργίνας Εγκατάσταση πιεστικού συστήματος Ποτίσματος (Συνοπτικές Διαδικασίες)	5.642,00
Προμήθεια για εγκατάσταση 25 Ηλεκτρονικών Υπολογιστών	25.488,75
Κυπριακή Βιβλιοθήκη Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού Επιδιόρθωση Αποχετευτικού (Συνοπτικές Διαδικασίες)	2.000,00
Κτίριο Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού Καθάρισμα τζαμιών και κουφωμάτων (Συνοπτικές Διαδικασίες)	3.990,00
Κατασκηνώσεις Προδρόμου Βελτιώσεις Ηλεκτρολογικής Εγκατάστασης (Συνοπτικές Διαδικασίες)	21.067,00
Γυμνάσιο Ομόδους Προμήθεια και τοποθέτηση πλαστικού τάπητα (Συνοπτικές Διαδικασίες)	17.700,00

Γυμνάσιο Γερίου Προμήθεια και τοποθέτηση Πλαστικού τάπητα (Συνοπτικές Διαδικασίες)	22.550,00
Δημοτικό Σχολείο Αρεδιού Βελτίωση Συντήρηση (Συνοπτικές Διαδικασίες)	26.500,00
Μετατροπές στα κτίρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού (Συνοπτικές Διαδικασίες)	10.320,00
Τεχνική Σχολή Πάφου Συντήρηση Γηπέδων (Συνοπτικές Διαδικασίες)	16.500,00
Β΄ Δημοτικό Παλιομετόχου Βαφές (Συνοπτικές Διαδικασίες)	14.300,00
Β΄ Νηπιαγωγείο Παλιομετόχου Εξωτερικές εργασίες – Βαφές (Συνοπτικές Διαδικασίες)	44.000,00
Νηπιαγωγείο Κισσόνεργας Συντήρηση αυλής (Συνοπτικές Διαδικασίες)	15.900,00
Δημοτικό Σχολείο και Δημόσιο Νηπιαγωγείο Χοιροκοπίας Εργασίες Συντήρησης (Συνοπτικές Διαδικασίες)	37.725,00
Τεχνική Σχολή Αγ. Λαζάρου Τοπογραφική αποτύπωση και υψομέτρηση (Συνοπτικές Διαδικασίες)	1.500,00
Δημοτικό Σχολείο Σωτήρος Λάρνακα Βελτιωτικά έργα (Συνοπτικές Διαδικασίες)	22.000,00
Α΄ Τεχνική Σχολή Λευκωσίας Βελτιώσεις στο χώρο Εργαστηρίων (Συνοπτικές Διαδικασίες)	34.500,00
Ζ΄ Δημοτικό Σχολείο Πάφου Ανακαίνιση αποχωρητήριων (Συνοπτικές Διαδικασίες)	11.000,00
Β΄ Νηπιαγωγείο (Μούτταλου) Πάφος Διαμόρφωση αυλής (Συνοπτικές Διαδικασίες)	7.500,00
Γυμνάσιο Αγ. Θεοδώρου – Πάφος Μετατροπές σε αίθουσες διδασκαλίας και στο εργαστήριο τέχνης (Συνοπτικές Διαδικασίες)	8.400,00
Λύκειο Αγ. Γεωργίου Λάρνακας Βελτιώσεις στο Κυλικείο (Συνοπτικές Διαδικασίες)	2.500,00
ΣΤ΄ Νηπιαγωγείο Πάφου Διαμόρφωση αυλής και Συντήρηση Διατηρητέου Κτιρίου (Συνοπτικές Διαδικασίες)	19.800,00
Δημόσιο Νηπιαγωγείο Αγ. Ιωάννη Λεμεσού Μετατροπή μέρους για δημιουργία Ειδικού Σχολείου (Συνοπτικές Διαδικασίες)	16.900,00
Ειδικό Σχολείο Απ. Λουκά Λεμεσού Διαμόρφωση αυλής Νηπιαγωγείου (Συνοπτικές Διαδικασίες)	25.900,00
Δημοτικό Σχολείο Αγ. Κασσιανού Μηχανολογικές Εργασίες (Συνοπτικές Διαδικασίες)	13.885,00

Δημοτικό Σχολείο Περνέρα – Στρόβολος Υπόγεια Δεξαμενή πετρελαίου (Συνοπτικές Διαδικασίες)	10.050,00
Γυμνάσιο Κοκκινοχωριών Αντικατάσταση της υφιστάμενης επικάλυψης της μεταλλικής οροφής με τραπεζοειδή φύλλα – πανέλλα πολυουρεθάνης, βαφής και μόνωση) (Συνοπτικές Διαδικασίες)	41.800,00
Β΄ Τεχνική Σχολή Λεμεσού Διαμόρφωση αποχετευτικού συστήματος (Συνοπτικές Διαδικασίες)	24.850,00
Γυμνάσιο Κιτίου Συστήματα Ανιχνεύσεως Υγραερίου και Υδραυλική Εγκατάσταση στα Εργαστήρια Φυσικής και Χημείας (Συνοπτικές Διαδικασίες)	12.412,00
Α΄ Τεχνική Σχολή Λευκωσίας Νέα Κεντρική παροχή νερού στα Εργαστήρια (Συνοπτικές Διαδικασίες)	8.550,00
Γ΄ Δημοτικό Λατσιών Τοποθέτηση πλαστικού τάπητα στην αίθουσα πολλαπλής χρήσης (Συνοπτικές Διαδικασίες)	10.450,00
Τεχνική Σχολή Λάρνακας Ηλεκτρολογικές Εργασίες (Συνοπτικές Διαδικασίες)	22.036,00
Γυμνάσιο Αγλαντζιάς Αίθουσα πολλαπλής χρήσης Προμήθεια και τοποθέτηση πλαστικού τάπητα (Συνοπτικές Διαδικασίες)	12.490,00
Δημοτικό Σχολείο Αρεδιού Αντικατάσταση κουφωμάτων (Συνοπτικές Διαδικασίες)	26.750,00
Δημοτικό Σχολείο Ψευδά Ανακαίνιση (Συνοπτικές Διαδικασίες)	12.380,00
Κρατική Πινακοθήκη Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού Βαφές (Συνοπτικές Διαδικασίες)	7.200,00
Ελένιο Δημοτικό Σχολείο Αναμόρφωση αποχωρητηρίων μαθητών και διάφορες εργασίες συντήρησης (Συνοπτικές Διαδικασίες)	64.800,00
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο – Λατσιά Κατασκευή υπόστεγων στο χώρο στάθμευσης (Συνοπτικές Διαδικασίες)	13.995,00
Γυμνάσιο Κωνσταντινουπόλεως Αντικατάσταση μηχανημάτων θέρμανσης στο Μηχανοστάσιο και νέα υπόγεια δεξαμενή πετρελαίου (Συνοπτικές Διαδικασίες)	24.800,00

14.4 ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΜΕΛΗΤΩΝ

Η Μονάδα Διοίκησης Επιμελητών, με Προϊστάμενο τον Πρώτο Επιμελητή, υπάγεται στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και αποτελεί μέρος της Δημόσιας Υπηρεσίας.

Είναι ένας χώρος εφαρμοσμένης διοικητικής παρουσίας, απόλυτα αναγκαίος και απόλυτα συμβατός με τους στόχους της πολιτείας για τη συνεχή ανάπτυξη του κεφαλαίου που λέγεται «Παιδεία».

Είναι αρμόδια για θέματα διοίκησης, οργάνωσης και στελέχωσης του προσωπικού 105 Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, 5 Εσπερινών Λυκείων, 13 Τεχνικών Σχολών, 1 Εσπερινής Τεχνικής Σχολής, 8 Απογευματινών-Βραδινών Τμημάτων Τεχνικών Σχολών, 44 Σχολικών Εφορειών, 42 Κρατικών Ινστιτούτων Επιμόρφωσης και της Βιβλιοθήκης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

Τηρεί στοιχεία για όλους τους Επιμελητές – 495 περίπου – (Εμπιστευτικές Εκθέσεις, Προσωπικούς Φακέλους, Φακέλους Αδειών). Παρακολουθεί και ελέγχει τις οργανικές θέσεις και φροντίζει για την πλήρωση των κενών θέσεων. Φροντίζει, επίσης, για τις άδειες ανάπαυσης, ασθένειας, μητρότητας και τις αφυπηρετήσεις.

Υποβάλλει εισηγήσεις προς το Γενικό Διευθυντή για την καλύτερη στελέχωση των Σχολείων, των Γραφείων των Σχολικών Εφορειών, των Κρατικών Ινστιτούτων Επιμόρφωσης και της Βιβλιοθήκης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Έχει την ευθύνη για το συντονισμό και την εποπτεία της εργασίας των Επιμελητών.

Ετοιμάζει τις προτάσεις προς το Υπουργικό Συμβούλιο για πρόσληψη έκτακτων Επιμελητών για τις ανάγκες της Υπηρεσίας και τον ετήσιο προϋπολογισμό για την απασχόληση έκτακτου προσωπικού για κάθε σχολικό έτος.

Από τον Ιούνιο του 2005 ανατέθηκε στη Μονάδα η Διαδικασία Πρόσληψης Έκτακτων Επιμελητών. Καθορίζει κριτήρια, αξιολογεί αιτήσεις υποψηφίων, ετοιμάζει και δημοσιεύει προκαταρκτικούς και τελικούς καταλόγους και προβαίνει σε προσλήψεις Έκτακτων Επιμελητών (σε Σχολεία Μέσης, Εφορείες και Κ.Ι.Ε.) ανάλογα με τις ανάγκες που υποβλήθηκαν.

Η Μονάδα Διοίκησης Επιμελητών στην προσπάθειά της για αναβάθμιση της υπηρεσίας γενικά, προγραμματίζει Σεμινάρια για επιμόρφωση τόσο των νεοπροσληφθέντων Επιμελητών, όσο και του υπάρχοντος προσωπικού σε θέματα Αρχείου, Λογιστηρίου, Σχολικού Προγράμματος, αλλά και στη Μηχανοργάνωση των Σχολικών Βιβλιοθηκών με το σύστημα ΑΒΕΚΤ.

Το σχολικό έτος 2008-09 πραγματοποίησε τα πιο κάτω σεμινάρια:

- α) Επιμορφωτική Ημερίδα για τους Επιμελητές των Κρατικών Ινστιτούτων Επιμόρφωσης και για τους Επιμελητές Απογευματινών-Βραδινών Τμημάτων Τεχνικών Σχολών (Οκτώβριος 2008).
- β) Σεμινάρια επιμόρφωσης και εκπαίδευσης για Επιμελητές Σχολικών Εφορειών για τη Μηχανογράφηση των εργασιών τους (Ιούνιος-Σεπτέμβριος 2009).
- γ) Ειδικά σεμινάρια e-procurement (Ηλεκτρονικό Σύστημα Σύναψης Συμβάσεων) για αριθμό Επιμελητών Σχολικών Εφορειών που παρουσίασε κατά περιόδους εντός του έτους 2009 το Γενικό Λογιστήριο.

Πρόσθετα, μέχρι το τέλος του έτους 2009, πραγματοποίησε:

Σεμινάριο ενημέρωσης και στήριξης του προγράμματος ΑΒΑΚΙΟ για τους Επιμελητές των Σχολείων Μέσης Παιδείας Επαρχίας Λεμεσού (Σεπτέμβριος-Οκτώβριος 2009).

Μονοήμερο Σεμινάριο με θέματα Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων για τους Επιμελητές

των Σχολικών Εφορειών και των Τεχνικών Σχολών (Νοέμβριος 2009).

Σε συνεργασία με την Υπηρεσία Εξετάσεων του Υπουργείου Παιδείας, διοργάνωσε εντός του σχολικού έτους 2008-09 δύο φορές (Νοέμβριος 2008 και Απρίλιος 2009) εξετάσεις στην Αγγλική Δακτυλογραφία – Ταχύτητα για τους επί δοκιμασία Επιμελητές.

Η Μονάδα Διοίκησης Επιμελητών διαθέτει τη δική της ιστοσελίδα στην οποία καταχωρούνται χρήσιμες πληροφορίες και βοηθήματα για τους Επιμελητές των Σχολείων, Σχολικών Εφορειών, Κρατικών Ινστιτούτων Επιμόρφωσης και των Απογευματινών-Βραδινών Τμημάτων Τεχνικών Σχολών.

Η ηλεκτρονική διεύθυνση είναι:

http://www.moec.gov.cy/monada_dioikisis_epimeliton/

14.6 ΑΠΟΘΗΚΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Βασικός σκοπός της Αποθήκης του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού είναι η αποστολή σχολικών χρεωδών και η ολόχρονη εξυπηρέτησή τους.

Σε συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς (Υ.Α.Π., Δ/ντές ΔΜΤΕ, Επιθεωρητές) προβαίνει σε προκήρυξη προσφορών για όλα τα είδη που αποστέλλονται στα σχολεία: Βιβλία, Γραφική Ύλη, Υλικά Τέχνης, Διδακτικά Μέσα, Υλικά Χημείας, Υλικά Φυσικής, Βιολογίας, Οικιακής Οικονομίας, Σχεδιασμού και Τεχνολογίας, Μουσικά Όργανα και Είδη Γυμναστικής.

Στη συνέχεια με τη συνεργασία των επιτυχόντων προσφοροδοτών φροντίζει για την παραλαβή και αποθήκευση των ειδών αυτών μέχρι την αποστολή τους στα σχολεία. Η Αποθήκη αναλαμβάνει την παρακολούθηση τήρησης των συμβολαίων και την ετοιμασία ενταλμάτων πληρωμής για κάθε παραλαβή και σε συνεργασία με το Λογιστήριο του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού προωθεί τις πληρωμές.

Ο προγραμματισμός ετοιμασίας των αποστολών γίνεται από την αποθήκη σε στενή συνεργασία με τα σχολεία, τις σχολικές εφορείες και τις κοινοτικές αρχές.

Με την ετοιμασία χρονοδιαγράμματος η Αποθήκη αναλαμβάνει να εξυπηρετήσει όλα τα δημόσια σχολεία ΔΜΤΕ, δημόσια νηπιαγωγεία, ιδιωτικές σχολές δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης, καθώς και σχολεία του εξωτερικού (Παροικίες), κατόπιν παραγγελιών τους.

Γίνεται κατ' επαρχίαν παράδοση από συμβασιούχο μεταφορέα και προσωπικό της Αποθήκης.

Επίσης, γίνονται και αρκετές ταχυδρομικές αποστολές εγκεκριμένων βιβλίων ή και βιβλίων που παραχωρούνται δωρεάν από συγγραφείς για τις βιβλιοθήκες των σχολείων.

Εκτός αυτών, η Αποθήκη διενεργεί και πωλήσεις γραφικής ύλης, υλικών τέχνης και διδακτικών μέσων σε όλα τα δημόσια σχολεία και τα εγκεκριμένα ιδιωτικά. Επίσης, πωλούνται και βιβλία εκδόσεως ΥΑΠ σε ιδιώτες.

Για τη φεινή χρονιά η Αποθήκη έχει εξυπηρετήσει περίπου 1000 εκπαιδευτικές μονάδες.

μέρος β

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

1. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1.1 ΓΡΑΜΜΑΤΑ

1.1.1 ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΥ, ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

Στα πλαίσια του προγράμματος εκδόσεων των Πολιτιστικών Υπηρεσιών εκδόθηκαν τα ακόλουθα τέσσερα τεύχη του περιοδικού “Cyprus Today”:

- Vol XLVII, No. 1, Ιανουάριος – Μάρτιος
- Vol XLVII, No. 2, Απρίλιος – Ιούνιος
- Vol. XLVII, No. 3 Ιούλιος – Σεπτέμβριος
- Vol. XLVII, No. 4 Οκτώβριος – Δεκέμβριος.

1.1.2 ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΥΠΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες απέστειλαν σε πολιτιστικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα, σε βιβλιοθήκες, καθώς και σε πρεσβείες της Κυπριακής Δημοκρατίας στο εξωτερικό, σημαντικό αριθμό λογοτεχνικών και άλλων εκδόσεων γενικού ενδιαφέροντος με στόχο την προβολή της Κύπρου μέσα από έργα Κύπριων συγγραφέων.

1.1.3 ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Το 2009 οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες επιχορήγησαν το Σύνδεσμο Εκδοτών Κυπριακού Βιβλίου, με στόχο την προβολή και προώθηση της σύγχρονης λογοτεχνικής δημιουργίας, για τη συμμετοχή του στη Διεθνή Έκθεση Παιδικού Βιβλίου της Μπολόνια (Μάρτιος 2009), στη Διεθνή Έκθεση Βιβλίου της Θεσσαλονίκης (Μάιος 2009), καθώς και στις Εκθέσεις Βιβλίου που πραγματοποιούνται στον πεζόδρομο Διονυσίου Αρεοπαγείτου στην Αθήνα το Μάιο και Οκτώβριο κάθε έτους.

Στις Εκθέσεις παρουσιάστηκαν οι τελευταίες εκδόσεις των εκδοτικών οίκων της Κύπρου.

1.1.3.1 3ο Φεστιβάλ Κυπριακού Βιβλίου

Για τρίτη συνεχή χρονιά πραγματοποιήθηκε το Φεστιβάλ Κυπριακού Βιβλίου, μια υπαίθρια έκθεση βιβλίου που ξεκίνησε το 2007 και στόχο έχει να φέρει το κυπριακό βιβλίο πιο κοντά στο κοινό της Κύπρου. Το Φεστιβάλ διοργανώθηκε από το Σύνδεσμο Εκδοτών Κυπριακού Βιβλίου με τη στήριξη των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Φέτος έλαβαν μέρος δεκαεπτά εκδοτικοί οίκοι. Το Φεστιβάλ διήρκεσε από τις 5 μέχρι τις 26 Ιουνίου και περιόδευσε στη Λευκωσία, τη Λεμεσό, τη Λάρνακα και την Πάφο. Τα εγκαίνια τελέστηκαν στη Λευκωσία, Λάρνακα και Πάφο από τους Δημάρχους των πόλεων, κ. Ελένη Μαύρου, κ. Ανδρέα Μωυσέως και κ. Σάββα Βέργα αντίστοιχα, και στη Λεμεσό από τον Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων, κ. Μάριο Κάρογιαν, ενώ απύθυνε χαιρετισμό και ο Δήμαρχος Λεμεσού, κ. Ανδρέας Χρίστου.

1.1.4 ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

Στα πλαίσια της εφαρμογής του «Προγράμματος Επιχορήγησης Εκδοτικών Οίκων και μη Κερδοσκοπικών Οργανισμών με Εκδοτική Δραστηριότητα», η Συμβουλευτική Επιτροπή Επιχορήγησης Εκδόσεων εξέτασε συνολικά 332 αιτήσεις για επιχορήγηση έκδοσης που τέθηκαν ενώπιόν της.

1.1.5 ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ - ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Στα πλαίσια των προσπαθειών για αύξηση της αναγνωσιμότητας του κυπριακού βιβλίου και στον ελλαδικό χώρο, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες στηρίζουν πρόγραμμα της Ελληνικής Ραδιοφωνίας - Τηλεόρασης, στο οποίο προβάλλονται κυπριακά βιβλία. Την παραγωγή έχει αναλάβει ο σκηνοθέτης κ. Ανδρέας Αντωνιάδης, στα πλαίσια της εκπομπής της Ε.Ρ.Τ. «Βιβλία στο κουτί». Η εκπομπή παρουσιάζεται από τους: Κατερίνα Σχινά, Βαγγέλη Χατζηβασιλείου και Αλέξη Ζήρα.

1.1.6 ΚΡΑΤΙΚΕΣ, ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ, ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ, ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΕΥΟΥΣΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Κατά το 2009 συνεχίστηκε η καταλογογράφηση των συλλογών των Βιβλιοθηκών των διαφόρων Κρατικών Υπηρεσιών / Κυβερνητικών Τμημάτων με το αυτοματοποιημένο σύστημα βιβλιοθηκών ΑΒΕΚΤ 5.5.

Δεκαεπτά δημοτικές βιβλιοθήκες έλαβαν βιβλιοθηκονομική υποστήριξη (εκπαίδευση προσωπικού) σε θέματα ταξινόμησης-καταλογογράφησης-θεματικής ευρετηρίασης του υλικού τους, όπως και σε θέματα μηχανοργάνωσης με το σύστημα ΑΒΕΚΤ (Σύστημα Αυτοματισμού Βιβλιοθηκών του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης). Δεκαοκτώ από τις δημοτικές βιβλιοθήκες έχουν πάρει τη νέα έκδοση του ΑΒΕΚΤ, το ΑΒΕΚΤ 5.5 (το οποίο λειτουργεί σε περιβάλλον WINDOWS 2000 και με δυνατότητες δικτύωσης).

Βιβλιοθηκονομική και τεχνική υποστήριξη δόθηκε, επίσης, σε νέες αλλά και σε παλαιότερες κοινοτικές βιβλιοθήκες οι οποίες αναβαθμίζονται. Σε έντεκα από αυτές έχει εγκατασταθεί το σύστημα ΑΒΕΚΤ 4 και σε δύο το ΑΒΕΚΤ 5.5.

Κατά το 2009 λειτουργούσαν 28 Δημοτικές Βιβλιοθήκες και 129 Κοινοτικές Βιβλιοθήκες. Κατά το 2009 έχουν δημιουργηθεί τρεις νέες Κοινοτικές Βιβλιοθήκες.

Όπως και τις προηγούμενες χρονιές, έτσι και το 2009 δόθηκε οικονομική ενίσχυση στις Δημοτικές Βιβλιοθήκες. Οικονομική βοήθεια δόθηκε και στις Κοινοτικές Βιβλιοθήκες με τη μέθοδο ισόποσης επιχορήγησης.

Η Ελπινίκειος Βιβλιοθήκη, η οποία άρχισε τη λειτουργία της τον Απρίλιο του 2001, συνεχίζει να εξυπηρετεί το κοινό της περιοχής της, ενώ συνεχίζεται η αυτοματοποίησή της με το σύστημα ΑΒΕΚΤ 5.5.

Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, έτσι και κατά το 2009 παρασχέθηκε αναβαθμισμένη τεχνική βοήθεια σε σχολικές βιβλιοθήκες Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης, καθώς και σε βιβλιοθήκες κυβερνητικών τμημάτων. Επίσης, συνεχίστηκε η εκπαίδευση και τα σεμινάρια βιβλιοθηκονομίας για τις πιο πάνω βιβλιοθήκες, καθώς και τα σεμινάρια για την εφαρμογή του συστήματος ΑΒΕΚΤ από τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες μέσα στο 2009. Η ομάδα καταλογογράφησης των Πολιτιστικών Υπηρεσιών συνεχίζει την καταλογογράφηση του υλικού της Σεβερείου Βιβλιοθήκης, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί μέσα στο 2010.

Συνολικά σε εβδομήντα βιβλιοθήκες έχει εγκατασταθεί το αναβαθμισμένο σύστημα ΑΒΕΚΤ 5.5. Στα πλαίσια της νέας σύμβασης που υπογράφηκε το Μάιο του 2009 με το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης της Ελλάδος, σύντομα αναμένεται η αναβάθμιση του αυτοματοποιημένου συστήματος με την νέα έκδοση ΑΒΕΚΤ 5.6

1.1.7 ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες επιχορηγούν πολλούς φορείς και οργανώσεις για τη διοργάνωση λογοτεχνικών εκδηλώσεων στην Κύπρο και στο εξωτερικό, καθώς και τη συμμετοχή φορέων και ατόμων σε συνέδρια και εκδηλώσεις στο εξωτερικό.

1.1.8 ΚΡΑΤΙΚΑ ΒΡΑΒΕΙΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΚΑΙ ΒΡΑΒΕΙΑ ΠΑΙΔΙΚΗΣ/ΝΕΑΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗΣ

Με σκοπό τη στήριξη του λογοτεχνικού έργου των Κυπρίων συγγραφέων, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες εφαρμόζουν το θεσμό των Κρατικών Βραβείων Λογοτεχνίας και το θεσμό των Κρατικών Βραβείων Παιδικής – Νεανικής Λογοτεχνίας και Εικονογράφησης σε ετήσια βάση.

Το 2009, μετά από επανεξέταση του Κανονισμού λειτουργίας του θεσμού από επιτροπή εμπειρογνομόνων, ανακοινώθηκε και εφαρμόστηκε αναδιαμορφωμένος Κανονισμός για τα Κρατικά Βραβεία Λογοτεχνίας. Σύμφωνα με το νέο Κανονισμό, οι συγγραφείς στο εξής δεν υποβάλλουν τα υποψήφια έργα τους προς βράβευση στις Πολιτιστικές Υπηρεσίες. Υποψήφια για βράβευση θεωρούνται όσα βιβλία έχουν εκδοθεί από την 1/1 μέχρι τις 31/12 του εκάστοτε προηγούμενου έτους και τα οποία έχουν κατατεθεί στην Κυπριακή Βιβλιοθήκη μέχρι τις 31/1 του έτους που διανύεται. Για το 2009, έτος έναρξης εφαρμογής του νέου Κανονισμού, δόθηκε προθεσμία μέχρι την 30ή Απριλίου 2009 για την κατάθεση, στην Κυπριακή Βιβλιοθήκη, των εκδόσεων του 2008.

Σύμφωνα με το νέο Κανονισμό, οι Κατηγορίες των Κρατικών Βραβείων είναι 1. Ποίηση, 2. Μυθιστόρημα, 3. Διήγημα, 4. Δοκίμιο / Μελέτη, 5. Χρονικό / Μαρτυρία, 6. Μελέτη για τη λογοτεχνία και τον πολιτισμό της Κύπρου από μη Κύπριο συγγραφέα (κάθε τρία χρόνια), 7. Βραβείο Πρωτοεμφανιζόμενου Λογοτέχνη, 8. Λογοτεχνικό Έργο στην Κυπριακή Διάλεκτο (κάθε τρία χρόνια). Οι Κατηγορίες των Κρατικών Βραβείων Παιδικής / Νεανικής Λογοτεχνίας και Εικονογράφησης παραμένουν οι ίδιες, δηλαδή: 1. Παιδική Λογοτεχνία, 2. Νεανική Λογοτεχνία και 3. Εικονογράφηση Παιδικού / Νεανικού Βιβλίου. Όλα τα βραβεία συνοδεύονται με ποσό ύψους €5000 και τιμητικό δίπλωμα.

1.1.9 ΕΤΗΣΙΑ ΤΙΜΗΤΙΚΑ ΧΟΡΗΓΗΜΑΤΑ

Τα Ετήσια Τιμητικά Χορηγήματα απονέμονται σε ανθρώπους των Γραμμάτων και των Τεχνών για την πολύχρονη προσφορά τους και για το δημιουργικό τους έργο. Τα χορηγήματα απονέμονται, κατόπιν εισηγήσεων ειδικών συμβουλευτικών επιτροπών, από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, σε ειδική τελετή που πραγματοποιείται στο Προεδρικό Μέγαρο.

Από το 2009, με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, αίρεται ο περιορισμός για την παραχώρηση του Ετήσιου Τιμητικού Χορηγήματος μόνο σε άτομα με κυπριακή υπηκοότητα. Σύμφωνα με την Απόφαση, δικαιούχοι είναι, ήδη από το 2009, άτομα με μακρά προσφορά στα πολιτιστικά δρώμενα του τόπου, ανεξάρτητα εάν είναι Κύπριοι υπήκοοι ή μη.

1.1.10 ΜΗΝΙΑΙΟ ΤΙΜΗΤΙΚΟ ΕΠΙΔΟΜΑ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού παρέλαβαν 13 συνολικά αιτήσεις για το Μηνιαίο Τιμητικό Επίδομα που παραχωρείται σε Ανθρώπους του Πνεύματος και της Τέχνης. Αφού εξετάστηκε το αίτημα κάθε δημιουργού ετοιμάστηκε Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση της ένταξης στο σχετικό κατάλογο των 13 νέων δικαιούχων για το Μηνιαίο Τιμητικό Επίδομα (από τον Ιανουάριο του 2009).

1.1.11 ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΚΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες ενισχύουν τις προσπάθειες των εκδοτών πνευματικών και λογοτεχνικών περιοδικών και εφημερίδων, επιχορηγώντας τους σε ετήσια βάση. Κατά το 2009 επιχορηγήθηκαν συνολικά 32 πνευματικά και λογοτεχνικά περιοδικά και εφημερίδες.

1.1.12 ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΥΠΡΙΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Το 2009 τέθηκε σε εφαρμογή το πρόγραμμα επιχορήγησης μεταφράσεων, με στόχο την προβολή και διάδοση στο εξωτερικό του έργου σημαντικών Κυπρίων συγγραφέων. Στα πλαίσια της εφαρμογής του προγράμματος αυτού επιχορηγήθηκαν 10 μεταφράσεις.

1.1.13 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΗ ΕΡΓΩΝ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, έχοντας ως στόχο τη βαθύτερη αλληλογνωριμία των δύο κοινοτήτων της Κύπρου μέσω της λογοτεχνίας και γενικότερα της γραμματείας τους, ξεκίνησαν το 2009 τη λειτουργία του προγράμματος επιχορήγησης μετάφρασης και έκδοσης έργων καταξιωμένων Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων λογοτεχνών από την ελληνική στην τουρκική και από την τουρκική στην ελληνική γλώσσα.

1.1.14 ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΚΑΤΟ ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΡΙΤΣΟΥ

Το 2009, με την ευκαιρία της συμπλήρωσης εκατό χρόνων από τη γέννηση του Γιάννη Ρίτσου, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες, σε συνεργασία με άλλους φορείς, συνδιοργάνωσαν τρεις εκδηλώσεις αφιερωμένες στο μεγάλο Έλληνα ποιητή.

Στις 16 Σεπτεμβρίου πραγματοποιήθηκε στο Αρχοντικό της Οδού Αξιοθέας στη Λευκωσία εκδήλωση για το Γιάννη Ρίτσο, σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Κύπρου. Για το Γιάννη Ρίτσο και το έργο του μίλησαν ο Ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου του Παλέρμο, Vincenzo Rotolo, και ο Ανδρέας Παγουλάτος, ποιητής, θεωρητικός του κινηματογράφου και δοκιμιογράφος. Ακολούθησε συναυλία με μελοποιημένη ποίηση του Γιάννη Ρίτσου από μεγάλους Έλληνες συνθέτες (Μίκης Θεοδωράκης, Μάνος Λοΐζος, Θάνος Μικρούτσικος, Χρήστος Λεοντής, Σπήλιος Μεντής κ.ά.). Στο πλαίσιο της εκδήλωσης, σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου της Ελλάδας, λειτούργησε έκθεση-αφιέρωμα στο Γιάννη Ρίτσο, με βιογραφικό και φωτογραφικό υλικό. Στις 26 Οκτωβρίου πραγματοποιήθηκε στο Αμφιθέατρο «Πεύκιος Γεωργιάδης» του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου στη Λεμεσό εκδήλωση για το Γιάννη Ρίτσο, σε συνεργασία με την Πρεσβεία της Ελλάδας στην Κύπρο. Η εκδήλωση περιλάμβανε ημερίδα με ομιλητές τον Ερατοσθένη Καψωμένο, τη Ρίτσα Φράγκου – Κικίλια, τον Ιωάννη Τσιφάκο και το Μίμη Σοφοκλέους, απαγγελία ποιημάτων, καθώς και συναυλία με μελοποιημένα έργα του Γιάννη Ρίτσου από τη Χορωδία «Άρης Λεμεσού». Στο χώρο της εκδήλωσης λειτούργησε έκθεση για την παρουσία του Γιάννη Ρίτσου στην Κύπρο με φωτογραφικό υλικό, κείμενα για την Κύπρο και αποκόμματα εφημερίδων.

Στις 17 Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκε στην Πύλη Αμμοχώστου στη Λευκωσία εκδήλωση για το Γιάννη Ρίτσο σε συνεργασία με την Ένωση Λογοτεχνών Κύπρου. Η εκδήλωση τελούσε υπό την αιγίδα του Προέδρου της Δημοκρατίας, Δημήτρη Χριστόφια. Κεντρική ομιλήτρια στην εκδήλωση ήταν η Καθηγήτρια Πανεπιστημίου κυρία Λίζυ Τσιριμώκου. Στη συνέχεια τραγούδησε μελοποιημένη ποίηση του Γιάννη Ρίτσου η χορωδία του Λεάνδρου Σίταρου.

1.2 ΜΟΥΣΙΚΗ

1.2.1 ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΦΟΡΕΩΝ, ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΥΝΟΛΩΝ

Η δραστηριότητα στον τομέα της μουσικής έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια με την πραγματοποίηση πολλών παραστάσεων και με διοργανώσεις διάφορων φορέων, όπως χορωδιών, μουσικών σχημάτων, ιδρυμάτων, συνδέσμων κτλ., στην υλοποίηση των οποίων η οικονομική στήριξη των Πολιτιστικών Υπηρεσιών διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο.

Επιπλέον, σε πάρα πολλές περιπτώσεις δίδονται επιχορηγήσεις για συμμετοχή Κυπρίων καλλιτεχνών ή κυπριακών καλλιτεχνικών ομάδων σε πολιτιστικές εκδηλώσεις ή φεστιβάλ στο εξωτερικό. Κατά το 2009 έλαβαν επιχορήγηση χορωδίες, μουσικά συγκροτήματα, καθώς και άτομα τα οποία συμμετείχαν σε φεστιβάλ, σεμινάρια και άλλες διοργανώσεις στο εξωτερικό.

Επίσης, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες βοηθούν και προωθούν Κύπριους μουσικούς και καλλιτέχνες οι οποίοι ζουν και εργάζονται στο εξωτερικό και οι οποίοι προσκαλούνται να εμφανιστούν είτε στην Κύπρο είτε στο εξωτερικό.

Στα πλαίσια της ενίσχυσης της δραστηριότητας στον τομέα της μουσικής, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες επιχορηγούν, μεταξύ άλλων, μουσικά ιδρύματα για την υλοποίηση της ετήσιας δράσης τους με την οποία ουσιαστικά προωθούν σημαντικούς άξονες της δημόσιας κρατικής πολιτιστικής πολιτικής. Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, έτσι και κατά το 2009 επιχορηγήθηκαν διάφορα ιδρύματα για τη διοργάνωση μουσικών προγραμμάτων και για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων στην Κύπρο, όπως π.χ., το Pharos Trust, το Ledra Music Soloists, ο Πολιτιστικός Οργανισμός Avant Garde, το Μουσικό Ίδρυμα Ευαγγελίας Τζιαρρή, το Μουσικόραμα, το Κέντρο Κυπρίων Συνθετών κ.ά.

1.2.2 ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΞΕΝΕΣ ΠΡΕΣΒΕΙΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού συνδιοργάνωσαν από κοινού με το Θέατρο «Ριάλτο» την παρουσίαση της όπερας του Κύπριου συνθέτη Κωνσταντίνου Στυλιανού «Picnic on the battlefield», σε δύο παραστάσεις σε Λευκωσία και Λεμεσό (11 και 13 Ιουνίου 2009 αντίστοιχα). Τις παραστάσεις έθεσε υπό την αιγίδα της η σύζυγος του Προέδρου της Δημοκρατίας κυρία Έλση Χριστόφια.

Στο πλαίσιο της παρουσίασης της εν λόγω όπερας, πραγματοποιήθηκε, στις 12 Ιουνίου 2009, στο Κινηματοθέατρο Παλλάς, στη Λευκωσία, τιμητική εκδήλωση για το διεθνούς φήμης συγγραφέα Fernando Arrabal (στο έργο του οποίου έχει βασιστεί το λιμπρέτο της όπερας του Κύπριου συνθέτη Κωνσταντίνου Στυλιανού). Η τιμητική αυτή εκδήλωση διοργανώθηκε σε συνεργασία με τις Πρεσβείες της Αυστρίας, της Γαλλίας και της Ισπανίας.

1.2.3 ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΓΟΡΕΣ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΔΙΣΚΩΝ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες, στα πλαίσια της στήριξης των Κυπρίων μουσικών και δημιουργών, έχουν καθιερώσει την επιδότηση και αγορά των ψηφιακών τους δίσκων.

Στήριξη παρέχεται, επίσης, για την παραγωγή ψηφιακών δίσκων που αφορούν θέματα έρευνας ή θέματα προβολής και διάσωσης του έργου σημαντικών εκπροσώπων της σύγχρονης κυπριακής μουσικής δημιουργίας ή της κυπριακής μουσικής παράδοσης.

1.2.4 ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες, με στόχο τη διάσωση, αλλά και την προβολή του έργου σημαντικών εκπροσώπων της μουσικής δημιουργίας του τόπου, έχουν αναπτύξει κατά τα τελευταία χρόνια σημαντική δράση όσον αφορά στην έκδοση μουσικών έργων. Κατά το 2009 προωθήθηκε η ετοιμασία του υλικού της έκδοσης του συνθετικού έργου του Λέανδρου Σίταρου, σε συνεργασία με τη σύζυγό του, Γεωργία Σίταρου. Η συγκεκριμένη έκδοση, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2010, εντάσσεται στη σειρά εκδόσεων των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Επίσης, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού προχώρησαν στην έκδοση με τίτλο «Επί του Κλειδοκυμβάλου: Αναζήτηση των πρώτων μουσικοδιδάσκαλων κλειδοκύμβαλου 1845 – 1927», η οποία αφορά στην πιανιστική ζωή στην Κύπρο.

1.2.5 ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Με στόχο την προβολή και προώθηση της σύγχρονης κυπριακής μουσικής δημιουργίας στο εξωτερικό οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες καθιέρωσαν για πρώτη φορά το 2005 τη συμμετοχή τους σε πολύ σημαντικές διεθνείς μουσικές διοργανώσεις στο εξωτερικό. Από το 2005 η Κύπρος συμμετέχει κάθε χρόνο στη Διεθνή Έκθεση Μουσικής MIDEM, αφήνοντας πάντοτε πολύ καλές εντυπώσεις.

1.2.6 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥΣ ΘΕΣΜΟΥΣ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού συμμετέχουν στην Διευθύνουσα Επιτροπή της Ορχήστρας Νέων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΥΥΟ). Στο πλαίσιο της συνεισφοράς των Πολιτιστικών Υπηρεσιών στο θεσμό της Ορχήστρας Νέων της Ευρωπαϊκής Ένωσης δίνεται η ευκαιρία σε νέους Κύπριους μουσικούς να συμμετέχουν σε συναυλίες της Ορχήστρας.

1.2.7 ΙΔΡΥΜΑ «ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΚΥΠΡΟΥ»

Από την 1η Ιανουαρίου 2007 η Κρατική Ορχήστρα Κύπρου έχει μετεξελιχθεί σε ανεξάρτητο ίδρυμα, το οποίο έχει αναλάβει τη διαχείριση και λειτουργία και των δύο Ορχηστρών (Κρατική Ορχήστρα Κύπρου, Κρατική Ορχήστρα Νέων Κύπρου). Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού συμμετέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο της Συμφωνικής Ορχήστρας Κύπρου με *ex officio* μέλη του. Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

1.2.8 ΚΕΝΤΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

Τον Ιούλιο του 2008 με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ξεκίνησε η λειτουργία του Κέντρου Μουσικής Πληροφόρησης, το οποίο στεγάζεται στην οδό Οθέλλου 25-27 (Πύλη Αμμοχώστου). Το Κέντρο έχει ως στόχο να προσφέρει μία πληθώρα υπηρεσιών στους Κύπριους συνθέτες, μουσικούς, εκπαιδευτές, σπουδαστές και γενικότερα στο μουσικόφιλο κοινό της Κύπρου. Πρωταρχικό μέλημα του Κέντρου είναι η δημιουργία ενός δυναμικού Αρχείου Κυπριακής Μουσικής. Στόχος του είναι να συγκεντρώνει και να διατηρεί τα έργα των Κυπρίων συνθετών σε μία φιλική προς το χρήστη βάση δεδομένων, παρέχοντας πρόσβαση σε αυτά στο ευρύτερο κοινό της Κύπρου, προσφέροντας τις παρτιτούρες των έργων αυτών μαζί με οπτικοακουστικό και βιογραφικό υλικό, καθώς και ερευνητικές πηγές.

Το Κέντρο, επιπλέον, φιλοδοξεί να προσφέρει στο κοινό της Κύπρου πληροφορίες σχετικά με την τοπική μουσική ζωή, να συνεισφέρει στην ευρύτερη πολιτιστική ανάπτυξη, να κάνει γνωστά τα επιτεύγματα των τοπικών καλλιτεχνών και να λειτουργεί ως μία επιπλέον δυναμική φωνή των μουσικών καλλιτεχνών στην Κύπρο σε συζητήσεις για την Πολιτιστική Πολιτική σε εθνικό επίπεδο.

1.3 ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

1.3.1 ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΣ

Με στόχο την ενθάρρυνση της καλλιτεχνικής δημιουργίας και τη δημιουργία μιας αντιπροσωπευτικής συλλογής μέσα από την οποία να παρουσιάζεται η πορεία της κυπριακής τέχνης από τις αρχές του αιώνα μας μέχρι σήμερα, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες προβαίνουν στην αγορά σημαντικών έργων Κυπρίων καλλιτεχνών. Παράλληλα, τα έργα αυτά χρησιμοποιούνται για την οργάνωση εκθέσεων στην Κύπρο και στο εξωτερικό, καθώς και για τη διακόσμηση του Προεδρικού Μεγάρου, των κτιρίων των πρεσβειών της Κυπριακής Δημοκρατίας στο εξωτερικό, των Γραφείων των Υπουργών, και των Γενικών Διευθυντών Υπουργείων.

Κατά το 2009 αγοράστηκαν πενήντα έργα τέχνης με στόχο τον εμπλουτισμό της συλλογής της Κρατικής Πινακοθήκης Σύγχρονης Κυπριακής Τέχνης. Επίσης, συνεχίστηκε ο θεσμός της έκδοσης καταλόγου με τα έργα τα οποία αγοράζονται ή δωρίζονται στο κράτος. Στα πλαίσια της πολιτικής αυτής, ετοιμάζεται η έκδοση καταλόγου με τα έργα τα οποία η Κρατική Πινακοθήκη απέκτησε κατά τη διάρκεια της διετίας 2008 – 2009.

1.3.2 ΚΡΑΤΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Η Κρατική Πινακοθήκη Σύγχρονης Κυπριακής Τέχνης στεγάζει σε μόνιμη βάση την Κρατική Συλλογή Σύγχρονης Κυπριακής Τέχνης. Στην Πινακοθήκη τηρείται αρχείο καλλιτεχνών, το οποίο περιλαμβάνει βιογραφικά και εργογραφικά τους στοιχεία, αρχείο διαφανειών και αρχείο φωτογραφιών. Λειτουργεί, επίσης, βιβλιοθήκη τέχνης, η οποία εμπλουτίζεται κάθε χρόνο με εκδόσεις του τομέα της ιστορίας και θεωρίας της τέχνης, καταλόγους μεγάλων διεθνών εικαστικών εκθέσεων, μονογραφίες σημαντικών ιστορικών και σύγχρονων καλλιτεχνών κ.ά.

Στο πλαίσιο της προσπάθειας διαφύλαξης και προστασίας της κυπριακής καλλιτεχνικής παραγωγής, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες έθεσαν σε εφαρμογή, από τα τέλη του 2007, πρόγραμμα συντήρησης έργων τέχνης της Κρατικής Συλλογής. Το πρόγραμμα επιμερίζεται σε φάσεις, ανάλογα με το είδος των προς συντήρηση έργων. Μέχρι στιγμής βρίσκεται σε εξέλιξη η συντήρηση 105 ζωγραφικών πινάκων, ενώ επίκειται η προκήρυξη προσφορών για συντήρηση γλυπτικών έργων και έργων σε χαρτί.

Στην Πινακοθήκη συνέχισαν και κατά το 2009 να λειτουργούν εκπαιδευτικά προγράμματα για τα παιδιά Δημοτικής Εκπαίδευσης, σε συνεργασία με το Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης.

Η Πινακοθήκη δέχθηκε κατά το 2009 δύο περίπου χιλιάδες επισκέπτες.

Κατά το 2009 η Κρατική Πινακοθήκη συμμετείχε, για τρίτη χρονιά, στους πανευρωπαϊκούς εορτασμούς για τη «Νύχτα των Μουσείων», κατά την οποία τα ευρωπαϊκά μουσεία προσκαλούνται να παραμείνουν, μια συγκεκριμένη ημέρα το χρόνο, ανοικτά για το κοινό από τη δύση του ήλιου μέχρι αργά το βράδυ. Η Νύχτα των Μουσείων γιορτάστηκε φέτος το Σάββατο, 16 Μαΐου. Το πρόγραμμα της Κρατικής Πινακοθήκης, που παρέμεινε ανοικτή από τις 6 το απόγευμα μέχρι και τις 11:00 το βράδυ, περιλάμβανε ξενάγηση των επισκεπτών στη μόνιμη έκθεση από Λειτουργό των Πολιτιστικών Υπηρεσιών, συναυλία

μουσικής τζαζ και δεξίωση, ενώ στους εξωτερικούς και εσωτερικούς χώρους του κτιρίου προβάλλονταν έργα Κυπρίων καλλιτεχνών σε βίντεο. Η προσέλευση του κοινού ήταν και φέτος αθρόα.

1.3.3 ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Μπιενάλε Βενετίας

Το 2009 ήταν το έτος διοργάνωσης της 53ης Μπιενάλε Εικαστικών Τεχνών της Βενετίας (7 Ιουνίου – 22 Νοεμβρίου 2009) και η Κύπρος συμμετείχε με τον καλλιτέχνη Σωκράτη Σωκράτους. Ο Σωκράτους παρουσίασε ένα πολυδιάστατο έργο υπό τον τίτλο “Rumours/Φήμες», που περιλάμβανε, τόσο την έκθεση μέσα στο ειδικά διαμορφωμένο κυπριακό περίπτερο (με μεγάλες εγκαταστάσεις, βίντεο-προβολές, φωτογραφικό υλικό-ντοκουμαντέρ και μόνιμο περφόρμανς), όσο και δρώμενα σε εξωτερικούς χώρους της πόλης. Την κυπριακή συμμετοχή επιμελήθηκε φέτος η Γαλλίδα Sophie Duplaix, επικεφαλής του Τμήματος Σύγχρονων Συλλογών του Κέντρου Pompidou στο Παρίσι. Τα εγκαίνια της κυπριακής συμμετοχής έγιναν στον κήπο του Palazzo Malipiero με μεγάλη επιτυχία και την προσέλευση καλλιτεχνών, επιμελητών, κριτικών τέχνης, δημοσιογράφων και κοινού από όλο τον κόσμο.

OPEN

Ο καλλιτέχνης που επιλέχθηκε για να εκπροσωπήσει την Κύπρο στην 12η Διεθνή Έκθεση Γλυπτών και Εγκαταστάσεων σε Ανοικτό Χώρο – OPEN 2009, η οποία πραγματοποιήθηκε φέτος στο Λίντο και στο νησί Σαν Σέρβολο της Βενετίας, ήταν ο Ανδρέας Σάββα. Ο καλλιτέχνης παρουσίασε μια μεγάλη γλυπτική εγκατάσταση μπροστά στο ιστορικό κτίριο του ξενοδοχείου «Hotel des Bains» του Λίντο, με τίτλο «Μαρτυρολόγιο». Η Κύπρος συμμετέχει στην έκθεση ανελλιπώς από το 2001, έχοντας εκπροσωπηθεί από μερικούς από τους σημαντικότερους σύγχρονους Κύπριους καλλιτέχνες.

Πέρα από τη διεκπεραίωση των επίσημων κρατικών συμμετοχών, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες επιχορήγησαν, κατά τη διάρκεια του 2009, Κύπριους καλλιτέχνες για την παρουσίαση εικαστικών εκθέσεων στο εξωτερικό και για τη συμμετοχή τους σε διεθνείς εικαστικές διοργανώσεις και ομαδικές εκθέσεις. Τα ενδεικτικά παραδείγματα που σταχυολογούνται καταδεικνύουν τη μεγάλη δυναμική που φαίνεται να προσλαμβάνει, πλέον, η σύγχρονη κυπριακή τέχνη και οι εκπρόσωποί της:

1. Ο καλλιτέχνης Χριστόδουλος Παναγιώτου επιχορηγήθηκε για την παρουσίαση εικαστικής έκθεσης στο Πολιτιστικό Κέντρο Kunstlerhaus Bethanien στο Βερολίνο, όπου είχε συμπληρώσει Πρόγραμμα artist residency, διάρκειας ενός έτους.
2. Η Κύπρια εικαστικός Χάρις Επαμεινώνδα προσκλήθηκε να παρουσιάσει, τον Απρίλιο του 2009, ατομική έκθεση στο σημαντικό Μουσείο Malmö Konsthall στη Σουηδία. Η έκθεση της Επαμεινώνδα, που συγκέντρωσε εξαιρετικές κριτικές από το διεθνή Τύπο, ήταν μια συνδιοργάνωση του Υπουργείου παιδείας με το σουηδικό μουσείο .
3. Η καλλιτέχνις Κλίτσα Αντωνίου συμμετείχε στην ομαδική έκθεση Tempus Arti στο Βέλγιο.
4. Οι καλλιτέχνιδες Κλίτσα Αντωνίου και Γιούλα Χατζηγεωργίου προσκλήθηκαν να παρουσιάσουν έργα τους στη 2η Μπιενάλε Θεσσαλονίκης. Η Κλίτσα Αντωνίου συμμετείχε στην έκθεση «Προσωπικό – Πολιτικό», σε επιμέλεια της Αρετής Λεοπούλου και του Θοδωρή Μάρκογλου, παρουσιάζοντας την εγκατάσταση με τίτλο «Demining», έργο το οποίο ανήκει στην Κρατική Συλλογή Σύγχρονης

Κυπριακής Τέχνης και παραχωρήθηκε για τις ανάγκες της έκθεσης. Η Γιούλα Χατζηγεωργίου παρουσίασε την εγκατάσταση «Poets' Machine», έργο εν εξελίξει, το οποίο αρχικά απετέλεσε τη σημαντικότερη εικαστική συνιστώσα της δράσης «Making Words», η οποία πλαισίωσε την κύρια έκθεση της 53ης Μπιενάλε Βενετίας που έχει τίτλο «Making Worlds».

5. Οι καλλιτέχνες Χάρης Επαμεινώνδα, Χριστόδουλος Παναγιώτου και Σάββας Χριστοδουλίδης επελέγησαν για να συμμετέχουν στη 2η Μπιενάλε Αθénas. Η Χάρης Επαμεινώνδα συμμετείχε στην έκθεση «Hotel Paradies» με το έργο «The Infinite Library», σε συνεργασία με τον Γερμανό καλλιτέχνη Daniel Gustav Cramer. Ο Χριστόδουλος Παναγιώτου συμμετείχε στην έκθεση «Splendid Isolation Athens» με την εγκατάσταση «2008», ενώ ο Σάββας Χριστοδουλίδης συμμετείχε στην έκθεση «Hotel Paradies» με το έργο «The blushing Virgin».

1.3.4 ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες επιχορηγούν το Επιμελητήριο Καλών Τεχνών (Ε.ΚΑ.ΤΕ.), καθώς και διάφορα άλλα σωματεία αυτοδίδακτων και ερασιτεχνών ζωγράφων, όπως την Ένωση Αυτοδίδακτων Ζωγράφων (ΕΝ.Α.Ζ) που σκοπό έχουν την προώθηση των εικαστικών τεχνών. Επίσης, ενισχύουν σε ετήσια βάση το Εργαστήρι Χαρακτικής του Ε.ΚΑ.ΤΕ.

Πέραν του Επιμελητηρίου Καλών Τεχνών, εντός του 2009 επιχορηγήθηκαν για δραστηριότητές τους, αλλά και για την κάλυψη μέρους των λειτουργικών τους δαπανών, φορείς όπως το Ίδρυμα Πιερίδη, το Πολιτιστικό Ίδρυμα ΑΡΤος, ο Πολιτιστικός Οργανισμός ΣΤΟΑ ΑΙΣΧΥΛΟΥ και ο Πολιτιστικός Σύνδεσμος NeMe.

Ανάμεσα στις δραστηριότητες και πρωτοβουλίες οι οποίες επιχορηγήθηκαν από τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες περιλαμβάνονται:

1. Η «Έκθεση Νέων Χαρακτών 2008 – 2009» την οποία μετέφερε στην Κύπρο το Επιμελητήριο Καλών Τεχνών, σε συνεργασία με την Εταιρεία Εικαστικών Τεχνών Α. ΤΑΣΟΣ. Η έκθεση διοργανώνεται ανά τριετία από την Εταιρεία Εικαστικών Τεχνών «Α. ΤΑΣΟΣ» στοχεύοντας στην παρουσίαση των νέων πανελλήνιων τάσεων στην τέχνη της χαρακτικής.
2. Η Έκθεση ζωγραφικής του Βούλγαρου καλλιτέχνη Νικολάι Ρούσεφ, την οποία διοργάνωσε το Επιμελητήριο Καλών Τεχνών, στο πλαίσιο των εκδηλώσεων «Μέρες Πολιτισμού Κύπρου – Βουλγαρίας», οι οποίες έλαβαν χώρα με την ευκαιρία της επίσημης επίσκεψης στην Κύπρο του Προέδρου της Βουλγαρίας Γκεόργκι Παρβάνωφ.
3. Η Έκθεση - Αφιέρωμα στον πρωτομάστορα της κυπριακής κεραμικής Βαλεντίνο Χαραλάμπους, η οποία διοργανώθηκε από το Πολιτιστικό Ίδρυμα ΑΡΤος, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος «Windows Upon Ocean».
4. Τέλος, με την ευκαιρία της επετείου των 100 χρόνων από τη γέννηση του Γιάννη Ρίτσου, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού συνδιοργανώνει με τον Πολιτιστικό Σύνδεσμο NeMe το καλλιτεχνικό δρώμενο «The Margins of Time», όπου παρουσιάζονται έργα δημιουργών οι οποίοι χρησιμοποίησαν ως αφετηρία της έμπνευσής τους τη ζωή και το ποιητικό έργο του Γιάννη Ρίτσου. Το δρώμενο περιλαμβάνει σειρά διαλέξεων και εικαστική έκθεση.

1.3.5 ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

Στα πλαίσια της πολιτικής για στήριξη της καλλιτεχνικής φωτογραφίας, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες επιχορήγησαν και κατά το 2009 τις δραστηριότητες της Φωτογραφικής Εται-

ρείας Κύπρου και του Σωματείου για την Καλλιτεχνική Φωτογραφία «ΦΩΤΟΔΟΣ».

1.3.6 ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΜΕ ΕΡΓΑ ΤΕΧΝΗΣ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες, έχοντας αναγνωρίσει τα προβλήματα στη λειτουργία της Ειδικής Επιτροπής η οποία είχε εγκαθιδρυθεί δυνάμει των περί του Ελάχιστου Ποσοστού Εμπλουτισμού με Έργα Τέχνης των Δημόσιων Κτιρίων Νόμων του 1992 μέχρι 1999, τα οποία προκαλούνταν από τον εξαιρετικά συγκεντρωτικό χαρακτήρα των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής, προχώρησαν στη διαμόρφωση νέου νομοθετικού πλαισίου, βάσει του οποίου την ευθύνη οργάνωσης των διαγωνισμών για την επιλογή των έργων τέχνης για τοποθέτηση στα δημόσια κτίρια υπέχει, πλέον, ο εκάστοτε φορέας στη δικαιοδοσία του οποίου εμπίπτει το συγκεκριμένο δημόσιο κτίριο. Ο περί του Ελάχιστου Υποχρεωτικού Ποσοστού Εμπλουτισμού των Δημόσιων Κτιρίων με Έργα Τέχνης (Διαδικασίες και Υποχρεώσεις) Νόμος του 2009 [Ν. 57(I)/2009] δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 5 Ιουνίου 2009.

1.3.7 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

Η Επιτροπή Μνημείων επιλήφθηκε αρκετών αιτήσεων για την ανέγερση μνημείων προς τιμήν των πεσόντων κατά τους αγώνες του ελληνισμού της Κύπρου περιλαμβανομένου και του απελευθερωτικού αγώνα του 1955-1959 με επιτόπιες επισκέψεις και παροχή γνωματεύσεων στους ενδιαφερομένους. Παράλληλα, προέβη σε εισηγήσεις για επιχορήγηση της ανέγερσης μνημείων τα οποία πληρούσαν τις απαραίτητες προδιαγραφές.

Η Επιτροπή Μνημείων λειτουργεί πλέον με βάση τον περί Ελέγχου της Ανέγερσης και Τοποθέτησης Μνημείων σε Ανοικτούς Χώρους Νόμο [Ν.79(I)/2006]. Τα μέλη της έχουν διοριστεί από το Υπουργικό Συμβούλιο. Για το 2009 έχει επιληφθεί 24 θεμάτων.

1.4 ΘΕΑΤΡΟ

Βασικοί στόχοι της αναπτυξιακής πολιτικής των Πολιτιστικών Υπηρεσιών στον τομέα του θεάτρου είναι η ανάπτυξη της θεατρικής παιδείας, η αναβάθμιση του ενδιαφέροντος του κοινού για τη θεατρική δημιουργία, η προβολή του κυπριακού καλλιτεχνικού δυναμικού στο εξωτερικό και η εμπλοκή των νέων στη διαδικασία της δημιουργίας.

Τα τελευταία χρόνια η δραστηριότητα στον τομέα του θεάτρου παρουσιάζει συνεχή αύξηση, η οποία εκδηλώνεται με τη διοργάνωση θεατρικών παραστάσεων, θεατρικών εργασιών και άλλων εκδηλώσεων από διάφορους φορείς.

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες, αναγνωρίζοντας το ρόλο του θεάτρου ως λειτουργήματος με πνευματικό, καλλιτεχνικό και παιδευτικό για τον πολίτη χαρακτήρα, προσφέρουν σημαντική και ουσιαστική υποστήριξη σε φορείς (δήμους και κοινότητες), θεατρικά σχήματα, ομάδες και καλλιτέχνες, οι οποίοι αναπτύσσουν δραστηριότητα στον τομέα αυτό.

Μέσα σε αυτά τα πλαίσια έχουν επιχορηγηθεί το 2009 για παραστάσεις, στις διάφορες επαρχίες της ελεύθερης Κύπρου, ή για συμμετοχή σε διοργανώσεις στο εξωτερικό, μεταξύ άλλων, το Θέατρο Λέξη, Θέατρο Κουϊντες, Θεατρική Πορεία Λεμεσού, Λαϊκό Θέατρο Αγγλάντζιας, Alpha Square, Θέατρο Αντίδοτο, Εταιρεία Θεατρικής Ανάπτυξης Λεμεσού, Ομάδα Paravan, Θεατρικό Εργαστήρι Π.Α., Θεατρική Ομάδα Παράβαση, Θέατρο Διόνυσος, Θέατρο Ανεμών, Πανεθνικός Αρμενικός Πολιτιστικός Σύνδεσμος, Εταιρείας Θεατρικών Συγγραφέων, Θεατρικό Σχήμα «Επίγονοι», κ.ά.

Επιχορηγήθηκαν, επίσης, φορείς που οργάνωσαν θεατρικά εργαστήρια και σεμινάρια όπως η ΕΘΑΛ.

Τέλος, στηρίχθηκε η εκδήλωση: «Μήνας Ελληνικού Θεάτρου» που οργανώθηκε από την Εταιρεία «Γαλαξίας Παραγωγές».

1.4.1 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Σε πολλές περιπτώσεις οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες επιχορηγούν τη συμμετοχή καλλιτεχνικών ομάδων σε διοργανώσεις ή φεστιβάλ στο εξωτερικό. Κατά το 2007 επιχορηγήθηκε η συμμετοχή ελεύθερων θεάτρων σε διεθνή φεστιβάλ του εξωτερικού, όπως π.χ. στο Φεστιβάλ Θεάτρου της Αβινιόν.

1.4.2 13ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΑΡΧΑΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ

Μεταξύ 1-31 Ιουλίου πραγματοποιήθηκε για 13η συνεχή χρονιά, σε συνεργασία με το Κυπριακό Κέντρο του Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου, το Φεστιβάλ Αρχαίου Ελληνικού Δράματος.

Το Φεστιβάλ έλαβε χώρα, όπως και πέρσι, εκτός από το Αρχαίο Ωδείο Πάφου, στο Αρχαίο Θέατρο Κουρίου στη Λεμεσό και στο Αμφιθέατρο Μακαρίου Γ' στη Λευκωσία, προσφέροντας την ευκαιρία στο κοινό να παρακολουθήσει παραστάσεις υψηλού καλλιτεχνικού επιπέδου, όπως την τραγωδία «Αντιγόνη» του Σοφοκλή από το κρατικό μπαλέτο Meklenburg της Γερμανίας, τη διασκευή «Το πάθος των Τρωάδων» από το Cantieri Teatrali Koreja της Ιταλίας, τις «Χοιφώρες» του Αισχύλου από το Θεσσαλικό Θέατρο, τη «Μήδεια» του Ευριπίδη από το Εθνικό Θέατρο Marin Sorescu Craiova της Ρουμανίας, τη διασκευή «Θηβαίς» της κυπριακής θεατρικής ομάδας «Ανεράδα», την κωμωδία του Αριστοφάνη «Νεφέλες» από το ΘΟΚ, την «Ηλέκτρα» του Ευριπίδη από το Χοροθέατρο «Ροές» της Ελλάδας, την «Αλκίππη» του Ευριπίδη από το Εθνικό Θέατρο της Ελλάδας και την «Ιφιγένεια εν Αυλίδι» του Ευριπίδη από το Herzliya Ensemble του Ισραήλ.

Λειτουργήσε, επίσης, το Θερινό Ινστιτούτο Αρχαίου Ελληνικού Δράματος για τα επιμορφωτικά μαθήματα των εκπαιδευτικών.

1.5 ΧΟΡΟΣ

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, έχοντας επίγνωση του ρόλου που η τέχνη του χορού μπορεί να διαδραματίσει στη διαμόρφωση των νέων και γενικότερα της κοινωνίας, στηρίζει με πολλαπλούς τρόπους την ανάπτυξη του χορού στον τόπο μας μέσα από διάφορες δραστηριότητες, διοργανώσεις και προγράμματα.

Βασικοί στόχοι της αναπτυξιακής πολιτικής των Πολιτιστικών Υπηρεσιών στον τομέα του έντεχνου χορού είναι: 1) η στήριξη της έρευνας και της καλλιτεχνικής δημιουργίας με την ενθάρρυνση τόσο της ομαδικής, όσο και της ατομικής πρωτοβουλίας, 2) η αναβάθμιση του ενδιαφέροντος του κοινού μέσα από τη σωστή επιμόρφωση και πληροφόρηση, 3) η προώθηση της εκπαίδευσης της νεολαίας σε θέματα κλασικού και σύγχρονου χορού και 5) η προβολή του καλλιτεχνικού μας δυναμικού στο εξωτερικό. Παράλληλα, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες ενισχύουν με επιχορηγήσεις τους φορείς οι οποίοι αναπτύσσουν δραστηριότητα στον τομέα αυτό.

1.5.1 ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΧΟΡΟΥ- ΧΟΡΕΥΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ

Από το 2001 το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού προέβη στην υιοθέτηση του θεσμού «Πλατφόρμα Χορού», που φέτος διοργανώθηκε για ένατη συνεχή χρονιά. Η διοργάνωση αυτή, η οποία επιχορηγείται εξ ολοκλήρου από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού,

δίνει στις κυπριακές ομάδες χορού την ευκαιρία να παρουσιάσουν μέσα σε ένα οργανωμένο πλαίσιο το δημιουργικό έργο και τη χορογραφική δουλειά τους στον τομέα του σύγχρονου χορού.

Η 9η Πλατφόρμα Χορού η οποία διοργανώθηκε σε συνεργασία με το Θέατρο Ριάλτο, που παραχωρεί το θέατρο και όλη την τεχνική υποδομή, πραγματοποιήθηκε το τριήμερο 6, 7 και 8 Μαρτίου 2009. Σε αυτή συμμετείχαν οι ακόλουθες ομάδες με καινούργιες δημιουργίες και με σημαντικά αναβαθμισμένο το καλλιτεχνικό τους επίπεδο: Jeunesses Musicales, InterAct, Noema Dance Works, Σώμα, Echo Arts, Χοροθέατρο Ομάδα Πέντε, Πέλμα, Αέλιον, Solipsism, Σύνθεσις και ONE/OFF.

Παράλληλα, κατά τη διάρκεια της 9ης Πλατφόρμας Χορού διοργανώθηκαν για πρώτη φορά φέτος σε συνεργασία με τη Στέγη Σύγχρονου Χορού Λεμεσού δύο διαλέξεις υπό την ονομασία «Talking Dance» με προσκεκλημένους από το εξωτερικό και μία συζήτηση στρογγυλής τραπέζης με τη συμμετοχή χορευτών, χορογράφων, χοροδιδασκάλων, αλλά και κοινού. Οι παράλληλες αυτές εκδηλώσεις πραγματοποιήθηκαν στο χώρο της Στέγης δίπλα από το Θέατρο ΡΙΑΛΤΟ, δημιουργώντας με αυτό τον τρόπο κατά το τριήμερο πραγματοποίησης της Πλατφόρμας ένα ζωντανό πυρήνα δραστηριότητας. Ομιλητές των διαλέξεων ήταν ο Βέλγος δραματουργός Guy Cools και η Δανή χορογράφος Kitt Johnson.

1.5.2 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΧΟΡΟΥ

Με πρωτοβουλία των Πολιτιστικών Υπηρεσιών και με στόχο την όσο το δυνατό καλύτερη και πληρέστερη ενημέρωση του κοινού όσον αφορά στο ευρωπαϊκό γίνεσθαι στον τομέα του σύγχρονου χορού, διεξάγεται από το 1998 σε ετήσια βάση το Ευρωπαϊκό Φεστιβάλ Χορού. Το Φεστιβάλ διοργανώνεται από τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες σε συνεργασία και με το Θέατρο ΡΙΑΛΤΟ και με τις πρεσβείες ή τα πολιτιστικά κέντρα των χωρών οι οποίες συμμετέχουν σε αυτό. Η συμβολή και η οικονομική στήριξη των Πολιτιστικών Υπηρεσιών, οι οποίες έχουν την ευθύνη του συντονισμού και της υλοποίησής του, είναι πολύ σημαντική για την όλη διοργάνωση.

Το φετινό 12ο Ευρωπαϊκό Φεστιβάλ Χορού διεξήχθη στο Θέατρο ΡΙΑΛΤΟ από τις αρχές έως το τέλος του μήνα Ιουνίου. Σε αυτό έλαβαν μέρος αντιπροσωπευτικές ομάδες σύγχρονου χορού από τις εξής δώδεκα χώρες: Αυστρία, Γαλλία, Γερμανία, Ελβετία, Ελλάδα, Ιταλία, Σουηδία, Φινλανδία, Ολλανδία, Ουγγαρία, Πορτογαλία και Κύπρος. Την Κύπρο εκπροσώπησαν στο Φεστιβάλ η ομάδα Πέλμα της Λίας Χαράκη με το έργο Pretendance και η ομάδα Noema Dance Works της Αλεξάνδρας Βάγιερσταλ με το έργο In Fluid Times II.

Για πρώτη φορά φέτος μέρος του Ευρωπαϊκού Φεστιβάλ Χορού παρουσιάστηκε και στο κοινό της πρωτεύουσας, στο Κινηματογραφοθέατρο ΠΑΛΛΑΣ στη Λευκωσία. Πρόκειται για τις χορευτικές παραστάσεις των δύο κυπριακών ομάδων καθώς και τέσσερις από τις χορευτικές παραστάσεις των ευρωπαϊκών χωρών και συγκεκριμένα της Σουηδίας, Αυστρίας, Ολλανδίας και Φινλανδίας, οι οποίες κρίθηκαν ομόφωνα ως οι καλύτερες από την Επιτροπή Επιλογής του Ευρωπαϊκού Φεστιβάλ Χορού.

1.5.3 ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΧΟΡΟΥ ΝΕΑΣ ΚΙΝΗΣΗΣ

Διοργανώθηκε φέτος για 6η συνεχή χρονιά το Καλοκαιρινό Φεστιβάλ Χορού της Νέας Κίνησης Ομάδων Χορού, Χορευτών και Χορογράφων Κύπρου το οποίο επιχορηγείται εξ ολοκλήρου από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Το Φεστιβάλ διοργανώνεται σε διάφορους χώρους εντός της πόλης της Λεμεσού. Φέτος συμμετείχαν έξι ομάδες χορού, ενώ η Νέα Κίνηση, στο πλαίσιο των προσπαθειών της για αναβάθμιση και εξέλιξη του θεσμού, φιλοξένησε τη χορογράφο Rosemary Lee η οποία χορογράφησε έργο με Κύπριες επαγγελματίες χορεύτριες.

1.5.4 ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΑΛΛΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΞΕΝΑ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΑΙ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

Εκτός από τη διοργάνωση του Ευρωπαϊκού Φεστιβάλ Χορού, στο πλαίσιο της εφαρμογής των διμερών Πολιτιστικών Συμφωνιών της Κύπρου με άλλες χώρες, υπήρξαν κατά το 2009 συνεργασίες με ξένες πρεσβείες για την πραγματοποίηση χορευτικών παραστάσεων στην Κύπρο.

Στο πλαίσιο των πολιτιστικών εκδηλώσεων της Σουηδικής Προεδρίας κατά το 2ο εξάμηνο του 2009, η Πρεσβεία της Σουηδίας στην Κύπρο σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού φιλοξένησε στην Αίθουσα Καστελλιώτισσα μέρος της έκθεσης του Μουσείου Χορού της Στοκχόλμης. Τα εκθέματα περιλάμβαναν βίντεο-προβολές, φωτογραφίες και έντυπο υλικό από το Μουσείο ενώ δόθηκε διάλεξη από το Διευθυντή του Μουσείου Χορού της Σουηδίας, Δρ. Naslund.

Παράλληλα, παρουσιάστηκε στο Θέατρο ΠΑΛΛΑΣ χορευτική παράσταση βασισμένη στο ποίημα "Μακρινή Χώρα" του φιλέλληνα Σουηδού ποιητή Gunnar Ekelof σε χορογραφία Μάχης Δημητριάδου Lindhal με Κύπριους και Σουηδούς συντελεστές.

Επιπλέον, στο πλαίσιο του Προγράμματος Επιχορηγήσεων, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού επιχορήγησε ομάδες χορού και χορευτές/χορογράφους για συμμετοχή τους σε Φεστιβάλ και Πλατφόρμες Χορού στο εξωτερικό, καθώς και σε διεθνείς συναντήσεις και συνέδρια που διοργανώνονται από φορείς του εξωτερικού όπως το European Dance Network (EDN), Aerowaves, Dance Web Europe και άλλα.

1.5.5 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟ ΧΟΡΟ

Στον τομέα της εκπαίδευσης ενισχύονται διάφοροι φορείς, όπως σύνδεσμοι, χορευτικές ομάδες, σωματεία κτλ., οι οποίοι συμβάλλουν στην ανάπτυξη της παιδείας του έντεχνου χορού στην Κύπρο με τη διοργάνωση εργαστηρίων, σεμιναρίων ή θερινών σχολών (εντατικών μαθημάτων) που απευθύνονται τόσο σε μαθητές όσο και σε επαγγελματίες χορογράφους/χορευτές, αλλά και στο ευρύ κοινό.

Χάρη στην οικονομική στήριξη του Υπουργείου, κατά το 2009 υλοποιήθηκαν, ανάμεσα σε άλλα:

- Ο Παγκύπριος Διαγωνισμός Μπαλέτου με τη συμμετοχή μαθητών και σπουδαστών από σχολές χορού από όλη την Κύπρο, ο οποίος διεξήχθη το Φεβρουάριο του 2009 και διοργανώθηκε από το Σύνδεσμο Χορού Κύπρου με μεγάλη επιτυχία.
- Οι σειρές μαθημάτων που διοργανώνει η Στέγη Σύγχρονου Χορού Λεμεσού και προσφέρονται δωρεάν. Απευθύνονται σε επαγγελματίες χορευτές, αλλά και σε απλούς πολίτες.
- Τα σεμινάρια και τα καλοκαιρινά μαθήματα που διοργανώνει το Μπαλέτο Νέων Λευκωσίας.
- Τα σεμινάρια Outreach της Κυπριακής Εταιρείας Χορού Dancecyprus.
- Το 3ο Dance X-change Seminar, και άλλα.

Επιπροσθέτως, επιχορηγήθηκαν Κύπριοι μαθητές και σπουδαστές σχολών χορού για τη συμμετοχή τους σε χορευτικές διοργανώσεις και διαγωνισμούς στο εξωτερικό, όπως για παράδειγμα στις ακόλουθες διοργανώσεις:

- Janet Cram Awards του ISTD στο Λονδίνο
- Youth America Grand Prix
- Πανελλήνιος Διαγωνισμός Χορού «Τερψιχόρης Έργα»
- International Dance Competition - Premio Roma, και άλλες.

1.5.6 ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΧΟΡΟΥ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Κατά το 2009, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες ενίσχυσαν διάφορους φορείς, οργανισμούς, σωματεία, ομάδες, αλλά και πρωτοεμφανιζόμενους χορογράφους οι οποίοι υλοποίησαν προγράμματα και πραγματοποίησαν εκδηλώσεις που στόχο είχαν τη διάδοση και προώθηση όλων των ειδών χορού, από το κλασικό, νεοκλασικό, σύγχρονο, hip-hop, rap, και άλλα.

1.5.7 ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Το Πρόγραμμα για Ενίσχυση της Δημιουργίας και Έρευνας στον Τομέα του Χορού εφαρμόστηκε πάνω σε πιλοτική βάση στοχεύοντας στη στήριξη των χορογράφων για νέες παραγωγές και έρευνα στον τομέα του σύγχρονου χορού. Στο πλαίσιο του Πιλοτικού Προγράμματος επιχορηγήθηκαν το 2009 τρεις ομάδες σύγχρονου χορού.

1.6 ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες, έχοντας επίγνωση της δύναμης της κινηματογραφικής εικόνας και της σημασίας της στη διαμόρφωση και διάπλαση των σύγχρονων κοινωνιών, έχουν επιδείξει σημαντική δραστηριότητα στις διάφορες πτυχές που συγκροτούν την ανάπτυξη του κινηματογράφου (παραγωγή ταινιών, κινηματογραφική παιδεία, επαγγελματική κατάρτιση).

1.6.1 ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΑΙΝΙΩΝ

Κατά το 2009, η Υπουργική Επιτροπή Κινηματογράφου, έπειτα από εισήγηση της Συμβουλευτικής Επιτροπής Κινηματογράφου, ενέκρινε τη χρηματοδότηση τεσσάρων προτάσεων για παραγωγή ταινιών Μικρού Μήκους, μιας πρότασης για παραγωγή ταινίας Ντεμπούτο, μιας πρότασης για την παραγωγή ταινίας Κινούμενων Σχεδίων, μιας για παραγωγή Πειραματικής Ταινίας, δύο για παραγωγή ταινιών Ντοκιμαντέρ, τέσσερις για Ανάπτυξη Παραγωγικού Σχεδίου Ταινίας Μεγάλου Μήκους και δύο προτάσεις για Συγγραφή Σεναρίου. Ταυτόχρονα, βρίσκονται σε προετοιμασία δύο ταινίες Μικρού Μήκους, μία ταινία Ντεμπούτο, επτά ταινίες Ντοκιμαντέρ, καθώς επίσης και έντεκα ταινίες Μεγάλου Μήκους.

Σημαντικός αριθμός κυπριακών ταινιών που χρηματοδοτήθηκαν από το Κράτος προβλήθηκαν και διακρίθηκαν σε διάφορα σημαντικά φεστιβάλ κινηματογράφου ανά τον κόσμο.

Στο φετινό Φεστιβάλ Δράμας (2009), δύο κυπριακές ταινίες απέσπασαν πολύ σημαντικά βραβεία:

Η ταινία «Νανούρισμα» της Γιάννας Αμερικάνου τιμήθηκε από την Επιτροπή του Ελληνικού Τμήματος του Φεστιβάλ με το Βραβείο «Τώνια Μακετάκη», ενώ στην πρωταγωνίστρια της ταινίας Ζένια Καπλάν απονεμήθηκε Εύφημος Μνεία. Η ταινία διαγωνίστηκε και στο Διεθνές Τμήμα του Φεστιβάλ, όπου τιμήθηκε από τη Διεθνή Επιτροπή με το Μεγάλο Βραβείο Καλύτερης Ταινίας Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

Στην ταινία του σκηνοθέτη Γιώργου Κουκουμά «Hellmets» απονεμήθηκαν τα ακόλουθα: «Τιμητική Διάκριση Φωτογραφίας» στο διευθυντή φωτογραφίας Νίκο Αβραμίδη και Τιμητική Διάκριση Κοστουμιών στη Μαριλίζα Παρτζίλη για την Καλλιτεχνική Διεύθυνση της ταινίας.

Η ταινία «Οδηγίες Χρήσεως» του σκηνοθέτη Κωνσταντίνου Γιαλλουρίδη συνεχίζει, και εντός του 2009, την επιτυχημένη της πορεία στα διεθνή φεστιβάλ: Τιμήθηκε με το Βρα-

βείο Καλύτερης Ταινίας Μικρού Μήκους στο Διεθνές Φεστιβάλ ECOFILMS στη Ρόδο και έχει συμπεριληφθεί στο επίσημο διαγωνιστικό πρόγραμμα του 13ου Διεθνούς Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους του Λος Άντζελες (LA Short Film Festival). Σε περίπτωση βράβειυσής της στο εν λόγω φεστιβάλ, η ταινία θα είναι αυτόματα υποψήφια για τα Βραβεία της Αμερικανικής Ακαδημίας Κινηματογράφου (Όσκαρ). Ταυτόχρονα, διαγωνίζεται στο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου του Μοντερέ στον Καναδά και του Σάο Πάολο στη Βραζιλία.

Η ταινία μεγάλου μήκους της Κόρινας Αβρααμίδου «Ο Τελευταίος Γυρισμός», συνεχίζει την πορεία της στα διεθνή φεστιβάλ κινηματογράφου. Πρόσφατα προβλήθηκε στο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου του Βανκούβερ και της Βάρνας, ενώ τιμήθηκε με το Βραβείο Σκηνοθεσίας (πρώτης ή δεύτερης ταινίας) στο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου Αλεξάνδρειας.

Τέλος, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες σε συνεργασία με τη Συμβουλευτική Επιτροπή Κινηματογράφου και την Ένωση Σκηνοθετών έχουν προχωρήσει στην αναβάθμιση του Κανονισμού Χρηματοδότησης Ταινιών. Στόχος του Νέου Κανονισμού είναι η περαιτέρω ενίσχυση και προώθηση της κινηματογραφικής τέχνης και πολιτισμού. Ο Κανονισμός είναι πλήρως εναρμονισμένος με τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον Κινηματογράφο και έχει εγκριθεί από την αρμόδια Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

1.6.2 ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ - ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες έχουν αναπτύξει πολύπλευρη δράση όσον αφορά στην κινηματογραφική παιδεία και τη θεωρητική κατάρτιση του κοινού. Για την επίτευξη των στόχων αυτών διοργανώνουν, συνδιοργανώνουν και/ή χορηγούν διάφορα φεστιβάλ και αναδρομικά αφιερώματα σε σκηνοθέτες και κινηματογραφικά κινήματα. Οι εκδηλώσεις αυτές πραγματοποιούνται ως επί το πλείστον: 1) στο πλαίσιο των Πολιτιστικών Συμφωνιών τις οποίες συνάπτει η Κύπρος με άλλες χώρες, 2) σε συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού της Ελλάδας, 3) σε συνεργασία με Κινηματογραφικές Λέσχες (Ομίλος Φίλων Κινηματογράφου, Κινηματογραφική Λέσχη Λεμεσού, Κινηματογραφική Λέσχη Πάφου) και άλλους πολιτιστικούς φορείς. Ταυτόχρονα, ενισχύονται διάφοροι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί οι οποίοι με τη δραστηριότητά τους συμβάλλουν στην ανάπτυξη της κινηματογραφικής γνώσης και παιδείας.

1.6.3 ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ / ΦΕΣΤΙΒΑΛ / ΒΡΑΒΕΥΣΕΙΣ

Μίνι Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου υπό τον τίτλο «Κινηματογραφικές Μέρες – Κύπρος 2009» με βραβευμένες ταινίες και άλλες παράλληλες κινηματογραφικές εκδηλώσεις. Το φετινό φεστιβάλ έλαβε χώρα σε Λευκωσία (Κινηματογράφος Πάνθεον) και Λεμεσό (Θέατρο Ριάλτο), από τις 14 έως τις 21 Μαρτίου 2009. Πρόκειται για το σημαντικότερο ετήσιο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Κύπρου, το οποίο διοργανώνεται από τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και το Θέατρο Ριάλτο. Φέτος, για τη διοργάνωσή του συνεργάστηκαν, επίσης, το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου και το Media Desk – Κύπρου. Στο πλαίσιο του φεστιβάλ προβλήθηκαν ταινίες δημιουργών από την παγκόσμια κινηματογραφική παραγωγή, οι οποίες διακρίθηκαν στα σημαντικότερα διεθνή φεστιβάλ. Την καλλιτεχνική διεύθυνση του φεστιβάλ είχε τριμελής επιτροπή ειδικών αποτελούμενη από τους Άδωνι Φλωρίδη (σκηνοθέτης), Κωνσταντίνο Σαρκά (δημοσιογράφος με σπουδές στον κινηματογράφο), Κώστα Κωνσταντινίδη (ακαδημαϊκός με σπουδές στον κινηματογράφο). Στόχος του φεστιβάλ ήταν η προβολή και προώθηση του ανεξάρτητου και ποιοτικού κινηματογράφου, μέσα από ταινίες που καταπιάνονται με επίκαιρα, ανθρωποκεντρικά θέματα της εποχής μας. Το κυρίως πρόγραμμα του φετινού φεστιβάλ περιλάμβανε συνολικά 14 ταινίες, ανάμεσα

τους, σε παγκύπρια πρεμιέρα, οι καινούργιες ταινίες των Κύπριων σκηνοθετών Χρήστου Γεωργίου (Μικρό Έγκλημα) και Γιάννη Ιωάννου (Γεια σου Αμερική). Επίσης, η πολυβραβευμένη ταινία *Waltz with Bashir* (Βραβείο Καλύτερης Ξενόγλωσσας Ταινίας, Golden Globe Awards, 2009, Υποψηφιότητα για Oscar στην κατηγορία Καλύτερης Ξενόγλωσσας Ταινίας, Oscars, 2009), η νέα ταινία των αδελφών Dardenne *Η Σιωπή της Λόρνα*, η ταινία *Four Nights with Anna* του σπουδαίου Πολωνού σκηνοθέτη Jerzy Skolimowski, *Διόρθωση*, του Θάνου Αναστόπουλου, και η εξαιρετική ταινία *Wendy & Lucy*, μιας εκ των πλέον υποσχόμενων νέων Αμερικανίδων σκηνοθετών, της Kelly Reichardt. Παράλληλα, προβλήθηκαν μια σειρά από ταινίες προερχόμενες από τη Μέση Ανατολή, οι οποίες, κατά τη διάρκεια του περασμένου χρόνου, είχαν προβληθεί και διακριθεί στα σημαντικότερα διεθνή φεστιβάλ. Ανάμεσά τους το *Captain Abu Raed* (Βραβείο Κοινού στο Sundance Film Festival το 2007), το *Lemon Tree* (Βραβείο Κοινού στο Φεστιβάλ του Βερολίνου το 2008), το *Salt of This Sea* (Επίσημη Παλαιστινιακή Συμμετοχή για Βραβείο Oscar Καλύτερης Ξενόγλωσσας Ταινίας το 2008), και το *The Band's Visit* (Βραβείο Νέου Σκηνοθέτη στο Φεστιβάλ των Καννών το 2007). Επίσης, σε ειδική προβολή προβλήθηκε η τελευταία ταινία της Κόρινας Αβρααμίδου *Ο Τελευταίος Γυρισμός*, η οποία απέσπασε πολύ θετικές κριτικές στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης. Όπως και στις προηγούμενες χρονιές, έτσι και φέτος, το κινηματογραφόφιλο κοινό μπόρεσε να συμμετάσχει ενεργά στο φεστιβάλ, επιλέγοντας και βραβεύοντας την καλύτερη, κατά την κρίση του, ταινία. Το βραβείο απονεμήθηκε στην ταινία του Χρήστου Γεωργίου «Μικρά Εγκλήματα».

1. Διήμερο αφιέρωμα στην ελληνική ταινία μικρού μήκους με τίτλο «Το Φεστιβάλ Δράμας Ταξιδεύει στην Κύπρο». Τα τελευταία δεκατρία χρόνια έχει καθιερωθεί η προβολή στην Κύπρο των βραβευμένων, στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας, ελληνικών ταινιών μικρού μήκους. Η εκδήλωση πραγματοποιείται σε συνεργασία με τη διοργανώτρια Αρχή του Φεστιβάλ Δράμας, το Υπουργείο Πολιτισμού της Ελλάδας και το Θέατρο «Ριάλτο» και τον Όμιλο Φίλων Κινηματογράφου. Πρόκειται για μια ιδιαίτερα αγαπητή στο κοινό εκδήλωση, κυρίως στους νέους κινηματογραφιστές. Στο φετινό πρόγραμμα προβλήθηκε, επίσης, η πολυβραβευμένη ταινία του Κύπριου σκηνοθέτη Κωνσταντίνου Γιαλλουρίδη «Οδηγίες Χρήσεως», καθώς επίσης και το ντοκιμαντέρ των Κώστα Κακογιάννη και Πάμπου Κουζάλη «Υπέρβαση», η οποία απέσπασε το βραβείο ντοκιμαντέρ στο φεστιβάλ Δράμας 2008.
2. Διήμερο Φεστιβάλ Ευρωπαϊκών Ταινιών Μικρού Μήκους – Βραβεία Ευρωπαϊκής Ακαδημίας Κινηματογράφου, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ακαδημία Κινηματογράφου και το ίδρυμα Άρτος. Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε το φετινό διήμερο, στην παρουσία της Διευθύντριας της Ευρωπαϊκής Ακαδημίας Κινηματογράφου. Στο διήμερο αυτό προβάλλονται δώδεκα ευρωπαϊκές ταινίες μικρού μήκους οι οποίες επιλέγονται από τα δώδεκα σημαντικότερα φεστιβάλ κινηματογράφου της Ευρώπης ως υποψήφιας για το μεγάλο βραβείο της Ευρωπαϊκής Ακαδημίας Κινηματογράφου. Εφέτος το Υπουργείο στήριξε και δεύτερο πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ακαδημίας Κινηματογράφου, με τη φιλοξενία στην Κύπρο του προγράμματος «Sunday in the Country», που περιλάμβανε είκοσι νέους δημιουργούς, μεταξύ των οποίων και τρεις Κύπριους.
3. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έχει καθιερώσει ως διετή θεσμό, την απονομή βραβείων ταινιών μικρού μήκους και ντοκιμαντέρ Κυπρίων σκηνοθετών. Σκοπός της διοργάνωσης είναι η προαγωγή και ενθάρρυνση της κυπριακής κινηματογραφίας και η διάδοση της κυπριακής ταινίας μικρού μήκους μυθοπλασίας και του ντοκιμαντέρ. Το φετινό φεστιβάλ πραγματοποιήθηκε στο θέατρο Ριάλτο, από τις 25 μέχρι τις 30 Μαΐου. Κατά τη διάρκεια του φετινού φεστιβάλ προβλήθηκαν τριάντα ταινίες Ελληνοκύπριων και Τουρκοκύπριων δημιουργών (Φοιτητικές, Μυθοπλασίας, Ντοκιμαντέρ και Κινουμένων Σχεδί-

ων). Η τελετή απονομής των βραβείων έγινε στην παρουσία του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού Δρα Ανδρέα Δημητρίου, ο οποίος απένειμε τα τρία μεγάλα βραβεία του Φεστιβάλ. Στην τελετή παρευρέθησαν, επίσης, τα μέλη της κριτικής επιτροπής του φετινού φεστιβάλ, Walter Lassally (διευθυντής φωτογραφίας βραβευμένος με βραβείο Όσκαρ), Ada Solomon (παραγωγός ταινιών από τη Ρουμανία), Κύρος Παπαβασιλείου (σκηνοθέτης), Florence Ayisi (παραγωγός ταινιών), και Αντρούλα Ηρακλέους (ηθοποιός, βραβευμένη με το Α΄ Βραβείο καλύτερης γυναικείας ερμηνείας στο 2ο Φεστιβάλ Κυπριακών Ταινιών Μικρού Μήκους και Ντοκιμαντέρ), οι οποίοι και επέδωσαν τα υπόλοιπα βραβεία. Τα βραβεία του 5ου Φεστιβάλ Κυπριακών Ταινιών Μικρού Μήκους και Ντοκιμαντέρ απονεμήθηκαν στους ακόλουθους: **1ο Βραβείο Καλύτερης Ταινίας:** Απονεμήθηκε στον **Κώστα Γιαλλουρίδη** για την ταινία **Οδηγίες Χρήσεως**, για την πρωτοτυπία του θέματος, την ευφάνταστη και χιουμοριστική προσέγγιση και την υψηλή αισθητική της. **2ο Βραβείο Καλύτερης Ταινίας:** Απονεμήθηκε στον **Ιωακείμ Μυλωνά** για την ταινία **Οιδίπους**, για τον ευφυή και πρωτότυπο τρόπο με τον οποίο προσεγγίζει ένα κλασικό αριστούργημα. Επίσης, για την υψηλή αισθητική και την ώριμη ενσωμάτωση εξπρεσιονιστικών στοιχείων στην κινηματογραφική γλώσσα. **3ο Βραβείο Καλύτερης Ταινίας:** Απονεμήθηκε στη **Γιάννα Αμερικάνου** για την ταινία **Lullaby**, για το θαρραλέο και καίριο τρόπο με τον οποίο χειρίζεται ένα σοβαρό, σύγχρονο κοινωνικό πρόβλημα στην οθόνη. **Βραβείο Ντοκιμαντέρ:** Το Βραβείο Ντοκιμαντέρ απονεμήθηκε εξ ημισείας στη **Μαριάννα Χριστοφίδου** για την ταινία **Μονοπάτια στην Σκόνη. Μια τοπογραφία από θραύσματα**, για τον ποιητικό και ευαίσθητο τρόπο που οπτικοποιεί προσωπικές αναμνήσεις, και στη **Θεοπίστη Στυλιανού** για την ταινία **Πορτρέτο Διδύμων**, για την ενδιαφέρουσα δόμηση και την μεταμόρφωση του καθημερινού, με τρυφερό χιούμορ και αισθήματα. **Βραβείο Κινουμένου Σχεδίου:** Απονεμήθηκε στον **Αντώνη Πέτρου** για την ταινία **Μια ζεστή ανοιξιότικη μέρα**, για την αποτελεσματική και τρυφερή παρουσίαση των παιδικών αναμνήσεων. **Βραβείο Φοιτητικής Ταινίας:** Απονεμήθηκε στον **Ντίνιο Γρηγορίου** για την ταινία **Επανάσταση**, για τον επιδέξιο τρόπο με τον οποίο δομεί την αφήγησή του και τη δυνατή οπτικοποίηση της ιστορίας του. **Βραβείο Σκηνοθεσίας:** Απονεμήθηκε στην **Αλεξία Ρόιτερ** για την ταινία **Στυξ**, για τον επιτυχή τρόπο με τον οποίο απεικονίζει διαχρονικά θέματα και βαθιά αισθήματα (Το βραβείο αποτελεί προσφορά του Ντίνου Κατσουρίδη και περιλαμβάνει μηχανήματα λήψεως εικόνας και φακών για την επόμενη ταινία του σκηνοθέτη.) **Βραβείο 1ου Αντρικού Ρόλου:** Απονεμήθηκε στον **Κρίστοφερ Γκρέκο**, για την ερμηνεία του στην ταινία **Lullaby** της Γιάννας Αμερικάνου. **Βραβείο 1ου Γυναικείου Ρόλου:** Απονεμήθηκε στη **Στεφάνια Γουλιώτη**, για την ερμηνεία της στην ταινία **Οδηγίες Χρήσεως** του Κώστα Γιαλλουρίδη. **Ειδικό Βραβείο Πειραματικής Ταινίας:** Απονεμήθηκε στον **Παναγιώτη Φωτίου**, για την ταινία του **Against**. **Ειδικό Βραβείο Παραγωγής:** Απονεμήθηκε στη **Μόνικα Νικολαΐδου**, για την ταινία **Στυξ** της Αλεξίας Ρόιτερ. **Ειδικό Βραβείο Σχεδιασμού Ήχου:** Απονεμήθηκε στο **Μάρκο Λόπεζ**, για την ταινία **Οιδίπους** του Ιωακείμ Μυλωνά. **Ειδικό Βραβείο Καλλιτεχνικής Διεύθυνσης:** Απονεμήθηκε στον **Άντη Παρτζίλη**, για την ταινία **Οιδίπους** του Ιωακείμ Μυλωνά. **Ειδικό Βραβείο Μουσικής:** Απονεμήθηκε στον **Γιώργο Γεωργίου Βασιλειάδη**, για τη μουσική του στην ταινία **Μονοπάτια στην Σκόνη. Μια τοπογραφία από θραύσματα** της Μαριάννας Χριστοφίδου. **Ειδικό Βραβείο Μοντάζ:** Απονεμήθηκε στον **Παναγιώτη Φωτίου**, για την ταινία **Οιδίπους** του Ιωακείμ Μυλωνά (Το Βραβείο Μοντάζ ήταν μια προσφορά της εταιρείας FilmWorks και περιλαμβάνει τεχνική υποδομή και υπηρεσίες). **Ειδικό Βραβείο Φωτογραφίας:** Απονεμήθηκε στον **Κωνσταντίνο Όθωνος**, για τη διεύθυνση φωτογραφίας στην ταινία **Lullaby** της Γιάννας Αμερικάνου (Το

βραβείο ήταν μια προσφορά της εταιρείας A.B.Seahorse – Film Productions και περιλαμβάνει πλήρη εξοπλισμό σε κινηματογραφικά μηχανήματα και φιλμ). **Ειδικό Βραβείο Σεναρίου:** Απονεμήθηκε στον **Άντριου Γέρλετ**, για το σενάριο της ταινίας **Οδηγίες Χρήσεως** του Κώστα Γιαλλουρίδη. **Ειδική Μνεία:** Απονεμήθηκε στον **Ευγένιο Ιωάννου**, για το ντοκιμαντέρ **Τέλειο Τετράγωνο**, για το θάρρος του να χειριστεί ένα τόσο δύσκολο και λεπτό θέμα και στο **Χαράλαμπο Μαυρομιχάλη**, για την ταινία **Ana Lucia**, για τον ευαίσθητο και ελκυστικό τρόπο με τον οποίο συνδυάζει το φανταστικό με το πραγματικό.

4. Το Φεστιβάλ «Εικόνες και Όψεις του Εναλλακτικού Κινηματογράφου» (**13 – 20 Ιουνίου 2009**), το οποίο λαμβάνει χώρα κάθε χρόνο το μήνα Ιούνιο, έχει ως σκοπό την επαφή του φιλοθεάμονος κοινού με την καλλιτεχνική εξέλιξη του κινηματογράφου μέσα στο χρόνο. Έχει, επίσης, ως στόχο να αναδείξει την κριτική διάσταση του κινηματογράφου, μιας τέχνης που μπορεί να εκφράσει την κοινωνική και ιδεολογική πραγματικότητα όσο καμία άλλη. Στο φεστιβάλ, που σημείωσε μεγάλη επιτυχία, προβλήθηκαν ταινίες από πέντε συνολικά θεματικές ενότητες, περιλαμβανομένων, σε πρώτη προβολή στην Κύπρο, των σπάνιων ταινιών του Γκυ Ντεμπόρ, τριών ταινιών του μεγάλου Ρώσου σκηνοθέτη Ελέμ Κλίμοφ, και μια σειρά από τις σημαντικότερες ταινίες του ντοκιμαντερίστα Γιόρις Ίβενς. Μεγάλο ρόλο στην επιτυχία του φεστιβάλ διαδραμάτισαν οι φιλοξενοούμενοι, μεταξύ των οποίων η σύντροφος του Γιόρις Ίβενς, συγγραφέας και σκηνοθέτιδα Μαρσελίν Λοριντάν Ίβενς και ο συγγραφέας και ποιητής Γιώργος Ίκαρος Μπαμπασάκης. Ο κ. Μπαμπασάκης παρουσίασε και ανέλυσε τις ταινίες του Γκυ Ντεμπόρ και απάντησε σε ερωτήσεις του κοινού στο πλαίσιο μιας πολύ δημιουργικής συζήτησης, η οποία κράτησε μέχρι τις πρωινές ώρες. Το φεστιβάλ «Εικόνες και Όψεις του Εναλλακτικού Κινηματογράφου» διοργανώνεται από τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, το Θέατρο ένα και τον πολιτιστικό οργανισμό Brave New Culture.
5. Ιδιαίτερα μεγάλη επιτυχία παρουσίασαν εφέτος οι προβολές του προγράμματος «Μαραθώνιος Θερινών Προβολών» (15 Ιουλίου - 30 Αύγουστου 2009) που διοργανώνεται από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, το Θέατρο ένα και τον Όμιλο Φίλων Κινηματογράφου για ενδέκατη εφέτος χρονιά. Όπως κάθε καλοκαίρι, η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στον αρχαιότερο εν ζωή θερινό κινηματογράφο της Λευκωσίας, τον κινηματογράφο Κωνσταντία. Ο Μαραθώνιος Θερινών Προβολών είναι ένας από τους πιο σημαντικούς θεσμούς του Υπουργείου τόσο στον τομέα του κινηματογράφου όσο και στον τομέα της αναβάθμισης της κοινωνικής και πολιτιστικής ζωής του τόπου. Η εξέλιξη της πρωτοβουλίας αυτής είχε ως αποτέλεσμα, κινηματογραφόφιλοι, παρέες νεαρών και οικογένειες, να βρουν ένα φιλόξενο 'καταφύγιο'. Η επιλογή των ταινιών έγινε με γνώμονα την ποιότητα, την κινηματογραφική αγωγή του κοινού και την τέρψη. Το πρόγραμμα περιλάμβανε και αριθμό ταινιών για τους μικρούς κινηματογραφόφιλους. Ανάμεσα στις ταινίες που προβλήθηκαν στο φετινό πρόγραμμα ήταν και η αριστουργηματική κλασική ταινία «Η Πτώση της Λόλα Μοντές» (1955) του Max Ophuls, η πολυβραβευμένη ταινία «Gomorra» (2008) του Matteo Garrone, το θαυμάσιο μιούζικαλ του Carlos Saura «Iberia» (2005), το κοινωνικό δράμα του Christophe Honore «Dans Paris» (2006), ενώ οι μικρότεροι φίλοι του προγράμματος χάρηκαν όμορφες στιγμές με ταινίες όπως «Το Παιδί που ήθελε να γίνει Αρκούδα», μια παραγωγή του Δανέζικου Κέντρου Κινηματογράφου (2002), το «Μπολτ» (2008) του Byron Howard και ακολούθησαν τη διαδρομή δύο παιδιών των αφρικανικών παραγκουπόλεων με την πολυβραβευμένη ταινία «Η Ξύλινη Κάμερα» (2003). Στο πρόγραμμα προβλήθηκε, επίσης, η τελευταία ταινία του Κύπριου σκηνοθέτη Χρίστου Γεωργίου «Μικρό Έγκλημα» (2008). Τέλος, το κοινό εκτίμησε την επιλογή δύο εξαιρε-

τικών ντοκιμαντέρ: «Η ιστορία της Καμήλας που έκλαψε» των Byambasuren Davaa Luigi Falirni και «The Take» του Avi Lewis».

Το Υπουργείο επιχορηγεί τους ακόλουθους θεσμούς και ετήσιες εκδηλώσεις:

Αφιέρωμα στο Γαλλικό κινηματογράφο σε συνεργασία με τον Όμιλο Φίλων Κινηματογράφου και το Γαλλικό Πολιτιστικό Κέντρο.

Αφιέρωμα στο σύγχρονο Ρουμανικό κινηματογράφο σε συνεργασία με την Πρεσβεία της Ρουμανίας στην Κύπρο.

Αφιέρωμα στον κλασικό κινηματογράφο και σε μεγάλους σκηνοθέτες του παγκόσμιου κινηματογράφου σε συνεργασία με τον Όμιλο Φίλων Κινηματογράφου.

Αφιέρωμα στον Ινδικό Κινηματογράφο σε συνεργασία με την Πρεσβεία της Ινδίας στην Κύπρο και τον Όμιλο Φίλων Κινηματογράφου.

Μίνι Διεθνές Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Λεμεσού (Αύγουστος 2009) με ταινίες οι οποίες βραβεύτηκαν σε διάφορα διεθνή φεστιβάλ κινηματογράφου, το οποίο πραγματοποιείται από τον Οργανισμό Brave New Media. Στο πλαίσιο του φεστιβάλ διοργανώνονται σημαντικά εργαστήρια σε συνεργασία με το Γραφείο Media στην Κύπρο, κατά τα οποία Κύπριοι και ξένοι σκηνοθέτες παρουσιάζουν τις προτάσεις τους σε ξένους επαγγελματίες στο χώρο του ντοκιμαντέρ.

Μίνι Διεθνές Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ (Μάρτιος 2009) με ταινίες οι οποίες βραβεύτηκαν σε διάφορα διεθνή φεστιβάλ κινηματογράφου, το οποίο πραγματοποιείται στη Λευκωσία από τον Οργανισμό «Όψεις του Κόσμου» και το Δήμο Λευκωσίας.

Φεστιβάλ πειραματικής ταινίας και video-art (Χperimental) σε συνεργασία με τον Πολιτιστικό Σύνδεσμο «Πάνθεον».

Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου για Παιδιά με τη συμμετοχή σχολείων της Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης. Το Φεστιβάλ έχει δικοινοτικό χαρακτήρα και πλαισιώθηκε από πρωινές προβολές ταινιών με αναλύσεις από σκηνοθέτες και άλλους ειδικούς στον κινηματογράφο, από βραδινές προβολές και από κινηματογραφικά εργαστήρια. Διοργανώθηκε, επίσης, δικοινοτικό εργαστήριο για το περιβάλλον.

Το Υπουργείο ενισχύει, επίσης, το Φεστιβάλ Παιδικού Κινηματογράφου για τη διοργάνωση του προγράμματος «Καραμέλα», το οποίο αφορά εκπαιδευτικές προβολές για παιδιά και νέους, δύο φορές το μήνα.

1.6.4 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΣΤΗΝ ΥΠΑΙΘΡΟ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες, στο πλαίσιο της ανάπτυξης του κινηματογράφου στην ύπαιθρο, έχουν να επιδείξουν τις ακόλουθες δραστηριότητες:

1. Ενίσχυση αιθουσών της υπαίθρου για τη λειτουργία τους, πάνω σε ετήσια βάση.
2. Προβολή κυπριακών ταινιών στην ύπαιθρο.
3. Επιχορήγηση της Σχολής Χαμπή Τσαγγάρη και του οργανισμού «Όψεις του Κόσμου», για τη διοργάνωση Φεστιβάλ Κινομένου σχεδίου στο χωριό Πλατανίστεια. Στο πλαίσιο του φεστιβάλ φιλοξενούνται ειδικοί στο χώρο του Κινομένου Σχεδίου, οι οποίοι παρουσιάζουν τις ταινίες τους και αναλαμβάνουν πρωινά εργαστήρια μαζί με Κύπριους συναδέλφους τους.

1.6.5 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες ενισχύουν σκηνοθέτες, παραγωγούς και άλλους συντελεστές του κινηματογράφου για τη συμμετοχή τους σε διάφορα εκπαιδευτικά σεμινάρια και εργαστήρια στο εξωτερικό. Ταυτόχρονα, συνεργάζονται με το ευρωπαϊκό πρόγραμμα MEDIA και το Γραφείο του στην Κύπρο για την προώθηση προγραμμάτων που αφορούν στην επαγγελματική ανάπτυξη διαφόρων πτυχών της παραγωγής.

Επιπρόσθετα:

1. Επιχορηγούν σκηνοθέτες, ώστε να παρουσιάζουν τις ταινίες τους σε διεθνή φεστιβάλ και σε άλλες εκδηλώσεις, προβάλλοντας έτσι τον κυπριακό κινηματογράφο στο εξωτερικό.
2. Ενισχύουν τις Κινηματογραφικές Λέσχες στις τακτικές τους προβολές.
3. Ενισχύουν με επιχορηγήσεις διάφορες άλλες δραστηριότητες που αφορούν στον κινηματογράφο.

1.6.6 ΣΤΗΡΙΞΗ ΕΙΔΙΚΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΑΤΟΜΩΝ Η ΟΜΑΔΩΝ

Για δεύτερη κατά συνέχεια χρονιά, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες συνεργάζονται με το Τμήμα Ευημερίας για τη διοργάνωση εργαστηρίων οπτικοακουστικής έκφρασης και παιχνιδιού για παιδιά που διαμένουν στις Παιδικές Στέγες (Ξενώνα Νέων Λευκωσίας και Παιδική Στέγη Λεμεσού). Στόχος του προγράμματος είναι να παράσχει ευκαιρίες έκφρασης και εκτόνωσης στα παιδιά. Η διεξαγωγή των εργαστηρίων παρέχει στα παιδιά την ευκαιρία προαγωγής της αυτοεικόνας τους, συλλογικής συμμετοχής σε μια κοινή δράση και αξιοποίησης της δημιουργικότητάς τους.

Οι δράσεις περιλαμβάνουν την προβολή και συζήτηση κινηματογραφικών ταινιών, την ενασχόληση των παιδιών με τη κινηματογραφική μηχανή (λήψη και επεξεργασία), επισκέψεις των παιδιών σε στούντιο και επαφές με ηθοποιούς σκηνοθέτες.

1.7 ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΕΣΤΙΒΑΛ «ΚΥΠΡΙΑ 2009»

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες διοργάνωσαν με επιτυχία το Διεθνές Φεστιβάλ «Κύπρια 2009». Παρουσιάστηκαν 11 εκδηλώσεις σε Λευκωσία, Στρόβολο, Λεμεσό, Λάρνακα, Πάφο και Κούριο. Στις εκδηλώσεις αυτές περιλαμβάνονταν συναυλίες, θεατρικές παραστάσεις και παραστάσεις χορού.

Αναλυτικά, στο πρόγραμμα του Φεστιβάλ εντάχθηκαν οι εξής εκδηλώσεις:

1. «Σαιξπηρικές Εμπνεύσεις», με τη Συμφωνική Ορχήστρα Νέων Κύπρου (Στρόβολος και Λάρνακα)
2. «Τραγούδια με και χωρίς λόγια», με την Ορχήστρα των Χρωμάτων (Κούριο, Στρόβολος και Λάρνακα)
3. «Κάρμεν», με την Compañia de Danza Espanola της Aida Gomez (Λεμεσός και Στρόβολος)
4. «The Spirit of Togetherness» με τους UMOJA (Στρόβολος, Λεμεσός και Πάφος)
5. «Στις Θάλασσες των τραγουδιών, ταξίδι», με τη Βάκια Σταύρου (Λευκωσία και Λεμεσός)
6. «Δον Κιχώτης», με το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Κοζάνης (Στρόβολος και Λάρνακα)

7. «Αι δύο ορφαναί», με τη Θεατρική Διαδρομή (Στρόβολος, Λεμεσός και Λάρνακα)
8. «Τα παραμύθια του Χαμπή», των Γ. Κάρβελλου – Κ. Θεοδώρου (Στρόβολος, Λεμεσός και Λάρνακα)
9. «Στιγμές» με την Dulce Pontes (Λευκωσία)
10. «Party Animals», με τους .pelma.lia haraki (Λάρνακα, Λεμεσός και Στρόβολος)
11. «Ανθρώπινη Φωνή», με τη Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου (Στρόβολος και Λεμεσός)

1.8 ΛΑΪΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες προώθησαν μεγάλο αριθμό δραστηριοτήτων στον Τομέα του Λαϊκού Πολιτισμού, τομέας που γνωρίζει σημαντική και συνεχή ανταπόκριση σε επίπεδο φορέων και ατόμων.

1. Επιχορήγηση παραδοσιακών μουσικών και χορευτικών συγκροτημάτων όσον αφορά στον εμπλουτισμό της ιματιοθήκης και της συμμετοχής σε εκδηλώσεις με παραδοσιακό χαρακτήρα στην Κύπρο και στο εξωτερικό.
2. Ενθάρρυνση χοροδιδασκάλων και μελετητών για την παρακολούθηση σεμιναρίων στο εξωτερικό.
3. Επιχορήγηση της συμμετοχής μελών της Κυπριακής Επιτροπής του Διεθνούς Συμβουλίου Παραδοσιακών Φεστιβάλ και Τεχνών σε διεθνή συνέδρια.
4. Εμπλουτισμός της ιματιοθήκης κυπριακών χορευτικών συγκροτημάτων σε παροικίες μας στο εξωτερικό.
5. Επιχορήγηση φεστιβάλ κοινοτήτων και περιοχών της υπαίθρου, με στόχο την πολιτιστική αποκέντρωση.
6. Ενθάρρυνση καλλιτεχνών του Θεάτρου Σκιών.
7. Ενίσχυση των φεστιβάλ και πολιτιστικών δραστηριοτήτων των Δήμων της Κύπρου σε σχέση με τον παραδοσιακό μας πολιτισμό.
8. Εξοπλισμός πολιτιστικών κέντρων στην ύπαιθρο.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

1. Η Ετικέτα Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Κληρονομιάς (The European Heritage Label) δημιουργήθηκε το 2006, και έχει ως στόχο την έκφραση ενός ευρωπαϊκού οράματος και μιας κοινής πολιτιστικής ταυτότητας των κρατών της Ευρώπης. Στο πλαίσιο αυτό, η Κύπρος υπέβαλε τέσσερις υποψηφιότητες, οι οποίες έγιναν κατ' αρχάς δεκτές, για ένταξη στον Κατάλογο. Τα μνημεία αυτά είναι: το Κάστρο του Κολοσσίου, τα Μεσαιωνικά Τείχη της Λευκωσίας, ο αρχαιολογικός χώρος του Κουρίου, συμπεριλαμβανομένων του Ιερού του Απόλλωνος Υλάτου και του Σταδίου, και η θρησκευτική πολιτιστική διαδρομή με έξι Βυζαντινές και Μεταβυζαντινές Τοιχογραφημένες Εκκλησίες της περιοχής Τροόδους (Παναγία της Ασίνου, Άγιος Σωζόμενος, Παναγία Χρυσοκουρδαλιώτισσα, Παναγία Καθολική, Άγιος Μάμας και Παναγία Ιαματική).
2. Συμμετοχή σε διάφορες επιτροπές για τη διαφύλαξη και προβολή της πολιτιστικής και αρχαιολογικής μας κληρονομιάς.

1.8.1 ΜΟΥΣΕΙΑ

Το Μάιο του 2009 η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε σε Νόμο [N.58 (I) / 2009] το νο-

μοσχέδιο με τίτλο «Ο περί της Αναγνώρισης των Ιδιωτικών Μουσείων και των Μουσείων των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Διαδικασία και Προϋποθέσεις) Νόμος», το οποίο κατέθεσε ενώπιόν της το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Ο προσανατολισμός και οι επιδιώξεις που συνδέονται με την εισαγωγή του θεσμικού αυτού πλαισίου είναι καθαρά ρυθμιστικής υφής, αφού σ' αυτό καθορίζονται οι προϋποθέσεις που πρέπει απαραίτητα να πληρούνται, ώστε τα μουσεία που ανήκουν στις πιο πάνω κατηγορίες να μπορούν να αναγνωριστούν από το κράτος. Απώτερος στόχος του Νόμου είναι η βελτίωση των συνθηκών και των επιπέδων λειτουργίας των ιδιωτικών μουσείων και των μουσείων των τοπικών αρχών και η αναβάθμιση των υπηρεσιών που προσφέρουν και του έργου που επιτελούν. Ο Νόμος παρέχει, επίσης, τα κατάλληλα κίνητρα στα μουσεία για να επιδιώξουν την αναγνώρισή τους αφού τα αναγνωρισμένα μουσεία θα μπορούν να λαμβάνουν κρατική χορηγία υπό όρους και προϋποθέσεις που θα καθορίζονται σε ειδικό σχέδιο. Η Επιτροπή Μουσείων ορίζεται ως το αρμόδιο όργανο για την εξέταση των αιτήσεων που θα υποβάλλονται για αναγνώριση.

1.9 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες κατά το 2009 εξέτασαν και ικανοποίησαν μεγάλο αριθμό αιτημάτων τα οποία υποβλήθηκαν από δήμους, κοινότητες και καλλιτεχνικά συγκροτήματα που αφορούσαν στην επιχορήγηση ποικίλων πολιτιστικών δραστηριοτήτων (λ.χ. φεστιβάλ, μουσικές, χορευτικές και θεατρικές παραστάσεων, συμμετοχών σε συναντήσεις και εκδηλώσεις στο εξωτερικό κ.ά.).

1.9.1 ΕΤΗΣΙΑ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Με στόχο την αναβάθμιση του πολιτιστικού γίνεσθαι στην κυπριακή ύπαιθρο και την άμεση εμπλοκή των κατοίκων των κοινοτήτων σε καλλιτεχνικά και πνευματικά δρώμενα το πρόγραμμα ΑΘΗΝΑ μετεξελίχθηκε και τα κοινοτικά συμβούλια είχαν την ευκαιρία να υποβάλουν για πρώτη φορά περισσότερα του ενός αιτήματα για ετήσια επιχορήγηση πολιτιστικών εκδηλώσεων δραστηριοτήτων από τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες, συμπληρώνοντας το ειδικό έντυπο Ετήσιων Επιχορηγήσεων Κοινοτήτων. Εξετάστηκαν πάνω από εξακόσια αιτήματα που υποβλήθηκαν από όλες σχεδόν τις κοινότητες της Κύπρου.

Τα θέματα των εκδηλώσεων δραστηριοτήτων αφορούσαν κυρίως την προαγωγή του λαϊκού μας πολιτισμού, μέσα από παραδοσιακούς χορούς και τραγούδια. Προβλήθηκαν τα ήθη και τα έθιμα μέσα από αναπαραστάσεις κυπριακού γάμου και άλλων δρώμενων. Επίσης, ενισχύθηκε η θεατρική παιδεία μέσα από την παρουσίαση μεγάλου αριθμού θεατρικών παραστάσεων.

Πέραν τούτων, έλαβε χώρα αριθμός συναυλιών με κορυφαίους ερμηνευτές από την Ελλάδα και Κύπρο οι οποίοι συμπεριέλαβαν στο ρεπερτόριό τους το ρεμπέτικο, το έντεχνο ελληνικό, το λαϊκό και το σύγχρονο τραγούδι. Με τη στήριξη των Πολιτιστικών Υπηρεσιών έλαβαν χώρα προβολές κινηματογραφικών ταινιών, εκθέσεις ζωγραφικής και φωτογραφίας, εικαστικά δρώμενα, παραστάσεις θεάτρου σκιών, αλλά και διαλέξεις, παρουσιάσεις βιβλίων και άλλες πολιτιστικές διοργανώσεις.

1.10 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

1.10.1 ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΓΩΝΟΣ

Το Μουσείο Αγώνος λειτούργησε στο νέο του κτίριο, το οποίο εγκαινιάστηκε στις 30 Απριλίου 2001. Κατά το 2009 δέχτηκε είκοσι οκτώ χιλιάδες επισκέπτες, οι περισσότεροι

από τους οποίους ήταν μαθητές και ξένοι περιηγητές.

1.10.2 ΣΤΕΓΕΣ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες συνέχισαν και κατά το 2009 να μισθώνουν οικήματα στη Λευκωσία, τη Λεμεσό, τη Λάρνακα και την Πάφο με σκοπό την παροχή στέγης σε σωματεία τα οποία υπηρετούν τα γράμματα και τις τέχνες. Οι Στέγες Γραμμάτων και Τεχνών χρησιμοποιούνται από τα στεγαζόμενα Σωματεία για την πραγματοποίηση συνελεύσεων, συνεδριών, εικαστικών εκθέσεων, λογοτεχνικών εκδηλώσεων, κινηματογραφικών προβολών, θεατρικών δοκιμών κ.ά.

Το 2002 οι Στέγες Γραμμάτων και Τεχνών Λευκωσίας και Πάφου άρχισαν να λειτουργούν σε νέα και μεγαλύτερα διατηρητέα οικήματα λόγω της αύξησης των δραστηριοτήτων τους και του αριθμού των φιλοξενούμενων σωματείων κατά τα προηγούμενα χρόνια. Κατά το 2005 ολοκληρώθηκαν, επίσης, οι διαδικασίες για τη δημιουργία Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών στη Λάρνακα σε συνεργασία με τοπικούς πολιτιστικούς φορείς. Η νέα Στέγη άρχισε τη λειτουργία της τον Ιούλιο του 2005 σε διατηρητέο κτίριο της πόλης.

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες συνεχίζουν να στηρίζουν τη διαχείριση, τη λειτουργία και την πολιτιστική δραστηριότητα των Στεγών Γραμμάτων και Τεχνών με πάγιο στόχο τη μετατροπή τους σε σημαντικούς πολιτιστικούς πνεύμονες των αστικών κέντρων της Κύπρου.

1.10.3 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έχοντας ως στόχο την αξιοποίηση και την αναβάθμιση της υφιστάμενης υποδομής προχώρησε στη δημιουργία και λειτουργία πολιτιστικών χωριών και σχολών στη Λέμπα (Σχολή Στας Παράσχου) και στα Πλατανίστεια (Σχολή Χαμπή Τσαγγάρη), καθώς και στην αξιοποίηση των χώρων αυτών για διαμονές καλλιτεχνών (residencies).

Έχουν ξεκινήσει οι εργασίες στη Σχολή του Στας Παράσχου στη Λέμπα για την αξιοποίηση των κτιριακών εγκαταστάσεων του Κολλεγίου Τέχνης στα πλαίσια της εφαρμογής των προνοιών του Στρατηγικού Σχεδίου για τη δημιουργία δικτύων εργαστηρίων/σχολών στις περιφέρειες.

Στον ίδιο στόχο ανήκει και η επιχορήγηση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού στο Χαμπή Τσαγγάρη για τη δημιουργία Σχολής και Μουσείου Χαρακτικής στα Πλατανίστεια. Έχει υπογραφεί συμφωνία μεταξύ της Σχολής και του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για οικονομική στήριξη του Μουσείου και της Σχολής. Παράλληλα, έχει προχωρήσει το θέμα της δημιουργίας Γειτονιάς καλλιτεχνών στη Λεμεσό και Κέντρου Πολιτιστικής Δημιουργίας για παιδιά και νέους στη Λάρνακα.

1.11 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΜΟΡΦΩΤΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ / ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

1.11.1 ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Στο Σπίτι της Κύπρου πραγματοποιήθηκαν από τον Οκτώβριο του 2008 μέχρι τον Οκτώβριο 2009 είκοσι τρεις παρουσιάσεις βιβλίων, έντεκα εκ των οποίων με τη συνεργασία του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Πραγματοποιήθηκαν ακόμα επτά εκδηλώσεις λόγου, είκοσι εικαστικές εκθέσεις και είκοσι μουσικές εκδηλώσεις, εκ των οποίων οι εννέα σε συνεργασία με άλλους φορείς.

Το Σπίτι της Κύπρου συνεργάστηκε με το τμήμα της Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθη-

ών για τη διοργάνωση του ΙΕ΄ Σεμιναρίου Αρχαίας Κυπριακής Γραμματείας και με το Πανεπιστήμιο Κύπρου για την οργάνωση της διάλεξης « Το ναυάγιο του Μαζωτού: ένας χρόνος ερευνών, 2350 χρόνια ιστορίας».

Το Σπίτι της Κύπρου συνεργάστηκε ακόμα και στήριξε είκοσι έξι εκδηλώσεις για την Κύπρο που πραγματοποιήθηκαν από διάφορους φορείς, όπως κυπριακές οργανώσεις, δήμοι, ιδρύματα ή γκαλερί που φιλοξένησαν Κυπρίους καλλιτέχνες.

1.11.2 ΓΡΑΦΕΙΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΣΤΗΝ ΥΠΑΤΗ ΑΡΜΟΣΤΕΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΤΟ ΛΟΝΔΙΝΟ

Η Μορφωτική Σύμβουλος δρ Νίκη Κατσαούνη, πλν των εκδηλώσεων που διοργανώνει η ίδια στο Ελληνικό Κέντρο και σε άλλα venues, όπως παρουσιάσεις βιβλίων, διαλέξεις, θεατρικές παραστάσεις και συναυλίες οι οποίες απευθύνονταν τόσο προς το βρετανικό κοινό όσο και προς το κοινό της κυπριακής παροικίας, παρευρέθη στη διάρκεια του 2009 σε σημαντικά συνέδρια και σε πάμπολλες πολιτιστικές εκδηλώσεις Κυπρίων και ξένων καλλιτεχνών και οργανώσεων, καθώς και σε εκδηλώσεις Πρεσβειών και σε τακτικές συναντήσεις του EUNIC, του British Council, του Visiting Arts, της Κοινοπολιτείας, στις οποίες η παρουσία και η συμμετοχή της Κύπρου είναι ανελλιπής και ουσιαστική. Οι επαφές, επίσης, που είχε εφέτος με προσωπικότητες όπως ο Πρωθυπουργός Gordon Brown, MPs και MEPs και η ανανέωση της επαφής με σημαντικούς ανθρώπους των Τεχνών όπως ο Tony Harrison, ο Κώστας Γαβράς και ακαδημαϊκούς όπως οι Peter Mackridge, ο Paul Cartledge, David Holton, Richard Clogg, Roderick Beaton, Averil Cameron, Philip Carabott, Karim Arafat, Δημήτρης Τζιόβας, Χαράλαμπος Δενδρινός κ.α., προωθούν σημαντικά και ενεργά την πολιτιστική διπλωματία της Κύπρου στο εξωτερικό και την ενημέρωση των προσώπων αυτών για την Κύπρο και τον πολιτισμό μας.

1.11.3 ΓΡΑΦΕΙΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΤΟ ΒΕΡΟΛΙΝΟ

Από τις αρχές του 2005 λειτουργεί στην Πρεσβεία της Κυπριακής Δημοκρατίας στο Βερολίνο το Γραφείο της Μορφωτικής Ακολούθου, κύρια ευθύνη της οποίας αποτελεί η διοργάνωση εκδηλώσεων με σκοπό την προβολή του πολιτισμού και της σύγχρονης καλλιτεχνικής και πνευματικής δημιουργίας της Κύπρου στη Γερμανία.

Κατά το 2009 διοργανώθηκαν με ευθύνη της Μορφωτικής Ακολούθου και τη στήριξη και συμβολή των Πολιτιστικών Υπηρεσιών εκδηλώσεις, σε διάφορες πόλεις της Γερμανίας, όπως Βερολίνο, Λειψία, Μόναχο, Μπράουνσβαίγκ, Κολωνία, Βόννη, οι οποίες επέτρεψαν στο γερμανικό κοινό να γνωρίσει την Κύπρο, τους καλλιτέχνες της, τον πολιτισμό της και επίσης το πολιτικό της πρόβλημα με ένα έμμεσο τρόπο. Συγκεκριμένα, με αφορμή το γεγονός ότι ο γερμανικός λαός εορτάζει φέτος 20 χρόνια από την πτώση του τείχους, την επανένωση του Βερολίνου και της Γερμανίας, σχεδόν όλες οι εκδηλώσεις που παρουσίασε το γραφείο στη Γερμανία είχαν θεματικά σχέση με την Πράσινη Γραμμή, τα τείχη, “σύνορα μεταξύ ανθρώπων και πολιτισμών”, “έλλειψη επικοινωνίας και απομόνωση”, “άρση συνόρων και διαχωριστικών γραμμών”.

Μέσα στο πνεύμα των πολιτιστικών ανταλλαγών και πολιτιστικών γεφυρών - ένας επίσης από τους βασικούς στόχους του Γραφείου της Μορφωτικής Ακολούθου - συμμετέχουν στις εκδηλώσεις που διοργανώνει και υποστηρίζει το Γραφείο, επίσης, Γερμανοί και ξένοι καλλιτέχνες. Όπως 2009, π.χ., η παραγωγή του μουσικό-χοροθεατρικού «Η πτώση του Ίκαρου» με το σκηνοθέτη Γιώργο Ροδοσθένους και τη Λία Βίση σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο του Leeds, η έκθεση φωτογραφίας «Λευκωσία – το τείχος» με 3 φωτογράφους, από Γερμανία, Λιθουανία και Κύπρο, το κοντσέρτο Walls με συνθέσεις για 2

πιάννα και κρουστά 3 γερμανών και 3 Κυπρίων συνθετών, κ.ά.

Ανάμεσα στις κορυφαίες διοργανώσεις που επιμελείται το Γραφείο της Μορφωτικής Ακολουθού περιλαμβάνονται η σειρά εκδηλώσεων «Κυπριακή Άνοιξη» που πραγματοποιήθηκε φέτος για 4η συνεχή χρονιά στο Μόναχο. Επίσης, η σειρά εκδηλώσεων στην Κολωνία «Η Κύπρος αγγίζει» για 3η συνεχή χρονιά και τα ρεσιτάλ/κοντέρτα είς μνήμην του δρα Πιερρή Ζαρμά στο Beethoven Haus στην Κολωνία.

Το Γραφείο της Μορφωτικής Ακολουθού διοργανώνει και επιμελείται, μεταξύ άλλων στις αρχές κάθε χρόνου, έκθεση φωτογραφίας, η οποία στη συνέχεια περιοδεύει. Αυτή τη στιγμή περιοδεύουν στη Γερμανία συγκεκριμένα 2 εκθέσεις του Γραφείου: 1) η έκθεση «Κύπρος - Συνάντηση ποίησης και φωτογραφίας» που υλοποιήθηκε το 2008 σε συνεργασία με τη φωτογραφική εταιρεία Κύπρου, έχει κάνει μέχρι τώρα 7 σταθμούς στη Γερμανία και 2 σταθμούς στη Τσεχία σε συνεργασία με την εκεί Πρεσβεία. 2) Η έκθεση φωτογραφίας “Λευκωσία - Το τείχος” 2009, που παρουσιάστηκε μέχρι στιγμής στο Μόναχο και ακολούθως στο Ομοσπονδιακό Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών στο Βερολίνο και στο Πανεπιστήμιο Humboldt του Βερολίνου.

Το Γραφείο επιδιώκει, επίσης, συνεργασίες με γερμανικούς φορείς και συμπεριλαμβάνει Κύπριους καλλιτέχνες σε γερμανικές εκδηλώσεις, όπως στην «Ευρωπαϊκή Νύχτα των κλάμπ Βερολίνου», στο «Τrio Europa» σειρά κοντσέρτων της Camerata Europaea Βερολίνο, στη Διαπολιτισμική Εβδομάδα Κολωνίας, στο Λογοτεχνικό Φόρουμ «Μικρές γλώσσες, μεγάλες λογοτεχνίες» Λειψίας κ.α.

1.12 ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΚΑΙ ΠΟΛΥΜΕΡΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

1.12.1 ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η Κύπρος, με στόχο τη συνεργασία της με άλλες χώρες στους τομείς της εκπαίδευσης, του πολιτισμού και των επιστημών, έχει μέχρι σήμερα συνάψει δεκάδες διμερείς Συμφωνίες. Για την υλοποίηση των Συμφωνιών αυτών καταρτίζονται και υπογράφονται από τα συμβαλλόμενα μέρη τα Εκτελεστικά Προγράμματα Εκπαιδευτικής, Πολιτιστικής και Επιστημονικής Συνεργασίας. Οι Συμφωνίες και τα Προγράμματα με τις ρυθμίσεις που περιλαμβάνουν παρέχουν το αναγκαίο θεσμικό πλαίσιο μέσα στο οποίο πραγματοποιούνται οι πολιτιστικές και εκπαιδευτικές ανταλλαγές της Κύπρου με άλλες χώρες. Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες έχουν την αρμοδιότητα του καταρτισμού και της εφαρμογής του μέρους εκείνου των διατάξεων των Προγραμμάτων που διέπει την πολιτιστική συνεργασία και τις πολιτιστικές ανταλλαγές της Κύπρου με την εκάστοτε συμβαλλόμενη χώρα (με εξαίρεση τις διατάξεις που αφορούν στη συνεργασία σε θέματα πολιτιστικής κληρονομιάς). Στο πλαίσιο της εν λόγω αρμοδιότητας, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες μεριμνούν για τη διοργάνωση στο εξωτερικό εκδηλώσεων με σκοπό την προβολή του σύγχρονου κυπριακού πολιτισμού, καθώς και για τη διοργάνωση από άλλες χώρες πολιτιστικών εκδηλώσεων στην Κύπρο. Στο πλαίσιο των Προγραμμάτων πραγματοποιούνται, επίσης, ανταλλαγές ειδικών με σκοπό την αλληλοενημέρωση και τη συνεργασία στον τομέα του πολιτισμού. Το 2009 μεταξύ άλλων συμφωνιών υπογράφηκε και η Διμερής Συμφωνία Κύπρου-Κούβας.

1.12.2 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Η Κύπρος είναι από το 1961 μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης με δικούς της κοινοβουλευτικούς εκπροσώπους στην Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Οργανισμού και με ενεργό συμμετοχή στα προγράμματα και τις δραστηριότητες που προωθούνται μέσα από τη συντονισμένη διακρατική συνεργασία των κρατών-μελών.

Το 1969 η Κύπρος κύρωσε την Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Σύμβαση, η οποία εκφράζει τις αρχές και τους στόχους του Συμβουλίου της Ευρώπης στον τομέα του πολιτισμού και καθιερώνει τη διακρατική πολιτιστική συνεργασία των κρατών-μελών του Οργανισμού. Η Σύμβαση αυτή αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του Συμβουλίου της Ευρώπης στον τομέα του πολιτισμού, ενώ η νομική βάση που προσφέρει αποτελεί την αφετηρία για τη σύνταξη και υιοθέτηση άλλων, τομεακά και θεματικά πλέον εξειδικευμένων συμβάσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης για τον πολιτισμό.

Ανάμεσα στους διακηρυγμένους στόχους της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Σύμβασης περιλαμβάνεται η προώθηση της αναγνώρισης από τους Ευρωπαίους πολίτες της κοινής πολιτιστικής τους κληρονομιάς, η προώθηση της κινητικότητας και των πολιτιστικών ανταλλαγών με στόχο την εμπέδωση της αμοιβαίας κατανόησης, η προώθηση σε όλους τους τομείς της πανευρωπαϊκής πολιτιστικής συνεργασίας, η καθιέρωση της ευρωπαϊκής διάστασης όσον αφορά τη δημιουργία και αναγνώριση προτύπων, πολιτικών και πρακτικών στον τομέα του πολιτισμού κ.ο.κ. Για την προώθηση των στόχων αυτών συγκροτούνται οι διάφορες Διευθύνουσες Επιτροπές στις οποίες συμμετέχουν με εκπροσώπους τους τα κράτη-μέλη, το έργο των οποίων υποστηρίζεται και συντονίζεται από τη Γραμματεία της αρμόδιας Διεύθυνσης του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η Κύπρος συμμετέχει σε δύο τέτοιες Επιτροπές, στη Διευθύνουσα Επιτροπή Πολιτισμού (CDCULT) και στη Διευθύνουσα Επιτροπή Πολιτιστικής Κληρονομιάς (CDPAT).

Το έργο των Επιτροπών αυτών επικεντρώνεται στην προώθηση του διαπολιτισμικού διαλόγου, στην εναρμόνιση των πολιτιστικών πολιτικών των κρατών-μελών με βάση κοινά αποδεκτές αρχές και πρότυπα πολιτιστικής πολιτικής (μέσω της ανάδειξης και υιοθέτησης των βέλτιστων πρακτικών στον τομέα της πολιτιστικής πολιτικής και πολιτιστικής διαχείρισης), στην προσφορά συμβουλευτικών υπηρεσιών και στη μεταφορά γνώσεων προς κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης με στόχο τον εκσυγχρονισμό των θεσμικών τους πλαισίων για τον πολιτισμό κ.ο.κ.

1.12.3 ΟΥΝΕΣΚΟ

Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει υπογράψει τη Σύμβαση της ΟΥΝΕΣΚΟ για την Προστασία της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς και έχει αναλάβει υποχρεώσεις τις οποίες θα υλοποιήσει με βάση τις αρχές και τους κανονισμούς της εν λόγω Σύμβασης. Για την υλοποίηση των ενεργειών έχουν συσταθεί δύο σώματα: το Εκτελεστικό Όργανο και το Συμβουλευτικό Όργανο. Τα δύο Όργανα είναι υπεύθυνα για τις ενέργειες που απαιτούνται και για τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την εφαρμογή των όρων της Σύμβασης. Επιπλέον, η Κύπρος εξελέγη μέλος της Διακυβερνητικής Επιτροπής της ΟΥΝΕΣΚΟ για την Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά. Το Λευκαρίτικο κίνημα έχει ήδη εγκριθεί από την ΟΥΝΕΣΚΟ ως το πρώτο αντιπροσωπευτικό δείγμα της ζωντανής παράδοσης της Κύπρου, και έχει περιληφεί στο «Παγκόσμιο Ευρετήριο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς».

Η Κύπρος, στα πλαίσια του ρόλου της ως ενεργού μέλους της ΟΥΝΕΣΚΟ, προώθησε (μέσω του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού) την κύρωση της Σύμβασης της ΟΥΝΕΣΚΟ για την Προστασία και Προώθηση της Πολυμορφίας της Πολιτιστικής Έκφρασης, η οποία εγκρίθηκε από την ΟΥΝΕΣΚΟ τον Οκτώβριο του 2005, στα πλαίσια των εργασιών της 33ης Γενικής Διάσκεψης των κρατών μελών του Οργανισμού. Για λόγους που αφορούν στη διασφάλιση της συνοχής του κοινοτικού δικαίου, η Κύπρος έχει καταστεί συμβαλλόμενο μέλος της Σύμβασης ταυτόχρονα με τα υπόλοιπα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

1.13 ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Κατά το 2009 οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες στήριξαν διάφορες διοργανώσεις οι οποίες προωθήθηκαν και υλοποιήθηκαν σε συνεργασία με φορείς από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε όλους τους τομείς πολιτιστικής δραστηριότητας. Στο επίπεδο εκπροσώπησης της Κύπρου στις επιτροπές διαχείρισης ευρωπαϊκών προγραμμάτων που σχετίζονται με τον πολιτισμό, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες συμμετείχαν στην Επιτροπή Διαχείρισης για το Πρόγραμμα «Πολιτισμός», καθώς και σε αυτήν της Europeana που αποτελεί την ψηφιακή βιβλιοθήκη, μουσείο και αρχείο της Ευρώπης.

1.13.1 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ» ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Συμμετοχή στο Πρόγραμμα «Πολιτισμός»: Από το Μάιο του 2003 λειτουργεί στην Κύπρο, όπως και σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες, το Πολιτιστικό Σημείο Επαφής (Culture Contact Point) με κύριο στόχο την τοπική προώθηση του Προγράμματος. Από το 2006 και ως αποτέλεσμα της ανάπτυξης των μη-κυβερνητικών φορέων της Κύπρου, που επιτρέπει τη συμμετοχή και τη συνηγορία της κοινωνίας των πολιτών, η λειτουργία του ΠΣΕ ανατίθεται με τη διαδικασία των προσφορών σε ενδιαφερόμενους φορείς. Το 2008 η λειτουργία του ΠΣΕ Κύπρου ανατέθηκε στην Αναπτυξιακή Εταιρεία Επαρχίας Λάρνακας και συγχρηματοδοτείται ετησίως από το κράτος και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μέσω ενός συντονισμένου προγράμματος πληροφόρησης (δημοσιότητα, εργαστήρια), το Γραφείο αυτό ενθαρρύνει ενεργά τη συμμετοχή πολιτιστικών φορέων από την Κύπρο στις κοινοτικές πολιτιστικές δράσεις, συμβάλλει στην εξεύρεση ξένων εταίρων και παρέχει βοήθεια σε σχέση με τη διαμόρφωση και υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής, αφού πρόκειται για ένα Ανταγωνιστικό Πρόγραμμα. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού εξακολουθεί να διατηρεί πρόνοιες για τη στήριξη κυπριακών πολιτιστικών φορέων των οποίων οι προτάσεις-projects επιλέγονται για να συγχρηματοδοτηθούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και συνεχίζει να μετέχει, μέσω των Πολιτιστικών Υπηρεσιών, στην επιτροπή (εθνικών αντιπροσώπων) διαχείρισης του προγράμματος.

1.13.2 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «Η ΕΥΡΩΠΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ»

Συμμετοχή στο Πρόγραμμα «Η Ευρώπη για τους Πολίτες»: Από το 2007 λειτουργεί στην Κύπρο, όπως και σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες, η Δομή Επικοινωνίας των Πολιτών (Citizens' Communication Structure) που αποτελεί το εθνικό σημείο επαφής με στόχο την τοπική προώθηση του Προγράμματος. Η λειτουργία της ΔΕΠ είχε ανατεθεί μέχρι το τέλος του 2008 στο «Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Φόρουμ Κύπρου». Κατά το 2009 οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες προκήρυξαν διαγωνισμό για την επιλογή αναδόχου που θα παρέχει υπηρεσίες λειτουργίας του Κυπριακού Σημείου Πληροφόρησης για το εν λόγω Πρόγραμμα. Η σχετική σύμβαση υπογράφηκε το Νοέμβριο του 2009. Η διάρκεια της σύμβασης είναι μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2011.

Το ανταγωνιστικό αυτό πρόγραμμα έχει ως στόχο την προώθηση της Ευρωπαϊκής «πολιτότητας»: να φέρει την Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της και να τους δώσει τη δυνατότητα να συμμετέχουν στην οικοδόμησή της. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε τοπικές αρχές και οργανισμούς, δυναμικά εμπειρογνομώνων (think tanks), ομάδες πολιτών, μη κυβερνητικούς οργανισμούς, συνδικαλιστικές οργανώσεις, εκπαιδευτικά ιδρύματα, οργανώσεις εθελοντών, ερασιτεχνικά αθλητικά σωματεία και δέχεται σχετικές προτάσεις-projects για συγχρηματοδότηση.

1.13.3 «ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΑΤΖΕΝΤΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΣΕ ΕΝΑ ΚΟΣΜΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ»

Την υιοθέτηση της Ατζέντας για τον Πολιτισμό ακολούθησαν τα Συμπεράσματα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κρατών μελών που συνεδρίασαν στο πλαίσιο του Συμβουλίου, σχετικά με το πρόγραμμα εργασιών στον πολιτιστικό τομέα 2008-2010. Στο πλαίσιο αυτού του Προγράμματος η Κύπρος, μέσω των Πολιτιστικών Υπηρεσιών, συμμετέχει στις δραστηριότητες τεσσάρων ομάδων εργασίας με τα ακόλουθα θέματα:

- α) Κινητικότητα Συλλογών
- β) Κινητικότητα καλλιτεχνών και άλλων επαγγελματιών του τομέα του Πολιτισμού
- γ) Μεγιστοποίηση των δυνατοτήτων των δημιουργικών και πολιτιστικών βιομηχανιών, ιδιαίτερα των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων
- δ) Κοινές δράσεις σχετικά με την εκπαίδευση, ιδιαίτερα την εκπαίδευση στις τέχνες.

1.14 ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1.14.1 ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ (ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ, ΛΕΣΧΩΝ, ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ)

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες ενισχύουν με έκτακτη επιχορήγηση τις εκδηλώσεις των πνευματικών και καλλιτεχνικών φορέων της Κύπρου με στόχο την κάλυψη μέρους των δαπανών τις οποίες αυτοί έχουν να αντιμετωπίσουν για τη διοργάνωση των εκδηλώσεών τους. Έκτακτες επιχορηγήσεις παρέχονται μόνο για συγκεκριμένες εκδηλώσεις με συγκεκριμένο προϋπολογισμό δαπανών.

1.14.2 ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

Στις Πολιτιστικές Υπηρεσίες λειτουργούν διάφορες συμβουλευτικές επιτροπές, οι οποίες στελεχώνονται με λειτουργούς του Τμήματος και παράγοντες της πολιτιστικής ζωής του τόπου.

Λειτουργοί του Τμήματος συμμετέχουν, επίσης, σε διάφορες επιτροπές οι οποίες αφορούν συλλογικές πολιτιστικές διοργανώσεις, θέματα κινηματογράφου, μουσεία, τη θεσμοποίηση μηχανισμού για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς κ.ά.

1.15 ΑΛΛΟΙ ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

1.15.1 ΜΕΓΑΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Με βάση απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, προωθείται η δημιουργία Μεγάρου Πολιτισμού, το οποίο θα στεγάσει το Κέντρο Μουσικής. Το 2005 είχε εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο (απόφαση με αριθμό 62.311 και ημερομηνία 6 Ιουλίου 2005) η ιδρυτική πράξη και το καταστατικό του Ιδρύματος Πολιτισμού Κύπρου. Ήδη το Διοικητικό Συμβούλιο έχει αρχίσει την υλοποίηση των στόχων και σκοπών του, έχει προκηρύξει (Οκτώβριος 2006) διεθνή διαγωνισμό για το σχεδιασμό του Μεγάρου Πολιτισμού και έχει αναθέσει την υλοποίηση του έργου. Το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι το 2012.

1.15.2 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

Στα πλαίσια της ενίσχυσης των προσπαθειών που καταβάλλονται για τη δημιουργία πολιτιστικής υποδομής σε ολόκληρη την ελεύθερη Κύπρο, εφαρμόζεται από το 2001 το Σχέδιο Πολιτιστικής Υποδομής, το οποίο προβλέπει την παροχή κρατικής χορηγίας (κατόπιν έγκρισης της αρμόδιας εξ Υπουργών Επιτροπής) για την εκτέλεση έργων πολιτιστικής υποδομής σε δήμους και σε κοινότητες. Από την έναρξη της εφαρμογής του Σχεδίου μέχρι σήμερα έχει δοθεί κρατική χορηγία για την εκτέλεση πέραν των τριάντα έργων πολιτιστικής υποδομής.

1.15.3 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΥΡΙΑΣ ΠΥΛΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

Η δημιουργία της Κύριας Πύλης Πολιτιστικής Πληροφορίας ολοκληρώθηκε το Σεπτέμβριο του 2007. Μέσω της Κύριας Πύλης θα προβάλλεται στο Διαδίκτυο ο πολιτισμός της Κύπρου. Η δημιουργία της ανατέθηκε, με βάση απόφαση του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής, στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, το οποίο ολοκλήρωσε το έργο του και έχει αρχίσει η ψηφιοποίηση των αρχείων των Πολιτιστικών Υπηρεσιών.

1.15.4 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΔΡΩΝ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού ενισχύει ερευνητικά κέντρα και ιδρύματα του εξωτερικού τα οποία ασχολούνται με ελληνικά και κυπριακά θέματα. Η ίδρυση εδρών Ελληνικών σε διάφορα πανεπιστήμια στηρίζεται με την παροχή ετήσιας οικονομικής χορηγίας, βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων.

1.15.5 ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΤΙΡΙΟΥ Σ.Π.Ε.Λ.

Μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, το κτίριο ΣΠΕΛ στην Παλιά Λευκωσία θα αναδιαμορφωθεί, ώστε να λειτουργήσει ως παράρτημα της υφιστάμενης Κρατικής Πινακοθήκης Σύγχρονης Κυπριακής Τέχνης στην οδό Στασίνου. Οι διαδικασίες ανάθεσης της αρχιτεκτονικής μελέτης για αναδιαμόρφωση του χώρου έχουν προχωρήσει και οι εργασίες αναμένεται να ξεκινήσουν εντός του έτους 2010. Το κτίριο ΣΠΕΛ θα φιλοξενεί σύγχρονα έργα τέχνης από την Κρατική Συλλογή, από τη δεκαετία του '50 και εντεύθεν, συμπεριλαμβανομένων έργων που κάνουν χρήση μη-συμβατικών και νέων μέσων.

Μέσα από τις μόνιμες εκθέσεις στους δύο χώρους της Κρατικής Πινακοθήκης, επιδιώκεται μια πιο ολοκληρωμένη παρουσίαση της ιστορικής εξέλιξης της κυπριακής τέχνης από τις αρχές του 20ού αιώνα μέχρι σήμερα. Παράλληλα, στους χώρους αυτούς θα φιλοξενοούνται περιοδικές εκθέσεις από την Κύπρο και το εξωτερικό, καθώς και άλλες εκδηλώσεις γύρω από τη σύγχρονη τέχνη.

1.15.6 ΕΠΑΝΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΘΕΑΤΡΟΥ «ΠΑΛΛΑΣ»

Το Κινηματοθέατρο «Παλλάς», το οποίο αγόρασε η κυπριακή κυβέρνηση, ανακαινίσθηκε και πλέον φιλοξενεί μουσικές, κινηματογραφικές, χορευτικές και άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις. Έτσι, σε συνδυασμό με την Αίθουσα «Καστελιώτισσα», θα δημιουργηθεί ένας σημαντικός πολιτιστικός πνεύμονας κοντά στην Πράσινη Γραμμή στη Λευκωσία, ενώ παράλληλα θα λυθεί και το χρόνιο πρόβλημα της ανάγκης απόκτησης ιδιόκτητου χώρου για την πραγματοποίηση πολιτιστικών εκδηλώσεων. Το έργο που χρηματοδοτήθηκε από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ολοκληρώθηκε το Νοέμβριο του 2008 και εγκαινιάστηκε την 1η Δεκεμβρίου και η διαχείρισή του ανατέθηκε στο Δήμο Λευκωσίας.

1.16 ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΥΝΕΣΚΟ (UNESCO)

Η Κυπριακή Εθνική Επιτροπή για την ΟΥΝΕΣΚΟ λειτουργεί υπό την εποπτεία της Κυβέρνησης, η οποία ασκείται από τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού μέσω της Γενικής Διευθύντριας του Υπουργείου. Γενικός Γραμματέας της Επιτροπής είναι ο Αναπληρωτής Διευθυντής Πολιτιστικών Υπηρεσιών. Η Επιτροπή αποτελεί το ζωτικό σύνδεσμο ανάμεσα στο κράτος, την κοινωνία των πολιτών και τον Οργανισμό και ενεργεί ως συμβουλευτικό σώμα έναντι της Κυβέρνησης. Για τις οργανωτικές της ανάγκες και για την προώθηση των προγραμμάτων της, επιχορηγείται από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

Η Επιτροπή προωθεί την εφαρμογή των προγραμμάτων της ΟΥΝΕΣΚΟ στην Κύπρο σε συνεργασία με όλα τα Υπουργεία και τις Υπηρεσίες της κυβέρνησης, καθώς και με μη κυβερνητικούς οργανισμούς των οποίων οι δραστηριότητες σχετίζονται με αυτές του Οργανισμού, δηλαδή με την εκπαίδευση, τον πολιτισμό, τις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες, τις φυσικές επιστήμες και την επικοινωνία και πληροφόρηση.

Λειτουργεί ως σημείο πληροφόρησης και ενημέρωσης του κοινού για τους σκοπούς και τα προγράμματα της ΟΥΝΕΣΚΟ και διανέμει δωρεάν περιοδικά, βιβλία, αφίσες, ψηφιακό υλικό και έντυπα του εκδοτικού οίκου της ΟΥΝΕΣΚΟ που της αποστέλλονται για το σκοπό αυτό. Επίσης, διατηρεί και προάγει τις επαφές και τη συνεργασία με άλλες Εθνικές Επιτροπές κρατών-μελών της ΟΥΝΕΣΚΟ με στόχο το αμοιβαίο όφελος.

Οι δραστηριότητες της Κυπριακής Εθνικής Επιτροπής ΟΥΝΕΣΚΟ κατά το 2009 συνοψίζονται ως εξής:

1.16.1 ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΟΥΝΕΣΚΟ

Η Επιτροπή προώθησε και συντόνισε τη συμμετοχή ατόμων, ομάδων, καθώς και κυβερνητικών και μη κυβερνητικών οργανισμών, σε διαγωνισμούς και δραστηριότητες που οργάνωσε η ΟΥΝΕΣΚΟ ή άλλες Εθνικές Επιτροπές ΟΥΝΕΣΚΟ κατά το 2009, όπως:

- UNESCO-L'OREAL Co-Sponsored Fellowships for Young Women in Life Sciences: Συντονισμός υποψηφιοτήτων για τις εν λόγω υποτροφίες, που απευθύνονται αποκλειστικά σε νεαρές γυναίκες οι οποίες διεξάγουν έρευνα στους τομείς της βιολογίας, της βιοχημείας και της φυσιολογίας.
- UNESCO Index Translationum: Πρόκειται για βάση δεδομένων στο Διαδίκτυο στην οποία ο χρήστης έχει δωρεάν πρόσβαση. Ανανεώνεται ετησίως και περιέχει βιβλιογραφία με τα έργα που εκδόθηκαν στα κράτη-μέλη της ΟΥΝΕΣΚΟ και που μεταφράστηκαν σε ξένες γλώσσες. Η Κύπρος συμμετείχε μέσω της Κυπριακής Βιβλιοθήκης.
- UNESCO – Madanjeet Singh Prize for the Promotion of Tolerance and Non – Violence: Η Επιτροπή συντόνισε την υποβολή υποψηφιοτήτων της δρος Μαρίας Χατζηπαύλου, καθηγήτριας στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, για το εν λόγω βραβείο, που έχει στόχο να προωθήσει την ανεκτικότητα και τον διαπολιτισμικό διάλογο.

1.16.2 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΟΥΝΕΣΚΟ

Η Επιτροπή έχει οργανώσει βιβλιοθήκη στο Γραφείο όπου στεγάζεται, στην οποία φιλοξενοούνται εκδόσεις της ΟΥΝΕΣΚΟ, αλλά και των Υπηρεσιών που υπάγονται σε αυτή σε διάφορες γλώσσες. Η βιβλιοθήκη είναι ανοικτή για το κοινό που επιθυμεί να τη συμβουλευτεί.

1.16.3 ΕΚΔΟΣΕΙΣ

1.16.3.1 ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Η Επιτροπή εκδίδει κάθε έξι μήνες ενημερωτικό δελτίο στο οποίο παρουσιάζονται οι δραστηριότητες της ΟΥΝΕΣΚΟ σε παγκόσμιο επίπεδο, καθώς και οι εφαρμογές των προγραμμάτων του Οργανισμού στην Κύπρο. Κατά το 2009 εκδόθηκε το ακόλουθο τεύχος: Τεύχος Απριλίου 2009, Αρ. 166.

1.16.4 ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Η Επιτροπή έχει δημιουργήσει το δικό της ιστοτόπο (<http://www.unesco.org.cy>) με στόχο την άμεση και αποτελεσματική ενημέρωση του κοινού για θέματα που αφορούν στα προγράμματα και τις δραστηριότητες της Επιτροπής και της ΟΥΝΕΣΚΟ στην Κύπρο.

1.16.5 ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

1.16.5.1 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΟΔΗΓΟΥ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΟΥΝΕΣΚΟ

Η Επιτροπή παρουσίασε στις 9 Φεβρουαρίου 2009 στον εκθεσιακό χώρο «Σπηλιές» Πάρκου Ακροπόλεως, το έντυπο με τίτλο «Αρχαιολογικοί Χώροι και Μνημεία της Κύπρου στον Κατάλογο της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς». Το έντυπο έχει εκδοθεί στην ελληνική, αγγλική, γαλλική και γερμανική γλώσσα και διανέμεται δωρεάν στο πλαίσιο μιας εκστρατείας γνωριμίας του κοινού με τον πολιτισμό και την ιστορία της Κύπρου.

1.16.5.2 ΕΚΘΕΣΗ ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑΣ

Το 2009 ανακηρύχτηκε από την ΟΥΝΕΣΚΟ ως Παγκόσμιο Έτος Αστρονομίας. Σε αυτό το πλαίσιο, η Κυπριακή Εθνική Επιτροπή ΟΥΝΕΣΚΟ σε συνεργασία με το «Πλανητάριο Βέγας» συμμετείχε στην 34η Κρατική Έκθεση Κύπρου, μεταξύ 22 και 31 Μαΐου 2009. Σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο, το κοινό ενημερώθηκε για την επιστήμη της αστρονομίας και τη σημασία της μέσα από ειδικές εκθέσεις φωτογραφίας, παρουσιάσεις εργαλείων αστρονομίας και διανομή ενημερωτικού υλικού.

1.16.5.3 ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΠΑΡΑΜΥΘΙΟΥ

Η Επιτροπή, σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, προκήρυξε Διαγωνισμό Συγγραφής και Εικονογράφησης Παιδικού Παραμυθιού, με θέμα την Ισότητα των Δύο Φύλων. Ο διαγωνισμός απευθυνόταν σε τρεις κατηγορίες: μαθητές δημοτικής εκπαίδευσης, μαθητές μέσης / τεχνικής εκπαίδευσης και νέους συγγραφείς 18 – 35 ετών. Η Κριτική Επιτροπή απαρτιζόταν από εκπροσώπους της Επιτροπής ΟΥΝΕΣΚΟ και του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, όπως και ειδικούς ψυχολόγους, κοινωνιολόγους, συγγραφείς και ακαδημαϊκούς. Σε κάθε κατηγορία δόθηκαν τρία βραβεία (Α', Β' και Γ'). Το παραμύθι που έλαβε το Α' βραβείο σε κάθε κατηγορία θα εκδοθεί με φροντίδα της Επιτροπής στην ελληνική και αγγλική γλώσσα.

1.16.6 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Η Επιτροπή εκπροσωπεί την Κύπρο σε διεθνή συνέδρια και διασκέψεις που διοργανώνει η ΟΥΝΕΣΚΟ και άλλες Εθνικές Επιτροπές στο εξωτερικό.

1.16.6.1 ΑΤΥΠΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΕΘΝΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΟΥΝΕΣΚΟ ΕΥΡΩΠΗΣ

Η Κυπριακή Εθνική Επιτροπή ΟΥΝΕΣΚΟ συμμετείχε στην πιο πάνω συνάντηση που διοργανώθηκε από την Εθνική Επιτροπή ΟΥΝΕΣΚΟ Ηνωμένου Βασιλείου, στο Κέιμπριτζ μεταξύ 4 και 6 Ιουλίου 2009. Στη συνάντηση συμμετείχαν εκπρόσωποι 20 περίπου Επι-

τροπιών. Κύριο θέμα συζήτησης ήταν η διοργάνωση της επόμενης Διαβούλευσης του Γενικού Διευθυντή της ΟΥΝΕΣΚΟ με τις Εθνικές Επιτροπές Ευρώπης-Βορείου Αμερικής που πρόκειται να πραγματοποιηθεί τον Ιούνιο 2010 στο Λονδίνο. Επιπλέον, ανταλλάχθηκαν απόψεις μεταξύ των Εθνικών Επιτροπών τόσο για θέματα που αφορούν στις δραστηριότητες και τον τρόπο λειτουργίας τους όσο και για τις προτεραιότητες που έχει θέσει ο Οργανισμός για την πενταετία 2009 – 2013 και για το πρόγραμμα της διετίας 2010-2011.

1.16.6.2 35η ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΟΥΝΕΣΚΟ

Η Επιτροπή οργάνωσε και συντόνισε τη συμμετοχή της Κύπρου στην 35η Γενική Διάσκεψη της ΟΥΝΕΣΚΟ στην έδρα του Οργανισμού, στο Παρίσι, τον Οκτώβριο του 2009. Πρόκειται για το ανώτατο σώμα λήψης αποφάσεων του Οργανισμού που συνέρχεται κάθε διετία και σε αυτό συμμετέχουν Αντιπροσωπείες των κρατών-μελών με επικεφαλή τον Υπουργό κάθε κράτους-μέλους, αρμόδιο για θέματα ΟΥΝΕΣΚΟ.

1.16.6.3 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΪΛΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

Η Κυπριακή Εθνική Επιτροπή ΟΥΝΕΣΚΟ συμμετείχε στο ετήσιο Περιφερειακό Σεμινάριο για την Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά στις χώρες της Νοτιοανατολικής Μεσογείου που διοργάνωσε το Υπουργείο Πολιτισμού της Κροατίας σε συνεργασία με το Γραφείο ΟΥΝΕΣΚΟ της Βενετίας, τον Απρίλιο του 2009.

2. ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

2.1 ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

Το Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών (Κ.Ε.Ε.) ιδρύθηκε από την Ελληνική Κοινοτική Συνέλευση (Ε.Κ.Σ.) (Νόμος 9 του 1964). Μετά από τη διάλυση της Ε.Κ.Σ., το Κ.Ε.Ε. λειτουργεί ως Τμήμα του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού (Νόμος 62 του 1966).

Σκοποί και Στόχοι

- Η διεξαγωγή της κυπριολογικής έρευνας από Κύπριους και ξένους επιστήμονες σε συστηματική βάση. Στο Κ.Ε.Ε. εκπονούνται ερευνητικά προγράμματα που σχετίζονται με τους βασικότερους τομείς της Κυπριολογίας, δηλαδή την Ιστορία, Λαογραφία, Γλώσσα, Λογοτεχνία, Εθνογραφία και Κοινωνία της Κύπρου μέσα σε ένα ευρύτερο ιστορικό και γεωγραφικό πλαίσιο.
- Η οργάνωση, ανάληψη και διεξαγωγή επιστημονικής έρευνας σε οποιοδήποτε άλλο κλάδο απαιτηθεί από τις εκάστοτε ανάγκες του τόπου.
- Η δημοσίευση και διάδοση των πορισμάτων των ερευνών που διεξάγονται.
- Η προαγωγή της επιστημονικής εργασίας στην Κύπρο και της επιστημονικής συνεργασίας με άλλες χώρες.

Μέσα

Οι πιο πάνω σκοποί επιδιώκονται με τα εξής μέσα:

- Με την αξιοποίηση του μόνιμου επιστημονικού προσωπικού του, των αποσπασμένων καθηγητών, καθώς και των εξωτερικών συνεργατών.
- Με την οργάνωση και συγκρότηση επιστημονικών αρχείων και εξειδικευμένης κυπριολογικής βιβλιοθήκης. Στο Κ.Ε.Ε. έχει ήδη συγκροτηθεί Ιστορικό Αρχείο, Λαογραφικό Αρχείο, Αρχείο Προφορικής Παράδοσης και Αρχείο Παλαιών Πολεμιστών.
- Με την οργάνωση επιστημονικών ερευνητικών αποστολών στο εσωτερικό και στο εξωτερικό.
- Με την οργάνωση επιστημονικών συνεδρίων στην Κύπρο ή με τη συμμετοχή εκπροσώπων του σε διεθνή επιστημονικά συνέδρια.
- Με την προώθηση ικανών Κυπρίων επιστημόνων-ερευνητών και την καθοδήγηση και το συντονισμό της επιστημονικής τους εργασίας.

2.2 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Τα ερευνητικά προγράμματα του Κ.Ε.Ε. είναι βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα και ανατίθενται στο τακτικό ερευνητικό του προσωπικό. Επίσης, μακροπρόθεσμα προγράμματα μπορούν να ανατεθούν και σε εξωτερικούς συνεργάτες.

Τα πορίσματα των βραχυπρόθεσμων ερευνητικών προγραμμάτων δημοσιεύονται στην Επετηρίδα του Κ.Ε.Ε., ενώ των μακροπρόθεσμων δημοσιεύονται αυτοτελώς σε μια από τις εξής σειρές:

- Πηγές και Μελέτες της Κυπριακής Ιστορίας

- Δημοσιεύματα του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών.

Σήμερα βρίσκονται σε εξέλιξη 27 ερευνητικά προγράμματα και, σε συνεργασία με το Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας, δύο διδακτορικές διατριβές.

2.3 ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Οι εκδόσεις του Κ.Ε.Ε. δημοσιεύονται στις προαναφερθείσες σειρές, στην ελληνική γλώσσα και στις επικρατέστερες ευρωπαϊκές γλώσσες (αγγλική, γαλλική, γερμανική, ιταλική και ισπανική), περιλαμβάνουν δε ένα ευρύ φάσμα επιστημονικών πραγματειών, όπως την Επετηρίδα του Κ.Ε.Ε., επιστημονικές μονογραφίες, μεταφράσεις και εκδόσεις εγγράφων και ιστορικών πηγών και εκδόσεις πρακτικών επιστημονικών συμποσίων. Μέχρι στιγμής έχουν εκδοθεί συνολικά 112 επιστημονικά βιβλία, 33 Επετηρίδες και ένας ψηφιακός δίσκος.

Το 2009 εκδόθηκαν τα πιο κάτω έργα

- Anna Pouradier Duteil – Loïzidou, *Consulat de France à Larnaca. Documents inédits pour servir à l'histoire de Chypre, tome VI (1709-1710)*.
- Peter W. Edbury, *Philip of Novara: Le Livre de Forme de Plait*.
- Michael Metcalf, *Byzantine Cyprus (491-1191)*.
- Efrosyni Rizopoulou – Egoumenidou, *Tanning in Cyprus from the 16th to the 20th century. From traditional tanneries to modern industries*.
- Καλλιόπη Πρωτοπαπά, *Έθιμα της Γέννησης στην Παραδοσιακή Κοινωνία της Κύπρου*.

2.4 ΑΡΧΕΙΑ

Στο Κ.Ε.Ε. έχουν συσταθεί και συγκροτηθεί για σκοπούς έρευνας, διάσωσης και συντήρησης πρωτογενούς κυπριολογικού υλικού Αρχεία, το υλικό των οποίων συγκεντρώνεται κατά τρόπο υποδειγματικό και επιστημονικό από οργανωμένες αποστολές στο εσωτερικό, από αγορές ή δωρεές και από αποστολές σε Αρχεία, Πανεπιστήμια και Βιβλιοθήκες του εξωτερικού. Το Κ.Ε.Ε. σε συνεργασία με τη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κύπρου μετέτρεψε το σύνολο του αρχειακού υλικού σε ηλεκτρονική (electronic library) και ψηφιακή βιβλιοθήκη (digital library).

2.4.1 ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ (Ι.Α.)

Το Ιστορικό Αρχείο του Κ.Ε.Ε. συγκροτήθηκε από τα πρώτα χρόνια της ίδρυσης του Κ.Ε.Ε. το 1965. Σε αυτό απόκεινται έγγραφα για τη μεσαιωνική και οθωμανική περίοδο της ιστορίας της Κύπρου, προερχόμενα από σημαντικά αρχεία του εξωτερικού, όπως είναι η Μαρκανθή Βιβλιοθήκη, το Αρχείο του Βατικανού, το Βρετανικό Μουσείο, η Εθνική Βιβλιοθήκη του Παρισιού και η βιβλιοθήκη του Γαλλικού Υπουργείου Εξωτερικών. Σε ό,τι αφορά στη νεότερη περίοδο της ιστορίας της Κύπρου το Ι.Α. περιλαμβάνει έγγραφα από τα κρατικά αρχεία της Βρετανίας, των ΗΠΑ και της Ελλάδας. Το σπάνιο και πολύ σημαντικό υλικό που διαθέτει το Ιστορικό Αρχείο αποκτήθηκε είτε με αγορές, είτε με δωρεές. Το αρχείο περιέχει, επίσης, διάφορα έγγραφα και χειρόγραφα από την Κύπρο, όπως εκκλησιαστικοί κώδικες, κατάστιχα εμπόρων, μουσικά βιβλία, προικοσύμφωνα, φωτογραφικό υλικό και σημειώσεις που αναφέρονται στην ιστορία, στους θεσμούς και

στις ιστορικές προσωπικότητες της Κύπρου. Επίσης, το Ιστορικό Αρχείο του Κ.Ε.Ε. περιλαμβάνει φωτοτυπίες από Αρχεία διαφόρων κυπριακών οικογενειών και φωτοτυπίες του Αρχείου του Γιάννη Λεύκη, καθώς και το Αρχείο της Αναστασίας και του Ξενοφώντα Κουμπαρίδη. Στο Ιστορικό Αρχείο υπάρχει, επίσης, υλικό με μικροταινίες και φωτοτυπίες κυπριακών χειρογράφων από βιβλιοθήκες του εξωτερικού.

2.4.2 ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ (Λ.Α.)

Αφετηρία για τη συγκρότηση του Λαογραφικού Αρχείου αποτέλεσε αποστολή στην Κύπρο της Ακαδημίας Αθηνών (1960). Η αποστολή αυτή έτυχε βοήθειας από το Ελληνικό Γραφείο Παιδείας της Κύπρου. Όταν ιδρύθηκε το Κ.Ε.Ε., το 1962, ανάμεσα στους σκοπούς του έθεσε και τη συλλογή και την καταγραφή του γλωσσικού και λαογραφικού υλικού της Κύπρου. Για το σκοπό αυτό αναλήφθηκαν αποστολές σε διάφορα χωριά της Κύπρου από ερευνητές του Κέντρου. Το υλικό που συγκεντρώθηκε καταγράφηκε σε μαγνητοταινίες παλαιού τύπου. Μεγάλο μέρος του είναι μεταγραμμένο από τις μαγνητοταινίες σε χειρόγραφη μορφή. Επίσης, στο Λαογραφικό Αρχείο είναι κατατεθειμένα χειρόγραφα Λαογραφικού περιεχομένου που έχουν παραχωρηθεί στο Κ.Ε.Ε. από ιδιώτες.

2.4.3 ΑΡΧΕΙΟ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ (Α.Π.Π.)

Στο Α.Π.Π. έχουν συγκεντρωθεί με συστηματική επιστημονική έρευνα στοιχεία της ιστορίας και του πολιτισμού, κυρίως, των κατεχομένων περιοχών της Κύπρου, αλλά και αρκετών κοινοτήτων από τις ελεύθερες περιοχές. Έχει συγκροτηθεί στο διάστημα 1990-1998 και περιλαμβάνει πλούσιο προφορικό υλικό σε θέματα τοπογραφίας, ιστορίας, κοινωνικής, οικονομικής, πνευματικής και πολιτιστικής ζωής. Από την 1η Σεπτεμβρίου 2002 συνεχίζονται οι ερευνητικές αποστολές στις ελεύθερες περιοχές της Κύπρου (αγροτικές και αστικές), όπου ηχογραφούνται με συνεντεύξεις στοιχεία της παραδοσιακής ζωής με σκοπό την ολοκλήρωση του Αρχείου Προφορικής Παράδοσης. Συνεχίστηκε κατά το 2009 η μίσθωση υπηρεσιών πέντε συνεργατών για τη διενέργεια συνεντεύξεων σε πόλεις και χωριά της Κύπρου με σκοπό την ολοκλήρωση του Αρχείου Προφορικής Παράδοσης. Από τις ερευνητικές αποστολές που πραγματοποιήθηκαν στις ελεύθερες αγροτικές και αστικές περιοχές καταγράφηκε ηχητικό υλικό με στοιχεία από την παραδοσιακή ζωή της Κύπρου. Αποθησαυρίστηκε, επίσης, έντυπο και φωτογραφικό υλικό για την προφορική παράδοση του τόπου και την προσωπογραφία των πληροφορητών.

2.4.4 ΑΡΧΕΙΟ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ (Α.ΠΑΛ.ΠΟΛ.)

Η έρευνα για τον καταρτισμό του Αρχείου άρχισε τον Οκτώβρη του 1990 σε συνεργασία με τον Παγκύπριο Σύνδεσμο Πολεμιστών του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου και τον Παγκύπριο Ελληνικό Σύνδεσμο Εθελοντών Πολεμιστών. Η καταγραφή των αναμνήσεων έγινε σε μαγνητοταινίες και παράλληλα συγκεντρώθηκε αξιόλογο έγγραφο υλικό, που φωτίζει τη συμμετοχή των Κυπρίων στις πολεμικές περιπέτειες του 20ού αιώνα. Συναφώς το Κ.Ε.Ε. βοηθά στην ετοιμασία ντοκουμαντέρ για τη συμμετοχή της Κύπρου στο Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

2.5 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Στο Κ.Ε.Ε. από τον καιρό της ίδρυσής του (1962), άρχισε να συγκροτείται συστηματικά Βιβλιοθήκη στα αντικείμενα της Γλώσσας, της Λαογραφίας, της Εθνογραφίας, της Λογοτεχνίας, της Ιστορίας και του Πολιτισμού. Σε αυτήν περιλαμβάνονται βιβλία που αναφέρονται στην Κυπριολογία (πηγές της Κυπριακής ιστορίας) και την ιστορία (αρχαία,

μεσαιωνική, βυζαντινή, νεότερη της Ελλάδας, Κύπρου και άλλων χωρών), βιβλία γλωσσολογικά, λαογραφικά, αρχαιολογικά, λογοτεχνικά, φιλολογικά, κοινωνιολογικά, θρησκευτικά, λεξικά, περιοδικές εκδόσεις, εφημερίδες (ελληνικές και ξένες), βιβλία αναφοράς, παλαιές εφημερίδες, εκδόσεις για τις κατεχόμενες πολιτείες και χωριά της Κύπρου και όλες τις εκδόσεις του Κ.Ε.Ε. (Εφημερίδες και μονογραφίες). Με τη μετακόμιση του ΚΕΕ σε νέο και πιο άνετο κτίριο προγραμματίζεται και η πιο αποτελεσματική λειτουργία της βιβλιοθήκης.

2.6 ΔΙΑΦΟΡΑ

Στο Κ.Ε.Ε. έχει ανατεθεί η εποπτεία της υλοποίησης της Σύμβασης της ΟΥΝΕΣΚΟ για την άυλη πολιτιστική κληρονομιά. Το Κ.Ε.Ε. εκπονεί σχετικό ευρετήριο και μετέχει με λειτουργούς του σε συναφή διεθνή συνέδρια. Κατά το 2009 το Κ.Ε.Ε. εκπροσώπησε την Κυπριακή Δημοκρατία σε συνέδρια στο Σεράγεβο και στο Άμπου Ντάπι. Στο τελευταίο συνέδριο το Κ.Ε.Ε. διασφάλισε τη ένταξη της τέχνης του λευκαρίτικου κεντήματος στον αντιπροσωπευτικό κατάλογο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

Επίσης, το Κ.Ε.Ε. συγκροτεί αρχείο σχετικά με τους πολιτιστικούς και ιστορικούς θησαυρούς που αφορούν στην Κύπρο και φυλάσσονται σε αρχεία και μουσεία της Βενετίας.

3. ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΥΠΡΟΥ

Ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου άρχισε το δημιουργικό ταξίδι του το 1971 με στόχο την προαγωγή της θεατρικής τέχνης.

Ως **Κρατικό Θέατρο** προσφέρει στο κοινό θεατρικές παραστάσεις μέσα από τέσσερις σκηνές:

- Η Κεντρική Σκηνή ανεβάζει μεγάλες παραγωγές κλασικού, σύγχρονου ρεπερτορίου και αρχαίου δράματος
- Η Νέα Σκηνή δίνει στο κοινό την επιλογή ολιγοπρόσωπων έργων, σε πιο μικρό και ατμοσφαιρικό χώρο, φέρνοντας τη δράση πιο κοντά στο θεατή, με επίκεντρο το παγκόσμιο σύγχρονο ρεπερτόριο με κοινωνικούς προβληματισμούς
- Η Παιδική Σκηνή στοχεύει στο ευαίσθητο παιδικό κοινό και δίνει παραστάσεις σε όλη την Κύπρο, σε σχολεία και κοινότητες με δύσκολη πρόσβαση των παιδιών στο θέατρο
- Η Πειραματική Σκηνή έχει στόχο την έρευνα και τις σύγχρονες αναζητήσεις του θεάτρου τόσο στην Κύπρο, όσο και διεθνώς.

Με περιοδείες σε αστικά και αγροτικά κέντρα και με τακτικές παραστάσεις, ο ΘΟΚ καθιερώθηκε στη συνείδηση του Κυπρίου ως ένας Οργανισμός δημιουργικός, παραγωγικός, με κύρος, ο οποίος κέρδισε την εμπιστοσύνη ανθρώπων του θεάτρου από την Ελλάδα και άλλες χώρες του εξωτερικού, που κατά καιρούς συνεργάζονται με το θέατρο της Κύπρου. Όλα αυτά συμβάλλουν στη θετικότερη ανταπόκριση του κοινού και στην εδραίωση του Οργανισμού ως ένα θεατρικό σχήμα με διεθνή εμβέλεια.

Μια αναδρομή στο έργο του ΘΟΚ κατά τα τριάντα οκτώ χρόνια λειτουργίας του θα εντυπωσίαζε και τους πλέον διστακτικούς ή και «αδιάφορους» για το θέατρο θεατές: Υψηλό επίπεδο παραστάσεων, ανάδειξη σημαντικών καλλιτεχνικών δυνάμεων του τόπου – ηθοποιών, σκηνοθετών, συνθετών, σκηνογράφων-ενδυματολόγων, χορογράφων. Η Σκηνή του ΘΟΚ ταξίδεψε σε τέσσερις ηπείρους και έγινε δεκτή ως μια θεατρική μονάδα με άποψη και ποιότητα, που συμβάλλει τόσο στην πλούσια ελληνική θεατρική κληρονομιά, όσο και στη γεφύρωση των πολιτισμών. Στον τομέα αυτό ο Οργανισμός μπόρεσε να καθιερωθεί και να δώσει παραστάσεις που τίμησαν το θέατρο και την Κύπρο.

Ο Αναπτυξιακός Τομέας ήρθε να προστεθεί στις δραστηριότητες του ΘΟΚ οκτώ χρόνια μετά την ίδρυση του Οργανισμού, το 1979.

Σήμερα οι αναπτυξιακές δραστηριότητές του περιλαμβάνουν:

- Επιχορήγηση και στήριξη της θεατρικής δημιουργίας • ανέγερση, ανακαίνιση και συντήρηση θεατρικών χώρων • χρηματοδότηση ad hoc θεατρικών παραστάσεων • διοργάνωση σεμιναρίων, διαλέξεων και άλλων εκδηλώσεων για το θέατρο • θέατρο στα σχολεία • ερασιτεχνικό θέατρο • θέατρο στις παροικίες του εξωτερικού • θεατρικούς διαγωνισμούς συγγραφής και στήριξη της κυπριακής θεατρικής γραφής • συνεργασίες με οργανισμούς εκτός Κύπρου (Υπουργεία Ελλάδος, θεατρικούς οργανισμούς εξωτερικού, χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης κ.λ.π.) • Ίδρυση και προώθηση λειτουργίας του Κυπριακού Μουσείου Θεάτρου • Οικονομική στήριξη οργανωμένων συνόλων (π.χ. Κυπριακό Κέντρο Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου, Ένωση Ηθοποιών Κύπρου, Εταιρεία Θεατρικών Συγγραφέων, κ.λ.π.) • Δικτύωση και παροχή πληροφοριών σε σχέση με το θέατρο.

Σήμερα ο ΘΟΚ αποτελεί αναμφίβολα έναν από τους σημαντικότερους πολιτιστικούς φορείς της Κύπρου και τον πυρήνα του θεατρικού γίνεσθαι του τόπου, με διεθνή καλλιτεχνική παρουσία αξιώσεων και με ευρεία δραστηριότητα στον τομέα της ανάπτυξης

3.1 ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2008 - 2009

Ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου συνέχισε με επιτυχία τις παραγωγές του με τις 4 σκηνές που διαθέτει (Κεντρική, Νέα, Πειραματική, Παιδική). Οι παράγοντες τη χρονιά αυτή ήταν συνολικά 10 και το ρεπερτόριο απευθυνόταν σε όλα τα στρώματα και τις ηλικίες του κυπριακού λαού.

Ο ΘΟΚ ΣΤΗΝ ΕΠΙΔΑΥΡΟ

Η τριακοστή όγδοη θεατρική περίοδος του ΘΟΚ ολοκληρώθηκε με τις «Νεφέλες» του Αριστοφάνη στην Επίδαυρο που παρουσιάστηκε σε σκηνοθεσία Βαρνάβα Κυριαζή, αφήνοντας διθυραμβικές κριτικές και εντυπώσεις.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΑΛΛΑ ΘΕΑΤΡΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Μια νέα εποχή άνοιξε ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου με Θέατρα του εξωτερικού, υπογράφοντας σημαντικά πρωτόκολλα συνεργασίας που στόχο έχουν τη θεσμοθέτηση ενός ουσιαστικού διαλόγου γύρω από το θέατρο με την ανταλλαγή παραστάσεων, συντελεστών, συμπαραγωγών, συμποσίων, συνεδρίων, κ.ά.

Συγκεκριμένα, ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου υπέγραψε πρωτόκολλα συνεργασίας με το Εθνικό Θέατρο της Ελλάδος, το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος, το Εθνικό Θέατρο της Ρουμανίας και το Κρατικό Θέατρο της Πολωνίας.

ΜΑΡΤΗΣ ΘΕΑΤΡΟΥ

Με αφορμή την Παγκόσμια μέρα Θεάτρου ο ΘΟΚ παρουσίασε στο κοινό την παραγωγή «Ιγκόγκνιτο», ένα μιούζικαλ τσέπης με αγαπημένα τραγούδια σπουδαίων συνθετών. Η παραγωγή έδωσε δύο παραστάσεις και στην Πειραματική Σκηνή του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος στη Θεσσαλονίκη.

ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ

- α. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου και μέσα στα πλαίσια της επιμόρφωσης του Καλλιτεχνικού Προσωπικού, ο Οργανισμός καλύπτει όλα τα έξοδα ενός ηθοποιού κάθε χρόνο για να παρακολουθεί παραστάσεις σε Φεστιβάλ Θεάτρου της Ευρώπης με στόχο την ενημέρωσή του γύρω από το Θέατρο.
- β. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου επιτρέπει στους ηθοποιούς του να σκηνοθετούν παραγωγές του Οργανισμού με στόχο την ανάδειξη νέων σκηνοθετών.
- γ. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου θα παραχωρεί την Πειραματική Σκηνή του στους ηθοποιούς του που θα ήθελαν να δημιουργήσουν, ανεξάρτητα από τις υποχρεώσεις τους στον Οργανισμό.

ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Οι εργασίες κατασκευής του Κρατικού Θεάτρου συνεχίζονται κανονικά και το έργο θα παραδοθεί, με βάση τη συμφωνία, το Μάρτιο του 2011.

Ο θεμέλιος λίθος του κτιρίου κατατέθηκε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Δημήτρη Χριστόφια στις 26 Ιανουαρίου 2009.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΘΕΑΤΡΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ ΜΕ ΤΑ ΚΥΠΡΙΑΚΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

Με πρωτοβουλία του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου και σε συνεργασία με όλα τα Πανεπιστήμια της Κύπρου συμφωνήθηκε από κοινού, τόσο σε επίπεδο των Πρυτάνεων, όσο και των Φοιτητικών Παρατάξεων, να ξεκινήσει μια προσπάθεια με στόχο την προσέλευση των Φοιτητών στο Θέατρο.

Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

- α. Σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου παραχωρεί δωρεάν κάθε χρόνο 10.000 εισιτήρια εισόδου σε όλες τις σκηνές του Οργανισμού στις Πολύτεκνες Οικογένειες και στις Πενταμελείς Οικογένειες, αξίας €120.000.
- β. Κάθε χρόνο ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου πραγματοποιεί αιμοδοσία με τη συμμετοχή του Τεχνικού, Διοικητικού και Καλλιτεχνικού Προσωπικού, καθώς επίσης του, Διοικητικού Συμβουλίου και της Καλλιτεχνικής Επιτροπής.
- γ. Μέσα στα πλαίσια της κοινωνικής προσφοράς του ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου τα τελευταία χρόνια στήριξε οικονομικά πραγματοποιώντας εράνους και παραχωρώντας έσοδα παραστάσεων: 1. Τους πυροπαθείς της Ελλάδας. 2. Τα παιδιά της Γάζας. 3. Τα παιδιά με ειδικές ανάγκες (μέσω Ραδιομαραθώνιου). 4. Το θέατρο Σκάλα (μετά την καταστροφή του από πυρκαγιά). 5. Το θέατρο Ανεμώννα (μετά την καταστροφή του από τον ανεμοστρόβιλο).

Η προφορά αυτή του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου είναι ανεξάρτητη από τις χορηγίες που δίνονται κάθε χρόνο στα θέατρα.

ΒΡΑΒΕΙΑ ΘΕΑΤΡΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Από το 2001 απονέμονται ανά διετία τα Βραβεία Θεάτρου ΘΟΚ που τιμούν καλλιτέχνες που ξεχώρισαν με την εργασία τους σε θεατρικές παραγωγές στην Κύπρο σε τομείς της Τέχνης του Θεάτρου: υποκριτική, σκηνοθεσία, σκηνογραφία κ.λ.π., καθώς και για συνολική προσφορά καλλιτέχνη στο θέατρο. Η τελετή βραβείων θεάτρου ΘΟΚ για τις θεατρικές περιόδους 2007-2008 και 2008-2009 θα πραγματοποιηθεί στο Δημοτικό Θέατρο Λατσιών στις 18 Ιανουαρίου 2010 με Αθλοθέτη τον Οργανισμό Χρηματοδότησης Στέγης.

3.2 ΘΕΑΤΡΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

Ο ΘΟΚ, όπως φαίνεται αναλυτικά στους πίνακες, έχει επιχορηγήσει αριθμό επαγγελματικών θεατρικών σχημάτων μέσα από τα τρία σχέδια επιχορηγήσεων θεατρικής δημιουργίας, τα οποία καλύπτουν ad hoc παραστάσεις, αλλά και θιάσους με μακρόχρονη λειτουργία σε ετήσια βάση. Μέσα από τα σχέδια επιχορηγήσεων δίνεται η ευκαιρία για στήριξη σε νέες θεατρικές ομάδες, αλλά και σε σχήματα που εδραιώθηκαν στο χώρο του θεάτρου. Πέραν των επιχορηγήσεων των θεατρικών σχημάτων, ο ΘΟΚ στήριξε οικονομικά οργανισμούς όπως είναι το Διεθνές Ινστιτούτο Θεάτρου, η Ένωση Ηθοποιών Κύπρου, η Ένωση Θεατρικών Συγγραφέων και το Κυπριακό Κέντρο Σκηνογράφων, Αρχιτεκτόνων και Τεχνικών Θεάτρου.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου σε συνεργασία με το Τεχνικό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) έχουν καταθέσει από κοινού μελέτη για τη δημιουργία Δραματικής Σχολής Πανεπιστημιακού Επιπέδου. Η Δραματική Σχολή θα ενταχθεί στη Σχολή Καλών Τεχνών και υπολογίζεται να λειτουργήσει το 2011.

ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

Ο ΘΟΚ στηρίζει το Ερασιτεχνικό Θέατρο, κυρίως, μέσα από τη διοργάνωση ετήσιου Παγκύπριου Φεστιβάλ, το οποίο δίνει την ευκαιρία στα ερασιτεχνικά σχήματα που δραστηριοποιούνται σε όλη την Κύπρο να παρουσιάσουν τη δουλειά τους και να επιχορηγηθούν για τις παραστάσεις τους.

Με τη συμμετοχή 26 θεατρικών σχημάτων απ' όλη την Κύπρο πραγματοποιήθηκε το

21ο Παγκύπριο Φεστιβάλ Ερασιτεχνικού Θεάτρου, τον Οκτώβριο έως το Νοέμβριο του 2008.

Το 22ο Παγκύπριο Φεστιβάλ Ερασιτεχνικού Θεάτρου έγινε το Νοέμβριο του 2009 με τη συμμετοχή 29 σκημάτων. Χορηγός του Φεστιβάλ, ο Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης.

ΣΧΟΛΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΘΕΑΤΡΟΥ

Διανύοντας 20 χρόνια ζωής, ο θεσμός των Σχολικών Αγώνων Θεάτρου διευρύνθηκε για να συμπεριλάβει μια μεγαλύτερη γκάμα ρεπερτορίου, υψηλότερες απαιτήσεις στην ποιότητα της δημιουργίας από εκπαιδευτικούς, μαθητές και διοργανωτές. Στους 20ούς Σχολικούς Αγώνες Θεάτρου, που διοργανώθηκαν στο πλαίσιο συνεργασίας με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, συμμετείχαν 64 σχολεία.

Τα σχολεία που λαμβάνουν μέρος επιχορηγούνται από το Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου και από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

Συνεχίζοντας τη σειρά εργαστηρίων επιμόρφωσης εκπαιδευτικών, ο ΘΟΚ προσέφερε τον Μάιο του 2009 στο πλαίσιο των εορτασμών για τα 20χρονα των σχολικών Αγώνων σειρά εργαστηρίων υπό την καθοδήγηση του καλλιτέχνη και δασκάλου Αμερικάνου James Thomas Bailey με τη συνεργασία της Πρεσβείας των Ηνωμένων Πολιτειών και τη στήριξη του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Στα εργαστήρια συμμετείχαν 670 εκπαιδευτικοί και μαθητές.

Ο ΘΟΚ ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΩΝ ΘΕΑΤΡΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Ο ΘΟΚ είναι ενεργό μέλος της Συνόδου των Θεάτρων της Ευρώπης και έλαβε μέρος στις διεθνείς συναντήσεις και συμπόσια που πραγματοποιήθηκαν σε διάφορες χώρες της Ευρώπης. Σε πρόσφατη Γενική Συνέλευση της Συνόδου, η οποία έγινε στην Πολωνία, ο ΘΟΚ κέρδισε επάξια κατόπιν εκλογών (με 23 ψήφους από τις 27 αντιπροσωπίες), μια τιμητική θέση στο Διοικητικό Συμβούλιο της Συνόδου για τα επόμενα δύο χρόνια, ενδυναμώνοντας έτσι το λόγο και τη θέση της Κύπρου σε σχέση με τις αποφάσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο για το θεατρικό γίνεσθαι.

Στην ίδια Γενική Συνέλευση αποφασίστηκε οι συνδρομητές του ΘΟΚ και οι συνδρομητές αντίστοιχα των υπολοίπων σαράντα θεάτρων της Συνόδου, να μπορούν να παρακολουθούν δωρεάν οποιαδήποτε παράσταση στις έδρες των θεάτρων – μελών.

Ο ΘΟΚ θα φιλοξενήσει το Μάιο στην Κύπρο τη Γενική Συνέλευση της Συνόδου των Θεάτρων της Ευρώπης.

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΣΕ 2 ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Με στόχο την παρουσία του ΘΟΚ ως Κρατικού Θεάτρου μέσα στην Ευρώπη και με εργαλείο την «κινητικότητα» σε σχέση με τον πολιτισμό, ο ΘΟΚ συμμετείχε στις ακόλουθες 2 ευρωπαϊκές πλατφόρμες συνεργασίας:

A. Στο πλαίσιο του Creative Collaboration Project του British Council, ο ΘΟΚ συνεργάστηκε με το Εθνικό Θέατρο της Ελλάδος (με την πρακτική υλοποίηση του πρωτοκόλλου συνεργασίας ΘΟΚ-Εθνικό Θέατρο Ελλάδος) και το βρετανικό οργανισμό Imitating the Dog, ένα θεατρικό οργανισμό ο οποίος είναι πρωτοπόρος στη χρήση πολυμέσων και νέων τεχνολογιών στο θέατρο, στην πρωτότυπη και πολυεπίπεδη διεθνή συμπαραγωγή με τίτλο Ιστορίες από το Μπαρ των Χαμένων Ψυχών / Tales from Bar of Lost Souls. Οι παραστάσεις δόθηκαν στην Αθήνα από 16-20 Σεπτεμβρίου 2009, στη Λευκωσία 24-26 Σεπτεμβρίου και στην Αγγλία δίνονται το Φεβρουάριο 2010.

Β. Με τη στήριξη της Συνόδου των Θεάτρων της Ευρώπης (ETC) και με τη χρηματοδότηση του προγράμματος «Πολιτισμός» της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου (με τη στήριξη του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού) ένωσε τις δυνάμεις του με το Κρατικό Θέατρο An der Parkaue του Βερολίνου στη συγγραφή, παραγωγή και παρουσίαση ενός νέου θεατρικού έργου. Head or Tails / Κορώννα – Γράμματα. Οι παραστάσεις δόθηκαν στο Βερολίνο και τη Λευκωσία τον Οκτώβριο του 2009.

ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Οι εργασίες για τη δημιουργία του πρώτου Θεατρικού Μουσείου στην Κύπρο βρίσκονται στο στάδιο ολοκλήρωσης του έργου και προβλέπεται να δοθεί στο κοινό τον Ιανουάριο – Φεβρουάριο του 2010.

Το Θεατρικό Μουσείο γίνεται με τη συνεργασία του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου και του Δήμου Λεμεσού και βρίσκεται στη Λεμεσό.

ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΟΠΤΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ

Ο Οργανισμός βρίσκεται στη διαδικασία ψηφιοποίησης του πλούσιου αρχείου των οπτικογραφημένων παραστάσεών του.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΕΡΓΟΥ ΘΟΚ

Με στόχο την προώθηση και στήριξη της συγγραφής θεατρικών έργων, ο ΘΟΚ προκηρύσσει, σε ετήσια βάση, διαγωνισμό συγγραφής θεατρικού έργου. Με την υποβολή 17 έργων για την Παιδική Σκηνή, ολοκληρώθηκε η διαδικασία του διαγωνισμού για το 2008. Βραβεία δεν απονεμήθηκαν.

Έχει ήδη ολοκληρωθεί ο διαγωνισμός για το 2009 για θεατρικά έργα (πλην της Παιδικής Σκηνής) με την υποβολή 28 έργων.

Τα αποτελέσματα αναμένεται να ανακοινωθούν πριν το τέλος του 2009.

ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΝΕΟΥΣ 12-18 ΕΤΩΝ

Με στόχο την έκφραση των απόψεων και των ανησυχιών των νέων 12-18 ετών, ο ΘΟΚ θα λειτουργήσει πρόγραμμα θεατρικών εργαστηρίων σε επιλεγμένες κοινότητες και Δήμους της Κύπρου. Το πρόγραμμα θα λειτουργεί σε συνεργασία με τις κοινότητες και με τη χρηματοδότηση του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης.

3.3 ΣΚΗΝΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΘΟΚ ΚΑΤΑ ΤΗ ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ 1.10.08 - 30.9.09

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

Α/Α	Έργο	Αριθμός Παραστάσεων	Αριθμός Θεατών
1.	ΕΝΑΣ ΟΜΗΡΟΣ του Μπρένταν Μπήαν Μετάφραση: Βασίλης Ρώτας & Βούλα Δαμιανάκου Σκηνοθεσία: Εύης Γαβριηλίδης Περίοδος: 1.11.08-4.1.09	18	3,747

2.	Η ΤΡΙΚΥΜΙΑ του Ουίλλιαμ Σαίξπηρ Μετάφραση: Νίκος Χατζόπουλος Σκηνοθεσία: Μάρρυ Ράπτερ Περίοδος: 10.1.-8.3.09	24	4,700
3.	ΧΗΡΕΣ του Άριελ Ντόρφμαν Μετάφραση/Διασκευή/ Σκηνοθεσία: Μαρία Μανναρίδου-Καρσερά Περίοδος: 14.3.-6.5.09	14	1,794
4.	ΝΕΦΕΛΕΣ του Αριστοφάνη Μετάφραση: Κ. Χ. Μύρη Σκηνοθεσία: Βαρνάβας Κυριαζής Περίοδος: 24.6.-11.9.09	12	13,935
ΣΥΝΟΛΟ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΣΚΗΝΗΣ		68	24,176
ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 1.10.07 - 30.9.08		77	28,702
ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 1.10.06 - 30.9.07		97	27,407

ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ

A/A	Έργο	Αριθμός Παραστάσεων	Αριθμός Θεατών
1.	Η ΜΙΚΡΗ ΜΑΣ ΠΟΛΗ του Θόρντον Ουάιλντερ Μετάφραση: Μίνως Βολανάκης Σκηνοθεσία: Χρίστος Σιοπαχάς Περίοδος: 7.11.08-3.1.09	17	1,835
2.	Η ΤΡΥΠΑ ΤΟΥ ΚΟΥΝΕΛΙΟΥ του Ντέιβιντ Λίντσεϊ-Αμπέαρ Μετάφραση/Σκηνοθεσία: Μαγδαλένα Ζήρα Περίοδος: 16.1.-7.3.09	19	2,488
ΣΥΝΟΛΟ ΝΕΑΣ ΣΚΗΝΗΣ		36	4,323
ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 1.10.07 - 30.9.08		64	7,297
ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 1.10.06 - 30.9.07		60	5,189

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

A/A	Έργο	Αριθμός Παραστάσεων	Αριθμός Θεατών
1.	Η ΜΙΚΡΗ ΜΑΣ ΠΟΛΗ του Θόρντον Ουάιλντερ Μετάφραση: Μίνως Βολανάκης Σκηνοθεσία: Χρίστος Σιοπαχάς Περίοδος: 7.11.08-3.1.09	17	1,835
2.	Η ΤΡΥΠΑ ΤΟΥ ΚΟΥΝΕΛΙΟΥ του Ντέιβιντ Λίντσεϊ-Αμπέρ Μετάφραση/Σκηνοθεσία: Μαγδαλένα Ζήρα Περίοδος: 16.1.-7.3.09	19	2,488
	ΣΥΝΟΛΟ ΝΕΑΣ ΣΚΗΝΗΣ	36	4,323
	ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 1.10.07 - 30.9.08	64	7,297
	ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 1.10.06 - 30.9.07	60	5,189

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

A/A	Έργο	Αριθμός Παραστάσεων	Αριθμός Θεατών
1.	ΕΧΘΡΟΙ ΕΞ ΑΙΜΑΤΟΣ του Αρκά Σκηνοθεσία: Μαρία Λουίζα Παπαδοπούλου Περίοδος: 5.11.08-18.3.09 Περίοδος: 12.12.07-12.2.08	26	4,281
2.	ΚΑΤΑΡΑΜΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΕΣ Ιδέα/Σκηνοθεσία: Κυριακή Μάλαμα Περίοδος: 21.1.-18.2.09	11	708
3.	ΙΝΚΟΓΚΝΙΤΟ Έρευνα-επιμέλεια κειμένων: Στέλα Φυρογένη Επιμέλεια παραγωγής/performers επί σκηνής: Στέλα Φυρογένη, Γιώργος Χριστοδουλίδης Περίοδος: 27.3.-29.4.09	9	785
	ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗΣ ΣΚΗΝΗΣ	46	5,774
	ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 1.10.07 - 30.9.08	33	2,351
	ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 1.10.06 - 30.9.07	44	2,810

ΠΑΙΔΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

A/A	Έργο	Αριθμός Παραστάσεων	Αριθμός Θεατών
1.	Τ' ΑΘΑΝΑΤΟ ΝΕΡΟ Διασκευή: Τάσος Ράτζος Σκηνοθεσία: Τάσος Ράτζος Περίοδος: 12.10.08-27.3.09	74	26,919
	ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΣΚΗΝΗΣ	74	26,919
	ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 1.10.07 - 30.9.08	113	52,793
	ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 1.10.06 - 30.9.07	96	42,918
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	224	61,192
	ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 1.10.07 - 30.9.08	287	91,143
	ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 1.10.06 - 30.9.07	297	78,324

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΘΟΚ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ Α.Ε. ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 2009, 2008, 2007

Έργο		Αριθμός Παραστάσεων	Αριθμός Θεατών
2009	Αριστοφάνη «ΝΕΦΕΛΕΣ»	2	6.016
2008	Αριστοφάνη «ΠΛΟΥΤΟΣ»	1	1.676
2007	Ευριπίδου «ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ»	2	5.164

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΡΙΘΜΟΥ ΕΡΓΩΝ, ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΘΕΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

1.10.08 - 30.9.09	Αριθμός Έργων		Αριθμός Παραστάσεων		Αριθμός Θεατών		Σύνολο Θεατών
	Κύπρου	Εξωτερικού*	Κύπρου	Εξωτερικού*	Κύπρου	Εξωτερικού*	
Κεντρική Σκηνή	4	1	68	2	24.176	6.016	30.192
Νέα Σκηνή	2	-	36	-	4.323	-	4.323
Πειραματική Σκηνή	3	2	46	4	5.774	450	2.351
Παιδική Σκηνή	1	-	74	-	26.919	-	52.793
ΣΥΝΟΛΟ	10	3	224	6	61.192	6.466	89.659

1.10.07 - 30.9.08	Αριθμός Έργων		Αριθμός Παραστάσεων		Αριθμός Θεατών		Σύνολο Θεατών
	Κύπρου	Εξωτερικού*	Κύπρου	Εξωτερικού*	Κύπρου	Εξωτερικού*	
Κεντρική Σκηνή	4	1	77	1	28.702	1.676	30.378
Νέα Σκηνή	3	1	60	5	7.297	751	8.048
Πειραματική Σκηνή	2	-	44	-	2.351	-	2.351
Παιδική Σκηνή	2	-	96	-	52.793	-	52.793
ΣΥΝΟΛΟ	11	2	277	6	91.143	2.427	93.570

1.10.06 - 30.9.07	Αριθμός Έργων		Αριθμός Παραστάσεων		Αριθμός Θεατών		Σύνολο Θεατών
	Κύπρου	Εξωτερικού*	Κύπρου	Εξωτερικού*	Κύπρου	Εξωτερικού*	
Κεντρική Σκηνή	5	1	97	4	27.407	6.662	34.069
Νέα Σκηνή	3	-	60	-	5.189	-	5.189
Πειραματική Σκηνή	3	-	44	-	2.810	-	2.810
Παιδική Σκηνή	2	-	96	-	42.918	-	42.918
ΣΥΝΟΛΟ	13	1	297	4	78.324	6.662	84.986

* Τα στοιχεία της στήλης αυτής περιλαμβάνουν παραγωγές των σκηνών του ΘΟΚ που περιόδευσαν στο εξωτερικό.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΘΟΚ ΜΕ ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΣΧΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Στα πλαίσια συνεργασίας, ανταλλαγών και φιλοξενίας, ο ΘΟΚ κατά το 2009 παρουσίασε τα πιο κάτω έργα:

	Αριθμός Παραστάσεων	Αριθμός Θεατών
1. «Απογραφή των περιουσιακών στοιχείων του Souver Marin» (Συνεργασία με Γαλλικό Πολιτιστικό Κέντρο)	2	255
2. «Ιστορίες από το Μπαρ των χαμένων ψυχών» (Συνεργασία με Εθνικό Θέατρο Ελλάδος και Βρετανικό Θεατρικό Οργανισμό Imitating the dog)	4	259

3.4 ΤΟΜΕΑΣ ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

3.4.1 ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ

• Σχέδιο Γ' (Ετήσιες επιχορηγήσεις μη κερδοσκοπικών εταιρειών)

	2009 € Μέχρι 7.10.09	2008 €	2007 €
ΣΑΤΙΡΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ	254.934	233.594	241.964
ΘΕΑΤΡΟ ΕΝΑ	238.193	237.966	232.337
ΕΘΑΛ	235.949	227.090	235.121
ΘΕΑΤΡΟ ΣΚΑΛΑ	241.232	229.283	236.117
ΣΥΝΟΛΟ	970.308	927.933	945.539

• Σχέδιο Β´ (Ad Hoc επιχορηγήσεις μη κερδοσκοπικών εταιρειών)

	2009 € Μέχρι 7.10.09	2008 €	2007 €
ΑΝΟΙΚΤΟ ΘΕΑΤΡΟ	-	52.000	25.629
ΘΕΑΤΡΟ ΔΙΟΝΥΣΟΣ	81.000	110.000	46.132
ΘΕΑΤΡΟ ΑΝΕΜΩΝΑ	132.000	41.263	58.092
ΘΕΑΤΡΟ ΑΝΤΙΔΟΤΟ	-	28.000	25.629
ΘΕΑΤΡΟ «ΕΠΙΓΟΝΟΙ»	25.000	-	-
ΘΕΑΤΡΟ ΛΕΞΗ	-	-	5.126
ΣΥΝΟΛΟ	238.000	257.263	160.608

• Σχέδιο Α´ (Ad Hoc επιχορηγήσεις ομάδων)

	2009 € Μέχρι 7.10.09	2008 €	2007 €
ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΟΜΑΔΑ «ΕΠΙΘΕΣΕΩΣ»	3.000	8.550	5.126
ΦΩΤΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ	-	8.550	5.126
ΣΠΥΡΟΣ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗΣ	-	-	8.543
ΠΑΡΑΒΑΝ PROACTIONS	-	-	5.980
ΚΩΣΤΑΣ ΧΑΤΖΗΣΤΑΥΡΟΥ	-	-	5.126
ΘΕΑΤΡΟ VERSUS	14.000	14.709	5.980
ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΛΟΥΡΑ	-	-	5.126
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ	6.000	3.000	5.126
ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ	-	4.500	-
PRIMA VISTA	-	6.000	-
ΘΕΑΤΡΟ ΤΕΧΝΗΣ ΕΛΛΗΣ & ΝΤΟΡΙΣ ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ	7.000	5.000	-
ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΟΜΑΔΑ POINT 2	2.000	5.000	-
ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΟΜΑΔΑ «ΑΝΕΡΑΔΑ»	8.550	-	-
ΣΥΝΟΛΟ	40.550	55.309	46.133

• **Θέατρο Παροικιών**

	2009 € Μέχρι 7.10.09	2008 €	2007 €
Θεατρική Ομάδα «Η ΚΥΠΡΟΣ ΜΑΣ»	-	4.709	1.708
Θέατρο Τέχνης Λονδίνου	-	-	8.259
ΣΥΝΟΛΟ	0	4.709	9.967

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ	1.248.858	1.245.214	1.162.247
--	------------------	------------------	------------------

3.4.2 ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

• **ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΩΝ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ 2009**

	€ Μέχρι 7.10.09
ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΚΤΙΡΙΩΝ ΘΟΚ	1.945.499
ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΘΕΑΤΡΟΥ	26.227
ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΜΑΚΑΡΙΟΥ Γ΄	62.413
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ ΘΟΚ	8.777
ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΚΟΥΡΙΟΥ	2.259
ΘΕΑΤΡΟ ΑΓΟΡΑΣ ΑΓ. ΑΝΔΡΕΑ	649
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΛΑΤΣΙΩΝ	338
ΣΥΝΟΛΟ	2.046.162

• **ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΩΝ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ 2008**

	€
ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΚΤΙΡΙΩΝ ΘΟΚ	27.522.285
ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΘΕΑΤΡΟΥ	147.718
ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΜΑΚΑΡΙΟΥ Γ΄	76.075
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ ΘΟΚ	22.056
ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΚΟΥΡΙΟΥ	4.467
ΘΕΑΤΡΟ ΑΓΟΡΑΣ ΑΓ. ΑΝΔΡΕΑ	636
ΣΥΝΟΛΟ	27.773.237

• ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΩΝ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ 2007

	€
ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΚΤΙΡΙΩΝ ΘΟΚ	44.237
ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ ΘΟΚ	40.945
ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΚΟΥΡΙΟΥ	3.682
ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΜΑΚΑΡΙΟΥ Γ΄	5.103
ΘΕΑΤΡΟ ΑΓΟΡΑΣ ΑΓ. ΑΝΔΡΕΑ	699
ΣΥΝΟΛΟ	94.666

3.4.3 ΑΛΛΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ερασιτεχνικό Θέατρο 2009

	€ Μέχρι 7.10.09
21ο Παγκύπριο Φεστιβάλ Ερασιτεχνικού Θεάτρου	611
ΣΥΝΟΛΟ	611

Ερασιτεχνικό Θέατρο 2008

	€
21ο Παγκύπριο Φεστιβάλ Ερασιτεχνικού Θεάτρου	44.280
20ο Παγκύπριο Φεστιβάλ Ερασιτεχνικού Θεάτρου	1.025
Σωματείο ΠΡΟΣΒΑΣΗ για μετάβαση στη Γερμανία	1.196
Θεατρικός Ομιλος «ΚΑΡΥΑΤΙΔΕΣ»	1.200
ΣΥΝΟΛΟ	47.701

Ερασιτεχνικό Θέατρο 2007

	€
20ο Παγκύπριο Φεστιβάλ Ερασιτεχνικού Θεάτρου	39.293
Συμβουλευτικές Υπηρεσίες για το ανέβασμα θεατρικών παραστάσεων	9.739
19ο Παγκύπριο Φεστιβάλ Ερασιτεχνικού Θεάτρου	2.170
20η Συνάντηση Ερασιτεχνικών Θιάσων Αιγαίου - στη Σύρο	3.691
ΣΥΝΟΛΟ	54.893

• **Σχολικό Θέατρο**

	2009 € Μέχρι 7.10.09	2008 €	2007 €
Παγκύπριοι Αγώνες Σχολικού Θεάτρου εις μνήμη Παναγιώτη Σέργγη	46.730	35.183	51.869
Διδασκαλία Θεατρικής Αγωγής σε σχολεία Μέσης και Ειδικής Εκπαίδευσης	-	-	19.478
Πανελλήνιοι Αγώνες	-	-	721
Εκπαιδευτικό Σεμινάριο Καθηγητών	4.216	-	-
ΣΥΝΟΛΟ	50.946	35.183	72.068

• **Επιχορηγήσεις Οργανισμών**

	2009
Ετήσια Επιχορήγηση Κυπριακού Κέντρου Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου	77.000
Λαϊκό Θέατρο Αγλαντζιάς	10.000
Εταιρεία Θεατρικών Συγγραφέων Κύπρου	4.300
Ένωση Ηθοποιών Κύπρου	5.125
ΣΥΝΟΛΟ	96.425

• **Άλλες Δραστηριότητες**

	2009 Μέχρι 7.10.09
Θέατρο ANEMΩNA (έκτακτη χορηγία για αποκατάσταση ζημιών από ανεμοστρόβιλο)	11.000
EUROPEAN THEATRE CONVENTION	14.260
Χορηγία σε κύπριους συγγραφείς που τα έργα τους ανέβηκαν από επιχορηγούμενα θέατρα	5.125
Θερινή Ακαδημία Θεάτρου	2.480
Επιχορήγηση έκδοσης βιβλίου «Βλαδίμηρος Καυκαρίδης» Σατιρικό Θέατρο	2.000
Επιχορήγηση έκδοσης Ημερολογίου Θεατρική Πορεία Λεμεσού	855
Θεσσαλονίκη - «ΟΙ ΕΡΩΤΕΣ ΤΗΣ ΚΑΣ ΜΑΓΚΟΥΑΙΑΡ»	937
Ευρωπαϊκό Γραφείο Κύπρου	850
Έκδοση «Το άλλο μισό του φεγγαριού» Άθως Χατζηματθαίου	800
Φεστιβάλ Δαμασκού	285
Αθήνα - «ΑΓΑΠΗΜΕΝΟ ΜΟΥ ΠΛΥΝΤΗΡΙΟ»	232
ΣΥΝΟΛΟ	38.824

4. ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Η λειτουργία της Κυπριακής Βιβλιοθήκης διέπεται από το Νόμο 51/87. Στεγάζεται στον προμαχώνα Ντ' Αβίλα, παραπλεύρως του Ταχυδρομείου της Πλατείας Ελευθερίας στη Λευκωσία. Επίσης, έχει ενοικιαστεί το κτίριο της πρώην Βιβλιοθήκης Φανερωμένης, όπου από τον Μάιο του 2009 λειτουργεί το Αναγνωστήριο της Κυπριακής Βιβλιοθήκης.

Περιέχει περισσότερους από 100.000 τόμους βιβλίων και μια μεγάλη σειρά από κυπριακά, ελληνικά και ξένα περιοδικά. Ειδικές συλλογές που ξεχωρίζουν είναι η κυπρολογική συλλογή και η συλλογή εγγράφων των Ηνωμένων Εθνών. Στη Βιβλιοθήκη, επίσης, λειτουργεί το Κέντρο Εγγραφής Εντύπων το οποίο είναι αρμόδιο για την παραχώρηση αριθμών ISBN, ISSN και ISMN για βιβλία, περιοδικά και παρτιτούρες, που εκδίδονται στην Κύπρο. Κατά την τελευταία πενταετία οι αιτήσεις που υποβλήθηκαν για παραχώρηση αριθμών ISBN, ISSN και ISMN έχουν ως ακολούθως:

Έτος	ISBN	ISSN	ISMN
2009	1411	64	3
2008	1313	95	2
2007	1373	131	2
2006	1108	129	2
2005	1143	84	5

Στη Βιβλιοθήκη λειτουργούν τα ακόλουθα τμήματα:

• Δανειστικό Τμήμα

Εξυπηρετήθηκαν περίπου 10.000 αναγνώστες με σύνολο δανεισμού 11.873 βιβλίων.

Ο αριθμός των μελών της Βιβλιοθήκης ανήλθε στους 9.184.

Ο συγκριτικός πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει το σύνολο δανεισμού και τον αριθμό μελών για τα τελευταία πέντε χρόνια.

Έτος	Δανεισμός	Αρ. Μελών
2009	11.873	9.564
2008	12.879	9.184
2007	13.480	8.820
2006	12.000	8.370
2005	11.548	7.800

• Αναγνωστήριο Φανερωμένης

Διαθέτει σημαντικό υλικό για έρευνα θεμάτων που έχουν σχέση με την Κύπρο και βιβλία αναφοράς, όπως εγκυκλοπαίδειες, λεξικά, βιβλιογραφίες, κ.ά. Στο αναγνωστήριο υπάρχει δωρεάν πρόσβαση στο Διαδίκτυο.

• Τμήμα Περιοδικού Τύπου (Κεντρικό Κτίριο)

Περιλαμβάνει πάνω από 600 κυπριακά, ελληνικά και ξένα περιοδικά (παλιές και τρέχου-

σες συνδρομές) και τις κυπριακές εφημερίδες από το 1999 μέχρι σήμερα σε μικροφίλμ.

- **Κέντρο Εγγραφής Εντύπων (Κεντρικό Κτίριο)**

Είναι αρμόδιο για την παραχώρηση αριθμών ISBN, ISSN και ISMN για βιβλία, περιοδικά και παρτιτούρες που εκδίδονται στην Κύπρο.

- **Κέντρο Συνεργασίας Βιβλιοθηκών (Κεντρικό Κτίριο)**

Λειτουργεί κέντρο αλληλοδανεισμού και ανταλλαγής υλικού μεταξύ βιβλιοθηκών. Η Βιβλιοθήκη είναι μέλος του Συμβουλίου των Διευθυντών των Ευρωπαϊκών Εθνικών Βιβλιοθηκών (CENL), της Διεθνούς Ομοσπονδίας Συνδέσμων Βιβλιοθηκονόμων (IFLA) και πλήρες μέλος του δικτύου της Ευρωπαϊκής Βιβλιοθήκης (TEL).

- **Το Κέντρο Συντήρησης Βιβλίου (Αποθήκη Αγρότη)**

Το Κέντρο δημιουργήθηκε με σκοπό τη συντήρηση των παλαιών βιβλίων και περιοδικών που διαθέτει η Βιβλιοθήκη.

Η Κυπριακή Βιβλιοθήκη εξέδωσε το Δελτίο Κυπριακής Βιβλιογραφίας για το 2008. Το Δελτίο, που εκδίδεται από το 1999, καλύπτει την εκδοτική παραγωγή της Κύπρου για το συγκεκριμένο έτος.

μέρος γ

αθλητισμός

1. ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ (ΚΟΑ)

1.1 ΔΟΜΗ

Ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού ως η Ανώτατη Αθλητική Αρχή στο χώρο της Κυπριακής Δημοκρατίας, έχει σύμφωνα με τον Περί Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμο 69-96, την ευθύνη της αθλητικής ανάπτυξης του εξωσχολικού αθλητισμού, καθώς και του προγράμματος «Αθλητισμός Για Όλους» (ΑΓΟ).

Η λειτουργική διάρθρωση του ΚΟΑ είναι:

1. Τομέας Αθλητισμού
2. Τομέας Αθλητικών Χώρων & Τεχνικών Υπηρεσιών
3. Κλάδος Οικονομικής Διαχείρισης
4. Κλάδος Ανθρώπινου Δυναμικού.

Ο Τομέας Αθλητισμού έχει υπό την ευθύνη του τον Αγωνιστικό Αθλητισμό και τον Αθλητισμό για Όλους, καθώς επίσης και όλα τα επιμέρους προγράμματα του Οργανισμού (Αντί-Ντόпинγκ, ΕΣΥΑΑ, Βίας κλπ).

Ο Τομέας Αθλητικών Χώρων & Τεχνικών Υπηρεσιών έχει υπό την ευθύνη του τη δημιουργία ή και βελτίωση της αθλητικής υποδομής, καθώς επίσης και την επίβλεψη και συντήρηση όλων των ιδιόκτητων αθλητικών χώρων.

Ο Κλάδος Οικονομικής Διαχείρισης έχει την ευθύνη όλου του οικονομικού προγραμματισμού του ΚΟΑ, καθώς και τον έλεγχο των οικονομικών διαδικασιών.

Ο Κλάδος Ανθρώπινου Δυναμικού και ΚΑΕΚ έχει υπό την ευθύνη του την εκπαίδευση όλων των μόνιμων υπαλλήλων του Οργανισμού, την παρακολούθηση του Κέντρου Αθλητικών Ερευνών και Συντεχνιακών Σχέσεων.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΤΟΜΕΩΝ ΚΑΙ ΚΛΑΔΩΝ:

1.1.1 ΤΟΜΕΑΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Ο Τομέας Αθλητισμού λειτούργησε σε δύο κατευθύνσεις, στην κατεύθυνση του Αγωνιστικού Αθλητισμού και στην κατεύθυνση του Μαζικού Αθλητισμού.

1.1.1.1 ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Ο Αγωνιστικός Αθλητισμός στηρίχθηκε οικονομικά από τον Οργανισμό με ποσό ύψους € 15.872.924 στη βάση του οποίου επιχορηγήθηκαν:

- (α) Προγράμματα ΚΟΑ (ΕΣΥΑΑ, Αντί - Ντόпинγκ, Σχέδιο Ταλέντων, Σχεδιασμός Αθλητών Υψηλής Επίδοσης – Ολυμπιακής Προετοιμασίας, Έρευνες κ.α.)
- (β) Κατεύθυνση Α΄ Αθλητισμός Βάσης (Σωματεία)
- (γ) Κατεύθυνση Β΄ Αθλητισμός Κορυφής (Ομοσπονδίες)
- (δ) Κοινωνικός Αθλητισμός (Ειδικός Αθλητισμός, Нарκωτικά, Αθλητισμός και περιβάλλον κλπ)

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΤΟΜΕΩΝ ΚΑΙ ΚΛΑΔΩΝ:

1.1.2 ΤΟΜΕΑΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Ο Τομέας Αθλητισμού λειτούργησε σε δύο κατευθύνσεις, στην κατεύθυνση του Αγωνιστικού Αθλητισμού και στην κατεύθυνση του Μαζικού Αθλητισμού.

1.1.1.2 ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Ο Αγωνιστικός Αθλητισμός στηρίχθηκε οικονομικά από τον Οργανισμό με ποσό ύψους €17.856.922, στη βάση του οποίου επιχορηγήθηκαν:

- (α) **Προγράμματα ΚΟΑ** (Αντί - Ντόπινγκ, Συνέδρια, Ασφάλιση, Βία και Τίμιο Παιγνίδι, ΕΣΥΑΑ, Εθνικό Σχέδιο Ταλέντων, Σχεδιασμός Αθλητών Υψηλής Επίδοσης – Προετοιμασία ΑΜΚΕ και Μεσογειακοί Αγώνες, Έρευνες, Αθλητισμός και Γυναίκα, και Αθλητικό Σχολείο)
- (β) **Κατεύθυνση Α´ Αθλητισμός Βάσης** (Σωματεία)
- (γ) **Κατεύθυνση Β´ Αθλητισμός Κορυφής** (Ομοσπονδίες)
- (δ) **Κοινωνικός Αθλητισμός** (Ειδικός Αθλητισμός, Ναρκωτικά, Αθλητισμός και περιβάλλον κλπ).

Ύψιστης σημασίας δραστηριότητες 2010

Η σημαντικότερη επιδίωξη του Οργανισμού στον Τομέα του Αγωνιστικού Αθλητισμού για το 2010 είναι η συμμετοχή της Κύπρου στους Κοινοπολιτειακούς Αγώνες που θα πραγματοποιηθούν στην Ινδία και η συμμετοχή σε Παγκόσμιες και Πανευρωπαϊκές διοργανώσεις μεμονωμένων αθλημάτων με στόχο τη διάκριση.

Επιτυχημένο το αγωνιστικό έτος 2009 για τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού

Οι επιτυχίες των αθλητών μας κατά τους τελευταίους Ολυμπιακούς Αγώνες στο Πεκίνο έδωσαν το έναυσμα να συνεχιστούν επιτυχίες και κατά το έτος 2009, με αιχμή του δόρατος τον Κλασικό Αθλητισμό (Στίβο) και τη μεγάλη επιτυχία του πρωταθλητή μας Κυριάκου Ιωάννου στους πρόσφατους Παγκόσμιους Αγώνες που έγιναν στο Βερολίνο, όπου κατέκτησε το αργυρό μετάλλιο στο αγώνισμα του ύψους.

Αξιοζήλευτη, όμως ήταν και η πολύ καλή εμφάνιση της πρωταθλήτριάς μας Ελένης Αρτουματά τόσο στα 100μ, όσο και στα 200μ, αφού για πρώτη φορά γυναίκα αθλήτρια στίβου της Κύπρου κατάφερε να βρίσκεται στα τελικά Παγκοσμίου Πρωταθλήματος, μέσα στις 8 καλύτερες και γρηγορότερες αθλήτριες του κόσμου, κατακτώντας την 8η θέση στο αγώνισμα των 200μ., και την 15η θέση στο αγώνισμα των 100μ.

Επίσης, τον Ιούνιο του 2009 πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία η διοργάνωση των Αγώνων Μικρών Κρατών Ευρώπης στην Κύπρο με τη συμμετοχή 843 αθλητών, αριθμός ρεκόρ στην ιστορία της διοργάνωσης.

Η Κύπρος κέρδισε το μεγάλο στοίχημα, διοργανώνοντας τους καλύτερους Αγώνες στην ιστορία του θεσμού, κερδίζοντας τα περισσότερα μετάλλια και κατακτώντας έτσι την πρώτη θέση.

Αξιοσημείωτη ήταν και η μεγάλη επιτυχία της Κύπρου στους πρόσφατους Μεσογειακούς αγώνες που πραγματοποιήθηκαν στην Πεσκάρα της Ιταλίας με τη μεγάλη συγκομιδή μεταλλίων.

Δε θα μπορούσαμε να παραλείψουμε την επιτυχημένη πορεία του σωματείου ΑΠΟΕΛ στο ποδόσφαιρο με την πρόκριση του στους Ομίλους του Champions League.

Επιβράβευση αθλητών

Ο Οργανισμός εφαρμόζει το «Σχέδιο Χαραριστικών Παροχών» για υψηλές αθλητικές επιδόσεις αθλητών και αθλητριών με αναπηρία, στη βάση του οποίου επιβραβεύονται αθλητές και προπονητές με αξιολογικά χρηματικά ποσά για τις διακρίσεις τους σε κορυφαίες αθλητικές διοργανώσεις. Για τις επιτυχίες του 2008 (τα ποσά παραχωρούνται ένα χρόνο μετά, δηλαδή φέτος) ο Οργανισμός έχει επιβραβεύσει αθλητές και προπονητές με ποσό περίπου €500.000,00.

Στον τομέα «Προγράμματα ΚΟΑ», τα οποία είναι Εθνικά Προγράμματα, ο Οργανισμός καλύπτει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων και δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στην καταπολέμηση της χρήσης απαγορευμένων ουσιών και μεθόδων και στην καταπολέμηση της βίας στον Αθλητισμό, τα οποία θεωρούνται ως τα σημαντικότερα προβλήματα του σύγχρονου αθλητισμού.

Ο ΚΟΑ, δια μέσου των Εθνικών του Επιτροπών, ακολουθεί πιστά τη διεθνή στρατηγική για την εφαρμογή συντονισμένων ενεργειών και την υλοποίηση αποτελεσματικών προγραμμάτων για την καταπολέμηση των πιο πάνω προκλήσεων.

Διεθνείς Αθλητικές Σχέσεις

Επιχορηγήθηκαν, επίσης, και οι Διεθνείς Αθλητικές Σχέσεις με επιπρόσθετο ποσό £130.000. Σημειώνεται ότι μέσα από τις Διακρατικές Συμφωνίες τις οποίες έχει υπογράψει η χώρα μας με αντίστοιχες ευρωπαϊκές χώρες και άλλες χώρες με ισχυρότερη αυτή της Ελλάδας, έχουν επωφεληθεί σχεδόν όλα τα αθλήματα της χώρας μας (30) στις κατευθύνσεις προετοιμασίας ομάδων, ενόψει διεθνών αγώνων και συμμετοχής τους σε θεσμοθετημένους αγώνες των δύο χωρών.

1.1.1.3 ΜΑΖΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Το Πρόγραμμα «Αθλητισμός Για Όλους» λειτουργεί για 24 συνεχή χρόνια με μεγάλη επιτυχία.

Βασικός στόχος του Προγράμματος είναι η εφαρμογή ποικιλίας προγραμμάτων μαζικής άθλησης με σκοπό τη διά βίου άσκηση, την ευεργετική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου, την επικοινωνία, τη βελτίωση της υγείας, την ανεύρεση ταλαντούχων παιδιών και διεύρυνση της αθλητικής βάσης, την κοινωνική ένταξη ειδικών ομάδων, την αποτροπή από εξάρτηση και τη σωματική και ψυχική ισορροπία των πολιτών.

A. Αθλητισμός και Παιδί

- α. Το Πρόγραμμα «Γενικής Άθλησης» απευθύνονται σε όλα τα παιδιά της Δημοτικής Εκπαίδευσης και έχει βασικό στόχο τον προσανατολισμό και τη γνωριμία με την άθληση.
- β. Τα Εξειδικευμένα Προγράμματα απευθύνεται σε παιδιά που θέλουν να ασχοληθούν επισταμένα με το άθλημα της αρεσκείας τους και γίνεται παράλληλα και η επιλογή των παιδιών που είναι προικισμένα με ιδιαίτερα αθλητικά προσόντα. Με αυτά τα Προγράμματα τους παρέχονται οι ευκαιρίες να συμμετάσχουν σε αγώνες επί περιφερειακής, επαρχιακής και παγκύπριας βάσης.
- γ. Το Πρόγραμμα «Παιδί και Κολύμπι» που γίνεται τους καλοκαιρινούς μήνες, δίνει την ευκαιρία σε όλα τα παιδιά να έρθουν σε επαφή με το υγρό στοιχείο και να μάθουν να κολυμπούν σωστά.
- δ. Το Πρόγραμμα «Προδημοτικής Εκπαίδευσης» απευθύνεται σε παιδιά προσχολικής ηλικίας με στόχο τη γνωριμία με την άθληση με παιγνιώδη μορφή.

B. Πρόγραμμα Αθλητισμός και Γυναίκα – Άνδρας

Το Πρόγραμμα καλύπτει μεγάλες αστικές περιοχές και επεκτείνεται και σε κέντρα της υπαίθρου.

Τα Προγράμματα που λειτουργούν είναι τα ακόλουθα:

- Αεροβική Γυμναστική / Pilates
- Καλαθόσφαιρα
- Πετόσφαιρα
- Κολύμβηση
- Futsal

Γ. Προγράμματα για άτομα με Ειδικές Ικανότητες, για Ομάδες Επανένταξης, Φυλακές και Τουρίστες

Ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού υλοποιώντας τη φιλοσοφία του Προγράμματος ΑΓΟ για παροχή ίσων ευκαιριών άθλησης σε όλα τα άτομα ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, κοινωνικής θέσης και προπαντός επιπέδου ψυχικής και σωματικής υγείας, λειτουργεί ειδικά προγράμματα για τα άτομα της Σχολής Τυφλών, για τους μαθητές των Ειδικών Σχολών Λάρνακας, Αμμοχώστου και Πάφου. Επιπλέον, το Πρόγραμμα λειτουργεί για άτομα που είναι ενταγμένα σε ομάδες κοινωνικής επανένταξης, στις φυλακές και για τουρίστες μακράς παραμονής που επισκέπτονται την Κύπρο.

Μέσα στο πλαίσιο της συνεχούς αναβάθμισης του προγράμματος, διοργανώνονται επιμορφωτικά σεμινάρια για τους Γυμναστές του Προγράμματος, καθώς και αθλητικές εκδηλώσεις σε τοπικό, επαρχιακό και παγκύπριο επίπεδο.

Σημαντική θεωρείται η ανάληψη και πραγματοποίηση ενός μεγάλου μέρους της Τελετής Έναρξης και Λήξης των 13ων Αγώνων Μικρών Κρατών Ευρώπης, με συμμετοχή των 90 Γυμναστών και 1200 παιδιών – μελών του Προγράμματος.

Στο Πρόγραμμα ενεργοποιήθηκαν περίπου 14.800 άτομα (παιδιά και ενήλικες) σε πέραν από 485 κέντρα και εργάστηκαν σε αυτό 90 καθηγητές Φυσικής Αγωγής.

Η συνολική δαπάνη του Προγράμματος αναμένεται να φτάσει στα €1.471.106 περίπου.

Δ. Πρόγραμμα Φυσικής Αγωγής στην Εθνική Φρουρά και Σώματα Ασφαλείας

Σημαντική προσφορά τους Προγράμματος Φυσικής Αγωγής στους στρατεύσιμους, αλλά και στα μόνιμα στελέχη του στρατού και όλων των σωμάτων ασφαλείας, που έχει ως στόχο την αναβάθμιση της φυσικής αγωγής στους χώρους αυτούς.

Τα προγράμματα άθλησης που καταρτίστηκαν με σκοπό τη δημιουργία ενός σύγχρονου στρατού και ενός δυνατού αμυντικού συστήματος στους χώρους αυτούς σε θέματα φυσικής κατάστασης, βελτιώνονται και προσαρμόζονται σύμφωνα με τις εκάστοτε συνθήκες και ανάγκες που απαιτεί η Εθνική Φρουρά και τα Σώματα Ασφαλείας.

Στο πρόγραμμα αυτό απασχολούνται 25 γυμναστές. Για καλύτερο έλεγχο του προγράμματος έχουν διοριστεί δύο γυμναστές ως Συντονιστές. Ο ένας Συντονιστής είναι υπεύθυνος των επαρχιών Λάρνακας, Λευκωσίας, Αμμοχώστου και ο άλλος υπεύθυνος των επαρχιών Πάφου και Λεμεσού.

Τα πρωινά γίνονται προγράμματα για βελτίωση της Φυσικής κατάστασης. Στόχος είναι:

- η βελτίωση της φυσικής κατάστασης (αερόβιας ικανότητας)
- η βελτίωση κινητικών δεξιοτήτων και
- η βελτίωση της γενικής δύναμης.

Τα απογεύματα διεξάγονται αθλοπαιδιές-παιγνίδι.

Διδάσκονται τα βασικά για αθλοπαιδιές όπως Καλαθόσφαιρα, Πετόσφαιρα, Ποδόσφαιρο, Χειροσφαίριση.

Στόχος είναι:

- η άθληση - ψυχαγωγία,
- η ανάπτυξη ηγετικών ικανοτήτων,
- η αυτοπειθαρχία,
- η δημιουργία ομαδικού πνεύματος και
- η προαγωγή του τίμιου παιχνιδιού.

Σκοπός της Φυσικής Αγωγής στην Εθνική Φρουρά:

- Η επιλογή και αξιοποίηση των στρατιωτών που έχουν ιδιαίτερες αθλητικές ικανότητες από τις ομάδες της Εθνικής Ενόπλων.
- Ο συνδυασμός της γύμνασης της ψυχαγωγίας των στρατιωτών μέσω των αθλοπαιδιών.
- Η συνέχιση της αγωνιστικής δραστηριότητας των αθλητών στρατιωτών.
- Η προαγωγή του δίκαιου παιχνιδιού (fair play), το οποίο αναπτύσσει την ηθικότητα και τη σωστή, δίκαιη συμπεριφορά.
- Τελικός σκοπός η στελέχωση της Εθνικής Φρουράς με αξιόμαχους εθνοφρουρούς, οι οποίοι θα είναι ικανοί να ανταπεξέλθουν και να φέρουν εις πέρας οποιαδήποτε στρατιωτική αποστολή.

Οι γυμναστές εκτός από την άθληση που παρέχουν στις μονάδες που είναι διορισμένοι, καλύπτουν και άλλες ανάγκες που παρουσιάζονται όπως, σε σχέση:

- με τη διοργάνωση τοπικών στρατιωτικών πρωταθλημάτων μεταξύ των μονάδων,
- με την κατάταξη των εθνοφρουρών στα ΚΕΝ,
- με την οργάνωση και εποπτεία στα τεστ επιλογής υποψηφίων Αξιωματικών εθελοντών (ΕΠΥ) και των υποψηφίων βαθμοφόρων και ειδικών δυνάμεων και
- με την αξιολόγηση της φυσικής κατάστασης των μονίμων στελεχών που γίνεται μια φορά τον χρόνο.

Καινοτομία του Προγράμματος είναι η επέκτασή του, από το Σεπτέμβριο 2009, στα Σώματα Ασφαλείας, όπως η Αστυνομία, Πυροσβεστική, Ειδική Μονάδα Αντιμετώπισης Καταστροφών.

Το Πρόγραμμα Άθλησης στα Σώματα Ασφαλείας έχει ως στόχο τη σταθεροποίηση και βελτίωση της φυσικής τους κατάστασης, την καλύτερη σωματική εμφάνιση, τη μείωση του άγχους – στρες της καθημερινότητας, τη βελτίωση της ευλυγισίας και το συνδυασμό της γύμνασης και ψυχαγωγίας των συμμετεχόντων μέσω των αθλοπαιδιών.

Τα αθλήματα που θα λειτουργήσουν είναι:

- Πολεμικές Τέχνες
- Κολύμβηση
- Futsal
- Καλαθόσφαιρα
- Γυμναστική με βάρη

Η συνολική δαπάνη του Προγράμματος αναμένεται να είναι περίπου €469.000.

1.1.3 ΤΟΜΕΑΣ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ & ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Ο Τομέας Αθλητικών Χώρων και Τεχνικών Υπηρεσιών χειρίζεται δύο βασικά κεφάλαια.

1. Την Κατασκευή Ιδιοκτητών Αθλητικών Εγκαταστάσεων και την Επιχορήγηση μη Ιδιοκτητών Αθλητικών Εγκαταστάσεων.
2. Τη Διαχείριση των Ιδιοκτητών Αθλητικών Εγκαταστάσεων.

1.1.3.1 Κατασκευή Ιδιοκτητών Αθλητικών Εγκαταστάσεων και Επιχορήγηση μη Ιδιοκτητών Αθλητικών Εγκαταστάσεων

Για την ανάπτυξη της αθλητικής υποδομής στον τομέα των έργων κατά το 2009, προβλέπεται να δαπανηθεί το ποσό των €7.565.000 περίπου. Η Αθλητική Υποδομή της νήσου όσον αφορά στα μεγάλα Αθλητικών Έργα έχει συμπληρωθεί και γι' αυτό υπάρχει μια σταδιακή μείωση των κεφαλαίων. Στις περιπτώσεις που υπάρχει ανάγκη για νέα μεγάλα Αθλητικά Έργα η χρηματοδότηση γίνεται με δανεισμό.

Το Δ.Σ. έχει θέσει ως προτεραιότητα στην πολιτική του την ανάπτυξη του Μαζικού και Κοινωνικού Αθλητισμού. Η πολιτική αυτή προωθεί δημιουργία αθλητικής υποδομής σε όλη την επικράτεια (Δήμους και Κοινότητες) με στόχο την αφύπνιση του ενδιαφέροντος του πολίτη προς την άθληση.

Μέσα στα πλαίσια αυτής της πολιτικής καλούνται να συμμετάσχουν και να συνεργαστούν όλοι οι Δήμοι ή Κοινότητες, Οργανωμένοι μη κερδοσκοπικοί Φορείς, Εκκλησιαστικές ή άλλες Παιδικές κατασκηνώσεις και Σχολικές Εφορείες, με στόχο δημιουργία και ανάπτυξη Αθλητικών Εγκαταστάσεων.

1.1.3.2 Έργα που ολοκληρώθηκαν και τέθηκαν σε χρήση κατά το 2009

- α. Αποπερατώθηκε η αναβάθμιση του Ολυμπιακού Κολυμβητηρίου στη Λεμεσό και λειτούργησε επιτυχώς κατά τη διάρκεια των ΑΜΚΕ.
- β. Αποπερατώθηκε το στάδιο Πόλης Χρυσοχούς και τελέστηκαν τα εγκαίνιά του από τον εξοχότατο Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας .
- γ. Τελέστηκαν τα εγκαίνια του Φυτίδειου Αθλητικού Κέντρου (Παλιό ΓΣΟ) στη Λεμεσό
- δ. Έχουν γίνει αναβαθμίσεις στα τέσσερα ομοσπονδιακά γήπεδα αντισφαίρισης, και έχουν χρησιμοποιηθεί για τους ΑΜΚΕ και αγώνες DAVID CUP 2009.
- ε. Έγιναν βελτιωτικές εργασίες για σκοπούς ΑΜΚΕ και Αναβαθμίσεις στα Αθλητικά Κέντρα «Λευκόθεο», «Τάσος Παπαδόπουλος» – «Ελευθερία» και στο πολυπροπονητήριο «Στρατηγός Ευάγγελος Φλωράκης».
- ζ. Αποπερατώθηκε η Αίθουσα Αθλοπαιδιών Γυμνασίου Ακρόπολης και δόθηκε προς τη Σχολική Εφορία για χρήση.
- η. Αποπερατώθηκε η αναβάθμιση φωτισμού στις κερκίδες του Παφιακού Σταδίου.

1.1.3.3 Έργα που βρίσκονται υπό εκτέλεση

- α. Ανέγερση Αίθουσας Αθλοπαιδιών στη Γαλάτα.
- β. Ανέγερση Αίθουσας Αθλοπαιδιών Πελενδρίου.
- γ. Εγκατάσταση συστήματος CCTV στο Στάδιο ΓΣΖ.
- δ. Προκηρύχθηκε ευρωπαϊκός διαγωνισμός για την επιλογή μελετητών με σκοπό την αναβάθμιση του Κοινοτικού Κέντρου στη Λάρνακα. Στο έργο αυτό θα ενταχθούν και οι νέες εγκαταστάσεις του Ομίλου Αντισφαίρισης Λάρνακας, καθώς και το Πολύκεντρο Νεολαίας.
- ε. Υπογράφηκε το συμβόλαιο ανέγερσης του Νέου Διεθνούς Σκοπευτηρίου στη Λάρνακα

με την εταιρεία Iacovou Brothers. Το έργο αναμένεται να αποπερατωθεί περί τα τέλη του 2010.

1.1.3.4 Συντήρηση Χορτοτάπητα Ποδοσφαιρικών Γηπέδων

Ο Οργανισμός είχε την ευθύνη για τη συντήρηση του χορτοτάπητα των γηπέδων του Μακαρείου Σταδίου και των βοηθητικών γηπέδων, καθώς επίσης και του χορτοτάπητα του Παφιακού Σταδίου.

Κατά το 2009 ο Οργανισμός προώθησε την υλοποίηση ενός πιλοτικού προγράμματος εγκατάστασης συνθετικών χορτοτάπητων. Η αναγκαιότητα του προγράμματος αυτού προέκυψε ενόψει της παρατεταμένης λειψυδρίας που παρατηρείται στην Κύπρο. Στο πρόγραμμα έχουν ενταχθεί έξι φορείς και αναμένεται η υλοποίησή του εντός του 2010.

1.1.3.5 Μικρά Αναπτυξιακά Έργα

Ο Οργανισμός αναμένεται να επιχορηγήσει ποσό της τάξης των €700.000 σε διάφορα Σωματεία, Δήμους και Κοινότητες για τη βελτίωση των Αθλητικών τους Εγκαταστάσεων Παγκύπρια.

1.1.3.6 Έργα Μαζικού/Κοινωνικού Αθλητισμού

Ο Οργανισμός επιχορήγησε διάφορα έργα Μαζικού/Κοινωνικού Αθλητισμού σε Δήμους και Κοινότητες.

1.1.3.7 Έλεγχος Ιδιωτικών Σχολών Γυμναστικής

Ο Οργανισμός έχει πρόσφατα ενισχυθεί με πέντε καθηγητές Φυσικής Αγωγής μερικής απασχόλησης, οι οποίοι λειτουργούν ως επιθεωρητές και διενεργούν ελέγχους στις ιδιωτικές Σχολές Γυμναστικής με στόχο τη διασφάλιση της ορθής και νομίμως λειτουργίας τους.

1.1.3.8 Στήριξη αθλητικής Υποδομής ποδοσφαίρου Μικρών κατηγοριών

Ο ΚΟΑ εντός του 2009 επιχορήγησε με συνολικό ποσό €300.000, γήπεδα για εργασίες συντήρησης.

1.1.4 Διαχείριση Αθλητικών Εγκαταστάσεων

Το 2009 ο Οργανισμός αξιοποίησε τις Αθλητικές Εγκαταστάσεις του με κύριο στόχο την ποιοτική και ποσοτική ανάπτυξη του Αθλητισμού μας, καλύπτοντας ένα μεγάλο εύρος Αθλημάτων. Παράλληλα οι Αθλητικές Εγκαταστάσεις αξιοποιήθηκαν για την ανάπτυξη του Αθλητικού Τουρισμού (εξωτερικού & εσωτερικού) συμβάλλοντας σημαντικά στην προώθηση της Κύπρου ως Αθλητικού Τουριστικού Προορισμού.

- Η σημαντικότερη διοργάνωση που πραγματοποιήθηκε στις Αθλητικές Εγκαταστάσεις του Οργανισμού είναι οι Αγώνες Μικρών Κρατών της Ευρώπης οι οποίοι διεξήχθησαν με μεγάλη επιτυχία τον Ιούνιο 2009.
- Ενδεικτική αναφορά για τη χρήση των Αθλητικών Εγκαταστάσεων κατά το έτος 2009 παρατίθεται στη συνέχεια.

ΛΕΥΚΩΣΙΑ:

- Το Πολυπροπονητήριο «Στρατηγός Ευάγγελος Φλωράκης» αξιοποιήθηκε σε μεγαλύτερο βαθμό το 2009 και κάλυψε τις ανάγκες των Σωματείων και των Ομοσπονδιών μας. Τα Αθλήματα που διαχρονικά παρουσίαζαν πρόβλημα «στέγασης», όπως το Μπάντμιντον, η Επιτραπέζια Αντισφαίριση, η Γυμναστική, η Ξιφασκία χρησιμοποιούν σήμερα το Πολυπροπονητήριο. Ταυτόχρονα χρησιμοποιείται από τα ομαδικά αθλήματα (Καλαθόσφαιρα, Πετόσφαιρα, Χειροσφαίριση & Futsal).

- Επιπρόσθετα, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού από το 2009 αξιοποιεί, σε οργανωμένη βάση, το Πολυπροπονητήριο «Στρατηγός Ευάγγελος Φλωράκης» για την εφαρμογή προγράμματος στη Δημοτική Εκπαίδευση με στόχο τη γνωριμία των παιδιών με τα διάφορα Αθλήματα.
- Το Ολυμπιακό Κολυμβητήριο της Λευκωσίας χρησιμοποιείται σε μέγιστο βαθμό τόσο για την ανάπτυξη του Αγωνιστικού Αθλητισμού, μέσω των Ναυτικών Ομίλων, όσο και του Μαζικού Αθλητισμού, ενώ παράλληλα βρίσκεται στις προτιμήσεις των ξένων αθλητών.
- Τα βοηθητικά γήπεδα του «Μακαρείου» Αθλητικού Κέντρου εξυπνέτησαν και κατά το 2009 πληθώρα τοπικών ομάδων, στις Εθνικές Ομάδες Ποδοσφαίρου και κατά διαστήματα ξένες ομάδες από το εξωτερικό.

ΛΕΜΕΣΟΣ:

- Το Αθλητικό Κέντρο «Σπύρος Κυπριανού» το οποίο τέθηκε σε λειτουργία το 2006 επέκτεινε τη λειτουργία του το 2009, καλύπτοντας τα αθλήματα της Άρσης Βαρών, Γυμναστικής, Πυγμαχίας, Squash και Πετόσφαιρας. Επιπρόσθετα, στο Αθλητικό Κέντρο αναπτύσσονται Προγράμματα Μαζικής Άθλησης.
- Παράλληλα, έχουν γίνει ενέργειες για την ανάπτυξη του Αθλητικού Τουρισμού. Πραγματοποιήθηκαν μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις στους Διεθνείς αγώνες Άρσης Βαρών, και χρησιμοποιήθηκε για σκοπούς προετοιμασίας Αθλητών του εξωτερικού στα αθλήματα: Άρσης Βαρών και Πετόσφαιρας.
- Το Ολυμπιακό Κολυμβητήριο Λεμεσού επαναλειτούργησε το 2009, μετά την ανακατασκευή του, και αξιοποιείται για την ανάπτυξη του τοπικού Αγωνιστικού Αθλητισμού, μέσω των Ναυτικών Ομίλων και των Ομοσπονδιών.
- Επιπρόσθετα, το Ολυμπιακό Κολυμβητήριο Λεμεσού είναι ο σημαντικότερος προορισμός Αθλητικού Τουρισμού που διαθέτει σήμερα ο Οργανισμός, καθότι βρίσκεται στις προτιμήσεις των ξένων Κολυμβητών για σκοπούς προπονητικής προετοιμασίας.
- Το Νέο Κλειστό Κολυμβητήριο Λεμεσού (25μ.) καλύπτει Προγράμματα Μαζικής Άθλησης και Αθλητισμού Ενασχόλησης.

ΛΑΡΝΑΚΑ:

- Το Ολυμπιακό Κολυμβητήριο της Λάρνακας το οποίο τέθηκε σε λειτουργία το 2006 αξιοποιήθηκε σε μεγαλύτερο βαθμό το 2009 σε τρεις κυρίως τομείς:
- Στην ανάπτυξη του Αγωνιστικού Αθλητισμού, μέσω των τριών Ναυτικών Ομίλων που δραστηριοποιούνται στη Λάρνακα.
- Στην ανάπτυξη του Μαζικού Αθλητισμού και του Αθλητισμού Ενασχόλησης, μέσω του Προγράμματος «Αθλητισμός για Όλους » και των Ναυτικών Ομίλων.
- Στην ανάπτυξη του Αθλητικού Τουρισμού, από ξένες ομάδες του εξωτερικού.
- Το «ΚΙΤΙΟΝ» Αθλητικό Κέντρο καλύπτει τόσο τα ομαδικά αθλήματα (Καλαθόσφαιρα, Πετόσφαιρα, Χειροσφαίριση) όσο και ατομικά αθλήματα (Πάλη, Τζούντο, Γυμναστική) και έχει χρησιμοποιηθεί και από ομάδες του εξωτερικού.

ΑΓΡΟΣ:

- Το Αθλητικό Κέντρο « Γλαύκος Κληρίδης » στον Αγρό αξιοποιήθηκε σε μεγαλύτερο βαθμό κατά το 2009. Η ανάπτυξη των Προγραμμάτων Μαζικής Άθλησης δεικνύει το

ενδιαφέρον του Οργανισμού για ίσες ευκαιρίες άθλησης και αναμένεται ότι με την ανάπτυξη αθλητικής κουλτούρας στις κοινότητες της ευρύτερης περιοχής (μέσω των Προγραμμάτων Μαζικής Άθλησης) θα ακολουθήσει σύντομα και η ανάπτυξη του τοπικού Αγωνιστικού Αθλητισμού.

- Ήδη στον τομέα του τοπικού Αγωνιστικού Αθλητισμού το Αθλητικό Κέντρο χρησιμοποιείται από την τοπική ομάδα Καλαθόσφαιρας.
- Στον τομέα του Αθλητικού Τουρισμού (εξωτερικού και εσωτερικού) διοργανώθηκαν κάμπινγκ τόσο στο επίπεδο του Αγωνιστικού Αθλητισμού, όσο και στο επίπεδο του Αθλητισμού Ενασχόλησης.
- Επιπρόσθετα, από το Σεπτέμβριο 2008 ο Οργανισμός παραχωρεί το Κολυμβητήριο του Αθλητικού Κέντρου «Γλαύκος Κληρίδης» στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού για τη διεξαγωγή του μαθήματος Κολύμβησης στους μαθητές του Γυμνασίου Αγρού και αναμένεται ότι η συνεργασία με το Υπουργείο θα επεκταθεί.

1.1.5 ΚΛΑΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Στον πιο πάνω πίνακα παρουσιάζονται τα έσοδα και οι δαπάνες του ΚΟΑ από την περίοδο 2008-2010:

ΣΥΓΚΕΦΑΛΑΙΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΣΟΔΩΝ – ΕΞΟΔΩΝ

	2008	2009	2010
	Πραγματικά	Εγκερ. Προϋπ.	Εγκερ. Προϋπ.
	€	€	€
ΕΣΟΔΑ			
1. Κρατική χορηγία	32.976.008	41.006.725	39.000.000
2. Έσοδα από Ιδιόκτ.& Άλλους Αθλητικούς Χώρους	746.067	756.760	830.120
3. Αθλητόσημο	0	0	0
4. Άλλα έσοδα	1.717.355	1.785.010	1.785.010
5. Δανεισμός	0	4.210.000	2.640.000
Σύνολο Εσόδων	35.439.430	47.758.495	44.255.130
ΕΞΟΔΑ			
1. Διαχειριστικά Έξοδα	7.758.760	9.379.268	9.336.614
2. Χορηγίες	21.677.946	21.811.115	21.873.932
3. Δημιουργία & Βελτ.Αθλητ.Χώρων	6.784.798	14.089.001	10.834.477
4. Αποπλ.Δανείων&Άλλων Υποχρεώσ	1.172.993	1.295.660	976.656
5. Αστυνόμευση Γηπέδων	683.441	683.451	683.451
6. Μη Προβλ.Δαπάνες & Αποθεματικό	0	500.000	550.000
Σύνολο Δαπανών	38.077.938	47.758.495	44.255.130

1.1.6 ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΥΠΡΟΥ (Κ.Α.Ε.Κ.)

Μέσα στο 2009 μέχρι τις 30/9/2009 διενεργήθηκαν, 639 εργομετρικές εξετάσεις αθλητών και αθλητριών διαφόρων αθλημάτων και κατηγοριών. Ο μεγαλύτερος αριθμός προσέλευσης παρατηρείται στους αθλητές που συμμετέχουν στις Εθνικές Ομάδες (377). Στη συνέχεια ακολουθούν οι αθλητές των Σωματείων (177) και τα Ερευνητικά Προγράμματα που πραγματοποιεί το Κέντρο και αριθμούν στις (85) εργομετρήσεις, κυρίως, του (Eurofit και των Ομάδων Ελέγχου (Control Groups) για εξειδικευμένες έρευνες που διεξάγονται από το Κ.Α.Ε.Κ.

Από πλευράς έμπυχης στελέχωσης, το Κ.Α.Ε.Κ. αριθμεί σήμερα 8 άτομα. Ένα μόνιμο υπάλληλο, 7 έκτακτους και συνεργάτες που καλύπτουν διάφορες εργασίες και μετρήσεις εντός των εργαστηρίων του Κέντρου, αλλά και στους αγωνιστικούς χώρους. Σημειώνεται ότι από 1η Ιουλίου 2009 προσλήφθηκε ακόμα μία επιστημονική συνεργάτιδα η οποία θα δραστηριοποιείται στο Τμήμα Ψυχοκινητικού Ελέγχου μέχρι τις 30/12/2009, καλύπτοντας τις ανάγκες αυτού του τομέα που ήταν υποβαθμισμένο για αρκετά χρόνια. Πραγματοποιήθηκαν επίσης ερευνητικές εργασίες οι οποίες παρουσιάστηκαν σε διεθνή επιστημονικά συνέδρια.

Αναμένεται, επίσης, εντός του 2010 η πραγματοποίηση νέων ερευνητικών εργασιών και η περαιτέρω δραστηριοποίηση των Τμημάτων Ψυχοκινητικού Ελέγχου με τη συνεργασία ειδικών επιστημόνων από την Ελλάδα.

1.1.7 ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ

Για το 2009 ο Οργανισμός υπέγραψε και έθεσε σε ισχύ πρωτόκολλο αθλητικής συνεργασίας με την Ελλάδα.

Η αθλητική συνεργασία μόνο μ' αυτή τη χώρα οφείλεται αποκλειστικά στο γεγονός της περιορισμένης οικονομικής δυνατότητας του προϋπολογισμού του Οργανισμού, μέσα στα πλαίσια της οικονομικής περισυλλογής της Κυβέρνησης. Κάλιστα ο Οργανισμός είχε τη δυνατότητα να υπογράψει πρωτόκολλα αθλητικής συνεργασίας με πάρα πολλές άλλες χώρες, εάν του το επέτρεπε ο προϋπολογισμός του.

Μέσα από το πρωτόκολλο γίνονται ανταλλαγές αθλητών και ομάδων για προπονητικές προετοιμασίες και συμμετοχή σε αγώνες τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό. Συνολικά ενεργοποιήθηκαν γύρω στα 35 αθλήματα μέσα από τα πρωτόκολλα.

1.1.8 ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Ο Οργανισμός για να παρακολουθεί και να ανταποκρίνεται στο αθλητικό γίγνεσθαι, συμμετέχει σε διάφορα σεμινάρια, συνεδρίες, διασκέψεις με αθλητικό περιεχόμενο. Προς τούτο συμμετέχει και παρακολουθεί ιδιαίτερα θέματα που αφορούν τη βία στον αθλητισμό, το αντιντόπινγκ στον αθλητισμό, την αθλητική διοίκηση και δίνει ουσιαστικό παρόν στις διάφορες ανεπίσημες Υπουργικές Διασκέψεις για τον αθλητισμό. Ακόμη, συμμετέχει και δίνει το δικό του στίγμα, σε μεγάλα ευρωπαϊκά συνέδρια όπως το Ευρωπαϊκό Αθλητικό Συνέδριο, τη Συνάντηση των Ευρωπαίων Γενικών Διευθυντών του Αθλητισμού, την Ευρωπαϊκή Συνεδρία «Γυναίκα και Αθλητισμός», καθώς και στις αθλητικές συνεδρίες του Τμήματος Αθλητισμού του Συμβουλίου της Ευρώπης.

1.1.9 ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Η Ακαδημία Αθλητισμού του Οργανισμού κατά το 2009, συνέχισε την εφαρμογή του στόχου της που έθεσε για την τριετία 2007-2010 της σημαντικής βελτίωσης και ανάπτυξης των τομέων:

1. της υψηλής προπονητικής,
2. της επιμόρφωσης των Διοικητικών Στελεχών των Αθλητικών Φορέων.

Για την επιτυχή εφαρμογή των στόχων της Ακαδημίας, η Ακαδημία Αθλητισμού στηρίχτηκε στον Οδηγό Πολιτικής και Διαδικασιών για Προγράμματα Επιμόρφωσης, στον οποίο

περιγράφονται λεπτομερώς η πολιτική και οι διαδικασίες που διέπουν τη συνεργασία της Ακαδημίας Αθλητισμού με όλους τους αθλητικούς φορείς για την έγκριση, διοργάνωση και επιχορήγηση προγραμμάτων επιμόρφωσης.

Ο Οργανισμός κατά το 2009 συνέχισε να επιχορηγεί τους αθλητικούς φορείς της, Κύπρου για την ανάπτυξη του επιπέδου γνώσης του ανθρώπινου δυναμικού. Το συνολικό ύψος της επιχορήγησης προς τους αθλητικούς φορείς ανήλθε γύρω στα €170.000,00.

μέρος δ

νεολαία

1. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

I. Σύσταση Οργανισμού και Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου συστάθηκε ως νομικό πρόσωπο δημόσιου δικαίου το 1994, δυνάμει του περί Οργανισμού Νεολαίας Νόμου του 1994 (Ν.33(Ι)/94) που ψηφίστηκε ομόφωνα από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και άρχισε να λειτουργεί από τις 2 Ιουνίου 1994, που διορίστηκε το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο, προσφέροντας πληθώρα ευκαιριών στους νέους για ενεργό συμμετοχή στα κοινωνικά δρώμενα τόσο στην Κύπρο, όσο και στο εξωτερικό.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού διορίζεται για τριετή θητεία από το Υπουργικό Συμβούλιο και απαρτίζεται από τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο και πέντε Μέλη, στα οποία περιλαμβάνεται ανά ένας εκπρόσωπος από κάθε οργάνωση νεολαίας των κομμάτων που διαθέτουν Κοινοβουλευτική Ομάδα και τα υπόλοιπα μέλη που διορίζονται απευθείας από το Υπουργικό Συμβούλιο. Σύνδεσμος του Οργανισμού Νεολαίας με το Υπουργικό Συμβούλιο είναι ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού.

II. Συμβουλευτικός Ρόλος

Ο Οργανισμός έχει κυρίως συμβουλευτικές αρμοδιότητες, ενώ παράλληλα αναλαμβάνει την υλοποίηση προγραμμάτων για θέματα νεολαίας, μετά από έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, η οποία παρέχεται, συνήθως, κατά την έγκριση ετήσιων Προϋπολογισμών του Οργανισμού ή με άλλη ειδική απόφαση. Ως συμβουλευτικό σώμα, το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού υποβάλλει, μέσω του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού προς το Υπουργικό Συμβούλιο, εισηγήσεις σχετικά με τη διαμόρφωση ολοκληρωμένης και εξειδικευμένης πολιτικής σε θέματα νεολαίας, για την προαγωγή των σκοπών του Οργανισμού, που είναι:

- η πρόοδος και η ευημερία όλων των νέων της Κύπρου, ανεξάρτητα από εθνική καταγωγή ή θρησκεία,
- η παροχή ευκαιριών σε όλους τους νέους και στις οργανώσεις τους για συμμετοχή και ανάληψη ευθύνης στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη και πρόοδο της κοινότητάς τους και του τόπου γενικότερα,
- η δημιουργική και υγιής απασχόληση και ψυχαγωγία των νέων της Κύπρου και
- η άμεση και αποτελεσματική αντιμετώπιση των προβλημάτων που απασχολούν τη σύγχρονη νεολαία.

Ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού έχει εξουσία, να εκδίδει και να παρέχει προς το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού οδηγίες γενικής φύσης ως προς την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, που κρίνονται αναγκαίες για το γενικό συμφέρον της Δημοκρατίας. Ο Υπουργός έχει, επίσης, εξουσία να ζητά και το Συμβούλιο υποχρεούται να παρέχει στον Υπουργό εκθέσεις, λογαριασμούς και οποιαδήποτε πληροφορία σχετίζεται με τα περιουσιακά στοιχεία του Οργανισμού και τις δραστηριότητές του.

Μέσα στα πλαίσια του Οργανισμού λειτουργούν τα πιο κάτω Συμβουλευτικά Σώματα υπό την προεδρία του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, τα οποία αναλαμβάνουν μελέτες σε θέματα της αρμοδιότητάς τους και υποβάλλουν εισηγήσεις προς το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, για εξέταση και περαιτέρω προώθηση:

- Η Πολιτική Επιτροπή, στην οποία μετέχει αντιπρόσωπος κάθε μιας Οργάνωσης Νεολαίας των Κομμάτων που διαθέτουν Κοινοβουλευτική Ομάδα.

- Το Συνδικαλιστικό Σώμα, στο οποίο μετέχουν εργατικές, αγροτικές και επιστημονικές οργανώσεις Νεολαίας, καθώς και σπουδαστικές ομοσπονδίες και οργανώσεις με παγκύπριο χαρακτήρα και αποδεδειγμένη δράση. Το Συνδικαλιστικό Σώμα απαρτίζεται από τη Συνδικαλιστική Επιτροπή και τη Σπουδαστική Επιτροπή, που υποβάλλουν, η κάθε μια ξεχωριστά, τις εισηγήσεις τους προς το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού.²⁶⁹
- Η Σπουδαστική Επιτροπή, η οποία απαρτίζεται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και από 2 αντιπροσώπους κάθε σπουδαστικής ομοσπονδίας ή οργάνωσης με παγκύπριο χαρακτήρα και αποδεδειγμένη δράση.
- Η Συνδικαλιστική Επιτροπή, η οποία απαρτίζεται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και από 2 αντιπροσώπους καθενός από τα Τμήματα Νεολαίας των συνδικαλιστικών και αγροτικών οργάνωσεων, με παγκύπριο χαρακτήρα και αποδεδειγμένη δράση.
- Το Συμβουλευτικό Σώμα, στο οποίο μετέχουν δύο εκπρόσωποι κάθε μιας από τις Οργανώσεις νεολαίας, όπως και κάθε Οργάνωσης, που έχει άμεση ή έμμεση σχέση με τα θέματα νεολαίας.

Τα Συμβουλευτικά αυτά Σώματα συνέρχονται σε τακτά χρονικά διαστήματα ως εξής:

- Η Πολιτική Επιτροπή κάθε μήνα.
- Η Συνδικαλιστική και η Σπουδαστική Επιτροπή κάθε τρεις μήνες.
- Το Συνδικαλιστικό Σώμα, όποτε κριθεί αναγκαίο από τον Πρόεδρό του, ή αν το ζητήσουν γραπτώς τα δύο τρίτα τουλάχιστον των μελών κάθε μιας από τις Επιτροπές που το απαρτίζουν.
- Το Συμβουλευτικό Σώμα δύο φορές το χρόνο.

III. Δομή

Μέσα στα πλαίσια της νέας δομής του Οργανισμού που έχει εφαρμοστεί το 2008, τέσσερις Λειτουργοί Νεολαίας Α΄ (Προϊστάμενοι έκαστου από τους τέσσερις Τομείς του Οργανισμού) ανέλαβαν τα καθήκοντά τους, ενώ παράλληλα οι κενωθείσες θέσεις των τεσσάρων Λειτουργών Νεολαίας αναμένεται να πληρωθούν αρχές του 2010.

Οι σκοποί του Οργανισμού, όπως καθορίζονται από τον ιδρυτικό νόμο Ν. 33(Ι)/94, υλοποιούνται με τη συνεχή αναβάθμιση και επιτυχή ροή των προσφερόμενων Προγραμμάτων του στους νέους. Η αναδιοργάνωση της Υπηρεσίας σε τέσσερις Τομείς: Τομέας Πρόληψης και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών, Υπηρεσία Διαχείρισης του Ευρωπαϊκού Προγράμματος «Νέα γενιά σε δράση», Τομέας έργων υποδομής για τη νεολαία και Τομέας Εξειδικευμένων Προγραμμάτων και Εκστρατειών, στόχο έχει την αποτελεσματικότερη ανταπόκρισή του στις σημερινές ανάγκες των νέων για την επίτευξη των σκοπών του.

IV. Προϋπολογισμός Οργανισμού Νεολαίας Κύπρου

Ο προϋπολογισμός του Οργανισμού εγκρίθηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 13 Μαρτίου 2009.

Ο προϋπολογισμός για το έτος 2009 ανέρχεται στα €7.835.512, παρουσιάζοντας αύξηση ύψους €567.360 σε σύγκριση με τον προϋπολογισμό του 2008. Η αύξηση στον προϋπολογισμό των δαπανών του προσωπικού οφείλεται στην ολοκλήρωση της διαδικασίας στελέχωσης του Οργανισμού από (3) Λειτουργούς Νεολαίας Α΄.

V. Δραστηριότητες του Οργανισμού Νεολαίας Κύπρου

Ολόκληρη η δράση του Οργανισμού για το 2009 μπορεί να αποτυπωθεί στους εξής κύριους τομείς:

Κύριοι Τομείς Δράσης:

- Συμμετοχή
- Εθελοντισμός
- Συνεκτίμηση πολιτικής νεολαίας
- Πληροφόρηση των Νέων
- Υγίης Απασχόληση
- Πρόληψη – εξαρτησιογόνες ουσίες
- Εκστρατείες
- Απασχόληση – Επιχειρηματικότητα
- Διεθνής Συνεργασία

VI. Προγράμματα

Σε γενικές γραμμές μπορούμε να πούμε ότι οι 4 βασικοί πυλώνες πάνω στους οποίους στηρίχθηκε η λειτουργία του Οργανισμού κατά το 2009 ήταν οι ακόλουθοι:

- Στα θέματα πολιτικής όπου καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου σχεδιάστηκαν και στηρίχθηκαν δραστηριότητες από και προς τη νεολαία.
- Στη λειτουργία προγραμμάτων (ευρωπαϊκών και μη) που έδωσαν την ευκαιρία σε νέους να δραστηριοποιηθούν σε τομείς που τους ενδιαφέρουν, να γνωρίσουν άλλους νέους και να μετατραπούν σιγά – σιγά σε ενεργά κύτταρα της κυπριακής κοινωνίας.
- Στη δημιουργία βασικών έργων υποδομής, όπως τα Πολύκεντρα Νεολαίας Νέων και τα Κέντρα Πληροφόρησης Νέων στις επαρχίες Λευκωσίας, Λάρνακας, Λεμεσού, Πάφου, Αγρού και Κ. Πολεμίδια, στα οποία οι νέοι αξιοποιούν σωστά και δημιουργικά τον ελεύθερό τους χρόνο. Τα Πολύκεντρα Νεολαίας είναι χώροι ελεύθερης έκφρασης και δημιουργικής απασχόλησης των νέων, οι οποίοι συμβάλλουν στην κινητοποίησή τους για συμμετοχή στα κοινά. Τα Κέντρα Πληροφόρησης Νέων είναι χώροι γενικής ενημέρωσης των νέων για θέματα του ενδιαφέροντός τους μέσω έντυπης ενημέρωσης, δωρεάν πρόσβασης στο διαδίκτυο και προσωπικής τους ενημέρωσης από τα στελέχη των κέντρων.
- Στις διεθνείς σχέσεις, στα πλαίσια των Πρωτοκόλλων Συνεργασίας και των Συμφωνιών για δομημένο διάλογο, με την ανάπτυξη της συνεργασίας με χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων και την ανταλλαγή εμπειριών σε θέματα που άπτονται του τομέα νεολαίας μέσα από τη γνωριμία προγραμμάτων και υποδομών που υπάρχουν σε διεθνές επίπεδο στο σχετικό τομέα. Ο Οργανισμός έχει συνάψει Διμερή Πρωτόκολλα Συνεργασίας με τη Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς Ελλάδας, το Ισπανικό Ινστιτούτο Νεολαίας και την Κομμουνιστική Νεολαία της Κούβας. Σε εξέλιξη βρίσκονται οι διμερείς διαβουλεύσεις για την υπογραφή Πρωτοκόλλου Συνεργασίας με τον κρατικό φορέα της Αιγύπτου, την κρατική υπηρεσία Νεολαίας του Λιβάνου και την κρατική υπηρεσία της Μάλτας.

Πρόγραμμα «ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ ΣΕ ΔΡΑΣΗ»

Σύμφωνα με την απόφαση αριθ. 1719/2006/ΕΚ της 15ης Νοεμβρίου 2006, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν το Πρόγραμμα «Νέα Γενιά σε Δράση» για

την περίοδο 2007-2013, το οποίο θεσπίζει το νομικό πλαίσιο για την υποστήριξη δραστηριοτήτων μη τυπικής μάθησης για τους νέους.

Στόχος του Προγράμματος Νέα Γενιά σε Δράση είναι να ανταποκριθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο στις ανάγκες των νέων που διανύουν την περίοδο της ενηλικίωσης. Συμβάλλει σημαντικά στην απόκτηση ικανοτήτων και αποτελεί, επομένως, βασικό μέσο για την παροχή στους νέους ευκαιριών μη τυπικής και ανεπίσημης μάθησης σε ευρωπαϊκή κλίμακα. Επίσης, συμβάλλει στην εκπλήρωση των στόχων που ορίζονται από την αναθεωρημένη στρατηγική της Λισσαβόνας και το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για τη Νεολαία.

Το Πρόγραμμα «Νέα Γενιά σε Δράση» βασίζεται στην εμπειρία του προηγούμενου Προγράμματος «Νεολαία για την Ευρώπη» (1989 - 1999), της Ευρωπαϊκής Εθελοντικής Υπηρεσίας (1996-1999) και του Προγράμματος ΝΕΟΛΑΙΑ (2000 - 2006). Εγκρίθηκε κατόπιν ευρείας διαβούλευσης με τους διάφορους ενδιαφερόμενους επί θεμάτων που αφορούν στην νεολαία.

ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΚΑΡΤΑ ΝΕΩΝ (EUROPEAN YOUTH CARD) και ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ / STUDENT

Η Ευρωπαϊκή Κάρτα Νέων είναι ένας Πανευρωπαϊκός Θεσμός που ισχύει σ'όλες σχεδόν τις Ευρωπαϊκές χώρες και υποστηρίζεται από το Συμβούλιο της Ευρώπης.

Είναι εκπαιδευτική κάρτα για νέους από 13 μέχρι 30 χρόνων και εξασφαλίζει εκπλώσεις σε εκατοντάδες προϊόντα και υπηρεσίες στην Κύπρο και σε άλλες 42 χώρες της Ευρώπης.

Οι σκοποί και οι επιδιώξεις της Κάρτας Νέων αφορούν στην ευημερία, την προστασία των νέων, την κοινωνική, πολιτιστική και πνευματική ανάπτυξή τους και στην ενθάρρυνση της διακίνησής τους.

Την Ευρωπαϊκή Κάρτα Νέων μπορεί κάποιος να την εξασφαλίσει με μόνο €10 το χρόνο.

Η Φοιτητική Ταυτότητα European Youth Card / Student που είναι συνδεδεμένη με την EYC, εκδίδεται ΔΩΡΕΑΝ από τον Οργανισμό Νεολαίας Κύπρου σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού για όλους τους Φοιτητές εσωτερικού και εξωτερικού, που φοιτούν σε Αξιολογημένα-Πιστοποιημένα Προγράμματα Σπουδών.

Η Φοιτητική Ταυτότητα EYC Student προσφέρει τα πιο κάτω επιπρόσθετα ωφελήματα αποκλειστικά σε φοιτητές;

- Δωρεάν Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη σε δημόσια νοσοκομεία της Κύπρου
- 50% έκπτωση στα εισιτήρια εισόδου στον Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου
- 30% έκπτωση στα εισιτήρια εισόδου στους ποδοσφαιρικούς αγώνες της ΚΟΠ.

Έργο «ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΝΕΩΝ»

Το Έργο του Οργανισμού Νεολαίας Κύπρου «ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΝΕΩΝ» τέθηκε σε εφαρμογή την 01/01/2008 και αφορά σε επιχορηγήσεις δραστηριοτήτων που διοργανώνονται από νέους και οργανωμένα σύνολα στην Κύπρο. Το Έργο απευθύνεται σε νέους και νέες μέχρι και 35 ετών που διαμένουν νόμιμα στην Κύπρο και πιο συγκεκριμένα στις ακόλουθες ομάδες:

- Ομάδες νέων ή άτομα που επιθυμούν να διοργανώσουν ή/και να συμμετάσχουν σε μια συγκεκριμένη δραστηριότητα.
- Μη κυβερνητικές ελληνοκυπριακές και τουρκοκυπριακές οργανώσεις νεολαίας.
- Μη κερδοσκοπικές οργανώσεις, ενώσεις ή φορείς που ασχολούνται με θέματα νεολαίας.
- Άλλες δομές που ασχολούνται με θέματα νεολαίας.

Το Έργο προσφέρει στους νέους ευκαιρίες για κινητικότητα και για ενεργό συμμετοχή στα πολιτιστικά, αθλητικά, πολιτικά και κοινωνικά δρώμενα της Κύπρου. Στόχος του είναι να συμβάλει στη δημιουργία Ενεργών Πολιτών.

Βασικές προτεραιότητες του Έργου είναι:

- Να ενεργοποιηθούν περισσότερο οι νέοι στην κοινωνία γενικά και να ενθαρρυνθεί το πνεύμα πρωτοβουλίας τους.
- Να ενθαρρυνθούν οι νέοι, ώστε να αποκτήσουν γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες και να συνειδητοποιήσουν την αξία των εμπειριών αυτών.
- Να δοθεί η ευκαιρία στους νέους να εκφράσουν ελεύθερα το πνεύμα της αλληλεγγύης στην Κύπρο και να υποστηρίξουν την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας.
- Να προωθήσουν την καλύτερη κατανόηση της πολυμορφίας του πολιτισμού και της κληρονομιάς μας, καθώς και των βασικών αξιών της.

Κατά το 2009 υποβλήθηκαν στα πλαίσια του Έργου «Πρωτοβουλίες Νέων» πέραν των 1.070 Αιτήσεις από διάφορα οργανωμένα και μη σύνολα, ενώ το συνολικό ποσό που ενέκρινε το Διοικητικό Συμβούλιο να δοθεί ως επιχορήγηση στους Αιτητές υπερέβηκε τα €2.200.000.

ΕΡΕΥΝΕΣ

Είναι πλέον αποδεκτό και αποτελεί πεποίθηση για τον Οργανισμό Νεολαίας ότι η πλέον αξιόπιστη μέθοδος εξαγωγής συμπερασμάτων για τα θέματα που απασχολούν και προβληματίζουν την Κυπριακή Νεολαία είναι η διεξαγωγή επιστημονικών ερευνών. Γι' αυτό ο Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου εκπονεί μελέτες και έρευνες πάνω σε θέματα που αφορούν στους νέους.

Οι έρευνες πραγματοποιούνται με σκοπό την αξιοποίηση των πορισμάτων τους με την ανάπτυξη προγραμμάτων από φορείς και υπηρεσίες που έχουν σαν δέκτες τους ίδιους τους νέους.

Κατάλογος Επιστημονικών Ερευνών / Μελετών

Μέχρι σήμερα ο Οργανισμός έχει πραγματοποιήσει τις ακόλουθες έρευνες και μελέτες:

- Ο Ελεύθερος χρόνος των Νέων στην Κύπρο (1996)
- Τα προβλήματα των επαναπατρισθέντων Κύπριων Νέων (1997)
- Η διακοπή του σχολείου πριν την ολοκλήρωση της εξατάξιας Μέσης Εκπαίδευσης (1998)
- Εγκληματικότητα και Νέοι: Προβλήματα και Προβληματισμοί (1998-1999)
- Η ενεργός συμμετοχή των νέων στην κοινωνία της Κύπρου (2000)
- Έρευνα για το θεσμό των Κέντρων Νεότητας (2000)
- Συνθήκες και προβλήματα διαβίωσης των νέων που ζουν στους συνοικισμούς (2001)
- Τηλεοπτική βία: Επιδράσεις – Ευθύνες – Λύσεις (2001)
- Τα προβλήματα από τη φοίτηση των Ποντίων στη Δημοτική Εκπαίδευση (μελέτη του Συνδέσμου Κοινωνιολόγων με τη στήριξη του Οργανισμού -2001)
- Οι Νέοι της Κύπρου (επανάληψη της έρευνας «Ο Ελεύθερος Χρόνος των Νέων» - 2001)

- Έρευνα με θέμα: «Στρατιώτες» (2003)
- «Η εγκατάλειψη της υπαίθρου από τους νέους και η παροχή κινήτρων για την ενασχόλησή τους με την αγροτική οικονομία» (2003)
- Έρευνα για την Εργασιακή Αβεβαιότητα και Ανασφάλεια των Νέων στην Κύπρο, ΜΕΡΟΣ Α΄ και Β΄.
- Οι Νέοι της Κύπρου – 2006-2007 (επανάληψη της έρευνας με θέμα «Ο Ελεύθερος Χρόνος των Νέων »)
- Έρευνα με θέμα: «Υγεία στις Διαφυλικές Σχέσεις και τη Σεξουαλικότητα» (σε εξέλιξη)

ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

ΠΟΛΥΚΕΝΤΡΑ & ΠΟΛΥΧΩΡΟΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Το Πολύκεντρο Νεολαίας Λευκωσίας, ο Πολυχώρος Λεμεσού και ο Πολυχώρος Πάφου είναι χώροι που φτιάχτηκαν με πολλή αγάπη και φροντίδα για να στεγάσουν την αγάπη των παιδιών και των νέων ηλικίας 6-35 χρόνων και ατόμων με ειδικές ανάγκες για τις τέχνες, τη μόρφωση, τη διασκέδαση και τη ψυχαγωγία.

Σ'αυτά λειτουργούν εργαστήρια Μουσικής, Χορού, Γυμναστικής, Ζωγραφικής, Ηλεκτρονικών Υπολογιστών, εκμάθησης της ελληνικής και της τουρκικής γλώσσας. Όλα τα εργαστήρια λειτουργούν σε ειδικά διαμορφωμένες αίθουσες, με την κατάλληλη υποδομή και εξοπλισμό.

Στους χώρους αυτούς μπορεί, επίσης, να διοργανωθούν εκδηλώσεις, εργαστήρια, εκθέσεις, δημοσιογραφικές διασκέψεις και άλλες δραστηριότητες τόσο από τον ΟΝΕΚ, όσο και από άλλα σύνολα, κατά προτεραιότητα νέων.

Λειτουργούν, επίσης, καφετέριες στις οποίες μπορεί κάποιος να περάσει την ώρα του ευχάριστα.

Όλες οι δραστηριότητες του Πολύκεντρου, παρέχονται ΔΩΡΕΑΝ.

ΚΕΝΤΡΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΝΕΩΝ (ΚΕΠΛΗ)

Τα Κέντρα Πληροφόρησης Νέων λειτουργούν με ευρωπαϊκά πρότυπα και παρέχουν πρώτη γενική πληροφόρηση και συμβουλευτικές υπηρεσίες στους νέους σε θέματα που τους ενδιαφέρουν. Οι πληροφορίες παρέχονται σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, από το προσωπικό στελέχωσης των κέντρων, μέσα από εκδηλώσεις και από την ελεύθερη πρόσβαση στο διαδίκτυο. Παράλληλα, σε κάποια Κέντρα στεγάζεται το πρόγραμμα «ΠΡΟΤΑΣΗ» με ειδικούς συμβούλους για την παροχή στήριξης και συμβουλευτικής στους νέους, ζευγάρια και οικογένειες γύρω από προβλήματα και ανησυχίες που αντιμετωπίζουν. Άλλες συμβουλευτικές υπηρεσίες παρέχονται σε συνεργασία με διάφορους φορείς.

Κέντρα Πληροφόρησης λειτουργούν στη Λευκωσία, Λάρνακα, Κ. Πολεμίδα, Πάφο και Αγρό.

ΠΑΙΓΝΙΟΘΗΚΕΣ

Παιγνιοθήκη είναι ένας οργανωμένος χώρος με παιχνίδια που λειτουργεί όπως μια βιβλιοθήκη. Παιδιά ηλικίας 4-12 χρόνων και παιδιά/έφηβοι με ειδικές ανάγκες μπορούν να παίξουν, ατομικά ή σε ομάδες, με τη συμμετοχή ειδικών, αλλά και των γονιών τους.

Στη συνέχεια μπορούν και να δανειστούν παιχνίδια στο σπίτι για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Τι προσφέρει μια παιγνιοθήκη στα παιδιά:

- Τα παιδιά έχουν πρόσβαση σε μια μεγάλη ποικιλία παιχνιδιών υψηλής ποιότητας.
- Αξιοποιούν το χρόνο τους δημιουργικά και ευχάριστα.
- Δίνεται σε όλα τα παιδιά η ευκαιρία να αναπτύξουν βασικές γνωσιολογικές και ψυχοκινητικές δεξιότητες.
- Το παιχνίδι συντείνει φυσικά και αβίαστα στην κοινωνικοποίηση του παιδιού και στην ομαλή ένταξή του στην κοινωνία.
- Μέσα από το παιχνίδι παρέχονται ευκαιρίες για την υιοθέτηση ενός υγιούς τρόπου ψυχαγωγίας και ενασχόλησης.
- Παιδιά από διαφορετικές κοινωνικοοικονομικές ομάδες και προέλευση, καθώς και παιδιά με ειδικές ανάγκες, έρχονται σε επαφή με συνδεδετικό κρίκο το παιχνίδι.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ

Ο Τομέας Πρόληψης περιλαμβάνει τα ακόλουθα προγράμματα τα οποία δικτυώνονται και αλληλοσυμπληρώνονται, παρέχοντας ένα ολοκληρωμένο σύστημα υπηρεσιών.

ΓΡΑΜΜΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ 1410

Η Γραμμή Επικοινωνίας 1410 λειτουργεί από το έτος 1991, ενώ από το 2008 προσφέρει ένα γενικότερο φάσμα υπηρεσιών καλύπτοντας ευρύτερα ψυχοκοινωνικά θέματα. Σκοπός της Γραμμής είναι η παροχή στήριξης και ενημέρωσης των καλούντων με σκοπό την πρόληψη και αντιμετώπιση βλαπτικών συμπεριφορών, καθώς και η παραπομπή τους σε άλλες σχετικές υπηρεσίες. Η Γραμμή στελεχώνεται από εξειδικευμένους επαγγελματίες οι οποίοι τηρούν απόλυτη εχεμύθεια και ανωνυμία. Οι ώρες λειτουργίας της Γραμμής είναι 10:00-24:00 καθημερινά και 15:00-24:00 τα Σαββατοκύριακα. Οι κλήσεις προς το 1410 γίνονται χωρίς χρέωση.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΜΕΣΩ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

Ο Τομέας Πρόληψης εγκαινιάζει ένα πρόγραμμα το οποίο λειτουργεί για πρώτη φορά στη Κύπρο, την Συμβουλευτική Μέσω Διαδικτύου. Μέσα από την ιστοσελίδα www.preventionsection.org το κοινό μπορεί να συνομιλεί με τους συμβούλους της Γραμμής 1410, με απόλυτη εχεμύθεια και ανωνυμία. Επιπρόσθετα, αποστέλλοντας ερωτήματα στο 1410@youthboard.org.cy το κοινό μπορεί να λάβει έγκυρη πληροφόρηση γύρω από αιτήματα που το απασχολούν.

ΚΕΝΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ "ΜΙΚΡΗ ΑΡΚΤΟΣ"

Τα Κέντρα Πρόληψης «Μικρή Άρκτος» έχουν ως πεδίο δράσης τους τις περιοχές της Λεμεσού, Λευκωσίας και Λάρνακας. Οι δράσεις των Κέντρων απευθύνονται σε ομάδες νέων, γονέων, εκπαιδευτικών κ.τ.λ της ευρύτερης κοινότητας μέσα από προγράμματα καθολικής (πρωτογενούς) πρόληψης. Οι συμμετέχοντες στις δράσεις των Κέντρων αναπτύσσουν προσωπικές και κοινωνικές δεξιότητες, ενδυναμώνουν τους προστατευτικούς παράγοντες και είναι σε θέση να περιορίσουν τους παράγοντες εκείνους που μπορεί να τους οδηγήσουν στη χρήση ουσιών, σε μια εξαρτητική σχέση ή δραστηριότητα, καθώς και στην κοινωνική απομόνωση. Οι δράσεις παρέχονται δωρεάν.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ «ΠΡΟΤΑΣΗ»

Σκοπός των Υπηρεσιών είναι η παροχή στήριξης και συμβουλευτικής σε νεαρά άτομα, ζευγάρια και οικογένειες που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στη ζωή τους. Το πρόγραμμα λειτουργεί στις Επαρχίες Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας και Πάφου και στεγάζεται στα Κέντρα Πληροφόρησης Λευκωσίας και Λάρνακας και Πολυχώρους Λεμεσού και Πάφου. Το πρόγραμμα στελεκώνεται από Συμβούλους/Ψυχολόγους οι οποίοι προσφέρουν τις υπηρεσίες τους χωρίς χρέωση.

